دیوان
مختوم‌قلی فراغی

(متن انتقادی)

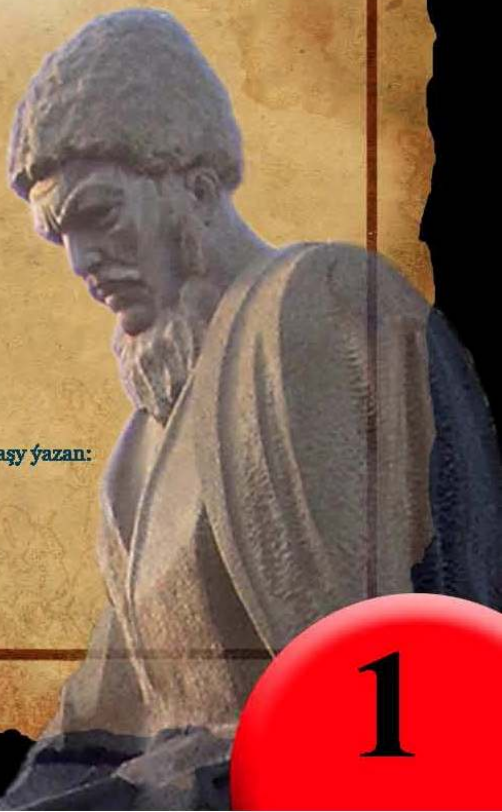
تصحیح، مقابله‌ی نسخ و مقدمه:
نورمحمد عاشورپور

بازخوانی نسخ و متن:
یوسف قوجق

۱

MAGTYMGULY PYRAGYNYŇ DIWANY

Tankydy tekst

Nusgalary deňeşdiren, redaktirlän we sözbaşy ýazan:
Nurmuhammet Aşyrpur

Teksti we nusgalary täzeden deňeşdiren:
Ýusup Gojuk

1

بسم الله الرحمن الرحیم

دیوان مختوم قلی فراغی

(متن انتقادی)

تصحیح، مقابله‌ی نسخ و مقدمه:
نورمحمد عاشورپور

بازخوانی نسخ و متن:
یوسف قوجق

نسخه الکترونیکی کتاب
در تاریخ ۲۸ تیر ۱۳۹۲ مطابق با دهم رمضان ۱۴۳۴ (۱۹ جولای ۲۰۱۳)
از سوی اینجانب یوسف قوجق جهت استفاده عموم
تهیه و جهت تکثیر در اختیار وبسایت‌ها قرار گرفت.

سرشناسه: فراغی، مختومقلی ۱۱۴۶-۱۲۰۵ق
عنوان قراردادی: دیوان
عنوان و نام پدیدآور: دیوان مختومقلی فراغی (متن انتقادی)/ تصحیح، مقابله‌ی نسخ و مقدمه: نورمحمد عاشورپور؛ بازخوانی نسخ و متن: یوسف قوجق
مشخصات نشر: گرگان، مختومقلی فراغی، ۱۳۸۷-۲۰۰۸م.
مشخصات ظاهری: ۴۶۸ ص.
قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۳۲۲-۵۰۸-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: شعر ترکمنی ـ قرن ۱۲ ق.
موضوع: شعر ترکمنی ـ قرن ۱۲ق. — تاریخ و نقد
شناسه افزوده: مردوف، عاشورپور، ویراستار
شناسه افزوده: Meredov, Ashir
شناسه افزوده: قوجق، یوسف ۱۳۴۷- ، بازنویس.
رده‌بندی کنگره: PL۳۳۴/ف۳۴۶د۹ ۱۳۸۸
رده‌بندی دیویی: ۸۹۳/۳۶
شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۱۵۲۸۱

دیوان مختوم قلی فراغی (متن انتقادی)

◆عنوان لاتین: Magtymguly Pyragynyň Diwany (tankydy tekst)
◆تصحیح، مقابله‌ی نسخ و مقدمه: نورمحمد عاشورپور
◆بازخوانی نسخ و متن: یوسف قوجق
◆ویراستار: مریم شاه‌حسینی
◆طراح جلد: آقاجان آمانگلدیف
◆حروف‌چینی و صفحه‌بندی: یاپراق
◆ناشر: انتشارات مختومقلی فراغی ۰۱۷۱-۲۲۶۸۶۷۰
آدرس: گرگان، خ. شهیدبهشتی، روبروی بیمارستان دزیانی، بهشت۱۷
◆نوبت چاپ: اول ـ ۱۳۸۸-2009
◆قطع: وزیری
◆قیمت: ۵۰۰۰ تومان

(این نسخه‌ی الکترونیکی، هدیه‌ای است از طرف خادم ادب و فرهنگ ترکمن یوسف قوجق به همه‌ی مردم، و هزینه‌ی بهره‌برداری از آن، صلوات و فاتحه‌ای است برای شادی روح مؤلف اصلی آن یعنی مختوم‌قلی‌شناس بزرگ، مرحوم «نورمحمد عاشورپور*»)

◆تیراژ: ۵۰۰ نسخه (شمارگان این نسخه‌ی الکترونیکی، به عدد تمام مردم استفاده کننده است!)
◆شابک: ۷-۳۲۲-۵۰۸-۹۶۴-۹۷۸

* مرحوم نورمحمد عاشورپور در تاریخ ۱۳۰۱/۱۰/۱۰ (مطابق با ۱۹۲۳/۱/۱م.) متولد و در ساعت ۶:۴۵ صبح روز ۱۳۸۸/۵/۱۰ (مطابق با ۲۰۰۹/۸/۱م.) دار فانی را وداع گفت. (ی. قوجق)

مقدمه‌ی ناشر

انتشار دیوان اشعار شاعر مشهور ترکمن «مختومقلی فراغی» طی سده‌ی گذشته و دهـه‌های اخیر دارای تاریخچه‌ی قابل تأمل است. این دیوان عمدتاً در کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز انتـشار یافت، به ویژه در ترکمنستان و سپس در ایران شاهد انتشار گسترده‌ی آن بوده‌ایم. نکته‌ی حائز توجه در نشر اشعار مختومقلی فراغی در تعدد و تفاوت اشعار برجای مانده از ایشان است.

وقتی الکساندر هودزکو و آرمینوس وامبری اشعار او را به اروپا بردند، بـا عنایت به نمونه‌های چاپی آن در آسیای مرکزی شاهد تفاوت، عدم پیوستگی و بالتبع احتمال اقتباس و تدخیل اشعار شاعران دیگر به اشعار ناب شاعر گرانقدر ترکمن مختومقلی فراغی بوده‌ایم.

تا به امروز کربابایف، ماتی کوسایف و سایرن کوشیده‌اند تا سره از ناسره را در دیوان مختوم‌قلی یافته و در تصحیح آن بکوشند و حتی در ایران شاهد چنین تلاش‌هایی بوده‌ایم، اما با احترام به تلاش‌های همه‌ی پژوهشگران این عرصه، باید اعتراف کرد که استاد پر تلاش نورمحمد عاشورپور بخش عمده‌ای از زندگی خود را جهت تهیه‌ی دیوان منقح و عاری از اشعار دخیل بر دیوان مختوم‌قلی فراغی بکار برده است. اشعار الحاقی بر دیوان مختوم‌قلی با جسارت خاص ایشان در ترکمنستان مطرح و در جراید چاپ گردید. علی‌رغم آن، متن دیوان انتقادی مختوم‌قلی، تنها با انگیزه‌ی فوق‌العاده‌ی ایشان بتدریج آماده گردید.

دست‌نوشته‌های ایشان به دنبال دستان آشنایی می‌گشت تا غبار از برگ برگ یادداشت‌های استاد بر اشعار مختومقلی بردار و آن را به شکلی که اکنون مشاهده می‌کنید، در اختیارتان قرار دهد. کهولت سن استاد عاشورپور رفته رفته موجب نگرانی عمیق ایشان از عدم به ثمر نشستن مهم‌ترین پروژه‌ی تحقیقاتی خود بود.

این مهم سال‌ها همچنان بر زمین ماند تا این‌که مقدر گردید دوست پژوهشگر، ادیب و نویسنده جناب آقای یوسف قوجق علی‌رغم ازدحام کاری، این امانت را بر دست گیرد و به بازخوانی و تهیه‌ی متن مورد نظر استاد بپردازد. امروزه اگر زحمات آقای قوجق نبود، به جرأت می‌توان گفت که این متن انتقادی ـ که قطعاً جایگاه خاصی در مختوم‌قلی پژوهی به خود اختصاص خواهد داد ـ هرگز برای مشتاقان ادبیات ترکمن امکان عرضه پیدا نمی‌کرد. پس اگر ارزش انتقال این تحقیق مربوط به استاد عاشورپور باشد ـ که قطعاً نیز چنین است ـ بی‌تردید آقای یوسف قوجق سهم بسزایی در به ثمر نشاندن آن دارد. و انتشاراتی مختومقلی فراغی این افتخار را دارد که با چاپ و نشر آن، بخش اندکی از دین خود را به جامعه‌ی فرهنگی ترکمن ادا نماید.

دکتر ارازمحمد سارلی
عضو هیأت علمی دانشگاه
مدیر نشر مختومقلی فراغی

دیوان مختوم‌قلی فراغی
(متن انتقادی)

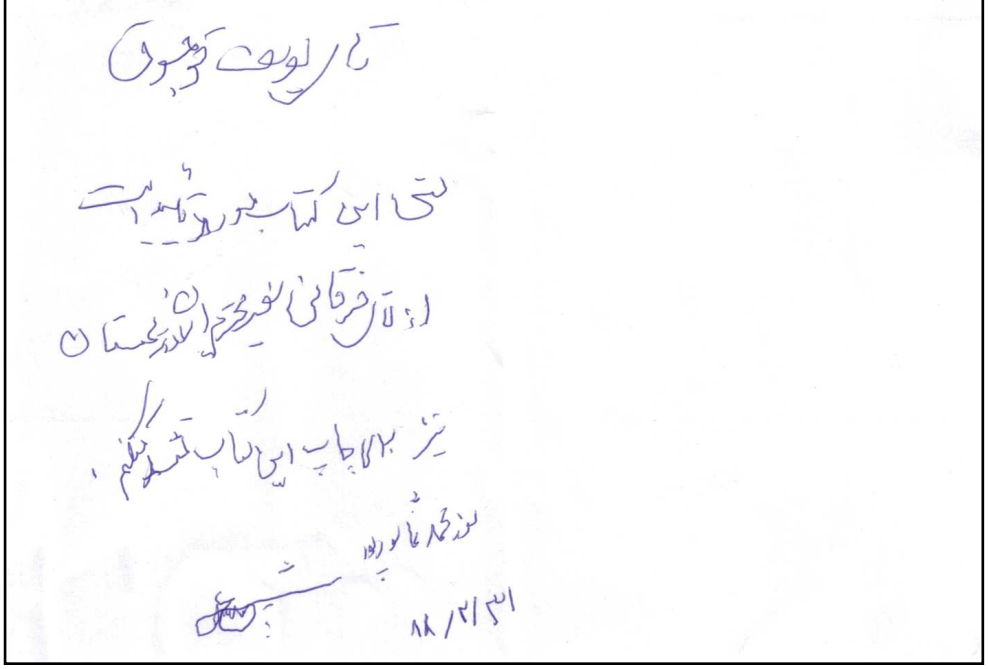
تصحیح ، مقابله‌ی نسخ و مقدمه:
نورمحمد عاشورپور

بازخوانی نسخ و متن:
یوسف قوجق

Magtymguly Pyragynyň diwany
(tankydy tekst)

Nusgalary deňeşdiren, redaktirläp we sözbaşy ýazan:
Nurmuhammet Aşyrpur

Teksti we nusgalary täzeden deňeşdiren:
Ýusup Gojuk

تصویر تأئید متن کتاب از سوی آقای عاشورپور

گامی بزرگ در مختوم‌قلی شناسی

نزدیک به ســه قرن از ظهور پدیده‌ای نادر در ادبیات ترکمن به نام مختوم‌قلی فراغی می‌گذرد و تحقیقات ادبی زیادی در باره‌ی حیات و اندیشه‌های سترگ ایشان صورت گرفته است.

مختوم‌قلی شاعری متعهد و هوشیار نسبت به اوضاع زمانه بوده است. تعهد او البته به بیان مفاهیم و ارزش‌های بشــری اســت و اگر اندیشه‌ی ایشان را به فرقه یا گروهی خاص محدود کنیم، قطعاً خیانت به او نموده‌ایم.

اگر به مضامین و مفاهیم اشعار او و عباراتی که برای بیان آن مضامین و مفاهیم از آنها بهره برده، نیک بنگریم، او را سخنوری خواهیم یافت که توانسته است بین ادبیات فارسی و ترکمنی پلی مستحکم برقرار نماید و همچنان‌که خود نیز به آن اشــاره کرده، آشنایی او با خلاقیت‌های ادبی سخنوران بزرگ شعر فارسی، باعث غنای هر چه بیش‌تر اندیشه‌های او گشته است.

مختوم‌قلی از آن جهت بنیان‌گذار ادبیات ترکمن اســت که باعث شــده تا شعر ترکمن با جامعه‌ی خویش آشــتی نماید. به عبارتی، شــعرهای پیش از وی از مضامینی غالباً در آموزه‌های دینی بوده و از فصاحت و بلاغــت ادبــی کم‌تری بهره می‌بــرده و به همین خاطر بین عامــه‌ی مردم از جایــگاه نازل‌تر و مخاطبین محدودتری برخوردار بوده، ولی مختوم‌قلی با بهره‌گیری از فصاحت زبان و صنایع ادبی، نه تنها آن آموزه‌های دینی، بلکه بســیاری از مســایل اجتماعی و ارزش‌های بشــری را در قالب شعر و زبانی آشنا به مردم، توانسته است بسراید تا در بین مردم دهان به دهان تکثیر یابد و توزیع شود.

بدون شــک، شعر وی با موسیقی پیوندی تنگاتنگ دارد و آهنگ کلام و اوزان موسیقایی، ویژگی اساســی در اشــعار وی است و به همین خاطر نیز اشعارش سوار بر آهنگ دوتار بخشی‌ها، از اوبه‌ای به اوبه‌ای و از ایلی به ایلی دیگر رســیده و دل‌ها را به تســخیر خود در آورده اســت. و همین امر نیز شاید باعث شده تا نســخه‌نویس‌های اشــعار وی در آن عصر، نتوانسته‌اند نسخه‌ای واحد از او برای آیندگان بنگارند و نسخه‌های متعددی از اشعار وی پدید آمده است. نسخه‌هایی که هر کدام به گونه‌ای که گفته می‌شده و شنیده می‌شده، نگاشته شده است.

بیشــترین کاری که تاکنون در باره‌ی وی صورت گرفته، در باره‌ی اندیشــه‌های والای این شاعر عارف بوده و محققین نیز در اســتناد به آثار وی، غالباً به آن‌چه تاکنون از ســوی برخی از محققین به شــکلی غیرعلمی دســت به تدوین و چاپ اشــعار وی زده‌اند، اســتناد می‌کرده‌اند. همچنان‌که در باره‌ی دیوان حافظ نســخه‌های متعدد وجود دارد و اشــعار وی کارگاهی بوده و ایشان بارها بر روی تک تک ابیات کار می‌کرده، مختوم‌قلی نیز از این امر مستثنی نیست. به نظر می‌رسد که دلیل عمده‌ی وجود نسخه‌های متعدد شعرا همین اســت، اما درباره‌ی حافظ دیریســت که کارهای مربوط به مقابله‌ی نســخ از ســوی محققین صورت گرفته و امروزه نســخه‌ی غنی و قزوینی از بهترین و موثق‌ترین دیوان‌های این شــاعر به حساب می‌آید و محققان نیز به آن اســتناد می‌کنند. اما در باره‌ی شــاعر بزرگ ادبیات ترکمن، این کار تاکنون انجام نشده بود و بسیاری از اشعار وی، یا منسوب به او بوده و یا در استناد به اشعار وی، ضبط نسخه‌ای واحد و شیوا از ابیات، در هاله‌ای از ابهام قرار داشته است.

علیرغم این موضوع، این مختوم‌قلی اســت که با گذر از قرون، با شــعرهای نابی که سروده، از بین هزاران فراز و نشیب عصری که در آن می‌زیسته و از میان هزاران شور و هیجان و رنج و دردی که از قهر زمانه داشته، به امروز رسیده و با ما ســخن می‌گوید. وی با همین شــعرهایی که از گزند و قهر زمانه در امان مانده و به ما رسیده، با زبانی ساده و بی‌پیرایه ولی سرشار از صنایع و پیرایه‌های ادبی، با همزبانان خویش سخن می‌گوید و آنها را به حیرت وا می‌دارد و به وجد می‌آورد. این بسیار بی‌انصافی در حق این شاعر بزرگ است که محققان و اندیشمندان ادبیات این قوم، تا به امروز نتوانسته‌اند دیوانی خالی از اشکال دارای متنی متقن و موثق از وی تدوین و چاپ نمایند.

یکــی از عالی‌تریــن درجه‌ی ذوق ادبی را می‌توان در اشــعار مختوم‌قلی یافت. زبان ادبــی به دلیل بهره‌گیری از عناصــر مختلف زبان و صنایــع ادبی و فنون بلاغت، بی‌تردید پیچیده‌تر از زبان طبیعی اســت و تنها محققانی می‌توانند به این کار همت نمایند که به رموز کار شاعر در شکستن نظام معمول و مرسوم زبان و عادت‌زدایی و آشنایی زدایی شاعر پی برده باشند.

در این کتاب، آقای عاشــورپور و دیگر دوســتانی که به ایشان کمک کرده‌اند، قادر به سنجش این درجه از ذوق ادبی شــاعر گرانســنگ شده و با مقابله‌ی نســخ خطی و آثار پراکنده‌ی به جا مانده از ایشان، به حق توانسته‌اند ارزش ادبی شعرهای وی را بسنجند و تعیین نمایند و بهترین گزینه از گزینه‌ها را انتخاب نمایند. در این کتاب از بین بسیاری از مصارع، بهترین و فصیح‌ترین و بلیغ‌ترین کلمات گزینش شده و دیوان حاضر بهترین متن وکم اشکال‌ترین دیوانی است که تاکنون تهیه و به چاپ رسیده است.

امیدوارم چاپ این کتاب دوجلدی، گامی بزرگ در راه تفحص و پژوهش‌های ادبی مردم ترکمن باشد.

محمدرضا فرقانی

سفیر جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان

محمدرضا فرقانی در عیادت از نورمحمد عاشورپور، محقق، دانشمند و مصحح دیوان مختوم‌قلی

مقدمه

دیوان کنونی از مقابله‌ی ۱۹ دیوان مختوم‌قلی تهیه شده که از این تعداد، شانزده دیوان مربوط به نسخ خطی و سه دیوان نیز دیوان‌ها و مجموعه‌هایی‌اند که پیش‌تر چاپ و منتشر شده‌اند. از بین نسخ خطی، ۹ نسخه در مخزن نسخ خطی انستیتوی زبان و ادبیات مختوم‌قلی وابسته به آکادمی علوم ترکمنستان، یک نسخه در باکو، یک نسخه در تاشکند، چهار نسخه در لنینگراد و یک نسخه نیز در موزه‌ی بریتانیا (لندن) نگه‌داری می‌شوند. سه کتاب و مجموعه اشعار چاپی نیز که در مقابله و تهیه‌ی این متن انتقادی استفاده شده، عبارت‌اند از کتابی که عارف‌جانف در تاشکند، قربان‌بردی گرگانی در بخارا و شیخ‌محسن فانی در استانبول به چاپ رسانده‌اند. در زمان مقابله‌ی متون، از اصل نسخ خطی موجود در عشق‌آباد و کپی نسخ، کتاب‌ها و مجموعه‌هایی که در دیگر مناطق نگه‌داری می‌شوند، استفاده شده است. در زیر، مشخصات کامل منابع این متن انتقادی، ذکر می‌شود:

ردیف	نام منبع و محل نگه‌داری	شماره‌ی منبع	علامت اختصاری
۱	نسخه‌ی خطی / مخزن نسخ‌خطی انستیتوی زبان و ادبیات مختوم‌قلی وابسته به آکادمی علوم ترکمنستان	Inw. № 250	ع۱
۲	//	Inw. № 400 a	ع۲
۳	//	Inw. № 76 a	ع۳
۴	//	Inw. № 297 a	ع۴
۵	//	Inw. № 377 a	ع۵
۶	//	Inw. № 297 b	ع۶
۷	//	Inw. № 297w	ع۷
۸	//	Inw. № 281	ع۸
۹	//	Inw. № 895	ع۹
۱۰	کپی نسخه‌خطی موجود در موزه‌ی بریتانیا (لندن)		ب‌م
۱۱	کپی نسخه‌خطی موجود در انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم ازبکستان	№ 3330/I	ت۱
۱۲	کپی نسخه‌خطی موجود در کتابخانه‌ی م.ی. سالتیکف شدرین (M.E.Saltykow Şedrin) واقع در لنینگراد	№ 2-IV-69	ل۱
۱۳	کپی مجموعه اشعار مشهور به نسخه‌خطی آسترآباد موجود در آرشیو علمی انجمن جغرافیای لنینگراد		ل۲
۱۴	کپی نسخه‌خطی موجود در انستیتوی خلق‌های آسیا در لنینگراد (وابسته به آکادمی علوم اتحاد جماهیر شوری سابق)	B22319	ل۳
۱۵	کپی نسخه‌خطی موجود در انستیتوی خلق‌های آسیا در لنینگراد (وابسته به آکادمی علوم اتحاد جماهیر شوری سابق)	W-3654	ل۴
۱۶	کپی نسخه‌خطی موجود در مخزن نسخ خطی جمهوری آذربایجان	A170 10538	ب‌ک
۱۷	کتاب چاپ شده از سوی شیخ‌محسن‌فانی (استانبول ۱۹۲۱)		ف
۱۸	کتاب چاپ شده از سوی قربان‌بردی گرگانی (بخارا ۱۳-۱۹۱۲)		ب‌ح
۱۹	کتاب چاپ شده از سوی عارفجانف (تاشکند ۱۹۱۰)		ت۲

غیر از منابع اصلی مذکور، در هنگام مقابله‌ی متن، از کتبی همچون **«Указатель к песням Махтумкули»** و **«К статье «Указатель к песням Махтумкули»**[1] اثر «آ.ن. ساموئیلویچ» و نیز از مجموعه شعرهایی که در سال ۱۹۲۶ از سوی بردی کربابایف [2] منتشر شده است، استفاده شد.

از بین ۱۶ نسخه‌ی خطی، بیش‌ترین شعر در نسخه‌ی خطی ع۱ (۲۳۴ شعر) و کم‌ترین شعر در نسخه‌ی خطی ع۵ (۱۴ شعر) وجود داشت. غیر از این دو، تعداد شعرهای موجود در دیگر منابع عبارت بودند از: ع۲ (۲۲۳ شعر)، ع۴ (۲۱۹ شعر)، ع۳ (۲۱۷ شعر)، ع۸ (۲۰۷ شعر)، ع۹ (۱۱۷ شعر)، ع۷ (۱۵۴ شعر)، ع۶ (۹۱ شعر) , ب‌م (۱۸۵ شعر)، ت۱ (۱۱۰ شعر), ل۱ (۸۶ شعر), ل۲ (۹۱ شعر), ل۳ (۱۲۹ شعر), ل۴ (۲۰۸ شعر ـ کپی این منبع ناقص است و به همین خاطر ممکن است تعداد شعر بیش از این بوده باشد)، ب‌ک (۸۹ شعر).

دلیل استفاده از نسخه‌ی خطی ع۵ که تنها دارای ۱۴ شعر است ، به خاطر این بوده که نگارش این نسخه‌ی خطی به اواخر قرن ۱۸ میلادی برمی‌گردد.

تعداد شعرها در دیوان‌هایی که پیش‌تر به چاپ رسیده و در این مقابله استفاده شده‌اند، عبارت‌اند از: ب‌خ (۱۸۹ شعر)، ت۲ (۱۳۶ شعر)، ف (۳۱ شعر و ۱۰ شعر ناقص)

شیخ‌محسن فانی نوشته است که شعرها را از کتاب منتشر شده از سوی آ.وامبری (Z.D.M.su. XXXIII) گرفته است. علی‌رغم این‌که نامبره نوشته است برای به چاپ رساندن مجموعه اشعار فراغی ۲۵ سال تلاش نموده، اشتباه‌های زیادی در بیان مفاهیم شعر داشته است و این موضوع، به عدم اطلاع کافی ایشان از ویژگی‌های زبان ترکمنی برمی‌گردد و به خاطر وجود این ویژگی‌ها در این نسخه بود که به عنوان یکی از منابع از آن بهره برده‌ام.

تعداد شعرهایی که در این متن انتقادی به عنوان شعرهای متعلق به مختوم‌قلی ذکر شده، برابر با ۲۹۷ قطعه شعر است، اما این امکان وجود دارد که کم‌تر از این تعداد باشد. چون با بررسی انجام شده پس از تهیه‌ی این کتاب، مشخص گردید که شعرهای شماره‌ی ۸۸ و ۲۴۱ احتمالاً مربوط به «معروفی» است[3]. شعر شماره‌ی ۱۹۸ نیز منسوب به شاعری است که تخلص «کمینه» را داشته اشت[4]. شعر شماره‌ی ۳۷ در این کتاب نیز هر چند از ۹ منبع معتبر در این مقابله یعنی ع۹ ، ب‌خ، ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ت۱ گرفته شده ، اما در نسخه‌خطی شماره‌ی inw.№ 2 موجود در انستیتوی زبان و ادبیات مختوم‌قلی همین شعر به نام معروفی ذکر شده است. هر چند نسخه‌ی خطی مذکور یکی از نسخه‌های قدیمی و معتبر است، اما نمی‌توان به طور قطع و یقین گفت که این شعر متعلق به مختوم‌قلی نیست. شعرهای ۱۸۲ و ۱۸۴ نیز وضعیتی این‌گونه دارند. شعر ۱۸۲ در ۴ نسخه‌ی خطی مقابله شده یعنی در ع۷، ب‌م، ع۸ و ب‌خ و شعر ۱۸۴ در ۸ نسخه‌ی مقابله شده یعنی ت۲، ل۳، ل۴، ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م ذکر شده‌اند و تنها ابیات آغازین این دو شعر با هم متفاوت هستند و شباهت مابقی ابیات به هم، نشان دهنده‌ی آن است که این دو شعر در حقیقت یک شعر هستند. هر کدام از این دو شعر در نسخه‌های مختلف به صورت‌های مختلف ضبط شده و نمی‌توانستیم این دو شعر را در هم ادغام کنیم و به عنوان یک شعر بیاوریم و تفاوت هر کدام در نسخه‌های خطی را در پاورقی ذکر نمائیم و یکی از دلایل ذکر هر دو نمونه در این دیوان به این خاطر نیز بود که خواستیم نمونه‌ای از چگونگی تغییراتی را که در شعرهای مختوم‌قلی صورت گرفته، نشان دهیم. به این ترتیب، در این دیوان ۲۹۴ شعر به عنوان شعرهای واقعی مختوم‌قلی گنجانده شد.

ترتیب شعرها بر اساس ترتیب الفبای عربی و بر پایه‌ی قافیه‌ی نخستین بیت شعرها صورت گرفته است.

در مقابله‌ی نسخ و تدوین آن، غیر از ۱۹ منبع فوق‌الذکر از دیگر منابع نیز استفاده شد که در جای خود به آن اشاره گردیده است. پس از متن انتقادی و مقابله شده‌ی اشعار، «قوشماچا» (ضمائم)، «آدام، طایپا و یر آدلاری» (اعلام) و «قوشغولارینگ ایلکی قاپیالاری‌نینگ الیپ‌بی ترتیبین‌ده گلیشی» (فهرست قوافی نخستین بیت از شعرها بر اساس حروف الفبای عربی) درج شده است. در بخش «قوشماچا» (ضمائم)، آن دسته از ابیات، قوافی و عبارات شعرها که در متن انتقادی آورده نشده، با ذکر منبع درج گردید.

در باره‌ی چگونگی املای متن نیز ما در متن انتقادی، به دست‌خط به جای مانده از دولت‌محمد آزادی و مختوم‌قلی استناد کرده‌ایم. چون در نسخه‌ی شماره‌ی «inw.№ 546» نمونه‌ی دست‌خط خود دولت‌محمدآزادی وجود دارد و هم‌چنان‌که توضیح خواهیم داد، برخی از صفحات این نسخه به خط خود مختوم‌قلی نگاشته شده است. ما نیز با الگو قرار دادن این نمونه دست‌خط‌ها، شعرهای این متن انتقادی را به الفبای عربی ـ فارسی و با تکیه بر ویژگی‌های زبان ترکمنی ذکر نموده‌ایم و سعی کرده‌ایم در تمامی متن، رسم‌الخط واحد ترکمنی مدنظر قرار گیرد. علی‌رغم این موضوع، برخی واژگان به دو شکل نگارشی آمده است ولی به جرأت می‌توان گفت که با این متن انتقادی، دیوان کامل مختوم‌قلی برای نخستین بار به صورت کامل و حذف حواشی و زوائد و اشعار الحاقی تدوین گردیده است.

1- ЗВОРАО, т. XIX, вып. IV, С. Петербург, 1910 г., стр. 0125-0148, 0216-0218.

۲- ییغنانی: ب. که‌ربابایف، ماختیمقولی قوشغیلاری، آشغبات (پالتاراتسکی)، ۱۹۲۶-نجی ییل.

۳- این موضوع از سوی م. عوض‌گلدیف مشخص شد.

4- Seret, A.Meredow, Şeýdaýy (derňewler we tekstler), Aşgabat, 1964 ý., 26 sah.

تاریخچه‌ی تصحیح و تدوین متن انتقادی

آ.ن. ساموئیلویچ یکی از نخستین پژوهش‌گرانی است که به مطالعه‌ی جدی ادبیات ترکمن پرداخته است. وی به منظور تهیه‌ی متن انتقادی شعرهای مختوم‌قلی، در پاییز سال ۱۹۰۸ میلادی فهرستی از ۱۷ نسخه را انتخاب کرد. تعداد شعرهایی که وی انتخاب نمود، ۱۹۸ قطعه شعر بود که غیر از ۴ شعر (شماره‌های ۲۴، ۳۷، ۱۰۵ و ۱۷۵) مابقی شعرهای انتخابی وی در متن انتقادی پیش رو نیز ذکر گردیده است.

در شماره‌های ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۱۷ از مجله‌ی «شورا» (چاپ اورنبرگ) به سال سال ۱۹۱۳ ، فهرستی با عنوان «مختوم‌قلی‌نگ اشعارینه گؤرسه‌تکچ» (نمایه‌ی شعرهای مختوم‌قلی) به چاپ رسید. در این فهرست ۲۶۹ شعر آمده و پس از شعر شماره‌ی ۲۰۹ این عبارت ذکر شده است: «بو اوروندا منیم قول‌داکی نسخه‌نینگ غزل‌لاری سانالیپ بیتدی».

تقریباً در ابتدای همه‌ی این شعرها ذکر شده است که این شعر در فهرست «آ.ن. ساموئیلویچ»، کتاب منتشر شده از سوی «آ. وامبری» و نیز در نسخه‌ی خطی که شخصی به نام «عبدالرحمن افندی» در اختیار دارد، موجود است.

دومین بخش از شعرها در آن نشریه که تعداد آن‌ها ۵۶ قطعه است، تنها در فهرست آ.ن. ساموئیلویچ (بین شعرهای ۲۶۵-۲۱۰) درج گردیده است. در سومین بخش از شعرهای آن نشریه نیز که دو قطعه شعر است، تنها در کتاب منتشر شده از سوی وامبری آمده است (شعرهای شماره‌ی ۲۶۶ و ۲۶۷). دو شعر باقی‌مانده که در چهارمین مطلب این نشریه درج شده، تنها در نسخه‌ی خطی عبدالرحمن افندی موجود است.

هم‌چنان‌که می‌بینیم، فهرست اشعاری که در مجله‌ی «شورا» بیان شده، به سه منبع و به عبارتی یک نسخه‌ی خطی، فهرست تدوین شده از سوی آ.ن. ساموئیلویچ و کتاب منتشر شده از سوی وامبری استناد شده است.

این فهرست، با کیفیتی پایین تهیه شده است. غیر از این‌که بسیاری از عبارات به شکل صحیح خوانده نشده، در بسیاری از موارد (به طور مثال شعر شماره‌ی ۱۸) به جای بیت اول، بیت دوم به عنوان مطلع شعر ذکر شده است. به طور مثال، این شعر از مختوم‌قلی که بیت اول آن ، چنین است:

سحر وقتی غافل بولمانگ یارانلار
درگاه‌لار آچیلار چاغدور بو چاغلار

در فهرست منتشر شده در مجله‌ی «شورا» به عنوان پنجاه و نهمین شعر ذکر شده ولی آخرین بیت از همین شعر در همان مجله به عنوان شصتمین شعر، این گونه درج شده است:

ایمدی آیاق باسدق اوتوز اوینه
گوز یاش چاغور بو چاغلار

این گونه اشتباه‌های بزرگ غیرعلمی در آن فهرست، بسیار به چشم می‌خورد که از ذکر تک تک آن صرف نظر می‌کنیم.

«ب.آ. قرری‌اف» از جمله پژوهش‌گرانی است که در باره‌ی مختوم‌قلی کارهای زیادی انجام داده است. وی به هنگام ارائه‌ی پایان‌نامه‌ی دکتری خود به نام «مختوم‌قلی و اوننگ چپر دیلی» [مختوم‌قلی و زبان هنری وی] (عشق‌آباد ـ مسکو، سال ۱۹۴۸) دو کتاب مجلد (صفحات ۷۵۷-۶۷۰) با عنوان «پراغی‌نینگ قوشغی‌ـغزل‌لارینا و پایمالارینا گؤرکزگیچ» (نمایه‌ی اشعار، غزلیات و منظومه‌های مختوم‌قلی) و «تنقیدی تکست» (متن انتقادی) را نیز ارائه داده است که به ترتیب در مجلد اول ۳۹۴ شعر و در مجلد دوم ۲۹۹ شعر وجود دارد. در مجلد اول (گؤرکزگیچ/نمایه) تمامی شعرها بر اساس حروف الفبای نخستین حرف از بیت اول مرتب شده است، اما در مجلد دوم (تنقیدی تکست/متن انتقادی) ترتیب شعرها نه بر اساس نخستین حرف از بیت اول و نه بر اساس قوافی ابیات آورده شده است. به همین خاطر نخستین شعری که در مجلد اول (گؤرکزگیچ/نمایه) آمده، در مجلد دوم (تنقیدی تکست/متن انتقادی) به عنوان صدو پنجاه و هشتمین شعر آورده شده است و به همین خاطر برخی از شعرهای مجلد دوم، در مجلد اول به طور کامل از قلم افتاده است. به عنوان مثال، می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره کرد:

№ 119: Gam çekme, garyp adam,
Begler, hanlar galmazlar.
№ 120: Köňül, ne iş bitirdiň, gezdiň jahan içinde.
№ 140: Eý ýaranlar, musulmanlar,
Ne iş geler başymyza?
№ 202: Barmydyr barmaga başga hudadan gaýra?
№ 225: Säher wagty geliň dostlar,
Yşkyň kitabyn açaly.
№ 246: Iki dagyň agajynyň başyny
Düýbi bir bolmasa çatyp bolmaýar.

به این ترتیب می‌توان گفت که تمام شعرهای موجود در اثر ایشان ۳۹۴ قطعه نیست و ۴۰۰ قطعه است. این گونه سهل‌انگاری‌ها در کار ایشان باعث اختلاف بین مجلد اول و دوم از یکدیگر شده و نشان می‌دهد که متن انتقادی بر اساس مجلد

اول (گؤرکزگیچ/نمایه) تدوین نشده است. در این باره نیازی به توضیح بیش‌تر نیست، اما می‌خواهم نظرم را در باره‌ی دو شعر از کار ایشان بیان نمایم.

آقای ب.آ. قرری‌اوف در در صفحات ۶۶ و ۸۳ اثرش به نام «مختوم‌قلی و اونونگ واطانچی‌لیقی[5]» (مختوم‌قلی و حب وطن وی) قطعه شعری را که با مطلع زیر شروع می‌شود، متعلق به مختوم‌قلی دانسته و به آن استناد کرده است :

گل، کؤنگول، یارا گیدِلی،
همراه بولسانگ، یؤر بیلأنی.

همین پژوهش‌گر در سال ۱۹۴۷میلادی غزلیات ملانفس[6]را چاپ کرده و در صفحه‌ی ۱۱۵ آن کتاب، همین شعر را به عنوان شعر ملانفس آورده است. همین شعر در صفحه‌ی ۹۷ جلد اول ضمیمه‌ی پایان‌نامه (گؤرکزگیچ/نمایه) و صفحه‌ی ۳۴۲ جلد دوم ضمیمه‌ی همان پایان‌نامه (تنقیدی تکست/متن انتقادی) هم به عنوان شعر مختوم‌قلی ذکر شده است و به عبارتی وی یک سال بعد همان شعر را دوباره به نام مختوم‌قلی ثبت کرده است. همین شعر در صفحه‌ی ۱۴۱ برگزیده‌ی اشعار مختوم‌قلی (یک جلدی) که در سال ۱۹۵۷ به چاپ رسید و در صفحه‌ی ۴۹ جلد دوم از کتاب دوجلدی برگزیده‌ی اشعار ایشان که در سال ۱۹۵۹ به چاپ رسید، دوباره به نام مختوم‌قلی آمده است و لازم به ذکر است که هر دو مجموعه نیز مشترکاً از سوی «م. کوسایف» و ب. قرری‌اوف تهیه شده است.

در سال‌های ۱۹۶۱ و ۱۹۶۳ میلادی آثار ملانفس در یک جلد با عنوان «ملانفس‌نگ لیریکاسی و زهره طاهیر دسسانی» از سوی «ن. عاشیروف»، ب. قرری‌اوف، «آ. ککیلف» دو بار منتشر شد. شعر مذکور در صفحات ۲۲-۲۰ کتابی که در سال ۱۹۶۱ منتشر گردید، آمده است. آ. ککیلف در کتابی که به تنهایی در باره‌ی ملانفس نوشته[7]، این شعر را در صفحات ۴۹، ۵۰ و ۵۱ آورده و آن را متعلق به ملانفس دانسته است، اما همین شعر در کتاب یک جلدی که در باره‌ی آثار ملانفس در سال ۱۹۶۳ چاپ شده، حذف گردیده است و به این ترتیب، مشخص نشده که این شعر واقعاً متعلق به کدام شاعر است.

شعر «تاپیلماز» هم سرنوشتی این گونه داشته است. مطلع این شعر، چنین است:

ای سن کیبی بیر مغبچه توران‌دا تاپیلماز

این شعر نخستین بار، سر از مجموعه اشعاری از مختوم‌قلی درآورد که در سال ۱۹۲۶ چاپ شد، در صورتی که «آخوندوف گرگانلی» این شعر را در منتخب اشعار «سیدی[8]»آورده بود. ب.آ. قرری‌اوف در سال ۱۹۴۸ این شعر را در صفحه‌ی ۳۴۳ جلد اول ضمیمه‌ی پایان‌نامه (گؤرگزگیج/نمایه) و منتخب اشعار سیدی ذکر نمود و تاکنون به عنوان شعر سیدی در هر مجموعه‌ای که از ایشان چاپ می‌گردد، آورده می شود. ب.آ. قرری‌اوف در مقاله‌ی «مختوم‌قلی‌نینگ ایراندا چیقان کیتابی» (کتاب مختوم‌قلی که در ایران چاپ شد) که در هفته نامه‌ی «ادبیات و صونغات» (شماره‌ی ۹ پیاپی ۶۴۸) چاپ شد، نوشت که این شعر را مختوم‌قلی در زمان کهولت سن سروده است. مواردی که گفته شد، نشان می‌دهد که پژوهش‌گران به طور علمی روی متن اشعار مختوم‌قلی توجه چندانی نداشته‌اند.

هر چند که آقای قرری‌اوف تلاش‌های زیادی در تدوین گورکزگیج (نمایه) و متن انتقادی نموده، اما خالی از ایرادهای اساسی نیست. مطلع برخی از شعرها در گورکزگیچ (نمایه)و متن انتقادی با هم یک‌سان نیست. به عنوان مثال شعر «**Ýykmaýan ärden**» به شکل زیر آورده شده است:

در نمایه (ص ۳۱۸):

هیچ کونگول شادلیقی چیقماز
بیر کونگول ییقمایان أردن

مطلع این شعر در صفحه‌ی ۱۹۲ متن انتقادی چنین آمده است:

بیر کونگول شادلیقی چیقماز...

از طرف دیگر، متن انتقادی بر اساس منابع مورد استفاده، به صورت دقیق کار نشده و سطحی است و به جای این‌که تفاوت نسخ ابیات انتخابی در پاورقی مشخص شود، به تفاوت‌های معمولی پرداخته شده است. به طور مثال در متن انتقادی در بیان عبارت «تونونگ» بیت اول از نخستین شعر («تورغول» دیدی‌لر) به صورت پاورقی به تفاوت‌هایی در نوشتار نسخ توجه زیادی کرده و در متن اصلی عبارت «تونینگ» را انتخاب نموده و آورده است.

توجه به املای نوشتار در نسخ، در بسیاری از موارد به خاطر عدم وجود نظر واحد در نگارش خط عربی ترکمنی، غیرضروری است و اشاره به آن در یک جا کفایت می‌کند. زیرا پرداختن به تمامی موارد مربوط به املای نگارش، اگر برای حل کلیدی مفهوم یک عبارت مورد توجه نباشد، غیرممکن و غیرضروری است. چون هدف از تهیه‌ی متن انتقادی، تنها نشان دادن

5-B.A.Garryýew، Magtymguly we onuň watançylygy، Aşgabat، 1943.

6- Mollanepes، Lirika، 1947 ý.

7- A.Kekilow، Mollanepes (ömri we döredijiligi) Aşgabat، 1957 ý.

8- Seret. Seýdi، Saýlanan eserler، Aşgabat،1940 ý. 91-94-nji sah.

تفاوت‌های بی‌اهمیت برخی از نسخ نیست، بلکه بیان اصل شعرهای شاعر و یا بیان نزدیک به اصل آن دسته از شعرهایی است که تغییر یافته و نیز بیان ترکیب جملاتی است که به شکلی نامفهوم در آمده است، که متأسفانه در متن انتقادی فوق‌الذکر به این نکته‌ها توجه کافی و لازم صورت نگرفته است.

همچنان‌که پیش‌تر گفتیم، ب.آ. قرری‌اوف از جمله کسانی است که در تهیه و تدوین منتخب یک جلدی (۱۹۵۷) و دو جلدی (۱۹۵۹) اشعار مختوم‌قلی مشارکت داشته‌اند. سوال این‌جاست که اگر ایشان یقین داشته که متن انتقادی مورد نظرش را تهیه کرده، چرا به جای منتخب اشعار یک جلدی و دو جلدی، همان متن انتقادی خودش را برای نشر ارائه نکرده است؟ به نظر می‌رسد که ایشان در زمان تهیه‌ی متن انتقادی، بسیاری از نکات علمی مورد نظر را رعایت نکرده است.

زمانی پیش از این، کارکنان مخزن نسخ خطی انستیتوی زبان و ادبیات مختوم‌قلی آقایان «آ. قدرت‌الله‌یف» و«م. آنامحمدوف» با استفاده از نسخ خطی، اسناد، نوشته‌ها و کتاب‌های منتشر شده در باره‌ی مختوم‌قلی، فهرستی بلند با عنوان «مختوم‌قلی‌نینگ اثرلری‌نینگ گؤرکزگیجی» [نمایه‌ی آثار مختوم‌قلی] (عشق‌آباد ۱۹۶۲) را چاپ کردند. در این کتاب، شعرها بر اساس ترتیب حروف الفبا آورده شده است. در این کتاب ۶۷۶ قطعه شعر ذکر شده و به خاطر استفاده از منابع موجود در مخزن نسخ خطی آن انستیتو (نسخ خطی، کپی‌ها و ...) برای بررسی آثار مختوم‌قلی کمک شایانی می‌کند. با این وجود، برخی از آثاری که متعلق به مختوم‌قلی نیست، در آن گنجانده شده است. به طور مثال، در مخزن «inw.№ ۱۱۲۳» آثاری نگه‌داری می‌شود که«قلیچ مولیوف» ـ به اصطلاح ـ آن‌ها را یافته است. در این مخزن ۱۲۰ شعر وجود دارد که در بخش پایانی پژوهش پیش رو، به توضیح بیش‌تر در باره‌ی صاحبان آن شعرها پرداخته‌ایم. در فهرست مذکور، غیر از شعرهای قلیچ‌مولیوف، آن دسته از شعرهایی که در دوره‌ی کنونی از سوی بخشی‌ها (نوازندگان و خوانندگان محلی) و افسانه‌سرایان بیان می‌شود، مورد استناد قرار گرفته است. در صورت حذف این گونه شعرهایی که بدون هیچ سند علمی در آن گنجانده شده‌اند، تعداد شعرها از ۴۰۰ قطعه بیش‌تر نخواهد شد.

نگاهی به مجموعه اشعار چاپ شده‌ی مختوم‌قلی

تا به امروز چندین بار آثار مختوم‌قلی[۹] به چاپ رسیده است. ما در این قسمت به جای این‌که به تمامی آن‌ها بپردازیم، می‌خواهیم تنها در باره‌ی کتاب یک جلدی سال ۱۹۵۷، کتاب دوجلدی سال ۱۹۵۹ ، منتخب اشعاری که در سال ۱۹۶۰ به الفبای عربی چاپ شده و کتاب‌های منتشره در بخارا و گنبدکاووس صحبت نماییم.

۱- چاپ بخارا:

ب.آ. قرری‌اوف در کتاب خود ـ که در سطرهای گذشته به آن اشاره شد ـ هیچ گونه اطلاعاتی در باره‌ی این اثر ارائه نکرده و «آ.ک. باروف‌کوف » تنها چیزی که در باره‌ی آن گفته، این است که آن اثر در بخارا چاپ شده است. تنها کسی که در باره‌ی تاریخ چاپ و تدوین کننده‌ی آن اثر اطلاعاتی داده است، «عبدا... آخوندوف» (برادر بزرگ محقق بزرگ ادبیات،آخوندوف گرگانلی) است. عبدا... آخوندوف کسی است که از نسخه‌ی inw.№ 76a ـ که یکی از معتبرترین نسخه‌های آثار مختوم‌قلی محسوب می‌شود ـ نسخه‌برداری نموده است. ما بر اساس اطلاعاتی که ایشان ارائه نموده و به کمک «حاجی‌مامد عاشیروف» (ساکن حسنقلی) توانستیم تاریخچه‌ی درستی درباره‌ی این چاپ پیدا کنیم. او بنا به گفته‌ی ریش‌سفیدان حسنقلی بویژه گفته‌های «قربان‌یاز کاووس‌اوف» (وفات به سال ۱۹۵۵) که دیوان مختوم‌قلی را برای چاپ آماده نموده (پسردایی قربان‌بردی آخوند فرزند خوجه‌گلدی، برادر بزرگ شاعر آنا کاووس‌اوف) چنین نوشته است[۱۰]:

«قربان‌بردی آخوند در ابتدا در حسنقلی نزد آمانگلدی آخوند و سپس در بخارا تحصیل کرد. در سال ۱۳-۱۹۱۲ وقتی به روستا برگشت، دیوان مختوم‌قلی را تقریباً در ۱۰۰۰ نسخه چاپ نمود و با خود آورد و با جلدهایی که در بخارا چاپ کرده بود، به شکل کتاب در آورد و در بین مردم توزیع نمود.

وی پس از آن به منطقه‌ی گینگ‌جای (مراوه) در گرگان کوچ نمود. او طرفدار مظلومین بود و به همین خاطر در بین مردم احترام زیادی داشت. تا پایان عمر در آن منطقه ماند و در سال ۱۹۲۶ از دنیا رفت. بنا به گفته‌ی قربان‌یاز کاووس‌اوف، قربان‌بردی آخوند در زمان تحصیل در بخارا، برای مختوم‌قلی شعر نیز می‌سروده است اما هیچ نسخه‌ای از شعرهای وی در دست نبیره‌های او باقی نمانده است.»

اسنادی که چندی پیش پیدا شد[۱۱]، این اطلاعات را تأیید می‌کند. «بهشت‌نامه» اثر دولت‌محمد آزادی در سال ۱۳۳۳

9- Seret. Seýdi. Saýlanan eserler، Aşgabat، 1948 ý. 90-93-nji sah.

10-Ellinji ýyldan öňki neşirlerini bilmek üçin seret. B.A.Garryýew، Magtymguly we onuň watançylygy Aşgabat 1943 ý.، 7-30-njy sah. . А.К.Боровков، К. 225 летию со дня рождения туркменского поэта Махтумкули، Изв. А.Н. СССР، отд. Либ. И яз. Т. XX، вып.4، Москва، 1961، стр. 358-360.

11-Hajymämmet Aşyrowyň 6.X.62-de bize ýazan haty Magtymguly adyndaky Dil we edebiýat institutynyň golýazmalar fondunda saklanýar.

هجری (۱۵-۱۹۱۴م.) منتشر شده است. در صفحه‌ی آخر این اثر (صفحه‌ی ۲۴) چنین ابیاتی وجود دارد:

کاتبین‌گه قیلسه خیر فاتحه
فتح نصرت حق آنگا برسون دوام
کاتب این نسخه ملاقربان گورگانی
یازبردی برله بولموش کانگ اسم تمام

در این ابیات نام کاتب نسخه‌ی بهشت‌نامه قبل از چاپ، «ملاقربان‌بردی گرگانی» ذکر شده است. دست‌خطی که «بهشت‌نامه» و «دیوان حضرت مختوم‌قلی» را نوشته، دست‌خط واحدی است و این موضوع ثابت می‌کند که ناشر دیوان مختوم‌قلی ملاقربان‌بردی گرگانی بوده است. این دیوان دارای ۱۸۹ شعر است که یکی از منابع مورد استفاده‌ی ما در این متن انتقادی است.

۲- مجموعه‌ی یک و دوجلدی:

هم‌چنان‌که در سطور پیشین نیز گفته شد، این دو اثر به کوشش م.کوسایف و ب. قرری‌اوف چاپ شده است که بی‌تردید زحمات زیادی هم برای تهیه‌ی آن کشیده شده است. به لحاظ کیفی هیچ تفاوتی بین این دو وجود ندارد. در کتاب یک جلدی ۳۷۹ شعر و در کتاب دوجلدی ۴۲۴ شعر گنجانده شده است و به همین خاطر ما نظرات خودمان را در باره‌ی کتاب دوجلدی بیان می‌نماییم.

شعرهایی که در ۱۳۳ صفحه از این کتاب آمده، از جمله شعرهایی است که از قلیچ موللیوف گرفته شده است. شعر «Gitseň – baraman» (جلد اول، ص ۲۰۰) و «Kaýda sen» (جلد اول، ص۷۵) از نسخ خطی «inw.№ ۱۱۲۳» و «inw.№ ۱۰۱۶» اخذ شده و در جلد دوم، شعر «Dagy bäş» (II, ۳۸۲–nji sah.) ، شعر«Kaýdadygy bilinmez» (II, ۳۶۰–njy sah.)، شعر «Näbilsin» (II, ۱۱۹–njy sah.) و شعر «Ugraşsa» (II, ۱۰۹) ذکر گردیده و « م. عوض‌گلدیف » با دلایل مستدل نوشته است که همه‌ی این شعرها متعلق به«شاه‌بنده» است[۱۲].

برخی از شعرها که به صورت شفاهی ضبط شده، بدون هیچ گونه بررسی علمی در مجموعه‌ها گنجانده شده است. به طور مثال «ب. آخوندوف» در سال ۱۹۵۴ شعر «Ýekäniň» (جلد دوم- ۱۰) را از داش‌اوغوز ضبط نموده و با خودش آورده است و همین شعر بدون در نظر گرفتن تفاوت‌هایی که به لحاظ ایده و مضمون و سبک شعری با شعرهای مختوم‌قلی دارد، به چاپ سپرده شده است. شعر «ریگان ایلادی» (جلد اول – ۱۴۱) نیز از این دست شعرهایی است که متعلق به فراغی قلمداد شده است. این شعر تنها در نسخه‌ی inw.№ 752a (ص ۱۶) که به خط «ملاپوری‌آبا» نوشته شده، ذکر گردیده است. به نظر ما، این شعر به دو دلیل نمی‌تواند متعلق به مختوم‌قلی باشد؛ دلیل اول این که در این شعر سه بار عبارت «کتاب» و یا «قولیازمه» به کار رفته است: «یازان کیتاپ‌لاریم سیله آلدیریپ»، «قولیازما کیتابیم سیله آلدیریپ» و «بأش ییلدا بیر کیتاپ إدن ایشی‌میز». تکرار این عبارات و مفاهیم، ذهن ما را به دوره‌ی معاصر و بویژه داستان بلند «کتاب» اثر نورمراد ساریخانف سوق می‌دهد که راوی به دنبال پیدا کردن «کتاب» و «قولیازمه» است. این گونه نگارش، شباهتی به سبک نگارش مختوم‌قلی ندارد. و دوم این که، این شعر تنها به خط ملاپوری نوشته شده و همین دلیلی محکم است برای آن که بدانیم این شعر از مختوم‌قلی نمی‌تواند باشد.

از دیگر نواقصی که این گونه دیوان‌های منتشرشده دارند، می‌توان به تکرار چاپ یک شعر به چند شکل مختلف اشاره نمود. به طور مثال شعر «یاندیرار» که در صفحه‌ی ۱۱۸ کتاب یک‌جلدی چاپ شده، در صفحه‌ی ۳۸۷ همان کتاب با عنوان «هوشی یاندیرار» تکرار شده است. هم‌چنین شعری بلند که در صفحات ۵۹، ۶۰ و ۶۱ از نسخه‌ی خطی قلیچ‌مولليوف (نسخه‌خطی شماره‌ی ۱۱۲۳) آمده است، به سه قسمت تقسیم شده و به عنوان شعرهایی مجزا در صفحات ۳۳۷، ۳۳۹ و ۵۱۰ همان کتاب یک‌جلدی درج شده است. همین شعر در جلد دوم دیوان دوجلدی نیز یک بار به عنوان سه شعر مجزا در صفحات ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۴۲ و ۱۴۳ و یک بار نیز به صورت کامل در صفحات ۳۲۱ الی ۳۲۴ درج شده است. البته تدوین‌کنندگان این کتاب، پس از چاپ به این موضوع پی برده و در صفحات پایانی، به این موضوع اشاره کرده‌اند، اما این تذکر برای شعر بلندی که به عنوان سه شعر مجزا معرفی شده، قانع کننده نیست.

تکرار شعرها در این کتاب دوجلدی، محدود به این چند مورد نمی‌شود. همان شعر «یاندیرار» در صفحه‌ی ۵۶ این کتاب با همین عنوان و باز در صفحه‌ی ۱۸۰ با عنوان «هوشی یاندیرار» آمده است و اشتباه مربوط به کتاب یک جلدی در این کتاب نیز دوباره تکرار شده است. در صفحه‌ی ۱۰۲ شعر «دهانه» در صفحه‌ی ۳۱۷ با عنوان «بو جهانه» تکرار شده است. در صفحه‌ی آخر از جلد دوم در بخش «اشتباهات» در باره‌ی تکراری بودن شعرها در صفحات ۱۸۴ و ۲۰۶ از جلد اول نوشته شده است: «این شعرها علی‌رغم برخی از نسخه‌ها، باید یک شعر محسوب شود»، در صورتی که این شعر تنها در یک نسخه از نسخ خطی آن‌هم در صفحه‌ی ۱۲۸ نسخه خطی inw.№ 112 متعلق به قلیچ مولليوف آمده است و در هیچ یک از نسخ دیگر وجود ندارد. در صفحه‌ی ۲۷۷ از جلد دوم، چهار مصراع زیر به عنوان یک شعر مستقل آمده است:

Magtymguly diýer, ýigit çagtymyň,
Towpyklyk gözgüsi syýa bagtymyň,
Atamyň dogany Selim Magtymyň,
Goýsalar giderin ýany biläni.

12-A.Meredow 1967-nji ýylyň sentýabrynyň soňunda Esenguly raýonynda komandirowkada bolanda atly eserini tapyp getirdi.بهشت‌نامهDöwletmämmet Azadynyň

معلوم نیست محققانی که «مختوم‌قلی‌نینگ اثرلری‌نینگ گؤرکزگیجی» (نمایه‌ی آثار مختوم‌قلی) را تدوین کرده‌اند، این چهار مصراع را از کدام نسخه‌ی خطی گرفته‌اند؟ (ر.ک به: شعر شماره‌ی ۶۶۰ در گؤرکزگیچ). نمی‌توان این چهار مصراع را یک شعر مستقل محسوب نمود.

موضوعاتی که گفته شد، نکته‌های بسیار کوچکی است که نشان می‌دهد در طول این سال‌ها چگونه به تعداد شعرهای مختوم‌قلی اضافه شده است. به نظر می‌رسد اگر شعرهایی همچون موارد بالا از مجموعه‌ی دوجلدی مختوم‌قلی حذف شود، تعداد شعرها از ۲۸۰ قطعه تجاوز نخواهد کرد.

نواقص اصلی مجموعه‌ی یک جلدی و دو جلدی تنها به مواردی که اشاره شد، محدود نمی‌شود، بلکه مهم‌ترین موضوع در آن‌ها، ذکر ناصحیح متن نسخی است که از آن‌ها استفاده شده است.

۴- چاپ گنبدکاووس.

مختوم‌قلی شاعر بزرگ و محبوب ترکمن‌های ایران نیز هست. ترکمن‌های ایران به ایشان افتخار می‌کنند و از نسخه‌های خطی وی چون توتیای چشم محافظت می‌کنند. با این وجود، تا این اواخر، دیگر اقوام در ایران کم‌تر با مختوم‌قلی و آثار وی آشنا بوده‌اند. اسدا... معینی که خود از استرآباد (گرگان) است، در صفحه‌ی ۴۱۲ کتاب «جغرافیا و جغرافیای تاریخی گرگان و دشت» (سال نشر ۱۳۴۴ هجری شمسی) در بخش «شاعران ترکمن» چنین نوشته است: «جای تعجب نیست که اگر بگوییم مردم ترکمن هم در ادبیات دست دارند و توانسته‌اند با ترکیب کلمات و الفاظ موزون مکنونات قلبی خود را به صورت شعر درآورند و اشعار دلپذیر بسرایند.»

تا جنگ دوم جهانی در منطقه‌ی گرگان هیچ کتابی به زبان ترکمنی به چاپ نرسیده است. در بین سال‌های ۴۶-۱۹۴۵ نشریه‌ی «صدای گرگان» (ارگان کمیته‌ی منطقه‌ای حزب مردم ایران) چاپ می‌شد که نیمی از صفحات خودش را به مطالبی به زبان ترکمنی اختصاص می‌داد. در دوران پس از پایان جنگ، دو مجموعه‌ی اشعار مختوم‌قلی (یکی در تهران و دیگری در گنبدکاووس)، «یوسف ـ احمد»، «زین‌العرب»، «زهره ـ طاهر» و ... چاپ و منتشر شد. مجموعه‌ی اشعار مختوم‌قلی چاپ تهران را ندیده‌ایم، اما بنا به گفته‌ی آن‌ها که آن را خوانده‌اند، آن مجموعه، دومین چاپ از کتابی است که ملاقربان‌بردی گرگانی در بخارا چاپ کرده است.

مجموعه‌ای که در گنبد به چاپ رسیده (سال های ۶۶-۱۹۶۵) قطور است و در آن نزدیک ۳۵۰ شعر گنجانده شده است. این مجموعه بر اساس کتاب‌هایی که در سال ۱۹۲۶ در عشق‌آباد، در سال ۱۹۶۰ در باکو، مجموعه‌های یک و دوجلدی و مجموعه اشعار چاپ تهران چاپ شده بود، تدوین شده است. مقدمه‌ی این کتاب (۳۸-۸ ص) و تصاویر آن از کتاب چاپ باکو گرفته شده و به دلیل این‌که تهیه کنندگان این کتاب، شعرها را بدون هیچ تأملی از همان منابع گرفته و به همان صورت در مجموعه آورده‌اند، هیچ گونه تازگی ندارد.

در این کتاب تقریباً ۲۰ شعر از نسخه‌ی قلیچ موللیوف (inw.№ 1123) وجود دارد. تهیه‌کنندگان این مجموعه به دلیل عدم آگاهی از دانش فیلولوژی، در زمان استفاده از منابع، بدون توجه به اشکالات موجود در آن منابع، آن‌ها را به همان شکل در مجموعه‌ی خود استفاده نموده‌اند و سعی نکرده‌اند شعرها به گونه‌ای باشد که برای خوانندگان قابل فهم باشد. شعر «Hökümli» (ص ۲۴۸-۲۴۷) از کتابی که در سال ۱۹۲۶ چاپ شده است (ص ۲۴۴-۲۴۳) گرفته شده و ایرادهای موجود در آن کتاب، به همان شکل باقی مانده و تنها کپی برداری شده است. این شعر در متن انتقادی ما، شعر شماره‌ی ۲۴۹ است. حال بیاییم این شعر را که در چاپ گنبد آورده شده، با متن انتقادی خودمان مقایسه نماییم:

در متن انتقادی ما:

كونگل‌لار كوشكينده خيالينگ خانى

در چاپ ۱۹۲۶:

گوونيله‌ر كوشكنده خيالگ قانى

در چاپ گنبد:

گووين‌لار كوشكينده خيالينگ قانى

**

در متن انتقادی ما:

اولاد خونكاره منگزار حكملى

در چاپ ۱۹۲۶:

اووﻻد آهه‌نگه‌ره مه‌گزار حوكملى

در چاپ گنبد:

اولاد آهنگره منگزار حكملى

**

در متن انتقادی ما:

ياسه سالار لالانى

در چاپ ۱۹۲۶:
یانسا سالار لالانی
در چاپ گنبد:
یانسه سالار لالانی
**
در متن انتقادی ما:
یرده بشر پادشاهی خدایم‌نینگ خواهلانی
در چاپ ۱۹۲۶:
یه‌رده په‌شه پادشاهی حوادیمنگ حالاغانی
در چاپ گنبد:
یرده پشه پادشاهی خدایمینگ خالاغانی
**
در متن انتقادی ما:
غمزه‌نگ قراقچی‌سی سالسه تالانی
در چاپ ۱۹۲۶:
غامزا سالسا تالانی
در چاپ گنبد:
غمزه سالسا تالانی
**
در متن انتقادی ما:
کرپگینگ اوق قاشینگ یایدور چکملی
در چاپ ۱۹۲۶:
کرپک اوق قاشی یای حوکملی
در چاپ گنبد:
کرفیک اوق قاشی یای حکملی
**
در متن انتقادی ما:
تا جان باردور بو تنده
آرزویم باردور سنده
در چاپ ۱۹۲۶:
تا جانگ بار دورار سه‌نگ بو ته‌نده
در چاپ گنبد:
تا جانینگ باردورار سنینگ بو تنده
**
در متن انتقادی ما:
آدینگ رومه دوشدی آوازه‌نگ گیتدی هنده
در چاپ ۱۹۲۶:
آدگ روما گتدی آوازگ له‌نده(؟)
در چاپ گنبد:
آدینگ رومه گیتدی آوازینگ لنده
**
در متن انتقادی ما:
لیلی سنگا کنیزک زلیخا بولسون بنده
در چاپ ۱۹۲۶:
ساگا زولیخا که‌نیز له‌یلی به‌نده
در چاپ گنبد:
سنگا زلیخا کنیز لیلی بنده

در متن انتقادی ما:
باغده بتان چهره سن بلقیس باقیملی
در چاپ ۱۹۲۶:
باغدا گولچهره سین بولغار باقملی
در چاپ گنبد:
باغده گل چهره سن بولغار باقیملی
**
در متن انتقادی ما:
جان پولاددین بولسه دوزمز بو کوزه
در چاپ ۱۹۲۶:
جان پولاتدان بولسا دوزمەز بو دەردە
در چاپ گنبد:
جان پولاددان بولسه دوزماز بو دردە
**
در متن انتقادی ما:
دوقونسه دلبر کوزه زبان گیدار هر سوزه
در چاپ ۱۹۲۶:
یوقسا دلبەر بو سوزه زبان گیدەر هەر سوزه
در چاپ گنبد:
یوقسه دلبر بو سوزه زبان گیدار هر سوزه
**
در متن انتقادی ما:
آلما زنخدانه بوکموش یوزه زلفینگ سیاه سواد کفردور دوکملی
در چاپ ۱۹۲۶:
آلما زناختانا بو کوُمش یوزه زولپگ سیا ایسیدور یاقملی
در چاپ گنبد:
آلما زناخطنه بو کومیش یوزه زلفینگ سیا ایسیدور یاقیملی
**
در متن انتقادی ما:
طاوس قوش زینتلی داود تاوشلی تذرو شیوەلی کاکلیک یوروشلی
در چاپ ۱۹۲۶:
تاوس قوش زینەتلی داود تورشلی تەرزی شیوەلیدور کاکلی ناغشلی
در چاپ گنبد:
طاوس قوش زینتلی داود توریشلی طرزی شیوەلی دور کاکلی نانگشلی
**
در متن انتقادی ما:
باغلانبان چیقسنگ شدّەء گلدار
در چاپ ۱۹۲۶:
باغلانبان چقساگ اەی کاهی گولزار
در چاپ گنبد:
باغلانیبان چیقسانگ ای گاهی گلزار
**
در متن انتقادی ما:
عاشق دیور ای دلدار گورکی گونه تای دلدار
در چاپ ۱۹۲۶:
آشیق دیر ای دلدار کورکەزگیل دیدار
در چاپ گنبد:
عاشق دیر ای دلدار گورکزگیل دیدار

در متن انتقادی ما:
تاپر حجینگ ثوابین هر کیم بیر غریب قولدار
در چاپ ۱۹۲۶:
ته‌فره‌جگ سووابین بر غاریب قولدار
در چاپ گنبد:
تفرجینگ ثوابین بر غریب قولدار

این مقایسه نشان می‌دهد که عبارات شعر مورد نظر در هر دو چاپ، بسیار تغییر نموده است. یکی از اشتباه‌های بزرگ چاپ گنبد آن است که عباراتی که در چاپ ۱۹۲۶ با غلط‌های تایپی همراه است، به همان شکل ناصحیح درج نموده است.

در این قسمت، بهتر است در باره‌ی یکی از موارد بالا توضیحاتی داده شود. در شعر زیر، شاعر بدون هیچ پیچیدگی زبانی، گفته است چنان چه چشمش به یار بیفتد، زبانش گویا می‌شود:

دوقونسه دلبر گوزه
زبان گیدر هر سوزه

آرایه و صنعت ادبی به کار رفته در این بیت، سخن سهل و ممتنع است. یعنی این‌که در ظاهر بیان آن بسیار آسان، اما در حقیقت دشوار است. تدوین کنندگان هر دو چاپ (۱۹۲۶ و چاپ گنبد) این آرایه‌ی ادبی به کار رفته از سوی مختوم‌قلی را نادیده گرفته و شعر ایشان را به نادرستی این‌گونه درج کرده‌اند که هیچ ارزش ادبی ندارد:

یوقسا دلبر بو سوزه
زبان گیدر هر سوزه

مصراع اول در این بیت، هیچ معنایی ندارد و به همین خاطر منظور شاعر از بیان این مفهوم، برای مخاطب نامفهوم مانده است. اگر بخواهیم به این گونه اشتباه ها در این مجموعه اشاره نماییم، سخن به درازا خواهد کشید.

همچنان‌که درباره‌ی مجموعه‌ی دوجلدی نیز اشاره کردیم، در مجموعه‌ی چاپ گنبد نیز تکرار شعرها مشاهده می‌شود: شعر «باغلار هی» (ص ۲۷۲) در صفحه‌ی ۴۹۶ و شعر «هر یانا» (ص ۲۹۶) در صفحه‌ی ۵۶۴ تکرار شده است.

در چاپ گنبد، برخی از شعرهای دیگر شعرا نیز به عنوان شعر مختوم‌قلی ذکر شده است. به طور مثال شعر «تاپیلماز» از سیدی (صص ۵۹-۵۲)، شعر «گؤزلیم» از شاه‌بنده (صص ۱۰۹-۱۰۶)، شعر «گلنده باردیر» از غایبی (صص ۲۴۲-۲۴۰) و هم‌چون آن‌ها از این دست شعرها هستند.

هم‌چنان که پیش‌تر نیز گفتیم، چاپ این آثار در تدوین متن انتقادی کنونی کمک شایانی به ما کرد. زیرا اگر این کتاب‌ها پیش از این به چاپ نرسیده بود، ما نمی‌توانستیم اشکالات کار را بدانیم و در تدوین متن انتقادی قطعاً با مشکلاتی مواجه می‌شدیم. بررسی فنی و علمی این کتاب‌ها باعث شد تا ما با علم به مشکلات و نارسایی‌هایی که در تدوین مجموعه‌ی آثار وجود دارد، تصمیم به تدوین متن انتقادی بگیریم. با توجه به آن‌ها، ما توانستیم متن صحیح را استخراج کنیم و شیوه‌ی خواندن عبارات دشوار را بیابیم و در برخی موارد نیز که خارج از درک و توان ما بود، علامت سوال گذاشته‌ایم.

شرح حال مختوم‌قلی

در باره‌ی شرح حال مختوم‌قلی فراغی تاکنون هیچ سند تاریخی وجود ندارد. این موضوع طبیعی است. چون در دوره‌ی حیات ترکمن ها ساختار دولتی در بین آن ها نبوده است و هیچ گونه اداره‌ای که امور فرهنگی و اجتماعی را رصد نماید، وجود نداشته است و به همین خاطر در مطالعات مربوط به تاریخ ترکمن، مجبوریم از منابع عربی و فارسی و دیگر زبان‌ها استفاده کنیم و شرح حال مختوم‌قلی را نیز مجبوریم از روایت‌های مردمی استنباط کنیم. روایت‌های مردمی نیز نمی‌تواند منبعی موثق باشد و در برخی موارد حتی ما را در درک صحیح شرح حال ایشان دچار اشکال می‌کند. برای تأیید این موضوع، نظرات مختلف مطرح شده در باره‌ی سال تولد ایشان را بررسی می کنیم.

آ. وامبری معتقد است که ایشان در سال ۱۷۸۰ وفات یافته‌اند[۱۳]. آ. آخوندوف گرگانلی معتقد است در سال ۱۷۳۱ به دنیا آمده و در سال ۱۷۸۰ نیز وفات یافته است[۱۴]. ب.آ. قرری‌اوف سال ۱۷۳۳ را سال تولد، و ۱۷۸۲ را سال وفات وی می‌داند[۱۵]. م. کوسایف نیز در آثار خود سال ۱۷۳۳ را سال تولد مختوم‌قلی می‌داند[۱۶] و معتقد است که ایشان احتمالاً بین سال‌های ۱۸۱۳-۱۷۹۰

13-А.Вамбери، Путешествие в Средней Азии، Издание второе، Москва، 1874، стр.279.

14-Magtymguly, Saýlanan eserler, Aşgabat, 1940 ý., 4 sah. A.Ahundow-Gürgenli, Tükkmen klassyk şahyrlary, Magtymguly (Şahyryň ömrüne we döredijiligine degişli makalalar ýygyndysy), Aşgabat, 1960ý., 13 sah.

15-B.A.Garryýew, Magtymguly we onuň watançylygy, Aşgabat, 1943 ý., 42 sah.

16-Magtymguly, Saýlanan eserler, Aşgabat, 1959, I m., 18 sah. (M.Kösäýewiň şu neşire ýazan sözbaşysy ençeme ýygyndyda we aýratyn broşýura görnüşinde çap edildi. Olaryň ählisine däl-de, diňe şu ýerdäkisine salgylanjakdyrys).

وفات یافته‌است[۱۷]. گ.او. چاریف نیز در آثار خود یک‌بار ۱۷۸۲-۱۷۳۲ را سال‌های حیات او می‌داند[۱۸] و یک بار نیز تولد او را به سال ۱۷۳۳ دانسته است[۱۹]. ب.آ. قرری‌اوف در سال‌های بعد، ضمن تجدید نظر، نوشته است که تاریخ تولد و وفات مختوم‌قلی اصلاً مشخص نیست[۲۰]. با توجه به اسناد و مدارکی که در حال حاضر موجود است، هنوز نمی‌توان به درستی تاریخ ولادت و وفات مختوم‌قلی را مشخص نمود. به عقیده‌ی ما، برای مشخص کردن شرح حال مختوم‌قلی، در ابتدا باید به اطلاعاتی که خود شاعر در شعرها از خود به دست داده و نیز از وقایع تاریخی‌ای که به آن ها پرداخته، توجه نمود و سپس باید به روایت‌های مردمی و منابع تاریخی که در بررسی این امور می‌تواند به ما کمک نمایند، مراجعه نمود.

در آثاری که در باره‌ی مختوم‌قلی نوشته‌اند، او را سومین فرزند ذکور دولت‌محمد آزادی دانسته‌اند[۲۱] و این ادعا به دو دلیل، نمی‌تواند صحیح باشد. نخست آن‌که بنا به نوشته‌ی این دسته از محققان، پدر دولت‌محمد آزادی یعنی «مختوم‌قلی یوناچی» در سال ۱۷۲۰ از دنیا رفته است[۲۲] و بر اساس سنت رایج در بین ترکمن‌ها، نام وی را بر روی مختوم‌قلی گذاشته‌اند. اگر این نظر صحیح باشد، پس دو برادر بزرگ‌تر مختوم‌قلی یعنی عبدا... و محمدصفا بایستی قبل از سال ۱۷۲۰ به دنیا آمده باشند و این در حالی‌است که بنا بر شعر وی، به طور حتم بین مختوم‌قلی و دو برادر بزرگ‌تر او ۱۵-۱۳ سال تفاوت سنی بوده‌است. چون فراغی در یکی از شعرهای خود در باره‌ی این برادران خود گفته است:

اناسیندین آیری یاتمز اوغلان‌لار
(۵) ۲۳۳

مختوم‌قلی به خاطر این‌که بزرگ‌تر از دو برادر دیگر بوده، آن‌ها را «اوغلان» نامیده است و همین‌که گفته است آن‌ها بدون مادر نمی‌خوابیده‌اند، این نظر را کاملاً به اثبات می‌رساند. بیایید ابیات زیر از مختوم‌قلی را که به وضوح ثابت می‌کند هر دو برادر یعنی عبدا... و محمدصفا نوجوان بوده‌اند، بررسی نماییم:

داریدی بر دولی یولوقدی باران
برین یوردی بیلان ایلادی ویران
بری‌سینینگ یاری ایزینده حیران
گوزلاری یولده دور بولار گلمدی
۲۳۳ (۱۷,۱۸,۱۹, ۲۰)

در دومین مصراع آمده است که پس از مرگ برادر شاعر، یورت (در این‌جا منظور، خانواده است) او ویران شده و به عبارتی چیزی از او نمانده و در مصراع سوم آمده است که با مرگ آن یکی برادرش تنها عروسش مانده است. این شعر نشان می‌دهد که هر دو متوفی، بسیار جوان بوده‌اند. به نظر ما واقعه‌ی درگذشت عبدا... و محمدصفا در دوران پس از نادرشاه و در زمان حکومت احمدشاه صورت گرفته است. حال باید دید این واقعه در چه سالی از حکومت احمدشاه رخ داده است.

همچنان‌که می‌دانیم پس از قتل نادرشاه، یعنی در سال ۱۷۴۷ «احمد درانی» پادشاه افغانستان شده است. روابط وی با ترکمن‌ها بویژه با گوگلان‌ها در سال‌های ۵۵-۱۷۵۴ به خوبی مستحکم شده است[۲۳]. خان‌ها و بگ‌های گوگلان با سوارانی که در اختیار خود داشته‌اند، به او کمک نموده‌اند. بر اساس اسناد و مدارک تاریخی، این روابط بسیار حسنه و خوب بایستی از سال ۱۷۵۰ آغاز شده باشد. چون احمدشاه تا این تاریخ اوضاع داخلی افغانستان را سروسامان داده و مواضع خود را مستحکم نموده و بعد از آن حملات خود را به هندوستان، ایران و آسیای میانه آغاز کرده است. وی در دسامبر ۱۷۵۴ مشهد را تصرف نمود[۲۴]. اگر بپذیریم که عبدا... و محمدصفا حدوداً در سال‌های ۱۷۵۴-۱۷۵۰ درگذشته‌اند، همچنان‌که در شعر مورد اشاره‌ی مختوم‌قلی نیز دیدیم، آن‌ها بایستی در آن دوره، ۲۲-۱۹ ساله بوده باشند. پس می‌توان نتیجه گرفت که سال تولد آن‌ها بایستی حدوداً ۱۷۳۰ باشد. در همین راستا، چون سن مختوم‌قلی از این برادرانش بزرگ‌تر بوده، پس تاریخ تولد ایشان باید خیلی قبل تر از سال ۱۷۳۰ بوده باشد.

نتایج بررسی‌های ما در باره‌ی سال وفات مختوم‌قلی، با نظر م. کؤسایف در این باره یکی است.

شاعر در برخی از شعرهای خود اشاره‌ی مستقیمی به سن خود در هنگام سرودن آن شعر نموده است. وی سی سالگی خود را در این بیت بیان کرده است:

17-Şol ýerde M.Kösäýew, edebiýat taryhynyň käbir meseleleri, Aşgabat, 1963 ý., 94-95 sah.
18-Professor G.O.Çaryýew, Magtymguly, Aşgabat, 1951 ý., 6 sah.
19-Magtymguly, Saýlanan eserler, Aşgabat, 1957 ý., 3 sah.
20-Seret. Kratkaýa literaturnaýa ensiklopediýa, 1967, t 4, str.699.
21-B.A.Garryýew, Magtymguly we onuň watançylygy, Aşgabat, 1943 ý., 40 sah. Magtymguly, Saýlanan eserler, Aşgabat, 1959 ý., 18 sah. (M.Kösäýewiň sözbaşysy).
22-B.A.Garryýew, ýokarky iş, 39 sah., M.Kösäýew, ýokarky iş, 18 sah.
23-Ahmet şanyň gökleň han-begleriniň adyna çykaran iki sany permanyna seret.:
صنیع‌الدوله محمدحسن خان، مطلع الشمس، طهران ۱۳۳۰، جلد دوم، صفحه‌های ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰.
24-Зо.В.Ганковский. Империя Дурраны. Москва 1958, стр.20.

ایمدی آیاق باسدینگ اوتوز اوییـنه
(۱۹) ۲۷

مضمون این شعر از مختوم‌قلی این است که سن ۲۹ سالگی را تمام کرده و به تازگی به سن ۳۰ سالگی قدم گذاشته است. در ابیات زیر، ۳۴ سالگی مختوم‌قلی بیان شده است:

یالانچی‌دین نه حظّ اتدینگ نه گوردینگ
ایمدی سن اوتوز تورت یاشه دوشیب سن
(۱۹, ۲۰) ۱۴۸
بیلدینگ بی‌وفادور بقاسی یوق بو یوردینگ
اوتوز تورت یاشه باردینگ بو جهانه نه گوردینگ
(۲۳, ۲۴) ۲۰۱

مضمون شعر دوم نشان می‌دهد که منظور از عبارت «بو یوردینگ»، «بو دنیا» (این دنیا) است.

مختوم‌قلی در شعر زیر، از پنجاه سالگی خود سخن گفته است:

قریدیقچه قولدین گیتدی انصافیم
ایا دوستلار اللا یتوشدی سالیم
(۱, ۲) ۱۳۴

این شعر نادرست بودن این نظر را که مختوم‌قلی در ۴۹ سالگی از دنیا رفته است، نشان می‌دهد. در شعری دیگر مختوم‌قلی ۸۰ سال را هم ذکر کرده و م.کؤسایف معتقد است ، شاعر آن را در باره‌ی خود بیان کرده است[۲۵]. ما موافق این عقیده نیستیم و بر این نظریم که منظور مختوم‌قلی در این شعر، سن عمومی بشر است:

حارس اوروبان قان‌لار یوتدینگ اللیکده
گل نه ایش بتردینگ سگسان یللیقده
(۱ ,۱) ۲۴۷.

در ابیاتی که آورده شد، رسیدن سن شاعر به پنجاه سالگی را مشاهده کردیم. برای بررسی این موضوع که آیا شاعر بیش از آن عمر کرده و یا نکرده، یکی از شعرهای ایشان را که در آن عمر انسان را به مراحل مختلف تقسیم کرده و خصوصیات و ویژگی‌های انسان در هر کدام از آن مراحل را بیان کرده، بررسی می‌کنیم. مضمون شعر شماره‌ی ۱۱۰ در این متن انتقادی مربوط به عمر انسان است. بیست سالگی در این شعر، این‌گونه توصیف شده است:

یگریمی یاشه گلدینگ   یگیت‌لیگینگ سن بیلدینگ
آط مندینگ قلیچ آلدینگ   جنگ و سواشه یتدینگ
(۲۵, ۲۶, ۲۷, ۲۸) ۱۱۰.

مختوم‌قلی خصوصیات آدم‌ها در سن ۳۰ سالگی را این‌گونه بیان کرده است:

اوتوزینگده یرینگ‌دن   دومان گیتمز سرینگ‌دن
یگیت‌لیگینگ زوریندین   گزدینگ تماشا یتدینگ

وی رسیدن انسان به عقل کامل در سن چهل سالگی را این گونه توصیف می‌کند:

سوردینگ دنیانی سوردینگ   آخر وفاسین گوردینگ
قرقینگا قدم اوردینـــــــگ   کامل سن هوشه یتدینگ
(۳۳, ۳۴, ۳۵, ۳۶) ۱۱۰.

وی رسیدن به سن ۵۰ سالگی را سن پیری و از توان افتادن می‌داند:

بار آلمادینگ بارینگدین   خزان اوردی داغینگدین
اللی‌ده ساقغال آغینگدین   اوتان بیر یاشه یتدینگ
(۳۷, ۳۸, ۳۹, ۴۰) ۱۱۰.

مختوم‌قلی در این شعر ، وضعیت افراد در ۵۰ سالگی را بیان کرده و در شعری دیگر وضع خود در این سال چنین توصیف کرده است:

عمر آخر بولدی آغردی ریشیم   قوّتیم کملدی کوتلدی دیشیم

همچنان‌که می‌بینیم، شاعر در این بیت وضعیت خود را درست مانند وضعیتی که در شعر ۱۱۰ توصیف نموده، بیان کرده و گفته است که محاسنش سفید و توانش کم شده و دندان‌هایش از برندگی افتاده است. او در همان شعر، شصت سالگی را

1-M.Kösäýew, Edebiýat taryhynyň käbir meseleleri, Aşgabat, 1963 ý., 94 sah.

فصل زمستان در عمر آدمی دانسته است:

آلتمیشه باش یتوردینگ باشینگ غمه گتوردینگ
خوش گونلارینگ اوتوردینگ یازینگ یوق قیشه یتدینگ

(۴۱, ۴۲, ۴۳, ۴۴) ۱۱۰.

مختوم‌قلی باز در همان شعر، گفته است که آدمی در ۷۰ سالگی از فرط ناتوانی می‌افتد و در انجام کارها ناتوان می‌شود:

یتمیشده حق دیب قالدینگ قوتینگ یوق یقیلدینگ
قوجالدینگ ایشدین قالدینگ سویله نه پیشه یتدینگ

(۴۵, ۴۶, ۴۷, ۴۸) ۱۱۰.

شاعر در آخرین ابیات خود از این شعر، گفته است که در سن ۸۰ سالگی، آدمی به مراحل پایانی عمر خود نزدیک می‌شود:

سگسانه یتوشسه سال نچوک گچر بویله حال
اوتدی قزغینلی محل اوراقسیز خوشه یتدینگ

(۴۹, ۵۰, ۵۱, ۵۲) ۱۱۰

مختوم‌قلی نظر خود را در باره‌ی مراحل مختلف عمر آدمی، در چند شعر دیگر هم بیان کرده است.

وی در یکی از شعرهایش گفته است که عمرش به فصل زمستان «پیری» رسیده است:

مخدومقلی چکیپ دوشمان قهرین
پیشام یوتماقدور یمان زهرین
اوتوریب من یگیت‌لیگینگ بهارین
قوتولماق یوق قری‌لیغینگ قیشیندین

(۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰) ۱۷۳.

و یا در شعری دیگر چنین گفته است:

قریلیق یتوشدی منگ کلفت قالدی میزان اوتدی خزان گلدی قیش قالدی

(۳, ۴) ۲۹۳

این ابیات نشان می‌دهد که سن شاعر به شصت رسیده است. وی در شعری دیگر، در آرزوی رسیدن به ۸۰ سالگی، چنین سروده است:

یالان دنیاده گزماگه دوست بیلن عشرت سورماگه
عمر اکلاب گون گورماگه سگسان یل فرصت ایسلارین

(۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲) ۱۷۶.

به نظر ما، مختوم‌قلی به این آرزوی خود رسیده است. چون شاعر در دو شعر خود، به واقعه‌ای اشاره کرده که با دوران سلطنت آقامحمدخان مطابقت می‌کند. یکی از آن شعرها «دؤکر بولدوق یاشی‌میز» (شعر شماره‌ی ۹۵) است. هم‌چنان‌که مشخص است، در زمانی که مختوم‌قلی جوان بوده، قزلباش‌ها به خاطر هرج و مرج‌های داخلی، فرصت این را که به ترکمن‌ها حمله نمایند، پیدا نکرده‌اند. این امکان وجود دارد که این شعر به خاطر یکی از دو واقعه‌ی زیر سروده شده است.

در سال‌های ۷۰ قرن ۱۸ میلادی ۲۰۰۰ نفر از سواران گوگلان در منطقه‌ی جاجرم از توابع بجنورد، قشون «الله‌وردی خان» را محاصره کرده‌اند. الله‌وردی‌خان از حسین‌قلی‌خان قاجار (برادر کوچک آقامحمدخان‌قاجار) کمک خواسته است. پس از آمدن قشون کمکی، گوگلان‌ها مصالحه کرده، به ایل شدن رضایت می‌دهند[۲۶].از این واقعه هیچ زیانی متوجه ترکمن‌ها نمی‌شود. پس این شعر می‌تواند در باره‌ی جنگ خونین و حمله‌ای باشد که در سال‌های ۹۰ قرن ۱۸ میلادی از سوی آقامحمدشاه صورت گرفته‌است. چون شاعر در این شعر، موضوع اتحاد تمامی ترکمن‌ها یعنی تکه، یموت، گوگلان، یازیر و آل‌ایلی را مطرح می‌کند و از اتحاد بین یموت و گوگلان افتخار می‌کند. وقایعی که پیش آمده، لزوم اتحادی این گونه را موجب نمی‌شود.

شعر دومی که مدنظر است، شعر «گوگلان» (شماره‌ی ۱۰۸) است. این گونه نیست که این شعر تنها برای توصیف گوگلان‌ها سروده شده باشد. در این شعر خواسته شده است که گوگلان‌ها دوباره به گرگان بازگردند، در ایران گسترده شوند و به تهران بروند. نیز موضوعاتی هم‌چون عدم ترک ایل و کشور، شجاعت و دلیرمردی، از بین بردن هر گونه مهاجم و شکست دادن آن‌ها مطرح شده است. این گونه وضعیت، چندین بار در زمان حکومت نادرشاه برای ترکمن‌ها پیش آمده است. بر اساس

۲۶- رجوع کنید به:

رضا جهانسوز، تاریخ بنیان قاجار، تهران، ۱۳۳۳، صفحه ۶۱.

سعید نفیسی، تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره معاصر، تهران، ۱۳۴۴، چاپ دوم، جلد اول، صفحه ۴۱.

دستور این شاه، منارهای از جمجمهی طرفداران محمدحسنخان قاجار در شهر استرآباد ساخته شده است[۲۷]. به خاطر اینکه بیشتر ترکمنها نیز حامی محمدحسنخان بودهاند، هیچ شکی نیست که سرهای بسیاری از ترکمنها نیز بریده شده است. این وقایع مربوط به دوران جوانی مختومقلی است و به همین خاطر بدیهی است که شاعر نتواند به آن اعتراضی نماید.

بنا بر نظر مورخان، ترکمنها در پیروزی خاندان قاجار در ایران نقش مهمی را بر عهده داشتهاند. آنها ابتدا از محمدحسنخان قاجار حمایت کردهاند. در زمان مورد نیاز، او را بین خود نگهداشتهاند و با قشون نادرشاه جنگیدهاند. یک بار سواران نادرشاه به روستای طایفهی «داز» که محمدحسنخان در آنجا زندگی میکرده، آمدهاند و از آنها خواستهاند که محمدحسنخان را تحویل دهند. وقتی خان یموتها یعنی «بگنجخان دیهجی» خواسته است تقاضای آنها را بپذیرد و او را تحویل سواران بدهد، همسر بگنجخان محمدحسنخان را در کومهای مخفی نموده و به نزد مردها رفته و روسریاش را به سمت آنها پرت کرده و گفته است: «شماها زیر این روسری بروید و کار را به ما زنها بسپارید!» مردها از شنیدن این سخن شرم کرده و محمدحسنخان را همراه با دو نفر فراری دادهاند[۲۸].

همچنین وقتی آقامحمدخان فرزند محمدحسنخان قاجار از اسارت در شیراز گریخته و به استرآباد آمدهاست، با اتکای به کمک ترکمنها بخشهای دیگر ایران را نیز تصرف کرده و به پادشاهی رسیده است. او پس از رسیدن به پادشاهی، بسیاری از خانهای مناطق مختلف ایران را یا به اطاعت از خود درمیآورد و یا نابود میکند.

همین شاه به منظور تحکیم پایههای سلطنت شاهزاده فتحعلیخان ـ که فرزند برادر تنی اوست ـ چشم یکی از برادران خود را کور و سه برادر خود را نیز مجبور میکند تا از ایران بگریزند. وی همچنین با واسطه نمودن مادرش کوچکترین برادرش جعغرقلی را که حاکم مازندران بوده، به تهران آورده و به شکل ناجوانمردانهای به قتل میرساند[۲۹]. آقامحمدخان پس از کشتن این برادرش، نقشهی آزار ترکمنها را در سر میپروراند. سعید نفیسی در این باره چنین نوشته است:

«پس از کشتن جعفرقلی خان، آقامحمدخان در صدد برانداختن ترکمانانی برآمد که از سالیان دراز با خاندان وی همراهی کرده بودند و همواره با پدرش هم مساعد بودهاند و میخواست بدین گونه از همراهیای که با برادرش جعفرقلی خان کردهاند، انتقام بگیرد. این بود که با سپاهی به جنگ ایشان رفت و در این جنگ خونریزی بسیار کرد و عدهی زیادی از زنان و فرزندان ترکمانان را اسیر کرد و با خود برد و عدهای از این زنان تن به اسارت و بردگی ندادند و در راه، خود را کشتند.[۳۰]»

این محقق در همان کتاب نوشته است که در نتیجهی این حملهی آقامحمدخان، خصومتی همیشگی بین ترکمنها و قاجارها به وجود آمد و جنگی مستمر بین ترکمنها و حکومت ایران ایجاد شد و تا ۵۰ سال پیش ، ترکمنهای اسیر شده در آن جنگها را در پایتخت ایران به عنوان برده میفروختهاند[۳۱].

اینکه این حمله به ترکمنها دقیقاً در چه سالی صورت گرفته، منابعی که ما در اختیار داریم،آن را مشخص نکردهاند[۳۲]. اما آمده است که حملهی بعدی آقامحمدشاه در سال ۱۲۱۰ هجری (۱۷۹۶م.) صورت گرفته است[۳۳]. مشخص است که نخستین حملهی او در سالهای پیش از این تاریخ صورت بوده است. به نظر ما شعر «گوگلان» مختومقلی بر اساس نخستین حملهی آقامحمدخان سروده شده است. چون در این شعر، از تهران به عنوان پایتخت ایران یاد شده است. همچنین در زمان آقامحمدخانشاه بود که شهر تهران به عنوان پایتخت اعلام شد. به این ترتیب، مشخص میشود که مختومقلی در سالهای ۹۰ قرن ۱۸ میلادی نیز در قید حیات بوده است.

برای تأیید نظرات بیان شده، میتوان به نکتهی دیگری اشاره نمود. شاعر در دو شعر از «سلیم سوم» که در بین

۲۷- رجوع کنید به:
رضا جهانسوز، تاریخ بنیان قاجار، تهران، ۱۳۳۳، صفحه ۵۱.
ژنرال سرپرسی سایکس، تاریخ ایران، تهران، ۱۳۴۳ شمسی، چاپ سوم، جلد دوم، صفحه ۴۲۲.
(برای مشاهدهی تصویر منارهی مذکور، به صفحهی ۴۲۴ از کتاب اخیر مراجعه نمائید.)

۲۸- رجوع کنید به:
رضا جهانسوز، تاریخ بنیان قاجار، تهران، ۱۳۳۳، صفحه ۵۳-۵۲
سعید نفیسی، تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره معاصر، تهران، ۱۳۴۴، چاپ دوم، جلد اول، صفحه ۳۳.
۲۹- سعید نفیسی، تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره معاصر، تهران، ۱۳۴۴، چاپ دوم، جلد اول، صفحه ۴۸.
۳۰- همان صفحه
۳۱- همان کتاب، صص ۴۹-۴۸

32–История туркменской ССР، Ашхабад، 1957، т.I، книга 2 МИТТ، т.II،

۳۳- رجوع کنید به:
سعید نفیسی، تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره معاصر، تهران، ۱۳۴۴، جلد دوم.
سرجان ملکم، تاریخ ایران، ناشر کتابفروشی سعدی، تهران، ژنرال سرپرسی سایکس، تاریخ ایران، تهران، جلد دوم، دکتر عبدالله رازی، تاریخ کامل ایران، تهران، ۱۳۵۵.

سال‌های ۱۸۰۷–۱۷۸۹ در عثمانی حکومت کرد، یاد نموده است.

اول سلیم شاه مکّه خانی ابن سلطان آنده بار
۶۱ (۱۲)

سنجر خان سلیم شاه یدی ولینی
۱۲۷ (۱۵)

شاعر در مثال اول، این پادشاه را خان مکه می‌داند. این ثابت می‌کند که نام این پادشاه از سوی ترکمن‌هایی که به حج رفته‌اند، در اطراف و اکناف زبانزد شده است. این شعرها اگر نگوییم که به دوران اوایل قرن نوزدهم بازمی‌گردد، به طور حتم به سال‌های ۹۰ قرن هجدهم مرتبط است.

هم‌چنان‌که پیش‌تر نیز گفتیم، تعیین تاریخ دقیق ولادت و وفات مختوم‌قلی غیرممکن است اما با توجه به مطالبی که بیان شد، می‌توان گفت که ولادت وی بین سال‌های ۲۰ قرن هجدهم و وفات وی بین سال‌های ۱۷۹۶ و ۱۸۰۰ میلادی بوده و به این ترتیب با حدس قریب به یقین می‌توان گفت که ایشان حدود ۸۰–۷۵ سال عمر کرده‌اند. این بررسی ما نشان می‌دهد که عقیده‌ی آ.وامبری که با استناد به گفته‌های قیزیل‌آخوند نوشته است شاعر حدوداً در سال ۱۷۸۳ و در نتیجه‌ی جنگ میان گوگلان‌ها و یموت‌ها وفات یافته[۳۴]، کاملاً اشتباه است.

در باره‌ی دوران کودکی مختوم‌قلی نیز اطلاعات مشخصی وجود ندارد. محل تحصیلات وی نیز در هاله‌ای از ابهام است. بر اساس روایات مردمی، او در روستای زادگاه خود، خیوه، بخارا و مدرسه‌ی ادریس‌بابا در خلج تحصیل کرده است. بر اساس سنت و عادت، روحانی‌های ترکمن در آن‌زمان در خیوه یا بخارا تحصیل می‌کرده‌اند و این‌که گفته می‌شود مختوم‌قلی غیر از زادگاهش به خلج هم رفته و در آن‌جا نیز تحصیل کرده، غیر قابل پذیرش است. این سوال هم مطرح است که ایشان از بین خیوه و بخارا در کدام یک تحصیل کرده است؟ این‌که مختوم‌قلی تسلط کاملی بر زبان فارسی داشته، نشان می‌دهد که در بخارا تحصیل کرده است، اما این امکان نیز وجود دارد که پس از فراگیری کامل زبان فارسی نزد پدر، در خیوه به ادامه‌ی تحصیل پرداخته باشد. در هر صورت، ما نسبت به تحصیل وی در هر دو شهر خیوه و بخارا نیز شبهه داریم. و مشکل است که بپذیریم فرزند روحانی بزرگ و استاد فرزانه‌ای همچون دولت‌محمد آزادی ، اساتید خود را عوض نماید و مدام محل تحصیل خود را جابه جا کند. کسب رضایت پدر برای این موضوع اندکی دشوار می‌نماید.

مضامین اشعار فراغی نشان دهنده‌ی آن است که او غالباً میان گوگلان‌ها می‌زیسته است. وی در جوانی در فکر سفر به افغانستان بوده است. شعرهایی که وی پس از آن در رابطه با این موضوع، فقدان دو برادر، چاودورخان، احمدشاه، محمدحسن‌خان و فوت دولت‌محمد آزادی و مانند آن‌ها سروده، نشان می‌دهد که وی در روستا می‌زیسته است. با بررسی این موضوع و با در نظر گرفتن ارتباط بین خیوه و گوگلان‌ها، می‌توانیم بپذیریم که فراغی برای مدتی کوتاه در خیوه بوده است.

مختوم‌قلی یکی از اندیشمندان عصر خود بوده و به زبان‌های ترکی، عربی و فارسی تسلط کامل داشته است. بررسی‌های ادبی در آثار وی نشان می‌دهد که وی بر ادبیات شرق کاملاً اشراف داشته است.

هم‌چنان‌که پیش‌تر گفتیم، هیچ شکی در این نیست که در نگارش نسخه‌ی خطی inw.№ 546 که به نسخه‌خطی دولت‌محمدآزادی شهرت دارد، مختوم‌قلی نیز مشارکت داشته است. تمامی اشعار فارسی در این نسخه‌ی خطی به درستی و بدون هیچ گونه غلط‌های املایی نگاشته شده است. با این وجود، در همین نسخه‌ی خطی عبارات فارسی «پیش» و «نیست» بیشتر به شکل «پش» و «نست» نوشته شده است و به عبارتی این واژگان به گویش تاجیکی نوشته شده است. این نشان می‌دهد که پدر و پسر (دولت‌محمدآزادی و مختوم‌قلی) زبان فارسی را نه در ایران، بلکه در آسیای میانه فراگرفته‌اند.

بنا بر آن‌چه پیش از این گفتیم، بر این نظریم که مختوم‌قلی فرزند ارشد آزادی بوده است و در همین راستا، این روایت مردمی که گفته می‌شود همسر برادرش را به عقد و نکاح مختوم‌قلی درآورده‌اند، کاملاً منتفی است.

مختوم‌قلی در یکی ـ دو شعر خود، از نام «منگلی» (Meňli) به عنوان نخستین معشوق خود یاد کرده است.

ایل‌لری بار دینگلی دینگلی سویق سولی تر اولنگلی
ایلی گوکلنگ آدی منگلی نازلی دلداردین آیریلدیم
۲۹۵ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴).

هم‌چنان‌که از شعر پیداست، این شعر مربوط به زمانی است که شاعر از معشوق خود جدا شده است. وی در شعر «یا الله» (در متن انتقادی، شعر شماره‌ی ۱۹۹) رابطه‌ی خود با منگلی را با جزئیات کامل بیان کرده است. در بند اول این شعر، شاعر از به جوش آمدن جان خود، گداختنش در عشق، بی‌فکر و تأمل وارد شدنش در این ورطه و بالاخره از جدایی گفته است:

جان جوشغونه گلدی یاندیم یاریلدیم باغیشلاسانگ نیلار یاریم یا الله
سانغی‌سیز سوشدیم اویسز آیریلدیم باغیشلاسانگ نیلار یاریم یا الله

شاعر در ابیات بعدی در باره‌ی روابط نزدیکش با یار و گفت و گوهای پنهانش با او سخن گفته است و این‌که بالاخره

34–А.Вамбери، Путишествие по Средней Азии в 1863 г.، С–Пб، 1865 г.، стр. 149–150, Arminius Vambery، Travels in Central Asia، London، 1864، p.321.

یارش را به زور از او جدا کرده‌اند:

سوزلاشردیم سیرلاشردیم یار بیله   یوراگیمده یار خیالی بار بیله
ایمدی لیکن آیردیلار زور بیله   باغیشلاسانگ نیلار یاریم یا الله

شاعر دشواری جدایی از یار را در این ابیات بیان کرده است:

کونگل خوشدور یاده سالیب گزمانده   یادیمه سالمانده عشقیم قزمانده
منی غمده قویمه اونی آرمانده   باغیشلاسنگ نیلار یاریم یا الله
اخلاص بیلان سومیشام من اول یاری   جورندی جگریم گیتدی قراری
اول آنده آه چکر من مونده زاری   باغیشلاسنگ نیلار یاریم یا الله

شاعر در ادامه‌ی همین شعر، در باره‌ی علاقه‌ای که پس از جدایی نیز بین او و یارش باقی مانده، سخنان پنهانی و شیرینی که بین آن دو ادامه داشته و باقی مانده و سیری ناپذیر بودن نگاه‌ها سخن گفته است:

باردی پنهان پنهان شیرین سوزیمز   بولان ایشه حیران قالدیق اوزیمز
بر بره باقماقدین دویمز گوزیمز   باغیشلاسنگ نیلار یاریم یا الله

در بند آخر، شاعر از این‌که نمی‌تواند نزد خدا رفته و شکایت دلش را برای خالق بازگوید و این‌که کارش بی‌حاصل است و از درد دلبر خواب به چشمانش حرام شده، صحبت کرده است.

الیم سنگا یتمز عرضیم ایتماگه   ایشیمینگ رواجی یوقدور آیتماغه
دلبر دردی قویمز منی یاتماغه   باغیشلاسنگ نیلار یاریم یا الله

او در بیتی دیگر، عشق به معشوق زمینی را قانون طبیعت و این دنیا می‌داند.

مخدوم‌قلی دنیا کهنه جهان دور   سوشماکلیک بو دستور زمان دور

مختوم‌قلی پس از جدایی از منگلی، تا مدت‌های زیادی به یاد او بوده و برای او شعرهای زیادی سروده که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به «آیریلدیم» (در متن انتقادی شعر شماره‌ی ۲۹۵)، «درد اولدی» و مانند آن ها اشاره نمود. در شعر «درد اولدی» خود را مسبب اصلی جدایی از یار دانسته است:

منلیک بیله ایتدیم ایشیمی ضایع
اقبالیم اشگین باتردیم لایه

۲۳۰ (۵, ۶).

هم‌چنان‌که می‌بینیم، در این بیت، شاعر منیت و خودخواهی خود را دلیل این شکست در عشق دانسته است. این‌که مختوم‌قلی پس از جدایی از منگلی با چه کسی وصلت نموده، معلوم نیست، اما در شعری، به بیوه‌زنی، خطابی جدی برای ازدواج دارد و در همان‌جا خود را نیز بیوه معرفی کرده است:

دردلی دلبر تللاشر سن گل باری   دوللیقدور منینگ ده باغریم دیلانیم
سورایور من، من هم سن دی دلبری   سنی سوراماقده یوقدور یالانیم

۱۴۰ (۱, ۲, ۳, ۴).

شاعر در همین شعر، از آن بیوه زن ، با احترام و ارزش بالایی یاد می‌کند:

بیلان یانینده منگزار قیمّت دُرّه سن
تانیمزه دوشوب دگمه یره سن
قادر قسمت ایتسه منگا باره سن
سنینگ کمین یاردور منینگ اولانیم

و در شعری دیگر، به خفته بودن بخت و اقبال خود (در باره‌ی همسرگزینی) اشاره کرده است. شاید در همین دوران نداشتن همسر بوده که شعری را با این مطلع سروده است:

یارسیزلیقدین یمان ایش یوق
گوز سالیب گزسام هر یانه

۲۱۳ (۱, ۲).

از شعرهای مذکور چنین برمی‌آید که پس از عدم موفقیت در ازدواج با منگلی، همسری اختیار کرده و پس از فوت او، مدتی را بیوه مانده و در همین مدت، به فکر می‌افتد تا با زنی بیوه که مناسب ازدواج با خود می‌داند، ازدواج نماید و این‌که نتیجه‌ی این کار به کجا ختم شده، هیچ اطلاعاتی در دست نیست.

ما نیز در بررسی‌های خود چون دیگر محققان به این نتیجه رسیدیم که نام نخستین معشوق مختوم‌قلی ، «منگلی» بوده است. اما ذکر این نکته نیز لازم است که در بیت اول از بند دوم شعری که در آن نام منگلی ذکر شده، آمده است: «یارا یاراشار اوچ موچه» و این امر نشان می‌دهد که منگلی در زمان سروده شدن آن شعر ۳۶ ساله بوده است. حال این سوال مطرح می‌شود که آیا نام آن بیوه‌زن که شرحش در بالا رفت، «منگلی» بوده، یا این شعر سال‌ها پس از جدایی از منگلی سروده شده است؟

مختوم‌قلی و مطالعات وی

در باره‌ی کتاب‌هایی که مختوم‌قلی آن‌ها را مطالعه کرده، می‌خواهم علاوه بر مطالبی که خانم «ز.ب. محمدوا» و اینجانب پیش از این گفته‌ایم و در مجموعه مقالاتی به مناسبت دویست و بیست و پنجمین سالگرد تولد مختوم‌قلی چاپ شده[۳۵]، اطلاعات بیش‌تری در باره‌ی این موضوع ارائه نمایم.

در صفحه‌ی ۱۵۰ کتاب مذکور گفته شده بود که در دو جا تاریخ ذکر شده است، اما این را هم باید اضافه نمایم که در صفحه‌ی ۷۶۴ نسخه‌ی آزادی به دستخط خود دولت‌محمدآزادی که به رسم‌الخط عربی نگاشته شده، تاریخ ۱۱۶۰ هجری هم درج شده است. پس می‌توان نتیجه گرفت که تاریخ نگارش آن نسخه که به زبان عربی نوشته شده، بر اساس این تاریخ که در پایان آن درج شده، به سال ۱۷۴۷ میلادی برمی‌گردد.

در صفحه‌ی ۱۵۰ آن مجموعه، هیچ اطلاعاتی در باره‌ی «عمرالنسفی» ارایه نشده است. وی که یکی از دانشمندان دینی و عرفانی بوده، در منطقه‌ی نسف ماوراءالنهر به دنیا آمده و در سال ۵۳۷ هجری (۱۱۴۳-۱۱۴۲) درگذشته است. وی کتاب «عقاید[۳۶]» را در دین و «رساله ی نجمیه[۳۷]» را در باره‌ی صوفیه نگاشته است.

در آن مجموعه مقالات، این رباعی نیز بدون این‌که به مؤلفش اشاره‌ای شود، به عنوان شاهد مثال آورده شده است:

علمی که حقیقت است در سینه بود — در سینه بود هرآن‌چه درسی نبود
صد خانه پر از کتاب سودی ندهد — باید که کتابخانه در سینه بود

مؤلف این رباعی «شاه سنجان خوافی» است[۳۸]. وی در ۵۹۹ هجری (۱۲۰۳-۱۲۰۲) در گذشته و صاحب چندین رباعی است.

در آن مجموعه مقالات، در باره‌ی مؤلف دو بیت زیر نیز توضیحی داده نشده بود.

چون تیشه به روی خود تراشنده مباش — چون رنده به سوی غیر پاشنده مباش
مانند اره باش در علم معاش — گاهی سوی خود می‌کش گاهی می‌پاش

البته نسخه‌ی دیگری از این بیت که گفته می‌شود متعلق است به «ابونصر احمدبن ابوالحسن جامی» (متوفی به سال ۵۳۲ هجری ـ ۱۱۳۸-۱۱۳۷ میلادی)، چنین است:

چون تیشه مباش جمله بر خود متراش — چون رنده ز کار خویش بی‌بهره مباش
تعلیم ز اره گیر در امر معاش — چیزی سوی خود می‌کش و چیزی می‌پاش

فراغی بسیاری از شعرهای فارسی را که در نسخه‌ی خطی ۵۴۶ (نسخه‌ی خطی آزاد) نوشته شده است، ترجمه کرده و یا در هنگام سرودن شعر از آن‌ها بهره برده است. بر روی صفحه‌ای از این نسخه‌ی خطی که نام دولت‌محمدآزادی نوشته شده، این بیت درج شده است:

اگر دندان نباشد نان توان خورد — مصیبت آن بود که نان نباشد

مختوم‌قلی در یکی از شعرهای خود، دو نمونه از ترجمه‌ی این بیت را ذکر کرده است:

آچ تالاشر قوری نانی ایماگه — مشکل دور بشیرگه اون تاپلمسه
۱۹۴ (۳, ۴).

دیش‌سیزلار نان تاپسه چاره‌سین ایلار — نیلاسین ایماگه نان تاپلمسه
۱۹۴ (۱۵, ۱۶).

البته هم‌چنان‌که می‌بینیم، دومین بیت به ترجمه‌ی بیت فارسی نزدیک‌تر است.

مختوم‌قلی به هنگام سرودن یکی دیگر از شعرهای خود، این بیت از سعدی را که در همان نسخه‌ی خطی آزادی درج شده، مدنظر داشته است:

قارون هلاک شد که چهل خانه گنج داشت — نوشیروان نمرد که نام نکو گذاشت
Inw.№ 546 golýazma, 26 sah.

در شعر مختوم‌قلی چنین آمده است:

قزلدین قرق شهری غرق ایدان قارون — گوزی قومدین دولدی پولدین دولمادی
۲۳۴ (۱۵, ۱۶).

35-З.Б.Мухамедова и С.Ахаллы، К вопросу о круге чтения Махтымкули сб.Махтымкули (Юбилейный сборник، посвященный 225-летю со дня рождения великого туркменского поэта)، Ашхабад، 1961 г.، стр. 149-163.

۳۶- رجوع کنید به: دکتر عبدالله رازی، تاریخ کامل ایران، تهران، ۱۳۳۵، صفحه ۲۴۰.

37-Собрание восточных рукописей Академии наук Узбекской ССР، Ташкент، 1955، т.III، стр.165.

میرزا محسن ابراهیمی، نمونه ادبیات ایران، باکو، جلد دوم، ۱۹۲۲، صفحه ۱۱۵.

۳۸- همان جا، ص ۸۹

رباعی زیر، در صفحه‌ی ۲۷ نسخه‌ی خطی آزادی درج شده است:

ای در درون جانم و جان از تو بی‌خبر از تو جهان پر است و جهان از تو بی‌خبر
نقش تو در ضمیر، ضمیر از تو بی‌خبر لفظ تو بر زبان، زبان از تو بی‌خبر

مختوم‌قلی بیت اول و دوم این شعر را ترجمه و تضمین نموده و در مطلع شعر خود آورده است:

سن سن آرایش جان هم جان سندین بی‌خبر
سن جهانه دولی سن جهان سندین بی‌خبر

۳۸ (۱, ۲, ۳, ۴).

در دو جا از نسخه‌ی خطی آزادی (inw.№ 546) این رباعی که متعلق به مرشدان صوفی است، درج شده است:

سیصد و پنجه تن از اولیاء روزگار دائما هستند نبود زین عدد خالی جهان
سیصد ابطال است چل ابدال سیاح است هفت پنج اوتاد است سه اقطاب دیگر غوثدان

فراغی در شعر «اوتورمیش» (شعر شماره‌ی ۹۹) مضمون این رباعی را بیان نموده و تمام شعر خود را به همین موضوع اختصاص داده است.

بر اساس آن‌چه در مجموعه مقالات گفته شده و در این قسمت نیز به طور مفصل در باره‌ی آن توضیح داده شد، می‌توان نتیجه گرفت که نسخه‌ی خطی آزادی (inw.№ 546) دفتر یادداشت‌های روزانه‌ی مختوم‌قلی فراغی بوده است. آن قسمت از نسخه‌ی خطی که دست‌خط آزادی و امضای ایشان است، به خط نستعلیق نوشته شده و به همین خاطر نمی‌توان به درستی مشخص کرد که مؤلف این نسخه‌ی خطی یک نفر بوده یا نبوده است. اما با در نظر گرفتن سخنان نبیره‌های مختوم‌قلی ـ که این نسخه‌ی خطی را از منطقه‌ی گرگان به آکادمی علوم ترکمنستان ارسال نموده‌اند ـ و با توجه به شعرهایی که از سوی مختوم‌قلی ترجمه شده، می‌توان نتیجه گرفت که شخص مختوم‌قلی نیز در نوشتن این نسخه‌ی خطی دخیل بوده است. از این رو اگر بگوییم که آن نسخه‌ی خطی، نسخه‌ی خطی آزادی و مختوم‌قلی است و به خط شخص آن‌ها نگاشته شده، بی‌راهه نخواهد بود.

مختوم‌قلی در آن نسخه‌ی خطی و یا خارج از آن، به آثار سعدی بویژه به اثر «گلستان» وی توجه زیادی داشته است. این بیت از گلستان[۳۹] را در نظر بگیریم:

نخورد شیر نیم خورده‌ء سگ ور بمیرد بسختی اندر غار

وی در بیت زیر، به همین بیت گلستان عنایت داشته است:

تلکی سارقیدین شیر ایمز شیر ایسه زهره دونر

۳۷ (۱۵, ۱۶).

حرم ایشدین قاچر پیرلار تلکی سارقیدیندین شیرلار

در هر دو مثال، مختوم‌قلی به جای واژه‌ی «سگ» که سعدی به کار برده، از واژه‌ی «تیلکی» (روباه) استفاده نموده است. البته کابرد این واژه از سوی مختوم‌قلی صحیح‌تر است، چرا که «سگ» در جایی که «شیر» زندگی می‌کند، زندگی نمی‌کند و محل زیست «شیر و روباه» هر دو در جنگل است.

کتابی دینی به نام «نهج‌الفرادیس[۴۰]» (Nähjül-feradis) وجود دارد که مؤلف آن ناشناخته است. این کتاب حدود قرن ۱۴ میلادی در آسیای میانه (حوالی کهنه‌اورگنج) به زبان ترکی قدیم نگاشته شده است. تأثیرگذاری این اثر در آثار مختوم‌قلی کاملاً مشخص است. به طور مثال وصف اسبی آسمانی به نام «براق» در شعر مختوم‌قلی به گونه ای آمده که در صفحه‌ی ۵۳ همین اثر ذکر شده است. توصیف این اسب از سوی مختوم‌قلی با همان واژه‌ها و به همان شکلی که در آن اثر ذکر شده، آمده است.

رابطه‌ی ادبی مختوم‌قلی و دولت‌محمد آزادی

همچنان‌که بیان شد، نسخه‌ی خطی شماره‌ی ۵۴۶ نشان می‌دهد که بین دولت‌محمدآزادی و مختوم‌قلی ارتباط ادبی خلاقه‌ای وجود داشته است. وجود این ارتباط ادبی را حتی می‌توان در آثار هر دوی آن‌ها مشاهده کرد. نمونه‌هایی از این موارد را ذکر می‌کنیم.

مثال اول: شعر «اوغلوم ـ آزادیم». این شعر نشان می‌دهد که بین پدر و پسر چه روابط عاطفی و محترمانه‌ای وجود داشته است.

مثال دوم: شعرهای زیادی در آثار مختوم‌قلی و پدرش دولت‌محمدآزادی وجود دارد که از مضامین واحدی برخوردارند. به عنوان نمونه، دولت‌محمدآزادی در «بهشت‌نامه» در باره‌ی موضوع «برآمدن آتش از آب» چنین سروده است:

یغار باران بولوت اوینار اوسار یل
آقار سولار چیقار اوت تکماین ال
(ص۱)

---

۳۹ – رجوع کنید به: سعدی، کلیات، از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی، تهران، صفحه ۱۳۷

40-Nehcül-beradis, Ankara, 1956.

مختوم‌قلی همین موضوع را به صورت سؤالی و به شکلی تصویری بیان کرده است:

مختوم‌قلی حیران هر یانه باقر بو نه قدرت ایش دور سودین اوت چیقر

۲۳۴ (۱۷، ۱۸).

دولت‌محمدآزادی در اثر «وعظ آزاد[۴۱]» خود، سوالاتی را که از حضرت علی(ع) شده، بیان کرده است. مختوم‌قلی نیز در باره‌ی همین موضوع، شعری سروده است (شعر شماره‌ی ۲۱۴). آزادی از همان ابتدای شعر، با طرح سؤال به موضوع پرداخته و مختوم‌قلی آن را با الهام مرتبط کرده است. ما در باره‌ی الهامات و خواب‌های صادقانه‌ی مختوم‌قلی نمی‌توانیم از آن‌چه «ی.إ برتلس» در این باره گفته[۴۲]، چیزی کم کنیم یا بر آن چیزی بیفزاییم. به همین خاطر بهتر دیدیم وارد این موضوع نشویم. فراغی در بیت ۱۹ و ۲۰ شعر خود، خطاب به اشخاصی که با آن‌ها ملاقات کرده، چنین گفته است:

کونگلیمه یدی تورلیک سوال گچیلدی دیدیم رخصت بولسه گلسون بیانه

در ابیات ۲۴-۲۳ آن اشخاص به شاعر رخصت داده ، چنین می‌گویند:

سوزینگ بئلسه سورا دیورلار رخصت دور کونگله گلان سوزینگ گتیر بیانه

و بعد، سؤالات از سوی شاعر مطرح می‌شود. برای بیان تفاوت سرایش شعر پدر و پسر، بهتر دیدیم ابتدا شعر آزادی و پس از آن شعر مختوم‌قلی را بیاوریم:

Saçyp älemde sen ýagşy-ýamandan
Agyrrak nä bolar bu asmandan?

Taky giňräk bu ýerden nä turar bu?
Ganyrak bahrdan gel sözle, hoş-hu.

Habar bergil nedir daşdan gatygrak?
Ýene nedir bu otdan ýakgyjyrak?

Nedir aýgyl sowukdan sowugyrak?
Zäherden ajy nedir? Eý şehi-tak?

مختوم‌قلی سوالی را که آزادی در ۸ مصرع مطرح کرده، در ۴ مصرع زیر بیان نموده است :

دیدیم گوکدن آغیر یردین مرد نادور
دریادین بای نادور داشدین سخت نادور
اوت‌دین یاقغوجی‌راق بوزدین سرد نادور
زهردین آجی‌راق نادور بو جانه

هم‌چنان‌که می‌بینیم، آزادی تنها به برشمردن سؤالات بسنده کرده و در شعر او، نه حس شاعرانه وجود دارد و نه ارتباط خودش در این بین مطرح شده است، اما فراغی با استفاده از عبارت «بو جانا» و فعل «دیدیم»، خودش را نیز در سؤال مطرح شده به میان کشیده و این گونه می‌نمایاند که آن سؤالات، سؤالاتی است که برای خودش مطرح است و نیز کوتاه و موجز بودن سؤالات فراغی نشان می‌دهد به لحاظ ادبی زیباتر و ادبی‌تر از ابیات پدرش آزادی است.

دولت‌محمدآزادی پاسخ سؤالات را این گونه می‌دهد:

Diýdi:-Ýagşyga böhtan eýlemek bir
Agyrdyr asmandan, ýary-hoş hu.

Jahandan giň bolar ýagşy söz aýmak,
Huda üçin ýaman sözlerni goýmak.

Munafyk köňlüdir daşdan gatygrak.
Kanagat ähli deryýadan ganyrak.

Ki soltan kim eger jebr etgijidir,
Ýanar otdan, şeki ýok, ýangyjydyr.

41-Döwletmämmet-Azady. Wagzy-Azat. Aşgabat. 1962 ý.. 95 sah.
42- Е.Э.Бертельс. Махтумкули о художественном творчестве. «Совет эдебияты». № 4-5. 1945.

Leýim baýdan dilemek hajatyny,
Sowugrakdyr sowuk buzdan, bil ony!

Sabyr hem ajyrak ermiş züherden,
Eger jebr–u sütem ýetse birewden

پاسخی که این گونه در ۱۲ مصراع ذکر شده، مختوم‌قلی در ۸ مصراع بیان کرده است:

یالان تهمت آغر یردین آسماندین
قهرسیز یخشی سوز گینگدور جهاندین
منافقینگ کونگلی سخت سنگستاندین
اهل قانع منگزار درّ بحر عمّانه
جبر ایتگوجی سلطان یاقغوجی کوزدین
بخیل‌دین دیلاک ایتماک سویق‌دور بوزدین
جفایه صبر ایتماک آجی زهردین
اوگوت دور بو سوزلار بزدین نشانه

شعرها در «وعظ آزاد» رنگ دینی زیادی به خود گرفته و در آن‌ها صنعت ایجاز به کار نرفته، ولی مختوم‌قلی آن موضوعات را در حد زیادی به زندگی و اجتماع نزدیک نموده و توانسته است با ایجاز در بیان، آن‌ها را مؤثرتر بیان نماید. آزادی «یاغشا بهتان إیله‌مک» گفته، اما مختوم‌قلی «تهمت ناروا» را با استفاده از ترکیب کلمات، مشخص کرده است که مربوط به چه کسی است. آزادی با استفاده از عبارات زیاد، گفته است که «بهتان» سنگین‌تر از آسمان است، اما مختوم‌قلی با حسن ایجاز، سنگین بودن «تهمت» از آسمان و زمین را به تصویر کشیده است. در همین راستا، در باره‌ی این موضوع که «سخن نیک» از جهان نیز گسترده‌تر است، مختوم‌قلی قبل از «سخن نیک» عبارت «قهر سیز» (بدون خشم) را آورده و با ترکیب واژگان ، در قالب عبارت «سخن نیکی که بدون خشم گفته شود» توانسته است به شکلی بدیع مقصودش را به مخاطب القا نماید.

در هر دو مثالی که ذکر شد، ابیات شعر مختوم‌قلی به لحاظ زیبایی شناسی بسیار ساده و معمولی است و به همین خاطر نیز شعر روان است و به سهولت خوانده می‌شود.اما خواندن ابیات دولت‌محمد به خاطر این‌که تنها به برشمردن نکات اکتفا کرده و آن‌ها را با عبارات زیادی بیان کرده، به سختی صورت می‌پذیرد و روان نیست و برای مخاطب جذاب به نظر نمی‌رسد.

در این بررسی، مشخص نمودیم که بین این پدر و پسر ارتباط ادبی و خلاقه‌ی مستحکمی وجود داشته است و به همین خاطر می‌توان نتیجه گرفت کتبی که یکی از آن‌ها مطالعه کرده، آن دیگری هم آن را مطالعه نموده است.

در «وعظ آزاد» اثر دولت‌محمدآزادی آن دسته از داستان‌ها، حکایت‌ها، افسانه‌ها و موضوعاتی که در بین مردم مشرق‌زمین رواج داشته و دارد، به وفور دیده می‌شود. به طور مثال به دو نمونه از آن‌ها اشاره می‌کنیم. یکی از آن‌ها حکایت مربوط به بهرام گور است که از باغبان می‌خواهد شیره‌ی انار را درست کند[۴۳]. این داستان یکی از داستان‌های مرزبان‌نامه[۴۴] است و آن دیگری سخنان مربوط به عمر (رض)[۴۵] در باره‌ی لزوم آباد نگه داشتن پل‌هاست که در سیاست‌نامه‌ی نظام‌الملک نیز آمده است[۴۶].

البته نمی‌توان ادعا کرد که این حکایات و موضوعات مطرح شده، تنها از این منابع برداشت و استفاده شده است ،اما می‌توان به یقین گفت منابعی که آزادی در سرودن اشعارش به آن‌ها تکیه کرده، منابعی است که در ردیف این‌گونه آثار قرار می‌گیرند. مطالعه‌ی کتاب‌هایی نظیر مرزبان‌نامه و سیاست‌نامه و استفاده از آن‌ها، یکی از موفقیت‌های خانواده‌ی دولت‌محمدآزادی محسوب می‌شوند. وجود آثار سخنورانی نظیر سعدی، حافظ، جلال‌الدین رومی، نوایی، فردوسی و سیاسیت‌نامه و مرزبان‌نامه در منزل مختوم‌قلی و مطالعه‌ی این گونه آثار از سوی آن‌ها، نشان می‌دهد که مطالعات دولت‌محمدآزادی و مختوم‌قلی فراغی تنها به آثار دینی محدود نمی‌شده، بلکه مطالعات آن‌ها در حوزه‌های ادبی نیز بوده است.

معاصرین مختوم‌قلی

در باره‌ی بیش‌تر معاصران مختوم‌قلی و این‌که به چه کاری مشغول بوده‌اند، سندی وجود ندارد. برخی از معاصران وی، شاعربوده‌اند. از بین آن‌ها،«دوردی‌شاهیر» را می‌توان نام برد که در مشاعره با مختوم‌قلی، وی را استاد خودش دانسته و به وی این‌گونه ارج نهاده است:

43- Döwletmämmet –Azady, «Wagzy-Azat», Aşgabat, 1962 ý., 58 sah.

۴۴- ر.ک. به: مرزبان‌نامه، تالیف مرزبان بن رستم به شروین، تهران، صفحه ۲۱-۲۰

45- Döwletmämmet –Azady, «Wagzy-Azat», Aşgabat, 1962 ý., 40 sah.

۴۶- مرزبان‌نامه، تالیف مرزبان بن رستم به شروین، تهران، صفحه ۱۴-۱۳

دومانلی سرینه قربان بولالی
.(۳) ۲۲۳

خود مختوم‌قلی در یکی از شعرهایش به شاعری ترکمن از طایفه‌ی «آتا» اشاره کرده و در باره‌ی او چنین گفته است:

سن گوزلی آتا بولسنگ بز گرکز ایلی
.(۵) ۶۴

به همین خاطر این امکان وجود دارد که دوردی‌شاهیر از ترکمن‌های طایفه‌ی آتا بوده باشد که در حوالی منطقه‌ی قیزیل‌آروات ـ قرری‌قالا زندگی می‌کنند.

یکی دیگر از معاصران مختوم‌قلی، «اورازمنگلی‌شاهیر» است. او نیز هم‌چون دوردی‌شاهیر با مختوم‌قلی مشاعره داشته است. در باره‌ی این شاعر نیز هیچ اطلاعاتی در دست نیست، اما در صفحه‌ی ۴۲۵ شماره‌ی ۱۴ نشریه‌ی شورا شعری با این مطلع از مختوم‌قلی درج شده:

بزدین سلام بولسون اوراض میگلی شاعره
مسلمان کافرینگ فرقی کیمده دور

و در پایان این شعر نیز چنین عباراتی آمده است: «**بو قصیده مختوم‌قلی‌نگ مشهور خیوا شاعری اوراض میگلی‌گه جواب ایتوب یازغان مکتوبندین عبارتدور.**»

از این نوشته چنین برمی‌آید که اورازمنگلی‌شاهیر از ساکنان خیوه بوده است، اما معلوم نیست که استناد این یادداشت به چه چیزی است.

مختوم‌قلی یکی از شعرهایش را برای دوستان و هم‌سن و سالان خود سروده است. وی در این شعر نوشته است که هر یک از این دوستانش به جایی رفته‌اند و پراکنده شده‌اند. مطلع این شعر، چنین است:

دنگیم دوشیم قوچ یگیت‌لار
هر کیم بیر ایشه اولاشدی
حق هر کیمه بیر یول بردی
هر کیم بیر بورجه دالاشدی
.(۱, ۲, ۳, ۴) ۲۲۸

مختوم‌قلی در ادامه‌ی همین شعر، با آوردن نام برخی از شهرها، اطلاعات واضح‌تری از دوستانش را داده است:

بیز ایسلاردیک اولاق یاران
نصیب بزی سالدی حیران
کیمی گیتدی ایران توران
کیمی اصفهان تبریز آشدی
(۱۳, ۱۴, ۱۵,) ۲۲۸

در مجموعه‌های چاپ شده از اشعار مختوم‌قلی، مصرع اول این بند، چنین است: «Biz islärdik ulug ýaran[۴۷]» و به این ترتیب، معنی شعر به هم ریخته است. چون مختوم‌قلی از آرزویش برای دوستی با آن‌ها سخن می‌گوید. در این مصرع، آن‌چه که از سوی تدوین کنندگان مجموعه اشعار «ulug» خوانده شده، در حقیقت فعل جمع مضارع از مصدر «olmak» است (ol+an). در این مصرع اولاً گفته شده است که جوانان ترکمن به ایران و توران یعنی شمال و جنوب پراکنده شده‌اند و ثانیا این‌که آن‌ها به اصفهان و تبریز رفته‌اند. ترکمن‌ها در دوره‌ی نادرشاه نیز به اصفهان و تبریز می‌رفته‌اند، اما اگر این را در نظر بگیریم که در دوره‌ی نادرشاه، مختوم‌قلی هنوز جوان بوده، پس می‌توان نتیجه گرفت که این وضعیت به زمان نادرشاه ارتباطی نداشته و به نظر ما، به دوره‌ی محمدحسن‌خان قاجار برمی‌گردد. مقطع این شعر از مختوم‌قلی چنین است:

مخدومقلی منینگ یولیم
اول دوستلاردین آیره دوشدی
.(۱۹, ۲۰) ۲۲۸

در این مصرع، مختوم‌قلی گفته است که دوستانش به اطراف و اکناف پراکنده شده‌اند و خود در روستا ماندگار شده است. شاعر یکی دیگر از شعرهایش را نیز با این ابیآت به پایان رسانیده است:

مخدوم‌قلی سویمز جدالی جنگی
آخرت عزم ایتدی کوب دوستی دنگی
.(۱۷, ۱۸) ۱۹۲

در این بیت، فراغی گفته است که دوستانش زودتر از خود او درگذشته‌اند. این نشان می‌دهد که وی بیش‌تر از دوستانش عمر کرده و سن پیری را تجربه کرده است.

47–Magtymguly, Saýlanan eserler, Aşgabat, 1959 ý., I, 86.

«نوری‌کاظم‌بن‌باحر» (**Nury Kazymy ibni Bahyr**) یکی از معاصران مختوم‌قلی به حساب می‌آید. از وی برای نخستین بار در اثر «مختوم‌قلی و اونونگ وطنچی‌لیقی» تألیف ب.آ. قرری‌اوف سخن به میان آمد[۴۸]. پس از آن، در آثار م. کؤسایف[۴۹] از او یاد شد.«د.آمان‌إکف» (D.Amanekow) و «ک. وئیس‌اوف» (K.Weýisow) **در** کتاب «مختوم‌قلی‌نینگ سیاحت‌لاری»[۵۰] (سفرهای مختوم‌قلی) نیز نام وی را آورده است. به نظر ما استناد تمامی این پژوهش‌گران در اشاعه‌ی نام ایشان، مقاله‌ای **است که** در مخزن نسخ خطی آکادمی علوم ترکمنستان به شماره‌ی inw.№ 863 نگه‌داری می‌شود. این مقاله در تاریخ ۱۹۴۱/۹/۳ به قلم«پ. آقالیف» نوشته شده و محقق بزرگ احمد گرگانلی آن را بررسی و ارزش‌گذاری نموده است. وی در این ارزش‌گذاری، چنین نوشته است:

«Ýoldaş Agalyýewiň ýygnan materiallarynyň içinde gymmatly täze zatlar örän köp, ýöne türkmen edebiýatynyň häzirki ýagdaýynda umuman bolşy ýaly faktlaryň köpüsi taryhy bolman, agyzdan ýygnalan folklor esasyndadyr».

ترجمه: «در اسنادی که آقای آقالیف جمع‌آوری کرده، مطالب جدید و ارزشمند زیادی وجود دارد، اما در وضعیت کنونی ادبیات ترکمن، چنین وضعیتی وجود دارد که بسیاری از آنها تاریخی نیستند و بر اساس فولکلوری هستند که از گفته‌های مردم، جمع‌آوری شده‌اند.»

این مقاله پس از این‌که از سوی احمدوف گرگانلی ارزش‌گذاری شده است، چاپ نشده و در مخزن باقی مانده است.

آقالیف در مقاله‌ی خود نوشته است که «Nury Kazymy ibni Bahyr» از اهالی سمت عربستان، عراق و بغداد است اما ب.آ. قرری‌اوف وی را «Nury Kazym ibn Bahyr» از اهالی سوریه دانسته است. م. کؤسایف ، د. آمان‌إکوف و ک. ویس‌اوف نیز او را از اهالی سوریه دانسته‌اند. نام وی را م. کؤسایف «Nury Kazym ibn Bahr» و د. آمان‌إکوف و ک. ویس‌اوف به شکل «Nury Kazym ibni Bahyr» قید کرده‌اند.

ب.آ. قرری‌اوف ارتباط نامبرده را با مختوم‌قلی در خیوه و دیگر محققان در بخارا دانسته‌اند اما پ. آقالی‌اوف یعنی نویسنده‌ی واقعی همان روایت، به دنبال «نوری‌کاظمی» او را به ایران می‌فرستد و او را از جلگه‌ای به نام «سنی» (Sünni) که مشخص نیست کجا واقع است، پیدا می‌کند.

پ. آقالی‌اوف، م. کؤسایف، د. آمان‌إکوف و ک. ویس‌اوف، فراغی و نوری‌کاظمی را برای سیاحت به افغانستان، هندوستان، آسیای میانه و شهر ترکستان می‌فرستند. اگر بخواهیم این موضوع را ادامه دهیم، سخن به درازا خواهد کشید. خلاصه‌ی کلام این‌که، برای روشن کردن این مطلب، باید موضوع به سفر رفتن و یا نرفتن مختوم‌قلی مشخص شود.

مسافرت‌های مختوم‌قلی

ب.آ. قرری‌اوف نوشته است که مختوم‌قلی حداقل به مناطق همجوار از جمله خیوه، بخارا، افغانستان، بسیاری از مناطق ایران، قفقاز، آستراخان و حتی هندوستان رفته است[۵۱]. اما همچنان‌که پیش‌تر نیز گفته‌ایم، به نظر ما زندگی و آثار مختوم‌قلی و استنادات تاریخی نشان می‌دهد که وی غیر از خیوه (یا بخارا) به جای دیگری مسافرت نکرده است. در شعر «اوغلوم-آزادیم» که به شکل پرسش و پاسخ بین دولت‌محمدآزادی و مختوم‌قلی صورت گرفته، آزادی ضمن یادآوری این موضوع که وی هنوز جوان است، او را چنین خطاب کرده است:

ورزشینگ یوق یاش سن گیده بیلمز سن
شبگیر بار شبیخون بار چیدا بیلمر سن
هر ایشه باش قوشوب ایدا بیلمر سن
گیتماک‌لیک یاغداین ایتماگین اوغلوم
۱۳۴ (۲۵, ۲۶, ۲۷, ۲۸).

در این شعر آمده است که فراغی هنوز جوان و بی‌تجربه است، اما هیچ صحبتی از دو برادر فراغی که مفقود شده‌اند، به میان نمی‌آید و نشان می‌دهد که این شعر قبل از سال‌های ۱۷۵۴-۱۷۵۰ یعنی پیش از مفقود شدن برادرانش سروده شده است. اگر بعد از آن‌ها سروده می‌شد، بی تردید ،آزادی از سرنوشت دو فرزند دیگرش نیز سخن می گفت و از این‌که مختوم‌قلی را هم در این سفر از دست بدهد، ترسش را ابراز می‌کرد. به نظر ما، این مشاعره‌ای است که برای فروکش نمودن هیجانات فراغی بین او و پدرش در دوره‌ی قبل از حمله‌ی احمدشاه به ایران صورت گرفته است.

48-B.A.Garryýew. Magtymguly we onuň watançylygy. Aşgabat. 1943 ý.. 44 sah.

49-Magtymguly. Saýlanan eserler. Aşgabat. 1959 ý.. I.19.

50-.Magtymguly (Beýik şahyryň 225 ýyllygyna bagyşlanan makalalar ýygyndysy). TGU. 1959 ý.. 239.

51-B.A.Garryýew. Magtymguly we onuň watançylygy. Aşgabat. 1943 ý.. 52 sah.

مختوم‌قلی به سیر و سیاحت علاقه‌مند بوده و آرزوی دیدن بسیاری از مناطق را داشته است. وی در شعری علاقه‌مندی خود را برای دیدن بسیاری از کشورها بیان کرده است:

یوقاریده هندوستانی
آرقادا تورکستانی
اولیالار عمّانی
اول رومستانی گورسم

(۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰). ۱۹۳

در ادامه‌ی همین شعر، رفتن به مکه و انجام فریضه‌ی حج را نیز آرزو نموده است.

بارسام کعبه‌نی گورسم

وی نتوانسته به این آرزوی خود دست یابد و به همین خاطر در چند شعر دیگر خود، باز هم به این موضوع اشاره کرده است. به طور مثال:

ار تاپمدیم قوللیق ایدام
پول تاپمدیم حج‌غه گیدام

(۲۱, ۲۲). ۷۴

و یا در شعری دیگر، باز تکرار کرده است:

مخدومقلی بیلدیم بختیم بی‌وجه دور غنیمیم گوچلی‌دور اقبالیم کج دور
نیتیم کعبه دور خیالیم حج دور اقراریم بار حج طوفین ایتماگه

(۲۵, ۲۶, ۲۷, ۲۸). ۱۹۷

این مثال‌ها از یک طرف قصد و نیت شاعر را نشان می‌دهد و از طرف دیگر ثابت می‌کند که وی نتوانسته به بسیاری از مناطق سفر نماید. در شعری که برای محمدصفا و عبدا... سروده، نوشته است که حتی راهی نیافته تا به دنبال آن‌ها برود و در مقطع همان شعر، چنین آورده است:

مخدوم‌قلی دردی قویماز یاتماغه اوغرین بیلمز سوراب سوراب گیتماگه

(۲۵, ۲۶). ۲۳۰

برای اثبات این موضوع، به شعری دیگر اشاره می‌کنیم. در بیت زیر، شاعر دوباره تکرار کرده است که نتوانسته به جایی سفر کند:

قسمت اولماز گیدام اوزاق یوللارا
نصیب قویماز گیدام یولیم باغلار هی

(۱, ۲). ۲۶۵

بیت ، بیان‌گر این نظر است که فراغی نتوانسته به سفری دور و دراز برود. این شعر مربوط به دوره‌ی کهولت شاعر است. چون در ادامه‌ی همان شعر، در باره‌ی وضعیت جسمانی خود چنین گفته است:

جاهل‌لیق‌دا چار طرفه آتیشان
بیلمزلیک‌ده همه ایشه قاتیشان
عاجز قالیب قرّی‌لیغه یتوشان
درد ایدینیب اوز اوزیندین آغلار هی

(۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶). ۲۶۵

به‌جز مواردی که گفته شد، این‌که مختوم‌قلی در شعرهایش ابتدا با احمدشاه درانی سپس با محمدحسن‌خان قاجار ارتباط برقرار کرده و پس از آن ترکمن‌ها را برای مقابله با حملات مستمر آقامحمدشاه به گرگان فرا خوانده است، نشان می‌دهد که تقریباً تمام عمرش را در موطن خود سپری نموده است.

این دلایل ثابت می‌کند که موضوع مربوط به سفرها و سیاحت‌های مختوم‌قلی تصوراتی بیش نیست و موضوعاتی نظیر نوری‌کاظمی از ترکمن‌های سوریه، چاه افسانه‌ای بابل و مانند آن‌ها، حقیقت ندارد.

مقایسه‌ی آثار دولت‌محمد آزادی و مختوم‌قلی

هر چند مختوم‌قلی ایده‌آلیست و عارف است، اما آثار او با آثار پدرش دولت‌محمد آزادی تفاوتی فاحش دارد. یکی از این تفاوت‌ها، زبان و وزن شعرهاست. فراغی در بسیاری از شعرهای خود از اوزان عروضی استفاده نکرده است. وی در این باره از اوزان مردمی بهره برده است و چون این قالب در طول اعصار از سوی مردم مورد استفاده قرار گرفته و تکامل یافته است، برای همگان قابل فهم‌تر و جذاب‌تر است. علاوه بر این، فراغی از واژگانی که برای عموم غیرقابل فهم است، کم‌تر استفاده می‌کند و در جاهایی هم که این گونه اصطلاحات را استفاده کرده، سهولت و روانی در خواندن ابیات به گونه‌ای است که نیازی به فهم دقیق معانی اصطلاحات وجود ندارد.

یکی دیگر از تفاوت‌های شعری فراغی با آثار پدرش ،دولت‌محمد آزادی، مشاهده‌ی تضادهای موجود بین برخی از حوادث طبیعی و مسائل زندگی با قواعد و مقررات دینی و نیز گفتار و کردار برخی از نمایندگان دین در جامعه است. شاعر به خاطر توانایی‌اش در پی بردن به این موضوعات، در بسیاری از شعرهای خود به این گونه روحانی‌نماها اعتراض کرده است و این ویژگی اوست که او را با شاعران پیش از خود و حتی شاعران بعدتر متمایز کرده و شاعر محبوب تمامیِ ترکمن‌ها نموده است.

در قرن ۱۸ میلادی شرایط ضروری برای رشد تصوف اسلامی در جامعه‌ی ترکمن که غالباً کوچ‌نشین هم بوده‌اند، وجود نداشت، اما آزادی و مختوم‌قلی نه تنها در بین ترکمن‌ها، بلکه شاعرانی توانمند و دانشمندانی بزرگ بودند که از بین مردم ساکن در آسیای میانه پدید آمده بودند. آن‌ها به واسطه ی مطالعه‌ی کتاب، با این موضوعات آشنا شده‌بودند و در شهری که در آن تحصیل کرده بودند (خیوه یا بخارا)، از نزدیک مشاهده نموده‌بودند. به این ترتیب، تصوف در آثار مختوم‌قلی تأثیر زیادی گذاشته است. در شعرهای شماره‌ی ۹۹، ۱۴۴، ۴۰ و بسیاری دیگر از شعرها، در باره‌ی این موضوع، سخن رفته است.

شخص دولت‌محمد آزادی تعلیمات صوفی‌گری را پذیرفته است. او نه یک صوفی معمولی و ساده ، که از پیران بزرگ بوده است. فراغی در باره‌ی این موضوع چنین گفته است:

آغر دولت‌لاره کونگل قویمادی
بو جهانینگ عشرتنی سومَدی
اسکی شالدین آرتیق پوشش گیمدی
آخرت اوی بولدی قصدی آتامینگ

۱۱۳ (۵، ۶، ۷، ۸)

شاعر در این بند، در باره‌ی پدر گفته است که میلی به ثروت این جهان نداشت و عشرت این جهانی را دوست نداشته و غیر از پوششی پشمی و زمخت که لباس خاص صوفیان است، لباس دیگری به تن نکرد و تمام هدفش خانه‌ی آخرت بود. در بخشی دیگر از همین شعر، آمده است که آزادی در ردیف نقبا، چهل‌تن و هفت‌تن‌ها که از رهبران دارای کرامات صوفیان هستند، قرار گرفته است و چون این موضوع از جانب فرزند وی ،مختوم‌قلی ، بیان شده، دلیلی باقی نمی‌ماند که آن‌را باور نداشته باشیم.

اندیشه و مضامین شعری مختوم‌قلی

در ادبیات ترکمنی، ملانفس از زبان شخصیت اول منظومه‌اش یعنی از زبان طاهر گفته است «عشق ملک‌نینگ شاهی من» (من شاه مُلک عشقم) و به همین خاطر، به ملانفس لقب «عشق مُلک‌نینگ شاه‌سی» (شاه مُلک عشق) داده‌اند. اما مختوم‌قلی در بیت زیر خود را «عشق‌نگ نؤکری[52]» (نوکر و غلام عشق) دانسته است.

قانه قانه ایچدیم دوستینگ زهرینی   زهرین شفا سانسام سالمز مهرینی
کوره ده قورلان کونگل شهرینی   عشقه نوکر بولوب بوزملی بولدیم

.۱۳۱ (۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴)

در آثار مختوم‌قلی فراغی تمامی جوانب زندگی ترکمن‌ها در قرن ۱۸ میلادی به خوبی نشان داده شده است. در شعرهای وی مبارزات مردم برای آزادی‌خواهی، اعتقادات دینی، رفتار و کردار مردم و روابط بین آن‌ها به خوبی بیان شده است.

مختوم‌قلی مسلمان و ایده‌آلیست است. برای آشنایی با جهان‌بینی او، شناخت عقاید دینی ترکمن‌ها ضرورت دارد. سیاح مشهور مجاری آ.وامبری در باره‌ی تعصبات دینی ترکمن‌ها چنین نوشته است:

«У обитателей пустыни есть владыка древний, могучий, незримый для них самих – это деб (нрав, обычай). Строго держится туркмен того, что повелевает деб, и без оглядки бежить того, что он запрещает. Рядом с дебом, в известных случаях, стоит также и религия, но оно долеко не оказывает того влияния, которое ей приписывают, хотя и перенесена сюда из фанатической Бухары[53]».

وی بر این نظر است که در بین ترکمن‌ها، رسوم و عادات (و بیشتر ، بقایای عقاید پیش از اسلام) از قواعد و مقررات اسلامی نیرومندتر است. وی در بخشی دیگر، این نظر را روشن‌تر بیان کرده است:

«Ислам не только у туркмен, но и вообще у всех кочевников Средней Азии изменил только форму старой религии: чем для них прежде были солнце, огонь и другие явления природы, тем стали теперь Аллах и Магамет, внутренняя жизн осталось не тронутою, и кочевник теперь тот же, каким он был 2000 лет тому назад[54]».

52-Şahyryň özüni yşkyň nökeri hasaplaýandygyny ilkinji gezek M.Kösäýew belledi. Seret: Magtymguly saýlanan eserler، Aşgabat، 1959 ý. 21sah.

53-А.Вамбери، Путишествие по Средней Азии، Москва، 1874، стр. 270-271.

54-Şol ýerde.

دولت‌محمد آزادی پدر مختوم‌قلی دانشمندترین فرد بین ترکمن‌ها در نیمه‌ی اول قرن ۱۸ میلادی است. وی با آگاهی از جایگاه دین در بین ترکمن‌ها در آن‌زمان، برای مستحکم‌تر کردن پایه‌های عقیدتی دین اسلام بین مردم، تلاش‌های زیادی نموده است. وی در همین راستا، کتاب «وعظ ـ آزاد» را نگاشته است. وی در این اثر به صوفی‌گری توجه زیادی نموده است؛ اما صوفی‌گری مدنظر او به معنای ترک دنیا و کناره‌گیری از دنیا نیست، بلکه ایده‌ی صوفی‌گری صدر اسلام و به عبارتی آراسته و پاک نگه‌داشتن اسلام، زندگی بر اساس زحمت و تلاش و موارد این گونه است. به همین خاطر، در اثر «وعظ ـ آزاد» اموری نظیر آبادانی کشور، داشتن حکومت و مانند آن به عنوان موضوعاتی اساسی مطرح شده است.

آزادی در کتاب خود، سطح سواد و دانش مخاطبان را مدنظر قرار نداده و موضوعات دینی و صوفی‌گری را مبهم و با استفاده از اصطلاحات و واژه‌های نامأنوس برای عامه‌ی مردم بیان کرده است. همین اثر به خاطر غریب و ناآشنا بودن زبان نگارش و موضوعش برای عامه ی مردم، نتوانسته است در ادوار بعدی جایگاه شایسته‌ی خود را بین مردم پیدا کند.

مختوم‌قلی فرزند زمانه‌ی خود است. وی نیز همچون پدرش تلاش کرده تا دین را آراسته و پاک نگه بدارد و آن را به درستی به جای آورد. در شعرهایی که وی برای موضوعات دینی سروده، مدح بزرگان دین وجود دارد و وعده‌ی بهشت و حوریان برای معتقدان به دین و جزا و عقوبت برای منکران دین. آثاری که وی در این موضوعات خلق کرده، همان موضوعاتی است که در قرآن بیان شده است.

عرفان و عقیده در شعرهای فراغی

عرفان در شعرهای فراغی جایگاه مهمی را داراست. وی در بسیاری از شعرهایش از رهبران این گروه به نیکی یاد کرده و تلاش می‌کند کرامات آن‌ها را به مردم بازگو کند. هر چند در نگاه اول چنین می‌نماید که شعر «نأمه‌سن» (شعر ۱۵۷) شعری عاشقانه (عشق زمینی) است، اما با خواندن ابیات پایانی آن می‌توان به راحتی دریافت که این شعر نیز مضمونی عارفانه دارد:

مخدوم‌قلی گچ ناموس‌دین عاریڭ‌دین
ال گوترگین بو وفاسیز کاریڭ‌دین
جهان دولی سن غافل سن یاریڭ‌دین
یا مست می سن یا شیدا می نامه سن
۱۵۷ (۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰)

عرفا به هر چه در این دنیا می‌نگرند، «خدا» را در آن می‌بینند و همواره او را مدنظر دارند. این را در اصطلاح عرفا «وحدت وجود»[۵۵] (بارلیق‌نگ بیرلیگی) می‌گویند. مثال بالا نیز بیان‌گر همین موضوع است.

در شعرهای فراغی گاه به ابیاتی می‌رسیم که موضوعاتش به دوره‌ی اعتقادی پیش از اسلام مردم ترکمن (عقیده به خدایگان) اشاره می‌کند:

گوکده یلدیز حرمتی — یرده نوروز حرمتی
گیجه گوندیز حرمتی — گناهیم گذشت ایله
بلند داغلار حقینه — چولده قیرلار حقینه
یرلار سولار حقینه — گناهیم گذشت ایله
۲۰۰ (۴۱-۴۸)

در این مثال هر کدام از عبارات «گؤگ (آسمان)، داغ (کوه)، سو (آب) و قیر (زمین بایر)» در زبان‌های قدیم ترکی برای «خدا» کاربرد داشته است. محمود کاشغری در اثر خود آورده است که «گؤک» (آسمان)، «اولی داغ» (کوه بلند)، و «اولی آغاچ» (درخت بلند) و هر آن‌چه را که بزرگ دیده می‌شده‌اند، «تانگری» (خدا) می‌نامیده‌اند(III, 377).

بر اساس نوشته‌ی وی، «دنگیز» (دریا)، «آب زیاد»، «اولی قیر» (مرتع وسیع) هم می‌توانسته‌اند خدا باشند. به همین خاطر «قیرلار، سولار» در ابیاتی که آمد به عنوان خدا قلمداد شده‌اند. در زبان مجارستانی به «دنگیز» (دریا) «تنگر» (**tenger**)[۵۶] گفته می‌شود. چون اگر در نظر بگیریم که در زبان‌های آلتایی صداهای ر-ز در آخر واژه‌ها منطبق با هم می‌آیند، آن‌وقت به راحتی می‌توانیم حدس بزنیم نمونه‌ی قدیمی عبارت «دنگیز» در ترکمنی همان واژه‌ی «تنگر» در زبان مجاری است که صدای «ر» به «ز» تبدیل شده است. پس می‌توان گفت که مختوم‌قلی این گونه واژه‌ها را به عنوان واژگانی قدیمی مورد استفاده قرار داده است.

درباره‌ی این مطلب لازم است به نکته‌ی دیگری هم اشاره شود. پیداست که جشن نوروز یکی از جشن‌های باستانی ایرانیان و اصولا زرتشتیان است. این‌که شاعر از خداوند خواسته است به حرمت نوروز به او توجه نماید، ربطی به اعتقادات دینی او ندارد و تنها نشانگر توجهی است که او به امور نیک و دلپسند می‌نماید.

۵۵- سیدجعفر سجادی، فرهنگ مصطلحات عرفا و شعرا، تهران ۱۳۳۹ شمسی، صفحه‌های ۴۱۲-۴۱۴

56-Русско-венгерск-словарь-، М.، 1951، стр. 200. Венгерско-русский словарь، М.، 1959،стр. 691. В.Котвич، Исследование по алтайским языкам، Москва، 1962، стр. 126.

در سطور بالا از آ.وامبری نقل قول شد که نوشته است ترکمن‌ها خورشید، آتش و دیگر امور طبیعی را ستایش می‌کرده‌اند. فراغی در آثار خود گاه خورشید و ماه را در ردیف «خداوند» قرار داده است.

سحر توروب نالش قیلسانگ خدایه گونه قول گوتریب یالبرسنگ آیه
۱۰۷ (۵, ۶)

شاعر در مصراع اول می‌خواهد که بامداد بیدار شده و ذکر خداوند را بگویند و بلافاصله در مصراع بعدی می‌گوید که دست خود را به سمت خورشید (به عنوان خدا) دراز کرده و از ماه نیز حاجت‌خواهی نمایند. در دین اسلام، اجازه‌ی انجام چنین چیزی داده نمی‌شود و شخصی را با چنین پندار و کرداری ، خورشیدپرست و ماه‌پرست می‌دانند. بیان این امور از سوی فراغی به خاطر عدم آگاهی دینی او نیست، بلکه ممکن است نشان‌گر تأثیری باشد از پس مانده‌های باورها و عقاید قدیمی که در بین مردم آن دوره رواج داشته است. به هر روی این نکات نشان می‌دهد که ریشه‌های دین در بین مردم ما هنوز به خوبی مستحکم نشده بوده است.

شاعر برای درک واقعیات زندگی، چندین پرسش را مطرح کرده است:

مخدومقلی بو دنیانینگ هاموسین
یغیب دوریب یله بردیم ناموسین
فکر دریاسینه عقل گامی‌سین
باترمیشام چیقه بیلمان نیلاین
۱۶۶ (۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰)

در این ابیات، شاعر گفته است که قادر به درک ساختار دنیا نیست و در شعری دیگر باز هم ناتوانی خود در اسرار دنیا را بیان کرده و می‌گوید:

کیم بیلور بو کهنه دنیا یا رب نیچه یاشنده دور
۵۹ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴)

مختوم‌قلی در باره‌ی مرگ و عوالم پس از مرگ، اندیشه‌ی بسیار نموده است. در برخی موارد، نسبت به این موضوع شک می‌نماید و به وجود چنین چیزی باور نمی‌کند. وی در ابیات آخر از یک شعر، می‌گوید که هیچ‌کس خبر از عوالم بعد از مرگ ندارد:

گلان گچر مونده هیچ کیمسه قالمز
اوتاندین گچاندین خبرین بیلمز
بندوان‌دور آنده بارانلار گلمز
غریب اولکه‌سینه گیدان ایل‌لاره
۲۹۱ (۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶).

یا این موضوع را وسعت می‌دهد و علاوه بر بیان این موضوع که درگذشتگان دوباره بازنمی‌گردند، می‌گوید که کسی هم نمی‌داند آنها زنده یا مرده‌اند. در ادامه نیز، مرگ را متوجه چرخ و فلک (و به عبارتی نیرویی که دنیا را مدیریت می‌کند، یعنی خدا) می‌داند و به همین دلیل نیز دنیا را بی‌وفا می‌داند:

ای یارانلار اول دنیا باران بارده گلان یوق
اولی دیری حالیندین خبر خاطر بیلان یوق
چرخ فلک الیندین آغلان بارده گولان یوق
عقل ایدینگ قرداشلار کهنه‌لاردین قالان یوق
یالانچی‌نینگ وفاسی یوقدور دیسام یالان یوق
دنیاگه بیل باغلاغان قالدی زیان ایچنده
۱۸۲ (۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷)

در بیتی که می خوانیم، شاعر خطاب به دنیا، از این‌که هیچ کس را برای همیشه در این جهان زنده نمی‌گذارد و مدام در حال بلعیدن آن‌هاست، زبان به شکوه و شکایت می‌گشاید:

مخدوم‌قلی دنیا سرین دویمز سن
بو گون گوردیگمز ارته قویمز سن
نچه وقتدین باری ایر دویمز سن
عقلینی آلدیران دالی دنیا هی
۲۶۴ (۲۹, ۳۰, ۳۱, ۳۲)

فراغی ، همچنین دنیا را به خاطر این‌که نمی‌گذارد یار با یارش زندگی کند، ناسزا می‌گوید:

درناغی دمیردین تالانچی دنیا
ایشینگ یوقدور ناموس بیله عار بیله

جور و جفاسی کوب یالانچی دنیا
قویمز سن گزماگه یاری یار بیله
(۱, ۲, ۳, ۴) ۲۰۳

در شعری دیگر، مختوم‌قلی همین اندیشه را به شکلی دیگر تکرار کرده است:

ملالار آخرت سوزین سوزلارلار
منکر اولمه گلجک ایشدور ایلارلار
کیم بیلور که آخرته نیلارلار
ایب ایچیب منب قوچوب اوت یخشی
(۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰) ۲۴۲

هم‌چنان‌که می‌بینیم شاعر در این بند گفته است که سرنوشت انسان در روز قیامت نامعلوم است و در باره‌ی روز جزا دچار تردید شده و نتیجه گرفته که پس بایددر این دنیا خوش بود و اسب تاخت و زندگی شادمانه‌ای در این دنیا داشت. گاه مختوم‌قلی گلایه‌ی خود با خدا را مستقیماً به خود خدا می‌کند و از این کار واهمه ای ندارد:

بیروبار قارشیما
یخشی یمان ایشیمه
(۵۷, ۵۸) ۲۵۹

و در شعری دیگر همین را تکرار می کند و از خدا می خواهد در کارش دخالت نکند.

مخدومقلی آیدار کرملی غفار
قالتشمه قیلدیغیم فعلیمه منینگ
(۱۹, ۲۰) ۱۱۶

مختوم‌قلی در شعر «گلمزمی» (شعر شماره‌ی ۲۵۱) به خاطر این‌که فلک انسان را زجر می‌دهد، نسبت به او خشم می‌ورزد و با سخنانی تلخ، او را خطاب قرار می‌دهد:

فلک سنینگ بو دولتلی گردانینگ
بزینگ ساری اوریلمزمی گلمزمی
لاشین یره سالدینگ نچه مردانینگ
زمین انصاف ایلامزمی دولمزمی

دنیا سنینگ بو گزکلی گردشینگ
قزیل قاندین قرمز بولوب‌دور دیشینگ
گچی قورت دوستلیغینه منگزایدور ایشینگ
غملی شاد اولمزمی آغلان گولمزمی

اوراق‌سز اورار سن تیغ‌سز کسر سن
یومروق‌سز یوزار سن یوب‌سز آسار سن
ال آیاق‌سز بر بی‌خبر باسر سن
یقان باسر دورمی قایدیب قالمزمی

فلک اینانمزلار اوروشسنگ سوکسنگ
گورانگی گوتریب قانتینگ یایسنگ
اولوم ظلمین آدم بویونینه قویسنگ
قورقی‌سندین سارارمزمی سولمزمی

هم‌چنان‌که می‌بینیم تا این قسمت از شعر، تماماً با زجر دادن فلک یا خدا به انسان مخالفت شده، اما شاعر در انتها راه حل مسأله را پیدا نمی‌کند و به این ترتیب، مجبور می‌شود بار دیگر به خدا مراجعه می‌کند و حاجتش را از او بخواهد. شاعر به صورت شفاف می‌گوید که اگر خداوند مرئی بود و دیده می‌شد، این آمادگی را داشت که می‌رفت و با توسل به زور درخواستش را از او می‌گرفت:

کور فقیرلار گوزیم دیور گورماسه **آغساق‌لار آیاق‌سز توروب یورماسه**
هر کیمینگ اسلاگین تانگری برماسه **باریب منگا بر دیب توتوب بولمیار**
(۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲). ۲۷۱

ترکمن‌ها مسلمان و بر مذهب اهل سنت هستند. در تعلیمات این مذهب، چهار جانشین و خلیفه‌ی پس از حضرت محمد (ص) در یک سطح نگریسته می‌شوند. در ادبیات ترکمن از بین آن چهار خلیفه، نام علی (ع) (شاهمردان) بیش‌تر کاربرد دارد و تکرار می‌شود. در آثار مختوم‌قلی هم این موضوع صادق است. غیر از شعرهایی که شاعر در لا به لای ابیات از ایشان یاد کرده، شعرهایی هم وجود دارد که شاعر، همه ی آن را به حضرت علی (ع) اختصاص داده است. به طور مثال شعرهای شماره‌ی ۲۲، ۱۸، ۲۱۰ و ۲۴۶ در باره‌ی خود حضرت علی (ع) و شعر ۲۵۸ در باره‌ی حضرت علی (ع) و فرزندانش سروده شده‌است.

فراغی در شعر شماره‌ی ۴۰ خود بسیاری از موضوعات مربوط به تصوف را بیان کرده است. علی‌رغم این موضوع، در آخرین بند از این شعر آورده است که از درک صوفی‌گری عاجز و ناتوان است و کسی که به عنوان خضر (پیر زمان) به او مراجعه کرده، خرس در آمده است.

مختوم‌قلی آیدار بر ذات بیلمزم
ایشلار باردور عهده‌سندین گلمزم
ای یارانلار بو نادین‌دور بیلمزم
خضر دیب ال اوردیغیم خرس چیقر
۴۰ (۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰).

شاعر تأثیر تعلیمات عرفانی را بر خود ، در چندین جا بیان کرده است. در شعری آوره است:

مختوم‌قلی توفیق آلسام
بر ار تاپسام قوللیق قیلسام
کونگل آیدار یولداش بولسام
دم چکن درویش‌لار بیلان
۱۴۴ (۲۵, ۲۶, ۲۷, ۲۸).

وی در این شعر، از جست وجوی خود برای یافتن پیر و آرزویش برای پیوستن به جمع درویشانی که آه می‌کشند، یاد می‌کند. در شعری دیگر، علاقه‌مندی خود را برای خروج از جمع و خلوت نشینی همچون صوفیان بیان کرده و گفته است که چنین جای خلوتی را نمی‌یابد:

قاچغانیم کوب‌لیکدور اسلاگیم خلوت
هیچ منگا بر جای پنهان تاپلمز
۸۴ (۲۳, ۲۴).

و در جایی دیگر از همین شعر چنین گفته است:

کویم کامله دور گوزیم مردده دور
شو شرطمدین هیچ بر مردان تاپلمز
۸۴ (۷, ۸)

هم‌چنان‌که می‌بینیم، مختوم‌قلی از این‌که نمی‌توانسته پیری مطابق با خواسته‌ی خود پیدا کند، همواره شکوه می‌کرده است. وی سرانجام در شعری اعتراف کرده که نتوانسته است صوفی و درویش شود.

نه درویش من نه ملا نه صوفی اهل دستار
۱۲۹ (۲۱).

فراغی در بیت آخر یکی از شعرهایش، علاوه بر این‌که اعتراف می‌کند نتوانسته صوفی و ملا شود، این را نیز تأکید می‌کند که نتوانسته حتی در ردیف سپاهیان و نظامیان قرار گیرد.

سن نچون مختوم‌قلی یمانلیغینگ انوتمادینگ
گاه گاهی ظالم اولدینگ گورگانینگدین آرتمادینگ
گاه گاهی صوفی بولدینگ هیچ حرامدین داتمادینگ
نه سپاهی گرلیک بیلان بولدینگ نه مُلّالیق بیلان
۱۴۳ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴).

گرچه انسان هر اندازه از عمرش می گذرد و به پختگی بیش‌تری می رسد ،گرایش و تمایلش به تصوف و روی گردانی از دنیا افزون می شود اما با این حال فراغی در شعری گفته است که در ۵۰ سالگی ترک دنیا نکرده و زیبارویان و زیبایی را هم‌چنان دوست می‌داشته است:

کونگل دنیا سوزین ایزلاب دوریبدور
گوزیم گوزل‌لارنی گوزلاب دوریبدور
۱۳۴ (۹, ۱۰).

صوفی‌گری با حیات و حب دنیا منافات دارد. «خواجه احمد یسوی» که در عصر خود تعلیمات صوفی‌گری را در آسیای میانه و دیگر مناطق گسترش داده، نگرش خود را در باره‌ی دنیا این‌گونه در یک رباعی بیان کرده است:

کاشکی از مادر نزادم به بودی
وقت شیرم زهر دادم به بودی
آن زمان دایه نافهم را برید
کارد بر حلقم نهادی به بودی
Inwen.№ 546

ایده‌ی موجود در آثار مختوم‌قلی با این گونه تعلیمات خواجه احمد یسوی تفاوت کلی دارد. فراغی زندگی طولانی در این دنیا، عیش و عشرت و ساز و صحبت را تبلیغ می‌کند. شاعر در آن‌جایی که ۴۰ سالگی را سن کمال انسان می‌داند، گفته است که انسان با لذت بردن از این دنیا، به این سن می‌رسد.

سوردینگ دنیانی سوردینگ
آخر وفاسین گوردینگ
قرقینگا قدم اوردینگ
کامل سن هوشه یتدینگ
۱۱۰ (۳۳, ۳۴, ۳۵, ۳۶).

بنا بر نظر فراغی، آدمی نه تنها با خوشی و خوش‌گذرانی باید به سن چهل سالگی برسد، بلکه آرزو می‌کند که پس از آن نیز در حال و هوای جوانی زندگی نماید.

مخدوم‌قلی یخشی گوروردی ایشین
قرقندین سونگ جاهل بولسه آدم‌زاد
۱۲ (۱۹, ۲۰).

شاعر در فکر این نیست که انسان تنها باید تا سن چهل سالگی زندگی را خوش بگذراند، بلکه می‌خواهد هشتاد سال در این جهان خوش باشد و لذت ببرد:

یالان دنیاده گزماگه
دوست برله عشرت سورماگه
عمر اکلاب گون گورماگه
سگسان یل فرصت اسلارین
۱۷۶ (۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲).

مختوم‌قلی ۸۰ سال را نیز برای عمر انسان کم دانسته و در حسرت حیات ابدی، چنین سروده است:

کاشکی آدم بو دنیاگه گلمسه
گلاندین سونگ عمر سورسه اولمسه
الدین گلان یخشی ایشینگ بولمسه
کونگلینگ ایچره یخشی نیت یخشی دور
۶۷ (۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶).

در این بند، شاعر علاوه بر بیان دیدگاه خود در باره‌ی زندگی جاودانه، پند نیز داده است که اگر هیچ کار نیکی از کسی برنمی‌آید، دست‌کم باید نسبت به دیگران حسن نیت داشته باشد. وی عمر طولانی را برای پوشیدن پوشش‌های قرمز ـ سبز و رنگارنگ و خوش‌گذرانی می‌خواهد.

ای تربیت اسلان کشی تن اوچون
عشرت دیلان اوغل قیز و زن اوچون
آق پولی ساقلارلار قره گون اوچون
خوش گزارلار قزیل یاشیل آل تاپسه
۱۹۰ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴).

شاعر،این اندیشه را با وطن مرتبط نموده و یکی از شعرهای خود را چنین آغاز کرده است:

گوز کونگل تل عقل قالدی بو توردی
جان وطن آرزولاب توردی یل بیله
درخواستیم بار گل ترک ایتمه بو یوردی
عشرت قورغین صحبت سورگین گل بیله
۲۰۷ (۱, ۲, ۳, ۴).

فراغی در این ابیات با استفاده از واژه‌ی «یل» (باد)، عشق عمیق خود به وطن را به خوبی به تصویر کشیده است. علاوه بر این، از مخاطبان هم خواسته است که هیچ‌گاه وطن را ترک نکنند و شادمانه در وطن زندگی کنند و این وطن‌دوستی، نشانی دیگر

از دنیا دوستی اوست.

مختوم‌قلی زندگی شادمانه در کشوری آباد را با استفاده از اصطلاح «ساز و صحبت» بیان می‌نماید:

مخدوم‌قلی سازدور صحبت دور ایشینگ اجل‌دین غیریدین بولمز تشویشینگ

۱۰ (۱۷, ۱۸).

به همین خاطر نیز توصیه می‌کند که عمر به بطالت صرف نشود و عمر صرف انجام کارهای مفید شود.

اوتر دوران دورمز بو دم یاتمه غافل اویانه‌گور

۷۵ (۳, ۴).

و یا:

غنیمت بیل غافل آدم فرصتی مُرده دیک اوزانیب یاتیجی بولمه

۲۹۲ (۶۷, ۶۸).

در ابیاتی که در ادامه می آید، این موضوع یعنی استفاده‌ی مفید از عمر به همراه اندوهگین و غمگین نبودن و گذران عمر با شادمانی مطرح شده است:

مخدوم‌قلی آیدار غافل اوتورمانگ قیلچه جانی اوزون قیغا باترمانگ
یالانچینی حسرت بیلان اوتورمانگ بر فصل دوران‌دور اوتدی یارانلار

۳۱ (۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰).

بو دنیا قویوبدور کیمی
خوش گورگین باش گونلیک دمی
عاشق غریب شاه صنمی
سوان دیک سومیشام سنی

۲۶۰ (۴۵, ۴۶, ۴۷, ۴۸).

شاعر از غم نفرت دارد و همواره دوری گزیدن از آن را به عنوان موضوعی مهم مطرح کرده است. وی در شعری این گونه می‌گوید:

منگ قیغی بیر ایش بترمز
توکل نر بهم ایدار

۱۶ (۱۱, ۱۲).

در شعری دیگر می‌گوید که باید شادی را جایگزین غم نمود:

مخدوم‌قلی گوروب دوشمان طعنه‌سین
مرد اولدور شاد توته غمدین سینه‌سین

۱۹۳ (۱۷, ۱۸).

مختوم‌قلی در یکی از شعرهایش، وقتی از خوش گذراندن زندگی سخن می‌گوید، این موضوع را در ارتباط با اسب‌های زیبای ترکمنی بیان می‌کند:

بدو اولسه میدان قالور آرمانلی حق عشقینه آط سال میدان یولوقسه
ار اولاجک هنگام قالور دورانلی وقتینگی خوش گچیر دوران یولوقسه

۱۹۱ (۱, ۲, ۳, ۴).

فراغی در شعری دیگر، نه تنها خودش، بلکه از صمیم قلب آرزو می‌کند که دیگران نیز به معشوق خود برسند:

بر عشق دوشسه آدم سرینه اوقی گلمزمیش گوزینه
ایکی سوگلی بر برینه یاقین گلسون داش بولمسون

۱۶۲ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴).

وی در بیتی از یک شعر، جایگاه بسیار والایی برای زن قائل شده و گفته است مردی با داشتن این گونه زن با شخصیت، به جای دیگری نگاه نمی‌کند.

هر کیم اوز یارینی دوغان آی ایدیب آیین گوزلار اوزگه آیه سر ایتمز

۲۹۴ (۲۷, ۲۸).

و به همین خاطر است که وضعیت و حال و روز کسانی را که نمی‌توانند به یار خود برسند، این گونه توصیف کرده است:

هر کیمرسه اوز سودیگین آلماسه فراغت اینجالیب یاتیب بولمیار

۲۷۱ (۲۷, ۲۸).

در شعر مختوم‌قلی زنی که در زندگی خود، همسر مرد بدی شده باشد، به مرواریدی گرانبها می‌ماند که بر گردن سگی آویخته باشند:

یاتان یری یلان قوینی
آسیلانی ایتنگ بوینی
پیس ارینگ یخشی خاتونی
درّ بی‌قیمته منگزار
.۲۱ (۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰)

فراغی با زیبارویانی که گرفتار همسران نادان شده‌اند، همدردی می‌کند و آرزو دارد بیوه‌زنان کسانی باشند که سرنوشت خویش را خود رقم زنند. به همین دلیل نیز، به آن‌ها نصیحت می‌کند به پول ثروتمندان طمع نکنند و در جست و جوی جوانی مناسب باشند.

در آثار مختوم‌قلی مرد و زن برابرند. در شعرهای او، همان اندازه که زنان خوب تمجید می‌شوند، به همان اندازه نیز زنان بد، مورد انتقاد قرار می‌گیرند. در جایی، مختوم‌قلی ضمن همدردی با جوان نیکویی که گرفتار زن بدکردار شده، چنین نوشته است:

ینه ده بر یخشی یگیده
یمان خاتون دوش بولمسون
.۱۶۲ (۳, ۴)

همچنین در جای دیگر، زن بد را به نمک و فلفلی تشبیه کرده که روی زخم بپاشند و نیز او را به تهمتی بی‌پایان مانند کرده است:

بورچ بیلان دوز تازه یاره
آوی قاتار روزگاره
یمان خاتون یخشی اره
ساویلمز تهمته منگزار
.۲۱ (۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴)

و یا در شعر زیر، زن بداخلاق هر پسر جوان را به جلاد تشبیه کرده است:

قوچ یگیدینگ پیس عیالی جانینه جلّاد گورونور
.۲۸۰ (۱۵, ۱۶)

مختوم‌قلی از ظلمی که باعث می‌شود مردم آسودگی خاطر نداشته باشند و زندگی توأم با شادی و شادکامی را بر هم بریزد، نفرت دارد. وی از افزایش روزافزون ظلم می‌گوید:

جهانه اوت چکدی ظالم
یل یلدین شر بهم ایدار
.۱۶ (۷, ۸)

در آخرین ابیات این شعر، به روشنی می‌گوید که این ظلم در کشورش شدیدتر نیز شده است:

یل یلدین بو یوردیمیزده
ظلم آرتیب زور بهم ایدار
.۱۶ (۱۹, ۲۰)

فراغی در شعری دیگر، از موفقیت افراد بدکار در جامعه سخن گفته است و از این‌که در جهان، آن‌که زور دارد، قدرتمندتر است؛ و یادآور می شود که از این روست که ظلم و قدرت، باعث ویرانی این جهان خاکی خواهد شد:

ایشی رواج تاپر بد ایش توتانینگ
دیلاگی دوش گلمز حق دیب یاتانینگ
یر یوزینده بولور گوچ گوچ یتانینگ
جهانی ظلم ایله زور خراب ایلار
.۳۳ (۵, ۶, ۷, ۸)

در همین شعر، غیر از موضوع مذکور ، آمده است که بدون هیچ حرکت و فعالیتی، تنها با دعای افراد هیچ کاری صورت نمی‌گیرد و اتفاقی نمی‌افتد و این نشان می‌دهد که فراغی برای رسیدن به مقصد، قائل به حرکت است.

در جای دیگر، شاعر ناله‌های مظلومان، به ستوه آمدن ایل از ظلم بی‌امان و افزایش ظلم ستمگران بی‌رحم را در دوره‌ی خود بیان کرده و می‌گوید نتیجه‌ی آن به آتش گرائیدن جهان به خاطر افزایش بدی‌هاست.

دوران نچوک دوران سن غریب آغلار ایل دینمز
ظلمی آرتدی ظالمینگ هیچ کونگلینه رحم اینمز
جهانی یاقدی گیتدی یمانینگ اودی سونمز
.۲۱۱ (۱۶, ۱۷)

و یا در شعری دیگر:

سوش جاینده کم جرأت
یوراکسز بی‌هنر نامرد
ستم‌نی جبری کان ایلار
غنیمین ناتوان گورسه

(۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴) ۱۸۹.

شاعر حاکمان ظالم را می‌ترساند و می‌گوید:

جبر ایدان حاکم‌لار تورارلار گوزسز
گوریب دیمیان‌لار قالورلار تلسیز

(۴۹, ۵۰) ۲۹.

در مصراع دوم این بیت، آن‌ها را که شاهد ظلم هستند ولی اعتراضی نمی‌کنند، در ردیف ظالمان قرار داده است.

مختوم‌قلی دانایی و عاقل بودن را به داشتن لباس فاخر نمی‌داند و دانایانی را که لباسی مندرس دارند بر روحانی‌نماها ترجیح می‌دهد و از آن‌ها بشدت انتقاد می‌کند:

عاقل‌لار بار باشه باغلاب کچه‌لار
ایچگین ایچگین سورسانگ معنی ساچه‌لار
احمَق‌لیق‌ده اوزین بزاب نچه‌لار
کلّه‌سینه ساران پشینه دگمز

(۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲) ۸۷.

شاعر در شعری دیگر، قاضی‌های نادان را با حاکمانی که بد هستند مرتبط به هم می‌داند و آن‌ها را با یک چوب می‌راند:

سوزیمنی دنگلاسه بر بیلان بلکه　　مرادیم نصیحت ایلاماک‌دور خلقه
قاضی‌سی آنگلامز بگی پیس اولکه　　یاغین یاغمای یرلار فرمانه گلگای

(۲۱, ۲۲, ۲۳, ۲۴) ۲۱۸.

مختوم‌قلی در مخالفت با قاضی‌ها و روحانی‌نماهایی که به رشوه‌خواری مشغول‌اند، می‌گوید آن‌ها در مقام پیامبر (ص) نشسته‌اند اما هیچ نشانی از صفات او را ندارند، رشوه می‌گیرند و بر مردم ستم می‌کنند. وی پیران و صوفیان ریاکار را نیز مکار و اهل تزویر دانسته است:

تانگری پیغمبر سوزیندین بی‌خبر بو پیرلار
فاسقی قاضی بیلیب ظالمه نایب دیورلار
هر کشی اوّل گلیب پول برسه رشوت ایرلار
باغلایب بهتان ایله فقر اهلینه تقصیرلار
سلّه باغلاب باشینه آچ بوری صوفی پیرلار
ایلایب خلق اوستینه کوب حیله و تزویرلار

(۲۸, ۲۹, ۳۰, ۳۱, ۳۲) ۱۴۱.

شاعر در یکی از شعرها، برخی قاضی‌های زمانه‌ی خود را، خود شیطان دانسته است:

حق ایشیندین بی‌خبر خلق ایچره بعضی قاضیدور
تابع جن‌دور آنینگ حقا که شیطان اوزیدور
تموغینگ دیقنجی دور هر کیم که بو ایشه راضیدور

(۲۴, ۲۵, ۲۶) ۱۴۱.

همچنان‌که می‌بینیم، فراغی در بیت مذکور بر این عقیده است که آن‌ها که به رفتار این گونه افراد تن می‌دهند و اعتراض نمی‌کنند، در ردیف خود همان قاضی‌ها قرار می‌گیرند و دیکی دوزخ «dowzahyň dykysy» (هیزم دوزخ) هستند. این بیت نشان می‌دهد او آزادمردی است که جامعه را به عدم سکوت در برابر ظلم فرا می‌خواند. وی با فاش کردن چهره‌ی واقعی قضات، اعمال صوفی‌های فرصت طلب را هم به باد انتقاد گرفته است:

گورینگ بو ایّامینگ وقتینگ صوفی‌سین
دالنامزده دیقر اوتیر آش بولسه

(۲۳, ۲۴) ۱۹۲.

مختوم‌قلی به اتحاد بین طوایف ترکمن توجه زیادی کرده است. او تحکیم اتحاد بین یموت‌ها و گوگلان‌ها (شعر شماره‌ی ۹۵ بیت ۱۹)، تکه‌ها و سالورها (شعر ۹۳ بیت ۱۱)، انسجام بین طوایف تکه، یموت، گوگلان، یازیر و آل‌ایل در خدمت به یک پادشاه (دولت و حکومت) (شعر ۹۵ بیت ۱۵) را مایه‌ی فخر خود می‌داند و در آرزوی دیدن زندگی توأم با اتحاد بین تمامی ترکمن‌هاست.

وی به عنوان جامعه‌شناسی حاذق، به زیان‌هایی که متوجه‌ی این اتحاد است، اشاره می‌نماید:

ارصلان بولسه دورمز دولت هیچ اولکه بی باش بولمسون

۱۶۲ (۷, ۸).

در بیتی دیگر، شاعر دلیل بدبختی و شوربختی ایل را عدم اتحاد آن‌ها دانسته است:

آغزی آلا بولان ایلینگ دولتی قاچان یالیدور

۶۹ (۱۵, ۱۶).

شاعر در جای دیگر، حمله و چپاول را از مردانگی و جوانمردی نمی‌داند و آن‌را نتیجه‌ی کوری دانسته و نیز بر این عقیده است که اختلافات باعث می‌شود تا دولت به دست دشمن برسد:

بر برینی چاپماق ایرمز ارلیکدین
بو ایش شیطانیدور بلکی کورلیکدین
آغزآلالیق آیرار ایلی دیریلیکدین
مونده دولت دونوب دوشمانه گلگای

۲۱۸ (۵, ۶, ۷, ۸).

شاعر در باره‌ی افزایش تعداد مسئولان و سرداران در جامعه و زیان‌های وجود چند سردار، چنین می‌گوید:

کوپلسه هر ایلینگ سری سرکاری نظامی بوزولیب ویرانه گلگای

۲۱۸ (۲۷, ۲۸).

در اعتقادات دینی آمده است شهری که خداوند، لوط را به پیامبری آن فرستاده بود، به وسیله ی زمین بلعیده شده است. مختوم‌قلی می گوید شهری که حاکمی جوانمرد نداشته باشد، همچون شهر لوط خراب خواهد شد.

بی‌باد اولوب دونسون لوطینگ شهرینه
هر یوردینگ حاکم اری بولمسه

۱۹۶ (۱۱, ۱۲).

همچنین یکی از بزرگ‌ترین موضوعاتی که فکر شاعر را به خود مشغول نموده، لزوم داشتن یک حاکم در کشور است:

مخدوم‌قلی بودور دردینگ
صاحبی گرک هر یوردینگ

۳۷ (۲۵, ۲۶).

فراغی غیر از آرزوی اتحاد و انسجام، توسعه‌ی بازار کشور را هم آرزو نموده است. وی کشوری را که بازار ندارد، به جهنم تشبیه کرده است:

اوتلی سولی تموغ آندین یخشی دور
هر اولکه‌نینگ بر بازاری بولمسه

۱۹۶ (۷, ۸).

شاعر گستردگی مردم منسجم در صحرای پر برکت ترکمن، احیای بنای وطن و جوانان بیدار شده را آرزو می کند و می خواهد که مردم در کنار یک سفره بنشینند.

خضر گزان چولده ایل‌لار یایلسون
یورت بنامز قایم بولسون قویولسون
چله مست نرلاریمز بارچه آیلسون
بر سفره‌ده ادا بولسون آشیمز

۹۵ (۵, ۶, ۷, ۸).

وی در آرزوی این بوده است که در نتیجه‌ی اتحاد، امور دینی و دنیوی در کنار هم و بی هیچ مشکلی به پیش بروند و آن یکی مانعی برای دیگری نشود:

درویش‌لار کونگلی جمع دورسون نمازه
یگیت‌لار یغلسون صحبته سازه
ایلیمز اولاشدیر سویلمز یازه
توقسان دولوب تمام بولسون قیشیمز

۹۵ (۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲).

همچنان‌که می‌بینید، شاعر در بند مذکور، وضعیت غیر اتحادی بین مردم را به زمستان سرد و آزادی ایل را به بهاری مستمر و همیشگی تشبیه کرده است.

مختوم‌قلی وظایف و الزاماتی را برای حاکمان بر شمرده است. وی کسب رضایت مردم را یکی از وظایف مهم حاکمان

می‌داند:

حاکم اولسنگ خلقی گون کبی چویغین
آقرده سو یا اوسرده یل بولغین
۱۶۵ (۱۱, ۱۲).

در یکی دیگر از شعرها، مختوم‌قلی به حاکمان توصیه و سفارش کرده که حرف و سخن سخت و تند مردم را تحمل نمایند.

کدخدالیق ایراق گیدار
یمان سوز چکمیان أردین
۱۷۰ (۷, ۸).

شاعر همچنین تأکید کرده است حاکمانی که اجازه‌ی هرج و مرج در دولت را می‌دهند و گوش به توصیه‌ها و مشورت ها نمی‌دهند، دولت رااز کف خواهند داد:

آغر دولت‌لار آیریلور
بر آغزه باقمیان أردین
۱۷۰ (۱۵, ۱۶).

مختوم‌قلی در کنار نظرش در باره‌ی تأسیس دولت ترکمن، با حاکم افغانستان احمدشاه درانی و محمدحسن‌خان قاجار (پدر آقامحمدشاه نخستین شاه از سلسله‌ی قاجار) در ارتباط بوده است. ضرورت دارد تا دلایل برقراری این ارتباط، زمان برقراری ارتباط و این‌که با کدام یک پیش‌تر و با کدام یک بعدها ارتباط داشته است، مشخص گردد.

ابتدا ببینیم شاعر با کدام‌یک زودتر ارتباط برقرار نموده است. ما در این قسمت سعی خواهیم کرد تمامی اطلاعات مربوط به هر کدام از افراد را بیان نماییم.

به نظر ما، فراغی در ابتدا جانب احمدشاه را داشته است. بلافاصله پس از مرگ نادرشاه (سال ۱۷۴۷م.)، احمدشاه درانی از مشهد به کشور خود برگشته، پادشاه افغانستان شده است. هم‌چنان‌که پیش‌تر نیز گفته شد، احمدشاه تا سال ۱۷۵۰ میلادی توانست وضعیت داخلی افغانستان را تثبیت نماید. پس از آن، حملات خود به ایران را آغاز کرد. محمدحسن‌خان قاجار از زمان حکومت نادرشاه خود را در بین ترکمن‌ها مخفی کرده بود و بین آن‌ها زندگی می‌کرد. وی پس از مرگ نادرشاه، نتوانست در مدت زمان کوتاهی همچون احمدشاه نیروی عظیمی جمع نماید[57].

نادرشاه در سال‌های آخر عمرش اعتمادش را نسبت به افسران ایرانی خود از دست داد و تکیه‌اش را به فرماندهانی داد که ترکمن، ازبک، افغان (اقوام سنی مذهب) بودند. احمدخان نیز یکی از این افسران بود. به همین خاطر این امکان وجود دارد که او با برخی از ریش‌سفیدان طوایف ترکمن آشنا شده باشد و به این ترتیب شهرتش در بین ترکمن‌ها پخش شده است.

فراغی در ارتباط با احمدشاه و افغانستان ۴ قطعه شعر دارد که عبارتند از: «اوغلوم ـ آزادیم» (شعر شماره‌ی ۱۳۶)، «گلمدی» (شعر شماره‌ی ۲۳۳)، «چودورخان اوچین» (شعر شماره‌ی ۱۵۹) و «عرب اوغلان» (شعر شماره‌ی ۲۱۶).

بنا به عقیده‌ی ما در بین این شعرها، احتمالاً شعر «اوغلوم ـ آزادیم» که مناظره‌ی بین پدر و پسر است، پیش‌تر و قبل‌تر از دیگر شعرهاپدید آمده‌اند. چون در این شعر فراغی از پدر می‌خواهد تا با سفرش به افغانستان موافقت نماید و آزادی نیز ترس خود را از پر مخاطره بودن راه‌ها و بی‌رحم بودن افغان‌ها بیان کرده، اما هیچ سخنی در باره‌ی سرنوشت عبدا... و محمدصفا به میان نیاورده است. اگر این شعر پس از واقعه‌ی محتوم برادرانش سروده شده بود، بی‌گمان پدرش مطلبی در باره‌ی سرنوشت آن پسرانش می‌گفت و از رفتن فراغی به افغانستان مخالفت می‌نمود. احتمالاً این شعر در بین سال‌های ۱۷۵۰–۱۷۴۷ سروده شده است. چون احتمال می‌دهیم زمان رسیدن طرفداران احمدشاه بین ترکمن‌ها مصادف با این دوره باشد. احتمال این‌که مختوم‌قلی نیز دوست داشته از نخستین کسانی باشد که نزد احمدشاه برود، بسیار به حقیقت نزدیک‌تر است.

مختوم‌قلی در پایان این شعر، آورده است که پیش از آن ، کسانی زودتر از او به افغانستان رفته‌اند:

مخدوم‌قلی آیدار قالمیشام چوخدین
کونگل تالواس اورار گزار ایراقدین
۱۳۶ (۳۳,۳۴).

آزادی در همین شعر، هدف پسرش برای رفتن به این سفر را بیان کرده است:

جفا اورمه اوزینگ چاغر مولانی
آرزولامه خانی بگی سلطانی
بس دور بزه اول تنگری نینگ برانی
آزدیرمه کونگلینگ نی گیتماگین اوغلیم
۱۳۶ (۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲).

۱– دکتر عبدالله رازی، تاریخ کامل ایران، تهران، ۱۳۲۵ شمسی، صفحه ۴۳۱.

در این بند، شاعر گفته است که پسرش در آرزوی رفتن نزد خان‌ها و بگ‌ها و خواهان کسب درآمد است. موضوع اخیر را خود مختوم‌قلی نیز تأیید کرده است:

قلبیمه گیریپدور گیتماک هوسی تنگه دور درم دور خلقینگ طمع سی

۱۳۶ (۳۷, ۳۸).

بالاخره پدر اجازه‌ی سفر پسرش به افغانستان را می‌دهد اما همچنان‌که گفته شد، مختوم‌قلی نتوانسته است برنامه‌ی سفر به افغانستان را اجرا نماید.

پیش‌تر گفته بودیم که شعر «گلمدی» احتمالاً بین سال‌های ۵۴-۱۷۵۰ سروده شده است. شعر «چودورخان اوچین» هم به لحاظ مضمون، شبیه به همین شعر است. چون در این شعر نیز در باره‌ی دو برادرش که مفقود شده‌اند و مرگ چودورخان که بین مردم ایل از اعتبار والایی برخوردار بوده، سخن به میان آمده است. شعر اخیر یک ویژگی خاص دارد؛ در این شعر، احتمال این‌که چودورخان در شهرهای یزد و کرمان ایران کشته شده باشد، گفته می‌شود.

قضادور قسمت‌دور یزد و کرمانده
مگر قانلار تارتدی چودور خان اوچون

۱۵۹ (۱۹, ۲۰).

ازاین‌که احمدشاه به شهرهای یزد و کرمان حمله کرده باشد، اطلاعاتی در دست نیست. اما او در تابستان سال ۱۷۵۴ میلادی استان سیستان را به تصرف خود در آورده است[۵۸]. پس این احتمال وجود دارد که چودورخان نیز در بین ترکمن‌هایی که در این حمله شرکت داشته‌اند، حضور داشته و در آن حمله کشته شده باشد.

مختوم‌قلی شعری هم با عنوان «عرشی ـ آغلایا» (شعر شماره‌ی ۲۱۶) دارد که خطاب به شخص احمدشاه، او را تمجید نموده است. ب.آ. قرری‌اوف در باره‌ی دلیل سرایش این شعر، چنین نظر داده است: «مختوم‌قلی از احمدشاه برای مقابله با حملات کشورگشایان ایران و خیوه، تقاضای کمک نموده و خواسته است همچنان‌که او توانسته است بارهبری خودش استقلال ملی افغانستان را به دست بیاورد، او نیز با ایجاد اتحاد بین ترکمن‌ها، تلاش کرده است در کشورش حکومت متمرکز ملی را تأسیس نماید[۵۹].» یکی دیگر از اهداف اتحاد با نیروهای افغان این بوده است که ترکمن‌ها از جمله مختوم‌قلی می‌خواسته‌اند انتقام گرفتن از گروه حاکمان وقت ایران بوده است. برای این‌که کاملاً به اهداف این اتحاد نیروها پی ببریم، مضمامین دو فرمان احمدشاه در باره‌ی ترکمن‌ها را بررسی می کنیم.

«صنیع‌الدوله محمدحسن‌خان» در صفحات ۳۵۰-۳۱۷ از دومین جلد اثر خود با عنوان « مطلع‌الشمس »، متن دو نامه از احمدشاه در زمان محاصره نمودن مشهد را آورده است که در آن نامه ها خان‌ها و بگ‌های ترکمن را به مبارزه در راه دین و نیز برای گرفتن مشهد تشویق کرده است[۶۰]. در این فرامین نام بسیاری از خان‌ها و ریش‌سفیدان ترکمن ذکر شده است. م.کؤسایف به هنگام ذکر آن نامها، برخی نامها را برخلاف آن‌چه در متن اصلی نامه درج شده، تغییر داده و پسوند «خان» در برخی از نام‌ها را نیز حذف کرده است[۶۱]. به این ترتیب، اگر پسوند «خان» را از عبارت «دولت‌محمد خان» حذف کنیم، عبارت «دولت‌محمد» باقی می‌ماند و قدر مسلم است که اگر نام «دولت‌محمد خان» که از ریش‌سفیدان گوگلان‌ها در اواخر نیمه‌ی اول قرن ۱۸ میلادی است، بدون پسوند «خان» بیان شود، تمامی ذهن‌ها تنها متوجه‌ی دولت محمدآزادی ، پدر مختوم‌قلی ، می‌شود.

نخستین فرمان در تاریخ ۱۷۵۴/۸/۱۶ میلادی و دومین فرمان در تاریخ ۱۷۵۵/۳/۲۸ میلادی نوشته شده است. در نخستین فرمان از ۹ نفر از خوانین و ریش‌سفیدان گوگلان‌ها سخن به میان آمده است که در آن زمان (۱۷۵۴/۸/۱) میلادی) به همراه قشون دلیر و شجاع خود به شاه‌پسندخان درانی (یکی از فرماندهان قشون افغان) در سبزوار کمک می‌کنند. غیر از این، در همان نامه آمده است که ۴۶ نفر از سرداران ترکمن برای دیدار با پادشاه، به مشهد آمده‌اند. آن‌چنان‌که از مضمون فرمان برمی‌آید، آن فرمان بنا به تقاضای خان‌ها و ریش‌سفیدانی که به نزد پادشاه آمده‌اند، نوشته شده است. در فرمان آمده است:

«Mundan soň hem söwda etjek bolsa, kim goşunçylyga girmäge höwes bildirse, gelip-gidip biler»

«از این پس آن‌کس که بخواهد تجارت نماید و آن‌کس که دوست داشته باشد وارد قشون بشود، می‌تواند بیاید و وارد شود.» (ـ مترجم)

در ادامه‌ی این مطلب مندرج در آن فرمان، نسبت به مذهب شیعه که مذهب غالب ایرانیان است، انتقاد شده و ترکمن‌ها که بر مذهب تسنن هستند، علیه آن‌ها تحریک شده‌اند. در پایان این فرمان نیز گفته شده است که در همان زمان، شهر سبزوار در محاصره قرار دارد. در جنگ دینی، ترکمن‌ها برای کمک فراخوانده می‌شوند و دوباره تأکید می‌شود که هیچ‌گونه مانعی در برابر تجارت بازرگانان ترکمن وجود ندارد. پس از بیان این مطالب، اشاره به این نکته نیز شده است که احمدشاه خیلی هم محتاج کمک گوگلان‌ها نیست. این موضوع را با این عبارت طرح می‌کند که: **«بندگان اقدس را محتاج به قشون نیست»**.

59-Ю.В.Ганковский، Империя Дурраны، Москва، 1958، стр.21.

59-B.A.Garryýew، Magtymguly we onuň watançylygy، Aşgabat 1943 ý.، 74 sah.

۶۰- صنیع‌الدوله، محمدحسن خان، مطلع الشمس، تهران، ۱۳۰۲ قمری(۱۸۸۵ م.)

61-Magtymguly، Saýlanan eserler، Aşgabat، 1959 ý.، 11 sah.

مختوم‌قلی در شعری که برای احمدشاه سروده، به امور دینی اهمیت زیادی داده است:

فراغی دیور رواج برارسن دینی شاه‌لارینگ شاهی سن اسلامینگ زینی

۲۱۶ (۱۷, ۱۸).

در دومین فرمان نیز موضوع دین مطرح شده است. در این فرمان آمده است که در آینده‌ی نزدیک به دیگر نقاط ایران نیز حمله خواهد کرد و ترکمن‌ها باید هم‌چنان منتظر پیام شاه باشند و به نامه‌های آن‌ها به طور مرتب پاسخ داده خواهد شد.

آن‌چنان‌که از مضامین فرمان‌ها استنباط می‌شود، دلیل اصلی روابط بین ترکمن‌ها و افغان‌ها، دین و امور اقتصادی بوده است. آفرینش این شعر از سوی مختوم‌قلی نیز می‌تواند با نگاشته شدن فرامین مرتبط باشد.

پیش‌تر گفته بودیم که در زمان نادرشاه، محمدحسن‌خان قاجار در بین ترکمن‌ها زندگی می‌کرده است. وی پس از مرگ نادرشاه به سال ۱۷۴۷ میلادی، استرآباد را تصرف کرده و شروع به جمع کردن قوا می‌کند. کریم‌خان‌زند در سال ۱۱۶۵ هجری (۱۷۵۲-۱۷۵۱) به منظور تسلیم و به انقیاد کشیدن محمدحسن‌خان، به سمت استرآباد قشون‌کشی می‌کند ولی از قاجارها شکست می‌خورد و مجبور به بازگشت می‌شود[۶۲].

هم‌چنان‌که در دومین فرمان احمدشاه آمده است، وی به منظور تصرف ایران در سال ۱۱۶۸ هجری (۱۷۵۵ میلادی) حملات خود را به استرآباد آغاز می‌کند. قشون محمدحسن‌خان قشون او را که فرماندهی آن به عهده‌ی شاه‌پسندخان بوده، در سبزوار شکست می‌دهد و قشون افغان را تا مشهد به عقب می‌راند[۶۳]. از آن پس از طرفی کار محمدحسن‌خان رونق می‌گیرد و شهرتش افزایش می‌یابد و از طرف دیگر احمدشاه، «شاهرخ» (نوه‌ی نادرشاه) را که بر خراسان سلطنت می‌کرده، به شرط این‌که تأثیر حکومت افغان را بپذیرد، در جایگاه خود باقی می‌گذارد، خراسان را رها می‌کند و به کشورش بازمی‌گردد[۶۴]. به این ترتیب، احمدشاه از ترکمن‌ها (گوگلان‌ها) فاصله می‌گیرد.

وضعیت پیش آمده در گرگان، به نفع محمدحسن‌خان قاجار تمام می‌شود. طوایف یموت از ترکمن‌ها تقریباً همیشه محمدحسن‌خان و پیش از او پدرش فتحعلی‌خان قاجار را حمایت می‌نموده‌اند[۶۵]. این امکان وجود دارد که پس از دور شدن تأثیر احمدشاه، گوگلان‌ها نیز به سمت قاجارها متمایل شده باشند. این کار، یعنی حمایت مشترک گوگلان‌ها و یموت‌ها از قاجارها، کاری نبوده که به راحتی و تصادفی صورت گرفته باشد. برای این منظور قطعاً مشورت‌هایی بین خان‌ها، بگ‌ها و ریش‌سفیدان یموت‌ها و گوگلان‌ها صورت گرفته است. در این مشورت‌ها، اولاً در باره‌ی اتحاد بین دو طایفه و ثانیاً حمایت همه‌ی ترکمن‌ها از قاجارها تصمیماتی گرفته شده است.

چنین به نظر می‌رسد که برای حمایت از این گونه تصمیمات، مختوم‌قلی فعالیت‌های قاجارها به فرماندهی محمدحسن‌خان را حمایت کرده است. در صورتی که بین ترکمن‌ها و قاجارها به لحاظ مذهبی تفاوت وجود دارد و قاجارها شیعه و ترکمن‌ها سنی‌مذهب‌اند. خود مختوم‌قلی در شعری شیعه بودن محمدحسن‌خان را تأیید می‌کند:

اون ایکی امام قولینگزدین قولدارلار جلاوینگده امام علی سیزینگدور

۵۵ (۳۱, ۳۲).

حمایت ترکمن‌ها از قاجارها می‌تواند به دو دلیل صورت گرفته باشد. اولاً قاجارها خود را ترکمن می‌دانند. ثانیاً به نظر می‌رسدکه ترکمن‌ها می‌خواسته‌اند با حمایت از قاجار به زندگی توأم با آرامش دست یابند.

انتظاری که ترکمن‌ها از قاجار داشتند، برآورده نشد. از دوره‌ی نخستین شاه قاجار یعنی آقامحمدشاه تا دوره‌ی آخرین پادشاه این سلسله یعنی احمدشاه قاجار، سرزمین ترکمن‌ها ، مرکز تاخت و تاز و حمله‌ی آن‌ها شد.

در تاریخ به راحتی می‌توان دید که ترکمن‌ها چندین بار از روی کار آمدن سلسله‌های پادشاهی حمایت کرده‌اند اما بعدها از همان‌ها ظلم‌های متعددی را شاهد بوده‌اند[۶۶].

در شعرهای مختوم‌قلی از فتح آذربایجان، داغستان و اصفهان از سوی محمدحسن‌خان قاجار تمجید شده است. این وقایع مطابق با سال‌های ۱۷۵۷-۱۷۵۶ است و نشان می‌دهد که فراغی نخستین بار با احمدشاه درانی رابطه برقرار نموده است.

در شعر «بیلینمز» (شعر شماره‌ی ۹۳) از تصرف اصفهان و ضرورت ویران شدن خراسان سخن به میان آمده است. هم‌چنان‌که می‌دانیم، محمدحسن‌خان قاجار اصفهان را تصرف می‌کند و خراسان ،هم‌چنان خارج از تصرف او باقی می‌ماند و پس از روی کار آمدن سلسله‌ی قاجار است که خراسان نیز به تصرف در می‌آید. احتمالاً این شعر مختوم‌قلی نیز برای حمله‌ای که از سوی محمدحسن‌خان صورت گرفته و یا قرار بوده صورت بگیرد، سروده شده باشد. ب.آ. قرری‌اوف در باره‌ی زمان و هدف نگارش شعری که مختوم‌قلی برای محمدحسن‌خان قاجار سروده است، به گونه‌ای دیگر شرح داده است[۶۷].

۶۲- رجوع کنید به: سعید نفیسی، تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره‌ی معاصر، جلد اول، تهران، ۱۳۴۴ شمسی، صفحه ۳۴-۳۳

۶۳- همان کتاب ، جلد دوم، تهران، ۱۳۴۴، صفحه ۳۴

۶۴- ژنرال سرپرسی سایکس، تاریخ ایران، تهران، ۱۳۴۳ شمسی، چاپ سوم، جلد دوم، صفحه ۴۳۱.

۶۵- سعید نفیسی، همان کتاب اخیر، صص۳۳-۳۲

۶۶- خواجه نظام الملک، سیاست نامه، زیرنظر علی حضوری، تهران، ۱۳۴۳ شمسی، صفحه ۱۱۸-۱۱۷

67-B.A.Garryýew, Magtymguly we onuň watançylygy, Aşgabat, 1943 ý., 72 sah.

برخی دیگر از اشکالات نسخه‌ها و منابع، شیوه‌های مقابله و تصحیح

ما با بهره گیری از بهترین گزینه‌ها، توانسته‌ایم بسیاری از بخش‌های متن را به شکلی قابل فهم در آوریم و بسیاری از موارد نامفهوم را احیا کنیم. علی‌رغم این موضوع، هم‌چنان‌که پیش از این نیز اشاره کرده‌ایم، دوباره‌ً یادآوری می‌کنیم که بسیاری از موارد، نامفهوم باقی مانده‌اند.

در انجام کار تدوین متن انتقادی، متوجه شدیم که بسیاری از نسخه‌نویسان دیوان تلاش کرده‌اند در زمان نسخه برداری، اشعار را به لهجه‌ی خود نزدیک نمایند، واژه‌های دشوار را ترجمه نمایند و به خاطر عدم آشنایی با متن، آن‌را تغییر داده‌اند و به وضعیتی رسانده‌اند که کلاً نمی توان آن را فهمید و ... . در ادامه، برخی از این موارد را با راه‌هایی که توانسته‌ایم تصحیح و احیا نماییم، معرفی می‌کنیم.

هر چند بندرت در نسخه‌های خطی این وضعیت به چشم می‌خورد، اما در نگارش برخی از واژه‌ها، دیده می‌شود که قواعد نگارشی زبان عربی مدنظر قرار گرفته است. در این زبان، تنوین به جای ترکیب اضافی کاربرد دارد. در مثال زیر، نسخه‌نویس ضمیر ملکی یعنی اضافه‌ی «نی» را به صورت تنوین نوشته است:

انصاف الدین براقمز

(۲۱) ۱۸اً

در حقیقت نخستین عبارت این مصراع باید به شکل «انصافین» (یعنی انصاف‌اش) نوشته شود، اما نسخه‌نویس ضمیر ملکی را به شکل تنوین نوشته است. استفاده از این گونه قواعد نگارش عربی در دیوان‌لغات‌الترک محمود کاشغری، فرهنگ‌های لغت و گرامر زبان ترکی که در سوریه و مصر نوشته شده‌اند، به وفور دیده می‌شوند.

از بین منابع مورد استفاده‌ی ما، ل۴ از آستراخان به لنین‌گراد برده شده است و چون نسخه‌نویس آن ترکمن نبوده، قادر به فهم برخی از واژه‌های ترکمنی نبوده و همان‌ها را به سلیقه‌ی خود تغییر داده است. به طور مثال در متن ، هر جا که واژه‌ی ترکیبی «قوچ یگیت» بوده، آن‌ها را به «خوش یگیت» تبدیل کرده است. به طور مثال آن‌جا که مختوم‌قلی نوشته‌است:

مخدومقلی قوچ یگیت‌لار چاپلیب

(۲۵) ۵۴

نسخه‌نویس آن‌را به این شکل تغییر داده است:

مخدومقلی خوش یگیت‌لار چاپلیب

در جایی دیگر، همین نسخه‌نویس به جای واژه‌ی «سو»، واژه‌ی «حو» را آورده است. به طور مثال در این بیت :

اوّل سودینگ قان بولدینگ

(۳) ۱۱۰.

واژه‌ی «سودینگ» را «حودینگ» نوشته است. این نشان می‌دهد که نسخه‌نویس از اهالی باشغیر بوده و یا به زبان باشغیری تسلط داشته است.

در نسخه‌ی خطی موزه‌ی بریتانیا، به جای واژه‌ی «دویش» «düýş» (خواب دیدن)، واژه‌ی «دیش» «diş» (دندان) نوشته شده است[۱۰۳ (۲۵, ۲۶)]. این نشان می‌دهد که نسخه‌نویس نماینده‌ی لهجه‌ای بوده که واژه‌ی «دویش» را «دیش» تلفظ می‌کنند (به طور مثال شاید از یموت‌های ترکمن بوده است).

در گویش یموت‌های جنوب غربی، واژه‌ی «اؤنگ» (öň) به شکل «إو» (ew) به کار می‌رود. مرحوم آخوندوف در زمان نسخه‌برداری از نسخه‌ی خطی ع۳ در نگارش این مصراع:

اونگون اویون گوردیم سونگین هیچ بیلدیم

(۱۵) ۱۵۸

نخستین واژه‌ی این مصراع یعنی « اونگون» (به معنای «آغازش را») را به شکل «اون گون» (ده روز) نوشته و طبق این نوشته، باید آن‌را به شکل جداگانه و دو واژه‌ی جدا خواند که اشتباه است. چون در نگارش زبان ترکمنی به رسم‌الخط عربی، صدای خشیومی «ň» با دو حرف «نگ» نوشته می‌شود و شرط خوانش آن به این شکل نیز نگارش چسبیده‌ی این دو حرف است و اگر جدا از هم نوشته شوند، هر کدام صدای خاص خود را می‌دهند.

و اما در مجموعه‌ی آثار فراغی:

Altmyş ýaşan, ýetmiş ýylky sopular **(جلد اول، ص۳۴۳)**

آلتمیش یاشان، یتمیش ییلقی صوفی‌لار

این مصراع، نامفهوم است. این مصراع در نسخ خطی ل۱ و ل۲ به شکل «**آلتمیش یاش صوفی‌لار، یتمیش ییلقی‌لار**»، در ع۳ به شکل «**آلتمیش یاشان صوفی‌لار یتمیش ییلقی‌لار**»، در ب‌ک، ع۴ به شکل «**آلتمیش یاش‌لی صوفی‌لار، یتمیش ییلقی‌لار**»، در ل۴ «**آلتمیش یاشاپ یتمیش ییلقی صوفی‌لار**» و در ع۹ «**آلتمیش یاش‌لی صوفی‌لار، آلتمیش ییلقی‌لار**» ذکر شده است. معانی هیچ‌کدام از این‌ها منطقی به نظر نمی‌رسد اما نخستین مصراع از این شعر در مجله‌ی شورا چنین آمده است[۶۸]:

68–Şura žurnaly، Orenburg، № 16، 1913 ý.، 491–492 sah.

ایللی‌دین آلتمیشه اوتان صوفیلار

هر چند که این مصراع در منابع مورداستفاده‌ی ما این گونه نیامده، لیکن ما بر اساس نمونه‌ی درج شده در آن مجله، ترجیح دادیم این مصراع را به همین شکل تصحیح و قید نماییم.

این مصراع نیز نامفهوم است:

منک آغاچ بر کلیم یک دست دو پا(؟)

۴ (۲۱).

این مصراع در مجموعه‌ی اشعار چاپ شده‌ی شاعر نیز ذکر نشده است (جلد دوم ص ۲۰۹، مجموعه‌ی یک‌جلدی ص۳۰۸). در منابع مورد استفاده‌ی ما نیز به گونه‌ای نیست که ما را به فهم درست معنای آن راهنمایی کند. به طور مثال در آن منابع چنین آمده است:

مینک آغاج یر کلیم کوشک دولت پا (ل۳، ت۲، ع۱)؛ کوش یک دست یک پا (ع۳)؛ مینک آغج یر کلیم کوش یک دست یک پا (ب‌ک) منک آغاجی یر کلم یک دست یک خار(ل۴)؛ کوش دوست پا(ع۲، ع۴، ب م)؛ یکدست یکفا (ب خ).

دلیل نامفهوم بودن این مصراع در آن است که نمی‌توان به درستی فهمید موضوع مورد بحث در آن، چه چیزی است.

در کتاب دوجلدی:

Suratym ne syna daret, istyhanym häk ola **جلد اول ، ص ۷۴**

جمله‌ی اول این مصراع نامفهوم است. اگر آن‌را به زبان ترکمنی برگردانیم، این گونه می‌شود: «Ýüzümiň ne gursagy bar». در زبان ترکمنی هیچ‌گاه دیده نشده که «یوز» (صورت) و «قورساق» (سینه) را مرتبط با هم استفاده نمایند. شکل صحیح این مصراع چنین است:

صورتیم نیسته باره استخوانیم خاک اوله

۳ (۱۵).

نسخه‌نویسان متوجه‌ی نقش واژه‌ی «نیست» در این جمله نشده و گاه آن‌را با واژه‌ی بعدی مرتبط دانسته و «**نسته دارده**» (ع۴)، «**نسنه‌مدا**» (ل۱)، «**نه سینه دارد**» (ع۸)، «**نیتنه گورا**» «niýetine görä» (ع۳)، «**نسته ورا**» (ب‌ک)، «**نیته ورا**» (ل۲)، «**نسنتده بارسه**» (ل۳) و «**نیت‌دراه**» (ل۴) ذکر کرده‌اند.

به مصراع زیر از شعر «شوندا دیر» توجه کنید:

Arasy gül dek peridir hary gördüm, şondadyr. **مجموعه‌ی یک‌جلدی، ص ۴۱۶**

در نسخه‌های خطی، این مصراع به شکل‌های مختلفی نوشته شده‌است. هر چند هیچ اشکالی در فهم تک‌تک واژه‌ها وجود ندارد، اما ترکیب کلمات قابل فهم نیست. به درستی مشخص نیست منظور از واژه‌ی «آراسی» (به معنای «بین») در این مصراع چیست و بین چه چیزهایی و یا چه کسانی را مدنظر دارد. اگر زیباروی مورد توصیف، همچون «گل» است، بلافاصله چه لزومی به استفاده از واژه‌ی «خار» بوده است؟ این مصراع در مجموعه‌ی دوجلدی چنین آمده است:

Reňbe–reň güller açylmyş, hary gördüm.

Şondadyr (II, 354).

در مثال مذکور نیز کاربرد «خار» در کنار عبارت «گل‌هایی که رنگ به رنگ باز شده‌اند» شایسته نیست، چون در این مصراع مضمون تباین و تضاد مطرح نمی‌شود.

این مصراع در نسخه‌های مورد استفاده در متن انتقادی، چنین آمده است:

پریدور حاری کوردیم شونده دور(ب م)

در این نسخه‌ی خطی نیز علت ذکر واژه‌ی «خاری» معلوم نیست.

آراسی کلدیک پریلار غاری کوردیم شونده دور (ع۶)

در این نسخه، هم‌چنان‌که می‌بینیم، مصراع با واژه‌ی «**آراسی**» آغاز شده و به جای واژه‌ی «**خار**»، واژه‌ی «**غار**» ذکر شده است. این‌ها نیز ارتباط معنایی با یکدیگر برقرار نمی‌کنند.

در نسخه‌ی ت۱ همان مصراعی که در مجموعه‌ی دوجلدی آمده، تکرار شده‌است، با این تفاوت که به جای «خار» عبارت «جای» آمده است. در نسخه‌ی ب‌خ نیز چنین آمده است: «**آره کلدای فریلار فرخواری کوردیم**» که نامفهوم و نارساست. در نسخه‌های ب‌ک، ب۲، ع۴، ع۳ نیز عبارات «**آراسی گل**» استفاده شده و در نسخه‌ی ل۴ این مصراع چنین آمده است:

آراسی کلنک فریدور خوری کوردیم

در این منبع، عبارات «**آراسی گلنگ، حور**» («arasy gülüň, hor») به کار رفته است که در کنار هم، اصلا معنایی را به ذهن متبادر نمی‌سازند.

برای این‌که این مصراع قابل فهم شود، در باره‌ی هر کدام از واژه‌های مورد استفاده در ترکیب مصراع، توضیحاتی می‌دهیم. در زبان عربی «**عارض**» به معنای «**رخ یار و زیباروی**» به کار می‌رود. نسخه‌نویسان اشعار فراغی پی به معنای این عبارت نبرده‌اند و آن را «**عارص**» خوانده‌اند و رفته رفته در کتابت‌ها به عبارت ترکمنی «**آراسی**» تبدیل شده است.

در غالب نسخه‌ها، دو عبارت «**پری**» و «**خاری**» به کار رفته است. در این‌جا عبارت «**پری**» با متن تناسب دارد؛ اما اگر بخواهیم

عبارت «**خاری**» را نیز دارای معنا و متناسب با متن کنیم، لازم است آن را به عبارت «**رخساری**» تغییر دهیم. به این ترتیب، متوجه خواهیم شد که شاعر رخ یار را با دو عبارت «**عارضی گل**» (صورتی چون گل) و «**پری‌رخسار**» توصیف نموده است. پس از این تغییر، مصراع مذکور را این‌گونه در متن انتقادی ذکر نموده‌ایم:

عارضی گل دیک پری رخساری گوردیم شونده دور

(۴) ۶۱.

بنا به اعتقادات دینی، در طبقه‌ی هفتم آسمان که به آن سدره‌المنتهی می‌گویند، درختی قرار دارد[۶۹]، حضرت عیسی نیز زنده است و تا به امروز در آسمان زندگی می‌کند. فراغی در یکی از شعرهای خود، موضوع درخت مذکور را با عیسی چنین آورده است:

سدره صحراسینده عیسی شهرینده

(۱۹) ۲۵۲

در صفحه‌ی ۶۰ جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی چنین آمده است:

Sedre sährasynda, Isa şäherinde (I, 60).

در نسخه‌ی ع۸: **سودا صحراسینده عیسی شهرینده**

در چاپ باکو: **سودان صحراسینده عیسی شهرینده**

(152 sah.).

در همین چاپ، در باره‌ی عبارت «سودان» توضیح داده شده که: «**سودان» یرینه «سدره» یازیلان نسخه هم بار**. در بخش «Sözlük we düşündiriş» (فرهنگ لغات و توضیحات) در پایان کتاب، آمده است:

«Sudan sährasy – Arabystanda bir çöl ady» (530 sah.)

به این ترتیب، **درخت سدره** به عبارت «**سودان**» تغییر نموده و از طبقه‌ی هفتم آسمان به زمین فرود آورده شده و حتی کشور سودان در قاره‌ی آفریقا به عربستان منتقل شده و به صحرایی در آن کشور تبدیل می‌شود!

حال به وضعیت مصراع قبل از مصراع مذکور بپردازیم:

در جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی (ص۶۰) و مجموعه‌ی یک‌جلدی (ص۶۶):

Kutbetil–yslamda Jeýhun bahrynda

عبارت «قطبه‌الاسلام» در این مصراع، هیچ ربطی به عبارات دیگر ندارد و در حوالی آمودریا نیز هیچ شهری نیست که به این لقب نامیده شود. در منابع مورد استفاده‌ی ما، این عبارت به دو شکل ضبط شده است: در نسخه‌ی ع۴ «قبه» آمده و عبارت «الاسلام» بعدها به آن اضافه شده و ما شهر و منطقه‌ای که به «قبه» معروف باشد، نیافتیم. اما در نسخه‌ی ل۴ این عبارت به شکل کامل «قبه‌الاسلام» ذکر شده است. در غیاث‌اللغات این عبارت لقب شهرهای بخارا و بصره معنی شده است[۷۰]. در شاهنامه نیز آمده است که شهر بلخ را «قبه‌الاسلام» می‌گویند[۷۱]. به نظر ما این عبارت در شعرهای فراغی احتمالاً برای بخارا یا بلخ مورد استفاده قرار گرفته است. چون در همین مصراع، صحبت از حوالی آمودریا به میان آمده و هر دوی این شهرها نیز در کنار آمودریا (جیحون) واقع شده‌اند.

در برخی از موارد، مشاهده نمودیم عباراتی که در نسخ خطی به شکل صحیح نوشته شده‌اند، از سوی گردآورندگان مجموعه آثار شاعر به هنگام برگرداندن به رسم‌الخط لاتین، به اشتباه نگاشته شده‌اند. به طور مثال:

Naşa ýetse açmalym, göýä gadam urar kör.
Meger eýäm istese, bolgaý nury agla nur,
Eter türki tilinde, mähjur olup düşgendir

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ، ص ۵۸ و مجموعه‌ی یک‌جلدی، ص ۷۱)

در مصرع اول مذکور، «**ناشا یتسه**» (naşa ýetse) در حقیقت عبارت فارسی «**ناشایسته**» است که به خاطر عدم توانایی در خواندن صحیح عبارت، بنا به حدس، به این شکل تبدیل شده است. در توضیحی که در صفحه‌ی ۷۱ مجموعه‌ی یک‌جلدی در باره‌ی این عبارت ذکر شده، آمده است که عبارت «**ناش**» معانی نظیر «**آغی، ینگشه‌مک**» دارد. عبارت «**ناش**» را نمی‌توان در هیچ فرهنگ لغتی پیدا نمود و اگر هم در جایی به کار رفته، قطعاً نادر است.

البته ناگفته نماند که فراغی در شعرهای خود از واژگان فارسی «**ناشی**» (بی‌تجربه و نادان) استفاده کرده و اگر این واژه را با حرف اضافه‌ی «به» در نظر بگیریم (به ناشی)، در ترکمنی «**ناشا**» می‌شود که البته در این مصراع، در این معنی استفاده نشده است.

69–Seret. М.А.Гаффаров، Персидско–русский словарь، т.II، Москва، 1927، стр.450. Nehcul – Feradis، Ankara، 1956، s.56

۷۰– محمد غیاث الدین بن جلال الدین، غیاث اللغات، صفحه ۳۳۵

۷۱– محمدبن نجیب بکران، جهان نامه، مسکو، ۱۹۴۰، صفحه ۱۶۶

در سطر دوم، اصطلاحی که به شکل «nury agla nur» (نور اعلی نور) آمده، اشتباه است. چون این اصطلاح از قرآن اخذ شده و اصل آن «نورٌ علی نور[۷۲]» (nurun ala nur) به معنای «**یاغتی‌لیق اوستونه یاغتی‌لیق ؛ نور اوستونه نور**» است. به همین خاطر این‌که در سطر دوم کلمه‌ی«agla» «اعلی» (به معنای بلندترین) ذکر شده، اشتباه است.

در سطر سوم منظور از «türpe tilinde» همان واژه‌ی «**طرفه‌العین**» است. در ابیات آغازین شعر مذکور، کلمه‌ی «sapdywag» را در برخی از چاپ‌ها «garlawaç» (پرستو) معنی می‌کنند[۷۳]. در حقیقت مضمون شعر در باره‌ی پرنده‌ای سرمست است که از برگ جدا شده و به همین خاطر بهتر و شایسته آن است که آن عبارت «بلبل» معنی شود[۷۴].

در متن انتقادی ما (شعر ۲۳۷)، این بیت را در نظر بگیرید:

قلزمی قارسانیب قرق یول گچرمن
اگر که میل اتسه یار بزیم ساری
۲۳۷ (۱، ۲)

مصراع اول این بیت، در جلد اول مجموعه‌ی دوجلدی (ص ۶۸) چنین آمده است:

Gulzumy gyr sapyp kyrk ýol geçer men (I, 68).

به عبارت ساده‌تر، شاعر در این بیت می‌گوید:

«Ýarym meniň tarapyma meýil etjegini bilsem Gulzum ýaly deňzi gyr (gury ýer) saýyp, ondan kyrk gezek geçerdim»

یعنی: اگر می دانستم یار تمایلی به سمت من دارد، دریایی همچون قلزم را زمینی خشک تصور می‌کردم و چهل بار از آن عبور می‌کردم.

به نظر ما عبارتی که پس از واژه‌ی «قلزم» آمده، باید کلمه‌ای مستقل به حساب آورد. چون معنی «قرس» چنین است: «**قرس بر وزن درس، دست بر هم زدن باشد**[۷۵]»

ابیات آغازین شعر «Äleme belgilidir» (شعر شماره‌ی ۷۳) در مجموعه‌های چاپ شده، چنین آمده است.

Gaýr ile bezm eýleýip, ger etse hoş könlüni ýar,
Mejlis içre ýat edipdir ulug lerkatyglydyr.

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۴۴ و مجموعه‌ی یک‌جلدی ص ۲۱)

مصراع دوم از این بیت، کاملاً نامفهوم است. در مجموعه‌ی یک‌جلدی توضیح داده شده که دو عبارت «merkat, merkatyç» معانی‌ای همچون dereje, mertebe, orun (درجه، مرتبه و جایگاه) دارند. این عبارت با این معانی در هیچ قاموسی وجود ندارد. حقیقت این است که این بیت در نسخه‌ی ع۲ چنین درج شده است:

غیر ایله بزم ایلایب ایتسه خوش کونگلنی یار
مجلس ایچره یاد ادیب دیینگ اول غریب قیغی لی دور
۷۳ (۵، ۶).

اگر این بیت را بخواهیم ویرایش نموده و به رسم‌الخط لاتین برگردانیم، چنین می‌شود:

Gaýr ile bezm eýleýip, eýlese hoş köňlüm ýar,
Mejlis içre ýat edip diýiň: Ol garyp gaýgylydyr

«آرایش» کلمه‌ای فارسی است. این کلمه در این شعر از مختوم‌قلی به کار رفته است:

سن سن آرایش جان　　هم جان سندین بی خبر
سن جهانه دولی سن　　جهان سندین بی خبر
۳۸ (۱، ۲، ۳، ۴).

در مجموعه‌ی یک‌جلدی، کلمه‌ی «آرایش» به دو قسمت «أر» و «ایش» تبدیل شده و به همین خاطر کاملاً نامفهوم شده است:

Sen–sen är işi jahan hem jan senden bihabar,
Sen jahana doly sen, jahan senden bihabar (**ص ۴۰۹**).

در این شعر از فراغی نیز چنین وضعیتی مشاهده می‌شود:

72– Куран، перевод с арабского Г.С.Саблукова، Казань، 1907، (24، 35).

73– Seret. II، 399؛ Baku şäherinde 530 sah.

74– A.Meredow، S.Ahally، Türkmen klassiki edebiýatynyň tekstleri boýunça gysgaça sözlük. 1963 ý.، 192 sah.

75– Muhammed Mahdi Xan، Sanglax، London، 1960، p. 271 v.

بز اسلاردیک اولاق یاران
نصیب بزی سالدی حیران
کیمی گیتدی ایران توران
کیم اصفهان تبریز آشدی
(۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶) ۲۲۸

سطر اول در نسخ‌خطی به شکل‌های گوناگونی آمده است:

ـ در نسخه‌ی ف: «biz ustadyň» **(اوستادینگ)**
ـ در نسخه‌ی ت۲: «biz ustadyň olak ýaran» **(بیز اوستادینگ اولاق یاران)**
ـ در نسخه‌ی ل۴: «biz istärdik ylak ýaran» **(بیز ایستاردیک ایلاق یاران)**
ـ در نسخه‌ی ع۳: «biz ustadyň olam ýaran» **(بیز اوستادینگ اولام یاران)**

در بین این نمونه مثال‌ها، تفاوت بسیاری وجود دارد و هیچ‌کدام شباهت به دیگری ندارد. در این نمونه‌ها «islärdik» «usta, ustada» ، «istärdik» و «olak» (اول+آک که فعل مضارع اخباری و به عبارتی، فعل olalyň و bolalyň در زبان معاصر ترکمنی است) به «ylak» و«olam» تبدیل شده است. همین عبارت آخری در مجموعه‌های چاپ شده، به صورت «ulug» (اولوغ) قید شده است.

Biz islärdik ulug ýaran

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۸۶ و مجموعه‌ی یک‌جلدی ص ۲۶۸)

تغییر ایجاد شده در این عبارت، باعث شده است تا جمله نامفهوم شود.

هم‌چنان‌که در بالا نیز اشاره شد، در دوره‌ای که رسم‌الخط رایج در بین ترکمن‌ها عربی بوده، هیچ گونه قاعده‌ی مشخصی برای نگارش صامت‌ها و مصوت‌ها وجود نداشته و به همین خاطر در نگارش کلمات هرج و مرج‌های زیادی صورت گرفته و این مسأله حتی تدوین کنندگان مجموعه اشعار فراغی در دوره‌ی معاصر را نیز به اشتباه انداخته است. به طور مثال:

Daşdan bişdim, içden köýdüm, köz boldum,
Ketar kaýsy, kebap kaýsy bilmedim

(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۲۷۱ و مجموعه‌ی یک‌جلدی ص ۴۷)

در باره‌ی واژه‌ی «ketar»(کتار) در مصراع دوم:

ـ «kebap çişi» (سیخ کباب) جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۳۹۵ و مجموعه‌ی یک جلدی ص ۴۷.

در حقیقت این عبارت بایستی دو عبارت «**ki nar**» **(کی نار)** بوده باشد که نسخه‌نویس، آن دو عبارت را چسبیده نوشته و عبارت «**kenar ـ کنار**» را ساخته است. نسخه نویس دیگری نقطه‌ی دومین حرف از این کلمه یعنی «ن» را بزرگ‌تر نوشته و پررنگ‌تر کرده و به این ترتیب باعث شده تا این عبارت به «**ketar ـ کتار**» تبدیل شود. پس این واژه نمی‌تواند هیچ معنایی داشته باشد. در منابع مورد استفاده‌ی ما، این عبارت به شکل «**منار**» (ل۴)، « **güdoz ـ گداز**» (ت۲) و «**kenar ـ کنار**» (ل۳) آمده است.

سطور ۱۵ و ۱۶ از شعر شماره‌ی ۸۹ در این متن انتقادی، چنین است:

ایل سز قالان بلند داغینگ باشیندین
آغاج بتر جادّه یتر یول قالمز

در بسیاری از منابع، به جای «**داغینگ**» عبارت «**داغلار**» آمده و در نسخه‌ی ل۳ به جای «**داغینگ باشین‌دا**» عبارت «**داغینگ باشیندان**» ذکر شده است.

در زبان عربی «**جاده**» یا «**جادّه**» به راه عریض و بزرگ می‌گویند. این عبارت در مصراع دوم از بیت بالا ذکر شده است. حال ببینیم نسخه‌نویسان به خاطر عدم آشنایی با این عبارت، آن‌را چگونه ضبط کرده‌اند.

«**Jadda biter ـ جاده بتر**» (ع۱)، « **agaç ýiter, jaýlar ýiter ـ آغاچ یتار جایلار یتار**» (ت۲)، « **jadda biter ـ جاده بتار**» (ل۴)، « **agaç ýatar, jaý ýatar galmazlar ـ آغاچ یاتار جای یاتار قالمزلار**» (ل۳)، «**آغج بتور چایده یتور**» (ع۴ و ل۱)، «**چاده بتار**» (ع۸) ، «**چرده یتار**» (ع۹). هم‌چنان‌که می‌بینیم عبارت «جاده» به شکل‌های «چای، جای، چادر» و عبارت «بیتر» به شکل‌های «ییتر، یاتار» و ... نوشته شده‌اند. این بیت در مجموعه‌های چاپ شده‌ی شاعر، به این صورت آمده است:

Ilsiz galan belent dagyň başyndan,
Agaç biter, jaýlar ýiter, ýol galmaz

(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۶۹)

هم‌چنان‌که می‌بینیم، در این بیت به جای عبارت «جاده» عبارت «جای» ذکر شده است.

در اصطلاحات عرفانی عبارت «ریاضت» به معنای «خودداری از خواهش‌های نفسانی، به سختی انداختن خود، ترک دنیا به منظور عبادت و تفکر» است. در این عبارت نیز در همین معنی به کار رفته است:

ریاضتینگ یوکینی آرقان یوپین سال گوتار
(۹). ۱۳۷

در این سطر، فهم عبارت «یوپین» برای نسخه‌نویسان دشوار بوده . به همین خاطر کلمه‌ی مرکب « arkan (urgan) ýüpün- آرقان یوپین» به اشکال زیر نگاشته شده است:

- در ع۲ و ع۹ به شکل «ýüzün–arkan»

- در ل۴ به شکل «یوکینی آرقانگ اوزره سال گوتار»

ýükni arkaň üdre (üstüne) sal goter

- در ع۳ به شکل «یوکینی آرقان سال گوتار» ýüküne arkan sal göter

- در ع۴ به شکل «یوکین آرقا سال گوتار» ýükün arka sal göter

- در ع۶ به شکل «یوکینی آرقا سال گوتار» ýüküni arkan sal göter

- در ع۷ به شکل «یوکینی اریکلی عرقه ده سال گوتار»

ýüküni erikli arkada sal göter

- در ع۸ به شکل «یوکینی آرقان یوزین سال گوتار» ýüküni arkan–ýüzün sal göter

مثال‌هایی دیگر از این گونه خطاها:

تحت الثری دنگیچ بارغان علی دور

۶۹ (۲۰).

عبارت «تحت» به معنای « ast, aşak- پایین» و « الثّری» به معنای « ýer- زمین» است و اصطلاح «تحت‌الثری» به معنای « ýeriň aşagy- زیر زمین» است. نسخه‌نویسان قادر به فهم این موضوع نبوده‌اند و به همین خاطر این اصطلاح را در نسخ خطی این‌گونه نوشته‌اند:

- در ع۱ به شکل «تحت‌السری‌غچه»

- در ت۴ و ل۳ به شکل «تحت آلتی دنگجه» (taht alty deňije) / **نسخه‌نویس پس از نوشتن «تحت»، مترادف این عبارت در زبان ترکی یعنی «آلت» را نیز به آن اضافه کرده است.**

- در ع۴ به شکل «تحت الشّرای» که کاملاً نامفهوم است.آمده است.

همچنین

- در ع۶ به شکل «تحت سرای دینگچ» که نامفهوم است.

- در ع۷ به شکل «تحت السری غا دیک» (tahty seriga dek)

- در ل۴ به شکل «تحت‌السری دیگاش» (tahtis–seri digeş)

- در ل۱ به شکل «تحت‌السری دنگچ» (tahtis–seri deniç)

- در ع۸ به شکل «تحت الشّجر دینگچ» (tahtiş–şejer deňiç) **به معنای «تا پایین چوب»**

- در ع۹ به شکل «تحت اثری دینگچ » به معنای «تا پایین آثار او»

- در بخ به شکل «تحت السّری دیگین» که بی‌معنی است

- در ل۲ به شکل «تحت الشّر دیگچ» که بی‌معنی است.

در زبان عربی به نیزه‌ی کوتاه «مزراق» می‌گویند. مختوم‌قلی این عبارت را به همین معنی در این بیت آورده است:

تا اولینچه قوچ یگیت دین   مزراق دور کمان گیتمز میش

۱۰۰ (۷, ۸).

به خاطر عدم کاربرد این عبارت در زبان ترکمنی، نسخه‌نویسان آن‌را به شکل زیر نگاشته‌اند:

- در ع۳ و ع۹ به شکل «مزرخ»، در ع۷ به شکل «مرحمت» و در ب۴ و ع۸ به شکل«مرصّع». در ل۳ کل این مصراع به شکل زیر آمده است که کلاً تغییر یافته است:

فرخ یتار زیان گتمزمش

Parh ýeter zyýan gitmezmiş.

در صفحه‌ی ۲۵۹ جلد دوم مجموعه‌ی دوجلدی آمده است:

Aňyrsyzy azdyrar,

Götin döwlet baş gitmek

مصراع اول این بیت با نسخه‌های بم و ع۸ از منابع ما شباهت دارد اما به نظر می‌رسد مصراعی که ما در متن انتقادی نوشته‌ایم یعنی این مصراع:

آنگسزی آزدیرار

۱۰۳ (۳)

به لحاظ معنایی با آن‌های دیگر متفاوت‌تر و از آن‌ها مناسب‌تر است. عبارت «باش» در مصراع دوم (در جلد دوم مجموعه‌ی دوجلدی) نابجاست. چون در زبان ترکمنی فعل مرکبی که به شکل «باش گیتمک» مورد استفاده قرار گیرد، وجود ندارد.

مصراع دوم در منابع مورد استفاده‌ی ما، چنین است:
ـ در ع۱ «گوتان دولت» (göten döwlet)، **در ع۲ «پش گیتمک»** (peş gitmek)، **در بخ «گوتان دولتداش گیتمک»، در ل۴ «زکات سز مال بوش گیتمک»**.

همچنان‌که می‌بینیم این عبارت به عبارت‌هایی نظیر «پش، داش» تغییر یافته و در ل۴ حتی معنای کل مصراع نیز رنگ دینی به خود گرفته است. در بین این عبارات، عبارت «پش» به اصل شعر نزدیک است و اگر آن را به صورت «پیش» (به معنای جلو) بخوانیم و از آن فعل مرکب «پیش گیتمک» بسازیم، معنای قابل فهمی خواهد داشت:

کوتین دولت پیش گیتماک

مفهوم مصراعی دیگر از شعر مختوم‌قلی مربوط به دین است:

ایلاگای عرصاتده گل کبی ایمان پیدا

۱ (۳۵).

واژه‌ی «عرصات» در مصراع مذکور، به معنای قیامت است، اما این واژه در نسخه‌های ع۱، ع۳، ع۷، بخ، به واژه‌ی «خارستان» (tikenlik)، در ع۴ به واژه‌ی «خار» و در ل۴ به واژه‌ی «قبرستان» تبدیل شده است. این نشان می‌دهد که نسخه‌نویسان به هنگام نسخه‌برداری توجهی به مفاهیم دینی اشعار نداشته‌اند.

شاعر در برخی از اشعار خود واژه‌های کهنی arhaizmleşip giden sözleri را که در زبان ترکمنی بسیار کم استفاده شده اند ، به کار برده است. به طور مثال می‌توان به فعل «بیتمک» (bitmek) که به معنای «یازماق» (نوشتن) است، اشاره نمود.

بتب نامه نک تابشیر محشر قولنکده

۲۴۷ (۲۶)

این عبارت در بسیاری از نسخه‌های خطی از جمله ع۳، بک، ل۱، ل۲ به شکل «منب»، «منوب» (minip, münüp) تبدیل شده و در ع۱ این عبارت ترجمه شده و به شکل «یازیپ» آمده است.

نخستین بیت از شعر «قره رنگ بولار» (شعر شماره‌ی ۸۰) در مجموعه‌های چاپ شده به اشکال مختلفی درج شده است:

Hozuň daş gabygy, gülälek suwy,
Suwun saça çalsaň gara reň bolar.
(یک‌جلدی ص ۲۸۱)

و یا:

Hozuň daş gabygyn gülälek suwun,
Garyp saça çalsaň, gara reň bolar.
(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی، ص ۲۲۳)

تکرار عبارت «سوو» در مجموعه‌ی یک‌جلدی نشان می‌دهد که آن بیت اشکال دارد. در هر دو مثالی که آورده شد، عبارت «گلألک» (gülälek) آمده است و چنان‌که پیداست، این گل (گل لاله) در ماه‌های آوریل و می شکفته می‌شود و گردو در پایان تابستان میوه می‌دهد. به همین خاطر نمی‌توان آب گل لاله را با پوست گردو مخلوط نمود[۷۶]. همچنین این را هم باید در نظر گرفت که «گلألک» واژه‌ی است که غالباً مردم عشق‌آباد و حومه به کار می‌برند[۷۷] و در موطن شاعر یعنی مردم منطقه‌ی قاری‌قلعه به این گل صحرایی «hyjy» می‌گویند[۷۸]. به همین خاطر بعید به نظر می‌رسد که فراغی واژه‌ی «گلألک» را استفاده کرده باشد. در تمامی منابع مورد استفاده‌ی ما، به جای این عبارت، عبارات «آزرگون» و «آزارگون» آمده است. در زبان فارسی، کلمه‌ی «آزر» وجود ندارد و عبارت «گون» (güwn) به معنای رنگ است. در این زبان، «آزرگون» و «آزارگون» اصلاً معنایی نمی‌دهند. در زبان فارسی عبارت «آذر» دارای معناست و در فرهنگ لغات فارسی عباراتی همچون «آذربو» (a:zer bu:) و «آذربویه» (a:zer bu:ýe) وجود دارند. در فرهنگ برهان قاطع[۷۹] این عبارت به گل گیاهی به نام اُشنان (uşna:n) اطلاق می‌شود و در فرهنگ عمید[۸۰] به معانی‌ای همچون خود آن گیاه اشاره شده است. عبارت «اُشنان» (uşna:n) که در برهان قاطع آمده، معنای «چوغان» (çogan) هم دارد[۸۱].

76-Şeýle maslahaty oba hojalyk ylymlarynyň doktory S.Ö.Öwezmyradow berdi.
77- W.W.Nikitin, B.B.Kerbabaýew, Narodnyýe i nauçnyýe turkmenskiýe nazwaniýa rasteniý, Aşhabad.

۷۸- همان جا، ص ۲۳

۷۹- ابن خلف تبریزی، برهان قاطع، تهران صفحه۳۴

۸۰- حسن عمید، فرهنگ عمید، چاپ دوم، تهران ۱۳۴۵ شمسی صفحه ۲۸

۸۱- مصلح الدین مصطفی بن شمس الدین القره حصاری، اختری کبیر، قازان، صفحه ۴۳

به همین خاطر به نظر می‌رسد عبارتی که مختوم‌قلی در بیت مذکور از آن استفاده کرده، «آذربو» در معنای «چوغان» بوده است. با در نظر گرفتن این موارد، لازم است که آن بیت به این شکل نوشته شود:

قوزینگ داش پوستی آذربو گُلی سوین ساچه چکسنگ قره رنگ بولور

۸۰ (۱، ۲).

یکی از بندهای شعر «بولا بولا گچر سن» (شعر شماره‌ی ۱۵۱) در مجموعه‌های چاپ شده، به دو شکل آمده است:

Magrur olma sanjagyňa, hamryňa,
Ajal döwlet elin çeker demriňe,
Gylça jana, bu bäş günlük ömrüňe,
Ne tetärik kyla–kyla geçer sen

(یک‌جلدی ص ۳۷۹)

و به این شکل:

Magrur olma sanjagyňa, hamryňa,
Ajal – Dawut elin çeker demriňe,
Gylça jana, bu bäş günlük ömrüňe,
Ne tetärik kyla–kyla geçer sen

(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۸۶)

در سطر اول از هر دو بند، عبارات «sanjak, hamr» (سنجاق و خمر) آمده است. معانی «سنجاق» چنین است:

«уст.1. знамя, стандарт; 2. меднал статуетка, изображающая павлина или голубя; 3. ист.санджак (провинция, область в Оттоманской империи[۸۲])»

خمر به معنای شراب است. در این صورت، باید این‌گونه فهمید که شاعر به مخاطب خود می‌گوید: «تو به پرچم، استان، قیافه و شرابی که داری، ننناز». این مصراع در منابع مورداستفاده‌ی ما چنین آمده است:

ـ در ع۱ ، ب‌خ : «مغرور اولما بو جانینگا» / در این‌جا واژه‌ی «سنجاق» به عبارت «بو جانینگا» تغییر یافته است.

ـ در ع۳ : «مغرور اولمه سبحانینگه صبرینگه» / در این‌جا واژه‌ی «سنجاق» به «سبحان» و واژه‌ی «خمر» به «صبر» تغییر یافته است.

ـ در ت۱ : «مغبون اولمه سبحانینگا ممروگا» (؟) / در این‌جا به جای «مغرور اولمه» عبارت «مغبون اولمه» (فریب نخور) آمده است. به اضافه ی این‌که واژه‌ی نامعلوم «ممروگ» نیز ذکر شده است.

ـ در ل۲ : «مغرور اولمه سبحانینگا صمرینگا» / در این‌جا واژه‌ی «خمر» به «صمر» تغییر یافته است.

ـ در ع۲، ع۴، ب‌ک، ب م : «مغرور اولمه سن جانینگا عمرینگا» / در این‌جا «سنجاق» به «سن جانینگا» و «خمرینگا» به «عمرینگا» تغییر یافته است.

ـ در ل۱: «مغرور اولمه بو جانینگ خمرینگا»

ـ در ع۹: «مغرور اولمه سن چاینگا خمرینگا»

بهترین گزینه‌ای که در متن انتقادی آورده ایم، این است:

مغرور اولمه سنجابینگا سمورینگا

۱۵۱(۹)

در این مصراع، «سنجاب» معانی‌ای نظیر «серая белка, мех серой белки[۸۳]» دارد. «سمور» در حقیقت اصل همان کلمه‌ی «samyr» است که در زبان ترکمنی امروزه کاربرد دارد و بیان کننده‌ی «Соболь, соболий мех[۸۴]» است. شاعر در این مصراع، خطاب به ثروتمندان می‌گوید که به لباس‌های گران‌بهای خود ننازید. نسخ‌نویسان ترکمن بی‌آن‌که به مفهوم شعر توجه نمایند، واژه‌ی «سنجاب» و «سمور» که منظور شاعر همان پوستینی گران‌بها از سنجاب و سمور است، به واژه‌ی «سبحان» (خدا) تغییر داده‌اند!

این نابسامانی در سطر دوم همین بند نیز دیده می‌شود. سطر مذکور در مجموعه‌ی یک جلدی کاملاً نامفهوم است. چون واژه‌های « döwlet, emin, çekr demriňe» نمی‌تواند با واژه‌ی «ajal» مرتبط شود. در مجموعه‌ی دوجلدی واژه‌ی «دولت» با «داوود» جابه‌جا شده است و غیر از این، تفاوت چندانی با هم ندارند. در منابعی که ما استفاده کرده‌ایم، «داوود» (ع۱، ع۲، ل۴، ل۳)، «دواد» (ع۴)، «داور» (ت۱)، «دامن» (ع۸)، «داو» (ل۲)، «دارو» (ب‌ک) به‌کار رفته است. دیگر واژه‌های این سطر نیز در هر کدام از منابع به شکلی آمده است که برشمردن همه‌ی آن‌ها دشوار و بی‌فایده است. به همین‌خاطر می‌توان این تفاوت‌ها را در شعر شماره‌ی ۱۵۱ مشاهده نمود. ما این مصراع را در متن انتقادی به این شکل آورده‌ایم که منطقی و متناسب است:

82– Узбеко–русский словарь، Москва، 1959، стр.354.

83– М.А.Гаффаров، Персидско–русски–словарь، TII، Москва، 1927، стр. 474.

84– şol ýerde، 473 sah.

اجل دوداغنی قویمش دامرینگا

Ajal dodagyny goýmuş damryňa

در این مصراع، عدم فهم معنی «دوداق» باعث بروز اشتباه ها و خطاهایی که برشمردیم ، می شود. همچنین واژه‌هایی نظیر «demir, demr» که در نسخ خطی و مجموعه‌های چاپ شده آمده، احتمالاً همان «دامار» است که به اقتضای الزام شعری، این واژه باید «دامر» آورده شود.

شاعر در مطلع شعر «لاله گتیرمیش»، از طبیعت توصیف بسیار زیبایی می‌کند.

آسمانینگ یوزلاری منور بولسه
زمین یاشیل گیب لاله گتیرمیش
۹۸ (۱, ۲).

در مجموعه‌های چاپ شده، پس از بیت مذکور ، این بیت ذکر شده است:

Huda buýrugyndan aýrylan juwan,
Oýnaşyndan har köle getirmiş

(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۲۴)

مضمون این دو مصراع با مضامینی که در بیت پیشین مطرح گردیده، تطبیق نمی‌کند و همخوانی ندارد. چون پس از توصیف آسمان صاف و زمینی با لباس سبز که گل‌های لاله آورده، نامتناسب است از زنی صحبت به میان بیاید که به شوهرش بی‌وفایی کرده است. مخاطب در بیت اول تابلویی بسیار زیبا را پیش چشم مجسم می‌کند و منتظر است در ادامه نیز چیز زیبایی ببیند. شاعر توانسته است این تصویر زیبا را همچنان در ابیات دیگر ادامه داده و تابلو را تکمیل نماید. بیت مورد بحث در یکی از منابع موثق مورد استفاده‌ی ما چنین آمده است:

ایل ایچینده یخشی گورلان جوان‌لار
عاشقینه یوز منگ نازلار گتیرمیش
۹۸ (۳, ۴).

Il içinde ýagşy görlen juwanlar,
Aşygyna ýüz müň näzler getirmiş.

در مصراع دوم این بیت، حرف «ر» از واژه‌ی قافیه (لاله ـ نأزلر) به نظر زائد می‌نماید و به همین خاطر به هنگام خواندن شعر، باید آن‌را حذف کرد. گفتنی است که در زبان ترکمنی حرف «ر» از جمله حروفی است که قابلیت زیادی برای حذف و افتادن در زمان خواندن کلمات را دارد. به همین خاطر خواندن کلمه با حذف این حرف، هیچ مشکلی را ایجاد نمی‌کند.

در شعر «ساتاشدیم» (شعر شماره‌ی ۱۲۸) مصراع زیر از مجموعه‌ی دوجلدی که چاپ شده است، معنای مشخصی ندارد:

Ýyldyzdan ýol ýasap, aýa sataşdym

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۲۳)

در منابع مورد استفاده‌ی ما، کلماتی که پس از واژه‌ی «یول» ذکر شده، چنین وضعیتی دارد:

ـ یول آلدیم (بد)، یول اویدیم (ع۸)، یول آچدیم (ل۴، بخ)، یول ایستاب (ت۲، ل۳).

شعر مذکور در ۱۱ منبع از منابع مورد استفاده‌ی ما آمده است ؛اما در هیچ‌کدام از آن‌ها فعل حال «یاساپ» ذکر نشده و در برخی‌ها نیز فعل «اومدوم» (umdum) به معنای «امید اتدیم» ذکر شده است. این فعل در کتاب «وعظ آزاد» نیز به کار رفته است و کلمه‌ی «امید» هم از آن ساخته شده است[85]. هر چند این ریشه‌ی مصدری (um-) در زبان معاصر ترکمن کاربردی ندارد، اما بسیاری از کلمات از آن ساخته شده‌اند که از جمله می‌توان به ummasyz, ymtylmak, ymsynmak و مانند آن‌ها اشاره کرد. در صورت استفاده از این فعل، این مصرع به این شکل درمی‌آید:

یلدیزدین یول اومدیم آیه ساتاشدیم
۱۲۸ (۱۲).

Ýyldyzdan ýol umdum aýa sataşdym.

شعر مختوم‌قلی با عنوان «یایلاخلاری بار» (شعر شماره‌ی ۱۵) نه تنها در منابع مورداستفاده‌ی ما، بلکه در تمامی نسخ خطی نیز کم‌تر دیده شده است. از بین منابع مورد استفاده‌ی ما، تنها در ع۷ و از بین نسخ خطی موجود در صندوق نسخ‌خطی انستیتوی زبان و ادبیات ، تنها در نسخه‌های № 400b, № 609, № 1802 آمده است. چون در باره‌ی این شعر، بحث‌های مجادله آمیزی وجود دارد، ما در باره‌ی این شعر از تمامی نسخه های خطی موجود در عشق آباد استفاده نمودیم.

85- М.Ислами، Словарь языка Довлеет-Мамеда Азади، автореферат، Ашхабад، 1966 г.، стр.10-11؛ A.Meredow، S.Ahally، Türkmen klassyky edebiýatynyň tekstleri boýunça gysgaça sözlük، Aşgabat، 1963 ý.، 230 sah.

مصراع اول این شعر در تمامی نسخ خطی مذکور، به این شکل آمده است:

سفر ایدیب بارساق نوشاه شهرینه

(۱) ۱۵

علی‌رغم این موضوع، مصراع مذکور در مجموعه‌های چاپ شده ،این گونه آمده است:

Sapar edip barsak Nuha mülkine

(یک‌جلدی ص ۱۷۳ و جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی، ص ۲۵۳)

هم‌چنان‌که می‌بینیم در این مجموعه‌های چاپ شده، به جای «نوشاه شهرینه» که در تمامی نسخ خطی آمده، عبارت «Nuha mülküne» ذکر شده است. س. قرری‌اوف در مقاله‌ی خود با عنوان «Türkmen edebiýatynyň Sowet Gündogary halklarynyň edebiýatlary bilen özara baglanyşygynyň taryhyndan» (پیشینه‌ی روابط ادبیات ترکمن با ادبیات مردم شرق شوروی) به این شعر استناد کرده و به درستی گفته است که در نسخه‌های № 400b, № 297w به جای واژه‌ی «nuha» عبارت «Nuşa» درج شده است[۸۶] اما درباره ی این‌که چرا خود به جای آن واژه، عبارت «Nuha» را ذکر کرده، توضیحی نداده است. این نشان می‌دهد که وی در تدوین مجموعه اشعار فراغی، از مجموعه‌های قبلی استفاده کرده است. دلیل این گونه تغییر در واژه‌ها نامعلوم است. آیا نگارش برخی واژه‌ها در آن شعر به زبان آذربایجانی (ýaýlak, oýnah, suwlak و...) و یا ذکر نام قلعه‌ی شیروان باعث شده تا این گونه شود؟ علاوه بر آن دسته از مردم ترک که در تمامی نقاط ایران به زبان واحد آذربایجانی سخن می‌گویند، شهری نیز به نام شیروان از توابع شهرستان قوچان وجود دارد که به زبان ترکی سخن می‌گویند. قوچان و بویژه شیروان به محلی که مختوم‌قلی می‌زیسته، بسیار نزدیک است. به همین خاطر این امکان وجود دارد که شاعر در باره‌ی مناطق همجوار محل زندگی خود شعر گفته باشد.

برای استدلال نکته‌ی مذکور، به بررسی برخی مسائل می‌پردازیم. نامی که آن شهر هم اکنون به آن نامیده می‌شود، قطعاً از نامی گرفته شده که در قرن ۱۸ میلادی داشته است. اگر این را در نظر بگیریم که به قوچان امروزی، در قدیم «قوشان» و «کوشان» نیز می‌گفته‌اند، آن‌وقت می‌توانیم حدس بزنیم که نسخه‌نویسان کم‌سواد آن را «نوشاه» نوشته‌اند. از این رو تا زمانی که دلیلی قابل قبول برای عبارت «نوشاه» پیدا نشده، بهتر آن است که عبارت «قوچان» ذکر گردد.

مصراع ۱۴ از این شعر در مجموعه‌های چاپ شده به شکل‌های مختلفی آمده است:

Artdyryp dükanbyl sary ýaý bile

(مجموعه‌ی یک‌جلدی و دوجلدی ص ۲۵۳ و ۱۷۳)

در هر دو مجموعه، واژه‌ی نامشخص «dükanbyl» وجود دارد و معلوم نیست متعلق به کدام زبان است.

در همین مصراع، به بررسی عبارت «sary ýaýy» می‌پردازیم. در بخش‌های قبلی دیدیم که نسخه‌نویسان چگونه واژه‌ها را به یکدیگر چسبانده‌اند و یا واژه‌های پیوسته را جدا کرده‌اند و واژگانی مستقل و جدید درست کرده‌اند. این عبارت نیز شاید از چند عبارت ،ساخته شده و به این شکل در آمده است. به نظر ما در ترکیب این عبارت دو واژه مستتر است. بخش اول آن عبارت، از واژه‌ی «دوگون ـ dügün ـ (düwün)» و بخش دوم نیز از «بیل» (bi:l) تشکیل شده است. چون قدرت کمان، در مسیر خمیدگی دو شاخه‌ی خمیده‌ی شبیه به هم به عمل نمی‌آمده، بلکه بالعکس از محکم پیچیده شدن به دور هم به وجود می‌آمده است. در کمر (وسط) چنین کمانی که محکم پیچیده شده، قطعاً می‌تواند برآمدگی‌ای ایجاد شود. چسبیدن نابجای این دو عبارت به یکدیگر باعث شده تا اشتباه خوانده شود و در نتیجه سبب شده تا عبارتی جدید به وجود آید. پس اگر این مصراع را به شکل زیر بنویسیم و بخوانیم، صحیح‌تر و مناسب‌تر خواهد بود:

آرتدیریب دوگون بیل ساری یای بیله

۱۵(۱۴)

Artdyryp düwün bil sary ýaý bile.

فراغی در شعر «ییگیده» (شعر شماره‌ی ۱۸۷) عبارات «gyrnak–tüýs» و «perizat–pis» را که معانی متضادی دارند، استفاده کرده است:

Almaz, kümüş mis görüner,
Dula gyrnak pis görüner,
Perizat hatyn pis görüner
Bir hulky söýmän ýigide

(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۲۵۵)

مصراع اول در این مثال، نامفهوم است. در این مصراع دلیل این‌که «الماس» و «کوموش» (نقره) چرا شبیه به «مس» دیده می‌شوند، مشخص نشده است. در این مصراع، حرفی افتاده است. آن را باید این‌گونه خواند:

86–Seýit Garryýew. Türkmen edebiýatynyň Sowet Gündogary halklarynyň edebiýatlary bilen özara baglanyşygynyň taryhyndan. Aşgabat. 1967 ý.. 186 sah.

آلمازه کموش میس گورنور
(۲۵) ۱۸۷
Almaza kümüş mis görüner.

فراغی در این مصراع «الماس» و «کوموش» را به لحاظ ارزش، مقایسه کرده و خواسته است بگوید:
Almazyň ýanynda kümüş mis ýalydyr ýa–da almazyň gözüne kümüş mis kimindir.
«در کنار الماس، کوموش (نقره) چون مسی بیش نیست و یا در نگاه الماس، کوموش (نقره) همچون مس به نظر می‌آید.»
در این‌جا نیز به الماس و کوموش (نقره) معانی متضادی داده شده است.

در مجموعه‌های چاپ شده، چنین مصراعی آمده است:
Aş üstünde it dek hyrlar **(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۳۷)**
«آش» غذای سگ نیست و به همین خاطر نادرست است که بگوییم آدمی به خاطر آش ، همچون سگ خرناسه کشید.
این مصراع در منابع مورد استفاده‌ی ما نیز آمده است.
ـ در بم: آش اوسونده آلغر تک آرلار (aş üstünde algyr dek arlar) / **توجه شود که عقاب هیچ‌گاه به خاطر آش سروصدا نمی‌کند.**
ـ در ع۸: آش اوستنده آفدیک آرلار (aş üstünde afdek arlar) / **در این‌جا واژه‌ی «آف» معنایی ندارد.**
ـ در ل۳: آش اوستنده علف دیک عرلار
(aş üstünde alaf (malyň iýýän oty) dek arlar)
ـ در ل۴: آش اوستنه تزتز غرلار (aş üstüne tiz–tiz gurlar)
به نظر ما، این واژه بایستی «آلب» (alp) به معنای «باتیر» (شجاع) و «قهرمان» بوده باشد. چون شاعر از ترسوهایی انتقاد می‌کند که به وقت خوردن آش، همچون قهرمانانی شجاع، خرناس می‌کشند و رجز می‌خوانند اما وقتش که برسد، هیچ کاری از دستشان برنمی‌آید. به همین خاطر، این مصراع را باید چنین خواند:
آش اوستنده آلب دیک آرلار
(۹) ۱۸۱
Aş üstünde alp dek arlar.

در مجموعه‌ی دوجلدی، همین شعر چنین بیتی دارد:
Diýseler: «atlan–ha, atlan!»
Mert ýigit – ot çeýnär syrtlan
(جلد دوم از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۳۷)
در همان صفحه همچنین قید شده است که این بیت، چنین نمونه‌ی دیگری نیز دارد: «Süňk çeýnäp iýr arda syrtlan»
معنای این مصراع نامفهوم است. مصراع دوم نیز به دل نمی نشیدند. چون در آن «سرتلان» (حیوان درنده) علف می‌خورد! معلوم نیست بین حیوان درنده‌ای مثل «سرتلان» و خوردن علف چه رابطه‌ای پیدا کرده‌اند که به این شکل نوشته‌اند! آیا در قدیم، وقتی جوانان را به جنگ فرا می‌خوانده‌اند و فریاد «سوار شوید!» بلند می‌شده، جوانان همچون «سرتلان» (حیوانی درنده) شده و علف می‌خورده‌اند؟! به نظر ما کلمه‌ی اوت (علف) در آن مصراع باید به شکل اوت (o:t–želç) یعنی آتش خوانده شود. چون در زبان ترکمنی «اوت» به معنای آتش در رابطه‌ی با شجاعت و ترسو بودن مورد استفاده قرار می‌گیرد. «سرتلان» را در مصراع ذکر شده، به معنای حیوان درنده نباید خواند. چون در این صورت هیچ ارتباطی با مفهوم کل مصراع نمی‌تواند داشته باشد. برای این‌که این واژه کاملاً قابل فهم شود، باید معانی دیگر این واژه را بررسی نماییم. «ل.ز. بوداگف» برای واژه‌ی «سیرت» معانی «skorost, bystrota» را آورده است[۸۷]. اگر این واژه با پسوند «لان» بیاید، واژه‌ی «سرتلان» را می‌سازد که «چالت‌لیق بیلن» (سریع) معنی می‌دهد. به این ترتیب، معنای این بیت چنین است:
«Atlan–ha, atlan!» diýilse, mert ýigitler çaltlyk bilen ot çeýneýärler (gahar–gazaba münerler).
اگر فریادها بلند شود که «سوار شوید!»، جوانان شجاع، به سرعت، آتش می‌جوند (یعنی خشمگین و عصبانی می‌شوند).
به همین خاطر، مناسب است که این بیت، این‌گونه نوشته شود:
دیسه‌لار آطلان‌ها آطلان مرد یگیت اوت چینار سرتلان
۱۸۱ (۲۱, ۲۲).
Diýseler: «Atlan–ha, atlan!»
Mert ýigit ot çeýnär syrtlan.

87–Л.З.Будагов. Сравнительный словарь турецко–татарских наречий. Т.I. стр.655.

در مجموعه‌ی دوجلدی چنین آمده است:

Ýolda ýolukdyrdym çeşmi–jadyny,
Ölçerdim, el çoýdum yşkyň oduny,
Köňül gözgüsine ýaryň adyny
Suratkeşlik eýläp çyzmaly boldum

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۱۵)

لازم است در باره‌ی مصراع اول و چهارم این مثال، توضیحاتی داده شود. عبارت «çeşmi–jadyny» در مصراع اول به معنای «یار و زیبارویی با چشمانی جادویی » است. در همان مصراع، فعل «ýolukdyrdym» به خاطر ضمیر متصل اول شخصی که دارد، به خود شاعر برمی‌گردد. اگر جمله را به همین شکل، صحیح بدانیم، آن‌وقت چنین خواهد شد که فراغی یار و معشوقش را به کسی دیگر رسانده است. (یولوقدورماق به معنای رساندن). به همین خاطر لازم است که کسی دیگر یار و معشوق را به شاعر رسانده باشد و در حقیقت ضمیر متصل نباید اول شخص «ýolukdyrdym» بلکه باید سوم شخص «ýolukdyrdy» باشد. به این شکل:

Ýolda ýolukdyrdy çeşmi–jadyny,

در مصراع چهارم کاربرد واژه‌های «suratkeşlik» و «çyzmaly» نادرست است. شاعر در این مصراع خواهان آن است که نام معشوق را بر آینه‌ی قلبش تصویرسازی نماید. نمی‌توان تصویر نام را نقاشی کرد، بلکه می‌توان آن را نگاشت. عبارت «çyzmaly boldum» نیز خواست و اراده‌ی قلبی را نشان نمی‌دهد، بلکه ناخواسته بودن کار را القا می‌نماید.

در منابع مورد استفاده‌ی ما، چنین آمده است:

ـ در بخ، لع، ع۲، بم، ع۸: حکایت ایلایوب یازملی بولدیم / در این‌جا گفته شده است که نام معشوق بر روی آینه حکایت شده و نوشته خواهد شد.

ـ در ع۴: حکایت ایلاب یاد یازملی بولدیم / تنها فرقی که با بالایی دارد، این است که عبارت «یاد» به آن اضافه شده است.

ـ در ع۹: حکالیک ایلایوب قیزملی بولدیم / در این جا واژه‌ی «حکالیک» بی‌معنی است.

واژه‌ی «قیزملی» هر چند به لحاظ کاربردش در جمله، تناسب ندارد، اما نسبت به دیگر واژه‌ها، به اصل گفته‌ی شاعر نزدیک‌تر است. در این نسخه، به نظر می‌رسد که واژه‌ی «حکالیک» بایستی «حکاک دیک» (مانند حکاک) بوده باشد. «حکاک» به معنای کسی است که روی سنگ، چوب و آهن را می‌کند و متن می‌نویسد و نقاشی می‌کند. واژه‌ی «قیزمالی» را نیز باید «قازمالی» خواند. با توجه به این نکته‌ها، ما مصراع مورد نظر را این‌گونه آورده‌ایم:

حکاک دیک ایلایب قزملی بولدیم
۱۳۱(۱۶)
Hekgak dek eýleýip gazmaly boldum.

در مجموعه‌های چاپ شده، مصراع اول از شعر «آتامینگ» چنین آمده است:

Altmyş ýaşda nowruz güni, lu ýyly

(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۱۳۵)

کلمه‌ی «ýaş» (یاش) در این مصراع اگر به رسم‌الخط عربی نوشته شود، به لحاظ شکل شبیه به «bäş» (باش ـ به معنای پنج) است. تنها تفاوتی که این دو واژه در نگارش عربی دارند، در تعداد نقطه‌هاست. این شعر در پانزده منبع از منابع مورد استفاده‌ی ما آمده است. این واژه در ۶ منبع «ýaş» و در ۹ منبع نیز «bäş» ذکر شده است. این واژه در دیگر نسخه‌ها به شکل «باش» و در برخی نیز «بیش» نوشته شده است. غیر ممکن است نسخه پردازی، واژه‌ی «بیش» را «یاش» نوشته باشد. با توجه به این نکته‌ها و با عنایت به این‌که واژه‌ی «بیش» در برخی لهجه‌ها بیان کننده‌ی «بأش ـ عدد پنج» است، به همین خاطر ما بر این عقیده‌ایم که این مصراع به شکل زیر صحیح‌تر است.

آلتمش باشده نوروز گونی لو یلی
۱۱۳(۱)
Altmyş bäşde nowruz güni luw ýyly

با توجه به این مصراع، مشخص می‌شود که دولت‌محمد آزادی در ۶۵ سالگی در گذشته و سال تولدش نیز ۱۶۹۵ میلادی است.

علی‌رغم این‌که در هیچ شعری از اشعار فراغی واژه‌ی «ترکمن» نیامده، در مجموعه‌های چاپ شده، این عبارت در مصراع زیر ذکر شده است:

Türkmenler baglasak bir ýere bili **(جلد اول از مجموعه‌ی دوجلدی ص ۲۵۵)**

این شعر در ۱۰ منبع از منابع مورد استفاده‌ی ما و در نسخه‌های موجود در مخزن نسخ‌خطی انستیتوی زبان و ادبیات به شماره‌های №146, №1629, №1676, №1677, №763, №771, №772, №250, №960, №1002, №1164,

№1279, №609, №610, №660, №758 آمده است و هم‌چنان‌که قبلاً نیز گفته‌ایم، در هیچ یک از آن‌ها نیز واژه‌ی «ترکمن» ذکر نشده و به جای آن، عباراتی نظیر «ترکی»، «ترک» و... نوشته شده است. به همین دلیل اگر واژه‌ی «ترکی‌لر» برگزیده شود، مناسب خواهد بود، چون در نظرگاه فراغی، به طوایف ترکمن واژه‌ی «ترکی» اطلاق می‌شود و او برای تفهیم معنی این واژه، در همان شعر چنین آورده است:

تکه، یموت، گوکلنگ، یازر، آل‌ایلی

۹۵(۱۵)

با توجه به نکاتی که گفته شد ، مصراع مذکور به این شکل خواهد بود:

ترکی‌لار باغلاساق بر بره بیلی

۹۵(۱۳).

Türkiler baglasak bir–bire bili.

آن‌چه بیان شد، مثال‌هایی اندک از چگونگی روند کارهایی بود که در بررسی نسخ و منابع و تصحیح و تهیه‌ی متن انتقادی انجام داده‌ایم. البته نمی‌توان جزئیات همه‌ی آن‌چه را که برای نخستین بار در تهیه‌ی این متن انجام گرفته، بیان کرد.

در زمان کار ما بر روی متن انتقادی، کارکنان انستیتوی زبان و ادبیات مختوم‌قلی کمک شایانی نمودند و من کیفیت کار و پایین بودن میزان خطاها را مرهون آن‌ها هستم. آ.ک.باروف‌کوف ،عضو آکادمی علوم اتحاد جماهیر شوروی سابق، با مقدمات کار تدوین از نزدیک آشنا شد و بسیاری از اشکالات کار را گوشزد نمود و برای نتیجه‌بخش شدن کار، پیشنهادات خوبی داد. لازم است در این سطور، از تمامی همکاران و محققانی که در این کار ما را یاری نمودند، صمیمانه قدردانی و سپاس‌گزاری نمایم.

از جناب آقای محمدرضا فرقانی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان که مستمراً جویای حال این‌جانب بوده‌اند و چند بار برای عیادت آمدند و از چاپ این کتاب به گرمی و با خلوص دل استقبال کرده و در چاپ و انتشار آن همت والایی صرف نموده‌اند، صمیمانه تشکر می‌نمایم. از آقای محمود عطاگزلی نیز که در حروف چینی کتاب یاری نموده‌اند و نیز از آقای دولت‌مراد شیخ‌قلیوف که در انجام برخی از کارها کمک نموده است، تشکر می‌کنم.

این‌جانب به خاطر کهولت سن و کسالت، از محقق جوان آقای یوسف قوجق خواستم تا ضمن بازخوانی متن انتقادی و مقابله‌ی مجدد منابع، آن‌را برای چاپ آماده نماید که این کار به خوبی انجام شد. از ایشان نیز کمال تشکر را می‌نمایم. امیدوارم کاستی‌های کار را ببخشایید[۸۸].

نورمحمد عاشورپور

۸۸ – ترجمه‌ی مقدمه: یوسف قوجق

۱

۱. گلسه نوروز عالمه رنگ قیلور جهان پیدا
۲. ابرلار آواز اوروب داغ قیلور دومان پیدا
۳. بی‌جان‌لار جانه گلیب ایدارلار دهان پیدا
۴. گوگارمدیک گیاه‌لار گوگاریب روان پیدا
۵. ایدارلار حیواناتغه هم سود و زیان پیدا
۶. یر یوزینه یاییلیب یورورلار نهان پیدا
۷. بو بسته دهان قوشلار قیلورلار فغان پیدا

۸. چول طرفین برک ایدیب در آچار سوه خرچنگ
۹. زمین سبزه‌زار اولوب تنیدین آیریلیب زنگ
۱۰. سبزه ایچره سندواج یوز تلده قیلیب آهنگ
۱۱. جنبده‌لار مست اولوب گویا ایچمیش عرق بنگ
۱۲. هر اشیانینگ اوزینه اوز آوازی بولور گنگ
۱۳. زمین خضرا پوش اولوب گُل بترمیش رنگ برنگ
۱۴. خروشه گلیب عالم قیلورلار فغان پیدا

۲- ع۴: آواز اورار. ع۷: آواز برلان داغ. ل۴: ابرلار آواز.
۳- ع۱، ب‌خ: جانه کیریب. ع۷: بو جانلار جانه کلیب ایدارلار زبان پیدا. ل۴: بی‌جانلار جانه کروب آتارلار دهان پیدا.
۴- ع۲: کورمدکنک کیه‌لار کورنوب روان پیدا. ع۳: کیاه‌لار کورب روان پیدا. ع۴: کورمادیکنک جهانه کورنوب روان پیدا. ل۴: کورمادیکن کیارلار کورنوب روان فیدا. ع۱، ع۷، ع۸، ب‌خ: کورمادیکنگ.
۵- ع۱: حیوانغه. ع۴: آیتورلار حیوانه هم سود ایله زیان پیدا. ل۴: سود هم زیان فیدا.
۶- ل۴: فنهان پیدا.
۷- ع۲، ع۷: زبان پیدا. ع۴-ده: «بو» سوزی یوق. ع۸: بو فسته دهان قوشلار. ل۴: قلورلار زبان فیدا.
۸- ل۴: ایتوب‌در آچار سود خرصنک. ع۳: ایدیب‌دور آچر سوه خرچنک. ع۴: بر ایتیب سوارا خرچنک.
۹- ع۲: تندین آیریلور رنگ. ع۳: ایریلور زنگ. ع۴: زمین سبزه‌وار اولوب تنیندین آیریلور زنگ. ل۴: آیریلب رنکنگ.
۱۰- ع۴: سیراشنده قرلواچ یوز.
۱۱- ل۴: جنبد مست اولوب کویاه اچمش آراغ بنکنگ
۱۲- ب‌خ: بولوب کنگ. ل۴: بولوب کنکنگ.
۱۳- ل۴: زمین خضره پوش اولوب یتورمیش رنکنه رنکنگ. ب‌خ: کلتورمیش رنکارنگ.
۱۴- ع۴: خروجه. ل۴: عالمه.

۱۵. سـرور و صدا برلـه جهان یـوزی آبادور
۱۶. مغرور سـرور اولمه فانی بسـی بی‌بادور
۱۷. حق عشقینده زنده‌لار بیلینگ باقی حیات‌دور
۱۸. هر تنده که عشـق اولمز روز ازل مماتدور
۱۹. یاز اوتونچه یر گوگی گوندین گونه زیادور
۲۰. بر حشـر قیامـت‌دور بر یـوم عرصاتدور
۲۱. دهر ایچره بولور هر دم جهان ایچره جان پیدا

۲۲. زربفتـه ذوقین اولمـه بقا یوقـدور دولتده
۲۳. عمرینگ‌نی باده برمه سن بو دارالمحنت‌ده
۲۴. یتر سـنگا ایر و گیچ نه یازیلسـه قسمتده
۲۵. جانـنـگا جفا ایلاب‌مونچه گزمه حسـرتده
۲۶. ثواب یخشی عمل‌ده یا خود یخشی نیتده
۲۷. عالـم بارچـه خذمتده آدم یاتیـب غفلتده
۲۸. حاصلینگ آتش اولغای ایلاسنگ یمان پیدا

۱۵- ع۲، ع۴، ع۷: سرود صدا. ل۴: صاروصدا برله جهان یوزی آبادور.
۱۶- ع۴: اولسه پایانه سی بی باد دور. ب‌خ: اولمه نانی سرور بی باد دور. ل۴: مغرور مسرور اولمه.
۱۷- ع۳، ع۴، ع۸: زنده جان بیلنگ.
۱۸- ع۱، ل۴: هر تنده عشق اولمسه. ب‌خ: هر تنده عشق بولمسه.
۱۹- ع۱: یر و کوگ.
۲۰- ع۳: قیامت دور هم یوم. ع۸: بر محشر قیامت دور.
۲۲- ع۸: زر بابه زوقین اولمه. ل۴: دز بابه شوقین اولمه وفا یوقدور دولتده.
۲۳- ع۲، ب‌خ: بو دار محنت ده. ع۳: سن بو درد محنتده. ع۴، ع۷: سن داری محنتده. ع۸: سن بووای محنتده. ل۴: عمرنکی باده برمه سن بو دار محنتده.
۲۴- ع۱: بریلسه قسمت ده. ل۴: یترسنکا یتکورشی نه یازلمش قسمت ده.
۲۵- ع۴: جاننکا جفا برمه.
۲۶- ع۴:توبه یخشی عمل دور یول یخشی نیتده.
۲۷- ل۴: آدم بارچه غفلتده.
۲۸- ع۴: ایلاسنگ زیان پیدا. ع۸، ب‌خ، ل۴: آتش بولغای.

۲۹. مختوم‌قلـی یغلار مـن بو بخت سـیاهیمدین
۳۰. قورقـار من جـان آفتی قول آیـاق گواهیمدین
۳۱. امیدیـم حاصـل اولمـز بـو عمـر تباهیمدیـن
۳۲. جان کویدی جسـد ایچره بـو آتش آهیمدین
۳۳. قولیم سـونوب دیـلار من حاجتیـم اللّهمدین
۳۴. بنده من امیـد اولدور اول کرملی شـاهیمدین
۳۵. ایـلاگای عرصاتـده گُل کبـی ایمـان پیـدا

۳۰- ع ۱، ع ۷، ع ۸: ال آیاق. ع ۴، ل ۴: قورقارم. ل ۴: کواهندین.
۳۲- ع ۴: من اول خوجه اللهمدین. ع ۷: الهمدین. بخ: الم سونیب. ل ۴: الله همدین.
۳۴- ع ۱، ع ۳، بخ: بنده من اولدور کریم اول کرملی شاهمدین. ع ۴: امیدیم کوب اول. ع ۱، ع ۲، ل ۴: امید اولور.
۳۵- ع ۱، ع ۷، بخ، ل ۴: ایله کای خارستانده. ع ۳: ایلکاری خارستانده کل کبی. ع ۴: ایلاکای تیکان اچره کل کبی. ل ۴: ایلاکای قبرستانده

۲

۱. عالـم صنعنگا موجود
۲. وجـوده گلان اشـیا
۳. اشـیا حمدینـگا ذاکر
۴. ذکرینگ تل‌لارده پیدا

۵. اوّلینـگا یـوق غایت
۶. آخرینـگ بی‌نهایـت
۷. بـو وارلیغـه کفایـت
۸. امرینـگ بیله‌دور برپا

۹. شرعینگ‌جهانه‌شایع
۱۰. حکمینگ عالمه نافع
۱۱. امرینـگا یوقدور مانع
۱۲. ارض و سـما مافیهـا

۱- ع۴: صنعنک له. ع۳، ب‌ک، ع۹: صنع ایله.
۲- ع۳: کلکان اشیان. ل۱: وجود کلکان. ل۴: آشیاه.
۳- ع۳: حمد ذاکر. ب‌ک: حمدینکا ذکر.
۴- ع۴: تیل لارده کویا. ل۴: پیداه.
۵- ع۴: یوق عنایت.
۶- ل۴: آخرینک هم بی نهایت.
۷- ع۴: بو باریغه کفایت. ل۱: بوواریغه کفایت. ع۹: بو داریغه کفایت. ل۴: بو بارینه کفایت.
۸- ل۴: امرنک بله دور هر نرساه.
۹- ب‌ک - ده یوق.
۱۰- ع۴، ل۱، ع۹: نافذ. ب‌ک - ده یوق. ل۴: حمدینک عالمه.
۱۱- ع۴، ل۱: امرینکا فرمانبردار. ع۹: امرینک پرمان پرور. ب‌ک - ده: یوق. ع۳: کرمنک که بردار دور.
۱۲- ب‌ک - ده یوق.

۱۳. بو زشت زیور و زیب
۱۴. شاهد عالم غیب
۱۵. صنعینگ‌له‌بولدی‌لاریب
۱۶. ذو السفلی و العلیا

۱۷. گردانه گلیب گردون
۱۸. یورور مدام سرنگون
۱۹. کل اشیا اولوب‌مجنون
۲۰. وصالینگ ذوقی لیلی

۲۱. من عاجز نفس بدله
۲۲. ملوّث من یوز قتله
۲۳. هر اسمینگ بیر صفتله
۴۲. هر طالب‌غه تجلا

۲۵. مختوم‌قلی من مغموم
۲۶. هوی اوزره نفسیم شوم
۲۷. ره مانده بولوب‌محروم
۲۸. قالدیم من واویلا

۱۳- ع۴، ل۱، ع۹: هر زشت. ل۴: هر زشت زیوره طالب.
۱۴- ل۴: عالم الغیب.
۱۵- ل۴: صنعنک اولدی چونکه لاریب. ل۱: صنعنکا اولدیلار ریب. ع۹: صنعنکله اولدی بسی ریب.
۱۶- ع۹: و اسفلا و العلیا. ب‌ک - ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم). ل۴: السفلی والعلیاه.
۱۸- ع۴: یوروب‌مدام سرنگون. ۱۹- ع۳: ل۱، ع۹: اشیا کل اولوب‌مجنون.
۲۰- ع۴: ذوقی ایله. ب‌ک -ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم). ل۴: وصلنک ذوق لیلاه.
۲۱- ع۳: نفس بدل. ع۴: من عاجز و بد نفسله. ع۹: نفس قتله. ل۴: نفس یوله.
۲۲- ع۹: ملوس من. ب‌ک: یوز قدله.
۲۳- ل۴: بر صفت ایله. ۲۴- ع۹: من طالب غه مجلا. ل۴: بر طالب غه دور تجلا.
۲۵- ع۴: من معصوم. ل۴ - ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم).
۲۶- ع۳: هو درد نفسم شوم. ع۱ - ده: «شوم» سوزی یوق. ل۱، ع۹: هوام زور نفسیم شوم. ل۴ - ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم).
۲۷- ع۳: ره مونده بولوب. ل۴ - ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم) ب‌ک: آرمنده بولوب.
۲۸- ع۳، ل۱، ع۹: قالدیم یولده واویلا. ل۴ - ده: دوشنوکسیز(غیرقابل فهم).

۳

۱. گورسام ای دلبر جمالینگ اختیاریم قالمزا
۲. گورمز ارسام بر زمان صبر و قراریم قالمزا
۳. وصل امیدیغه بردم اعتباریم قالمزا
۴. بولمسه امید وصلینگ هیچ مداریم قالمزا

۵. گر عنایت بولمسه سندین آچیلمز یولیمز
۶. توتغون اولور دائما بولمز گشاد اقبالیمز
۷. جبر ایله بیمار اولوب آشفته بولغان حالیمز
۸. رحم ایدیب سن سورماسنگ برآیری یاریم قالمزا

۹. حیرت ایچره قالمیشام عاجز بولوبان مانده من
۱۰. فرقنی بیلمای اوزیم ایوانده یا ویرانده من
۱۱. کیمسه فهم ایتمز بو دردیم بولمیشام درمانده من
۱۲. ساغنور اولمزدین اوّل تنده جانیم قالمزا

۱- ل۴: دلبار جمالنک.

۲- ل۱: کورمز ایسام من سنی صبر. ب‌ک صبریم قراریم. ل۲، ل۴: کورماز ایسم بر زمان. ل۴: قالمزاه.

۳- ع۳، ب‌ک، ل۲، ع۴: وصلنک اومیدینه. ل۴: وصلنک امیدینه بردم اعتباریم قالمزاه.

۴- ع۳، ل۲: هیچ قراریم قالمزا. ل۴: آیری تو شوب هجرانیله هیچ بر مداریم قالمزاه.

۵- ل۴: کر غنایت.

۶- ع۳: توتغان اولدور. ع۴، ل۱: دوتغون اولور. ل۴: اوتکون اولور دائما عجز گشاد اقبالمز.

۷- ع۳، ع۴، ل۲: عجز اله. ت۲: عجز ایله بیمار اولوب آشفته بولغان فالیمز.

۸- ع۸: رحم سن سورما سنک. ل۴: قالمزاه.

۹- ع۴، ت۲: حسرت ایچره. ل۱: عاجز بولو هانده. ع۸: غیرت ایلاب قالمیشام. ل۳: حسرت قالمیشام عاجز بولوبان مانده من. ل۴: صبر ایچره قالمشم.

۱۰- ت۲، ل۳، ع۳، ل۱، ل۲: فرق ایتا بیلمان. ع۴: خوف ایتا بیلمان. ل۴: فرق ایته بلمن اوزیم.

۱۱- ت۲، ل۳: کیمسه فهم ایتی بو دردیم.

۱۲- ع۳، ل۱، ب‌ک، ل۲، ل۴: سانورم اولمزدین. ع۴: سانورم من بولمز اوّل تنده. ع۸: ساعنور من اولماز اول کیم تنده. ت۲: سانورم اولمز اوّل. ل۴: قالمزاه

۱۳. گوئیا بیت الحزن دور شاد گلان غمناک اوله
۱۴. تا حیات فانیم سینام سنینگ اوچون چاک اوله
۱۵. صورتم نیسته باره استخوانیم خاک اوله
۱۶. تا اولنچه روز محشر آه و زاریم قالمزا

۱۷. گرچه بو مختوم‌قلی دور مایل نفس هوی
۱۸. حق ایرور سن برلیگینگ اوچون حاجتیم قیلغین روا
۱۹. حاجتیم سندین روا گر بولمز ایرسه مدعا
۲۰. بویله معلوم دور که هیچ غمگساریم قالمزا

۱۳- ع۴، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۲: بیت الحزان من شاد. ل۳، ت۲: شاد ایکان غمناک. ل۴: اولاه.

۱۴- ع۳: یا حیاتی فانیم. ع۴- تا خیاتی فانتم سنام سننگ. ل۱: سینام سنینگ چاک اولا. ل۴: یا حیاتی فانسی سینم سنگ اوچون چاک اولا. ع۸: تا حیالی جانیمه سینام سنینک چون چاک اوله. ل۳، ت۲: تا حیاتی خانمانیم من اوچون منک چاک اولا. ل۲: تا حیاتی فانیم سینم سنینک.

۱۵- ع۴: صورتیم نسته دارده استخوانم. ل۱: صورتیم نسنه مدا استخوانیم. ع۸: صورتیم نه سینه دارد استخوانیم چاک اولا. ع۳: صورتیم نیتنه کورا. ب‌ک: صورتیم نسته ورا. ت۲: صورتم نسبته بارسه اوستخوانیم. ل۲: صورتیم نینه ورا. ل۳: صورتم نسنتده بارسه. ل۴: صورتم نیست دراه اوستخوانم خاک اولاه.

۱۶- ل۴: قالمزاه.

۱۷- ع۴: کر چه مخدوم قلی دور مائل نفس هوا. ل۳، ت۲ – ده: یوق. ل۴: چون.

۱۸- ع۴: حاجتین. ل۳، ت۲ – ده: یوق.

۱۹- ت۲، ل۳ – ده: یوق. ل۴: کر بولمسه مدعا. ع۸: حاجتم سند ین روا کر بولماسه چون مدّعا.

۲۰- ع۴، ع۸، ل۲: هیچ بر غم کساریم. ل۳، ت۲ – ده: یوق. ل۴: قالمزاه.

۴

۱. مشـرقدین مغربـه دنیانینـگ یوزی
۲. دیمانـگ بزه معلـوم دالدور بـو دنیا
۳. آبـادی خرابـی دریاسـی دوزی
۴. یوز قرق آلتی منگ آغاج یولدور بو دنیا

۵. بـو جهـان یوزینده ایشـلار پیدا دور
۶. تفـرج دور تماشـا دور غوغـا دور
۷. قرق آلتی منگ آغـاج دنگز دریا دور
۸. یتمیش ایکی توسـلی تل دور بو دنیا

۹. بر اللی منـگ آغاج یـول‌لار آنده بار
۱۰. دیـو پری مسـلمان قل‌لار آنـده بار
۱۱. داشدین داغلار آج آرصلان لار آنده بار
۱۲. اول یـرده آدمدیـن چـول‌دور بو دنیا

۱- ت۱، ع۸، ت۲، ل۲، ل۳: مغربدین مشرقه. ل۴: مغرب دنیا نینک.

۳- ب‌ک: دنیا سی دوزی.

۴- ع۱، ب‌خ، ل۴: یوز ده قرق آلتی. ت۲، ل۳ – ده: «یوزی » سوزی یوق.

۵- ع۵: بو جهانده نچه ایشلار. ل۴: بو دنیا ایچنده ایشلار پیدا دور.

۷- ع۲، ع۳، ت۱، ع۷ ، ع۸: قرق آلتی آغاج سو دور دریا دور. ت۲، ل۳: قرق آلتی آغاج چولدور دریادور. ل۲: آغج سو دور دریا دور. ل۴: آغاچ چولدور دریا دور.

۸- ع۵: توسلی یولدور.

۹- ع۵: بر الیک منک. ت۱: بر آلتی مینک آغاج. ت۲، ل۳: بر اللی مینگ اوزاق یوللار آنده بار. ل۴ – ده: «یول لار» سوزلاری یوق.

۱۰- ع۱، ع۳، ع۴، ب‌خ، ل۲: دیو پری مسکنی قول لار آنده بار. ع۵، ع۷، ب‌م، ع۸: دیو پری مسکنی غول لار آنده بار. ت۲، ل۳: دیو پری مسلمان قل لار آنده بار. ل۴ – ده یوق. ع۲، ب‌ک، ت۱، ت۲: مسلمانی دور غول لار.

۱۱- ع۵: تاغلار شیر ارسلان لار. ت۱، ل۳: داغلار داشلار آچ. ت۲: تاشلار داغلار آج. ل۴ – ده: یوق.

۱۲- ب‌م: شو یرده. ع۸: شول یرده. ل۴: آدم یوق چول.

۱۳. اون ایکی منگ آغاج جایی هندوستان
۱۴. آلتی منگ آغاج یول ارض رومستان
۱۵. تورت منگ سقلاب پنجاب تورت منگ زنگستان
۱۶. گویا گچیب بارغان سیل‌دور بو دنیا

۱۷. تورت منگ فرسخ یمن بر منگ‌ده بلغر
۱۸. زمین یونان هم بولور یک هزار
۱۹. منگ آغاج یول داغ دور دیو مردمخوار
۲۰. آنده آغیپ بارغان سال دور بو دنیا

۲۱. منگ آغاج بر کلیم گوش یک دست دو پا (؟)
۲۲. باش منگ آغاج یأجوج مأجوج منگ آغاج صحرا
۲۳. یدی منگ آغاج زمین جزیره دریا
۲۴. اللی منگ بر باتمن مال دور بو دنیا

۱۳- ع۲، ب‌ک، اون ایکی آغج یولدور جایی هندستان. ع۵: یناج دور جای هندوستان. ل۴: ایکی منک آغاج یولدور جای هندوستان. ع۸: اون ایکی منک آغاج یولدور جایی هندوستان. ۱۴- ع۲، ع۴، ع۲: یولدور. ع۵: یغاج دور یول. ت۱ - ده: «یول» سوزی یوق. ل۲: یولدور ارض رومستان. ل۴: یولدور رومستان. ۱۵- ع۵، ع۷: ریکستان. ت۱: تورت مینگ ارنکستان. ع۸: رینکستان. ب‌خ: تورتمینک سنجاب قلا تورتمینک زنکستان. ل۴: سنجاق ساقلاب دور منک زنکستان. ۱۶- ع۵: باران سالدور. ل۳: کویا کوچیب. ۱۷-ع۵: بر منک بولغار. ت۱، ل۴: تورت منک آغاج یمن. ت۲، ل۳: تورت فرسخ یمن بر مینکده بلغار. ۱۸-ع۱: یونان بولور. ع۸: زمین یومان همه بولور. ت۲، ل۳: زمین یونان همه بولور یکهزار. ل۴: بولور منک هزار. ۱۹- ع۵: یتمیش مینگ یغاج یولدور دیو مردم خوار. ب‌م، ل۲:داغدور بو مردم خوار. ت۱: منک آغاج یول بولور دیر مردوم خوار. ل۳: داغدور بو مردم خار. ع۸: داغدور یا مردم خور. ت۲: مینک آغاج یولداغده دیو مردم خوار. ل۴: بر منک آغاجی یول تاغدور مردم خور لار بار. ۲۰- ع۵، ب‌خ: باران سیل دور. ب‌ک: اونده.

۲۱- ل۳، ت۲: مینک آغاج یر کلیم کوشک دولت پا. ع۱: مینک آغج یر کلیم کوشک دولت پا. ع۳: کوش یک دست یک پا. ع۷، ب‌ک: مینک آغج یر کلیم کوش یک دست یک پا. ل۴: منک آغاجی یر کلم یک دست یک خار. ع۵ - ده: «بر» سوزی یوق. ع۲، ع۴، ب‌م: کوش دوست پا. ب‌خ: یکدست یکفا. ۲۲- ع۴، ل۲، ب‌ک، ب‌خ - ده: «مأجوج» سوزی یوق. ع۵: یتمش مینک یغاج یأجوج منک یغاج صحرا. ت۱، ب‌م: باش مینک آغاج یأجوج منک آغاج سحرا. ت ۲: بیش مینک یأجوج مینک آغاج صحرا. ل۳: بیش منک آغاج یأجوج منک آغاج صحرا.

۲۳- ع۵: یغاج یر جزیره. ل۳، ت۲: یتی منک آغاج یر عربده دریا. ل۴: بش منک آغا ش... منک آغاش صحرا.

۲۴- ع۲، ع۴، ع۷، ب‌ک، ب‌م: منک آغج یر یاتن مالدور بو دنیا. ع۳، ل۲: منک آغاج یرتن حالدور بو دنیا. ل۴: منک آغاج بر یاتاق حیواندور بو دنیا. ل۳: اللی بیر منک باتمن مالدور بو دنیا. ع۵: یغاج یریتان ماردور بو دنیا. ت۱: منک آغاج یول یاتغان مار دور بو دنیا. ع۸: منک آغاج یر یاتان مالدور بو دنیا. ب‌خ: منک آغاج یر یتاقی مالدور بو دنیا.

۲۵. ایکی منگ اوچ یوز آغاج اهل اسلام دور
۲۶. عراق آذربایجان مصر دیر شـام دور
۲۷. خراسان فارس بذر کوهده (؟) تمام دور
۲۸. یـوق بولنچـه قـال مقال دور بـو دنیا

۲۹. مختوم‌قلـی آدینـگ دونـدی فراغـا
۳۰. فـارغ اولـوب چـک اوزینگـی قراغه
۳۱. حسـاب ایتدیـم دنیا باشـدین آیاغه
۳۲. اوچ یوز آلتمیش یل‌لیق یول‌دور بو دنیا

۲۵- ع۵: اوچ مینک اوچ یوز یغاج اهل اسلامدار. ل۳، ت۲: اللی مینک اوچ یوز اهل اسلامدار. ل۴: ایکی منک اوچ یوز آغاج عراق هذریجان.

۲۶- ب‌ک: هادربیجان. ل۳: هذربجان. ل۴: مصر دور شامدور خراسان ای جان.

۲۷- خوراسان پارسان بزر کوهده تمام دور. ع۵: خراسان پارستان کوهده تمامدور. ع۷، ب‌خ: بدر کوهده. ل۲: خرسن پارس. ت۱: پارس خوراسان بدر کوهده تمام دور. ل۳، ت۲: خراسان فارس کوهده تمام دور. ل۴: خواران ساخل زمین زابلستان.

۲۸- ل۴: منک ده فارسی تا اولنچه قالمه غال دور بو دنیا.

۲۹- ع۵: پراغه. ل۲: فراغی.

۳۰- ع۱، ع۸، ب‌خ: بولوب. ب‌م، ب‌ک: چک اوزینک بر قراغه. ل۴: اوزنکنی. ت ۲: چیککیل اوزینک. ل۳: فارغ بولوب چککیل اوزینک قراغه.

۳۱- ت۱: حساب ایتدینک.

۳۲- ع۲، ب‌م: اوچ یوز اللی التمش منک دور بو دنیا. ع۳: منک یل یولدور بو دنیا. ع۴: یل یولدور. ب‌ک: اوچ یوز اللی التمش منگ یولدیر بو دنیا. ل۲: اوچ یوز ده آلتمش منک یل یولدور بو دنیا. ت۱: اوچ یوز ده آلتمش مینک یلدور بو دنیا. ب‌خ: اوچ یوز التمش التی مینک یول دور بو دنیا. ل۳: اوچ یوز التمش لک ایلدور بو دنیا. ل۴: اوچ یوز التش التی منک آغاج یولدور.

۵

۱. سـعی ایلـه قوتولمادیـم بو بلادیـن یا رب
۲. چیقا بیلمان جهد ایدیب عُجب و ریادین یا رب

۳. طالعـم ایتـدی طلـوع آنگدیم آنـی اختر بد
۴. سن یراق ایت منی بو بخت سیاهدین یا رب

۵. یوم تشـهد ایدار جل منگا بر شاهد عین(؟)
۶. قوتولورمی قحبه جـان بویله بلادین یا رب

۷. تنـی عبادتـده علیل هم بو شـیطان در بغل
۸. یـا ایتدیمی امـر ازل حکم حیادیـن یا رب

۹. درگاهینگه‌ای کردگار قیلسام عبادت یوق قرار
۱۰. ایتگانیمه یوق اعتبار صوم و صلواه دین یا رب

۱- ع ۱ – ده: یوق. ل۴: جهد ایدیب قوتولمادیم من بو بلادین یا رب.

۲- ع ۲، ل ۴ – ده: یوق. ع ۴: جهد ایتب چقا بیلمان عجب ریا دین یا رب.

۳- ع ۱، ع ۳: طالعم اتدی طلوع آنکدیم آنی آختاتب. ع ۹: آنی آخترده. ل۴: طلوع آن کوکب اخدیدیار.

۴- ع ۲ – ده: یوق. ع ۳: سن ایراق ایتمه منی بد بخت سیاه دین یا رب. ع ۹: سن ایراق ایت منی بخت سیاه دین یا رب. ب‌ک: سن ایراق ایت منی بو بخت سیادن یا رب. ل۴: سن یراق ایله منی بد بخت سیاهمدین. ع ۱: سن منیراق اتکین بد سیاه دین یا رب.

۵- ع ۲ – ده: یوق. ع ۴: ایدا. ع ۸: بوتنم تشهد ایدار حل منکا شاهد غیب. ع ۹: حل منکا. ل۴: ایدار جهل.

۶- ع ۲ – ده: یوق. ع ۳، ع ۹، ل۴: بویله کو اهدین یا رب. ع ۴: بویله کدادین یا رب. ل ۱: قورتیلور می بویله کواه دین یا رب. ع ۸: قهبه جان بویله کوادین یا رب.

۷- ع ۱ – ده: یوق. ع ۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع ۴: علل هم دیو شیطان دور بغلی. ب‌ک: هو دو شیطان. ع ۸: تن در عبادت علّاتم دیو شیطان در لغین. ع ۹:تنفی عبادت ره غلل دیو شیطان در بغل. ل۴: تننی عبادتده قیل جسم جان ایلان.

۸- ع ۱ – ده: یوق. ع ۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع ۳: یا اتدیمو امر دارل حکم. ع ۴: حکم ل۴ – ده: «یا ایتدیمی امر ازل» سوز لاری یوق.

۹- ع ۱: در کاهنکه اکر کرد کار عبادت. ل۴:- ده: یوق.

۱۰- ع ۱: اعتبار صدم کلادین یا رب.

۱۱. من اسلارم سندین سنی، سن یراق ایت مندین منی
۱۲. حاجت روا قیل یا غنی من مبتلادین یا رب

۱۳. مختوم‌قلی‌نی هر زمان باسدی بلا آچدی زبان
۱۴. ایلاماسون هر مؤمنان محروم دعادین یا رب

۱۱- ع ۱، ل۴، ع۴- ده: یوق. ع۲: ایراق مندین منی. ع۳: من استارم سندین سنی اتمه یراق منی. ع۸: من استار من سندین سنی سن ایراق ایت مندین مونی. ب‌ک: ایت ایراق مندین منی.

۱۲- ع ۱، ع۸، ل۴- ده: یوق. ع۸: روا قیل یا آنی من -.

۱۳- ل۱: مخدوم قلی هر زمان. ل۴- ده: یوق.

۱۴- ع۹: ایلاسون هر مومنان. ل۴- ده یوق.

۶

۱. چالیندیقچه جهان چرجغی آرتار
۲. قچان کونگل قرار تاپر جمع بولوب
۳. آخرت ایشینگ گور موندین باش قوتار
۴. دنیانی کیم توتدی اوتور گم بولوب

۵. درناق بیلان داغلار دیلان بنی جان
۶. سوه یله سوزی گچان سلیمان
۷. قانی اول اسکندر رستم پهلوان
۸. سن دنیانی توتاجق سن کیم بولوب

۹. بو نوربت‌سیز دورانیندین داد گونینگ
۱۰. اکلانجی یوق بوکدانجی یوق باد گونینگ
۱۱. اوغلانلیق‌ده ییگیت‌لیکده شاد گونینگ
۱۲. قری‌لیق‌ده قیدیب باسر غم بولوب

۱- ل۳، ت۲: جهان قیغوسی. ل۴: بایتدیقچه.

۲- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ب‌ک، ل۲: قرار تاپغان.

۳- ع۱: موندین ال کوتر. ت۲، ل۳، ل۴: آخرت ایشین.

۵- دیلکان.

۶- ع۶، ع۸: یله سوه سوزی. ت۲: یله سوه حکم ایدان سلیمان. ل۲: سوه یله حکمی کچن سلیمان. ل۳: سوه حکم ایلایان سلیمان.

۷- ل۴: قانی اول رستم اسکندر هم ذال فهلوان.

۸- ع۳، ع۴: سن بو دنیانی. ت۱: بو دنیانی توتیجاک سن کیم بولوب. ل۱، ب‌ک: سن مو دنیا توتاجق سن کیم بولوب.

۹- ع۳: درد کونینک. ل۲: بو نوبت سیز دورا ننکدین. ل۳، ت۲: دورانینده داد کونینک.

۱۰- ع۱، ع۷: اکلانجی یوق. ع۲: بوکنجی یوق پاک کونینک. ع۳: اکنجی یوق بوکنجی یوق. ل۲: اکنجی یوق بوکتنجی یوق ماد کونینک. ب‌م: اکلانجی یوق یوکنجی یوق یاد کونینک. ت۱ – ده: یوق. ل۴: قوانجی یوق باد. ع۸: ایکلانجی یوق بکانجی یوق پاک کونینک. ب‌ک، ع۹: اکلانجی یوق بوکنجی یوق پاک کونینک. ب‌خ: بوکلانجی یوق.

۱۱- ت۱ – ده: یوق.

۱۲- ع۶: قیدیب سری غم. ت۱ – ده: یوق.

۱۳. معلوم ایش‌دور قایدیجق دور گلان‌لار
۱۴. بارار یرینگ ایشـین گوردی بیلان‌لار
۱۵. قیغی‌سـز یاتـان‌لار غافل بـولان‌لار
۱۶. واحسـرتا بوش گیتدی‌لار گم بولوب

۱۷. تاپه بیلسـنگ حقیقت‌نینـگ مردینی
۱۸. چشـمینگا طوطیـا قیلغیـن گردینـی
۱۹. قلزم دیک گناهینـگ ترینگ دردینی
۲۰. چیـن توبـه قوریـدار آنـگا ام بولوب

۲۱. اوّل اوزینـگ اخلاصینگنـی دوزلاگین
۲۲. هـر گوشـده نیـاز اوقیـن گزلاگیـن
۲۳. بیلدوگینگچه مدام یخشی سوزلاگین
۲۴. یخشی‌سوز تاپمسنگ‌اوتورصم‌بولوب

۲۵. مختوم‌قلـی الله یادیـن ذکـر ایـلا
۲۶. یمانـه صبـر قیـل یخشـا شـکر ایلا
۲۷. گورسـتانی گـورده اوتـور فکـر ایلا
۲۸. مونچـه من دیان‌لار یاتور قوم بولوب

۱۳- ت۱: معلوم ایشدور کیدیجاک دور کیلانلار.
۱۴- ت۱: بارور یرینک جاینک کوری دور بیلانلار. ع۸: بارور یرینک ایشینک کوردی بلانلار. ل۳، ت۲: بارور یرینک جاینک کور دور بیلانلار. ۱۵- بخ: قیغی سیز کزانلار. ل۴: قایغی سیز کزانلار غم سیز یاتانلر.
۱۶- ع۸: وای حسرتا. ۱۸- ت۱: کوزینکا طوطیا. ل۲: چشم نی طوطیا.
۱۹- ع۴: ترینک کردینی. ع۶: ترانک دردینی. ع۷: قلزم دای کناهنک. ت۲: قلزمی کناهنک. ل۴: قلزم کناهنکی ترینک کردینی. ع۳، ل۲، بم، ت۱، ل۱، ع۹، بخ: قلزم کناهنینک.
۲۱- ع۲، ع۹: دوزاکین. ع۴: اخلاصینک. ع۷، بم: دوزات کین. ت۱: سن اوّل اوز اخلاصینک. ع۸: دوزاتکین. ل۴: توزاتکیل.
۲۲- ع۲، ع۹: کزاکین. ع۳: بر کوشه دین. ع۷: اوقینک. بم: کزاتکین. ت۱: هر کوشه دین طیّار اوقین کز لادین. ع۸، بخ: هر کوشه دین نیز اوقین کزتکین. بک: هر کوشه دین نیاز اوقین کزلادین –
۲۳- بم، ع۸: سوزتکین. بک: بلدیکنچه.
۲۶- ت۱: یمان اشه صبرایت یخشی ایشه شکر ایلا. ل۳، ت۲: یمانه صبر ایله. ل۲: یمانه صبر ایله یخشی شکر ایله.
۲۷- ع۴، ت۱، ع۹، بک: کورسنک. بم: کورستانه بارده فکر ایله. ع۸: کورستانه بار سنک اوتور فکر ایله.
۲۸- ع۶- ده: «من» سوزی یوق. ت۱، ل۱: من من دیکان ایرلار یاتور قوم بولوب.

۷

۱. ای یارانـلار مـال دنیـا مایه‌سـی
۲. گورینمـاک دور بر برینـه بزانیب
۳. یگیت‌لار ناز، قیز کرشـمه ایه‌سی
۴. پهلـوان‌لار میدان دیـلار دوزانیب

۵. اجل قویمیش اوق کوزینی کریشه
۶. بیلیـب بولمز ناوقت جانه اریشـه
۷. نه دوروب سـن آغه دونه یوروشه
۸. عمرینگ اوغر آلیب گتمز اوزانیب

۹. دگره داشینگ دمیر دوزاق تورلایب
۱۰. اجل شیری انگراب یاتور گورلایب
۱۱. سن فراغت اوقی‌سینده خورلایب
۱۲. قضا قلج چکیب دورمیش گزانیب

۱- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ب‌م، ع۹، ب‌ک: مسلمان لار مال. ل۲: مسرمانلار. ل۴: مالدور دنیا میاسی.

۲- ب‌خ: کرشمه ایشی. ل۴: یکت لار دنیا هوسی ایاسی. ع۸: یکت لار ناز ایله کرشمه سی. ع۹: یکت ناز قیز کرشمه ایاسی.

۴- ع۱، ع۲، ع۶، ع۸، ب‌ک، ب‌خ: میدان کوز لار دوزانوب. ع۳: دیلار دوزانوب. ل۴: میدان استار. ب‌م: پهلوان میدان کورنور.

۱۱- ع۱: اویقوده سن خور لایوب. ل۴: فراغت اویخوده سن یاتوب‌خور لایوب. ع۳: اویقوده سن حارلاب. ع۴: اوقوده سن خور لایوب.

۱۲- قضا قلجین چکیب. ع۶، ب‌م: قضا قیلجی.

۱۳. اوتانمادینگ خلقدین آغردیب ریشینگ
۱۴. غیبت‌دین تل دونمز حرامدین دیشینگ
۱۵. فنـاده گوره‌گـور بقالیـق ایشـینگ
۱۶. غافـل قالیـب یاتمـه هـر دم اوزانیب

۱۷. هامـو کیمسـه گـورار حسـابلی دمی
۱۸. تقدیـر اجلینـگ تاپلمـز امـی
۱۹. مختوم‌قلـی قالمـز اگسـیگی کمـی
۲۰. هـر کیم بـاره بیلسـه ایمـان قزانیب

۱۳- ع۱، ع۲، ع۶، ب‌ک، ب‌خ، ل۲، ل۴: حقدین.
۱۵- ع۲، ب‌ک، فنادین. ب‌م: فغانده کوره کور. ل۲: هر فنا دین کورا کور.
۱۶- ع۳: هر دم آغزایب. ع۴: یاتمه دمه اینکرانیب. ع۶: یاتمه اعزایوب. ل۲: هر دم آغزانیب. ع۸: قالوب یاتمه اوزانیب. ع۹: یاتمه هر دم انکرانیب. ب‌ک: هر دم اغرایب. ب‌خ: قالوب یاتمه آغزانوب.
۱۷- ع۱، ع۶، ع۸، ب‌خ: هر بر آدم کورار. ل۴: هر بر آدم کورور حساب سیلنی.
۱۸- ل۴: تقدیرده اجلنک چکمز الینی.
۱۹- ل۴: قالمز دور اکسیک کملینی
۲۰- ع۴: باره بیله. ل۴: هر کم کتسه توبه بلان ایمان قزانوب.

۸

۱. بر سـحر توشـمیش ایردی یادیما دیار ای دوست
۲. جان گوشه‌سـینه یتوشـدی بناگاه خبر ای دوست

۳. تـن ملکی‌نینگ ایچنـده جان توردی پـرواز ایلاب
۴. ایـده شـوق ایلـه نـاگاه اوزینـی نثار ای دوسـت

۵. صبریم سفینه‌سـینی سـیندوردی شـوقینگ سیلی
۶. دریای عمان سـالدی مطاع قراری ای دوسـت(؟)

۷. یـار وصـل جمالیندیـن هـر دو جهـان کامیـاب
۸. بختیـم مشتری‌سـینه قـوردور بـازار ای دوسـت

۹. اهل عالم غـرق اولمیش خرمن خرمـن گل ایچره
۱۰. اون یل یورسم اوغراشمز آلدیمدین بهار ای دوست

۱۱. خوش باقمیش جهان ایچره خوشلانمیش عالم آندین
۱۲. عالـم‌ده آدم ایچـره منـگا دور قهـر ای دوسـت

۱۳. فراغـی گـوز اورنیندین یغـلاب قـان روان بولدی
۱۴. اورونینـه التـر آنـی گـر دگسـه غبـار ای دوسـت

۱- ع۱: دینار ای دوست. ب‌ک: بر سحر توتمیش ایدی. ۲- ع۱: جان کوچه سینه. ع۳: جان کوشینه. ل۴: جان کوشنه یتشدی بناگا بر خبار ای دوست. ۳- ل۴: فرواز ایتوب. ۴- ع۳: اوزینی نثار. ل۴: تا که شاوقنکه ایدارم اوزیمنی نثار ای دوست. ۵- ع۱: صبر سفنه سینی سیندوردی. ۶- ع۳: دریا عمان سدلدی مطاع ای دوست. ل۴: دریائی عمان بلدی مطاغی قرار ای دوست. ۷- ع۱: هر جهان که میناب. ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ل۴: یا وصلی بازار ندین هر دو جهان کامیاب. ۸- ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع۳: غم مشتر سینه بازار ای دوست. ب‌ک: بختم مشر سینه دور بازار دوست. ل۴: مشتری سینه فیتنه بازار. ۹- ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع۳: خرمن من کل ایچره. ل۴: اهل عالم.
۱۰- ع۱: اوغرشمز آلنیندین بر مار ای دوست – ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ب‌ک: المدین بهار ای دوست. ل۴: یوز یوکور سم اوچراماز قارشیمدین بهار ای دوست. ۱۱- ع۱: عالم آنداق. ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ب‌ک: عالم اوندین. ل۴: عالم ایچره. ۱۲- ع۱: منکا مهر دور. ۱۳- ع۱: فراغی کوز اوریندین یغلار روان اولدی. ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع۳: منا دور نار ای دوست. ب‌ک: یغلار قه روان اولدی. ل۴: فراغی کور اوزیندین یغلاوغه روان اولدی.

۹

۱. گوزیمه هرگز گورینمز سن‌سیز جهان ای دوست
۲. نه جهان بلکه تنده بولسه گر صد جان ای دوست

۳. دوست لارینگا بو ایشلار بی‌وفالیق ایرمزمی
۴. جان جبرینگ آرتدیردینگ آچدیقچه جهان ای دوست

۵. وصلینگا امید ایتگان اوزارمیش الینی جاندین
۶. چشمینگ جلّاد جهان قاشینگ‌دور کمان ای دوست

۷. اول که رخسارینگ گوروب کونگل قویدی سن یاره
۸. جان برماین قوتولماق یوق هیچ آنگا امکان ای دوست

۹. دستور زمان بودور مظلوم‌لاره لطف ایتگین
۱۰. شرلیکه شوقینگ آرتار ایتدیکچه آمان ای دوست

۱- ب‌ک: کوزیمکا هرکز یز کورینمز. ل۴: سن سز هرکز.

۲- ع۸: کر بولسه صد جان. ل۴ – ده: «نه» سوزی یوق: جهان بلکه تنده بولسه اکر منک جان ای دوست.

۳- ل۴: دوستلارغه بو ایشلارینگ بی وفالیق ایماسمر.

۴- ع۳، ب‌م: آچدیقچه زبان ای دوست. ل۴: آرتدیردینک باغریمه زیان ای دوست.

۵- ع۸: اوز میش الین جانیندین. ب‌م: جانیندین. ب‌ک: وصلینکا امید اتکین.

۶- ل۴:قاشلارینگ.

۷- ع۴: کونلنکا قویدی یراه. ب‌ک: اول رخسارینگ کوریب‌کونکل قویدی شول یاره. ل۴: اول رخسارننی کوروب‌کونکل قویدی سن یاره.

۸- ب‌ک: آنکا در امکان. ل۴: جان برمیوب قوتولمق یوق.

۹- ع۲: مظلوم مروّه سر لار. ل۴: مظلومه مروّت کرک – ع۳: دستور زمانی بو دور مظلومه مروت اسر لار. ع۴: مظلومه مروت بیر لار. ع۸: مظلمه مروت بیر لار. ب‌ک: دستور زمانه بو دور مظلومه مروت بیر لار.

۱۰- ع۲، ب‌ک: شررکا شوقینک آرتار اتدیکچه امان ای دوست. ع۴: شررکا شوقینک ارتار. ع۸، ب‌م: شرار شوقینک ارتار. ل۴: عشقمنک شاوقی ارتار اتدیکچه.

۱۱. امیدلیغ عاشق لاردین وصل امیدین قطع ایتدینگ
۱۲. عاشق لارغه جبر آندین بولغایمو بویان ای دوست

۱۳. مختوم‌قلی بر مخلوق من عاشق و سن معشوق
۱۴. گر دیسنگ اسلاگیم یوق باراین قایان ای دوست

۱۱- ب‌م، ع۸: عاشق لاره. ل۴: امیدلی عاشق لارغه وصل امیدینک قطع اتدینگ.
۱۲- ل۴: عاشق لار جبریندین بولغایمو بیان ای دوست.
۱۳- ع۸: من عاشقم سن معشوق. ل۴: مختومقلی من مخلوق عاشقه سن معشوق.
۱۴- ل۴: اکر دیسانک استامانم بارغاری قایان ای دوست.

۱۰

۱. دنیا گورمای توتغون قالسنگ بر کنجده
۲. بـاد پای دیک یـر یوزینـه یلدیم توت
۳. روم شـهرینده چین ما چینده حبشـده
۴. بولان بولمیـش هنرلارنی بیلدیم توت

۵. آچ هـم بولسـنگ بارمـه ایلـه دیلاگه
۶. دی کوشـکده من باشیم بارمیش فلکه
۷. چولده قالسـنگ هیچ تاپمایـن کولگه
۸. ارم باغـی ایچره غم‌سـز قالدیم توت

۹. آش گورنـده اوزینـگ آتمـا دیللانیـب
۱۰. گرچـه آچ هم بولسـنگ ایـلا بللانیب
۱۱. زرلار توکوب چیـن قل‌لارنی قوللانیب
۱۲. تیز هم اولسنگ نوح یاشینه گلدیم توت

۲- ت۱: یر یوزینی.

۳- ع۲، ع۷،ل۱، ع۸: چین ما جنده هنده رومده حبشده. ع۳: چین ما چین ده روم شهرینده حبشده. ب‌م: چین ما چین ده هنده رومده حبشده. ت۱: چین ما چینده روم ده هندو حبشده. ب‌ک: چین ما چینده هند اورومده حبشده. ل۴: چین ما چنده رومده هند حبشده.

۴- ع۳: بولان بولمیش هزل لاری بیلدیم توت. ت۱: بولمیش ایشلارینی بیلدیم. ل۱: هنر لاری. ل۴: هر نه بولغان هنر لرنی بلدم توت.

۵- ع۷: خلقه دیلا که. ت۱: آچده بولسانک ایله بارمه دیلاکا. ل۴- ده: «هم» سوزی یوق.

۶- ع۱، ع۳: اوی کوشکده باشی بارمیش فلک که. ع۷: سان کوشکده من باشم بارمیش فلک که. ت۱: باشیم بارمیش. ل۱: باشی بارمیش ملکنه. ل۴: وای کوشکنده منک باشی دیر لار ما..

۷- ب‌م: هیچ تافلمز کولکه. ت۱: دوز یرلارده قالسنک تاپمای کولاکا.

۸- ل۴: ایرم.

۹- ع۳: اوزینک ایتمه تولانوب. ب‌م، ع۱،ع۷، ل۱، ب‌ک: آتمه تولانوب. ع۸: آتمه دولانب. ل۴: آتمه قوللانب.

۱۰- ع۱، ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ل۱، ب‌ک، ل۴: بولسانک خلقه بللانب. ت۱: بسته آچده بولسانک.

۱۱- ع۷، ب‌م، ع۸، ب‌ک: زر توکوبان. ت۱، ل۱: زر توکوب قل لار آلوب قوللانوب.

۱۲- ع۱: تیز هم بولسنک نوح باشنه کلدیم توت. ت۱: تیز ده اولسانک.

۱۳. محتاج‌لیگینگ حقدین اوزگه بیلمسه
۱۴. اول روزگار بس‌دور آجدین اولمسه
۱۵. هند خلقی دیک اگین اور تینگ بولمسه
۱۶. پادشالیق پوشش چیگینه سالدیم توت

۱۷. سوه یله حکمی گچان سلیمان
۱۸. باق آلاردین نه نام قالدی نه نشان
۱۹. سو تاپماین جاینگ بولسه چولستان
۲۰. دریا ایچره من اسکندر بولدیم توت

۲۱. یولداش بولسنگ تیله دوشمز مور بیله
۲۲. فرش تاپماین بیله یاتسنگ مار بیله
۲۳. یگرمی آلتی کرت یوز منگ ار بیله
۲۴. قارون خزینه‌سین اله آلدیم توت

۲۵. مختوم‌قلی چکسنگ جفا جبر بیل
۲۶. خداغه خوش گلور شکر صبر قیل
۲۷. قیلچه جانه قزل تنی قبر بیل
۲۸. قزل تیلینگ سوزلار ایکان اولدیم توت

۱۳- ع۲ – ده: یوق. ۱۴- ع۲ – ده: بوزوق(ناخوانا). ع۳: آجدین بولمسه. ت۱: شول روزکار بس دور آدم اولماسه.
۱۵- ع۳: اکین اورنینک بولمسه. ب‌م، ع۸: هندو کمین. ت۱: هندی کمین اکین. ب‌ک: انکین اورتینک. ل۴: هند شاهی تیک ایلنک کوننک بولماسه. ۱۶- ب‌م: پوشش کیدیم توت. ع۸: فادشاه لیق فوشاشینه سالدیم توت. ل۴: پادشاه لق تاجنی کیدیم توت. ۱۷- ت۱: یله سوه حکم ایلان سلیمان. ل۴: مغرب‌مشرق حکمی کچن سلیمان.
۱۸- ب‌م: باق اولار نه نام قالدی نه نشان. ۱۹- ع۷: تشنه قالسنک جاینک بولوب چولستان. ب‌م: سو تاپماین بولسه جاینک چولستان. ع۸: تشنه قالیب جاینک. ل۴: صو تابمایوب. ۲۱- تل بیلمکان مور بلان.
۲۲- ل۴: فرش تابمایوب چولده یاتسان مار بیله.
۲۳- ع۲- ده: یوق. ت۱: یکرمه آلتی. ل۴: یکرمی کره ینه یوز.
۲۴- ت۱: قارون غزینه سین اله سالدیم توت. ع۸: قوله آلدیم توت. ل۴: خزینه سنک.
۲۵-ع۱، ب‌م: جبربیله.
۲۶- ع۱، ب‌م: صبر بیله. ل۱: صبر بیل.
۲۷- ع۱، ب‌م: قبر بیله.
۲۸- ل۴: سویلادکچه اولدیم.

۱۱

۱. الله آدی بیلان دیری بولان تل
۲. گوز یومولماق بیلان کونگل یاتمز هیچ
۳. کونگل بوستانینده ایمان تازه گل
۴. بیر آچلسه دورار سولوب یتمز هیچ

۵. بار نعمت‌دین یگ دور ساغلیق مزّه‌سی
۶. بار قوللیقدین یخشی حقینگ رضاسی
۷. اگر دوغری گلسه اجل قضاسی
۸. منگ یالبارماق بیله کونگل گویتمز هیچ

۹. یگیت‌لار سوزیمه بر قولاق آسینگ
۱۰. دنیا دوستلیغنینگ طمع‌سین کسینگ
۱۱. قایسی‌یان کوب‌بولسه عشقینگ‌هوسینگ
۱۲. یاتسانگ تورسنگ خیالینگدین گیتمز هیچ

۱- ع۳، ع۶، ع۷، ب‌م، ب‌ک، ب‌خ، ل۴: الله یا دی بیله. ت۱: تیر بولان دیل. ت۲: الله یادی بیلان.

۲- ع ۷: کونکل کویتمز هیچ. ل۳، ت۲: کوز یومولماق بیلان. ل۴: برله کونکل یاتمار.

۳- ت۲: بوستانده.

۴- ع۷: بر آچلسه دور سولوب. ب‌م: بر آچلسه دورور قایدیب سولمز هیچ. ت۱: سولوب‌کیتماز هیچ. ع۸: بر آچلسه دورار قاتیب باتماز هیچ. ت۲: یاتمز هیچ. ل۴: بر آشلسه.

۵- ع۴: سفلینینک. ت۱: بار نعمت دین یخشی ساغلیق مزاسی. ل۴: نعمتدین آرتوق.

۶- ع۱: بار قوللیقدین نیک دور حقنک. ت۲: حقنینک. ل۴: قللقدین آرتوق.

۷- ع۶: اکر کلسه جانه اجل قضاسی.

۸- ب‌م: منک یلبارمق بیله جانی تابمز هیچ. ت۱: کونکول کویمز هیچ. ل۳، ت۲: مینک یالبارمق بیلان سوزینک توتماز هیچ. ل۴: برله کونکل کوتماز.

۹- ب‌م، ع۲- ده: یوق. ل۴: قولاق سالینک.

۱۰- ع۳ طنابین کسنک. ب‌م، ع۸- ده: یوق. ل۳، ت۲: یلانچیدین دوستلیق تماسین کسنک.

۱۱- ب‌م، ع۲- ده: یوق. ت۱: هر یانه کوب یولسه. ل۳، ت۲: قایسی یانه کوب دور عشقینک هوسینک. ل۴: قایسی یانه کوب.

۱۲- ب‌م، ع۸- ده: یوق.

۱۳. ای آدم بـو دنیـا گلدینـگ گیتماگـه
۱۴. گـوره‌دور سـن بارغـو یرینـگ یاتماغه
۱۵. جهد ایدار سـن چالنیب جهان توتماغه
۱۶. بـو ایـش‌لاره مگـر عقلینگ یتمـز هیچ

۱۷. ای جهـان ملکینـده گـزان سـرافراز
۱۸. بـر بنده من کوب سـوزلار من بیلمان آز
۱۹. جهـان بازارینـده فلـک قماربـاز
۲۰. هیچ سـوی بیله انسـان آنی اوتمز هیچ

۲۱. آش سـو بیلـه گرچـه تاپـر تـن مـزّه
۲۲. شیرین سوز دور جان قولاغینه گنگ مزاح
۲۳. جـان اوینـده خـوش نصیحـت آنگمزه
۲۴. قاتی داشـه دگان سـو دیک اوتمز هیچ

۱۳- ع۱، ب‌خ: آدم اوغلی مونده کلدینک. ع۷: آدم کلدینک بو دنیا کیتماکه. ب‌م: آدم اوغلی مونکده کلدینک.
۱۴- ع۱: کوروب دور سن بارجق یرینک یتماکه. ع۴: کوروب دور سن. ل۴: خیالنک فکرینک هر اشنی ایتماکه. ع۶: کوریب دور سن بارغو یولینک یتماغه. ع۷: کور دور بارغو یرینک یاتماغه. ب‌م: بارار یرینک. ع۸، ت۱: بارور یرینک. ب‌خ: توروبدور سن بار قیغونی ایتماکه
۱۵- ع۹: سن خولیب جهان توتماغه. ت۲: جهد ایلارسن کزیب جهان توتماکا. ل۴: جهدنک بایلق دور جهان توتماغه.
۱۶- ع۱، ب‌خ: مکر بو ایشلاره عقلینک. ع۶: عقلینک مکر یتماز هیچ. ل۴: منکر سن بو اشلاره عقلنک یتماز هیچ.
۱۷- ع۷، ت۲: سرفراز.
۱۸- ت۱: سوزلاییب بیلان آز. ب‌ک: سوزلیب بیلکان آز. ل۴: کوب سویلار من بلمن آز. ع۱، ع۳، ع۴، ع۶، ب‌م، ع۸، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: سوزلایب بیلمان آز.
۱۹- ع۲، ع۴ , ع۷، ت۱، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۳: دنیا بازارینده. ع۶: قلک قهر باز.
۲۰- ع۶: هیچ سهو بیلان. ع۷، ب‌م، ت۱: هیچ سوز بیلان انسان آنی اوتمز هیچ. ب‌خ: بر سهو بیلان انسان. ل۳، ت۲: بر سوی بیله. ل۴: هیچ بر انسان اویناب آنی اوتماز هیچ.
۲۱- ت۲: آش سو یلایان تاپار کرچه تن مزا. ل۳: بیلان. ع۱: آش سو بیله کچر تاپرسن مزه. ع۳: آش نان بیله کرچه تفار سن مزا. ب‌م: آش سو بیله تپار تن کرچه مزا. ل۱: اش مو کرچه تفر تن مزا. ب‌م- ده: یوق.
۲۲- ع۱، ت۱: یخشی سوز. ب‌خ- ده: یوق. ل۴: یخشی سوز دور جان قولاغه کینک مزاه.
۲۳- ب‌خ- ده: یوق. ل۴: نصیحت آل مزاه.
۲۴- ب‌خ- ده: یوق. ت۲: قتی داشه سودیکاندین یوقماز هیچ. ع۱: قاتی داشه دیان سوزینک اوتمز هیچ. ع۳: قره تاشه. ل۳: سودیکاندیک. ل۴: قاتتی تاشقه تیکان اوتمز صودیک هیچ.

۲۵. مختوم‌قلی یگیت‌لیک بـر یاز گورونور
۲۶. جانی ساغه مدام صحبت ساز گورونور
۲۷. یخشی گون لار یوز یل گچسه آز گورونور
۲۸. یمان گونینگ آز هم بولسـه اوتمز هیچ

۲۶- ع۶، ع۸: جانه سغه. ل۴: جانی صاغ اولانلره صحبت ساز کورونور.

۲۷- ع۶: یوز یل کزسه آز. ب‌م: یخشی کونلار کوب هم بولسه آز کورونور. ب‌خ: مینک یل کچسه ل۴: یخشی کونینک یوز یل کچسه آز کورونور.

۲۸- ع۱، ع۳، ع۴: یمان کون لار. ل۱: یمانینک کونینک. ل۴: آز هم یتمز هیچ.

۱۲

۱. یاتسه تورسه خیالیندان چیقرمز
۲. قایسی ایشه مائل بولسه آدمزاد
۳. غریب‌لیق‌نینگ غمی کونگلین چوکرمز
۴. عیال اسلان سائل بولسه آدمزاد

۵. گناهدین قورقماغان یوزی قره دور
۶. مؤمن‌لارینگ مزدی روز جزا دور
۷. بو دنیا ملکینده سلطان دور شاه دور
۸. قسمتینه قائل بولسه آدمزاد

۹. هر کیشی کیم سوز معنی سینه دوشماندور
۱۰. بر درد دور کیم آنگا درمان دوشماندور
۱۱. قیامت گون بار لفظی پشیمان دور
۱۲. حق ایشینه کاهل بولسه آدمزاد

۳- ع ۱: غریبلغنک اودی. ع ۴: کونکل چوکالدور. ل ۴: کونکل چو کور ماز.

۴- ع ۱: اسلاب. ع ۴: حیا استان سائل بولسه آدم زاد. ع ۷: عیال سز دور سائل بولسه آدم زاد. ت ۱، ل ۴: عیال ایستاب.

۵- ع ۲: یوزی سیاه دور. ع ۴، ع ۷: کناهدین قورقمانینک یوزی قره دور. ب‌خ، ع ۹: کناهندین قورقمانینک یوزی سیاهدور. ل ۴: قورقمغان یوزی سیاه دور.

۶- ع ۲، ع ۴، ع ۷، ل ۱، ع ۹: سونینک معلوم کونی روز جزا دور. ع ۳: مؤمنینک معلوم کونی جزا دور. ت ۱: آنینک معلوم کونی روزی جزا دور.

۷- ع ۴: دین ملکنده سلطان دور اول سیاه دور. ل ۴: بو دنیا ایچنده سلطاندور خاندور.

۹- ع ۳: سوز مغنیسنه دوشماندور. ع ۴: هر کشی کیم سوز معنی یا دوشماندور. ل ۱: هر کیشی کیم مغنیسینه دوشماندور. ل ۴: معاسنه

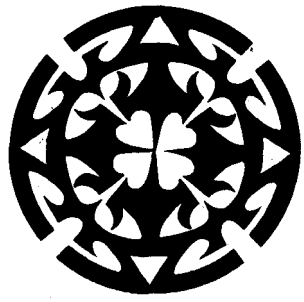
۱۰- ع ۳: یرده درد دور. ع ۴: بر درده ادور انکا درمان دوشماندور. ع ۷: بو بر درد آنکا درمان دوشمان دور. ل ۴: اول بر درتدور.

۱۱- ع ۳: قیامت کون یاری طلب پشماندور. ع ۹- ده: یوق. ل ۴: قیامت ده هر ایشینه فشماندور. ع ۱، ع ۷، ت ۱، ل ۱، ب‌خ: بار طلبی پشماندور.

۱۲- ع ۹- ده: یوق. ل ۴: حق ایچنده.

۱۳. اقباللی‌نینگ اوغران ایشی اونگ گورونر
۱۴. دنیا یـوزی اله گیرسـه تنـگ گورونر
۱۵. جاهل‌لیقده اوتان ایشلار گنگ گورونر
۱۶. قرق‌دین آشـیب عائل بولسـه آدم‌زاد

۱۷. عقل ایـت جهانینـگ رایین روشـین
۱۸. اعتبـار ایتماگیـن دنیـا دوریشـین
۱۹. مختوم‌قلی یخشـی گوروردی ایشین
۲۰. قرقندین سـونگ جاهل بولسه آدم‌زاد

۱۳- ع۳، ع۷: اقبال نینک اوغران. ل۴: اقبال لینک ایجی اونک. ل۱: اقبال لی نینک اوغران کورنور. ع۹- ده: یوق.
۱۴- ع۹- ده: یوق. ع۳: کیرسه سره. ع۴: دین یوزینه آله کرسه. ع۷: دونیا مالی اله کیرسه دینک کورنور
۱۵- ع۹- ده: یوق. ع۲، ع۳، ع۴، ت۱، ل۴: جاهلیقدین کچان ایشلار کنک کورینور. ع۴: جاهلقده کچان ایشلار. ع۷: کچان ایشلار.
۱۶- ل۱: ایل بولسه آدم زاد. ل۴: ایللی کورسه آدم زاد.
۱۷- ع۷: راه روشین. ت۱: رای روشین. ل۴: عاقل بولسنک کوزله جهانینک روشین.
۱۸- ع۴: اعتبار اتماکین دونیانینک دوشین. ع۷: اعتبار ایتماکین دونیا دورشین. ت۱: اعتبار ایلامه دنیا دور عیشین. ل۴: اعتبار ایلمه دنیاه تورشین.
۱۹- ع۳: یخشی کورادی. ع۴: مخدومقلی کشی کورورمو ایشین. ع۷: یخشی کورماز اول ایشین.
۲۰- ع۲، ع۴: قرآندین جاهل. ع۷: قرّی غان سونک جاهل. ع۹، ت۱: قراندین سونک جاهل.

۱۳

۱. اوّل دستلاب باریب‌خیبر شهرینه
۲. کافـرلار قاننی سـاچدی محمد
۳. لکاهرده سکوان کابل شهرینده
۴. جفا چکیـب دینین آچدی محمد

۵. عاشقلار باش بولوب عشقه منننده
۶. طوره نظر دوشوب داغ‌لار یاناننده
۷. بـراق گوکدین گلوب یره اینانده
۸. رف‌رف منب‌معراج اوچدی محمد

۹. میکائیـل اسـرافیل عزرائیل بیله
۱۰. گلوبـان دوردیـلار جبرائیل بیله
۱۱. سیر ایتدی سلسبیل زنجبیل بیله
۱۲. کوثـر آریقندین ایچـدی محمد

۱- ع۲، ع۴، ع۷، ع۸، ع۹: خیبر داغنده. ت۲: جده داغنده. ل۴: اوّل هوا سلانوب باریب‌خیبر داغنه.
۳- ع۴، ع۷: لکاهر دکر سنده کابل شهرینده. ل۳: تکاور ده سکوان کابیل شهرینده. ع۱، ع۲، ع۳، ع۸، ع۹، ت۲: کامل شهرینده.
۵- ع۴: عشقه میدانننده. ع۷، ت۲: فاش اولوب. ع۸: عاشقی فاش اولوب عشقه منانده. ع۹، بخ: عاشق لار فاش اولوب. ل۳: پاش اولوب. فاش بولب.
۷- ع۲، ع۴، ع۷، بم، بخ: براغ کوکدین یره اینانده. ع۸، ل۴: براغ کوکدین کلیب یرکا اینانده.
۸- ع۷، بم، ع۸: معراج آشدی محمد. ع۹، ت۲، ل۳: رف رف منب عرشه اوچدی. ل۴: عرشه آچدی محمد.
۱۰- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، بم، بخ، ت۲، ل۳، ل۴: کلدی لار دوردیلار.
۱۱- ل۳: سیرایتدی زنجبیل سلسبیل بیله.

۱۳. معراجینگ گیجه‌سی سیره بارانده
۱۴. جبرائیل پیغمبر بیله یورنده
۱۵. بهشت قاپی‌سینه گلیب دورانده
۱۶. بسم الله دیوب ایشیک آچدی محمد

۱۷. مختوم‌قلی اوزگه دینی بوزدیلار
۱۸. اقلیم اقلیم شهر شهر گزدیلار
۱۹. جفا بیله اسلام دینین دوزدیلار
۲۰. آلتمیش اوچ یاشینده گچدی محمد

۱۳- ل۴: معراج کجه سنده.

۱۴- ع۲، ت۲: یا جبرائیل امین بیله سورانده. ب‌م، ع۴، ع۷، ع۸، ع۹، ل۳، ت۲، ل۴: یا جبرائل امین بیله یورانده. ب‌خ: اول جبرائل امین بیله یورانده.

۱۵- ع۴، ع۸، ت۲: بهشت قفوسنده.

۱۹- ع۹، ت۲، ل۳: برله. ل۴: جفا چکیب اسلام.

۱۴

۱. ایلکی قت زمینینگ آدی رمکار دور
۲. عقیم آتلی یاوز یل‌لار آنده بار
۳. یتمیش منگ فرشته آنده ساقلاو دور
۴. منگ قایم بورینـدق باغلار آنده بار

۵. ایکنجی قت یرینگ آدی خلده‌دور
۶. قوروغی نیزه دیک کژدم آنده دور
۷. عاصی آدم اوچون گوزی یولده دور
۸. نر بوغره صفتلی موی‌لار آنده بار

۹. آلتی یوز آلتمیش بولور اونگرغه داشی
۱۰. هر اونگرغه‌ده آلتی یوز آلتمیش دور باشی
۱۱. هر باشده آلتی یوز آلتمیش دور دیشی
۱۲. داغلار دوزمز بد آغولار آنده بار

۱۳. اوچونجی یر آدی عرقه آفاق
۱۴. اودینی دمیردین دوز گلمز توفراق
۱۵. دوزخ‌لاری باردور داغدین اولوغ‌راق
۱۶. حقیقت ایمان‌سز قل‌لار آنده بار

۱- ع۲: ایککی قت. ت۱: اولغی قت زمینینک. ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ل۲، ب‌م، ل۳: ایکی قت.
۲- ع۱: یاوز جایلار. ع۳: یاویز ایل لار. ت۱، ل۳: آنده دور. ۳- ع۳: آنده سقلی دور. ۴- ت۱: آنده دور. ۵- ع۴، ت۲: آدی حلده دور. ت۱: آدی دور خلده. ۶- ت۱- ده: «دور» سوز یوق. ۷- ت۱: عاصی آدم اوچون کوزلاری یولده.
۸- ع۱، ع۳: بوغره صفتلی. ع۴، ب‌م: نر بوغره کورالی می لار اونده بار. ۹- ع۱، ب‌خ- ده: یوق. ت۱: آلتی یوز آلتمیش دور اونکورغه داشلی. ت۲: آلتی یوز آلتمیش دور اونکورغه داشی. ۱۰- ع۱، ب‌خ- ده: یوق. ت۲: هر اونکوز آلتی یوز آلتمیش دو... باشی. ۱۱- ع۱، ب‌خ- ده: یوق. ۱۲- ع۱، ب‌خ- ده: یوق. ت۱، ل۳: آنده دور. ۱۳- ع۱: تاب ایتمز. ع۳: عرقه آباق. ت۱: اوچونجی یر آدی عرقدور آفاق. ع۸: عرصه آفاق. ل۳، ت۳: غرقه آفاق. ۱۴- ت۱- ده: «دور» سوزی یوق. ب‌خ: اودینی دمر دین دور تاب اتمز توفرق. ل۳: اودینی دمی دور دوز کیلماز توفراق.
۱۵- ع۳: دوزخ بار قاف داغدین اولوغ راق. ع۴: دوزخ آنکری بار دور داغندین اولوغلاق. ب‌ک، ت۱، ل۲: دوزخ انکوری بار داغدین اولوغ راق. ت۲: دوزخ انکوری بار تاغدین. ل۳: دوزخ انکوریدو تاغدین اولوغراق.
۱۶- ت۱، ل۳: آنده دور.

۱۷. دوردنجی قت یرینگ آدی دور حرفا
۱۸. یلان‌لارنینگ دیشی درخت خرما
۱۹. ایسی‌سی کویدوریب اولدورار سرما
۲۰. تن جان دوزمز دینمز وای‌لار آنده بار

۲۱. باشنجی قت یر آدی سلمان زمین دور
۲۲. آلماز داش اورارلار هر کیم بی‌دین دور
۲۳. آلتنجی قت یرینگ آدی سجّین دور
۲۴. تموغ‌لیق بولجق جانلار آنده بار

۲۵. یدینجی یر آدی عریبا دیلده(؟)
۲۶. دوزخدین قورقه گز خدایی بیلده
۲۷. شیطان آندین اینیب چیقر هر یلده
۲۸. فراغی دیر یمان گونلار آنده بار

۱۷- ع۳، ع۴: آدیدور خزنا. ع۷، ل۲: خرنا. ت۱: تورت لانجی یوینک آدی دور خرنا. ب‌خ: آدیدور حرمه.
۱۸- ع۲، ع۷: درخت دور خرما. ب‌خ: یلانجیلارینک تیشی درخت حرمه. ت۲: یلانلارنینک تشیدور حت بر پا.
۱۹- ع۲: ایسّی اولدیرور سوغی سرما. ع۳: ایسی کویدوروبان اولدیرور سما. ع۷: اسی کویدورور. ت۱: اسی کوبدر اولدورور سربا. ع۸: اللّی. ب‌خ: ایسّنی کویدوریب اولتورور تیرماه. ت۲: ایسّی سی کویدورور ایراقدین کورمه. ل۳: ایسّی کویدورور یرقدین کورسه.
۲۰- ت۱: ل۳: تن جان دوزماز آه وایلار آنده دور.
۲۱- ع۱: ملغار زمین دور. ع۲: ب‌ک: بشنجی یر آدی. ع۳، ل۲: آدی ملثا زمین دور. ع۷: باشنجی یر آدی مثلاً زمین دور. ت۱: بش لانجی یر آدی ملشا زمین دور. ع۸: سلمان زمین دور. ب‌خ: بلغار زمین دور. ت۲: آدی اسلام زمین دور. ل۳: بیشنجی یر آتی اسلام زمین دور.
۲۲- ب‌م- د: یوق. ۲۳- ت۱: آلتی لانجی یرینک آدی. ۲۴- ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ت۱، ل۳: آنده دور.
۲۵- ع۱: عربیه دالده. ع۲، ل۲: آدی غریبا تلده. ع۴: غریبائلده. ت۱: آلتی لانجی غریبا دلده. ب‌خ: غریب ویلده. ل۳، ت۲: آدی قریبه دالده.
۲۶- ع۱، ع۳: قورقب‌کز. ع۷: دوزخدین قورقیب‌کز خدانی بیلدی. ب‌م- ده: یرتیق (پاره شده). ت۱: دوزخدین قورقوب‌کز خدانی بیلده. ب‌خ: دوزخلار قورقوب صداسی دیلده. ل۳، ت۲: دوزخدین وهم ایله خدانی بیلده.
۲۷- ع۲- ده: بوزوق(ناخوانا). ع۷، ت۲: آنده اینیب. ت۱: آنده دور. ل۳: شیطان آنده اینب چقار آنده هر یلده.
۲۸- ع۷: یمان جایلار آنده بار.

۱۵

۱. سـفر ایدیب بارساق نوشـاه شهرینه
۲. کونگل اسـلانی دیـک یایلاخلاری بار
۳. سـیران ایتسـاک غنچه‌سـینه گلینـه
۴. باغچه‌سـینده بلبـل اویناخـلاری بـار

۵. یری سـازدور خسـته اولان سـاغالور
۶. آرّیـق مفلـس غریـب بـولان اونگالور
۷. سـر چمـن آغاجـی بیـلان دنگالـور
۸. عجب قـوش سـالمالی آولاخلاری بار

۹. میدانی دولـی دور شـکر قامیش دین
۱۰. دیلاک ایتمز هرگز قرداش قرداش دین
۱۱. اوسـتی یاپغلی دور کموش کرپجدین
۱۲. هر کیمینگ اوزی اوچون سولاخ‌لاری بار

۱۳. باش قوشمان دور آرّیق آغساق شاه بیله
۱۴. آتدیریب دوکون بیل سـاری یای بیله
۱۵. شـیروان قلعه‌سـی‌دور آنـی کیـم بیله
۱۶. هـر بورجـده آلتـون بایـداخ‌لاری بـار

۱۷. مختوم‌قلی سازدور صحبت‌دور ایشینگ
۱۸. اجل‌دین غیریدین بولمز تشویشـینگ
۱۹. بای‌لارینگ فقیرینگ اهلی درویشینگ
۲۰. یـوردی بولـور یالـی فرسـخ‌لاری بار

۴- ۶۰۹: بلبل اویاخلاری بار.
۱۲- ع۷- ده: شو سطر دین سونکی یوق (بعد از این مصراع، مابقی را ندارد).
۱۴- ب۴۰۰، ۶۰۹، ۱۸۰۲: دو قنبل باز نا بیله.
۱۵- ب۴۰۰، ۶۰۹، ۱۸۰۲: شروان قلاغی دور.
۱۶- ب۴۰۰، ۱۸۰۲: هر بو چنده.

۱۶

۱. کیمیانی توفراغه چالسنگ
۲. توفراقدین زر بهم ایدار
۳. هر نارسه‌نی یره سبسنگ
۴. سبدیگینگ یر بهم ایدار

۵. یخشی یمان بولمز معلوم
۶. هر کیم اوز بیلانینه عالم
۷. جهانه اوت چکدی ظالم
۸. یل یلدین شر بهم ایدار

۹. یخشی یگیت یول یترمز
۱۰. جهد قسمتدین گترمز
۱۱. منگ قیغی بر ایش بترمز
۱۲. توکل نر بهم ایدار

۱۳. بریمنگ بولسه هر قانده
۱۴. گوران سنگا بولور بنده
۱۵. بدقیلیق آدم یانینده
۱۶. یخشی‌لیق یار بهم ایدار

۱۷. مختوم‌قلی سوزلار سوزده
۱۸. غیرت اوتده حیا گوزده
۱۹. یل یلدین بو یوردیمیزده
۲۰. ظلم آرتیب زور بهم ایدار

۱- ع۴: تو فرقه چکسانک. ۲- ع۱، ع۳: زر فهم ایدار. ۳- ع۱، ب‌ک، ب‌خ، ل۴: هر نه که یره سفر سن. ع۳: بذرینکی یره سفارسن. ع۴: هر نه که سفار سفار سن. ۴- ع۱، ع۳: یر فهم ایدار. ۶- ع۲: هر اوز بیلانینه عالم. ل۴- ده: «اوز» سوزی یوق. ۷- ل۴: اوط اوردی. ۸- ع۱: شهر فهم ایدار. ع۳: فهم. ۱۰- ب‌خ: جهت قسمتدین کوب‌کتورماز. ل۴: قسمتدین آرتومز. ۱۱- ع۴: هنارینک بولسه هر قنده. ۱۲- ع۱، ع۳: نر فهم ایدار.
۱۵- ع۱، ع۲، ع۳، ب‌خ: بدخوی نینک دوشمان یانینده. ع۴: بدخوی لیق دوشمان یانینده. ب‌ک، ل۴: بدخوینک دوشمانی یاننده. ۱۶- ع۱: اربهم ایدار. ع۳: فهم. ل۴: یختلق یار. ۱۷- ع۲، ع۴، ل۴، ب‌خ: سویلار. ع۳: سویله.
۲۰- ع۱: زور بهم ایدار. ع۳:فهم.

۱۷

۱. کوب نامرده مال بریب سـن سـن دنیا
۲. گوزی گوکده قیغی‌سی یوق سیر گیدار
۳. قانی عقیلنـگ اوده دوشـوب یان دنیا
۴. نه مردلار بار یوقسـلّیقده خـوار گیدار

۵. آز عمرینگنی سورسنگ الوان عشرتده
۶. سونگ شیرین جان قالور اوزون حسرتده
۷. احمـق‌لار بـو یـرده قالـور غفلتـده
۸. عاقـل بـولان اوز غمنـی ایـر گیـدار

۹. نه دوغری گلانـه مهرینگ ایندردینگ
۱۰. نه گلمانه سـوغات سـلام گوندردینگ
۱۱. هیچ فرقی یوق سنده مردینگ نامردینگ
۱۲. آرسـلان اوتـر تلکی گچر شـیر گیدار

۱- ت۱-ده: «مال» سوزی یوق. ت۲: بریب سن دون دنیا.

۲- ت۲: یر کیدار.

۴- ت۱: یو قسیزلیقده خوار کیدار. ع۹: یکیدلار یوقسیلقد حوار کیدار. ل۴: نچه مردلار. ب‌خ: نه مردلار دور یوقوزلیقده خور کیدار. ت۲: یوقسول لیقده کور کیدار.

۵- ع۲، ع۴، ب‌خ: آز عمری. ع۳: آز عمر سورسنک. ل۱، ب‌ک، ل۲، ل۴: آزی عمری. ع۹: آز عمرینک.

۶- ع۲، ع۳، ع۴،ع۶، ت۱، ع۹، ل۲: قیبه جان. ل۴: صونکده جان قالور قایغی حسرتده. ت۲: سونکره دین قحبه جان قالور حسرتده.

۷- ت۲: احمقلار بو یورتده بولور غفلتده.

۸- ب‌خ: ایار کیدار. ل۴: عاقللی ادم غمنی یبر کیدر.

۱۰- ل۱: نه کیدانه سوغت. ل۴: کلماکانه صاوغا.

۱۱- ب‌م: فرق یوق. ع۸، ب‌خ: فرقی یوقدور. ل۴- ده: «یوق» سوزی یوق.

۱۲- ع۸، ب‌خ: تلکی اوتار.

۱۳. فایده دیلاب گلان دنیا شهریندین
۱۴. جانین بریب قوریب قالدی قهریندین
۱۵. دنیا مار دور اول یلانینگ زهریندین
۱۶. توی دوکولور قانت قرلور پر گیدار

۱۷. دنیا زن دور کوب اویناشلی أری بر
۱۸. بر اوپوشده إتینگ قانینگ سوری‌بیر
۱۹. اولندین سونگ شاه و گدا باری بر
۲۰. نچون هر کیم بولدی‌جاغین قویر گیدار

---

۱۳ ع۳، ع۴، ب‌م: بیداد ایلاب. ت۱: بیدار ایدیب‌کیلان دنیا شهریندین. ع۸، ب‌خ: فیدا ایلاب. ع۹: بداب‌کلان.

۱۴- ع۶- ده: یوق. ع۸: قالدی قریندین. ب‌خ: جانین بریب قریب قالدی قربیندین. ت۲: قوریب قالور.

۱۵- ع۶- ده: یوق. ت۱: بو یلانینک.

۱۶- ع۳: قانت قوریر فر کیدر. ع۱، ب‌ک، ب‌م، ل۱، ت۲: توی توکولیب قانت قرلوب. ل۴: توک توکولور قنات قایرول فر کیدر. ع۶: توییناق توکولور قانت قریلوع پر کیدار. ع۸، ب‌خ: قانت قریلور توی توکیلار فر کیدار.

۱۷- ت۱: دنیا کوب اویناشلی زن دور آیری بر. ل۴: دنیا برخاتونه بنکر اویناشی کوب ایری بر. ع۱، ع۳، ع۴، ل۲، ب‌م، ل۱، ت۲، ب‌خ: آری بار.

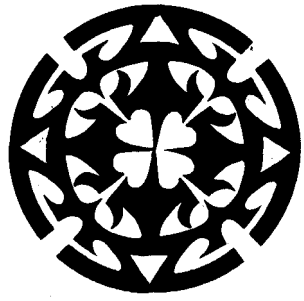
۱۸- ب‌م: سوزی بر. ع۸: سوریب ایر. ب‌خ: سوریب ییار. ل۴: جسدینک ده اتینگ قانینک صوراغی بر.

۱۹- ع۶: اولان سونک. ب‌خ: بار بیر. ل۴: شاه کیدای باری بر.

۲۰- ب‌م، ب‌خ: قویار کیدار. ل۱: نچون هر کیم بلدیچکین دیر کیدار. ع۹: نچوک کیم بولدیجفین دیر کیدار. ت۲: قریر هم بولدوجاغین ایر کیدار. ل۴: نچوک هر کیم یغانلارنک صالور کیدار.

۲۱. آدم اوغلی یالانچی‌نینگ یالان‌نی
۲۲. چین سانیب دور اگری باقیب گولان‌نی
۲۳. غم چکمه ای دنیا هر کیم آلان‌نی
۲۴. قرض مالینگ دور ینه قایدیب بیر گیدار

۲۵. مختوم‌قلی گوچلی بیلان گوراشمانگ
۲۶. خیری قویوب شر ایشلاره اولاشمانگ
۲۷. یخشی یمان سوزیم کوپدور قالشمانگ
۲۸. نچون هر کیم بیلدیکنچه دیر گیدار

۲۱- ل۱، ع۸، ع۹، ل۴: یلانی.
۲۲- ب‌م، ع۴: چین سانوب دور کری باقیب‌کلانی. ت۱: چین بیلب دور اکری باقیب‌کولانی. ل۴: چین صاغنمه ایکری باقوب‌کولانی. ع۳، ل۱، ع۸، ع۹، ت۲: کولانی.
۲۳- ع۳:چکمه غم ای دنیا هر کیم یلائنی. ب‌ک، ل۱، ع۸، ع۹، ت۲، ب‌خ: هر کم آلانی.
۲۴- ت۱: مالینک دونیه. ع۸، ب‌خ: قایدیب قویار کیدار. ل۲: کنه قیدیب. ل۴: قرضدار دور قایتوب ینه برور کیدار.
۲۵- ع۲: بیلان دالشمانک. ع۳: مختومقلی کویچلی بیله دانش ماینک. ع۴: بیلان دانیشمانک. ت۱: مختومقلی کوجلی بیلا تالاشمانک. ل۲، ع۹: مخدومقلی کوشلی بیلا داشلامانک. ل۴: محتوم قلی برلا تلاشمانک.
۲۶- ع۲، ع۳، ل۱، ع۹: خیری قویمانک. ع۴- ده: «خیری قویوب» سوزلاری یوق. ع۸: خیر قویب.
۲۷- ع۶: قانلشمانک. ع۸، ب‌خ: یخشی یمان سوزیم بار دور تلاشمانک.
۲۸- ع۱: بلدیجکین. ع۶: نجوک هر کیم. ل۱، ب‌خ، ل۲: نجوک هر کیم بیلدیجیکین دیر کیدار. ع۹، ل۴: نجوک هر کیم بیلدیجکین دیر کیدار. ت۲: هر کیم اوز بیلدیجاکین دیر کیدار.

۱۸

۱. بر یل اول گون باتر دین
۲. بللی مشهور خان تورار
۳. یـوزی ماه تابـان دیک
۴. بلـک‌لاری قـان تـورار

۵. گورینگ حسین میرزانی
۶. حقـا یـازار عرضه‌نـی
۷. یـرلار اوروب لرزانـی
۸. اسرافیل‌دین اون تورار

۹. حیوان انسـان شأنینده
۱۰. اجـل بـاردور یانینـده
۱۱. دجّـال دنیـا ایننـده
۱۲. باشـقه ملّت دین تورار

۱- ب‌ک: کون توغار دین. ل۳، ت۲: بر کون اول کون باتار دین. ت۱: یریلی اول.
۲- ب‌م، ب‌ک، ل۴: منشور خان. ت۱: بلّی منشور جان تورار. ت۲: منشور جان.
۳- ع۳، ل۴- ده: «دیک» سوزی یوق. ع۶، ب‌م، ل۱، ع۸: یوز لاری ماه. ع۹: یوزلار ماه.
۴- ع۲: بکلر قان.
۵- ت۱: کورینک سید میرزانی. ل۴: حسن مرزانی. ع۸: کورینک حسن مرضه نی. ت۲: کوزینک.
۶- ع۲، ع۳، ت۱: یاراز حقه عرزانی ل۱: یزاز حققه ارضانی. ب‌ک: یذر حقه. ل۲: یازار حقه غرضانی.
۷- ع۴: اورسه. ع۶، ع۹: یر کوک اوروب لرزانی. ب‌م: اورار. ل۴: اورار لارزانی.
۸- ع۸: اسرافیلدین ایل تورار.
۹- ع۴: عاشقلارینک شانینده. ع۶، ب‌م: انسان یاننده.
۱۰- ع۶، ب‌م: اولوم بار دور شاننده.
۱۱- ل۴: دجّال دنیا انکان صونک.
۱۲- ت۲، ل۴: باشقه ملتدین.

۱۳. عاشـق‌لاره رای بولمـز
۱۴. دنیـا یوکـی تـای بولمـز
۱۵. یـر یوزینـده آی بولمـز
۱۶. گون باتاردین گون تورار

۱۷. دجّال‌سازین‌قوران‌سونگ
۱۸. ساز صحبت‌سوران‌سونگ
۱۹. دونوب کعبه باران سونگ
۲۰. ارواح بیلـه جـن تـورار

۲۱. یأجـوج مأجـوج دیـرلار
۲۲. بیـری بیرنـی ایـرلار
۲۳. بیرین اولدوریب قویورلار
۲۴. بیرنینـگ یرینه اون تورار

۲۵. مختوم‌قلـی دیـر هیهات
۲۶. روز محشـر قیامـت
۲۷. ایـا قاضـی الحاجـات
۲۸. بارچه ایشـلار قین تورار

۱۳- ع۲، ل۴- ده: یوق. ل۱: عاشقلار رای. ع۸: عاشقه آیرای بیلمز. ب‌ک: عاشقلاره اوی بولمز. ل۳، ت۲: عاشق آرامی بولماز. ع۲: عاشق لاری اری بولمز.

۱۴- ع۶، ل۴- ده: یوق. ل۳، ت۲: دنیا یوکی تای کیلماز.

۱۵- ع۲، ع۳، ب‌م، ل۱: یری سره ای بولمز. ع۴: یری قره ای بولمز. ع۶- ده: یوق. ل۳، ت۱، ت۲: کوک یوزینده ای بولماس. ع۸: یرسز یره آی بولمز. ع۹: یره سره آی بولمز. ب‌ک، ل۲: یری سرا آی بولماز. ل۴: کون چاوریلور آی بولمز.

۱۶- ب‌م: کون دوغا ردین کون تورار.

۱۷- ل۱- ده: «سونک» سوزی یوق.

۱۸- ل۲، ع۴، ت۲: صحبتین. ع۶: سازلی صحبت.

۱۹- ع۶: قیدیب‌کعبه. ت۱: قایدیب‌کعبه. ت۲: ارواح بیلان.

۲۱- ت۱- ده: «مأجوج» سوزی یوق.

۲۲- ت۲: بیر بیرسین ایر لار.

۲۳- ع۲، ع۴، ب‌ک، ت۲: بیرین اولدیر قویار لار. ع۶: برین اولدین قویار لار. ل۴: برین اولتوروب قوینان صونک.

۲۴- ع۶: اول بیرینه اون تورار. ل۱، ب‌ک، ت۲: بر یرینه. ل۴: بیر بیرینه.

۱۹

۱. وقـت اولـور کـه بر یل دوشـر سـریمه
۲. خیـال هجـوم ایلاب جوشـی یانـدورار
۳. یورگیم جوش اورسه عقلیم جمع بولسه
۴. فکـر باسـار قیغـی هوشـی یانـدورار

۵. سـحر وقتـی درویـش نالشـه گلسـه
۶. بیلیندیـن یـوپ آلیب بویونینه سالسـه
۷. تنگـری سـوگان بنـده بـد دعا قیلسـه
۸. فلکنـی تتـرادور عرشـی یانـدورار

۹. احمـق اوزیـن عاقـل بیلـه دنـگ ایلار
۱۰. بر ایش توتار سونگره‌سیندین آنگ ایلار
۱۱. ذهنینـگ کاییـدار عقلینـگ تنـگ ایلار
۱۲. دیدیگینـگ ایلامـز ناشـی یانـدورار

۱- ع۱: وقت اولدی سه بر یل. ت۱: که بر یل کچر سریمه. ب‌خ: وقت اولاسی ل۴: وقت بولسه هر ایش توشار باشیمه.
۲- ب‌خ: هوشی یاندورور. ل۴: خوشی یاندرور.
۳- ع۱، ع۲، ع۳، ب‌م، ع۸، ع۹، ل۴: یوراکم جوش برسه عقلیم جم بولور.ع۷: یورکیم جوش برسه. ت۱: یوراکیم جوش برسه عقلم تالانور.
۴- ع۷: خوشی یان دور دور. ب‌م: منکر با سر قیغی هوشی. ل۴: فکر باسه.
۶- ب‌م: بیلیندین ایف آلیپ. ع۹: بیلیندین ایف آلیب بویونیمه سالسه. ب‌خ: بیلندین ایف آلیب بوینغه سالسه.
۷- ب‌م: تنکری قرغان بنده. ع۹: بر دعا.
۸- ع۱: فلکنی تترا دوب. ب‌م: ع۹، ل۴: فلکی.
۱۰- ع۹: کنک ایلار.
۱۱- ع۲: زهنک کایدور. ع۹: عقلینک کم ایلار. ل۴: زهننکی کایدورور.
۱۲- ع۳: باشی یاندورور. ب‌خ: دیدی کنک ایلامز.

۱۳. حق سویب‌دور علی کیمین ولی‌سین
۱۴. قدیم سـد دور عزتلامق اولی‌سین
۱۵. یتمیش ایکی ملّت گومر اولی‌سین
۱۶. سگ‌پرست ملّتی لاشـی یاندورار

۱۷. مختوم‌قلـی حقدین پیاله چکسـه
۱۸. پیاله جوش برسـه خیاله چکسـه
۱۹. عاشق‌لار باغریندین بر ناله چکسه
۲۰. داغـی الاندورار داشـی یانـدورار

۱۳- ع۲، ع۴، ع۹: عالی تکی ولی سین. ع۳: علی تک دلی دورسن. ب‌م: علی دیک ولی سین. ل۴: علی کبک.
۱۴- ع۲، ع۳، ت۱، ع۹: عزت ایتمک اولوسین. ل۴: قدیمی سوز دور.
۱۵- ل۴: ملت کورمز.
۱۷- ب‌م: مختومقلی حقت پیاله چکسه. ل۴: خیاله چکسه.
۱۸- ب‌م: پیاله جوش بریب وصاله چکسه. ع۹: چو برله. ل۴: خیاله چوش برسه.
۱۹- ب‌م: بغریندین یوز ناله. ع۹: عاشقلار یوراکدین بر ناله.
۲۰- ع۴: داغلاری آیلا ندورور. ع۷: داغلار آلاندورو اشی یاندور. ب‌م: داغی الاندورور. ل۴: داغلاری دوندیرور.

۲۰

۱. اقبالینگ اویانسه دولت یار بولسه
۲. داغه آزی اورسنگ داشی سیندورار
۳. طالعینگ اوقلاسه بختینگ شور بولسه
۴. پالوده‌نینگ پری دیشی سیندورار

۵. اجلینگ‌دین قورقوب گیرسنگ عمانه
۶. قورقیدین نه فایده گیدجک جانه
۷. عمرینگ آخر بلوب دولسه پیمانه
۸. خشخاشینگ سامانی باشی سیندورار

۹. بار سوزینه قولاق قویغین بیلانینگ
۱۰. آخری هیچ یره یتمز یالانینگ
۱۱. عمری مالی آرتر آلقیش آلانینگ
۱۲. قرغیش قالندرمز یاشی سیندورار

۱-ب‌خ: یار اولسه. ل۴: بختنک یار اولسه.

۲- ع۱: داغه اسّی. ت۲: داغه غرو اورسانک. ل۳: داغه غزو اورسانک. ع۲-ده: «داغه» و «اورسنک» سوزلاری نینک آراسیندا‌قی سوز دوشنوکسز. ع۶: داغه تفکی سالسنک. ب‌م: داعی عصا اورسنک. ت۱: داغه نضر سالسه داشی سیندورور. ع۸: داغه عصا.

۳- ع۲، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ت۱، ع۸، ت۲، ل۳: داغه اوق اورسه تاشی.

۴- ع۲، ب‌ک: پالوده پرانی. ع۳: پالوده پر دین. ع۴: پا سوده نی. ب‌م: پالده نینک بیری. ت۱: پالوده یومثاق آش دیشی سیندورور. ع۸: پالوده قرنی آش دیشی. ت۲: فلو برکان آش دیشی. ل۳: فلو دیب بریلان آش دیشی. ل۴: بولامج آشا سنک دیشی.

۶- ع۶: قورقماقدین نه پیدا.

۷- ل۲، ل۴: آخر بولسه.

۹- ع۱، ب‌م: قولاق سالغین. ت۱: بار سوینه قویغیل قولاق بیلانینک. ل۳: قولاق برکین. ل۴: قولاقنک صال بلانینک.

۱۰- ع۶: اول مراده یتماص ایشی یلغانینک. ع۷، ب‌ک: آخری هیچ یانه یتماز یلغانینک. ع۸: هیچ یانه.

۱۱- ع۴، ع۸: عمر مالی. ع۶: عمری کونه آرتار آلقیش آلغانینک. ت۱: عمر مالی ارتار آلقیش آلانینک.

۱۲- ت۱:قرغیش بر قالاندیرمز باشی سیندورور. ل۴: قالدور ماز.

۱۳. عاقلینگ سوزینه کونگل سوینور
۱۴. احمقینگ ایشینه ذهن کاینور
۱۵. مخنّث گینگ یرده عاقل ساینور
۱۶. دار یرده عقلی هوشی سیندورار

۱۷. مختوم‌قلی چولده گزان ناشینی
۱۸. بیلیک گورسه کوب سوردی دیب یاشینی
۱۹. دار مجلس‌ده دولی برسنگ کاشینی
۲۰. آشین ایا بیلمز کاشی سیندورار

۱۳- ع۲: کونکل سوین دور. ع۳، ب‌خ، ل۴: کونکل سوینه دور. ع۶: کونکل سوینا دور. ب‌م: سوینه دور. ت۱: عاقل نینک سوزینه کونکل سوینتور. ت۲، ل۳: عاقلینک ایشیندین.

۱۴- ع۲: ایشیند ذهن کایندور. ع۳، ب‌خ: ذهن کاینه دور. ب‌م: احمقینک ایشیندین زین کاینه دور. ت۲: احمق نینک ایشیندین فهمینک کاینور. ل۳: احمقینک ایشیندین فهم کاینور. ت۱: احمق نی ایسبندین زهین کاین تور. ب‌ک: احمقینگ ایشیندین زهن کاینور. ل۴: احمق نک ایشینه زیین کاینه دور.

۱۵- ع۲: عقل قین. ع۳: عقل قاینه دور. ع۴: عقل قیبو نور. ع۶ ف ع۷: محنت کینک یرده عقل قینادور. ل۴: کنک یرده بر نامرد عاقل فایه یناتور.

۱۶- ع۶: دار یرلارده عقل هوشنی سیندورور. ب‌م: عقل هوشی. ت۱: دار یرلارده. ب‌خ: عقلنی هوشنی. ل۴: تار یرده عقل هوشین.

۱۸- ع۳: ملکه سورمان کوب سوردی یاشنی. ع۴: کوب‌کوردی دیب. ع۶: کوب‌کزدی دیب سورمه آنینک یاشینی. ت۱: بیلیک سورمه کوب سیوردی یاشینی. ب‌خ: کوب‌کوردی دیب آنینک یاشنی. ل۳، ت۲: بیک کورمه کوب‌کزدی دیب یاشنی. ل۴: بلنک سورمه کوب کچرمیش یاشنی. ع۲، ع۷، ب‌م؛ ع۸: بیک سورمه کوب

۱۹- ع۱: آشین ایجه بیلمز کاسه نی. ع۶: آشنی ایه بیلمز کاشینی. ب‌خ: آشنی ایچه بیلماز کاسه نی سیندورور. ل۴: سیندیرور. ل۳، ت۲: آشین ایچه بیلماز.

۲۱

۱. اوبا اوجیناقی دپه
۲. ایرلانان آطه منگزار
۳. عقل‌سز ارلار زر بیلان
۴. یازیلان بد خطا منگزار

۵. دنیادور بر دویب سیز دریا
۶. غرق ایدار، بولمه بی‌پروا
۷. مغرور اولمه مال دنیا
۸. گزکلی نوبته منگزار

۹. قرداش‌سزه قوّت یوقدور
۱۰. اوغل‌سزه دولت یوقدور
۱۱. عیال‌سزه عشرت یوقدور
۱۲. خوش گونی حسرته منگزار

۱۳. یمان‌دین یخشی سد بولمز
۱۴. اصلی یخشی‌لار بد بولمز
۱۵. دنیالیک‌ده دولت بولمز
۱۶. اوغل چین دولته منگزار

۱- ع۱، ع۳، ع۴، ع۶، ل۱، بخ: دفه لار.
۳- ع۱، ع۳: یارامزار لار. بخ: عقل سیز بی تمیز ار لار زر بیله.
۵- ع۳- ده: یوق. بم، ل۱، ل۲: دنیا بر دویب سز دریا. ۶- ع۳- ده: یوق.
۷- ع۱: مغرور اولمه فانی دنیا. ع۲- ده: یوق. بم: ماله دنیا. بخ: مغرور بولمه فانی دنیا.
۸- ع۳ - ده: یوق. ۹- ع۳- ده: یوق. ۱۰- ع۳- ده: یوق.
۱۱- ع۳- ده: یوق. ل۲: عیا سیزه.
۱۲- ع۳- ده: یوق.
۱۳- ع۳- یوق. ع۴، ع۶، ع۹: یخشه.
۱۴- ع۲، بم، ل۲: اصلی یخشیدین بد. ع۳- ده: یوق.
۱۵- ع۴، ع۹، ل۲: دنیا لیکدین.
۱۶- ع۳- ده: یوق. ل۱: اوغل چون دولته. ل۲: اوغل اوچون دولته.

۱۷. یاتـان یـری یـلان قوینـی
۱۸. آسـیلانی ایتنـگ بوینـی
۱۹. پیس ارینگ یخشی خاتونی
۲۰. درّ بی‌قیمتـه منگـزار

۲۱. بورچ بیـلان دوز تـازه یاره
۲۲. آوی قاتـار روزگاره
۲۳. یمـان خاتـون یخشـی اره
۲۴. سـاویلمز تهمتـه منگـزار

۲۵. مختوم‌قلـی بـی مـرادم
۲۶. ایل‌لار خوش‌دور من ناشادم
۲۷. سوز معنی‌سـین آنگمز آدم
۲۸. بـر قوروق‌سـز ایتـه منگزار

۱۷- ع۳: یریم. ع۹: یرینک.
۱۸- ع۳: آسیلغانیم. ب‌م: الانینک بوینی آنینک. ل۲، ع۹: آسیلانینک.
۲۰- ع۳: مینک درلی قیمته منکزار. ع۴، ع۹: درلی بی قیمته. ع۶: ذره بی قیمته. ل۲: زر لی بی قیمته.
۲۲- ع۳: آوی قوشدینک روزکاره.
۲۴- ع۱: توکنمز تهمته.
۲۵- ع۳: مخدومقلی نا مرادام. ع۶، ب‌م: بی مرادم.
۲۷- ع۱، ع۴، ع۲، ب‌م، ل۲، ل۱، ب‌خ: انکلمز آدم.

۲۲

۱. قولاق برینگ قرداشلار
۲. بر عجائب سوزیم بار
۳. نه آزمایش ایلایور
۴. دوستینه پروردگار

۵. جهان ایشی‌دور جفا
۶. کیم گورمیش آندین وفا
۷. حقینگ دوستی مصطفی
۸. قالمامیش بو روزگار

۹. نور دوکولور یوزیندین
۱۰. پیغمبر یوق ایزیندین
۱۱. عالم آنینگ سوزیندین
۱۲. تابدی نظام و قرار

۱۳. ای دین اسلایان دوستان
۱۴. بولمه مالدین می مستان
۱۵. آیداین بر خوش داستان
۱۶. اگر بولسنگ خریدار

۱- ل۴: قولاق سالنک.
۲- ع۴- ده: «بار» سوزی یوق.
۳- ع۴: ایلار. ل۴: نه آزمایش ایلامش.
۴- ع۴: دوسلارینه. ل۴: دوستلارینه.
۶- ع۴، ع۸: کیم کوردی.
۷- ع۳: یغلاب اوتدی زار زار.
۸- ل۴: قالدیر ماش روزکار.
۱۲- ل۲: نظام قرار. ل۴: نظام هم قرار.
۱۳- ل۴: دوست دان.
۱۴- ع۳، ع۷، ل۱، ع۸، ل۲: بولمه مالدین بی مستان.
۱۶- ل۴: اکر بولسان.

۱۷. سس دوشگاچ زمین‌لاره
۱۸. یول یوق بولدی دین‌لاره
۱۹. مسجدده مؤمن‌لاره
۲۰. وعظ آیداردی پیغمبر

۲۱. یارانلار حیران واله
۲۲. سوز یتوشدی بو حاله
۲۳. حق اوچون برلان ماله
۲۴. بر یرینه اون طیّار

۲۵. رسول منبره قالمیش
۲۶. اوتوز اوچ منگ یغلمیش
۲۷. جمعه‌اوچون جمع بولمیش
۲۸. خلایق‌لار نه که بار

۲۹. دیدی علی باراین
۳۰. نه بار ایکان گوراین
۳۱. الله اوچون براین
۳۲. آز کوب هر نه کیم بار

۳۳. گلدی دیدی یا زهرا
۳۴. کونگلینگ اویدورمه قهره
۳۵. بریب آلاین بهره
۳۶. نه بولسه درهم دینار

۱۷- ع۳: زمین لار که. ل۲: زمین لار کا. ل۴: توشکاش زمین لار که.
۱۸- ع۴- ده: «بولدی» سوزیندین سونکی یوق. ۱۹- ل۲: مومن لارکا. ۲۰- ل۴: وعظ ایتاردی.
۲۱- ع۳: حیران اولا. ل۲: حیران اوله. ۲۲- ع۷: بوخاله. ۲۴- ع۸: هر برینه اون.
۲۶- ل۴: اوتوز اوح منک صحابه. ۲۷- ل۴: جمعه غه جمع اولمش.
۲۸- ل۴- ده: «خلایق لار» سوزلاری یوق: هر نه وار. ۲۹- ل۴- ده: یوق.
۳۰- ل۴- ده یوق. ۳۲- ل۴: آز کوب بولسه هر نه بار. ۳۳- ع۳، ع۴، ل۲، ل۱- ده: یوق.
۳۴- ل۴: کونکلنی قویمه قهره. ع۳، ع۴، ل۱، ل۲- ده: یوق.
۳۵- ع۳، ع۴، ل۱، ل۲- ده: یوق. ل۴: باروب آلدیم من بهره.
۳۶- ع۳، ع۴، ل۲، ل۱- ده: یوق. ل۴: بولسه بر درهم یا دینار.

۳۷. دیـر فاطمه بولسـه درهم
۳۸. بارسـام طعامـه برسـم
۳۹. اول ایکـی نـور دیـدام
۴۰. یاریـم آچـدور آغـلار

۴۱. دیـدی علـی یا سـبحان
۴۲. دلمنـب باقیـب هـر یان
۴۳. چیقـدی قاپـه ناگهـان
۴۴. گلـدی بـر سـائل دوچار

۴۵. دیور قیلماغین ناشاد سن
۴۶. ایـلا باشـیم آزاد سـن
۴۷. سـن بر مشکل‌گشاد سن
۴۸. قرق منگ آلتون بورجیم بار

۴۹. بـر خاتونیـم بـار اولـدی
۵۰. شـیرخواره قیزیـم قالدی
۵۱. اویـم‌ده ویـران بولـدی
۵۲. شـونچه بولوب‌مـن افگار

۳۷- ل۴: فاطمه دیر بولسه در هم.
۳۸- ل۴: باروب طعامه برسم.
۳۹- ل۴- ده: «اول ایکی نور» سوزلاری یوق.
۴۰- ل۴: آچ اولوبدور چوق آغلار.
۴۳- ع۳: چقدی قهفه ناکهان. ل۴: چقدی قافودین ناکهان.
۴۴- ل۴: کلدی دوشدی بر سائل دوشار.
۴۵- ع۳: دیر قا المغه ناشاد سن. ل۱: دیر قیلمه نا شاد. ل۴: دیدی شاه شاهان سن ایله. ع۷، ع۴، ع۸: دیدی قیلماغیل.
۴۷- ع۷، ل۱: کشاد. ل۴: سن مشکل کشاد سن.
۴۹- ع۳- ده: «بر» سوزی یوق.
۵۰- ل۴: شیر خوره.
۵۱- ل۴: اوی ایشیم ویران بولدی.
۵۲- ل۴: چونچه بولدیم من افکار.

۵۳. گداغه سـن قال دیدی
۵۴. اوغلان‌لارینه گل دیدی
۵۵. بای جهودغه آل دیدی
۵۶. اوغلان‌لاریمنـی زینهار

۵۷. پولینـگ اوتر مـن قَرَو
۵۸. اویم‌گـه گلمیـش براو
۵۹. اوغلان‌لار بولسون گرو
۶۰. پولینـگ بولغونچه طیّار

۶۱. جهود ساقلاب دو گلنی
۶۲. علی‌غـه بـردی پولنـی
۶۳. سـائل توتـوب یولینی
۶۴. گیتدی خوش و خرم‌وار

۶۵. فاطمه اوتورمیش اویده
۶۶. اوغـلان‌لاری گـروده
۶۷. اینی‌سی گوریب جهوده
۶۸. دیدی نه دور اوغلان‌لار

۵۳- ع۳: سائل غه سن.
۵۵- جهودغه آلدی دی. ل۴: باردی بای جهودغه دیدی.
۵۶- ل۴: آل اوغلان لاریمنی زنهار.
۵۷- ع۳: فولینک اید من غرو. ع۷: فولینک ایتار من غرو. ل۱: پلینک اتر من غرو. ل۴: فولینکنی ایتار من قراو.
۵۸- ل۴: اویمه کلمشدور براو.
۵۹- ل۴: بلالاریم بولسین کرو.
۶۰. ع۳، ل۴: بولغونچه فولنک. ل۱: بولغونچه پلینک.
۶۱- ل۴: جهود صاقلاب اوغلنی.
۶۲- ل۴: علیه بردی.
۶۷- ل۴: اناسی کوروب.

۶۹. آغه‌سی دیدی آلارنی
۷۰. ساتدی علی بولارنی
۷۱. قوللانور من بولارنی
۷۲. پولیم بولغونچه طیّار

۷۳. دیور آغه آمان نوربت
۷۴. تا که گلنچه حضرت
۷۵. ساقلا بولارنی حرمت
۷۶. گور نا بولور آخر کار

۷۷. اول اولوغ جهود ایتمز
۷۸. اینی‌سی‌نینگ سوزین توتمز
۷۹. اوتوز قولاچ یوب یتمز
۸۰. قرق قولاچ قویی‌سی بار

۸۱. جهود آیدار قل‌لارینه
۸۲. بارینگ قویی یول‌لارینه
۸۳. یوب‌سز کوزه ال‌لارینه
۸۴. بردی دیور سو چکینگ‌لار

۸۵. گوتاردی‌لار کوزه‌نی
۸۶. گوردی جبرائیل آنی
۸۷. میکائیل سیقدی یرنی
۸۸. آقدی قویی چشمه‌وار

۶۹- ع۳، ع۷؛ ل۱، ل۲؛ آغه سی دیر. ل۴؛ آغاسی در اولارنی.
۷۱- ل۲؛ قل نور. ل۴؛ قوللانور مز بولانی.
۷۲- ل۴؛ آغاسی دیر امان نربت.
۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰- ل۴- ده؛ یوق.
۸۱- ع۸؛ قل لارینی. ل۴؛ جهود آیتور اوغولارغه.
۸۳- ع۷؛ کوزه قول لارینه. ل۴؛ کوزه آلرینه.
۸۵- ل۴؛ کوزه نی کوتار دیلار.

۸۹. کوزه‌نی قالدیردیلار
۹۰. چشمه‌دین دولدوردیلار
۹۱. دورمایین گوتاردیلار
۹۲. بیلدیلار قدرت بار

۹۳. کوزه‌نی خمه دوکدی
۹۴. توکانمز آریق آقدی
۹۵. چاه جوشوب دوزه چیقدی
۹۶. جهود قورقیب ایتدی زار

۹۷. جهود ایلایب‌خدمت
۹۸. قیلدی آلارنی حرمت
۹۹. گتردی ناز نعمت
۱۰۰. دیدی بولمانگ بی قرار

۱۰۱. شاه‌زاده‌لار سلامت
۱۰۲. کونگل‌لاری عمارت
۱۰۳. علی ایلاب طهارت
۱۰۴. کونگلینده غمی بسیار

۱۰۵. حقه ایلایب نیاز
۱۰۶. دیدی ایا چاره‌ساز
۱۰۷. قیلدی دو رکعت نماز
۱۰۸. گوردی بر قوش زرنگار

۹۱- ل۴: توقتامای کوتارد یلار.
۹۲- ل۴- ده: «بیلدی» سوزی یوق.
۹۳- ل۴: کوزنی قمغه توکدی.
۹۵- ع۷، ع۸: چای جوشیب. ل۴: صو قیودان طشره چقدی.
۹۷- ل۴: ایلایوب عزت.
۹۸- ل۴: آلارنی اتدی حرمت.
۹۹- ل۴: کلتوردی تورلی نعمت.
۱۰۰- ل۴: آشانکز بولمای بی قرار.
۱۰۴- ع۸: کونکلده.
۱۰۵- ل۱، ل۲: حلقه ایلایوب. ل۴: حقغه ایلدی نیاز.
۱۰۶- ل۴- ده: یوق.
۱۰۷- ل۴: آسمان اوزره بر آواز.

۱۰۹. بوینی رنگ برنگ هنجی
۱۱۰. قیمتی عالم گنجی
۱۱۱. شاهزاده‌لار گویمنجی
۱۱۲. دیبان توتدی بیکبار

۱۱۳. قوش روان قانت چالدی
۱۱۴. علی‌نی بیله آلدی
۱۱۵. بک توت دیب آواز گلدی
۱۱۶. گیتدی علی بارها بار

۱۱۷. اول مرغ زرین نقّاش
۱۱۸. آسمان‌لارغه اوردی باش
۱۱۹. علی‌نی اولکه‌دین داش
۱۲۰. التب سالدی بر دیار

۱۲۱. ارشدی بر دیاره
۱۲۲. حیران قالدی بو کاره
۱۲۳. اسلار یر آدین سوره
۱۲۴. هیچ ارکک یوق عیال بار

۱۲۵. دیور نه بی‌حساب کان‌سیز
۱۲۶. نه خوش صفت خوش جان‌سیز
۱۲۷. سیز نچوک تمام زن سیز
۱۲۸. غریبم برینگ اخبار

۱۰۹– ل۲: بوینی رنکارنک اینجی. ل۴: بوینی زنکارین انجی. ع۲، ع۴، ع۷، ل۱: بوینی زرنکارینک هنجی.
۱۱۱– ع۷، ع۸: شاه زاده لار قوانجی. ل۴: شاه زادلار سوینجی.
۱۱۲– ل۱، ل۲: توتدی سبکبار. ل۴: توتدی سینه سبک وار.
۱۱۳– ل۲: روان قان چالدی. ۱۱۴– ل۴: علی نی کوتاریب آلدی.
۱۱۶– ع۷، ع۸: علی باره باره.
۱۱۸– ل۱، ع۸، ل۲: اوریب باش –.
۱۲۶– ل۲: خوش سانسیز. ع۳، ع۴، ع۷– ده: «خوش جانیز» سوزلاری یوق.
۱۲۷– ع۷: سز تمام نجون. ل۱، ل۲: سز نجون تمام. ع۸: سز تمام نه اوچون.
۱۲۸– ع۸: برینک خبار. ل۴:برنکلار خبار.

۱۲۹. دیدیلار عید حالی‌دور
۱۳۰. خلق ایچرده دولی‌دور
۱۳۱. خمس عشر مالی‌دور
۱۳۲. مسجدلار خروار خروار

۱۳۳. علی مونی اشیتدی
۱۳۴. تازه طهارت ایتدی
۱۳۵. خلقینگ جمعه‌سینه گیتدی
۱۳۶. بر کنجده توتدی قرار

۱۳۷. واعظ چیقدی منبره
۱۳۸. خلقه نصیحت وره
۱۳۹. سوزین تاپمدی سوره
۱۴۰. یغلاب اوتوردی ناچار

۱۴۱. نصیحتینگ دلپذیر
۱۴۲. تاپیب سندین خلق حضور
۱۴۳. واعظ دیر شاه وزیر
۱۴۴. ایل سوزینگا انتظار

۱۴۵. واعظ دیور بولینگ آگاه
۱۴۶. یادیمه گلمز ناگاه
۱۴۷. ای وزیر ای پادشاه
۱۴۸. مونده محمدی بار

۱۲۹- ل۴: عید کونی دور.
۱۳۰- ل۴: خلق اشکاری تولی دور.
۱۳۱- ل۴: خمس عشر زماندور.
۱۳۴- ع۷: درو طهارت. ل۴: تازه دان طهارت.
۱۳۵- ل۱، ع۸: خلقینک جمینه. ل۴: خلق یغلغان یره کتدی.
۱۳۷- ل۴: امام چقدی.
۱۳۸- ل۴: نصیحت بره.
۱۳۹- ل۴: تاپمادی دیه. ع۷: تاپمادی سره.
۱۴۱- ل۴: نصیحتینک دلسریر.
۱۴۳- ل۲، ل۴: واعظ دیر.
۱۴۵- ع۸- ده: یوق.
۱۴۶- ع۸- ده: یوق.
۱۴۷- ع۸- ده: یوق.
۱۴۸- ع۸- ده: یوق.

۱۴۹. دیورلار تاپسـق احمدی
۱۵۰. ایلارمـز آنـگا بـدی
۱۵۱. بـار بولسـه محمـدی
۱۵۲. پاره‌لارمـز صـد هـزار

۱۵۳. شـیرین ایلاب تل‌لارنی
۱۵۴. آلداب آلمیـش ایل‌لارنی
۱۵۵. آتـا بابـا یول‌لارنـی
۱۵۶. ترک‌ایدیب‌بولمیش‌بیزار

۱۵۷. واعـظ آیـدار ای مردان
۱۵۸. کونگلیم‌قورقار‌اول‌اردین
۱۵۹. چاغرایـن منبردیـن
۱۶۰. اول اوزیـن ایلار آشـکار

۱۶۱. واعظـه قـولاق سـالیب
۱۶۲. اوشـبو پندینـی آلیـب
۱۶۳. بارچه‌سـی راضی بولوب
۱۶۴. اوتوردیـلار انتظـار

۱۶۵. واعـظ دیور حـق حرمتی
۱۶۶. پیغمبرینـگ سـنّتی
۱۶۷. اوزینـگ بیلـدور ای فتی
۱۶۸. اون ایکـی سـؤالیم بـار

۱۴۹– ل۲: دیر تافسق. ل۴: اقتاروب تابنکز آنی.
۱۵۰– ل۴: اول فاسق اولا محمدی.
۱۵۱– ل۴: تابسانکز لار آنی.
۱۵۲– ل۴: ایلانکز صد پاره بار.
۱۵۷– ل۴: واعظ دیدی ایل مردان.
۱۵۹– ل۴: من چاقرایوم بو یردان.
۱۶۰. ل۴: اول قلور اشکار. ع۳، ع۷، ل۱، ع۸: ایلاب آشکار.
۱۶۱– ل۴: واعظ غه قولاق صالوب.
۱۶۲– ل۴: آننک سوزینی آلوب.
۱۶۵– ل۴: واعظ دیر حق قدرتی. ع۳: یلدیر ایلی سنّتی.
۱۶۶– ل۴: پیغمبرینک حرمتی.
۱۶۷– ل۴، ل۴: اوزینکنی بلدور.

۱۶۹. اگر اوزینگ بیلدیرسنگ
۱۷۰. قرشیمده گلیب دورسنگ
۱۷۱. سوزیم جوابین برسنگ
۱۷۲. مال برور من خروار خروار

۱۷۳. قهری قایناب باشیندین
۱۷۴. توردی علی جوشیندین
۱۷۵. باردی واعظ پیشیندین
۱۷۶. دیدی منم احمدی

۱۷۷. قول ایرارمز تقدیره
۱۷۸. بیلمز بز بو یر نیره
۱۷۹. نچه سوزینگ بار سوره
۱۸۰. لیکن سونک سؤالیم بار

۱۸۱. مسجد ایچره ضحی دیک
۱۸۲. خلق‌لار دیدی سهی دیک
۱۸۳. علی بر اژدها دیک
۱۸۴. سورونیب‌دوردی‌ستون‌وار

۱۸۵. خوفه دوشر تنده جان
۱۸۶. لرزانه گلیب جهان
۱۸۷. واعظ آیدار ای جوان
۱۸۸. گلماسون قهرینگ زینهار

---

۱۷۰. ل۴: قاشیمه کلیب. ۱۷۱- ل۴: سوزمنک جوابن برسنک.
۱۷۴- ل۴: باردی علی خوشندین. ۱۷۵- ع۷-ده: «واعظ» سوزی یوق. ل۲: واعظ باشندین.
۱۷۶- ل۱: دیر منم احمد یار. ع۳، ع۴، ع۸: دیر منم احمدیم بار.
۱۷۷- ل۴- ده: «تقدیر» سوزی یوق.
۱۷۸- ل۴: بلماز مز بونه یره. ۱۷۹- ل۴: نجه سوزین بار سوره.
۱۸۰. ل۴: سوئالم بار.
۱۸۱- ل۴: مسجد اچره اول علی. ع۸: ایچر صحادیک.
۱۸۲- ل۴: واعظ خلق دیرلار بلی.
۱۸۶- ل۴: لرزانه کلور جهان.

۱۸۹. بـر نـه دور ایکـی بولمز
۱۹۰. ایکـی نـه دور اوچ بولمز
۱۹۱. اوچ هم دخی تورت بولمز
۱۹۲. بـاش آلتـا یـوق برابـر

۱۹۳. آلتـی نـه یـدی بولمـز
۱۹۴. یـدی هـم سـکز بولمـز
۱۹۵. سـکز هـم توقـوز بولمز
۱۹۶. توقـوز یوق اونه هم سـر

۱۹۷. اون نـه دور اون بر بولمز
۱۹۸. اون بـر اون ایکـی بولمز
۱۹۹. اون ایکـی اون اوچ بولمز
۲۰۰. دیـب تمام ایتـدی گفتار

۲۰۱. علـی حقینـگ کتابیـن
۲۰۲. آچیب‌معرفـت بابیـن
۲۰۳. آیـدار واعـظ جوابیـن
۲۰۴. تنگلانگ ای شـهر بر بار

۲۰۵. حق بـر دور ایکـی بولمز
۲۰۶. ایکـی آی گون اوچ بولمز
۲۰۷. واجب‌سنّت‌تورت‌بولمز(؟)
۲۰۸. تـورت عناصـر دور چهار

۱۸۹- ل۴: دیدی بر نه ایکی بولمز. ۱۹۱- ل۴: اوچ دخی هم تورت. ۱۹۲- ل۴: بش التی یوق.
۱۹۴- ع۳: یدی سکز بولمز. ۱۹۶- ع۸: توقوز اون هم برابر. ل۴: توقزی یوق اون هم بار. ع۷: اون هم.
۱۹۷- ع۸: اون نادور او بیر بولماس. ۱۹۸- ع۸: اون ایکی بولماس. ل۴: اون ایکی بر بولمز.
۲۰۰- ع۸: اتدی کفاری. ل۴: تمام دیب اتدی کفتاری.
۲۰۲- ل۴: مغفرت بابین. ۲۰۳- ع۳: ایتالی واعظ جوابین-. ل۱، ل۲: آیتای واعظ. ل۴: ایتایوم واعظ جوابن-.
۲۰۴- ع۸: جوابین تنکلاینک ای شهریار. ل۴: تنکلانکز شاه وزیر هر نه بار.
۲۰۵- ل۴: الله بر دور.
۲۰۷- ع۳، ع۴، ع۷، ل۲، ل۱: فرض واجب. ع۷، ع۸: اوچ وتر هم تورت بولماس. ل۴- ده: «واجب» سوزی یوق.
۲۰۸- ل۴: دورت عیاندور جهاریار.

۲۰۹. باش حـواس خمس دور
۲۱۰. قد آلتی دور آلتی جهد(؟)
۲۱۱. هفـت دوزخ سـکز جنّت
۲۱۲. توقـوز آی حمـل قرار(؟)

۲۱۳. اون حاجیان ایشی خوب
۲۱۴. اون ایکـی پسـر یعقوب
۲۱۵. اون ایکی آیدور مرغوب
۲۱۶. دیور دخی نه سوزینگ بار

۲۱۷. راسـت دیدی آچدی آغز
۲۱۸. خط دیـب یـازدی کاغذ
۲۱۹. قبـول ایـلادی واعـظ
۲۲۰. هـم بارچـه خلایـق‌لار

۲۲۱. واعـظ دوردی دیلاگـه
۲۲۲. کامـل بولـوب ولی‌گـه
۲۲۳. خلـق آیـدار علی‌غـه
۲۲۴. سورغین نه سوزینگ بار

۲۰۹- ل۴: بش وقت خمس دور.
۲۱۰- ل۴: آلتنجی وتر خاص دور.
۲۱۱- ل۴: یدی دوزخ سکز جنت.
۲۱۲- ع۷: توقوز زن حمله قرار. ع۸: توقوز نه حمله وار. ل۴: توقزده حمل توتدی قرار.
۲۱۳- ع۸: ای حاجیان. ل۴: اون حاجیان قرفه خوب.
۲۱۴- ع۳، ع۴، ع۷،ل۲، ل۱: اون بر. ع۳: اون ایکی.
۲۱۵- ل۴: اول ایکی امام دور مرغوب.
۲۱۶- ل۴: دیدی دخی.
۲۱۷- ل۴: آشدی آغز.
۲۱۸- ل۲: خط ادیب. ل۴: خط ایتوب یازدی کاعز.
۲۲۱- ع۷، ع۸، ل۲: واعظ توردی بیلیکه. ل۴: واعظ توردی بلیکه. ل۱- ده: یوق.
۲۲۲- ع۷، ع۸، ل۲: کامل بلیب ولیکه. ل۱- ده: یوق. ل۴: قبول بولوب دلیلکه.
۲۲۳- ل۱- ده: یوق. ل۴: خلایق دیدی علیکه.
۲۲۴- ع۸: سورغیل نچه سوزینک بار. ل۲: نه سوزینک وار.

۲۲۵. علی دیر واعظ دیسون
۲۲۶. واعظ سوزین شاه دیسون
۲۲۷. شاه دیگانین خلق دیسون
۲۲۸. من هم سورای بیکبار

۲۲۹. خلق آندین بولوب آگاه
۲۳۰. قبول ایتدیلار ناگاه
۲۳۱. واعظ دیور خلق و شاه
۲۳۲. بارچه ایتدی اختیار

۲۳۳. نا دور عرشده بتلمیش
۲۳۴. بهشت قاپه بتلمیش
۲۳۵. برگ طوبی بتلمیش
۲۳۶. دیدی ایتدی گفتار

۲۳۷. دیب لا اله الّا الله
۲۳۸. محمد رسول الله
۲۳۹. اوچ آیدیب مونی خلق شاه
۲۴۰. مسلمان بولدی کفّار

۲۲۶- ل۱: شاه ایتسون. ل۴: واعظ سوزین اشتسین.
۲۲۷- ع۷: شاه دیدیکین.
۲۲۸- ل۱- ده: یوق. ل۴: من هم سورایم یکبار.
۲۲۹- ل۴: خلق آندین اولدی آکاه.
۲۳۱- ل۱، ل۲: واعظ وزیر خلق شاه.
۲۳۳- ل۴: علی دیر عرشده بتلمیش.
۲۳۴- ل۱: قضا بتلمش. ل۴: بهشت ده هم بتلمش.
۲۳۵- ع۷: یرکی طوبی. ع۸: بلکه طوبی. ل۱: برکی طوبه. ل۴: طوبی برکنده بتلمش.
۲۳۶- ع۷ : تیدی ایتدی کنفار. ل۴: بویله دیب اتدی کفتار.
۲۳۷- ل۱، ل۲- ده: «دیب» سوزی یوق. ل۴: دیدی الله لا اله الا الله.
۲۳۹- ع۷: اوچ تیب‌مونی. ل۱- ده: «اوچ» سوزی یوق. ل۲: اوج دیب‌مونی.
۲۴۰- ل۴: بویله دیب اتدی اقرار.

۲۴۱. حق آندین رحمت ساچیب
۲۴۲. نور گلیب ظلمت قاچیب
۲۴۳. شاه علی بویونین قوچوپ
۲۴۴. چوخ یغلادی زار زار

۲۴۵. دیور ای شاه ولایت
۲۴۶. خوش‌وقت اولدیق بیغایت
۲۴۷. سندین تاپدیق هدایت
۲۴۸. اسلامی ایتدینگ آشکار

۲۴۹. سوراشدیلار گلانین
۲۵۰. اول هم دیدی بولانین
۲۵۱. هر نه زر یغلغانین
۲۵۲. ایتدی‌لار آنگا نثار

۲۵۳. خلقه اسلام یایلدی
۲۵۴. کفردین دین دوریلدی
۲۵۵. دینه تعلیم بریلدی
۲۵۶. ایدارلار غسل کفّار

۲۴۱- ع۷، ع۸، ل۲: حق آنده. ل۴: خلقغه اول رحمت ساچپ.
۲۴۲- ل۴: ظلمات قاشوب.
۲۴۳- ل۴: واعظ علی بوینون قوشوب.
۲۴۶- ل۱، ل۲: خوش اولدیق بی غایت. ع۸: برخوشوقت اولدیق غایت. ع۷: اولدیق غایت.
۲۴۷- ل۴: علی قلدینک هدایت.
۲۴۸- ل۴: دین اسلام اتدنک اشکار.
۲۴۹- ل۲: کلکانین.
۲۵۱- ع۳، ع۴: هر نه زار یغلغانین -. ل۴: هر نه زر یغلاغانن.
۲۵۲- ع۸: انکا نضار. ل۲: نثار. ل۴: آنده اتدی اشکار.
۲۵۳- ع۳: خلقه اغلام. ع۷، ل۱، ل۲: خلقه اعلام یوریلدی. ع۸: خلقه اغلام یوریلدی. ل۴: خلقنه اعلام بویورلدی.
۲۵۴- ع۷، ل۱: کفر دینی دربلدی. ع۸: کفر دینی دوریلدی -. ل۴: کفر دین تمام دوریلدی.
۲۵۵- ل۴: دین تعلیمی برلدی.
۲۵۶- ع۷: ادالا علی کفار. ع۸: غسلی کفار. ل۲: آیا لاغسل کفار. ل۴: اتدیلار.

۲۵۷. تورت یوز منگ زر نقدی
۲۵۸. قولینـه جبّـار قویـدی
۲۵۹. قلعه‌دین داشار چیقدی
۲۶۰. گلـدی مـرغ زرنـگار

۲۶۱. اوّلقـی کمیـن ایتـدی
۲۶۲. مرغ آیاغین بک توتدی
۲۶۳. قوش‌اوچوب‌هواگیتدی
۲۶۴. ایـلادی داخـل دار

۲۶۵. شـک ایلامه بو کویده
۲۶۶. آرتغین قویـوب اویده
۲۶۷. قرق منگ آلتون جهوده
۲۶۸. التـب اول شـاه صفدر

۲۶۹. درهـم و دینارلاریـن
۲۷۰. بیلـه آلیـب بارلاریـن
۲۷۱. گتـردی اوغلانلاریـن
۲۷۲. فاطمـه آندیـن بی‌خبر

۲۵۷- ع۸، ل۳: تورت مینک آلتون. ل۴: تورت منک التون زر نقطی.
۲۵۸- ع۳: قونینه جباد قوی. ع۷: جبار برقدی. ل۱: قدینه جبار قدی. ع۸: قوینه جبار برقدی. ل۲: قونینه جبار قدی. ل۴: شاه علی که برقدی.
۲۵۹- ع۳: قلغه داشغری. ع۸: قلعه دین داشه. ل۴: آلو علی یوله باقدی.
۲۶۰. ع۷، ع۸: بر قوش. ل۲: مرغ زرین کار. ل۴: اول قوش.
۲۶۱- ل۴: اول قوش قناطن قاقدی.
۲۶۲- ل۴: علی آیاغن توتدی.
۲۶۳- ل۴: هوایه کتدی.
۲۶۴- ع۸: داخلی وار.
۲۶۵- ل۴: شکر اله بو کویده.
۲۶۶- ل۲: ارتغانین. ل۴: آرتوغن قویدی اویده.
۲۶۷- ل۴: قرضین التدی جهوده.
۲۶۸- ع۳: اول شاه حضور. ل۴: شکر دیدی یا جبّار.
۲۶۹- ل۲: درهم دینار لار.
۲۷۰. ع۸: بیله التب بارلاین.
۲۷۱- ل۴: ایکی اوغلین آلوب امام.

۲۷۳. بو ایـش حضرتـه لایق
۲۷۴. رسـوله بولـدی آیـق
۲۷۵. جمعـه اوچـون خلایـق
۲۷۶. یغلمیشـدی نـا کـه بار

۲۷۷. علـی مسـجده گیتـدی
۲۷۸. گـور نچه ایشـلار بتدی
۲۷۹. بر شهری مسلمان ایتدی
۲۸۰. خلـق نمـازه انتظـار

۲۸۱. ایشـلار گـوردی خفیده
۲۸۲. گلـدی دوردی قاپیـده
۲۸۳. رسـول آیـدار علـی‌ده
۲۸۴. سورینگ، کوب‌خبرلار بار

۲۸۵. اول علـی توتـان قوش
۲۸۶. حق اوچون ایلایان ایش
۲۸۷. شهر مسـلمان بولمیش
۲۸۸. جملـه کـه بـردی اخبار

۲۷۳- ل۴: بو ایش نی دیر خلایق.
۲۷۴- ل۴: حضرت که دیمک لایق.
۲۷۶- ع۳، ع۷، ع۸: نا کم وار. ل۴: یغلمش ایردی هر نه که بار.
۲۷۷- ل۲: علی مسجددین. ل۴: مسجد که علی.
۲۷۸- ل۴: کور نچوک اشلاربتدی.
۲۷۹- ل۴: بر شهونی. ۲۸۰. ل۴: خلق علی که انتظار. ل۱: نمازده.
۲۸۱- ع۷، ع۸: کوردی صفیده. ل۴: خفیه ده.
۲۸۲- ل۴: علی تورور قافوده.
۲۸۳- ل۱- ده: «علی ده» سوزلاری یوق.
۲۸۴- ل۴: سورنک بک کوب‌خبر بار.
۲۸۵- ع۷، ل۱، ع۸، ل۲: قوشین. ل۴: اوتوتغان قوشین.
۲۸۶- ل۴: اتکان ایشین. ۲۸۷- ل۴: جمله مسلمان بولمشین.
۲۸۸- ل۱: جمله بردی اخبار. ع۸: حکیمه بردی اخبار. ل۴: بربر خبر بردی حیدار.

۲۸۹. خبریـن بـردی حیـدر
۲۹۰. دیـورلار الله اکبـر
۲۹۱. تحسـین ایتـدی پیغمبر
۲۹۲. تـوروب نمـاز قیلدیـلار

۲۹۳. بـر افتـاده دوشـگینه
۲۹۴. کونگل گلسـه جوشغونه
۲۹۵. حق اوچون علی عشقینه
۲۹۶. بـر یرینـه اون طیـار

۲۹۷. ای بیلمیـان بوش بویون
۲۹۸. حق یولینه کیم برسه طون
۲۹۹. بـو دنیاده بـر یرینه اون
۳۰۰. بـرار اول پـروردگار

۲۹۰- ل۱: دیدیلار الله اکبر. ل۴: اشتدیلر جمله سرور.

۲۹۲- ل۱: هم بارچه خلایق لار. ل۴: هر نه صغار هم کبار.

۲۹۳- ع۳- ده: یوق. ل۲: بر افتاد دوشکنه. ل۴: بر هفته دور دوش کانه.

۲۹۴- ع۳- ده: یوق. ل۴: کونکل یتدی خوش کانه.

۲۹۵- ع۳- ده: یوق. ل۴: حق عشقینه مردانه.

۲۹۶- ع۳- ده: یوق. ع۷، ع۸: بریرکانه طیار. ل۱: بریرکنه اول طیار. ل۲: بر بیرینه اول طیار. ل۴: شویله اولدی کار زار.

۲۹۷- ع۳-ده: یوق. ل۱، ل۲: ای بیلمیان یولداش یون. ل۴: مسلمان قرداش لار.

۲۹۸- ع۳- ده: یوق. ع۷- ده: «کیم» سوزی یوق. ل۴: حق دین اوچون سرداشلار-.

۲۹۹- ع۳- ده: یوق. ل۴: هر کیمه بر خیر ایشلار.

۳۰۰- ع۳- ده: یوق. ل۴: برینه اون برور بروردکار.

۳۰۱. علی کرمین یازدی
۳۰۲. مؤمن‌لار کونگلی قالدی
۳۰۳. بولور آخرت مزدی
۳۰۴. بی‌حساب و بی‌شمار

۳۰۵. جانیم جرعه مستیدور
۳۰۶. کونگلیم حق هوسیدور
۳۰۷. دستیم علی دستی دور
۳۰۸. اخلاصینگ بولسه ای یار

۳۰۹. مختوم‌قلی من جانه
۳۱۰. اینانمز من جهانه
۳۱۱. دعاده یاد قیلانه
۳۱۲. ایام بولسون مددکار

۳۰۱- ع۳- ده: یوق. ل۴: علی کاعز کورکزدی.
۳۰۲- ع۳- ده: یوق. ل۴: مؤمن لارینک.
۳۰۳- ع۳- ده: یوق. ل۴: بو دور دیدی آخرت مزدی.
۳۰۴- ع۲- ده: یوق. ل۴: بو بی حساب.
۳۰۵- ع۳- ده: یوق. ع۷: جرعه مستی.
۳۰۶- ع۳- ده: یوق. ع۸: حق پیوستی دور. ل۲: حق هوست دور.
۳۰۷- ع۳- ده: یوق. ع۸: دوستیم علی دوستیدور.
۳۰۸- ع۳- ده: یوق.
۳۰۹- ع۳- ده: یوق.
۳۱۰- ع۳- ده: یوق.
۳۱۱- ع۳- ده: یوق.
۳۱۲- ع۳- ده: یوق. ل۴: بولسین خدا مددکار.

۲۳

۱. ساغ سلامت سرمست اولوب گزان جان
۲. تـورت بلانینـگ بریسـیندین ایگلارلار
۳. یا سـاویقدین یا قزغیندین قوریر قان
۴. تـن اوسـتونده طبیب‌لارنـی اگلارلار

۵. رزق وکیلـی گلـور رزقینگ یـوق ایدیب
۶. گورانگا قور دوکـوب یولینگ بک ایدیب
۷. دمینـگ فرشته‌سـی دمینـگ توکادیـب
۸. ایلینگ گونینـگ اوزگا یوردی چاغلارلار

۹. اگسیک‌لارینگ ساچ یایرلار باش بوکیب
۱۰. یارینگ‌دوستینگ یغلاشرلاریاش‌دوکوب
۱۱. قرداش دوغان قاتناشـرلار آش توکوب
۱۲. قونسـه گوچمـز قـره یـورده باغـلارلار

۲- ل۴: برسندین کلور لار.

۳- ع۲: یایانغندین قوریر جان. ع۴: یانیقدین قوریر جان. ع۹: یانغیندین قوریر جان. ل۴: دمنک صوسز یانغندین قورورجان.

۴- ل۴: تن اوستنه طبیب اولان کلور لار.

۵- ع۴: وکیل. ل۴: رزقینک وکیلی توکلتیب.

۶- ع۸: کورانکی قوریدوب. ع۹: کوزینکا غور توکوب. ل۴: کورانی قورقوتب یولین برکت.

۷- ع۸: دمینک قوقادیب.

۸- ع۲: اوزکا اورتا جغلار لار. ع۴: اوزکا اورته چاغلار لار. ل۱: اوزکه اورنی. ل۴: اوزکه اورون چاغلار لار. ع۸: اوزکا اوزنی چاغلار لار. ع۹: اوزکا یورته. ل۲: اوزکا اورتی چاغلارلار.

۹- ل۲- ده: «بوکوب» سوزی یوق. ع۴، ع۲، ب‌ک، ل۱، ع۸، ع۹: یاش توکوب. ل۴: اهل عیال لرینک تمام یاش توکوب.

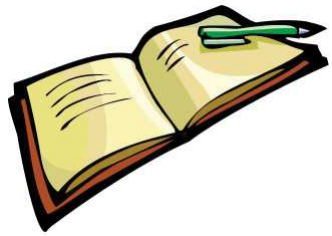
۱۰- ع۸: یارینک دوستینک یاش توکارلار یغلاشیب. ب‌ک، ل۲: یغلور لار یاش توکیب. ل۴: خاتون قیزلار ساچین یولوب یاش توکیب.

۱۱- ع۲، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک: قرداش دوغان قتلانورلار آش توکوب. ع۳: قرداش دوغان قاتلانورلار اش توتوب. ل۲: قرداش دوغان فتلان لار آش توکوب. ل۴: توغان کلور اش توکیب.

۱۲- ع۳، ل۲: قره یورده باغلارلار. ع۴: بارسه کوچمز قره یورتده باغلار لار. ل۴: کوچمز قوانغو یورده.

۱۳. خبر دوشــر فلان کیمسه اوتدی دیب
۱۴. چراغی سوندی دیب گونی باتدی دیب
۱۵. دنیا قویوب آخرت عزمین ایتدی دیب
۱۶. الله رحمت ایتســون دیــب دارغارلار

۱۷. کیم باردور که فلک باغرین بوزمامیش
۱۸. گوره‌سین قیمامیش کونگلین ازمامیش
۱۹. مختوم‌قلــی داغ دریــالار دوزمامیش
۲۰. بــو دســتوردور آیرالیغــه آغــلارلار

۱۳- ع۲: اولدی دیب.
۱۴- ل۴: چراغی اوشدی دیب.
۱۵- ع۲، ب‌ک: دنیانی قویب. ع۴، ع۸: آخرده کتدی دیب. ل۴: آخرته کتدی دیب.
۱۶- ل۴: اتسون دیرلار دعا قیلار لار.
۱۷- ع۲، ع۹: بغرین ازمامیش.
۱۸- ل۴: قوم قبیله دین الین اوزمامیش.
۲۰- ل۴- ده: «بو» سوزی یوق.

۲۴

۱. یـر آسـتیندا مسـکن توتـان صراطـه
۲. داغلار کمین یوز منگ ریسـمان داقرلار
۳. عـذاب برمـاک اوچـون هـر بـر نامرده
۴. یـدی یـر آسـتیندین اونـی چکـرلار

۵. یـارادان اللهدیـن فرمـان یتوشسـه
۶. یتمیش منگ صف ملک دوشـرلار غصه
۷. هـر صفی انس جنـه یتمیش منگ حصه
۸. آلیـب گلیـب یـر یوزینـده چوکرلـر

۹. تورت ستون هر ستون اوتوز منگ باشلی
۱۰. اوتوزمنـگ دهانلـی اوتوز منگ دیشـلی
۱۱. هر دیشـی بـو بلند داغلاردیـن گوچلی
۱۲. هر دیشـینه اوتـوز منگ زنجیـر داقرلار

۱- ع۹: صراط. ل۴: توتان بر آطه.
۲- ع۶: تیقار لار. ل۴: یوز منک یسمان.
۳- ع۹: هر نه نامرده-.
۴- ع۴: آستنه. ل۴: آستندان اوطلارچکار سن.
۶- ع۹: دوشر بوحصه.
۷- ع۴، ع۶، ع۹: هر صف انس چنکه.
۸- ع۸: هر یوزینده.
۱۱- ع۲، ع۴، ع۶: بو دیشی بو بلند داغلار کوجلی. ع۹: بوتیشی بوینده داغلار دین کوچلی. ل۴: بر تشی بو بلند داغلاردان کوشلی.
۱۲- ع۶، ب‌م، ع۸، ل۴: هر تیشه اوتوز. ع۹: هر تیشدین.

۱۳. داغ‌لاردین قوتلی دریادین هیبت‌لی
۱۴. اوتگور آلمز دیشلی نهنگ صفت‌لی
۱۵. محشر حق یانینده بولسنگ اویاتلی
۱۶. فیل گاومیش بویونلی مویلار سوقرلار

۱۷. مختوم‌قلی بویون قویغون فرمانه
۱۸. قیامت گون حیفینگ گلسه بو جانه
۱۹. جهنم قهریندین چکسه زبانه
۲۰. نر بوغره صفت‌لی چیان چاقرلار

۱۳- ع۴، ل۴: دریادین.
۱۴- ل۴: صفاتلی.
۱۵- ع۲، ع۶: محشر کون یاننده بولسنک اویاتلی.
۱۶- ع۴: بیل کاویش. ل۴: کاومیش
۱۸- ع۲: حیفنک کلسون. ع۴، ع۹: قیامتده حیفنک کلسون بوجانه. ع۸، ل۴: شوجانه.
۱۹- ع۹: جهنّم قهرینده.
۲۰- ع۲، ع۳، ع۶، ع۸، ل۴: صفتلی اوچغون چقرلار. ع۴: نر بوغره سیقلی اوچخون چقرلار.

۲۵

۱. غـم چکمه غریـب آدم
۲. شاه‌لار بگ‌لار قالمزلار
۳. عظیـم عظیم شـهرلار
۴. آق اوتاغـلار قالمـزلار

۵. جان جوهردور تن بر گل
۶. قالسه سوزدین قزیل تل
۷. هـزار مقاملـی بلبـل
۸. بیـک باغـلار قالمـزلار

۹. شونی کسیب دور عقلیم
۱۰. یقیـلار یـدی اقلیـم
۱۱. یر بولـور بوکلیم بوکلیم
۱۲. اریـر داغـلار قالمـزلار

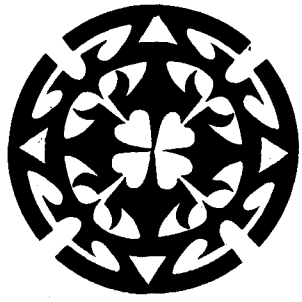
۱۳. حقدین یتوشسه فرمان
۱۴. نه چـاره بار نـه درمان
۱۵. آسمان‌لار اوروب لرزان
۱۶. هـم یلـدزلار قالمـزلار

۱- ت۲: قریب.
۲- ع۳، ب‌م، ب‌خ، ل۲: بکلار شاه لار. ت۲، ل۳: بیک لار شاهلار قانمز لار. ل۴: بیوک شاهلار قالمز لار.
۴- ع۸: اول اوتاغلار.
۷- ت۲: هزار مقام بلبل.
۸- ع۳: بیک داغلار.
۹- ب‌خ: شو کبدور.
۱۱- ع۲: یر بولوب. ل۴- ده: «یر» سوزی یوق.
۱۲- ل۴: داغلار ایرور.
۱۳- ل۲: حقدین یتسه فرمان. ل۴: اکر حقدین بولسه فرمان.
۱۴- ل۴: نه چاره دور نه درمان.
۱۵- ع۲، ل۲، ل۴: آسمان لار بولوب لرزان. ع۳: آسمان لار بولور. ب‌خ: آسمان لار اورار لرزان.

۱۷. نه یـر قالور نـه یورتلار
۱۸. نه تورک قالور نه کردلار
۱۹. نه قوش قالور نه قورتلار
۲۰. پرنـده‌لار قالمـزلار

۲۱. نه گـرد قالور نـه گردان
۲۲. نه مـرد قالور نـه مردان
۲۳. فیـل، پشـه و کرگـدن
۲۴. درّنـده‌لار قالمـزلار

۲۵. مختوم‌قلی یاش سوران
۲۶. آغیـر هنـگام‌لار قـوران
۲۷. لنبـر لنبـر مـوج اوران
۲۸. شـول دریـالار قالمزلار

۱۸- ع۲، ع۴، ت۲، ل۳: نه کرت قالور نه ترک لار. ل۴: نه باغ قالور شنجرلار.
۱۹- ع۲، ع۴: نه قورت کزر نه قوشلار. ع۷: نه قوش کزار نه قورتلار. ل۴: نه قورط قالور نه قوشلار.
۲۱- ل۴- ده: یوق.
۲۲- ل۴- ده: یوق.
۲۳- ب‌خ: فیل فشه کرک کیران. ت۲، ل۲، ل۳: کرکردان. ل۴- ده: یوق.
۲۴- ل۴- ده: یوق.
۲۶- ل۴: آغر هنکامه لار قوران.
۲۸- ب‌م: اول دریا. ل۲: شوی دریا لار.

۲۶

۱. ایلیندیــن آیره دوشــان
۲. آه اورار ایلــی گــوزلار
۳. یولیندیــن آیره دوشــان
۴. جهد ایدیب یولی گوزلار

۵. گوکده فلک گــردان‌دور
۶. خلق یرده سرگردان‌دور
۷. نــه بازی‌گــر جهــان‌دور
۸. گــوز آچان مالــی گوزلار

۹. کیــم‌لارده آلتون تاج‌دور
۱۰. کیم‌لار سائل محتاج‌دور
۱۱. کیم‌لار دویبدین قلاج‌دور
۱۲. کیــم فرش خالی گوزلار

۱- ل۴: آیری.

۲- ع۴: ایلین.

۳- ع۹- ده: یوق. بخ: یولیندین جدا توشان. ل۴: آیری.

۴- ع۲، ت۲: آه اورار یولی. ع۳، بخ، ل۴: جهد ایدار. ع۳، بخ، ل۴: جهد ایدار. ع۴: آه اورار یوکین کوزلار. ف: جهد ایدر.

۵- ع۹: کوکده ملک.

۶- ت۲: یرده خلق سرکرداندور.

۷- ف- ده: یوق. ل۴: باز کیر بو جهان دور.

۹- ع۲، ع۳، ع۴، ف، ع۹: قزل تاجدور. ت۲: کیملاره قزیل تاجدور.

۱۰- ع۲: کم سایل.

۱۱- ف- ده: یوق. ل۴: کملره حق دین غلاجدور.

۱۲- ع۲، ع۹: کم سر چه حالی. ت۲، ع۳: کم بارچه حالی کوز لار. ع۴: کم سورمه حالی کوز لار. ف- ده: یوق. ل۲: کم پارچه نانی کوز لار. ل۴: کملار خرش مالی کوز لار.

۱۳. کیـم نـان تاپمـز ایماگـه
۱۴. کیـم یـر تاپمـز قویماغـه
۱۵. کیـم طـون تاپمـز گیماگه
۱۶. کیـم ترمه شـالی گـوزلار

۱۷. بـو جهـان بـر پشـته‌دور
۱۸. کیم زنـده کیم کشـته‌دور
۱۹. هـر بنـده بـر ایشـده‌دور
۲۰. هـر کیم بـر حالـی گوزلار

۲۱. هنـگام اوزون عمـر آز
۲۲. چهـار فصله بـاش‌دور یاز
۲۳. گوکـده قانـت یایـان قاز
۲۴. گـوزلاری کولـی گـوزلار

۲۵. مختوم‌قلـی هـوش ایلاب
۲۶. گزگین دیدانگ یاش ایلاب
۲۷. دالی کونـگل جوش ایلاب
۲۸. یـوز منـگ خیالی گـوزلار

۱۳- ل۴: یماکه.
۱۴- ف: کیم یر تاپمز یاتماغه.
۱۷- ع۳: بوجهان بر فرشته دور. ع۴: بو جهان بر خشته دور. ف: بو جهان بر فتنه دور.
۱۸- ت۲: کیم زنده و کیم.
۲۱- ت۲، ل۳: اوزاق. ل۴: هنکامه لار اوزون عمر آز.
۲۲- ل۳، ت۲: چهار فصل باشدور یاز. ل۴: چهار فصلی.
۲۳- ل۴: قناط.
۲۵- ل۳: مختمقلی هوش کزکین.
۲۶- ع۲، ع۹: دیدام. ع۴، ت۲: دیده یاش. ل۳: دیده ایلاب یاش کزکین. ل۴: دیدنکنی یاش ایلاب.
۲۷- ل۳: دالی کونکل جوش کزکین.

۲۷

۱. سـحر وقتی غافل بولمانگ یارانلار
۲. درگاهلار آچیلار چاغدور بو چاغلار
۳. رحمته دوش گلـدی بو گون ارانلار
۴. حق نوری ساچیلور چاغدور بو چاغلار

۵. عاصی بولمـه گناهینگدین یانه‌گور
۶. اوزینگ تانـی منلیگینگدین اینه‌گور
۷. یخشی وقت‌دور توبه قیلیب دونه‌گور
۸. یازیقلار گچیلور چاغدور بو چاغلار

۹. حق سنی ساقلاسون هجران یلیندین
۱۰. آزاشماغین یولچیلارینگ یولیندین
۱۱. محبت جاملاری دوستینگ الیندین
۱۲. حاضر بول ایچیلور چاغدور بو چاغلار

۱۳. منگ یل گزسنگ یالانچینی سوروبان
۱۴. تن توفراغـه دونار بر گـون اریبان
۱۵. یوقلیـق میدانینه مجلـس قوریبان
۱۶. منلیک‌دین گچیلور چاغدور بو چاغلار

۱۷. مختوم‌قلـی گیتدینـگ دنیـا کوینه
۱۸. جاهل‌لیقده کونگل قویدینگ اویونه
۱۹. ایمدی آیاق باسـدینگ اوتوز اوییِنه
۲۰. گوز یاشی ساچیلور چاغدور بو چاغلار

۱- ف: غافل بولمه. ۲- ب‌م: در کاهه. ل۲: در کاهه لار. ۳- ع۲، ع۳، ع۷، ع۴، ل۱، ل۴: بو وقت ارنلار. ف: رحمت دوش کلدی بو وقت ارنلار. ۴- ل۴: حق نور ساچیلان. ۵- ع۲: عاصی بولمانک. ل۴: یاناتور. ۶- ل۴: منلینکنی قویا تور. ۷- ب‌م: توبه ایلاب. ل۴: قلیب قایته کور. ۸- ع۴: کوچولور. ۹- ع۷: هجران آلیندین. ع۸: هجران ایلیندین. ۱۰- ل۴: آوا شماغیل یوکجیلارینک یولوندین. ۱۱- ف: محبت جاملاری دولسون الدین. ل۴: محبت جاملارین توتسنک الدین. ۱۲- حاضر بول آچلور چاغدور بوچاغلار. ۱۳- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ل۲، ل۴: یوز یل کزسنک. ف: یوز یل کچسنک یالانجی سوریبان. ۱۴- ف: تن تورفغه دوکر بر کون ایبان. ۱۵- ل۴: فوش میدانده بش کون مجلس قوروبان. ۱۶- ع۱، ع۳، ف، ل۲، ل۴: منلیک دین قاچیلور.

۲۸

۱. نمازخـوان درویش‌لار دولتلـی بایلار
۲. فلک‌نینـگ گردانـی کـج دور یارانلار
۳. منّـت بیلـه اوقیـلان نمـاز یـول آلمز
۴. دولتـه دایانمـق هیـچ دور یارانـلار

۵. سیقیلسـه بورون‌لار سارارسه یوزلار
۶. قوریسـه دوداقلار بولمسـه سـوزلار
۷. گوگرسـه درنـاق‌لار آلارسـه گـوزلار
۸. ایماندین اوزگه‌سی پوچ دور یارانلار

۹. اصلینگ اویچ قوم دور، دم بر نفس دور
۱۰. اوزینـگا بر دولان ایشـینگ عبث دور
۱۱. جسـد بر منزل دور، تن بر قفس دور
۱۲. جان بر گوزی باغلی قوش دور یارانلار

۱۳. غافـل بولمانـگ دنیـا گلان اوتـورلار
۱۴. مونده خوش‌وقت‌بولمانگ‌باردور بترلار
۱۵. چکلـور کاروانـلار یـورور قطـارلار
۱۶. بـر ایزی اوزیلمـز گـوچ دور یارانلار

۲- ع۴، ب‌خ: کردشی کچ. ل۴: فلکنک کروانی کوشدی یرانلار.
۳- ع۱، ع۶، ع۲، ل۲، ب‌م: قیلنان نماز. ع۴: منت بیلان اوقان نماز. ع۷: اوقوغان نماز. ب‌خ: منت بیلان-. ت۲: منتلی اوقولغان نماز. ل۳: منتلی اولغان نماز. ل۴: منت بله اوقولغان نماز.
۴- ع۶، ت۲: دولته دیانمانک پوچدور یرانلار. ع۸: پوچدور یرانلار. ل۴: دایانماغیل فوشتور.
۵- ع۳: صارالسه کوزلار. ب‌م: ساغرسه یوزلار. ت۲: ساراسه یوز لار. ل۴: سقلسه مورنلر سارغایسه یوز لار.
۶- ع۴- ده: یرتیق (پاره شده). ۷- ل۳: کوکار تیرناقلار.
۸- ع۶، ل۴: ایماندین غیریسی هیچ دور یرانلار. ب‌خ: هیچدور یرانلار. ل۳: ت۲: اوزکاسی هیچ دور یرانلار.
۹- ع۶: اصلینک آدم قومدور بر نفسدور. ع۹- ده: شو سطر دین سونکی یوق (شعر با همین مصراع تمام شده).
۱۰- ع۶: اوزینکا آیلانغین ایشینک هبسدور. ۱۲- ت۲: قوچدور یرانلار.
۱۳- ع۸، ت۲، ل۳: غافل بولمه. ل۴: غافل اولمانک مونده کلان اوترلار.
۱۴- ت۲: مونده خوشوقت بولمه. ۱۵- ل۴: یورادیر خطر لار. ۱۶- ع۶: بو بر ایزی اوزیلماز.

۱۷. اجـل یقانگ توتـار بر گـون باغردار
۱۸. گیـدان قایدیب گلمز بو بـر اوغردور
۱۹. منـزل‌لار ایراق دور یـوک‌لار آغردور
۲۰. ارته‌راک دپرنینگ گیـچ دور یارانلار

۲۱. قوتولور سن حق یولینده جان برسنگ
۲۲. حله بولور بو گون سلکوب طون برسنگ
۲۳. سـایه بولور محتاج‌لاره نان برسـنگ
۲۴. بـر آجه نان برماک حـج دور یارانلار

۲۵. مختوم‌قلـی بویـون قویغـون بو امره
۲۶. ماله مشـغول بولوب قالماغین گمراه
۲۷. یوز یل‌لیق تدارک باش گون‌لیک عمره
۲۸. عقل ایدینگ نچوک ایش‌دور یارانلار

۱۷- ع۶، ب‌خ: اجل کلار یقانک توتار باغر دور. ل۴: توتوب.
۱۹- ع۶، ب‌خ: منزلینک ایراق.
۲۰- ع۶، ع۸، ل۳: ایرراک تفرانک کجدور یرانلار. ت۲: ایرته راق دیریشنک کجدور یارانلار.
۲۱- ل۴: یولنه.
۲۲- ع۴: حله بولور یلانکاجا تون برسنک. ع۷، ع۸، ب‌خ، ل۴: حله بولور سلکیب سلکیب طون برسنک.
۲۳- ع۸، ل۳، ل۴: بولور بر محتاجه نان.
۲۴- ع۸، ل۴: بر آجی تویورماق خاچدور یرانلار -.
۲۶- ع۲، ع۴، ع۷، ع۸، ع۹، ت۲، ل۳: دنیا مشغول. ب‌خ: دنیا مشغوبولوب.
۲۷- ع۴: یوز کونلیک تدارک.
۲۸- ع۶: عقل آیلانک. ع۷: عقل ایتدینک. ل۴: فکر ایله.

۲۹

۱. گل کونـگل عـزم ایلـه باقـی دنیایـه
۲. کیـم فانـی دنیـاده قالـور یارانـلار
۳. بـو دنیـا اول دنیـا ملـک مولایـه
۴. نـه کافـردور منکـر بولـور یارانـلار

۵. کیـم قالـور اولماین اجل یتان‌سـونگ
۶. قویمزلار گزماگه یقانگ توتان‌سونگ
۷. عیسی برله مهدی گلیب اوتان‌سونگ
۸. اسـرافیل بـر صیحـه قیلـور یارانـلار

۹. حقینگ قدرتینه باقسـون گوزلارینگ
۱۰. یوزلاری چول قالور داغینگ دوزلارینگ
۱۱. اوچرینگ یورورینگ تلی سوزلارینگ
۱۲. عزرائیـل جانـنـی آلـور یارانـلار

۱- ت۱: فانی دنیایه. ع۷- ده: یوق.

۲- ع۲، ع۳، ع۴، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۴، ل۳: فانی دنیا ده کیم -. ب‌خ: بو فانی دنیا ده کم. ع۷- ده: یوق. ل۳: فانی دنیا کیمه قالور یرانلار. ل۴، بو فانی ده کمدور قالان یارانلار.

۳- ع۱: بو دنیا ملکنده ملک مولایه. ت۱: بو دنیا اوزینه ملک مولایه. ت۲: بو دنیا بر اول ملک مولایه. ل۴: بو دنیا ملکنی تاشله مولایه.

۴- ع۷- ده: یوق. ل۴: بولوب یارانلار.

۵- ب‌خ- ده: «اجل» سوزی یوق. ع۷- ده: یوق. ل۴: اولمدان.

۶- ع۱: یقه توتان سونک. ت۱: کزمکا قویمزلار یقه توتان سونک. ل۴: یاقانک توتغان صونک. ت۲: قویمازلار ایرکینکا یقانک. ع۷- ده: یوق.

۷- ع۱، ع۲، ب‌م، ت۱، ع۸، ب‌خ، ت۲، ل۳: عیسی بیلان مهدی کلوب اوتن سونک. ع۴، ع۶: عیسی بیله مهدی. ع۹: عیسی مهدی بیلان کلیب اتان سونک. ع۷- ده: یوق.

۸- ت۲: اسرافیل بر میخه. ل۴: بر صیحه اورور.

۹- ع۱، ب‌م، ع۹، ب‌خ- ده: یوق.

۱۰- ع۴: بوز آلمای چول. ل۳، ت۲: چول بولور. ع۱، ب‌م، ع۹، ب‌خ- ده: یوق.

۱۱- ع۱، ب‌م، ع۹، ب‌خ- ده: یوق.

۱۲- ع۱، ب‌م، ع۹، ب‌خ- ده: یوق.

۱۳. عزرائیل قهر ایله اینار شـیطانه
۱۴. شیطان عاجز قالیب قاچر هر یانه
۱۵. بیلور کیم قوتولمز بارسه بر یانه
۱۶. سراندیب‌ده باریب اولور یارانلار

۱۷. اول گونینگ حسابی گچر فردایه
۱۸. آسمانی نیست ایلار زمینی ضایع
۱۹. غضب طونیـن گیب گلور دریایه
۲۰. دریـالار قورقوبان قوریر یارانلار

۲۱. یقلور یوق بولور باغلار سـرایلار
۲۲. یلدیزلار توکیلور دولور بو جایلار
۲۳. گون شعله‌سز دوغر توتولیب آیلار
۲۴. داغلار قورشون کمین اریر یارانلار

۱۳- ت۱: آندین سونک قهر ایله اینار شیطانه. ل۳، ت۲: قهر ایله عزرائیل اینار شیطانه.
۱۴- ع۱: عاجز لایوب. ل۳، ت۲: عاجز بولور. ل۴: عاجز بولوب.
۱۵- ع۲، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۹، ت۲: بیلور که قورتلمز ایمدی بر یانه. ت۱: بیلور که قوتولمز ایمدی هر یانه. ع۸: هر یانه. ب‌خ: بیلور که قوتلماز قاچب بر یانه. ل۴: بیلور که قاچب قوتولمز بر یانه.
۱۶- ل۳، ت۲: سر اندیلده.
۱۷- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳: اتیرینک حسابی. ع۶: ایرتیرینک حسابی. ب‌م: ارتیرینک حسابی کچمز پروایه. ل۴: حساب دفتر لارینک کچر فردایه. ت۱: بو کونینک. ع۹: ارتانینک حسابی.
۱۸- ع۱: آسمانی سست. ع۲، ت۱: زمینی آیه. ب‌خ: آسمان باسیب ایدار زمینی زایه.
۲۰- ل۴: دریالار تترا شوب قورور یارانلار.
۲۱- ت۱: یقلب یوق بولور. ل۳- ده: یوق.
۲۲- ت۱: یولدوزلار توکولور بو جایلار. ت۲: یولدوز دوکولور دلور بو جایلار. ل۴: توکلیب تو لاربو. ل۳- ده: یوق.
۲۳- ع۱، ع۲، ع۴، ع۷، ت۱: توتولور آیلار. ت۲: توکولور آیلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: کون توتولور شعله سز توغار هم ایلار.
۲۴- ت۱: کبی. ل۳- ده: یوق. ل۴: داغلار قورغاشین تک ایر یارانلار.

۲۵. آدمینگ نفسی دیک یاغدیر بارانی
۲۶. اوت کمین چاغلادیب چیقر انسانی
۲۷. عزرائیل هم بریب امانت جانی
۲۸. تورت فرشته تازه دیرالور یارانلار

۲۹. اسرافیل صور چالیب چیغیریب هر یان
۳۰. یوق بولان جسدلر آیریلیشان جان
۳۱. کسیلان دامرلار قوری استخوان
۳۲. آسغرشیب آسغرشیب دیرالور یارانلار

۳۳. بر یاندین آتش بار، بر یاندین عذاب
۳۴. بر یاندین سوراغ بار، بر یاندین جواب
۳۵. بر یاندین میزان بار، بر یاندین حساب
۳۶. ایدان ایشینگ بر بر سورالور یارانلار

۳۷. دینه گواه دیورلار فرضی سنّتی
۳۸. یتمیش اوچ فرقه تورار گورینگ ملّتی
۳۹. اون ایکی گروه بولور رسول امّتی
۴۰. هر بری بر بورجه سوریلور یارانلار

۲۵- ل۳ – ده: یوق. ل۴: آدم نفسی تفاسی تک. ۲۶- ل۳- ده: یوق. ل۴: اول یغمور اوت کبی چقار انسانی.
۲۷- ت۲، ل۴: هم برور. ل۳- ده: یوق. ۲۸- ل۳- ده: یوق. ل۴: دورت فرشته یر یوزین تازار تور یرانلار.
۲۹- ع۱، ع۴: صور چالور. ت۱: قیچقرور هر یان. ع۸: چاقریب هر یان. ت۲: اسرافیل صور چالور چیغر هر یا نه. ل۳- ده: یوق. ل۴: صور چالور چاغریب. ۳۰- ت۲: جانه. ل۳- ده: یوق. ل۴: آیریلور چقان جان.
۳۱- ع۸: قوران استخوان. ت۲: اوستوخانه. ل۳- ده: یوق. ل۴: شریکان طمرلار قوروغان استخوان.
۳۲- ت۱: آسریشیب آسرشیب دیر لور یرانلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: اسقرشیب چاغریشوب تریلور.
۳۳- ت۱: بریانده آتش بار بر یانده عذاب. ل۳- ده: یوق.
۳۴- ت۱: بر یاند سوراغ بر یانده جواب. ل۴- ده: یوق. ل۴: بر یاندین سوراو بار.
۳۵- ت۱: بر یانده میزان بار بر یانده حساب. ت۲: بر یاندین عذاب. ل۳- ده: یوق.
۳۶- ت۱: ایتکان ایشلا بربر. ل۳- ده: یوق. ۳۷- ل۳- ده: یوق. ل۴: دین کواهی دیر لار فرض سنتی.
۳۸- ع۷، ب‌م، ت۱، ت۲: فرقه دور. ب‌خ: فرقه دور کوینک امتی. ل۳- ده: یوق.
۳۹- ع۶، ب‌م، ب‌خ: کروه بولوب. ت۲: اون ایکی کوروه دور رسول امتی. ل۳- ده: یوق. ل۴: یتمش فرقه ترور انسان ملتی.
۴۰- ع۱، ع۲، ع۶، ب‌م، ع۸، ع۹، ب‌ک: هر برجنده. ع۷: هر قایسی برجنسده. ت۱: هر قیسی بر حبسید سوریلور. ت۲: هر بر جیسده سورلور یرانلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: هر بیری بر اورونده سورالور.

۴۱. قول‌سز قوپار قونگشه یمان سانانلار
۴۲. دونگـز بولوب تـورار نمـاز قویانلار
۴۳. زکـوه سـزینگ قرنی یـلان چیانلار
۴۴. دولوبـان داغ کمیـن بولـور یارانلار

۴۵. ارته گورنور بو گون گزلانان سـرلار
۴۶. یالاندیـن گواه‌لیـق بـران یسـرلار
۴۷. ینگسه‌سیندین بوغزینه دنک کسرلار
۴۸. اوتلـی گرزی برلـه اورولـور یارانلار

۴۹. جبر ایدان حاکم‌لار تورارلار گوزسـز
۵۰. گـوروب دیمیان‌لار قالورلار تل‌سـز
۵۱. زناخوارلار بیلینگ قوپارلار قول‌سـز
۵۲. آیاغـی باشـنده یـورور یارانـلار

۴۱- ع۸: قونار. ت۲: قونسز قویار. ل۳- ده: یوق. ل۴: قونکشیقه یمان ستان لار.

۴۲- ع۱، ع۸: بولب سورلار بی نمازلار. ع۶، ع۷ ، ب‌خ: ل۴: بولوب سوریلور ت۲: خنزیر صفت کزار نماز قویغان لار. ب‌ک: بولوب سورلور. ل۳- ده: یوق.

۴۳- ل۳- ده: یوق.

۴۴- ل۳- ده: یوق. ل۴: قارنی شیشوب تاغ تیک بولور یرانلار.

۴۵- ع۱: ایرته کورنور. ت۲: ارته کورنور بوکون کزلانان ناسرلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: تانکله آشکاره بوکون کزلی سرلار.

۴۶- ت۱: کواه لیق برکان کیشی لار. ت۲: بران اسرایلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: یالغان شاهد بولغان امیدسیز ایرلار.

۴۷- ع۳: ینکساسندین بوغزینکنی کسارلار. ت۱، ع۹: انکسه سندین. ل۳- ده: یوق. ل۴: انکاسندین بوغارندین کسارلار.

۴۸- ع۲، ع۳، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۹، ب‌ک، ت۲: اوتلی چوماق. ت۱: اوتلی چوبوق برلا اوریلور یرانلار. ل۴: اتلو کرزی برلان اورار یرانلار.

۴۹- ت۱: جبرلی ظلیم لار تورارلار کوزسز. ل۳ - ده: یوق. ل۴: بورلورلارکوز سیز.

۵۰- ع۸: کوروب آیتمایانلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: کوروب حقنی دیمیان لار بولورلار تل سیز.

۵۱- ع۲، ع۶، ع۸، ب‌خ، ع۱، ع۳، ب‌ک، ع۷، ب‌م، ع۹: زناچی لار باشی قرننده قوفار لار. ت۲: زنا خورلار بار دور قویارلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: زناشی باشی قارننده قوبارلار قولسز.

۵۲- ل۴: آیاقلاری باشنده بولور یرانلار.

۵۳. بـو دنیـاده منـم منـم دیـان‌لار
۵۴. جبـر الینـی خلـق اوسـتینه قویـان‌لار
۵۵. اوتـده یانـار یتیـم مالیـن ایـان‌لار
۵۶. روسـیاه شـرمنده بولـور یارانـلار

۵۷. محشـر خلقی بـد ایسـیندین یگرانور
۵۸. گنـاه‌لاری یردیـن گوگـه دیرانـور
۵۹. سودخوار ایچاگه‌سـی یردین سورانور
۶۰. قرنی داغ دیک اوتدیـن دولور یارانلار

۶۱. شراب‌خوارینگ بولمز گوزی اورونینده
۶۲. دیشی سغر شاخی دیک دورتر بورونینده
۶۳. دوداغـی سینه‌سـینده تلـی قرنینـده
۶۴. ایدیگـی آغزیندیـن گلـور یارانـلار

۵۳- ع۱: دینه. ع۴، ع۶، ع۷، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ت۲: دیانه. ل۳- ده: یوق. ل۴: بو دنیا ده من من منم دیانلار.
۵۴- ع۱، ع۴، ع۸، ع۹، ب‌ک، ب‌خ: قویانه. ع۳: جبر آنی. ت۲: جبر ایشنی.
۵۵- ت۲: بر اوت باردور یتیم مالین ایانه. ل۳- ده: یوق. ل۴: اوطده یانار یتیم مالین ییانلر. ع۱، ع۲، ع۳، ع۶، ب‌ک، ع۷، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۳: براوت بولور یتیم مالین ایانه.
۵۶- ل۲- ده: یوق.
۵۷- ع۸، ت۲: محشر خلقی بد اسیندین یکرانور. ل۳، ل۴- ده: یوق.
۵۸- ل۳، ل۴- ده: یوق.
۵۹- ت۱: سود خورلارینک ایچاکلاری سودرانور. ل۳، ل۴- ده: یوق.
۶۰. ل۳، ل۴- ده: یوق.
۶۱- ع۱: چقر سود خوری کوزی بولماز اوریندین. ع۴: چخر خورینک. ل۴: چاغر اشان. ب‌خ: چقر خورینک کوز بولماز اورننده. ع۳: چار خورینک بولمز. ع۴، ع۶، ع۷، ع۹: چقر خوارینک. ع۷: کوزی بولماس. ت۱، ع۸، ب‌م: چقر خورینک کوزی بولمز اورنونده. ب‌ک: جحر خورینک.
۶۲- ع۱: یورنیندین. ع۲: درار بورننده. ع۶: دشی سغر شاخی دیک دورتری بورنونده. ت۱: شاخیدیک دور بورینده. ع۹: شاخ دیک. ل۳- ده: یوق. ل۴: تیشی چقار بیوک مونیز بورنینده.
۶۳- ع۱: قرنیندین. ت۲: دوداغی سینه دور. ل۳- ده: یوق. ل۴: دوداقلری سینه سنده تلی قارننده.
۶۴- ل۳- ده: یوق. ل۴: یدیکی ایچدیکی بورنی آغزدان چقار یرانلار.

۶۵. آتا اناسین آغردانینگ گون‌لاری
۶۶. ایچی یاشیل اوتدین بولور طونلاری
۶۷. خلقه رسوا آلا بولور تن‌لاری
۶۸. سو یرینده زهر بولور یارانلار

۶۹. اون ایکنجی گروه گورینگ‌لار نادور
۷۰. مسجد بوغره بلور منیبان گیدار
۷۱. امام‌لاری سورار مؤذن آیدار
۷۲. یوزلاری آی کمین بولور یارانلار

۷۳. کلامدا گوردیگین سوزلار تلیمز
۷۴. آخر اجل اوستندین‌دور یولیمز
۷۵. مختوم‌قلی آیدار بزینگ حالیمیز
۷۶. یا رب اول گون نچوک بولور یارانلار

۶۵- ع۲، ب‌ک، ت۲: آتا انا آغردینک. ل۳- ده: یوق. ل۴: آتا انا انجتقانک کونلاری.
۶۶- ع۱: ایچلی داشلی. ع۶، ع۸، ب‌خ: ایچی داشی اوتدین بولور دونلاری. ل۴: تنی آلاه یوزی قراه کونلاری. ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ع۷: ایچی تاشی اوتدین. ت۱: ایچی دیشی اوتدین بولور تونلاری. ع۹: دولور طونلاری. ب‌ک: ایچی باشلی. ل۳- ده: یوق.
۶۷- ل۳- ده: یوق. ل۴: انکساسندین چقار قزل تل لری.
۶۸- ع۴، ب‌ک: زهر برلور. ع۶، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹: زهر بریلور. ب‌خ: زهر بیر لار یرانلار. ل۳- ده: یوق. ل۴: ایشی تیشی اوط تیک یانار یرانلار.
۶۹- ع۷: اون ایکی لانجی کروه. ت۱: اون ایکی کوروه کورونکلار بندار. ل۳- ده: یوق. ل۴: نه ایدار.
۷۰- ع۴، ع۶، ع۹: مسجد بوره بولوب‌منوبان کدار. ع۶، ب‌خ: مسجد بوغره بولوب‌مینان کیدار. ل۳- ده: یوق. ل۴: بوغراه.
۷۱- ع۱: مومن لار آیدار. ع۶، ل۴: امالار بتر مؤذنلار ایدار. ع۴: امام سورار. ع۷: مؤذن لار آیدار. ل۳- ده: یوق.
۷۲- ع۳، ع۷: آی کمین دور یرانلار. ع۴: کمین دور لار یرانلار. ل۴: آی کبک. ع۶: آی کمین دور یرانلار.
۷۳- ت۱: کلامده کوردیم سوز لار تیلیمز. ت۲: کلامده کودیکین سوز لار دیکی مز. ل۳- ده: یوق. ل۴: سویلار.
۷۴- ل۴، ع۶: اوستوندین. ت۲: آخر اوجل. ل۳- ده: یوق.
۷۵- ع۶: بز حالیمز.
۷۶- ت۱: یارب شول کون.

۳۰

۱. کونگل پرواز ایتـدی قالدی یریندین
۲. هوالانمیـش گوکدین اینمـز یارانلار
۳. بر خیاله دوشـمیش چقمز سریندین
۴. بو خیالدین قایدیـب دونمز یارانلار

۵. نوش ایدیب دور محبّتینگ قندیندین
۶. قولاق توتمـز زاهدلارینگ پندیندین
۷. قالدی مکانیندیـن چیقدی بندیندین
۸. دولانیـب اورونینـده قونمـز یارانـلار

۹. عشق ایشنی عقل ایدان هوش ایدان
۱۰. آیریلورمی عشقه دوشوب جوش ایدان
۱۱. یـار الیندیـن آری باده نـوش ایدان
۱۲. آغزین قویسـه ایچر، قانمـز یارانلار

۱- ت۱: کونکل هواس ایدار. ت۲: کونکل پردار ایتدی اوچدی یریندین. ل۴: پرواز اوروب. ل۳: کونکل پرواز ایتب اوچدی یریندین.
۲- ت۲: هوالنمش. اینماز کونکل یرانلار. ل۳: هوالانمیش اینماز کوکدین یرانلار. ل۴: هوالانمه کوکدین.
۳- ع۱، ب‌خ، ل۴: بر خیاله دوشدیم چقمز سریمدین. ع۳، ت۱: کورینک بر خیال لار چقمز سریندین.
۵- ل۴:قنددیندین.
۷- ع۸: چقدی یریندین. ت۲: اوچدی مکانیدین. ل۳: اوچدی مکانیندین. ل۴: بنددیندین.
۸- ع۸: دولانوب اویونه قونمز یرانلار. ل۴: اورنونه.
۹- ع۱: عشق اشنی عقل ایلان هوش ایدان. ب‌م: حقه ایشنی عقل ایدان حوش ایدان. ل۴: عاقل ایلان خوش ایدان.
۱۰- ع۴: آیولورمی عشقه. ل۴: عائلارمی عشقه.
۱۱- ب‌م: آیره باد. ل۴: یارالیندە.
۱۲- ع۳، ع۴: آغز قویسه. ل۴: آغزینه قویسه.

۱۳. بر خط باردور اول فاطمه‌نینگ ساچینده
۱۴. اوقودارلار محشر خلقین سچنده
۱۵. بر اوت باردور عاشق‌لارینگ ایچنده
۱۶. بو اوتلار دیک بللی یانمز یارانلار

۱۷. مختوم‌قلی عشق اوزیندین باد ایلار
۱۸. عشق ایشی دور آشنالاری یاد ایلار
۱۹. یالین‌سز یاندورار یل‌سز اوت ایلار
۲۰. بر زبانه چکسه سونمز یارانلار

۱۳- ع۱، ع۴: بی بی فاطمه نینک. ع۲: بار دور فاطمه نینک. ع۳، ع۹: یا فاطمه نینک. ب‌م: بی فاطمه نینک باشنده. ت۱-ده: یوق. ع۸: محشر حلقین ایچنده. ل۴- ده: «اول» سوزی یوق.

۱۴- ع۷: اوقور دورلار. ت۱- ده: یوق. ب‌خ: اوقو دور لار محشر خلقی سچانده. ت۲: حلقین جاینده.

۱۵- ع۲: نچوک اوت دور عاشق لارینک ایچنده. ت۱- ده: یوق.

۱۶- ب‌م: بلی سونمز یرانلار. ت۱- ده: یوق. ل۴: بو اوطلارینک یلی سونمز یرانلار.

۱۹- ع۱: یاندوریب. ع۳: یل سز باد ایلار. ل۴: یاندروب.

۲۰- ع۳: هر زیانلار چکسه سونماز یرانلار. ع۴، ع۸، ب‌خ: هر نچه سو قویسه سونمز یرانلار.

۳۱

۱. تورت‌منگ تورت‌یوز یاشان لقمان حکیمینگ
۲. باشی قره قومه باتدی یارانلار
۳. کرک بدولی آغر گُرزلی رستمینگ
۴. اجل جلاویندین توتدی یارانلار

۵. یوسفینگ آرزوسی یعقوب یانینده
۶. سوگیسی باغرینده دردی جانینده
۷. کیمینگ قدری باردور چرخینگ یانینده
۸. یوسفنی قُل ایدیب ساتدی یارانلار

۹. عالمه حکم ایدان اسکندر سلطان
۱۰. اجلینگ دردینه تاپمدی درمان
۱۱. تختنی یل چکان حکیم سلیمان
۱۲. قالمدی دنیاده اوتدی یارانلار

۲- ت۱: کرک پیدالی. ل۴: ترک بداولی.

۴- ل۴: ساویکلی باغرینده دری جاننده.

۷- ت۱: فلک یاننده. ع۹: قدر بار دور.

۸- ع۷، ع۹: یوسف قل. ب‌م، ل۲: یوسفی قل. ت۲، ل۳: یوسفی قل. ت۲، ل۳: یوسفی قل دیب ساتدی یارانلار.

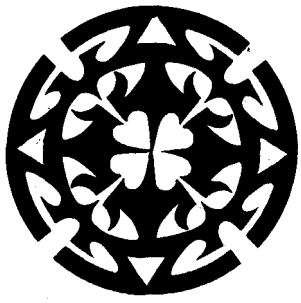
۱۰- ع۲، ع۳، ب‌م، ع۸، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳: اجل تدبیرینه.

۱۱- ل۴: تختنی یل کوچران حکیم.

۱۲- ع۲، ب‌م، ع۹، ل۲: دنیایه قالمدی اوتدی یرانلار. ع۲، ع۷، ع۸، ت۲، ل۳: دونیاده قالمادی اوتدی یرانلار. ت۱: کیتدی یرانلار.

۱۳. اوچ یـوز آلتمیش مرسـل قالمـدی بیری
۱۴. قانـی آصـف سـلیمانینگ وزیـری
۱۵. قانی اول حق رسـول، حقینگ اوز شیری
۱۶. بارچه‌سـین قـره یـر یوتـدی یارانـلار

۱۷. مختوم‌قلـی آیـدار غافـل اوتورمانـگ
۱۸. قیلچـه جانـی اوزون قیغـا باترمانـگ
۱۹. یالانچینـی حسـرت بیـلان اوتورمانـگ
۲۰. بـر فصـل دوران‌دور اوتـدی یارانـلار

۱۴- ع۲: اون نبی بری قالمدی. ت۱: قنی سلیمانینک آصف وزیری. ت۲: اوچ منک اوچ یوز مرسل قالمدی بری.
۱۵- ت۱: قانی حق نینک سیوکان رسول دیک شیری.
۱۶- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۸: قره یر همه سین یوتدی یارانلار – ع۹، ل۲: قره یر هاموسین یوتدی یرانلار. ب‌خ: همه سین قره یر. ل۳، ت۲: قره یر برچه سین یوتدی ئارانلار.
۱۷- ل۴: دیار غافل.
۱۸- ت۱: قیلچه جانه یوز مینک قیغو کیتورمانک. ت۲: بویله قایغا. ل۳: قیلجه جانه بویله قیغو کتورمانک.
۲۰- ت۱: بر زمان دوران دور.

۳۲

۱. عشـق یولین هوس ایلاب
۲. گلان بارمـی یارانـلار
۳. دردیمـی بیـان ایتسـام
۴. گوش قیلان بارمی یارانلار

۵. بولمیشـام مسـت شـیدا
۶. هـزار پیشـه صـد سـودا
۷. عالمـده مـن دی رسـوا
۸. بـولان بارمـی یارانـلار

۹. داشـیم درد ایچیـم بریان
۱۰. ایـدار مـن نالـه و گریـان
۱۱. منـم دی مسـت حیـران
۱۲. بـولان بارمـی یارانـلار

۱- ل۴: هواس ایلاب.
۲- ع۹: کوران بارمو یرانلار.
۳- ع۳- ده: یوق. «ایتسام» سوزی یوق. ب‌م: دردیم بیان ایتسام من. ب‌خ، ل۴: دردیمنی.
۴- ع۷: کوشه قیلان. ب‌م: بار می. ل۴: کوش.
۵- ل۴: شیداه.
۶- ع۷: هزار باشه. ل۴: صد ساوا.
۷- ل۴: رسواه.
۹- ل۴: تیشیم.
۱۰- ع۳، ب‌خ، ل۴: ایتار من.
۱۲- ع۷، ع۸: قالان بارمو. ل۴: قالان بارمی.

۱۳. یـالان دنیانـی یاینـاب
۱۴. گزگین گولوب هم اویناب
۱۵. عشـق مطبخنـده قاینـاب
۱۶. جوشـان بارمـی یارانـلار

۱۷. عشق دوششه هر بر مرده
۱۸. تـوز بولـور دونـار گـرده
۱۹. منـم دی اوزیـن درده
۲۰. سـالان بارمـی یارانـلار

۲۱. بـاردی حالیـم اولومگـه
۲۲. تـاب ایتمیـان ظلمغـه
۲۳. یغلامایـن حالیمغـه
۲۴. گـولان بارمـی یارانـلار

۲۵. مختوم‌قلـی جان چکسـه
۲۶. رحم ایتمزلار یاش دوکسه
۲۷. عشـقینگ یولینده یوقسه
۲۸. یـالان بارمـی یارانـلار

۱۳- ع۱، ع۲، ب‌م، ب‌خ: یایلاب.
۱۴- ع۷، ع۸: کزرکان کلب اویناب. ب‌خ، ب‌م: کزار سن کولوب اویناب. ع۹: کزردیم. ل۴: یورور سن کولوب اویناب.
۱۵- ب‌م، ع۷: عشق مطلبنده قیناب.
۱۶- ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ع۹، ل۴: اولان بارمی یرانلار.
۱۷- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹: عشق دوش بولسه بر مرده. ب‌خ: عشق یتوشسه.
۱۹- ل۴: منم دای اوزون درده.
۲۰- ل۴: قالان.
۲۲- ع۷: تاب‌کتور من ظلمغه. ع۹: تاب ایتماین کلیمغه. ل۴: بات ایتماین ظلمغه.
۲۶- ع۲، ع۹: قان توکسه.
۲۸- ع۳: قالان بارمی. ع۸: اولان بارمی. ع۹: بولان بار مو یرانلار.

۳۳

۱. مؤمن بـولان منکـر بولمز سـوزیمه
۲. جبّـار بـو جهانـی گـور خـراب ایلار
۳. چـوخ نارسـه‌لار گلور گچـر گوزومه
۴. بـو دنیانـی بد و بـدکار خـراب ایلار

۵. ایشـی رواج تاپر بد ایـش توتانینگ
۶. دیلاگی دوش گلمز حق دیب یاتانینگ
۷. یر یوزینده بولور گویچ گویچ یتانینگ
۸. جهانـی ظلـم ایلـه زور خـراب ایلار

۹. علمـه اویمز درویـش‌لاری جد بولار
۱۰. یوق ایش‌لار یول بولور بار ایش بد بولور
۱۱. شریعت نیست بولور بد ایش سد بولور
۱۲. هـر اولکانی نچـه طور خـراب ایلار

۱- ل۱: منکر اولمز. ف، ل۲، ل۴: مؤمن اولان منکر اولمز سوزیمه. ع۸: مؤمن بولسنک منکر بولما سوزیمه.
۲- ت۲: جهان جبار کور خراب ایلار.
۳- ع۳، ع۹، ب‌ک، ب‌خ، ل۲: نسنه. ت۱: کلیب‌کچار. ف: چوق نسنه لار کیلور گچر کوزیمه. ل۳،ت۲: کوب نسنه لار کلوب‌کچر کوزیمه.
۴- ل۱: بو جهانی بد. ل۴: بو بد کار.
۵- ل۴: رواج تایماز.
۶- ف: حق دیب دیانینک.
۷- ت۱: کوج کوج توتانینک. ل۴: یر یوزینده ظلم اولور کوشی یتانیک.
۸- ف: زار خراب ایلار. ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳: ظلم ایلان. ل۴: ضو خراب.
۱۰- ل۱، ع۸: ایشلار سد بولور. ف: بار ایشلار بد بولور. ل۳، ت۲: یول بولور یول ایش بد بولور.
۱۱- ت۱: نیست بولوب. ف: بد ایش شی بولور. ل۴: بد ایش هست بولور.
۱۲- ب‌م: هر اولکانی بر نچه طور.

۱۳. بلخـی بوغز دردی، نیشـابوری داش
۱۴. عمّان شـهرین دریـا، بصرانی آتش
۱۵. مدینه‌نـی آچلیـق، مکه‌نـی حبـش
۱۶. هـرات قندهـاری مـار خـراب ایلار

۱۷. روم شـهرین ایـلار صاعقـه خـراب
۱۸. یمنـی هـولاج یقـر، موصلـی اعراب
۱۹. کوفه‌نی تورک بوزار، بغداد شهرین آب
۲۰. ری اولکه‌سـین دلنب یر خراب ایلار

۲۱. سـوزیمه قـولاق بـر عاقل همیشـه
۲۲. ترمذه طاعون دوشر رنج شهره کیشه
۲۳. اول اسـفیانده آوی غمیشـه (؟)
۲۴. اصفهانی بر صاحـب کار خراب ایلار

۱۳- ع۲: بلخ بوغز دردی. ل۴:نشابور نی. ع۳: بلخ بوغز دوردی نشابوری‌دا شت. ل۳، ل۲: بلخ بوغز دوردی نشابوری داش. ف: بلخ بوغوز دردی نیشابورنی داش. ع۹: بلخ بخار دردی نشابور داش. ب‌خ: فشاوری داش.

۱۴- ع۹: بصران آتش.

۱۵- ع۸: آشلیق. ل۲: آچلیق مکه حبش. ل۴: مدینه آچلیق.

۱۶- ب‌ک: هراتی قندهاری. ل۴: هیرات ایله فسنجارنی مار.

۱۷- ب‌خ: روم شهرنی. ل۴: روم شهرینی ایلار ضایقه خراب.

۱۸- ت۲: مصر را عرب. ل۴: یمننی هولاج یقار مصرنی عقرب. ب‌م: یمنی هولاج یقار مصر اعراب. ف: یمنی هولاوج یقر موصلی آغراب. ب‌خ: یمنی هولاج یقر مصری عقرب ل۳: یمنی هولاج یقار مصری اعراب.

۱۹- ب‌خ: کوفه نی جوناک بغداد. ل۴: کوفه نی جنک بوزار.

۲۰- ل۱: اولکا سندین. ف، ع۸: بر خراب ایلار. ت۲، ل۳: ری اولکا دلنوب. ل۴: ری اولکاسین زلزله یر خراب ایلار.

۲۱- ت۱: قولاق سال عاقل. ل۴: سوزیم ملامت دور سر عاقل همیشه.

۲۲- ل۳، ت۲: ترمزه طاعون توشار رنج شهره کیشه. ل۲: رنج شهر کیشه. ت۱: ترمیزه طاغون توشار زن شهر کیشه. ف: ترمزه طاعون دوشر، زیج شهر کیشه. ل۴: تبریزه طاعون توشار شیراره کیشه. ع۸، ب‌ک: رنج شهرینه کیشه. ب‌خ: توریزه طاعون توشار شیرازه کیشه.

۲۳- ع۲، ع۳، ع۴: اولاد سفیانده آدی غمیشه. ب‌م، ع۸، ب‌ک: اولادی صفیانده آدی غمیشه. ت۱: اولاد سفیانی آدی همیشه. ل۳، ت۲: اولاد صفهانده آدی قمیشه. ل۱: اولاد صفیاندین آی غمیشه. ف: اولاد سفیاندین آدی غمیشه. ع۹: اولاد سفیانده آدی قمیشه. ل۴: آولانه سفیانه آوی قمیشه. ع۹، ب‌ک: صفهانی، ب‌خ: اولاد سفیاندین آدی قمیشه.

۲۴- ت۱: صفانی بر صاحب‌کار خراب ایلار. ل۳، ت۲: صفهانی بر صاحب.

۲۵. سـمرقندی قبطی یغلور ریگ باسر(؟)
۲۶. بخار شهرین نان قحطلیغی تورک باسر
۲۷. سرخسی مرگی بوزار مرونی ریگ باسر
۲۸. شیرازی تورک چوغان مور خراب ایلار

۲۹. کاشـغری ختن کافر هندوستان اگر(؟)
۳۰. ختایـه آسـماندین کـژدم‌لار یاغـر
۳۱. هـر کـژدم دویـه دیـک بر برگـه دگر
۳۲. آب ایلـه هندوسـتانی زار خـراب ایلار

۲۵- ب‌م، ل۳: ثمرقندی قطبی یقلور بک باسر. ت۱: ثمر قندی قبتی یقلور یک باسار. ل۱، ل۲: یقلور یک باسر. ت۲: یغلور یک با سر. ل۴: سمرقنده قنطی یغلور بک باصار. ف: سمرقندی تیطر یغلور یک یاسر. ب‌خ: ثمرقندی قبطی یغلور بک بسار.

۲۶- ع۴: بخار شهر نان. ت۱، ب‌م: بخار شهرین نان قطع لیق ترک باسر. ف: بخر شهرین نان قحطلیق ترس باسر. ل۴: شهرین نان قحط لیک آنی ترک باصار. ب‌خ: تنجر شهرین نان قحط لیق ترک بسار. ل۳: بخارانی نان قاتیغ لیغی ترک باسر.

۲۸- ع۸، ع۲: شیراز ترک چوغان. ع۴: شیرازی چوغانی ت۱: شیرازی شبغانی مور خراب ایلار. ت۲: شیرازی ترک چوغانی مور خراب. ل۴: ترک چوغاننی. ف: شیرانی ترک چوغان مور خراب ایلار. ب‌خ، ع۹، ب‌ک: چوغانی. ل۳: شیراز تر جوعانی.

۲۹- ع۲: حتن کافری هند کر. ب‌م: کاشغر ختن هند اکر. ت۱: قشقاری ختن ده کافریند اکر. ت۲: قشقری ختن کافر هندوی اکر. ل۴: قشقارنی خطن آلور کامراغه هند کرار. ل۱: قشقر خزتان کافری هند اکر. ف: قشقرچین، کافر، هند اکبر. ع۸: کاشغره حتین کافر هندوی اکر. ل۲: قشعر خوتان کافر هند اکر. ع۹: کافر هندی اکر. ب‌ک: قشغر ختن هند ده اکر. ب‌خ: قشعر خوطن کافر اکر هند اکر.

۳۰- ع۸: کشدملار یاغار. ل۴: اژدر یقار.

۳۱- ع۲، ب‌ک، دیو دیک. ف: هر کژدم دیو دک بر پاره دگر. ع۸: کشدم. ل۲: بیر بیره دکار. ل۴: هر کزدم اژدهالار تیک چقار.

۳۲- ع۲، ع۴، ت۲، ل۳: هندوستان آیله زار خراب ایلار. ب‌م، ب‌ک: هندوستانی آیله زار خراب ایلار. ت۱: هندوستانی. ل۴: هندستان ایلنی زار خراب ایلار. ب‌خ: ایله هندستانی آب زار خراب ایلار. ل۱: آب هندستانی زار خراب ایلار. ع۸: هندوستان آهلینه زار خراب ایلار. ع۹: هندستان آیله زار خراب ایلار.

۳۳. عدن شـاهی ایتگاچ لاهـوره عزمی
۳۴. قایدیب یوردین تاپمز داغمی یادوزمی
۳۵. آب جیحـون خراب ایـلار خوارزمی
۳۶. داشینده هر ملک کیم بار سو خراب ایلار

۳۷. دارغنه شهرینه گوکدین سس بولور
۳۸. او بـر یاوز سـس‌دور اشـیدان اولور
۳۹. بلغرینـگ شـهرینی اول اُرس آلار
۴۰. اُرسـی دجـال بیله نار خـراب ایلار

۴۱. مختوم‌قلی هر کیم دینگلاسه جاندین
۲۴. بو ایشـلار اونگ گلـور آخر زماندین
۴۳. مهدی یردن چیقر عیسی آسماندین
۴۴. دجّالـی بـو ایکـی ار خـراب ایـلار

۳۳- ف: عدل شاهی ایتکاج لاهوره عزمی. ل۳، ت۲: لاهوری عزمی.

۳۴- ع۳: داشمی یا دوزمی. ف: قایدیب یوردین تا نماز. ع۸، ت۲، ل۳: قایدیب ایزین تاپماز. ل۴: قایتوب یولین تابماز داغی یا دزی.

۳۶- ب‌خ: داشنده هر اولکه بار بیل خراب ایلار. ت۲: داشنده هر جای بار کیم خراب ایلار. ل۳: داشنده هر جای کیم بار خراب ایلار. ل۴: تا شب جخون دریا سی هر شهر بار خراب. ع۳: تاشنده هر ملکی بار خراب ایلار. ع۹، ب‌م: نچه داشنده ملک بار خراب ایلار. ت۱: دیشنده هر ملکی بار خراب ایلار. ف: داشنده هر ملک کیم بار خراب ایلار. ع۸: نچه ملک. ب‌ک: داشندین.

۳۷- ت۱: کوکدین سازکیلور. ل۱: درغانینک شهرینه کوکدین سس کلور. ف: فرغانه شهرینه کوکدین ساس بولور. ل۴: اوغان درغان شهرینه کوکدین سس کلور. ل۳، ب‌خ: درغانینک شهرینه کوکدین سس کلور. ت۲: دارغانینک شهرینه. ل۲: درعانینک شهرینه کوکدین ساس بولور.

۳۸- ع۲، ع۹، ب‌ک: او بر ایله ساس دور. ع۳: اول بر بویله سسدور. ع۴: او بر سسدور انی اشیدان اولور. ت۱: اول بر ایله ساز دور اشتکان اولور. ل۱، ل۲: او بر ایله سسدور. ف: اول بر ایله ساس دور اشیدان اولور. ل۴: اول بریمان سسدور ایشدان اولور. ب‌خ، ت۲، ع۸: اول بر شویله سدور. ل۳: اول شویله بر سدور.

۳۹- ت۲: بولغور شهرینی اول اوروس آلور.

۴۰- ت۱: ارس‌نی تجال بیله اوت خراب ایلار. ف، ل۲: دجال بیله. ل۳، ت۲: ارس دجالدور نار خراب ایلار. ل۴: برله.

۴۱- ت۱: انکلاسه جاندین.

۴۲- ع۹: بو ایشلار اونکلور. ل۴: بو اشلار ایلکاری بولور آخر.

۳۴

۱. محمّـد گلور دیب آسـمان ایشـگینه
۲. ملک‌لار مشـک ایله عنبر سـاچدیلار
۳. باغلـی ایـدی آچلمـزدی اوّلدیـن
۴. قرق گون‌دین ایلگاری قاپی آچدیلار

۵. محمـد باسـلدی بدرینـگ جنگینـده
۶. بـر نچـه مسـلمان قالـدی چانگینده
۷. شـاه‌مردان چیقیب گلدی سـونگینده
۸. آطینگ گوره‌سیندین آل قان ساچدیلار

۹. آخـری کافـردی اوّلـی ترسـا
۱۰. ملـک پریـن آتار آسـمانده گورسـه
۱۱. دقیانـوس وقتنـده یـدی کمرسـه
۱۲. بر ایـت بیله همراه بولـوب قاچدیلار

۱- ل۳: کلدی دیب. ل۴: آسمان آچدیلار.

۲- ل۴: مسک ایله.

۳- ع۲، ع۳، ع۴: ایری. ع۹: باغلی ایردی. ل۳: باغلی بولدی.

۴- ع۴: قرق کوندین اولدین قفوغ ائدیلار. ل۴: قرق دین اولدین. ع۷: کوندین ایلکاری قفو. ع۹: قرق کوندین اوّلدین قفو آچدیلار.

۵- ع۳، ل۴: محمد باشلادی بدرینک جنکیندین.

۶- ع۲، ت۲، ل۳: قالدی تنکنده. ع۳: قالدی جنکندین. ع۷: مسلمانلار قالدی. بخ: قالدی چنکده. ل۴: قالدی شهید چنکده.

۷- ع۳: کلدی سونکنده.

۹- ع۱، بخ، ل۴: آخری سکّا دور. ع۲: قرلدی یوق بولدی بر نچه ترسا. ع۴، ع۷، بم، ل۳: کاور دور. ع۹: آخر کاوردی اول اولی ترساه. ت۲: آخری کافر دور.

۱۰- ع۱: ملک سرین آطی آسمانده کورسه.

۱۱- ت۲: دقیوس وقتنده نچه کمرسه. ع۱: طقی یونی دورینده نچه کمرسه. ع۲: تق یونس. ع۳: دقیانوس دورینه نچه کمرسه. بم، ع۷: دق یونس دورینده نچه کمرسه. ل۳: دقیونس نیچه کمرسه.

۱۲- ل۳، ت۲: ایت بیلان.

۱۳. رستم زال سواردی بر آطی بیله
۱۴. دیولار تتراشردی گرز خوفی بیله
۱۵. خواجه احمد یسوی یوز صوفی بیله
۱۶. گامی‌سز دریانی شیله گچدیلار

۱۷. مختوم‌قلی تعصب ایتدی بر ایشده
۱۸. یر یوزینه توتماق اوچون سرشته
۱۹. هاروت ماروت آتلی ایکی فرشته
۲۰. بابل قویی‌سینده چایه دوشدیلار

۱۳- ع۱، ع۲، بخ: رستم داغ سورادی براغی بیله. ع۳، ع۴، بم: بر آفی بیله. ع۹، ل۳، ت۲: رستم داغ سورادی برافی بیلا. ل۴: رستم داغلار کزار بر آق آط بله.

۱۴- ع۹: دولار تتراشوردی. ل۴: دیولر تترا شوردی کرزی خوف بله.

۱۵- بخ: خوجم احمد یسوی. ل۴: صوفی ایله.

۱۶- ع۴، ع۷: کشتی سز دریانی. ل۴، بم: کشت سز. بخ، ت۲، ع۹: کشتی سز دریا دین شویله کچدیلار.

۱۷- ل۴: مختومقلی مقصد ایتدی براشئده.

۱۸- ع۷: یر یوزینه.

۱۹- ع۳: بابل قفا سنده.

۳۵

۱. یاتوردیم غفلتده گلیب ارانلار
۲. «تورغین ها یرینگدین اویان» دیدیلار
۳. گوزیم آچیب گوردیم جمله جهانی
۴. «شو دوران‌دور شاه مردان» دیدیلار

۵. ارانلار جمع بولوب بازار ایتدیلار
۶. منافق‌لار توروب حذر ایتدیلار
۷. علی بابام بزه نظر ایتدیلار
۸. بر کاسه می بریب «ایچ قان» دیدیلار

۹. اویانیب غفلتدین آچدیم گوزیمی
۱۰. ارانلار پاینه سورتدیم یوزیمی
۱۱. اوقوتدیلار حق سوزلادیم سوزیمی
۱۲. «سگسان منگ کلامی بیلگین» دیدیلار

۱۳. ارانلار جمع بولوب‌مونده گچدیلار
۱۴. صراط کوپریسیندین آسان گچدیلار
۱۵. اول حوض کوثردین شراب ایچدیلار
۱۶. ایچان شاهبازلاری «سلطان» دیدیلار

۱۷. مختوم‌قلی اوقور بو شیرین تلده
۱۸. امیدیم کوب ایرور شول گوران یرده
۱۹. «باش وقت نمازینگی اوقوغین گونده
۲۰. آخرتده یولداش ایمان» دیدیلار

۱- ع۴: یاتیب ایردی غمده کلدی ایرانلار. ۳- ع۳: آچدیم.
۴- ع۴: شول دورانی شاه مردان دیدیلار -. ۶- ع۴: هزار ایتدیلار.
۱۲- ع۴: کلامی بیان ایتدیلار. ۱۳- ع۴: اندین سونک جمع اولوب‌موندین کوچدیلار.
۱۴- ع۴: صراط کوپروکندین بیر بر کچدیلار.
۱۷- ع۴: مخدوم قلی سوزله بو شیرین تیلده.
۱۹- ع۴: نمازینکی اوقو هر کونده.

۳۶

۱. بـر گیجـه یاتوردیـم تونینـگ یارینـده
۲. بر تورت آطلی گلیب «تورغین» دیدیلار
۳. «خبریمیـز بـار سـنگا فرصـت جاینـده
۴. شـول یرده ارلار بـار، گورگین» دیدیلار

۵. نظریـم یتوشـگاچ اول تـورت مردانـه
۶. کونگلیـم جوشـه گلـدی باشـیم گردانه
۷. شـول وقتـده بـار ایـدی ایکـی دیوانـه
۸. «دورمـه اوغلان مونده، گلگین» دیدیلار

۹. اول ایکـی دیوانـه توتـدی قولیمدیـن
۱۰. آلـدی‌لار گیتـدی‌لار دورغـان یریمدین
۱۱. بر اشـارت بولـدی اول وقـت مولیمدین
۱۲. «سـیرامده باروبـان دورغیـن» دیدیلار

۱- ل۲: دونینک یارینده. ل۴: تون نینک یارمنده.

۲- ع۲، ع۷، ب‌م، ع۹: کلدی یورکین دیدیلار. ت۲: کیلیب یورکین تیدیلار. ۳- ع۶: خبر بیر بز. ع۷: فرصتلی جایده. ب‌خ، ت۲: خبر بیر میز. ل۳: خبر میز سنکا فرصت جاینده.

۴- ع۳، ب‌م، ع۸: اول یرده. ۵- ع۲، ل۱، ل۲: شول تورت. ع۴، ع۷: بر اطلی بار آلار منکزار مردانه. ل۴: نظریم توشکاش شول دورت مردانه. ۶- ع۴: سنکر ایدیب‌کدار میدانه. ع۷: آطی سکردیب سکردیب‌کیدار هر یا نه. ل۱: کوزیم کریانه. ۷- ع۲: شول وقتده بامیدی. ع۶، ب‌خ: اول وقتده. ع۹، ل۲: وقتده بارمدی.

۸- ع۲، ب‌م: آنده بارغین دیدیلار. ع۳: تورمه اوغلان اندک دورغین دیدیلار. ع۴: بارمه اوغلان انتک تورغین دیدیلار. ل۳: یورمه اوغلان دورغین دیدیلار. ل۱: کیتما اوغلان اندک تورغین دیدیلار. ل۴: تورمه اوغلان اندک صبر دیدیلار. ل۲: تورمه اغلان دورغن دیدیلار. ع۹: دورمه اوغلان آنده یورکین دیدیلار. ع۶: تورمه اوغلان اندک دورغین دیدیلار. ع۷: بارمه اوغلان انتاک دورغین تیدیلار. ب‌خ: یورمه اوغلان اندک دورغین دیدیلار.

۹- ع۲، ع۳، ع۶، ع۷، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۲، ل۴: شول ایکی.

۱۰- ع۶، ب‌خ: آلیبان. ت۲، ل۳: آلدیلار باردیلار بارغان یولومدین.

۱۱- ع۱، ب‌م، ب‌خ، ع۶: شول وقت یانیمدین. ع۴: بر اشارت بولدی علی یانمدین. ع۶: بولدی شول وقت یانیمدین. ع۷، ع۹: بر اشارت بولدی آلار یانیمدین. ل۳: وقت یانیمدین.

۱۲- ع۴: یرینک ده باروبان دروغین دیدیلار. ع۶: سیرابده. ل۱، ل۴: سیرامده باروبان. ل۳، ت۲: سیرابده جمع اولوب تورکین تیدیلار. ع۱، ع۸، ب‌خ، ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۹، ل۲، ل۴: سیرانده بولوبان. ع۸: بر اشارت بولدی آنینک بریندین.

۱۳. اوتوریبدیـق چیقـدی ایکـی آزاده
۱۴. گوزینـده یـاش آقـر، آغـزی دعـاده
۱۵. «هو حـق» دیـب چیقـدی ایکـی پیاده
۱۶. «آدم ایمـدی گلـور، گورگیـن» دیدیلار

۱۷. بر تـورت آطلی گلـدی، باری سـبزه‌باز
۱۸. عصـالاری یاشـل، آطـی طبل‌بـاز
۱۹. «مجلس حلقه‌سـینی قورمانگ بویله دار
۲۰. آدم کـوب‌دور، اولی قورغیـن» دیدیلار

۲۱. داشدین چیقدی آلتمیش آطلی گوردیلار
۲۲. «محمـد» دیب باری قرشـی یوردیلار
۲۳. سـاغلیق سـلامت‌لیق بر بر سـوردیلار
۲۴. «دورمانگ، اولوغ جایه یورگین» دیدیلار

۱۳- ع۲، ل۳، ع۴، ع۷، ب‌م: ایکی پیر زاده. ع۶، ع۸، ب‌خ: اوتوریبدیق کلدی ایکی پیر زاده. ل۱: اولتوریب چیقدی ایکی پیر زاده. ت۲: اولتوروبدیق چقدی ایکی پیر زاده. ل۴: اولتوردیق شونده چقدی ایکی خیاده.

۱۴- ع۱: آغزینده دعا. ل۴: یاش توکار آغزی.

۱۵- ع۲، ع۷، ع۹، ل۲، ل۴، ل۱: چقدی آلتی پیاده. ع۶، ع۸: آلتی فیاده. ت۲: هو حق دیب‌کیلدی ایکی پیر زاده. ل۳: ایکی شه زاده. ل۴: هو دیب حق دیب چقدی آلتی فیاده.

۱۶- ع۶، ع۷، ل۱، ع۹، ب‌خ: کلور دروغین. ت۲: آدم ایدی کیلور تورغین تیدیلار. ل۴: کلور تورغیل.

۱۷- ع۶: آطی سبزه باز. ع۸: بار سبزه بار. ب‌خ: کیلدی آطی سبز باز.

۱۸- ل۱: عصا لاری یاشیل قیزیل تبله باز. ب‌خ: طبلاباز. ع۹: تبله باز. ت۲، ل۳: آطی طبله باز. ل۲: طبله باز. ل۴: چامه لاری یاشیل آطی تبله باز.

۱۹- ع۲، ع۹، ل۲: مجلسنک حلقه سین بویله قورمان آز. ع۳، ب‌م: مجلسنک حلقسین بویله قورمانک آز. ع۴، ل۱: مجلسینگ حلق سین قورمانگ بویله آز. ل۴: مجلسنگ بارکاهی بویله قورمنگز آز.

۲۰- ع۲، ع۷: آدم کوپدورکینکدین قورغن دیدیلار. ع۶- ده: یرتیق (پاره شده). ل۳: اولوغ. ل۴: اولوغ قورنک.

۲۱- ع۸، ب‌خ: داشه چقیب آلتمیش آطلی کوردیلار.

۲۲- ع۲: قرشو باردیلار. ع۶- ده: یرتیق (پاره شده). ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ب‌خ: محمد دیب تمام قرشو.

۲۴- ع۶- ده: یرتیق (پاره شده). ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ت۲، ل۳: یورینک تیدیلار. ل۴: تورمه.

۲۵. بـر آطینـگ آردینـه منـی آلدیـلار
۲۶. سـیرامده شـول جایه باریـب دوردیلار
۲۷. تمـام اوتوردیـلار مجلـس قوردیـلار
۲۸. «اوغـلان» منگا «آرا یورگیـن» دیدیلار

۲۹. «علی دور» دیدیلار توتدی دسـتیمدین
۳۰. بوریـا دوشـگیم آلـدی آسـتیمدین
۳۱. من بیلمدیم بر ذات قویدی اوستیمدین
۳۲. «یولوقغان دوران دور، سورگین» دیدیلار

۳۳. حیدردیـن سـورادیم بارچـه آت به آت
۳۴. «حضـرت پیغمبـر اول دور، بولمه یات
۳۵. اول اسـلم خواجـه دور، اول بابا ذریات
۳۶. اول اویـس قـرن دور، بیلگین» دیدیلار

۳۷. «اول بهاءالدیـن دور، اول ده بـر ار دور
۳۸. اول زنگـی بابـا دور، اول نامـدار دور
۳۹. اول سویانشیب دوران تورت چهاریار دور
۴۰. مقصدینگ نه بولسـه آیغیـن» دیدیلار

۲۵- ع۴- ده: یوق. بخ: آردینه بزنی.

۲۶- ع۱: سیرابده. ل۳، ع۲، بم: شول جایه کلوب دیدیلار. ع۲- ده: یوق. ع۶: سیرابده شول جایه باریب دوردیلار. بخ، ع۸: سیرانده. ت۲: شیرابده. ل۳: سرایده. ل۴: جایه کلیب.

۲۷- ع۴- ده: یوق. ۲۸- ع۳: آرا کیرکین. ع۴- ده: یوق. ع۶: آرکرکین.

۳۰- ع۲: بوریا دوشاکیم آلدی آستیمدین. ع۳: بوریا دوشاکی. ع۶، ل۳: توشاکیمنی. ت۲: بوریا توشاکمنی.

۳۲- ت۲: یولوغان دوراندور. ۳۳- ع۴، ل۱، ل۲، ل۴: سوراشدیم. ت۲، ل۳: علی دین سورادیم.

۳۴- ع۱: حضرت محمد.

۳۵- ع۱، ع۴: سلیم خواجه. ت۲، ل۳: اولخواجه سلیم دور. ل۴: جمله سی صحابه لار دور داکولدور یات.

۳۶- ع۲: ویس القرنندور. ع۳، ل۱، ل۲: ویس القران. ع۷: ویس القرنین. بم: اول ویس ذوالقرنین دور بیلکین. ل۴: اول ویس القرانی دور.

۳۷- ت۲، ل۳: اولهم بر ایر دور.

۳۹- ع۲: دوران چهار یار دور. ع۴: سویانشیب دورغان اول چهار یار دور. ع۷: تورت سویانشوب. ع۹: اوچ سویان شوب. ل۳، ت۲: تورت سویانشیب دوران اولجهاریار دور. ۴۰- ل۴: آیتغیل دیدیلار.

۴۱. شـول وقتـده دوران ایکی شـیخ شـاب
۴۲. «بو اوغلانـه فاتحه برینگ» دیدی صاف
۴۳. «اول اوتـوز انبیـا اول اوتـوز اصحـاب
۴۴. باریسـی شـولاردور، بیلگیـن» دیدیلار

۴۵. رسـول چاغیـر، آیـدار «یا شـاه مردان
۴۶. ایـا اسـلم خواجـه یـا بابـا سـلمان
۴۷. ابوبکـر صدیـق یـا عمـر عثمـان
۴۸. قُلینـگ مقصدینـی برگیـن» دیدیـلار

۴۹. اسـلم بابـا سـلمان بویـوردی مـرده
۵۰. پیاله‌نـی توتـوب سـالدیلار درده
۵۱. گیتدی عقل هوشـوم یاتدیم شول یرده
۵۲. «عرشده‌فرش‌ده‌نه‌بار، گورگین» دیدیلار

۵۳. یـل بولدیـم یوگوردیم یرینـگ دامرینه
۵۴. نظریـم یتوشـدی عرشـینگ کمرینـه
۵۵. «جبـروت عالمینـده جلیـل سـرینه
۵۶. گل اوزینـگ کولـه قارغیـن» دیدیـلار

۴۱- ع۲، ع۶، ع۷، ب‌خ، ل۲: شول وقتده برایکی دوران شیخ شاب. ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ت۲: الوقتده. ل۳: اول وقتده دوان. ل۴: تورغان بر ایکی. ۴۲- ع۱: دیدیلار. ت۲: برینک تیدیساب. ل۴: اول اوغلانه.
۴۳- ب‌م- ده: بوزوق(ناخوانا). ۴۴- ت۲، ل۳: بارچه سی شویلادور بیلکین. ۴۵- ع۱: رسول چاغریب آیدی یا شاه مردان. ع۳: چاغیر ایرور یا شاه. ل۳، ت۲: رسول آیدی یا شاهمردان. ل۴: رسول چاغروب دیدی یا شاهی مردان.
۴۶- ع۱، ت۲: ایا سلیم خواجه. ع۴: ایا سلیم. ب‌خ: یا سلیم خواجه یا بابا سلمان. ل۲: بابا سلیمان.
۴۷- ل۴، ع۱: ایا ابابکر صدیق. ت۲: ابوبکر و عمر حضرت عثمان. ل۳: ابابکر عمر حضرت عثمان.
۴۸- ع۱: یرینک. ل۱: مقصدین. ع۸: بو قلینک مقصدین. ل۴: بو قل نینک مقصدین برنک. ل۲: مقصودینی.
۴۹- ع۱: سلیم بابا. ع۳: سلمان بویریلدی مرده. ع۴: سلیم بابه. ل۳، ت۲: اسلیم بابه سلیم بویورلدی مرده.
۵۱- ع۲، ع۳، ع۴، ع۸، ع۹، ت۲، ل۳: عقلم. ل۴: شویرده. ۵۲- ع۴- ده: یوق. ع۶: عرشده فرشده نه بیلکین تیدیلار. ت۲: نام بار کورکین. ۵۳- ع۴- ده: یوق. ع۹: یرینه دمرینه. ۵۴- ع۲، ع۶، ع۹، ل۴: نظریم توقندی. ع۳، ل۱، ل۲: نظریم دوقندی. ع۴- ده: یوق. ۵۵- ع۱: جلیک. ع۴- ده: یوق. ع۶، ع۷، ب‌م، ل۱، ب‌خ، ل۲: جلیلنک سرنه. ل۳، ت۲: جبروت عالمده جلنک سرینه. ل۴: جبروت عالمنکده جلیل سرینه.
۵۶- ع۲، ب‌م، ت۲: جز سن اوزینک کله قارغن دیدیلار. ل۲: خبره سن اوزینک کله قارغین دیدیلار. ع۳: جز سن اوزینک قومه قارغین دیدیلار. ع ۴- ده: یوق. ع ۹: چرماش اوزینک. ل۳: خر سن اوزینک. ل۴: جز سن اوزینک کلا.

۵۷. ناگه خیال ایتسام قوله گتردیم
۵۸. ناگه باقسام آنگا نظر یتوردیم
۵۹. بو حال ایله من فراغت یاتوردیم
۶۰. یوزیمه توفکریب «قالغین» دیدیلار

۶۱. رسول چاغیر آیدار «اصحاب‌لار یورینگ
۶۲. اوغلانی اوزادینگ، بر فاتحه برینگ»
۶۳. بویوردی تورت آطلا «التینگ تابشرینگ
۶۴. گلتورگان جاینگده قویغین» دیدیلار

۶۵. توریب مختوم‌قلی گوزین آچیب‌دور
۶۶. سرینه نه‌کویلار گلیب گچیب‌دور
۶۷. اسریک نر دیک، آق کوبک‌لار ساچیب‌دور
۶۸. «اوغلان، الله یارینگ بولسون» دیدیلار

۵۷- ع۲، ع۶، ل۱، ع۸، ع۳، ب‌م، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴: اله کتوردیم. ع۴- ده: یوق. ع۹: نه حیال اتسم.

۵۸- ع۴- ده:یوق.

۵۹- ع۴- ده: یوق. ل۲: فراغت یاتوردیم.

۶۰- ع۱، ع۷، ت۲، ل۳: تورغین دیدیلار. ل۴: توکوردی.

۶۱- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۹، ل۲، ل۴: اصحاب لار سورینک. ع۴: سورینک. ت۲: رسول چاغرا دور اصحابلار یورینک.

۶۲- ع۲: بو اوغلانه بر فاته برینک کوندارینک. ب‌خ: اوغلانه فاتحه برینک کوندارینک. ت۲: اوزادینک فاتحه برینک.

۶۳- ل۱، ع۳: تورت آطلی. ع۶: بویورینک تورت آطلا. ع۹:آلتنک قوشورنک. ب‌خ: بر تورت اطلی بارینک التنک تابشورینک.

۶۴- ع۲، ل۴: جاینده.

۶۵- ت۲، ل۳: محتم قلی توروب.

۶۶- ت۲، ل۳: یاشنه نه کویلار.

۶۷- ع۲: هیره نر دیک. ع۳، ب‌خ: مست نر دیک. ع۴:خیره نر دیک. ع۴: خیره نر دای بوز کوفک لار. ع۶: مست اینر دیک. ب‌م: بوغره دیک. ل۱: خیره نر دک. ع۹: چله نر تک. ت۲، ل۳: مست اولوبان آق کوپک لار. ل۲، ل۴: خیر نر دیک بوز کوفیک لار.

۶۸- ل۳، ت۲: اوغلان الله یارینک بارغین تیدیلار.

۳۷

۱. اولکه‌ده صاحب بولمسه
۲. اربـاب‌لار امیـره دونـار
۳. اوچ یل شـیره اوغرامسه
۴. تلکی پشک شـیره دونار

۵. قحبه فلک اویون سـالور
۶. کیمدیـن آلور کیمـه برار
۷. هـر کیمـه بر نوبـت گلور
۸. اولکـه آغـر تـوره دونـار

۹. شـیر هر چاقده بر آو آتار
۱۰. دیور «آویمه کیم‌ال قاتار»
۱۱. فیـل بورونـنـی فلکه توتار
۱۲. کرگ گورسه خمیره دونار

۱- ع۲، ع۳، ب‌خ، اولکایه. ل۴: اولکایه باش بولماسه

۲- ب‌م: آره دونور.

۴- ع۳- ده: «پشک» سوزی یوق. ب‌م، ت۱: تلکی شغال شیره دونار. ل۴: مشیق شیره.

۵- ع۱، ع۲، ع۴، ب‌خ: قهبه فلک قاشق سالور. ب‌م: قهبه فلک کچلیک سالور. ع۹: قهبه فلک قاتلیق سالور. ل۴: قزیق صالور.

۶- ع۱، ع۳، ع۹: بیر نه بیریندین آلور. ع۲: سرینه بیریندین آلور. ع۴: بیرینه بیر بیریندین آلور. ب‌م: بری بری سندین آلور. ت۱: بیری قویب بیری آلور. ل۴: بیرینه بر بردان آلور.

۷- ب‌خ: هر کمسه.

۸- ع۱: نیا آغر. ب‌م: اول کیمسه توره دونار. ل۴: اولکه آغاه توره دونار.

۹- ع۴: هر وقتده. ت۱: شیر هر وقتده بر آو ایتار. ل۴: بر آه ایدار.

۱۰- ب‌م: دیری مرال قتار. ت۱- ده: «دیر» سوزی یوق: آویم کیم ال قتار. ل۴: قول قاتار.

۱۱- ب‌م: فیل بورنینی فلینگ توتار. ع۹: بورننی. ب‌خ- ده: «توتار» سوزی یوق.

۱۲- ب‌م: کمور ایر خمیره دونار.

۱۳. اجل یتر آدم دویمز
۱۴. دوران گچر عمر کویمز
۱۵. تلکی سرقیدین شیر ایمز
۱۶. شیر ایسه زهره دونار

۱۷. درد یوراگینگده اوت بولور
۱۸. سیزه جهانده بر آت بولور
۱۹. فقیره آشنا یوق بولور
۲۰. مالانسه یات یاره دونار

۲۱. مرد جنگده طوی ایچینده
۲۲. آچ بوری‌دور قوی ایچینده
۲۳. نامرد قوران اوی ایچینده
۲۴. بارسنگ خیره خیره دونار

۲۵. مختوم‌قلی بودور دردینگ
۲۶. صاحبی گرک هر یوردینگ
۲۷. شیر ضربین گورمیان قوردینگ
۲۸. هر مویی بر تیره دونار

۱۳- ت۱ اجل کیدور. ۱۵- ب‌م: شیر تویمز. ل۴: سقددین.
۱۶- ع۱، ع۳، ع۴، ب‌م، ت۱، ع۹، ب‌خ: بیر ایسه. ل۴: بریسه.
۱۷- ب‌خ- ده: یوق. ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ت۱: یوراکده.
۱۸- ع۱: جهانده بر ذات بولور. ع۴، ت۱: سوز جهانده آد بولور. ب‌م: سوز جهانده بر ذاد بولور. ب‌خ- ده: یوق. ع۹: سوز جهانده بر آو بولور. ل۴: سوز جهانده بر آط بولور.
۱۹- ب‌م: فقیر. ب‌خ- ده: یوق. ۲۰- ت۱: مال لانسه یاده دونار. ب‌خ- ده: یوق. ل۴: مالنه یات باره دونار.
۲۱- ت۱: مرد لار چانکده.
۲۲- ع۴: آچ بوری قوی ایچنغه. ت۱: آچ بوریلار. ع۹: آچ بوری دیک. ل۴: آجی بوریدور.
۲۳- ل۴: نامرد تورار اوی ایجنده. ۲۴- ب‌خ: برسنکی خیره خیره دونار.
۲۶- ع۲، ع۴: صاحب‌کرک. ب‌م: صاحب‌کراک هر بر یوردینک. ل۴: بر یوردینک.
۲۷- ل۴: شیر ضربین.
۲۸- ع۱: هر بری بیر تیره دونر. ع۴: هر سیخ بر تیره. ب‌م: هر فنجه سی. ع۹: هر پنجسی تیره دونر. ب‌خ: هر مورتی بر تیره دونار. ل۴: بر مردالی تیره. ع۲، ت۱: هر میخی بر.

٣٨

١. سـن سـن آرایش جان
٢. هم جان سـندین بی‌خبر
٣. سـن جهانه دولی سـن
٤. جهـان سـندین بی‌خبر

٥. اندیشـه دریاسـینده
٦. سـوردیم سفینه‌سـنی
٧. یـوز طرفـه یـوز بردیم
٨. سـیران سـندین بی‌خبر

٩. گر دیسـه‌لار کفـر اولور
١٠. اشـیا سـندین خالیـدور
١١. منزل سـندین مستغرق
١٢. مـکان سـندین بی‌خبـر

١٣. زمین آسمان شرق غرب
١٤. بـر توینکده گـردان دور
١٥. زمانیغـه سـرگردان
١٦. زمـان سـندین بی‌خبـر

١٧. ایسـلاب سـنی دنگزلار
١٨. یایغانشیب شوقینگدین
١٩. سـن آلار ایچـره معلوم
٢٠. عمّـان سـندین بی‌خبـر

٢١. زمیـن اسـلار آسـمانده
٢٢. آسـمان دیـلار زمینـده
٢٣. بـر برینـه گمانـده
٢٤. گمـان سـندین بی‌خبـر

۲۵. مختوم‌قلی گور ایمدی
۲۶. آشنالاره نه ایشدور
۲۷. یوق ایمیش بو اشیاده
۲۸. همان سندین بی‌خبر

۳۹

۱. عاشق‌لار اهلی‌نینگ خانی سلطانی
۲. تجلّی تختی‌نینگ شاه‌سی قلندر
۳. گزارم یوللاری یتریب آنی
۴. بیلمنم خبر بر قایسی قلندر

۵. من بو یولده مونچه ذلّه بولمیشام
۶. مانده قالیب عاجزلیغیم بیلمیشام
۷. شبلی‌نی مجنونی آلیب گلمیشام
۸. پهلوانی بر یار دیسه قلندر

۹. خبر آلدیم باغ و بوستان گلیندین
۱۰. رنگی سولمیش باد خزان یلیندین
۱۱. گردشی کج قحبه فلک الیندین
۱۲. همیشه توتارمیش یاسی قلندر

۱- ع۳، ت۱، ع۹، ل۳: عاشقلار ایلیننک.
۲- ع۳، ت۲، ل۳: ساسی قلندر. ع۸، ع۹: سیسی قلندر. ل۴: سالی قلندر.
۳- ع۹: یتوریب یاری. ت۲: کزارام یوللار تبویب آنی.
۴- ت۲: بیلمنم بر خبر.
۵- ت۱- ده: یوق. ت۲: شونجه زلّه. ل۴: شونجه فرته.
۶- ت۱- ده: یوق. ت۲: مانده بولوب. ل۴: مونده قالیب.
۷- ت۱- ده: یوق.
۸- ع۱: پهلوان پر یاری قلندر. ع۲: پهلوان بر یاری ویس قلند. ع۳: پلوان پر یاری دیسی قلندر. ل۴: فهلوان فیر لاری یارلی ویسی قلندر. ت۱-ده: یوق. ع۸: پهلوانی فریادی دیسی قلندر. ع۹: پهلوان فیریارلی دیسی قلندر. بخ: پهلوانی بر یاری دیس قلندر. ت۲: پهلوان فریاری ویسی قلندر. ل۳: پهلوان فر یاری قایسی قلند.
۱۱- ع۱، ت۱، ع۹، بخ: کردانی کج. ع۲، ع۳، ل۴:کردانی کج قهبه چرخنک الندین. ل۳، ت۲: کردنی کج.
۱۲- ع۱: توتمیش دور. ع۲، ت۱، ع۸: منوشه توتار میش. ع۳: منوشه توتر میش یا نهی قلندر. ع۹: منوشه توتدیرمیش یاسی قلندر. ل۲، ت۲: بنفشه توتار میش یاسی. ل۴: ملوشه دونمثدور یاسی قلندر

۱۳. خوشـلیغیم بـار اویناماغـه گولماگـه
۱۴. رقیـب قویمـز دوغریلوبـان گلماگـه
۱۵. بـر خلوتـده یـار خبریـن آلماغـه
۱۶. سـنده بـار آشـنالیق ایسـی قلنـدر

۱۷. گوندیزینگ فکردور اوت‌دور آخشامینگ
۱۸. بـو رسـمه گچردیـم وقتیـن ایّامینگ
۱۹. یا رب کرم ایتسـانگ بزه بـر جامینگ
۲۰. قیمتـی بهاسـی نأسـی قلنـدر

۲۱. سویسـنگ اول یارادان قادر سبحانی
۲۲. مـن غریبـی شـاد ایلاگیـن پنهانـی
۲۳. توتـدی عالمنـی گوتـردی جهانـی
۲۴. عاشـق‌نینگ یاری سن شاسـی قلندر

۲۵. مختوم‌قلـی آیدار اسـتخوان سـنینگ
۲۶. تن سنینگ‌دور دامر سنینگ قان سنینگ
۲۷. قیمت اوچون عقل سنینگ جان سنینگ
۲۸. دوداغیمـه توتغیـن طاسـی قلنـدر

۱۳- ل۴: خوشلوغم یوق اویناماغه کولماکه. ۱۴- ت۱: رقیب قویمز دوغریلبان یورمکا. ت۲: رقیب اودین یلیب‌کیلماکا. ل۳: رقیب قویمز اوزی تیلیب‌کلماکه. ل۴: دوغریلایوب‌کلماکه. ۱۵- ع۲- ده: بوزوق(ناخوانا). ل۳، ت۲: بر خلوتده یار وصفنی یاز ماکا. ۱۶- ع۲- ده: بوزوق(ناخوانا). ت۲: سندین بار آشنالیق. ۱۷- ع۸: کوندیزیم فکر دور اویندور آخشامینک. ب‌خ: کوندوزی فکر دور اوتار آخشامنک. ۱۸- ع۳: بیلماین کجوردیم. ع۸: ع۹: بورسم.
۱۹- ل۴: یا رب ایتسنک بزه بر جاینک. ۲۰- ع۱: نا دور قلندر. ع۲، ع۹، ت۲، ل۳: قیمتین ایت نا دور بها سی قلندر. ع۳: قیمتین نا دور باسی قلندر. ل۴: قیمتی نامه بها سی قلندر. ت۱، ت۲: قیمتین آیت نه دور باسی قلندر. ع۸: قیمتین آیت نا دور بهاسی قلندر. ب‌خ: قیمتی بهاسی نا دور قلندر. ۲۱- ع۲- ده: یوق. ع۹: قادیر خدانی. ل۳، ت۲: یراتغان. ل۴: ساوسنک. ۲۲- ع۲- ده: یوق. ع۳: من غریب شاد. ۲۳- ع۳: کوتاردیم عالم توتدی جهانی. ت۱: عالمنی. ت۲: کوتاردی جهانی توتدی دنیانی. ۲۴- ع۱، ع۳، ع۸، ع۹، ت۲، ل۳، ل۴: عاشقنک ناله سی ساسی قلندر. ع۲: عاشقلار ناله سی ساسی قلندر. ت۱: عاشق نینک ناله سی سازی قلندر. ب‌خ: شاه قلندر.
۲۵- ل۴: مختومقلی دیار اوستخوان سنینک.
۲۶- ع۱: تن سننک دور درمان سننک قان سننک. ع۳: تن سنینک دامر سنینک قان سنینک. ع۸: جان سنینک. ع۹: تن سنینک دمر سنینک قان سنینک. ب‌خ: تن سونکاک تمار سنینک قان سنینک.
۲۷- ع۸: قسمت اوچون عقل سنینک چان سنینک. ب‌خ: قیمتی اوچون. ل۴: عاقل سنینک.

۴۰

۱. حقیقت یولینه گیران درویش‌لار
۲. پلّه پلّه سدره بیله کرس چیقر
۳. باشچی‌سز فهم‌سز یوله گیران‌لار
۴. یولین شیطان اورار یولی ترس چیقر

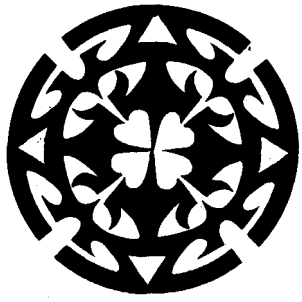
۵. ارواح بار جن بار قپلان بار قورت بار
۶. قیغی بار غصّه بار یولداش بار درد بار
۷. یوله گیرار بولسنگ نچه‌مه شرط بار
۸. شرط‌سز یوله گیرسانگ قرشی بارس چیقر

۹. اسرافیل صور چالسه یر گوک اگیلسه
۱۰. شیطان صرصر اورسه داغلار داغیلسه
۱۱. دجّال دنیا اینسه قوشون یغلسه
۱۲. ایزی هنده بولور اونگی قارص چیقر

۱- ع۱، ع۲، ت۲: حقیقت ده یوله کران درویشلار. ع۴: حقیقت یوله.
۲- ت۲، ل۳: سدره بیلان. ل۴: یولباشچی سیز.
۳- ع۳: بش سز.
۴- ت۲: یولی اس چقار.
۵- ع۷: جن هم بار. ت۲: ارواح بار فلاینک بار قورت بار.
۶- ع۴: غصه بار یول داشدور درد بار. ب‌خ: قیغو بار غصه بار یولده شو درد بار.
۷- ع۱، ع۳: نچه شرط لار بار. ت۲: اوشبو یوله کیرسنک نچه شرطلار بار. ل۳: اوشبو یوله کیرسنک نیچه مینک شرط بار. ل۴: نچه شرط بار.
۸- ع۲: کرسنک قوشی برص چیقر. ع۴- ده: «چیقر» سوزی یوق. ت۲: قرش برص چقار.
۹- ع۴: چاله. ت۲: صورچکه.
۱۰- ع۳، ب‌خ: شیطان خرخر. ع۸: شیطان حرحر. ل۴: شیطان خرخر اورار.
۱۱- ل۴: دنیایه اینسه.
۱۲- ع۸: اونکی قرس چقار. ت۲: ایزی هندوده.

۱۳. چهل تن ابدال دیورلار غایب قلندر
۱۴. دعاگوی هیچ قالمز بوشانور بندر(؟)
۱۵. قاف داغی‌نینگ گادیگینین اسکندر
۱۶. دیو یولینه قوندیردیغی ترس چیقر

۱۷. مختوم‌قلی آیدار بر ذات بیلمزم
۱۸. ایشلار باردور عهده‌سندین گلمزم
۱۹. ای یارانلار بو نه دین‌دور بیلمزم
۲۰. خضر دیب ال اوردیغیم خرس چیقر

۱۳- ع۱، ع۲، ع۴، ت۲، ل۴: ایدال کیدار غایب. ع۳: غایب ارانلار – ع۴: ابدال غایب قلندر.
۱۴- ع۷، ع۸: بوشانور بند لار. ت۲: بوشانور بندار.
۱۵- ع۴: کادیکانده. ل۴، بخ: کادیکندین قلندر. ت۲، ل۳: کادیکنده –
۱۶- ع۱: قرض چیقر. ع۲، ع۷: دیو یولینه قویدیردیغی قرس چقر. ع۴، بخ: قویدوردوغی قرص چقر. ع۸: دو یولینه قویدوردیغی قرض چقار. ل۳، ت۲: قرص چقار. ل۴: دیو لار یولنه قویلغان قرص چقار.
۱۷- بخ: بیلمارم. ل۴: مختوم قلی دیر بر زات بیلمانم.
۱۸- بخ: کلمارم. ل۴: کلمانم.
۱۹- ع۷: بو نادوندور.
۲۰- بخ: خضر دیب ال اورغان زادیم خرص چقار. ت۲: خرص چقار. ل۴: ای یرانلار بونده نه دور بیلمانم.

۴۱

۱. گـر توتسـه حالیمدیـن خبر
۲. قـوری آغاچدین قـان چیقر
۳. انسـان شـراریمدین اثـر
۴. تاپسـه تنندیـن جـان چیقر

۵. قـارون قیلیب‌مالیـن ادا
۶. صـد جان ایـدار بولسـه فدا
۷. گون شـمعی‌دین بولوب جدا
۸. نوریـن قویوب پنهـان چیقر

۹. بـر گوشـه‌ده اولـوب مقیـم
۱۰. کونگلـه گترسـام قدرتیـن
۱۱. هـر گوشـهء ویرانه‌دیـن
۱۲. صـد گنـج بی‌پایـان چیقـر

۱- ت۲: خبر بر. ل۴: سورسه حالدین خبر.

۲- ت۲: برقوری.

۳- ب‌ک: انسالار شراریمدین اسر. ت۲: انسان شرایمدین آسر. ل۴: انسان تابه چرایدین اثر.

۴- ع۳، ل۱: تنیمدین. ع۴: تندین. ت۲: بیلسه جسدین جان چقر. ل۳: بیلسه جسددین جان چقر. ل۴: خیران تندین قان چقار.

۵- ل۴: مالنک عدا.

۶- ب‌خ: خان ایرور. ل۴: منک جان برور بولسه فدا.

۷- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱: بولوب ادا . ب‌ک: کون شمعندین اولوب ایدا. ب‌خ: اولوب جدا. ت۲: شمعدین. ل۴: کون شمعدین آلسه نورین.

۹- ب‌خ: هر کوشه. ت۲- ده: یوق. ل۳: بولسام مدام.

۱۰- ت۲- ده: یوق. ل۳: کونکله کیتورسام صبح شام. ل۴: ذکر ایله حقغه مقیم.

۱۱- ع۳، ل۱: بر کوشه. ت۲- ده: یوق. ل۴: ویرانه تلیم.

۱۲- ت۲- ده: یوق.

۱۳. کونگلیم‌گه گلگان نقش‌لار
۱۴. گر گوزگـه پیدا بولسـه‌لار
۱۵. دوشسه گوزی نادانلارینگ
۱۶. کامـل بولوب مـردان چیقر

۱۷. هیـچ آنگمایـن زیـر و زبر
۱۸. گـر تاپسـه جذبیمـدن اثر
۱۹. «بی»دین«الف»دین بی‌خبر
۲۰. بـاش دمده بر قـرآن چیقر

۲۱. جبر ایتدی جمشـید جانینه
۲۲. یتـگای دی معـدن کانینه
۲۳. یـوز یـل اوقـوب پایانینه
۲۴. نـه زال و نـه لقمـان چیقر

۱۳- ل۴: کونکلکا کلکان نقش لار.

۱۴- ع۲: کر کوزکا پیدا بولسه دی. ع۳: کر کوزکه فیدا بولسه دی. ع۴: ل۱: بولسه دی لار. ب‌خ: بولسه ایدی. ت۲: کر کورکه. ل۳: بولسه دی. ل۴: پیدا بولوب‌کورسه کوزلار.

۱۵- ت۲: قوشولسه لار نادانلار. ل۳: قوشولسه کر نادانلار. ل۴: کوزی نامردلار.

۱۷- ت۲، ل۳: هیچ انکلامان زیر و زیر. ل۴: هیچ بلمیان زیرو زبر.

۱۸- ع۲: جرمیمدین اثر. ع۴: جذبمدین. ب‌خ: کر تابسه جزیمدین خبر. ل۳، ت۲: کر تابسه الله دین اثر. ع۲: تابسه جندیمدین اثر. ب‌ک: اسر. ل۴: اکر تابسه جزمدین اثر.

۱۹- ت۲، ل۳: پر با الغدین بیخبر. ل۴: الفدین بی دین بی خبر.

۲۰- ل۴: بش دم اوروب بر قران چقار.

۲۲- ت۲: ل۳: کی اوردی. ل۴: تایانمش معدن کاننه.

۲۳- ل۴: اوقوب یتمز پایاننه.

۲۴- ب‌خ: نه زالدین لقمان چقار. ل۴: نه زالدین لقمان چقار.

۲۵. من هـم فراغی اول قدر
۲۶. عقلیمنی قیلدیـم دربدر
۲۷. بر بـا هنـر تاپسـه خبر
۲۸. پر باغلایوب آسمان چیقر

۲۹. مختوم‌قلی آز ایلا سـوز
۳۰. بارچه قالـور داغ و دنگز
۳۱. توپراغه‌دولسه‌اوشبوگوز
۳۲. حقدین ینه فرمان چیقر

۲۵- ب‌خ، ت۲: منم فراغی اول قدر.
۲۶- ب‌خ: عقلم نی.
۲۷- ل۴: بر با هنر یا بر خبر.
۲۹- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳، ل۴- ده: یوق -.
۳۰- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳، ل۴- ده: یوق.
۳۱- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳، ل۴- ده: یوق.
۳۲- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳، ل۴- ده: یوق.

۴۲

۱. تانگـری سـوگان محمدنینـگ امّتی
۲. بسـم الله دیب اوّل حقنی یاد چکار
۳. بـی ایمـان‌لار هرگـز گورمـز جنّتـی
۴. دوزخ ایچره کوب عذاب‌لار بار، چکار

۵. غـم چکیـب آخـرت اوییـن قزانلار
۶. حقیقت‌نـی شـریعت‌نی توتانـلار
۷. جفـا چکیـب حـق یولینـه گیدانلار
۸. سـحر توروب طاعت‌لارین ایر چکار

۹. آدم اوغلـی قیامـت گـون بولانـده
۱۰. مؤمنینـگ گناهـی بولمـز تننـده
۱۱. پل صـراط اوسـتینده هیهات‌گونـنده
۱۲. صوفی‌لارنـی کرامتلـی پیـر چـکار

۱۳. تـر آچیـلان تـازه گل‌لار سـولانده
۱۴. عزرائیـل آدم‌نینـگ جانیـن آلانـده
۱۵. قیامـت آخـری محشـر بولانـده
۱۶. سـودخواری غیبت‌کشـی نـار چکار

۱۷. سـفرکش‌لر یراق یولدیـن قایدانده
۱۸. آغـر یوکلـی شـترلارنی هایدانـده
۱۹. گوهرت چوکوب یوکی قالسه میدانده
۲۰. بوزلاماسـین قطارداقـی نـر چـکار

۲۱. میدان ایچره بر سوشـلار قورولسـه
۲۲. توساب توساب عرب آطلار سورولسه
۲۳. بر قوچ یگیت قالیب بوینی بورولسـه
۲۴. آنینگ عارین آط یوراکلی شـیر چکار

۶- ب ۷۷۰: شریعت نی توزانلار.

۱۲- ب ۷۷۰: کرامتلی فیل چکار.

۲۵. کیـم‌لار گـزار بیروبـاره یالباریـب
۲۶. کیـم‌لار گزار حقیقـت‌ده یول یوروب
۲۷. بر بیچـاره یولوقسـه آنـگا دلمریب
۲۸. آنینگ ایشـین غایت گرچک ار چکار

۲۹. مختوم‌قلی ایشینگ دوشسه مرد بیله
۳۰. نامـرد باطـر بولمز جدل شـرط بیله
۳۱. دوش گلانده همراه بولسنگ قورت بیله
۲۳. هر چند بولسه آط اوستنده عار چکار

۲۷- ب ۷۷۰: بر بیچاره کورسه دوران تیلموریب.
۳۰- ۱۶۰۵: نامرد بهادر بولمز.

۴۳

۱. بـو دنیـا فانـی دور توتمـز بنانـی
۲. بـو دنیاگـه گلان گچیب بـاره‌دور
۳. کیمـدور یالانچی‌ده توتـان جهانی
۴. توتانینـگ ال‌لارین آچیـب باره‌دور

۵. شیرین شیرین سـالور حسابه دنیا
۶. آجـی آجـی قویـار عذابـه دنیـا
۷. نـه یتدیر نـه توتدیر بـو قحبه دنیا
۸. توتدیم توتدیم بیلان گچیب باره‌دور

۹. دورلار دولانـر گردشـلار دونـار
۱۰. نچـه‌لار گوچـرلار نچـه‌لار قونـار
۱۱. نچه‌نینـگ چراغـی تازه‌دیـن یانار
۱۲. نچه‌نینـگ چراغی اوچـوب باره‌دور

۲- ع۹: ل۲: بو دنیایه.

۳- ع۷: توتان دنیانی.

۷- ع۱، بخ: شو قهبه دنیا. ت۱: نه ایتدی نه توتدی بو فانی دنیا. ت۲: نه ایتدی نه توتدی بو قهبه دنیا. ل۴: نه توتدیر یر شوم قهبه دنیا.

۸- ع۱، بخ: ل۴: توتدیم توتدیم دیسنک قاچیب بارا دور. ع۸: توتدیم توتدیم برلان قاچب برا دور. ع۹: بیله کچیب. ل۲، ل۳، ت۲: بیلان قاچیب بارا دور.

۹- ت۱: یولدوز لار دولانور کردشلار دونار. بخ: اوریلور دولانور کردشلار دونر. ل۴: اویریلور دولانور کردیشلار قونار.

۱۰- ل۴: نچه لار کوچه لار.

۱۱- ع۱،ع۸: نچه لارینک چراغی. ع۲، ع۴، ل۱، ع۹، بخ: نچه سنینک مشعلی تازه دین ینار. ع۳: نچه سنینک مشعی تازه دین یانر. ع۷- ده: یوق. ل۲: نچه لا مشغی تازه.

۱۲- ع۱: نچه لارینک. ع۲: نچه سنینک. ع۸: نچه لانک. ل۲: نچه سننک چراغی.

۱۳. کیمسی حقدین قورقوب رنگی سارالیب
۱۴. کیمسی دنیا قوار یوگوریب یلیب
۱۵. کیمسی یوز حسرتده کیمسی‌سی گولیب
۱۶. کیمسی گوزده یاشین ساچیب باره‌دور

۱۷. کیمسی بگ‌لیگیندین دوشمز ایواندین
۱۸. کیمسی یوقسللیق‌دین کاییر جاندین
۱۹. کیمسی حرام بیلیب قچه‌دور موندین
۲۰. کیمسی عرق شراب ایچیب باره‌دور

۲۱. کیمسی یالانچی‌ده عشرتده یایلاب
۲۲. کیمسی‌سی حلالدین حرامی سایلاب
۲۳. کیمسی فرقین بیلمان بار ایشی ایلاب
۲۴. گوزی باغلی قوش دی اوچوب باره‌دور

۱۳- ع۷- ده: یوق. ع۸: رنکی سارالور. ت۲: کیمسلار حقدین قورقوب رنکی ساره یب.
۱۴- ع۱، ب‌خ: کمی دنیا قویب. ع۳: کمی دنیا قوری. ع۷: کیمسه دنیا. ع۸: کیمسی دنیا قویب یوکریب یلور. ت۲: کیمسلار دنیا قوار. ل۴: دنیا قورب.
۱۵- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ت۱: کیمسه سی. ل۴: کمیسی یوز.
۱۶- ع۳: کمی کوزده یاشی. ع۷: کیملار کوزده. ب‌م: یاشین قوکیب. ل۴: کمی بکلندان قوشار ایواندین.
۱۷- کمی سی. ت۲: نچه لار بیک لیکده دوشمز ایواندین. ل۲: کیمی بیک لیکدین. ل۳: نچه لار بیک لیکدین.
۱۸- ب‌م، ت۱، ع۸، ل۳: یوقسز لیقدین. ل۱: یوقسلیق ده.
۱۹- ع۱، ت۱، ل۴: کمی حرام بیلوب قچرلار موندین.
۲۰- ل۴: آراغ شراب.
۲۱- ت۲: یایلاب.
۲۲- ع۶: کیمی حرامدین. ع۹، ل۴: حرامدین حلالی. ب‌خ: کمی خرامدین حلالنی سیلاب.
۲۳- ع۲، ب‌م، ع۸، ع۹، ل۳: کمی فرحین اتمای. ع۳: فرخین اتمان. ت۲: کیمی فرحین ایتمای.
۲۴- ب‌م، ل۳: کیمی کوزی باغلی قوشدیک. ت۱، ت۲: قوشدیک.

۲۵. دوشوب بولمز قحبه فلک آلینه
۲۶. دوداغینگ تمشاندیر دنیا مالینه
۲۷. بر گون اوراغنی آلور الینه
۲۸. اول قوری دالنامی بچیب باره‌دور

۲۹. ایکی گون خوش بولسه اوچ گون وای میش
۳۰. نچوک‌سی منزل‌میش نچوک جای‌میش
۳۱. بو دنیا گویا بر کاروانسرای‌میش
۳۲. گلان یوک یازدیریب گچیب باره‌دور

۳۳. مختوم‌قلی آیدور تیکان یوق گل یوق
۳۴. نه یگیت نه خواجه پادشاه قُل یوق
۳۵. یالانچی‌دور مونده بای و یوقسل یوق
۳۶. بارچه‌سی یر قوینین قوچوب باره‌دور

۲۵- ل۴: توشنوب بولمز.

۲۶- ع۲: تمشاندیریب. ب‌م، ع۸، ع۹: دوداغین. ت۲: دوداغینک تامشانور. ل۲، ل۳: دنیا بالینه. ل۴: دوداغنک تاشاندیر دنیا بالینه.

۲۸- ع۱، ع۳، ع۴، ع۶، ع۹، ب‌م: هول قوری. ع۲، ب‌م، ت۱:هول قوری دنکلمای بجب برادور. ع۸: حالا حرام دینکلمای ایچوب برادور. ل۳، ت۲: هول قوری دیماین کسب بارا دور. ل۲: اول قوری دینکلامی. ل۴: قوری تانکلامای.

۲۹- ت۱، ب‌خ: کونی. ل۳، ل۴: وای ایمیش.

۳۰- ع۹: منزل ایمیش. ت۲: نه نچوک منزیلمیش نه نچوک جای ایمیش. ل۳: بو نیچوک منزلیمیش نیچوک جایمیش. ل۴: نچوک منزل ایمیش نچوک جای ایمیش.

۳۱- ع۴: بو دنیا بر کویا کروان سرای میش. ت۱، ل۴: بو دنیا مثل بر کاروان سرایمیش.

۳۲- ب‌م، ل۲: کچیب. ل۴: یوک تولتوروب کچیب.

۳۳- ل۴: مختوم قلی تکانی یوق کلی یوق.

۳۴- ع۴: نه یکت نه جوان پادشه قل یوق. ب‌م: نه یکت نه غوجه. ب‌خ: نه قوجه. ل۳: نه یکت نه قری پادشاه قل یوق.

۳۵- ع۱: دیلاکچی درمانده بای یوقسل یوق. ل۴: تلانجی در بدر بای یوقسل یوق. ب‌خ: دیلاکچی درمنده بای یوقسول یوق. ع۴: دیلانجی دورمنده بای یوقسل یوق. ع۷، ل۱: تیلانجی درمنده بای یوقسلیق یوق. ب‌م: یلانچیده مونده بای یوق سول یوق. ت۱: یلانچیده بای یوق غریب یوق سک یوق. ع۸: یلانچی ده بای یوق سیل یوق. ع۹: یلانچده بای یوقسل یوق. ل۳: ت۲: یلانچی دنیا ده.

۳۶- ع۲: بارچه سین قوینین قوچیب برادور. ع۴: بارچه سین یر قوینی. ب‌م: بارچه سین یر قوچیب برادور.

۴۴

۱. غـم دومانی باسـیب غریـب کونگلیم‌نی
۲. گوز یاشـین سـاقلامای توکیب باره‌دور
۳. کیـم‌دور رحم ایلایب سـوران حالیم‌نی
۴. بوزوق کونگلیـم ارکین ییقیـب باره‌دور

۵. گرچه اوت یاقسـه‌لار عاشـق یاغیندین
۶. اولوم آسـان ایـرور دوسـت فراقیندین
۷. هجـران منـی قـاودی صبـر داغیندیـن
۸. فـراق بوغون بوغون سـوکیب بـاره‌دور

۹. اول دور دورانیـم چـرخ بولاشـدیردی
۱۰. غـم جانیم قوریتدی اوت توتاشـدیردی
۱۱. عشـق منی یاندیردی حددین آشـردی
۱۲. یوراگیـم ایچیمدیـن چیقیـب بـاره‌دور

۱- ع۷: غریب بو کونکلومی. ع۹: غریب حالیمی. ل۴، ت۲: کونکلمی.

۲- ب‌م: کوز یاشیم. ل۴، ب‌خ: کوزده یاشیم سلمای.

۳- ع۲، ع۷: رحم ایلیان سوروب حالمی. ع۴: کم دور یلانچی ده توتان دونیانی. ب‌م: کم دور جم ایلاین غریب حالیمه. ل۳، ت۲، ع۹: حالمی. ل۴: سوراب حالمی.

۴- ع۱: کونکلم کوران یقیب. ع۲، ع۳، ع۹: کونکلم کورکان یقب. ع۷، ع۸: غریب‌کونکلم کوران یقیب بارا دور. ب‌م: بوزوق کونکلم کورکان باقیب بارا دور. ب‌خ: بوزوق کونکلم کورام یقیب بارا دور. ل۳، ت۲: کونکلیم کورکین.

۵- ع۴: توتانینک ال لارین آچیب بارا دور. ل۴: عشقینک یانیندین.

۶- ع۲، ت۲: آسان بولور دوست فراغندین. ع۳، ل۴: ایرور دوست فراقیندین. ع۹، ع۴، ت۲، ل۳: آسان بولور دوست فراقندین.

۷- ل۳، ع۴، ت۲: هجران منی قویدی صبر داغندین. ع۹: جبر داغندین.

۸- ل۳: کسب برادور. ل۴: خراق بوغون.

۹- ع۲: اوّل دورانمی چرخ بولاشدیردی. ب‌خ: اولدیر دورانیم. ل۳: اول دور دورانی. ل۴: اول دیار دورانیم.

۱۰- ب‌م: اوت یانوشدیردی. ت۲، ل۳: غم منی قورتدی.

۱۱- ع۳: منی جوشروب حددین. ع۷، ب‌خ: عشق منی چوشدوروب. ب‌م: عشق منی چوشدیردی حددین آشردی. ل۴: عشق منی جوشتردی حددین آشتردی.

۱۳. فراغت یاتوردیم نفسیم‌نی بسلاب
۱۴. توردی کونگل یار جمالین هوسلاب
۱۵. حقدین حاجت دیلاب مرادین اسلاب
۱۶. گوزیم اول یول‌لاره باقیب باره‌دور

۱۷. مختوم‌قلی مجالیم یوق سوزلاین
۱۸. دوست‌لارغه دردیم‌نی عیان ایلاین
۱۹. ای یارانلار یغلامایین نیلاین
۲۰. عشق منی یاندیریب یاقیب باره‌دور

۱۳- ع۲: نفسمنی سیلاب.
۱۴- ل۴: کونکل توردی یار.
۱۶- ع۳: یوللارده. ل۴: اول یول لاری.
۱۷- ع۷، ب‌م: یوق نیلاین. ت۲: یوق سیلاین. ل۴: یوق سویلاین.
۱۸- ع۳، ع۷، ع۸: دردیمنی بیان ایلاین. ب‌م: دوستلارغه سریمنی عیان ایلاین. ت۲، ل۳: دردیمی. ل۴: دوستلار دردیم کمه عیال ایلاین.
۲۰- ل۴- ده:«منی» سوزی یوق.

۴۵

۱. یدی یاشان عرب آطینگ یانینده
۲. معلوم بولمز دپه نه‌دور دوز نه‌دور
۳. یونگی یتن قوچ یگیدینگ یانینده
۴. اللی نه‌دور آلتمیش نه‌دور یوز نه‌دور

۵. نامرد اوغلی قورقی چکار میداندین
۶. آغاچ آدم بولوب گورنور هر یاندین
۷. مخنّت‌لار خوفلی یرده دشماندین
۸. سچه بیلمز دومان نه دور توز نه‌دور

۹. سپاه بولوب منر آطین بیلمیان
۱۰. عارف بولوب اوز عزّتین قیلمیان
۱۱. مجلس ایچره سوز لذّتین بیلمیان
۱۲. آنگلابیلمز صحبت نه‌دور ساز نه‌دور

۱- ل۳: یانکی یاشان عرب آطینک شاننه. ع۲: یاغی باسان عرب آطینک شاننده. ع۳، ع۴، ع۸، ب‌خ: آطنک شاننده. ت۱، ع۹، ت۲: یانکی یاشان عرب آطینک شاننده. ف: یاغی یاشان عرب آطینک شاننده. ل۴: یدی یاشار.

۲- ل۳، ت۲: معلوم اولمز. ل۴: توفه نه دور.

۳- ع۱: یوی یتان. ع۲، ف، ل۳، ت۲: یوکی یتن قوچ یکدینک شاننده. ب‌م، ت۱، ع۹: بویی یتان. ل۴: یاغی یتکان خوش یکتنک. ع۸، ب‌خ، یویه یتان.

۴- ع۲، ع۳، ب‌م، ف، ع۸، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: التمش ندور یتمش ندور یوزنادور.

۶- ت۲: آدم بولور.

۷- ل۴: مرد یکت لار خوفلی.

۸- ت۱: آنکلامز لار دومان نه دور دوز نه دور. ل۴: باچارماز لار دومان نه دور.

۹- ع۱: آرا لاشیب‌منار آطین بیلمیان. ع۳: عزتین بیلمیان. ع۴: عارف بولمز اوز. ف: سق بولوب منر آطین بلمیان. ب‌خ، ع۸، ل۴: آیرلایب منار آطین بیلمیان.

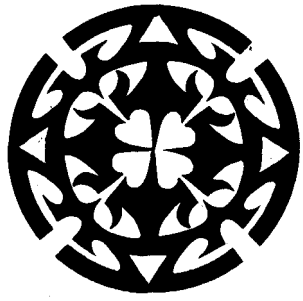
۱۰- ت۱، ف، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: عزتین بیلمیان.

۱۱- ع۲، ع۳، ع۴، ت۱، ب‌م، ف، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۴: صحبت ایچره. ل۳، ت۲: صحبت ایچره سوز لار سوزین بیلمیان.

۱۲- ع۲- ده: «آنکلا» سوزی یوق. ع۳: آنکنه بیلماز مجلس نه دور ساز نه دور. ع۴، ف، ع۸، ع۹: آنکه بیلمز. ب‌خ: آنکه بیلماز. ل۳، ت۲، ب‌م: آنکا بیلماز مجلس نا دور ساز. ت۱: آنکه بیلمز میلیس نه دور ساز.

۱۳. قارغـا یتـه بیلمـز بازینـگ جنگینده
۱۴. گورونه بیلمـز اول میدانینگ دنگینده
۱۵. آچ قارچغـای آلغیر لاچیـن اونگینده
۱۶. منگ یغلسون اوردک نه‌دور قاز نه‌دور

۱۷. مختوم‌قلی سوز جوش ایدار تلینگدین
۱۸. محنّثـه یـول برماگیـن یلانگدیـن
۱۹. بـو هنـرلار گلـور گلمـز الینگدیـن
۲۰. تلدیـن گلان بو جرئتلی سـوز نه‌دور

۱۳- ع۱، ب‌خ: غرغه ینار بازیلارینک جنکینده. ع۲: قرغه یتر باز بیلمن جانکنده. ع۳: قرغه یانر باره بیلمان چمندین. ل۴: قارغا یتار بلامان جنکندین. ع۴: قرغه یتر باز بیلمیان چنکندین. ب‌م: قرغه یتار باز بیلمیان جنکنده. ف- ده: یوق. ع۸: غرغه اینار بازیلارینک چنکنده. ع۹: قرغه تا باز بلمن جانینکده. ت۲: قرغه یتار بلامان چانکیده. ل۳: قرغه یتار بوز بلمان چانکینده.

۱۴- ل۴ ف ع۴: دنکیندین. ت۱: میدانینک چنکینده. ف- ده: یوق.

۱۵- ع۲، ع۹، ل۴: آچ قرینجه. ع۴، ل۴: اونکندین. ف- ده: یوق.

۱۶- ف- ده: یوق.

۱۷- ل۴: تلندین.

۱۸- ع۴، ت۱: یول بر مادینک یلینکدین. ب‌م: مخنثه یول بر مادینک یانینکدین. ف: برمدینک یلنکدین. ع۸ مخنثه بوی برمادینک یلینکدین. ت۲: مخنثه یول برماکیل الینکدین.

۱۹- ل۳، ت۲: کلمز قولینکدین.

۲۰- ل۳: دولت کیلان بو جرئتلی سوز نه دور. ل۴- ده: «بو» سوزی یوق.

۴۶

۱. بـر چویروک قوز بیلان جهـان جوهرین
۲. اول قماربـاز دور اوتـوب دوروبـدور
۳. چویریک سـامان إلتمیش متاع بازارینه
۴. جوهـره برابـر سـاتیب دوروبـدور

۵. نـه چـراغ‌دور گوزسـزلاره یاریـدور
۶. نـه گوزگـی‌دور اول آینه‌دیـن آریـدور
۷. نـه سـاقی‌دور پیاله‌سـین یوریـدور
۸. بران‌نینگ بوغزین‌دان توتوب دوروبدور

۹. نـه دوشـک دور آنـگا باسـان یاریمـز
۱۰. نـه کشـتی‌دور دریـا باتـر یوریمـز
۱۱. نـه انـادور اولمـز یتمـز قرّیمـز
۱۲. اوز بالاسـین اوزی یـودوب دوروبـدور

۱- ت۱: غوز بیلا. ل۲- ده: «بر» سوزی یوق: چویریک قوز ایلامیش جهان جوهرین.
۲- ع۴- ده: «نه» سوزی یوق. ت۱: بر قماربـاز اویناب اوتوب دورویدور. ل۲: اول حماربـاز اویناب اوتوب دوریب دور.
۳- ع۱: چویریک سامان التمش دور بازارین. ع۳: چوریک سامان آلنمش بر بازر دین. ع۴: اتمیش بازارین. ب‌خ: چوریک سامان النمشدور بازارین. ع۵: سامان ایتمش. ت۱، ع۷: چویریک سامان ایتمش متاع بازارین. ل۳، ت۲: التمیش بازارین.
۴- ع۵، ع۷، ع۸، ل۲: کوهره.
۵- ع۵: اول نه چراغ آی سز یرده یاریدور. ت۱: نه چراغ دور یر یوزینی یاریدور. ل۳، ت۲: کوز سز یرکا یلریدور. ل۲: نه چراغدور کونسیز یره آریدور.
۶- ع۱: بو آینه دین آریدور. ع۲، ع۴: بو آینه دین دوریدور. ع۳، ب‌خ: نه کوزکو دور بو آینه دین آریدور. ع۸: آینه دین دوریدور. ع۵: اول نه کوزکو آیدین کوندین آریدور. ت۱: آینه دین دوریدور. ل۳، ت۲: بو آینه دین.
۷- ع۴: بر الی بوغزیندین توتوب دوروبدور. ع۵: اول نه ساقی پیاله سین یوریدور.
۸- ع۲، ع۵، ت۱: برالی بوغزیندین توتب دوروبدور. ع۴، ع۷: بر الی بوغزینده توتیب. ل۲: بر الی آغزینه یتب دوریب دور. ع۸: الی بوغازینده. ل۳: برانی بوغزینده.
۹- ع۳- ده: یوق. ع۵: اول نه دوشاک آندا بسان یاریماز. ع۷: مونکا باسان. ل۳، ت۲: یرامز.
۱۰- ع۳- ده: یوق. ع۴: دریا باتمیش. ع۵: اول نه کشتی دریا باتار یوروماز. ع۷، ع۸: نه کشتی دور دریا باتمز یوریمز.
۱۱- ع۳- ده: یوق. ع۵: اول نه انا اولمز.
۱۲- ع۳- ده: یوق.

۱۳. باشی باریب چیقمیش عرشینگ اوستنه
۱۴. آیاغی اینمیش‌دور یرینگ آستنه
۱۵. جانلی جانسز هر نه گلسه دستنه
۱۶. دالنمای دستنه آتیب دوروبدور

۱۷. بر مخلوق دور نه إرکک دور نه دیشی
۱۸. بر گوزی دوم آق دور، بر گوزی چاشی
۱۹. رنگی قره آله اون ایکی باشی
۲۰. یری گوگی بردین توتوب دوروبدور

۲۱. دوستلار بر مثال‌دور تلیمه گلان
۲۲. ذهن قویسه بیلور عقلّی بولان
۲۳. جهانی توتمیش دور بر قدرت یلان
۲۴. قوروغی باشینه یتب دوروبدور

۱۳- ع۲، ع۸: عرشینک اویونه. ع۵: کله سی چقب دور عرشنک اوستنه.

۱۴- ع۲: ایاغی اینمش یدی یرینک آستنه. ع۴، ع۷: اینمیش یدی یرینک. ع۵: قویروغی بند ایتمیش یرینک آستنه. ع۸: آیاغی اینمیش یدی یرینک تهینه.

۱۵- ع۱: جانلی جانسیز اینار آنینک دستنه. ع۷، ع۸: هر نه کلسه پینه.

۱۶- ل۲، ع۴: دالنمای دهانه. ت۲: دانلامای دهانه ایتب. ل۳: دانلامای دهانه اوتیب توریبدور.

۱۷- ع۱، ب‌خ، ت۲- ده: یوق. ع۵: اول نه مخلوق نه ارکک دور نه تیشی. ت۱: بر مخلوق دور هم ارکاکدور هم دیشی. ل۲: نه حیواندور نه مخلوق دور نه تشی.

۱۸- ع۱، ب‌خ، ت۲- ده: یوق. ع۴، ع۷: چوم آق.

۱۹- ع۱، ع۳، ب‌خ، ت۲- ده: یوق. ع۲: آله دور اون ایکی. ع۵: رنکی قرا آقدور اون ایکی باشی.

۲۰- ع۱، ع۳، ب‌خ، ت۲- ده: یوق. ع۸: یوتیب دوریبدور. ل۲: یردین کوکی.

۲۱- ع۳- ده: یوق. ع۵: بیک لار مثل دور دیلمه کلان. ت۱: کونکلومه کلان.

۲۲- ع۳- ده: یوق. ع۵: عاقل اولدور بو سوزه قولاغین سالان. ت۱: زهنی قویب بیلور عقلی بولان. ل۲: زهن قویوب بیلبینک ای عقل بولان.

۲۳- ع۲، ع۸، ل۲: جهانی کر توتمیش. ع۳: قدرت بلان. ع۵: جهانی توتوبذور بر اولوغ یلان. ل۳، ت۲، ب‌خ: جهان یوزین توتموش بر قدرت یلان.

۲۴- ع۸: قویریغی باشندین آرتیب دوریبدور.

۲۵. مختوم‌قلی گیتمه مونچه هر سوزه
۲۶. هیچ بویله جانور ایلمامیش گوزه
۲۷. ینه بر قدرت بـار ینه یدی کلپزه
۲۸. اول بیک یلانی یودوب دوروبدور

۲۵- ع۱، ب‌خ: مخدومقلی موندین کیتمه هر سوزه. ع۲: بر قدرت بلان. ع۵: مخدومقلی مغرور اولمه هر سوزه. ت۱: مختومقلی مونچه کیتمه هر سوزه. ل۳، ت۲: مختم قلی کیتمه موندین هر سوزه. ل۲: مخدمقلی قولاق قویغین بو سوزه.

۲۶- ع۱، ب‌خ: هیچ مونچه. ع۵: بویله هیچ جانور. ع۷، ت۲، ل۳: ایلمامیش. ت۱: بولار بارچه کورنوب دوراندور کوزه. ل۲: هیچ بیله جانور کورنمز کوزه.

۲۷- ع۱، ع۴: بر قدرت بارینه یدی کلفزه. ع۵: ینه بر قدرت بار یتی کلفزه. ع۷، ت۱، ل۲: ینه بر قدرت بار یدی کلفزه. ل۳، ت۲: ینه بر قدرت بار تیدی کلفزه.

۲۸- ع۸: شول بیوک. ت۱: شو بیک. ل۳، ت۲: شول بیک.

۴۷

۱. غفلت یاستوغینده قویوب سن باشی
۲. غافـل آدم مونچه ارنیـب دوروبدور
۳. تن قفسی ایچره وحشی جان قوشی
۴. هر دم پرواز ایدیب اورونیب دوروبدور

۵. عمرینگ اوتوب گیتدی قیلمادینگ پروا
۶. منزلینگ مسجد قیل دوشگینگ بوریا
۷. گذرینگ کوپـری‌دور دیلاگینگ دریا
۸. آنـده تـرازولار قورلـوب دوروبـدور

۹. یخشـی‌لاردین بر نصیحـت آله‌گور
۱۰. گیتـدی کاروان یکـه قالمـه یله‌گور
۱۱. آدم اوغلـی زینهـار حاضـر بوله‌گور
۱۲. نفس شیطان سنگا سورنوب دوروبدور

۱- ع۴، ع۶: قویوب سن بشی. ل۳، ت۲: غفلت یصدوقینه قویوبدور باشین.
۲- ع۱: ازیب دوریبدور. ت۱: اورنیب. ل۳، ت۲: آدم اوغلی.
۳- ت۲: تن قفص ایچره وحش جان قوشین. ل۳: تن بر قفس ایچره وحش جان قوشین.
۴- ع۳، ع۷، ل۱، ع۹، ل۳، ت۲، ل۴: پرواز ایلاب.
۵- ع۳: اوتدی کیتدی قیلمدینک پروای. ل۳، ت۲: عمرینک کچیب کیتدی. ل۴: قیلمادینک خروا.
۶- ع۹: منزلینک مسجد دور پوشه شینک بوریا.
۷- ع۲: کورانکی کفر قیل دیل لارینک دریا. ع۴: کذارینک کفر دور تیلاینک دریا. ع۶، ل۴: کذرینک کفر دور تیلاکنک دریا. ل۳، ع۷: کذرینک کفریدور قیلدیغنک ریا. ل۱، ل۲: کوزینک کفر دور تیلاکینک دریا. ع۹: کوزینک کوفریدور تیل لارینک دریا. ت۱: کوزینک کوفریدور قیلدیغینک ریا. ت۲: کوزینک کوفریدور قیلده غینک ریا.
۸- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ت۱، ل۱، ع۹، ل۲: آنده قضا یلیی قورلب. ت۲، ل۳: آنده قزل اوتلار قورلیب.
۹- ع۳- ده: یوق.
۱۰- ع۳- ده: یوق. ت۲، ل۳: یکه قالدینک یله ور. ل۴: کتدی یککه قالدینک یله کور.
۱۱- ع۳- ده: یوق. ع۷- ده: یرتیق (پاره شده).
۱۲- ع۳- ده: یرتیق (پاره شده). ل۴: سونورب توروبدور.

۱۳. الـوان طعام ایبب آل یاشـیل گیب
۱۴. فراغت یاتیب سن قورقی‌نی قویوب
۱۵. اجل شـیری آرلاب پنجه‌سین یایب
۱۶. باشینگ‌اوجین‌آلیب‌گرنیب‌دوروبدور

۱۷. اویـان مختوم‌قلـی غفلتـده یاتمـه
۱۸. مالـه مغـرور بولمـه محنتـده باتمه
۱۹. اوتور دنیا اوچون عمرینگی سـاتمه
۲۰. بونقصانینگ‌دویبی‌گورنوب‌دوروبدور

۱۳- ع۷: الوان نعمت ایبب آل. ل۴: طعام یبوب یاشل کیوب.
۱۴- ع۲، ع۶، ع۹: فراغت یتورسن. ل۱: قیغو قویوب. ل۴: فراغت یاتورسن خوفنکنی قویوب.
۱۵- ع۷، ت۱: اجل شیری عر لاب. ل۲: ارلاب. ل۴: شیری ایرلاب.
۱۶- ل۴: باشین اوستین الیب‌کرنیب.
۱۷- ع۴: مخدومقلی اویان غفلتده یاتمه. ع۷، ت۲، ل۳: مخدومقلی ایرمیش بو دنیا فانی. ت۱: مختومقلی دییار بو دنیا فانی.
۱۸- ع۱: غفلتده یاتسه. ع۲: ماله مغرور اولمه محنتده صحبتده یاتمه. ع۴: محنته. ل۴: مخنته. ع۷: فانی نی قوی آخرت دیب (شوندین سونکی یرتیق / کلمات بعدی پاره شده). ل۳، ت۱، ت۲: فاننی قوی آخرت دیب برجانی. ل۱: ماله مشغول بولمه. ب‌خ: ماله مغرور بولوب غفلتده یاتمه.
۱۹- ع۶: اوتار اوچون. ع۷، ت۱: عمرینک بریب ساتغین آلمه دنیانی. ب‌خ: عمرینکنی. ت۲، ل۳: عمرینک بریب ساتین آلمه دنیانی. ل۴: عمرنکنی ساتمه

۴۸

۱. حـق تعالـی بو نـه، نچـوک احـوال دور
۲. دوری دیب ایچدیگیم لایلی چیقیب دور
۳. نـه بویلـه بیهـوده شـوم کج اقبـال دور
۴. حلال دیب ایچدیگیم جیملی چیقیب دور

۵. کیمسـه سـرّیم بیلمز اوزین اولدورسـه
۶. فقیـر بنـده‌لاره تانگـری بیلدورسـه
۷. ایلـی شـادلیق شـادمانلیق گولدورسـه
۸. منـگا همـراه بـولان غملی چیقیـب دور

۹. آموختـه مـن اورتنماگـه بیشـماگه
۱۰. کشـی یـوق خبرلاشـیب درد آچماغـه
۱۱. اوبه اوجیندین باردیم اوی سوراشـماغه
۱۲. گوردیگیم لال یا آغزی مواملی چیقیب دور

۱۳. مندیـن شـکوه ایـدار الیـم گرانیـم
۱۴. غلبردیـن چـال چیقـر سـرّیم برانیـم
۱۵. فقیـر دیـب حالیندیـن خبـر آلانیـم
۱۶. دپرننـده دیودیـن دملـی چیقیـب دور

۱۷. مختوم‌قلـی حسـابی یـوق گورانیـم
۱۸. طمـع توتـوب امیـد الیـن گرانیـم
۱۹. اوباسـینه سـوراب ار دیـب بارانیـم
۲۰. اتاگینـه ال اورسـام آملـی چیقیـب دور

۱- ل۱: بونچوک. ۲- ب‌م: قوملی چقب دور. ۳- ب‌م، ل۱، ع۸: نه یسر بیهوده.
۷- ب‌م، ل۱، ل۲، ع۸: ایله شادلیق. ب‌خ: شادیانلیق. ع۱، ع۳، ل۲: ایللار شادلیق شادمانلیق بله کولدورسه.
۱۰- ع۳: دردیم ایشماغه. ل۱، ل۲: خبر آلوب دردیم ایشماغه. ع۸: خبر آلیب دردیم آشماغه. ب‌خ: کشی یوق دور خبرلاشیب دردیم ایشماغه. ۱۲- ب‌م، ل۱، ع۸، ل۲: یالالدور.
۱۳- ع۱، ب‌خ: شکایت ایدار. ب‌م، ع۸، ل۲: شکاد ایدار. ۱۴- ب‌م: قالبر دین شال چقار.
۱۵- ب‌م، ل۱، ع۸، ل۲: فقیر دیب فشماغنه الیم اورانیم ۱۸- ع۸: امید الین کرانیم.
۱۹- ب‌م، ل۱، ع۸، ل۲: ارمیش دیب.

۴۹

۱. گونده یوز منگ گوچ هم بولسه اول دنیا
۲. اول مقدار بو دنیا گلانده باردور
۳. یوز منگ احمق بولوب گیتسه راینه
۴. یوز منگ اوزین یوله سالانده باردور

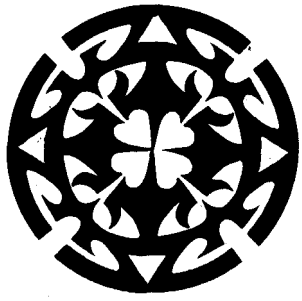
۵. یوز منگ درویش سینه داغلاب اوتوران
۶. ریاضتده بیلین باغلاب اوتوران
۷. نچه یرده گورسنگ آغلاب اوتوران
۸. نچه یرده بی‌غم گولانده باردور

۹. سیران ایتسانگ بودنیانینگ تورت بورجین
۱۰. قاریشیب دور حلال حرام ارواح جن
۱۱. نچه‌لار تمیزلاب یول گیدارلار چین
۱۲. نچه یوز منگ گمراه بولانده باردور

۱- ت۱: بو دنیا. ل۳: او دنیا.
۲- ع۴، ت۱، ع۸، ع۹: شول مقدار.
۳- ت۱: یوزمنک کمراه کیتسه شیطان راینه. ع۸: راهنه.
۵- ع۲- ده: یرتیق (پاره شده).
۶- ع۲- ده: یرتیق (پاره شده). ع۹: بیلین چاغلاب.
۸- ع۱: یوزمنک یرده بی غم.
۹- ع۷- ده: «قورت» سوزی یوق.
۱۰- ع۴: قارلوب یتار حلال. ع۷: قارلیب یتور. ت۱: نچه قارلیب حلال حرام. ع۸: قارلیب یاتر حلال. ع۹: قاریلیب یتار. ل۳، ت۲: قاریلیب دور.
۱۱- ع۶: کیدار لاجین. ت۲: یول یورورلار چین.
۱۲- ع۹: نچه منک کمراه ده بولانده بار دور.

۱۳. اوغرسیز ایام‌لار آنگلامز ارلار
۱۴. کاشکی سوران بولسه ساچیدیم دُرّلار
۱۵. قانی اول سلیمان رستم‌لار شیرلار
۱۶. دیمانگ بوسوب سیپیب قالان‌ده باردور

۱۷. مختوم‌قلی کونگله قیغی گترمه
۱۸. بو بر ایش وقتی دور، اوزینگ یترمه
۱۹. سوزیم آنگلان یوق دیب اُبسُم اوتورمه
۲۰. جهان گینگ‌دور، چندان بیلانده باردور

۱۳- ع۳: اوغور سز آیاللار آکلامز ارله ر.

۱۴- ع۳: کاشکی سوران بولسا سفچیدیم دورله ر. ع۴: کاشکی سوران بولسه مجسم دیم دیرلار. ع۷: ساچاردیم درد لار. ت۲: ساچسامدیم.

۱۵- ع۱، بخ: ساویلدی رستم لار شیر لار. ع۲، ع۹: ساویلدی مسلمان لار رستم لار شیر لار. ع۴: ساولدی سلیمان لار. ع۷، ع۸: ساویلور سلیمان. ت۱: ساویلدی سلیمان رستم لار شیر لار. ل۳، ت۲: سویلادی سلیمان لار شیر لار.

۱۶- ع۱، ع۳، ع۷، ت۱، بخ: دیمه بو سیب سافیب قالانده بار دور. ع۲- ده: دوشنوکمز (نامفهوم). ع۴: دیمه سیب صفب قالانده بار دور. ع۶: دیمه بوقیب سافیب قانده بار دور. ع۸: دیمه بوسیب سلبیب قالانده باردور. ل۳: دومه یولیب ساچیب قالانده باردور. ع۹: دیمه بو سیب. ت۲: دومه بولوب ساچیب.

۱۷- ع۹: مخدومقلی کونکلمه کینه کلتورمه.

۱۹- ع۴، ع۸: سوز آنکلان یوق تیب ام سم اوتورمه. ع۷: آنکلایان. ت۲: سوزیم انکلاینه ایسم اوتورمه.

۵۰

۱. ای یارانـلار آدم اوغلـی
۲. بوز توفراقدین بولماق حقدور
۳. اصلـی خاکدیـن اونـان آدم
۴. قومه قاریلیب قالماق حقدور

۵. کلامـده بـار ایش بیـان‌دور
۶. بارچـه ایش حقـه عیان‌دور
۷. اینانسـنگ سـنگا ایمانـدور
۸. اولماک حق دیرلماک حقدور

۹. ایّوبـه یتمـاک صبـرده
۱۰. طاقتینـگ یـوق‌دور جبـرده
۱۱. منکـر نکیـر دار قبـرده
۱۲. سـوراغ سؤال قیلماق حقدور

۲- ب‌خ- ده: «بوز» سوزی یوق. ل۴: بوض توفراق.
۳- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ب‌م- ده: یوق. ع۹: اصلی خاکدین اتام آدم.
۴- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ب‌م- ده: یوق.
۵- ب‌م: عالمده بار ایش بیلنور.
۶- ل۴: حقغه.
۷- ع۲: سنکا عیان دور. ب‌م: استاسنک سنکا ایمان دور. ل۴: سنکا عیاندور.
۹- ع۲: اوبه یتمنک صبرده. ع۳: ایوبه یمنک صبرده. ع۶: ایوبه یتمنک صبرده. ب‌م: بیلمادینک بو خبر ده. ع۹: اوتانمادینک بو خبر ده. ل۴: ایوبه یتمک صبرده.
۱۲- ل۴: سوئال.

۱۳. ایدان ایش‌لارینگ سورالور
۱۴. گـون قـزار میـزان قورلـور
۱۵. تـوغ چکیلـور علـم اوریلـور
۱۶. یـاوز گون‌لار گلمـک حقدور

۱۷. مختوم‌قلی آزسانگ یولینگ
۱۸. اول گون نچوک گچر حالینگ
۱۹. بو گون زورلاب آلان مالینگ
۲۰. ارتـه قایدیب برماک حقدور

۱۳- ع۲، ل۱، ع۹، ل۲: سوریلب. ع۶: سوریلور. ب‌خ: اوتکان ایشلارینک سوره لور.
۱۴- ع۲، ل۱، ع۹، ل۲: کون قیزیب‌میزان قوریلوب. ع۶: کون قیزیه.
۱۵- ع۲، ل۲: طوغ چکولوب علم اورلوب. ع۹: طوع چکوب علم اوریلیب. ل۴: علم قرولور.
۱۶- یاویز کونلار کورمک حقدور.
۱۸- ع۳: اولدن کچر نچوک حالینک.
۱۹- ل۴: ضور لاب.
۲۰- ل۴: تا تنکله برمک حقدور.

۵۱

۱. قرداشلار گون گوندین بتر بولوب‌دور
۲. یـل یلدین بدعت‌لار آرتسـه گرکدور
۳. خمـر ایچیـب زنـا قیـلان جهانـه
۴. بللی مشـهور بولوب دولسـه گرکدور

۵. مسلمان قرداشلار دونمانگ بو یولدین
۶. گچر سیز صراطدین اینچه دور قیلدین
۷. دجـال گلـور دیـورلار بر نچـه یلدین
۸. عالمـه بـر غوغـا سالسـه گرکـدور

۹. گـوزی بـردور قـره گیمیـش قدّینـه
۱۰. غریـب یانـار حرامی‌نینـگ اودینـه
۱۱. شـام شـریفه رومـه مکـه مدینـه
۱۲. مسـلمان‌لار قاچیب دولسـه گرکدور

۱۳. عیسی مهدی گلسه عدل دور داد دور
۱۴. یأجوج مأجوج گلسه ظلم و هیهات‌دور
۱۵. قولاغی یردین سورانور، بر یاوز ذات‌دور
۱۶. قاف داغی‌نی دشـیب گلسـه گرکدور

۲- ع۲، ع۳، ع۶، ب‌م، ب‌ک، ل۳: کلسه کرک دور. ب‌خ: بدعت لار بولسه. ل۴: بو عتلار کلسه کراکدور.
۳- ع۲، ل۲، ع۳، ع۶، ب‌ک: خمر ایچان زنا قیلان جهانه. ب‌م، ع۸، ت۲: جهانده. ل۳: حمر ایچیبان زنا قیلان جهانده. ل۴: آراغ ایچیب.
۴- ع۱، ع۶، ع۷، ب‌ک، ت۲، ل۳، ل۴: بلی منشور. ت۱: بلی مشهور بولوب اولسه کرکدور. ع۸: دورسه کراک دور.
۵- ت۲: قرداشلار دوغانینک.
۶- ع۱، ل۴: صراطدین کچرسز. ع۶: کچرسن. ب‌خ: صراطدین کچر لار اینچه. ل۲: کچر لار صراطدین.
۷- ع۶: خودجال کلور بر نیچه یل دین.
۸- ع۸: عالمه بر غوغا سالسه کراکدور. ل۴: غاوغا.
۹- ت۱: سوزی بر دور قرا کیمیش قدینه.
۱۰- ع۶، ب‌ک: حرام زادینک اودینه.
۱۱- ع۲، ع۳، ع۷، ت۲، ل۴: شام شریف روم مکه.
۱۳- ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ب‌خ، ل۲: عدل دور ذاتدور.
۱۴- ع۶، ع۷، ت۱، ب‌خ، ت ۲: مأجوج کلسه ظلم. ل۴: یأجوج مأجوج کلسه هیهات ظلماتدور.
۱۵- ع۷: سودرانور. ت۱: قو لاغی بر یردا بر یاوز ذاتدور. ل۴، ب‌خ: قولاغی یردین کدار بر یویز ذاتدور. ت۲- ده: «یردین» سوزی یوق.

۱۷. بیری‌سی قره‌دور بیری‌سی آقدور
۱۸. بیری‌سنینگ یوران یولی ایراقدور
۱۹. یردین بیر اوت چیقر رنگی گوکدور
۲۰. باد خزان اوروب سولسه گرکدور

۲۱. ایتمیشینگ کوب بولسه یر سنی قیسر
۲۲. بیری‌سی شمردور بیری‌سی یسر
۲۳. سولینگدین ساغینگدین اوت یالین اوسر
۲۴. توکنمز زندانه دوشسه گرکدور

۲۵. قلم تترار یتیم‌لارینگ زاریندین
۲۶. جوشغون گچر عاشق‌لارینگ سریندن
۲۷. گوک یاریلیب داغلار سارسر یریندن
۸۲. اسرافیل صورینی چالسه گرکدور

۲۹. دریا قوریور سولار چکیلور
۳۰. آی گون توتولور یلدیز دوکولور
۳۱. بییک داغلار إریر یر گوک یقیلور
۳۲. یالنگیز مولام اوزی قالسه گرکدور

۳۳. اجل گلسه بنده خانمانیندین
۳۴. آیریلور ایل گوندین شیرین جانیندین
۳۵. الله‌نینگ امریندین حق فرمانیندین
۳۶. عزرائیل اوز جانین آلسه گرکدور

۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴- ع۲، ع۳، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴- ده: یوق.

۲۷- ع۱، ب‌م، ع۸، ب‌ک، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴: کوک اورولوب. ع۳، ب‌خ: کوک اوفرلوب. ع۶، ع۷: کوک اوریلور. ل۱: کوک اوریلوب.

۲۸- ل۴: اسرافیل صورین.

۲۹- ت۱: دریالار یوق بولور سولار چکیلور. ل۴: دریالار قوریتور صولار چکیلور.

۳۰- ل۴، ل۱: آی کونلار. ع۸: آی کون هم.

۳۱- ت۱: داغلار اریب. ت۲: یر کوک هم یقلور.

۳۴- ع۲، ع۲، ب‌ک: ال ایر ایل کون شیرین جانندین. ع۳، ب‌م: ال اوزار ایل کوندین. ل۴: ال اوزا ایل کون شیرین جانندین. ت۱، ل۱، ل۲: آل آیر ایل کون دان شیرین جانندین. ب‌خ: ال آیرور ایل کون شیرین جانندین. ت۲: ءل آیور ور کون شیرین جانیدین. ل۳: ال یوه دور بلکه شیرین جانندین.

۳۵- ع۶: الله امریندین. ل۳، ت۲: خدانینک امریندین.

۳۷. حق‌دان غیری جانلی جاندار قالنمز
۳۸. اسرافیل جان تابشیر صور هم چالنمز
۳۹. قرق گون یاغمور یاغار یر گوک بیلینمز
۴۰. یانگیدین گوگرشیب قالسه گرکدور

۴۱. بر براغی حلّه بیله بزارلار
۴۲. آلتون کموش یتمیش رنگه دوزارلار
۴۳. تورت فرشته دیریلور گزارلار
۴۴. محمد قبرینه گلسه گرکدور

۴۵. صدا چیقر فرشته‌نینگ بیریندین
۴۶. «لبیک» دیب تورار گلور یریندین
۴۷. قبر یاریلور قوم دوکلور سریندین
۴۸. «وای امّتیم» دیب قالسه گرکدور

۴۹. کونگله قیغی دوشر محشر غمیندین
۵۰. «قانی امّت» دیب سورار امین‌دین
۵۱. باشین سجده قویور قالمز زمین‌دین
۵۲. «قال» دیب حق‌دین الهام بولسه گرکدور

۳۷- ع۳: قالماز. ت۲، ل۳: جانلی حیات قالینمز. ل۴: حقدین غیری جاندار غیری جان قالمز.
۳۸- ت۱: اسرافیل جان بیرور صور هم. ل۴: اسرافیل جان رور صور.
۴۰- ت۱: تازه دین کوکاریب چقسه کراکدور. ب‌خ: کوکاشیب. ل۴: کوکاریب.
۴۲- ع۲، ع۳، ت۲، ع۶، ل۳: التون کمیش قزل یاشل دوزار لار. ت۱: یاشیل قزل آلتون کموش دوزار لار.
۴۳- ت۱: دیریلوبان کزار لار. ت۲: تورت فرشته بار دور عالمی کزار لار. ل۳: تورت فرشته باردور عالم کزارلار.
۴۴- ع۳: محمد قبری دیب‌کلسه کراکدور. ل۴: بارسه کراکدور.
۴۵- ع۸: بیریندین. ب‌خ: فرشته نینک قرنندین. ت۲: صدا چیقار محمدنینک قبریندین. ل۴: صدا چقار خدایمنک امریندین.
۴۶- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌خ: لبیک دیر تورار. ع۶: لبیک دیر.
۴۷- ت۱: قبر اویولوب قوم توکولور سریندین. ت۲، ل۳: قبر آچیلور. ۴۸- ت۱: تورسه کراکدور. ل۴: دیوب سورسه.
۴۹- ع۲، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۸، ل۳: کونکل قیغا دوشر. ع۳: کونکل قیغ دوشار. ل۲: کونکله قیغا دوشر. ل۱: کونکی قیغا. ب‌ک، ب‌خ: کونکلی قیغا دوشر. ل۴: کونکلی قیغو.
۵۰- ع۶: امتم. ب‌خ، ع۱، ع۲، ع۳، ع۷، ت۱، ت۲، ل۴: قنی امتم.
۵۱- ع۶، ع۸: قالماز یریندین. ت۱: باشین یرده قویوب سجده یریندین.
۵۲- ت۱: تور دیب حقدین. ل۴: تورغیل حقدین الهام. ب‌خ: غالدیب حقدین فرمان بولسه.

۵۳. آندین سونگ اسـرافیل صور آلور قولینه
۵۴. گوزیـن تـکار قـادر حقینـگ یولینـه
۵۵. چیقـر صـدا چـکار سـاغ و سـولینه
۵۶. جملـه جانـدار جانـه گلسـه گرکـدور

۵۷. آسغرشیب آسغرشیب گوردین چیقرلار
۵۸. تـورارلار آسـمانه گوزیـن تـکارلار
۵۹. بویرغانشـیب دگـره داشـه باقـارلار
۶۰. قرق گون حیران بولوب دورسـه گرکدور

۶۱. گورورلار قورت قوشلار قاچمز یانیندین
۶۲. دریـالار قزدیرلیـب گلمیش شـانیندین
۶۳. هر کیمرسـه اوز سودیگی‌نینگ یانیندین
۶۴. بیلـه همـدم بولـوب قوبسـه گرکـدور

۶۵. زبانیـه ملـک‌لار گرزینـی توتمیـش
۶۶. تـرازولار قوریلمیش گون نوری گتمیش
۶۷. آط بران براق منر طون احسـان ایتمیش
۶۸. طونـی حلّـه بولـوب گلسـه گرکـدور

۵۳- ع۶، ب‌خ، ل۴: آلور الینه. ت۱: اسرافیل صورینی آلور قولینه.
۵۴- ت۱: کوزین تیکب. ب‌خ: کوزین توتار. ل۴: کوزین تکار حقنک فرمان یولنه.
۵۵- ع۱: صدا چقر. ت۱: قتغ صدا چکار ساغ سولینه. ب‌خ: چاغیر صدا ایدار ساغی سولینه.
۵۷- ع۶: کور دین کورور لار.
۵۹- ت۱: انکراشیب حول ایدیب دیشه بقارلار. ل۳: دکره داشین. ل۴: حیران اولوب هر یا نه برو لوب بقار لار.
۶۰. ت۱: قرق کون یغمور یاغیب دورسه کراکدور. ت۲- ده: «حیران» سوزی یوق. ل۳: قرق یل حیران.
۶۱- ت۱: قاچار یانیندین. ل۴: کورار لار قوش قورتلار قاشمز یانندین.
۶۲- ت۱: کیلور شانیندین. ب‌خ: دریا لار قیز دریب کلمیش شانندین. ل۳: کلمیش یانندین. ت۲: دریا لار قیز دیرلیب کیلمیش بر یاندین. ل۴: دریا لار قیز دیرولوب موج شانندین.
۶۳- ع۲، ع۳، ع۷، ل۴: هر کمسه. ت۱: بر نچه لار اوز سودیکی یانندین.
۶۵- ع۳، ب‌خ، ب‌ک، ل۲: زبانی ملک لار. ل۴: زبانی ملک لار کرزسین توتمیش.
۶۶- ع۲، ع۳، ع۷، ت۲، ل۲، ل۴: ترازو قورلمیش. ع۶: کون شکلی. ب‌ک: کونوری ب‌خ: ترازی قوریلمیش.
۶۷- ت۱: آط یراغ مینار طون احسان ایتمیش. ل۳، آط برانه براق طون احسان ایتمیش.
۶۸- ع۷: طونینک حله. ل۴: حلله.

۶۹. بییک دیوان قورلور بر ایش دوزدورلور
۷۰. گون یوزی چورلور عالم قزدورلور
۷۱. بینینگ جغر جغر قاینیاب سزدورلور
۷۲. برگان نانینگ سایه بولسه گرکدور

۷۳. فرعون هامان شدّاد نچه کافرلار
۷۴. «اولوبدیک» دیب حیران بولوب دورارلار
۷۵. «بزی کیم دیرلتدی» دیب سورارلار
۷۶. مؤمن قُللار جواب برسه گرکدور

۷۷. شادلیق‌لاری قیغی بیله دفع بولور
۷۸. اوت چاقلور غوغالاری کوب بولور
۷۹. آخرینده یوز یگریمی صف بولور
۸۰. اون ایکی گروه ایدیب سورسه گرکدور

۶۹- ع۲، ع۷: برایش دوزلور. ب‌م، ت۱: دوزیلور. ب‌خ: دوزیلار. ل۳، ت۲: بیک جای توزلوب بر ایش دوزلور.
۷۰- ت۲: کون یوزی اوکرولوب عالم قزیلور. ل۳: کون یوزی اورلوب عالم قزیلور.
۷۱- ع۷: بیننک جوغر قیناب قیناب سز دور لور. ت۱: میانک قیناب عزیز جانینک سوزیلور. ل۱: فینینک جغر. ع۸: مینینک چغور چغور قیناب سزدیر لار. ل۴: مینینک چقر چقر قاینیاب.
۷۲- ل۳، ب‌خ: بران. ل۴: برکان نانن.
۷۴- ع۷- ده: «حیران» سوزی یوق. ت۱: اولوب ایردیک دیب حیران تورارلار. ل۴: بزلار اولمش ایدیک دیب حیران تورارلار. ب‌ک: حیران بولور لار. ت۲: اولوب ایردیک. ل۳: اولوب ایردیک دیب حیران بولور لار.
۷۵- ت۱: بزی کیم دیریلتوردی دیب سورار لار. ع۸: بز لارنی کیم تیرلادی تیب سورار لار. ت۲: سیز لاری کیم تیر کوزدی دیب سورالار. ل۳: بز لاری کیم تیر کوزدی دیب سورارلار. ل۴: دیر لار صورار لار.
۷۷- ت۲: شادیمانلیق قیغو برلان دف بولار. ل۴: شادلقلری خفا برله دق بولور.
۷۸- ل۴: غاوغا لاری.
۷۹- ت۲: یوز یکرمه.
۸۰. ت۲: اون ایکی کروه دور سورسه کرکدور. ل۳: اون ایکی کردر دور دورسه کراکدور.

۸۱. بـر گروهـی خنزیـر بولـوب گـزارلار
۸۲. بـر گروهـی میمـون بولـوب آزارلار
۸۳. بـر گروهـی گورکـن بولوب گـزارلار
۸۴. ایتمیشـی آلنینـه گلسـه گرکـدور

۸۵. کیمسـه‌نینگ تننـده اوت یالین اوینار
۸۶. کیمسه‌نینگ‌آغزینده‌قان‌ایرینگ‌قاینار
۸۷. عمل‌سـز مـلالار تل‌لارین چینـار
۸۸. آنـی ربّیـم شـویله قیلسـه گرکـدور

۸۹. کیمیسـی اوت تنبانلی جورانـور اوتر
۹۰. کیمیسـی مسـت بولوب یقلـور یاتور
۹۱. کیمسـه‌نینگ آیاغـی آلنینـه بیتـر
۹۲. باشـی بیـلان یوریب گلسـه گرکدور

۸۲- ع۲، ع۳: بر کروهی تونکوز بولوب. ب‌ک: بر کروه میمینک.
۸۳- ع۱، ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ب‌م، ل۲، ل۳، ل۴: بر کروهی کورکر بولوب‌کزار لار. ت۲: کورکو بولوب.
۸۴- ع۲: آلننده. ع۳، ل۲: آلنندین. ل۴: اتمیشلاری آلدنه. ت۱: قیلمیشی آلدینه کیلسه کراکدور.
۸۵- ع۲، ع۳: کیمی نینک تننده. ل۴، ب‌خ: کیمننک تننده. ل۳، ت۲: نیچه نینک تنینده. ل۲: کمی سیننک.
۸۶- ب‌خ: کمینک آغزینده. ت۲، ل۳: نچه نینک آغزینده. ل۲: کیمی سیننک آغزینده.
۸۷- ب‌خ: عمل سیز عالم لار. ل۲: چینا. ل۴: تل لارینک چاینار.
۸۹- ع۲- ده: یوق. ع۶: کمی اوت طمّانلی جوره نور یانور. ل۱، ل۲، ب‌ک: کیمی اوت. ل۳، ت۲: کیمی اوت ایچدانلی چورکانور اوتار. ع۸: کسی اوت طونلی سورانوراوتار. ب‌خ: کمی اوت طمّانلی جورانور اورتار.
۹۰. ع۲- ده: یوق. ل۴، ع۷: یقلوب. ل۲، ل۳، ت۲: نچه لار مست بولور یقلور یاتار.
۹۱- ع۲- ده: یوق. ب‌م، ع۸: آلننده بتار. ب‌ک: النندن بتر. ب‌خ: کیمینک آیاقی. ل۳، ت۲: نچه نینک آیاغی آلنیغه یتار. ل۲: کیمسیننک آیاغی آلندین بتار. ل۴: کمنک آیاغی مانکلایه بتار.
۹۲- ع۲- ده: یوق. ت۲: باش بیلان. ل۴: باشی برله.

۹۳. اون قات قزغین دوشک دوشار اورنینه
۹۴. نوحه‌گرینگ باشی دوشر بورنینه
۹۵. تلی سونر دوشر یتر قرنینه
۹۶. عملینه چولاشیب قالسه گرکدور

۹۷. مؤمن فرمان بولور کافرلار اکثر(؟)
۹۸. نر بوغره بلقلی یلان‌لار توسر
۹۹. خلایق آغلاشر فرمانده یکسر
۱۰۰. محمد توغینی قورسه گرکدور

۱۰۱. قورقی دوشر پیغمبرلار جانینه
۱۰۲. اوغل گلمز آتاسینینگ یانینه
۱۰۳. محمد باشلایب میزان دویبینه
۱۰۴. یاشیل عَلَم قوروب دورسه گرکدور

۹۳- ع۲- ده: یوق. ل۱، ل۴: اون قت دمر دوشک دوشار اورنونه. ب‌خ: اوتدای قزغین دمیر.

۹۴- ع۲- ده: یوق. ع۳، ع۸: نوحه نینک باشلاری. ع۶: نوحه ناک باشلاری توشار بورنینه. ع۷: نوحناک باشلاری. ل۳، ت۲: نوحینک باشلاری دوشلار بورنینه. ل۴: نوحه کرینک باشی توشر قرنینه. ل۲، ب‌ک، ل۱، ب‌م: نوحینینک باشلاری. ت۱: نوحه کردیشلاری دور تر بورنینه. ب‌خ: نوحه کرنینک باشی دکار قرنینه.

۹۵- ع۲- ده: یوق. ع۷: تلی سویران توشار قرنینه. ت۱: تیلی سوینوب یتب‌کراک قرنینه. ت۲، ل۳: دیلی سوینوب. ل۴: تل لری سوزولیب توشر قارننه.

۹۶- ع۲- ده: یوق. ع۶: اهلینه چولاشیب. ل۳، ت۲: عملنه دولاشیب. ل۲: املنه چولاشیب. ل۴: هر کیم اعمالنه کوره قالسه کراکدور.

۹۷- ع۲، ب‌خ- ده: یوق. ع۶: کافر هیچ اسر. ب‌م: ایچ اکسر. ت۱: مومن لارغه فرمان بولور ایش توشر.

۹۸- ع۲، ب‌خ- ده: یوق. ع۳: نر بوغره بالقلار یلانلار سوقر. ت۱: نر بوغره یلان لار یول لارین توسر. ل۴: نر بوغره دوه تک یلانلر توسار.

۹۹- ع۲، ب‌خ- ده: یوق. ع۳: خالیق آغلاشور. ت۱، ل۲، ب‌ک، ل۴: فرماندور یکسر.

۱۰۰. ع۲، ب‌خ- ده: یوق.

۱۰۱- ع۲- ده: یوق.

۱۰۲- ع۲- ده: یوق. ع۳: کلماز تابیب آتا یاننه. ت۱، ل۲، ل۴: اوغول کیلمز تانیب آتا یانینه. ب‌خ: اوغول تانیب کلماز آته یانینه. ت۲: آتاسنی یانینه.

۱۰۳- ع۲- ده: یوق. ت۱: رسول الله باشلاب‌میزان جانینه.

۱۰۴- ع۲- ده: یوق. ع۳، ع۸، ب‌ک: یاشل عالم. ع۷: یاشل علم طوغ لار قورولسه کرکدور.

۱۰۵. قوجاقلار «اوغلیم» دیب آدم پیغمبر
۱۰۶. ابراهیم خلیل دیور «ایا بیر بار!»
۱۰۷. موسی عیسی آیدار «یاراتغان جبّار!»
۱۰۸. هر کیم اوزین دیلاب آلسه گرکدور

۱۰۹. نچه پیغمبرلار دعاسی مقبول
۱۱۰. نه ساغینی تانیر نه بیلور سول
۱۱۱. باشین آچیب آغلار محمد رسول
۱۱۲. «وای امتیم» دیب دورسه گرکدور

۱۱۳. خلایق‌لار سیلمز گوزده یاشینی
۱۱۴. تانیشیب سوراشمز قوم قرداشینی
۱۱۵. میدانده قورولان میزان باشینی
۱۱۶. میکائیل توتوبان دورسه گرکدور

۱۰۵- ع۲- ده: یوق. ل۴: قوشچان اوغلم دیب آدم پیغمبر.

۱۰۶- ع۲- ده: یوق. ت۱: ابراهیم پیغمبر ایا بیرو بار. ل۴: دیر ایا جان سرور.

۱۰۷- ع۲- ده: یوق. ع۳: یاردین جبار. ل۴: آیتار یرادان جبار.

۱۰۸- ع۲- ده: یوق.

۱۰۹- ع۲- ده: یوق.

۱۱۰- ع۲- ده: یوق. ع۷: نابیلور نور رسول. ل۱: نه تانلور سول. ع۸: نه ساغنی تانیر سولنی اول. ل۴: نه ساغنی تانور و نه بلور صولی.

۱۱۱- ع۲- ده: یوق. ب‌خ: یاشین ساچیب یغلار محمد رسول. ل۴: باشین آشیب.

۱۱۲- ع۲- ده: یوق. ع۳، ل۱، ب‌ک: امت دیب دورسه کرکدور. ع۶، ع۷، ت۲: اومت اومت دیب. ت۱: امت دیبوب حیران تورسه کراکدور. ل۴: وای امتم وای. ب‌م، ع۸، ل۲: امت امت تیب دورسه کراکدور.

۱۱۳- ل۴: کوزدین یاشنی. ع۲- ده: یوق.

۱۱۴- ع۱، ع۳، ع۶، ع۷، ب‌ک، ب‌خ، ل۲: تانیشار سوراشماز. ع۲- ده: یوق. ت۱: تانشیب سواشمز قوم خیشنی. ت۲: تانیر سوراشماز. ل۴: تانماز صوراشیب قویم خیشنی.

۱۱۵- ع۲- ده: یوق. ت۱: قوریلغان میزان.

۱۱۶- ع۲- ده: یوق. ع۳، ع۶، ع۷، ل۱، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۲: اسرافیل توتوبان. ل۴: اسرافیل توتوب تورسه کراکدور.

۱۱۷. کافری بزارلار آتش طونینه
۱۱۸. سوارلار التلار دوزخ یانینه
۱۱۹. پالانلی قاطر دیک بولوب شانینه
۱۲۰. بوغره بویون یلان‌لار سوقسه گرکدور

۱۲۱. «هرای» دیور یتوشمز کیمسه دین هرایی
۱۲۲. اشک دیک آنگردیب دولدیر سرایی
۱۲۳. ایمی زهر بولور ایچگوسی آوی
۱۲۴. ابدی شول یرده قالسه گرکدور

۱۲۵. ایمدی گلدیک مؤمن قل‌لار نأدرمیش
۱۲۶. قایسی ایشه قایسی یوله گیدارمیش
۱۲۷. محمد خاطرینه یالقاو ایدارمیش
۱۲۸. بیلمیان‌لار مونی بیلسه گرکدور

۱۱۷- ع۲- ده: یوق. ع۶: کافرلاری. ع۸، ت۲، ل۳: کافرنی بزار لار. ل۲: کافر بزار لار. ل۴: کافرلره کیدیریرآتش طوننه.
۱۱۸- ع۲- ده: یوق. ع۳، ل۲، ل۳، ب‌ک، ب‌خ: دوزخ شانینه. ت۲: سورار ایلتارلار دوزخ شانی نه.
۱۱۹- ع۲- ده: یوق. ع۳، ع۶، ب‌ک، ت۲، ل۲، ل۳: بولوب یانینه. ل۴: عقربلار قطر تک کلور یاننه.
۱۲۰- ع۲- ده: یوق. ع۷، ب‌ک: یلان سوقسه. ب‌م: بوغره دیک یلان لار سوقسه. ت۱: مارلار سوقه. ل۴: بوغره دوه تک یلانلر سوقسه. ل۱: بوغره بویون مارلار سوقسه. ل۳، ع۸، ت۲: بوغره بویون مویلار سوقسه.
۱۲۱- ع۲ - ده: یوق. ع۶، ب‌م: کیمسه هرایه. ع۷، ل۱، ع۸، ت۱، ت۲، ل۲: کیمسه هرای. ل۴: های های دیر یتشماز کمسه هرایه.
۱۲۲- ع۲- ده: یوق. ع۳: اشک دیک آنکریب دولدیر سرائی. ع۶: اشک تک انکقیرشیب. ب‌م: سرایه. ل۴: اشک تک انکراشب دوزخ سرایه. ل۱، ل۲: اشک دی.
۱۲۳- ع۲- ده: یوق. ع۳: ایکانی زهر دور ایچکانی آوی. ب‌م، ل۱: ایمتی زهر بولور ایچکسی آویه. ل۳: ییکانی زهر ایچکانی آوی. ل۴: یدیکی زهر دور ایچدیکی زقوم زایه. ت۱: یمشی زهر دور ایچکوسی آغی. ع۸: ایمشی زهر دور. ت۲: ایمنی زهر اولور ایچ کوسی اوی ل۲: ایکانی زهر بولور.
۱۲۴- ع۲-ده: یوق. ع۳، ع۶، ب‌ک: ابدال اول یرده. ع۸، ب‌م: ابدی زندانده قالسه. ل۴: ابدالابد شونده قالسه. ت۲، ل۳: نچه وقت اولجایده قالسه.
۱۲۵- ع۲- ده: یوق. ل۴: امدی کلدیک مؤمن قل لر نه ایش ایدر میش.
۱۲۶- ع۲- ده: یوق. ع۳: قایسی ایشده قایسی یولده کیدار میش. ع۶، ت۲، ب‌ک: قیسی یولده قیسی ایشده کیدار میش. ل۴: نه ایشلارده قایسی یولده کیدرمیش. ع۷: یولده کزار میش. ل۳، ب‌م، ع۸: قیسی یولده قیسی ایشده کزار میش. ب‌خ: ایشده قیسی یولدان کیدار مش.
۱۲۷- ع۲- ده: یوق. ل۴: یلقا نلامش.
۱۲۸- ع۲- ده: یوق. ع۶: بیله بیلمیان لار مونی.

۱۲۹. مؤمـن قل‌لار گچیـب گیدارلـر یول دیک
۱۳۰. کیمـی یلدیریـم دیک کیمیسـی یل دیک
۱۳۱. کیمی یوگریک آط دیک، کیمیسی سیل دیک
۱۳۲. کیمـی اوچار قوش دیک گچسـه گرکدور

۱۳۳. اوچ منگ یل‌لیق یولدور منگی چیقیشدین
۱۳۴. بـر منگـی همـواردور منگـی اینیشـدین
۱۳۵. قـره‌دور گیجه‌دیـن یتـی قلیـچ دیـن
۱۳۶. کیمـی گیجه گوندیـزده گچسـه گرکدور

۱۳۷. کیمـی اون گونـده گچـر کیمـی بـر آیده
۱۳۸. کیمـی قـولان ینگلیـغ چیغیـر سـرایده
۱۳۹. کیمـی بـر یلـده گچـر کیمـی قـرق آیده
۱۴۰. سونگی اون باش منگ یلده گچسه گرکدور

۱۲۹- ع۲- ده: یوق. ل۴: کچیب‌کیدر یولی تک.
۱۳۰- ع۲- ده: یوق. ل۳، ت۲: کیمسه یلدروم دیک کیمسه لار یلدیک. ل۴: بر یل تک.
۱۳۱- ع۲- ده: یوق. ل۴: کمی بر سیل تک. ل۱: کیم کیجه. ل۳، ت۲: کیمسه یوکروک آطدیک کیمسه لار سیلدیک.
۱۳۲- ع۲- ده: یوق. ل۳، ت۲: کیمسه اوچار قوشدیک اوچسه کرکدور.
۱۳۳- ع۲- ده: یوق.
۱۳۴- ع۲- ده یوق. ع۶: بر مینک هنوار دور منکی اینشدین. ت۱، ل۱، ل۳، ل۲: هنوار. ب‌ک: بر منکی انوار دور. ل۴: هموار دور بر منک انشدین.
۱۳۵- ع۲- ده: یوق. ع۶: کیجه دین ایتی دور. ل۴: قرانکغو کچه دان کسکین قلچدین.
۱۳۶- ع۲- ده: یوق. ل۳، ب‌ک: کیم کیجه کوندیزده. ت۲: اوتسه کرکدور.
۱۳۷- ع۲- ده: یوق. ع۳: کم اون کون. ت۱: کیمسه. ل۳، ت۲: کیمسه لار اون کونده کمی بر آیده. ل۴: کمی اون یلده کچر.
۱۳۸- ع۲- ده: یوق. ع۳: کمی قولون یالی چیغر. ت۱: کیمسه قولین یانکلیغ چقر سرایده. ب‌ک: کمی قولین یانکلیغ. ل۴: کمی تزین چوکوب‌کچر میش آیده.
۱۳۹- ع۱، ب‌خ: قرق یلده. ع۲- ده: یوق. ت۱: کیمسه اون کونده کچر کیمسه قرق آیده. ت۲، ل۳: کیمسه لار بر یلده.
۱۴۰- ع۲- ده: یوق. ب‌ک: منک یل کچسه کرکدور. ع۳: باش منک یل بولسه کراکدور. ت۲: سونکی اون باش مینکده کچسه کرکدور. ل۱: کمی اون باش منک یل بولسه کراکدور.

۱۴۱. بـر نچه منگ یل قان‌لار سـاچان سـونگ
۱۴۲. صراط کوپری‌سیندین آنگری گچان سونگ
۱۴۳. کوثر ساقی‌سـیندین شربت ایچان سونگ
۱۴۴. قـری یگیـت بیـر یاشـه گلسـه گرکـدور

۱۴۵. یگیـت‌لار یاشـیل تـاج قویـار باشـینده
۱۴۶. یوسـف جمالینـده عیسـی یاشـینده
۱۴۷. داودینـگ اورونینـده اوتـوز باشـینده
۱۴۸. هـر کیـم اوز سـودیگین آلسـه گرکـدور

۱۴۹. یتمیـش حلـه گیـب تختـه قونـرلار
۱۵۰. زبرجـد اویانلـی بـراق مُنـرلار
۱۵۱. ایـرلار ایچـرلار سـیران قیلـورلار
۱۵۲. اولمـز یتمـز جاویـدان قالسـه گرکـدور

۱۵۳. یتمیـش حریـر دوشـک دوشـار آسـتینه
۱۵۴. یتمیش حور قل قوشـوریب دورار قصدینه
۱۵۵. طوبـی آغـاچ سـایه سـالور اوسـتینه
۱۵۶. حقینـگ جمالینـی گورسـه گرکـدور

۱۴۱- ل۲، ع۱: بونچه. ع۲- ده: یوق. ع۷، ب‌م، ت۲: مونچه مینک یل لارده قان لار سچان سونک. ب‌خ: بو مونچه منک یللار خلقی سچانسونک. ل۳، ب‌ک: مونچه منک یللار. ت۱: مونچه یل لار یوروب قانلار ساچان سونک. ل۱: بونچه منک یل لار قانلار سچان سونک. ل۴: بو مونچه منک یللار خلقی چقغان سونک.

۱۴۳- ع۲- ده: یوق. ل۳: شراب ایچان.

۱۴۴- ع۱، ب‌خ، ب‌م: یکت غوجه بر باشه. ع۲- ده: یوق. ت۱: بار آدم بر یاشه. ل۳: ت۲: برچه خلق بر یاشه. ل۴، ب‌ک: یکت خوجه بر یاشه.

۱۴۵- ل۴: باشنه.

۱۴۷- ب‌ک: داودینک اونونده. ل۴: داودینک سسنده.

۱۴۸- ل۴: ساودکنی.

۱۵۰- ع۸: زبرجد ایکارلی براغ منار لار. ل۴: زبرجد یوکانلی.

۱۵۲- ع۱، ت۲، ل۳: جایده قالسه کرک دور. ل۴: اولوم اولمز جاویدان.

۱۵۳- ع۲: یتمش قت حله دوشک آستنه. ت۲: یتمش حریر توشاک آستنه.

۱۵۴- ع۱: دوشار قصدینه. ل۱: قاو شیر کلور قصدینه. ب‌ک: قوشیرور. ل۳- ده: «دورار» سوزی یوق. ل۴: یتمش حوری قول قاو سرور قصدینه.

۱۵۷. دنیا بـو دنیا دیـب یاتان سـرخوش‌لار
۱۵۸. اینانمیـان کافـر بولـور قـرداش‌لار
۱۵۹. مختوم‌قلـی آیـدار گلـور بـو ایـش‌لار
۱۶۰. قیامـت گـون قـل‌لار گورسـه گرکـدور

۱۵۷- ل۴: دنیا بو ایمش دیب یتار سر خوش لار.
۱۵۸- ل۴: کافر اولور.
۱۵۹- ع۲: بو ایشلار. ل۴: مخدومقلی دیار.
۱۶۰. ل۴: قیامتده قل لار.

۵۲

۱. مایل اولمانگ بو دنیاگه دوستلاریم
۲. بارچه موندین آنده بارسه گرکدور
۳. اوّل آمان آخر ایمان اسلارم
۴. حق قل‌نینگ مرادین برسه گرکدور

۵. بیر گون قاف داغندین خر دجّال چیقر
۶. بزاب اشگینه زمرّد داقر
۷. عیسی مهدی اونگینده توغنی دکر
۸. سواشیب دجّالی قرسه گرکدور

۹. اوشول داغده دجّال نربانه دونور(؟)
۱۰. یانگی باشدین دینینگ چراغی یانار
۱۱. مدینه‌ده عیسی آسماندین اینر
۱۲. صف قوروب‌میدانده دورسه گرکدور

۱۳. آسماندین جبرائیل اولاره گلور
۱۴. مهدی بیلان عیسی جهانی آلور
۱۵. مدینه شهرینده پادشاه بولور
۱۶. قرق یللاب دورانی سورسه گرکدور

۱۷. قرق یلدین سونگ اولار قیلورلار سفر
۱۸. گیاه‌لار قوریب هم دریالار کپار
۱۹. یأجوج مأجوج بر معجز قوپار
۲۰. مغربدین مشرقه یورسه گرکدور

۲- ب‌خ: آنکا بارسه کرکدور.
۵- ع۳، ع۶، ب‌م- ده: «بر گون» سوز لاری یوق.
۶- ع۶: بسلایب اشاکین. ب‌م، ب‌خ: بسلاب.
۷- ع۱، ب‌خ: یا مهدی اونکندین. ع۶: ب‌م: یا مهدی اونکونده.
۸- ع۶: دجال. ب‌خ: سواش ایلاب دجالنی.
۹- ع۳- ده: یوق. ع۶: نردبان دونر.
۱۰- ع۳- ده: یوق.
۱۶- ع۶: دوران سورسه.
۱۷- ب‌خ: قیلار سفر.
۱۸- ب‌خ- ده: «هم» سوزی یوق.
۱۹- ب‌م: یاجوج ماجوج دیر لار بر معجز قوفار.

۲۱. فـاش ایلارم بیر سـوزیم بار دیماگه
۲۲. تل‌لاریـم اوریلمـز آنـی آیماغـه
۲۳. جهان قوریب نارسـه قالمـز ایماگه
۲۴. بیر بیری‌نینگ قانین سورسه گرکدور

۲۵. یاغمور یاغر یرینگ یوزین سـو آلور
۲۶. ویـران بولوب بیـک داغـلار اوریلور
۲۷. حیوان انسـان قالمز بارچه‌سی اولور
۲۸. زمانینـگ آخـری بولسـه گرکـدور

۲۹. عزرائیـل اوز جانیـن اوزی آلورمیش
۳۰. بارچه گیدیب حقینگ اوزی قالورمیش
۳۱. بـو جهانه تـورت فرشـته گلورمیش
۳۲. اسـرافیل صورینـی چالسـه گرکدور

۳۳. گوگاریبـان یـر یوزینـه چیقـرلار
۳۴. منافـق ظالمـی شـول گـون یقـرلار
۳۵. حساب ایلاب‌خیر و شرینگ چکارلار
۳۶. یـا ملـک میزانیـن قورسـه گرکدور

۲۱- ع۳- ده: یوق.
۲۲- ع۳- ده: یوق.
۲۳- ع۳- ده: یوق.
۲۴- ع۳- ده: یوق. بخ: قاننی.
۲۸- ع۶، بخ: زمانه نینک.
۳۰- بخ: بارچه اولوب حقنک.
۳۲- بخ: صورینی اورسه کرکدور.

۳۷. بـو فسـادلار یـر یوزینـه گلانـده
۳۸. منکر یغـلاب مؤمن اهلـی گولانده
۳۹. قبرلار یاریلیب تانگله محشر بولانده
۴۰. رسول «امّتم» دیب تورسه گرکدور

۴۱. بارچه‌نی یاراتغان شـول گوزل الله
۴۲. دیه‌گورینـگ لا الـه الا الله
۴۳. گنـاه‌کار امّتیـن حـق رسـول الله
۴۴. صراطدین باشلایب یورسه گرکدور

۴۵. امـت بولان پـلِ صراطدیـن گچر
۴۶. جنّـت ایچـره کوثر شـرابین ایچر
۴۷. آلدانمانگ صوفی‌لار پیرلارینگز قاچر
۴۸. «داد» دیب رسولغه بارسه گرکدور

۴۹. مختوم‌قلی سـردن گیتمـز دومانیم
۵۰. مـن حقه عاشـقم یوقـدور گمانیم
۵۱. اوّل دمـده آمـان، آخـر ایمانیـم
۵۲. روزی قیلیب بیزگه برسـه گرکدور

۳۷- ع۳- ده: یوق. ع۱: بو فساد لار برین برین کلانده.
۳۸- ع۱: مومن باری کلانده.
۳۹- ع۳- ده: یوق. ب‌م، ب‌خ: قبر یاربلوب.
۴۰- ع۳- ده: یوق.
۴۱- ب‌خ: یردان.
۴۲- ب‌خ: دیا دیکان لا اله.
۴۵- ب‌خ: اولان.
۴۶- ب‌خ: کوثر سوین.
۴۷- ب‌خ: مقصود حال بولوب‌خور لار قوچر لار.
۴۸- ب‌خ: رسول باشلاب اونده باشلاب بارسه کراکدور.
۵۲- ب‌خ: روز قیلب.

۵۳

۱. اَمنّا صدقنا محشر گون‌لاری
۲. بر گون اَلنیمیزه گلسه گرکدور
۳. غافل اولمانگ اوسر اجل یل‌لاری
۴. جسددین جان‌لاری اَلسه گرکدور

۵. اجل دوغری گلسه قرشی دورار سن
۶. قاچیب امکانینگ یوق گوگسینگ گرارسن
۷. یقه‌سیز إتاک‌سیز طونه گیرار سن
۸. توینوکسیز اوی‌لاره سالسه گرکدور

۹. منکر نکیر سورار قویمز خوشینگا
۱۰. هیچ هراینگ یتمز دگره داشینگا
۱۱. یخشی یمان ایدان ایشینگ باشینگا
۱۲. بیرین بیرین قایدیب گلسه گرکدور

۱۳. دابه الارض گوتأر باشا قرآنی
۱۴. گشت ایدیب گزارمیش عالم جهانی
۱۵. سیل دیک سو یاغر توتار جهانی
۱۶. گورونمز بدعت‌لار گلسه گرکدور

۲- ب‌م: آلنمزه غه. ع۱، ع۷، ل۱، ع۹، ب‌خ، ل۲: آلنمزدین. ل۴: بر کون قسار شومزه کلسه کراکدور.

۳- ع۲، ع۳، ع۹، ل۴: حذر ایله اسر. ع۴، ت۲، ل۳: حدا ایلااوسر. ع۷، ل۱، ل۲: حذر ایلا اوسر. ب‌م: حذر ایلا اوسار. ب‌خ: حذر ایله اوسان.

۵- ع۴: دوغری دورارسن.

۶- ع۹: کوسنک اورارسن. ت۲، ل۳: قاچارغه مکان یوق کوکسی کرارسن.

۷- ل۴: یقا سز ینک سز.

۸- ل۴: بر قرانکفو اویکه سالسه کراکدور.

۹- ع۹: هوشینکا.

۱۰- ع۳: هیچ بر آهینک یتماز. ل۴: هیچ چرا تابماز سن جدل اشکنه.

۱۲- ع۲، ع۴، ل۴: دکسه کرک دور.

۱۳- ب‌م: قرانه.

۱۴- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: سیر ایدیب کزارمیش. ل۴: سیر ایدیب کزار عالم جهانی.

۱۵- ع۱، ع۲: بر تیل سو. ع۳، ع۴، ع۷، ل۱، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: بر نیل دیک سو یغار توتار دنیانی. ب‌م: بر یل سو یغنب توتار دنیانی. ع۸: بر یل سو یغلب توتار دونیانی. ل۲: بر نیل دیک سو غیر توتار. ل۴: بر نیل تکم صویاغار توتار.

۱۷. یوراگیم جوشدیرار عشقینگ هوسی
۱۸. یقلور هیچ قالمز دنیا بناسی
۱۹. ایران جیران دوشر محشر غوغاسی
۲۰. عرصات میدانی گلسه گرکدور

۲۱. اینانماسنگ خبر آلغین عارفدین
۲۲. آندین سونگ گل دنگلاگین شو غریبدین
۲۳. سامره دشتینه مشرق مغربدین
۲۴. ملک‌لار ضرب اوروب سورسه گرکدور

۲۵. شفاعتچی بولور اول گون ارانلار
۲۶. بیر بیرینی تانیر قاچر گورانلار
۲۷. اینانمغان کافر بولور یارانلار
۲۸. هر کیم بر صورتده قوبسه گرکدور

۱۷- ع۱: جوش ایدار عشقینک. ع۸: یوراکمه توشوبدور عشقینک هواسی. ل۳: جوش ایلار. ل۴: جوشترور.
۱۸- ع۱: ذات قالمز. ع۴: یقلوب.
۱۹- ع۱: بولور محشر. ل۱- ده: «جیران» سوزی یوق. ل۴: زار کریان اولور محشر غوغاسی.
۲۰- ع۱، ل۳: میدانه. ب‌م، ع۸: میدانینه.
۲۲- ب‌م: بو غریبدین. ت۲: اندین سونکره دینکلاکیل بو غربتدین. ل۳: اندین سونکره تنکله اوشبو. ل۴: آندین صونک کل صورغل بو غریبدین.
۲۳- ل۱: نچه نی مشرقدین نچه نی مغربدین. ب‌خ: سالاره دستنه. ل۳: سائره دشتنه. ل۴: صالور دستنه.
۲۴- ل۴: اوطلی کورزی بله ملکلار کلسه کرکدور.
۲۵- ع۷: اول کون آر لار.
۲۶- ع۴: بر نچه تانور قاچار کورانلار. ب‌م: بیرین بیرین تانیر. ل۴: تانوب قاچار.
۲۷- ع۲، ع۴، ب‌م، ل۱، ع۹، ب‌خ: اینانمیان کافر. ل۲: انماین.
۲۸- ع۳- ده: یوق. ب‌م- ده: «کیم» سوزی یوق. ت۲: صورتده تورسه کراکدور. ل۴: صورتده بولسه.

۲۹. اعمالینگ سورالور دیمه اقبالدور
۳۰. غوغالار چوخلانور نه عجب حالدور
۳۱. نچه‌لار گنگ بولور نچه‌لار لال‌دور
۳۲. نچه‌لار ایت بولوب اویرسه گرکدور

۳۳. نچه‌لار قالقنیب توره بیلمزلار
۳۴. ملک‌لار ضربیندین دوره بیلمزلار
۳۵. نچه‌لار کور بولوب گوره بیلمزلار
۳۶. نچه‌لار سویرانوب گلسه گرکدور

۳۷. کیمسه‌نینگ آغزیندین آقار ایرینگ قان
۳۸. کیمسه‌لار سورانور چیقمز قحبه جان
۳۹. نچه‌لار یوزین‌دور نچه‌لار آرقان
۴۰. سودخوارینگ باشینه گلسه گرکدور

۲۹- ع۳- ده: یوق. ب‌م: اعمالینک سوریلماز دیمه اقبال دور. ل۴: دیمه یلاندور.

۳۰- ع۱: کوپار لار. ب‌خ: غوغالار کوب بولور. ل۳: غوغالار کوب بولور نه عجب حالدور. ل۴: غوغالار چوق اولور نه.

۳۱- ع۲، ع۹: کنک دیر لار. ع۳، ع۷، ب‌م، ت۲: نچه لار کونکدور نچه لار. ل۲، ل۳: نچه لار کنک دور نچه لار لال دور. ل۴: نچه ننک آغزی کوفرور نچه لار لال دور.

۳۲- ع۲، ع۷، ب‌م، ع۹: ایت کمین اورسه. ع۷، ع۸، ع۲، ل۱، ل۲: نچه لار دل چیناب دورسه کرکدور. ل۳، ت۲: نچه دیلین چیناب دورسه کراکدور. ل۴: نچه تلین جاینناب تورسه.

۳۳- ع۳- ده: یوق. ت۲: نچه لار قالیب توره بیلماز لار. ل۴: نچه یرندین توراه بلماز لار.

۳۴- ع۲- ده: یوق. ل۴: ملک لار ضرینه توزه بلماز لار.

۳۵- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳: نچه لار کوزسز دور کوره بیلمزلار. ع۴: نچه لار کوزسز دور. ل۴: کوراولور کوره.

۳۶- ع۲، ب‌م- ده: یوق. ع۸، ت۲: نچه لار ایت کمین اورسه کراکدور. ل۲، ل۴: نچه لار ایت بولوب اویرسه کرکدور. ل۳: نچه لار ایت کبی اورسه کراکدور.

۳۷- ل۱: کیمسی نینک آغزیندین. ت۲، ل۳: نچه نینک آغزیندین. ل۴: نچه لار نینک آغزیندین آغار ایرینک قان.

۳۸- ع۹، ب‌خ، ل۲، ل۱: کیمسی سورانور. ت۲، ل۳: نچه لار سورانور. ل۴: نچه لار سورالور چقماز تنده جان.

۳۹- ع۴: نچه یوزین دوشار نچه لار آرقان. ع۹: نچه لار یوزین یوریر نچه لار آرقان. ل۲: نچه آرقان. ل۴: نچه لار یوزی ایله سویرالور نچه آرقان.

۴۰- ع۸: سودخور باشی بیلان یورسه کراکدور. ب‌خ: سو خور باشی بیله کلسه کراکدور. ل۴: سوت خور لار باشی برله یورسه کراکدور.

۴۱. نچه‌لارینگ گـورار گوزین اویدیرلار
۴۲. نچـه‌لاره زهـر زقـوم ایدیـر لار
۴۳. نچـه‌لاره آتـش طـون‌لار گیدیـرلار
۴۴. نچه‌لار میمون دیک دورسـه گرکدور

۴۵. بـر طرفدیـن گلـور میـزان قورلـور
۴۶. بـر طرفدیـن اوتلی گـرزی اورولور
۴۷. بـر طرفدیـن یکـه یکـه سـورولور
۴۸. هر کیمسـه حسابین برسـه گرکدور

۴۹. یلان چیقرفیل دیک دیش‌لاری اردیک
۵۰. نچه‌سی قاطر دیک نچه‌سی خر دیک
۵۱. نچه‌سی بوغره دیک نچه‌سی نر دیک
۵۲. چرپنـب چرپنـب دورسـه گرکدور

۴۱- ع۴- ده: یوق. ب‌م: اویار لار. ل۴: نچه لار ایکی کوزین اویدورور.

۴۲- ع۲- ده: یوق. ع۷: نچه لار زهری. ع۹: زقون. ت۲: نچه لار زهر ایله زقوم ایدی لار. ل۴: زقوم یدیرور. ل۳: نچه لار زهر ایله زقوم ایدیلار.

۴۳- ع۴- ده: یوق. ع۹: طون کیدیردیلار. ت۲: نچه لار اوتدین ایچدان کیدیلار. ل۴: نچه لاره اوطلی کویلک کیدورور. ل۳: بر نچه لار اوتدین ایچدان کیدیلار.

۴۴- ع۴- ده: یوق. ل۴: نچه لار میمون صفتلی بولسه کراکدور.

۴۵- ع۱، ع۲، ع۷: بر قنکشر کلور. ب‌م، ل۲، ع۹: بر قنکشردین کلور. ل۱: بر قرشودین کلور. ع۸: برقانکشودین کلور.

۴۶- ع۲، ع۷: کرز لار. ع۹: کورز لار اوریلور.

۴۷- ع۱، ل۴: ذره ذره صورالور. ع۲، ع۴، ب‌م: زرّه زرّه سوریلور. ع۷، ل۱، ل۳: ذره ذره سور لار. ل۲، ع۸: ذره ذره سوریلور. ع۹: بر طرفدین ذره سوال سوریلور. ب‌خ: بر طرفدین زره زره سورد لار. ت۲: ذره ذره سورالور.

۴۸- ع۱، ع۳، ع۴، ع۷، ع۲، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۴: هر کیم اوز حسابین.

۴۹- ع۳: یلان چقار یل تک دیشلاری ار تک. ع۲: یلان چقار قل دیک. ب‌م: دیشلاری عرتک. ع۸: یل چقار فل تک نچه سی عر تک. ع۹: ارّ تک. ل۴: یلان لار چقار مثل فیل تک دیشلاری آره تک.

۵۰- ل۴: نچه سی اشاکدک نچه سی قطر دیک.

۵۱- ل۴: نچه سی بوره تک نچه سی نار تک.

۵۲- ع۲: چرلنوب چرلنوب سورسه. ع۴: چرفنوب چرفنوب سورسه. ع۷، ع۸، ب‌خ، ل۲: چرفنشوب جرفنشوب. ل۱: کلسه کراکدور. ع۹: چرفنوب چرفنوب سوقسه کرکدور. ل۴: چرقنشیب چرقنشیب تورسه.

۵۳. غیبت‌کش صورتی مثال خوک‌دور
۵۴. قرنی یره دگر گوزلاری گوکدور
۵۵. زناچی‌لار جانی ظلماتده بکدور
۵۶. سوزچی‌لارنی تلیندین کسسه گرکدور

۵۷. اوغری‌نینگ جُمری نینگ توتان ال‌لارین
۵۸. داغلارلار دوزلارلار کسیب تل‌لارین
۵۹. پشیمان ایدیب آغلار اوتان گونلارین
۶۰. ابدی زندانده قالسه گرکدور

۶۱. رسول الله سایه عرشده بولورلار
۶۲. امّت‌لار انگرشیب زاری قیلورلار
۶۳. شریعت‌سیز پیرلار اینک بولورلار
۶۴. صوفی‌سی بوغره دیک چوزسه گرکدور

۵۳- ع۱، ت۲، ل۳: میموندور خوک دور. ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ل۱، ع۹، ل۲: صورتی دونکوز دور خوک دور. ع۸: غیبت کش صورتی تونکوز دور خوک دور. ب‌خ: غیبت کش صورتی تونکوز و خوک دور. ل۴: غیبت کش صورتی تونکغوز دین بیوک دور.

۵۴- ع۴: قارینی یره سفورلور.

۵۵- ع۱، ع۳: بیک ظلماتده. ع۴، ل۲، ع۸، ع۹: زنا چی لار بیوک ظلمتده بک دور. ل۴: زنا چننک عوتندین آصلور.

۵۶- ع۳، ع۷، ل۴: سوزچینی تلندین آسّه کرکدور. ع۴: سوزی نینک. ب‌م: سوزچی نی تلندین آسسه کراکدور. ب‌خ: سوزچین نی تیلندین. ت۲: سخن چین دیلندین کسسه گرکدور. ل۳: سخن چین تیلندین کیسه کراکدور.

۵۷- ل۴: اوغرینک اوغرلاب توتان اللرین.

۵۸- ع۳: داغلار دوکنار کسب تیل لارین. ع۴، ل۱: داغلار دونکنار لار کسب دیل لارین. ب‌خ: داغلار دونارلار کسب. ل۴: اوطغه باغلار اوزین کسر تل لارین. ع۸: داغلارلار دونارلار توتوب تیل لارین. ع۹: داغلاره دوکنار کسب تیللارین.

۵۹- ع۷: پشیمان ایدار. ب‌خ: فشمان ایدار آغلار. ل۳، ت۲: اوتان یل لارین. ل۴: فشمان اولوب آغلاب‌کچن کونلرین.

۶۰- ع۳، ل۱، ل۲: ابدیل زندانده قالسه. ع۴: ابدیل زندانده قالسه. ع۷: ابدی اول زندانده. ع۸، ع۹: ابدل زندانده. ل۳: نچه یل زندانده. ل۴: هاویه زندانه صالسه.

۶۱- ب‌خ: رسول عرشینک سایه سنده بولار لار. ل۳: رسول الله عرشده سایه بولور لار. ل۴: عرشینک سایه سنده رسول اولتورور.

۶۲- ت۲، ل۳: امتلار یغلاشیب زاری قیلور لار. ل۴: زارلقلار قلور.

۶۳- ل۴: ایشاک بولور لر.

۶۴- ع۲، ع۳، ب‌خ: بوغه تک. ل۳: صوفیلار بوقه دیک. ل۴: صوفیسی بوغه تک مونکراسه کراکدور.

۶۵. مختوم‌قلـی قالمـز آدم اولمایـن
۶۶. حقی یاده سالیب قوللیق قیلماین
۶۷. بو دنیاده مسـت‌لیک بیله بیلمیان
۶۸. محشر گونی آیلیب بیلسه گرکدور

۶۵- ع۹، ل۲؛ مخدومقلی عالم قالمز اولماین. ب‌خ، ل۴؛ مخدومقلی هیچ کیم قالمز اولماین. ل۳، ت۲؛ محتم قلی جاندار قالمز اولماین.

۶۶- ل۳؛ حقه یاده سالیب. ل۴؛ حقنی یاده.

۶۷- ت۲، بو دنیاده مست لیک قیله بیلماین.

۶۸- ع۷؛ آیلاب بیلسه. ل۴؛ محشر کونی دونکغوز تک تورسه.

۵۴

۱. سپاه بولوب آطه چیقان هر یردین
۲. عقلی کاندین کسن باشی گرکدور
۳. بیر مسلمان قاچسه ایکی کافردین
۴. کلّه‌سینه سنگسار داشی گرکدور

۵. مرداولدور که بولسه کونگلی رحملی
۶. گوره‌سی گینگ گرک اوزی فهملی
۷. گینگ یرده قرغه‌دِی بولسون وهملی
۸. یرینده هُنَری ایشی گرکدور

۹. قپلان کمین باریب گیرسه میدانه
۱۰. تلکی کمین بازی بره هر یانه
۱۱. دورانده قایه دیک دوروب مردانه
۱۲. اَلور یردین آط سالیشی گرکدور

۱- ع۴: هر یرده. ت۱: صفا بولوب آطی چقسه هر یردین. ل۴: صفا بولوب آط شابسانکز هر یردین. ف- ده: یوق. ع۹: چقان هر یا نه.

۲- ف- ده: یوق. ع۹: عقل کاندین. ب‌خ: عقلی کاندین آنکلا باشی.

۴- ف: سنکر داشی. ت۲: کلاّسینه ساینکثا داشی.

۵- ت۱: یکت اولدور یتیم لاره رحم لی. ف: زخملی.

۶- ع۴: زینلی فهملی. ت۱: زهنی فهملی. ل۴: کنک عقلی کراک اوزی ینه فهملی.

۷- ع۷: بولسه. ت۱: کینک یر لارده قرغه دین وهم لی. ل۳: قرغه دیک. ل۴: کنک یرده سرداری بولسین وهملی.

۸- ع۴: جای یرینده هنار ایشی کراکدور. ل۴: عاقل برله هنرلی ایشی کراکدور.

۹- ع۴: قپلنک کمین کور لاب‌کیرا میدانه. ل۱، ل۴، ف، ب‌خ: کیره. ب‌ک: قبلانک کمین مریب‌کیرا میدانه. ل۴: هیبت ایله قابلان تک کیرسه.

۱۰- ع۱: بازی برسه. ع۴: بازی بره. ت۱: تیلکی داین بازی برسه هر یا نه. ل۳، ت۲: کبی بازی برسه هر یا نه. ل۴: تولکی کبی بازین قوسه هر یا نه.

۱۱- ل۳: تورغانده قایه دیک توریب‌مردانه. ل۴: تورغانده قیا تک تورسه مردانه.

۱۳. یگیدینگ خیالی بولسه سرینده
۱۴. چیقر بیر گون چوکوب قالمز قرنینده
۱۵. حیله هم بیر باطرلیق دور یرینده
۱۶. آنی باشرماغه کیشی گرکدور

۱۷. آط گِرک قَچَرغه، قَوسه یِتِرگه
۱۸. کوپی قورقوزارغه ترینگ باتیرغه
۱۹. میدانده سانغی‌سز هر ایش بتیرگه
۲۰. یگریمی اوتوزلی یاشی گرکدور

۲۱. بورگوت‌قوش‌دی‌قانت‌قاقیب‌دوگولدین
۲۲. مخنث‌لار گچر جاندین اوغل‌دین
۲۳. قورت‌دیک‌گیریب‌قویون‌کمین‌داغلدان
۲۴. أر یگیدینگ مرد یولداشی گرکدور

۱۴- ت۲، ل۲، ل۳: قالمز قرینده. ل۴- ده: «بیر» سوزی یوق.

۱۵- ت۱: حیله ده بر باتور یوقدور برینده.

۱۶- ب‌خ: اونی با شرمغه هم کشی کراکدور. ل۴: باچاراجق کشی.

۱۷- ف: قچرغه قویسه یترکه. ت۲: آط کراک دور.

۱۸- ع۲، ل۱، ف، ب‌ک: کوب قورقوزوغه خوش ترینک باترغه. ع۷: بایطرغه ع۹: کوبی قورقوزورغه. ل۳، ت۲: یونی ورقوزورغه حویش باتیرکا. ل۴: کوینی قورقتماغه تیرکه بتارغه.

۱۹- ت۱: میدانه کیرانده هر ایش بترغه. ل۱: سانغ سیز. ف: منده ده سایغی هر ایش بترکه. ل۳، ت۲: میدانده سانغی سیز ایشی بتیرکه. ل۴: حساب بله میدانده هر ایش توتارغه.

۲۰- ت۱: یکرمه. ف: یکرمی اوتوز یاشلی کرکدور. ع۹: یکیدینک یکرمی اوتوز یاشی. ب‌خ: یکرملی اوتوز لی یاشی. ل۴: یکرمی اوزوب اوتوز یاشی.

۲۱- ع۳، ل۲: دوکوندین. ع۷: دوکولان. ت۱: قره قوش دیک قبلاب قانت دوکولدین. ف: بر کون قوش دی قانت قاقیب دوکولدین. ع۹: قاقیب دویلدین. ب‌خ: دوکوندین. ل۳، ت۲: بورکوت قوش دای قنات قاقیب دوکویدین. ل۴: برکت کبک قناط قاقب یراقدین.

۲۲- ع۲، ب‌ک: مخنثی کچر. ت۱: مخنثی آیر جاندین اوغول دین. ع۹: محندای کچر. ل۴: محنثلار کچار سرباز اوغلاندین.

۲۳- ع۲: داغلدین. ف: داغیدان. ل۱: داغ دین. ل۳، ت۲: قوین کمین آغلدین. ل۲: قوین کمین داغلاردین. ل۴: قورد کبک کریب قویلار داغلدان.

۲۴- ت۱: ایر یکدینک ایر یولداشی کراکدور. ل۳، ت۲: مردینک آیر یولداشی.

۲۵. مختوم‌قلی قوچ یگیت‌لار چاپلیب
۲۶. گوک زره‌دین قرمز قان‌لار سپلیب
۲۷. آط سالانده دونگوز کمین توپولیب
۲۸. آیی‌لاین آسیلیشی گرکدور

۲۵- ت۲: مختومقلی دیار ایر لار چلف. ف: چاقلوب. بخ: جافلور. ل۴: خوش یکت لار.

۲۶- ع۱: کوک دامار دین. ل۴: کوک تمر لای قزل قانه بولغانوب. ع۴: کوک دمردین قرمزی قانلار سفلور. ع۷: کوک تمردین. ل۱: دره دین. ل۳، ت۱، ت۲: کوک زره دان قزیل قانلار سفلیب. ع۹: کوک دمر دین قرمز قانلار سفیلیب. بخ: سفلار.

۲۷- ع۴، بخ: توفولور.

۲۸- ع۱، ع۲، ل۳: آیی کمین. ع۴، ع۹: عیو کمین. ت۱، ت۲: آیو کمین. بخ: آیغ کمین. ل۴: آیو کبک اصفرشلی کراکدور.

۵۵

۱. سور فتح[علی] سردار اوغلی گلدی وقت
۲. ینه بو دوران عالی سیزینگدور
۳. کهنه آغیر دولت تازه ایدار بخت
۴. بیک‌لیک سردارلیق یولی سیزینگدور

۵. الیاس کمین ابر چوکان سولارده
۶. غوث کمین دومان دوشان داغلارده
۷. گنجلی شهر خضر گزان چولارده
۸. قادر بران دنیا مالی سیزینگدور

۹. بختینگ بند ایده بیلار بیلمزی
۱۰. اقبالینگ نیست ایدار دوغری گلمزی
۱۱. دکان دکان بجان گرنگ آلمزی(؟)
۱۲. بدخشان معدنی لعلی سیزینگدور

۱- ب‌م: پور فتح اولدی سردار اوغلی کلدی وقت. ت۱: آدغلی سور فتح سردار کیلدی وقت. ل۴: قور قنج اولدی سردار اوغلی کلان وقت.

۲- ب‌م: ینه ده دوران علی سزینک دور. ل۴: ینه هم دوران عالی سنینک دور.

۳- ع۳- ده: «کهنه» سوزی یوق. ل۴: تازه ایلار غیرت.

۴- ل۴: یولی سننک دور.

۵- ع۳: آیر چوکان. ب‌م: اومور چوکان. ل۴: الیاس کبک امیر چوکن صولارده.

۶- ع۳: کمین دوغان دوشان. ل۴: غوث کبک.

۷- ع۷: شهره. ل۴: کنجلی شهر کزان خضر.

۸- ل۴: سننک دور.

۹- ع۳: بخششنکز چند ایدار بلور بلمزی. ب‌م، ل۴: بخشه سنکز بند ایدار بیلور بیلمازی. ت۱: بخششنک بند ایدار بیلور بیلمزی.

۱۰- ع۳: اقبالنکز ست ایدار.

۱۱- ع۲: دکان دکان پجار کونک آلمزی. ب‌م: دکاً دکاً جهانکیرینک آلمازی. ت۱: دکان دکانی یجان کرینک آلمزی. ع۹: کردینک المزی. ل۴: دوکان دوکانی جهان کیرینک آلمازی.

۱۲- ل۴: لعل سننک دور.

۱۳. قهرینگـزده قـالان قومـه بولاشـر
۱۴. کرمنگـزه دوشـان عرشـه اولاشـر
۱۵. بییکلیـک بسـاطی سـیزه یاراشـر
۱۶. فریدونینـگ فـرد اقبالـی سـیزینگدور

۱۷. سـمرقند تختنـده قـورلان یایـلاره
۱۸. مهدیـه دنـگ خلـق سارسـار یایـلاره
۱۹. سـلیمان دیک سـوزینگ گچر سـولاره
۲۰. اسـکندرینگ دریـا سـالی سـیزینگدور

۲۱. مشـرقه یوز اوروب چیقسانگ خراسان
۲۲. اوّل کرد سیزینگدور سونگره آذربایجان
۲۳. زیـر پـای ایتسـانگز عـراق اصفهـان
۲۴. داغسـتان حَشَـمی خَیلـی سـیزینگدور

۱۳- ع۳: قهرینکزده. ت۱: قهرینکا اوغراشان قومه بو لاشر. ع۹: قهرینکزه دوشان. ل۴: قهرنکه.

۱۴- ت۱: ل۴: کرمنکا.

۱۵- ع۳: بیک لیک نینک بساطی. ل۴: بساطی سفره.

۱۶- ع۹: زیدینینک فرد اقبالی. ل۴: فر اقبالی سننک دور.

۱۷- ع۳: قولان یایلاره. ل۴: بایلاره.

۱۸- ع۲: مهدیه دنک خلق سزسز پایلاره. ل۴: مدبرنک خلق سز دونایلاره. ب‌م: مهدیه دینک خلق سیزه پایلاره. ت۱: مهدیه دنک خلق سن سن فایلاره. ع۹: مهدیه دنک خلق سزا سیز پایلاره.

۱۹- ب‌م: سوزینکز. ل۴: سلیمان سوزینکز کچر.

۲۰- ت۱: اسکندر دیک دنیا سالی سزینکدور. ل۴: سالی سننک دور.

۲۱- ع۳: شرقه.

۲۲- ب‌م: اوّلی کروه سزینک دور سونکی اندر خان. ع۹: اول کزاک سزینکدور. ل۴: سونکر هدر بجان. ع۳، ت۱: سونکره یذر خان.

۲۳- ع۳: زیرا سبنکز عراق اصفهان. ب‌م: زیرای اسبنکز عرق اصفهان. ت۱: زیر پای استامبول عراق اصفهان. ل۴: زیرا سزنکدور عراق اصفهان.

۲۴- ع۳: داغستان چشمی. ب‌م: داغستانی حشمی خیلی سزینکدور. ع۹: داستان خشم خیلی سیزسنکدور. ل۴: خیلی سننکدور.

۲۵. سـوزیم یـرده قالمز دیدیگیـم گلور
۲۶. نظریم کیمیـادور مس آلتـون بولور
۲۷. فارسـه چـوکان دولت سـیزه اورلور
۲۸. بوتون بو دنیانینگ میلی سـیزینگدور

۲۹. ارانـلار چتر آلیب باشـینگ دالدارلار
۳۰. خضـر الیـاس رکابنگـز یلـدارلار
۳۱. اون ایکی امام قولینگزدین قولدارلار
۳۲. جلاوینگـده امـام علی سـیزینگدور

۳۳. مختوم‌قلـی آیـدار روم دیک اویانمز
۳۴. اسـکندر قرص‌دور دویلمز بیلنمز(؟)
۳۵. داغ کمیـن دپرنمز دریـا دیک دونمز
۳۶. یُموت گوکلانگ اهلی ایلی سیزینگدور

۲۵- ع۲: دیکاج کلور.
۲۶- ع۹: نظریم کمیا دور ایمیشیم التون بولور.
۲۷- ع۳: پارکسه چوکن دولت سزه اوریلور. ع۹: بارینچه کان دولت سزه اوریلور.
۲۸- ع۲، ع۳، ت۲: ندین بو دنیانینک. ب‌م: نه دین بو دنیا ننک میلی سنکدور. ع۹: ایندی بو دنیانینگ میلی. ل۴: نه دان بو دنیانینگ میلی سنکدور.
۲۹- ع۳: ایرانلار چلتن اولوب باشنکزده یور لار. ل۴: ایرانلار جمع اولوب باشنک. ب‌م: ارانلار جمع اولوب باشنکزه دالده دور. ع۹: چتر اولوب.
۳۰- ع۲: رکاهنکز. ل۴: رکابنکز یدر لار.
۳۱- ع۹: الینکز دین قولدار لار. ل۴: قولونکز دین توتار لار. ع۲، ع۳، ت۱، ت۲: اون بر امام.
۳۲- ع۳: جلاوینکزه. ل۴، ب‌م: جلاوینکز ده.
۳۳- ع۲: اوینامز. ل۴: مختومقلی دیر رومنک اوطی یا نماز.
۳۴- ع۳: اسکندر قوس دور دویلمز سینمز. ب‌م، ع۹: اسکندر قرصدور دویلمز سینمار. ت۱: اسکندر قرصت دور دوکولمز سینمز. ل۴: اسکندر قرص دور تویماز سینماز.
۳۵- ب‌م، ت۱: دفرنماز. ل۴: داغ کبی ترفنماز دریا تک تنماز.
۳۶- ع۳: بو یوموت. ل۴: یاو موت کوکلانک ایلی سنکدور.

۵۶

۱. قره داشــدان قره قیلی سایلان گوز
۲. چونگالور گورجینــگ گوزه مهماندور
۳. گلان آش دیب گلمز تُرشتمه یوزینگ
۴. نانــه محتــاج دگیل ســوزه مهماندور

۵. آغردور هنــگام‌لار اوزاق‌دور یول‌لار
۶. سوراشسه یگیت‌لار سوزلاشر تل‌لار
۷. یاشیل‌لار سبزه‌لار رنگ برنگ گُل‌لار
۸. بــر فصــل آچیلــور یــازه مهمانــدور

۹. نه عظیــم هُنَرلار نه ســرلی ایش‌لار
۱۰. نــه هوالــی باغــلار بلنــد آغــاچ‌لار
۱۱. آلتمیش الوان یتمیش دورلی ایمیشلار
۱۲. آغاچدیــن آیریلور گویــزه مهماندور

۱- ع۱: قره زاتدین قره قلنی سیلان کوز. ع۳: سیلان کور. ب‌م: ساری یاغدین قره غیل لار سیلان کوز. ب‌خ: قلنی. ل۴: قره قیلنی. ل۴: قره قیلنی آییران کوز.

۲- ع۱: چونکالور کوز لارینک کوراج کوزه مهماندور. ع۲: چونکالور کورکوچلوک کوزه مهماندور. ل۲، ت۲: چونکالور کورچلیک. ع۹: چونکالور اچلیک. ل۳، ب‌خ: چونکالور کولارینک یوزه مهماندور.

۳- ع۱، ع۳، ب‌خ، ل۲: یوزینک ترشتمه. ع۶: تورشیتمه یوز. ت۲: کیلان آجدیب تورشتمه.

۴- ع۴، ع۹، ت۲، ل۲،ل۳: محتاج ایماس. ع۶، ب‌م: آشه محتاج دالدور.

۵- ب‌م- ده: یوق. آغر دور هنکام دور اوزاقدور یوللار. ل۴: آغر هنکامه لار.

۶- ع۱، ت۱: سوز لاسه دیل لار. ع۳، ع۴: سوز لاشمه تیل لار. ل۲: سوز لاسون تیل لار. ل۴: سواشبه یکتلار سوزله تل لار. ع۶: سوزلانان تیل لار. ب‌م- ده: یوق. ع۹: سوزلاشان تیل لار. ب‌خ: سورسه یکت لار. ت۲، سوراشمه یکت لار سوز لاسین دیر لار

۷- ع۴، ع۶: یاشل لی سبزه لار. ب‌م- ده: یوق. ل۲: یاشل لار سبزلار. ل۴: یاشیلار سبزه لاررنک بران کل لار.

۸- ع۱، ت۱: آچلان یازه. ع۶: بر فصل اکلانمز. ب‌م- ده: یوق. ل۴: برده فصل آچلان یازه.

۹- ع۶: نه عظیم شهر لار نه دورلی ایشلار. ب‌م، ت۱- ده: یوق.

۱۰- ب‌م، ت۱- ده: یوق. ع۱، ع۲، ع۳، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: نه هوالی داغلار.

۱۱- ب‌م، ت۱- ده: یوق. ت۲، ل۳: آلتمیش ایوان.

۱۲- ب‌م، ت۲- ده: یوق.

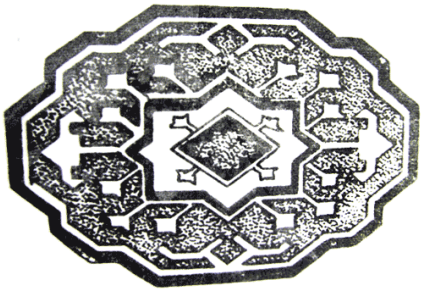
۱۳. یگیدینـگ بولمسـه یاراغـی آطـی
۱۴. شـونی بللـی بیلینگ یوقـدور غَیرَتی
۱۵. قوجالدیقچه گیدار سـونکینگ قوّتی
۱۶. یگیت‌لیگ‌نینگ زوری دیزه مهماندور

۱۷. بـو دنیـا یوزینگـه گولیـم گولیم دور
۱۸. پیشه‌سـی جفـادور جبر و ظلـم دور
۱۹. هر ناچه یاشاسـنگ آخـر اولوم دور
۲۰. عزیـز جـان‌لار تنـده بـزه مهماندور

۲۱. حقی یاده سالسانگ حقدین قورقینگا
۲۲. شـیطان آرا دوشـر قویمـز ارکینـگا
۲۳. قوبـا جـوان قوانماغیـن گورکینـگا
۲۴. قوجالور سن گورکینگ یوزه مهماندور

۱۳- ل۳: بولماسه بر یوکروک آطی.
۱۴- ع۳: بیلنک کم دور غیراتی. ب‌م: آنی بللی.
۱۵- ت۲: قریدقچه کیتار سوزینک قواتی - ل۳: قریدیقنک کیتار.
۱۷- ع۶: یوزیکا. ع۹: یوزیمه. ب‌خ: بو دنیا یوز کولوم کولومدور.
۱۸- ع۴: پیشه سی جور دور جفا ظلم دور. ع۹: پیشه سی جبر دور جفا ظلم دور. ب‌خ، ل۴: فیشه سی جفا دور ایشی ظلم دور.
۱۹- ب‌خ: هر نا چه.
۲۰- ب‌م، ت۱: امانت جان تنده. ل۳، ت۲: تنده عزیز جانلار بیزه مهماندور.
۲۱- ع۲- ده: یوق. ع۴: یاد ایلاسنک. ب‌م: حقی یاد ایلاکین حقدین قورقینکا. ب‌خ: قورقیغه. ل۳، ت۲: عبادتلار قیلسنک حقدین قورقونکا.
۲۲- ع۱، ل۲: شیطان یاددین چیقار قویماز ارکینکغه. ع۲- ده: یوق. ل۴: شیطان یاددین چقارور قویمز ارکینکا. ع۴: شیطان یادین چقار قویمز ارکینگا. ع۶: شیطان یولدین چقار قویماز ارکینکا. ب‌خ: شیطان یاتدین چقار قویمیان ارکینکه. ل۳، ت۲: شیطان یاتدین چیقماز قویمز ارکینکا.
۲۳- ع۲- ده: یوق. ت۱: قوانماغیل قوبه جوا کوکینکا. ع۹: قوا جوان. ت۲: قوانماغیل شولدنیا ده کورکینکا. ل۳: قوانماغیل شو دنیا ده کورکینکا.
۲۴- ع۲- ده: یوق. ب‌م: وقت یتوشسه کیدار یوزه مهماندور. ل۳، ت۲: قوج بولور سن کورکینک.

۲۵. مختوم‌قلـی آیـدار ایـل‌لار اوزیمده
۲۶. اولوم یادیمـده دور قورقی گوزیمده
۲۷. هـر نچه یاشاسـنگ یرنـگ یوزینده
۲۸. آدم اوغلی باش گون دوزه مهماندور

۲۵- ع۲- ده: یوق. ع۶: مخدومقلی اوکوت بار دور سوزیمده. ب‌م: ایلیم اوزیمده. ل۴: مختوم قلی دیار.

۲۶- ع۲- ده: یوق. ب‌خ: قورقی یادیمده. ت۲: کوزومده دور قورقو اولوم یادیمده. ل۳: قورقو کوزیمده دور اولوم یادیمده.

۲۷- ع۲- ده: یوق. ع۳، ع۴: بر ایکی کون کزار سن یرینک یوزینده. ع۶، ل۴: هر نچه کون کزسنک یرینک یوزینده. ب‌م: ایکی کون کزارسن یرینک یوزینده. ع۹: برکی کون کزار سن یرینک یوزینده. ب‌خ: بر نچه کون کز سنک. ل۳، ت۲: هر ایکی کون کیزسنک یرنینک یوزینده. ل۲: بر ایکی کزر سن یرینک یوزینده.

۲۸- ع۲ - ده: یوق.

۵۷

۱. دوردی شاعر سندین خبر آلاین
۲. اوتان پیغمبرلار یاشی نادین دور
۳. حکیم سلیمانینگ یاشیل طونینی
۴. معراجینگ قاپیسی قاشی نادین دور

۵. اول کیمدور یوردیندین گوچدی دارغَدی
۶. اول نه کیم‌دور دوستون یلدین سارغَدی
۷. اول نه کیم‌دور عشق صحرا اوغرادی
۸. سمردین عصاسی پشی نادین دور

۹. اول نه کیم‌دور باقیده مبتلا قالان
۱۰. اول نه کیم‌دور ایلینه تالانلار سالان
۱۱. قرق یل هجران چکیب سارالیب سولان
۲۱. اوزینه گرز اوران کشی نادین دور

۱۳. اول نه قار دور مدام یاغَر اریمز
۱۴. اول نه دریا مدام جوشر یوریمز
۱۵. اول نه آدم سو ایچنده چویریمز
۱۶. آقر گوزلاری‌نینگ یاشی نادین دور

۱- ع۷: سندین آلاین خبر.
۳- ع۷: توتونی.
۵- ع۸: اول نه کیم دور یورتدین.
۷- ع۸: عشقه صحرا.
۸- ع۸: ثمردین.
۹- ع۸: اول کم دور.
۱۳- ع۸: اولنه قار دور.
۱۵- ع۸- ده: «اول» سوزی یوق. نه آدم دور سو ایچنده چوریمز.

۱۷. اول نـه آغـاچ آلتمیـش ایکـی پوداغـی
۱۸. قرق‌سکز گز اوقینگ اون‌ایکی ساغداغی
۱۹. اول نه خان دور سـکز ایرمیش اوتاغی
۲۰. اوتاغینـگ ایچینینـگ آشـی نادین دور

۲۱. اول کیـم دور باقیـده بر روشـن گوز بار
۲۲. اونگینده‌معنی‌سی تورت‌منگ تورت‌یوزبار
۲۳. آتاسـی اری دور عاشـق بـر قیـز بـار
۲۴. قوشـولمز حـورلاره عرشـی نادین دور

۲۵. مختوم‌قلـی آیـدار یـاد ایتگیـن بـزی
۲۶. یـدی دور قره‌سـی آق دور سـکزی
۲۷. بـر صورتـده نـا دور اول‌دور دوقـوزی
۲۸. سـرینداکی عقـل و هوشـی نادیـن دور

۱۸- ع۸: قرق سکز کز اوقینک.
۲۴- ع۸: حور لاره داشی نادندور.

۵۸

۱. بزدیـن سـلام اوراز منگلـی شـاعره
۲. مسـلمان کافرینـگ فرقـی کیمـده‌دور
۳. اول نـه قـوش‌دور قونـر آدم باشـینه
۴. آنینـگ قونـر قونمـز إرکـی کیمـده‌دور

۵. نـه بنـده‌دور قوللیـق ایـدر ذات آلمـز
۶. نـه آشـنادور منگ یل گیدر یـات اولمز
۷. اولار کیـم‌دور آغـلار گـزر شـاد اولمـز
۸. نه یرده صحبت قـورار رزقی کیمده‌دور

۹. ادریس شـوندا نه یرده قـورار صحبتی
۱۰. بیل کیـم‌ده‌دور یرینـگ گوگینگ قوّتی
۱۱. اول نـه قوشـدور آلتی منـگ دور قانتی
۱۲. آی گونینگ یلدیزینگ اورکی کیمده‌دور

۱۳. باش‌آشـاق آسـدیلار قایسـی آغاجـی
۱۴. حق قایسـی دوسـتینه بـردی معراجی
۱۵. بیزینـگ پیغمبرینـگ بریـلان تاجـی
۱۶. خبر برگین شـوندی بورگـی کیمده‌دور

۱۷. مختوم‌قلـی دیور لسـان جوشـه گلدی
۱۸. شـوندی عیسـی نـه شـهره اینـدی
۱۹. پیغمبـر کیمسـه‌گه وصیـت قیلـدی
۲۰. عصاسـی خرقه‌سـی کرکی کیمـده‌دور

۲- ع۲، ع۴، بم، ت۱، ع۸، بک، بخ: آدم سرینه. ۵- بم، ع۸: ذات اولماز.
۶- بک: نه آشنه مینک یل کیدر زات آلمز. ۸- ع۲، ع۴: نیرده صحبت. بک: نیرده صحبت سورار رزقی کیمده دور. ۹- ع۱، بخ، ادریس شونده نیرده. ع۲، ع۹، بم: نیرده سورار صحبتی. ت۱: ادریس موندا قیدا سورار صحبتی. ع۸: ادریس شونده نیر قورار صحبتی. ۱۲- ع۳: یلدیزینک ارکی. ت۱: آی کون یلدیز ینک ایرکی کیمده دور. ع۸: ای نینک یلدوز لارینک ارکی کمده دور. بخ: آینینک یلدوزینک اورکی کیمده دور.
۱۵- ع۴، بم: پیغمبره. ۱۶- ت۱: خبر برکیل آنینک بورکی کیمده دور. بک: شیمدی بورکی.
۱۷- ع۳: یکلار مخدومقلی سان شونچه کلدی. ع۴، بم، ع۸: بکلار مخدوم قلی سان ت۱: مختومقلی دیار لسان جوش کیلدی. ع۱، ع۲، بک، ع۹، بخ: بکلار مختومقلی لسان جوشه کلدی.

۵۹

۱. ای یارانـلار غافـل اولمانگ جان جانـلار آندەدور
۲. آوی زهـر و شـهد و شـکر طرفه بـال‌لار آندەدور
۳. اول یـاوز محشـر مسـلط قال مقـال‌لار آنـدەدور
۴. اول یـاوز آه و ندامـت قیـل و قـال‌لار آنـدەدور
۵. طرفـه بگ‌لار طرفه خان‌لار طرفـه ایل‌لار آندەدور

۶. هر کیمه ظلم ایلاسـه حق دوزخینگ اودین ساچر
۷. هر کیمه لطف ایلاسـه جرم و گناەسـین اول گچر
۸. پل صراطدین عاصی دال قُل‌لار بر قدم یول دیک گچر
۹. کیمی بـاش یل کیمی اون یل کیمی یوز یلده گچر
۱۰. بیک داغلار اوزاق یوللار سوسـز چولـلار آندەدور

۱- ع۱، ع۳، ع۴، ب‌م، ت۱، ب‌خ، ل۳، ل۴: جانه جانلار. ت۲: جانا جانلار.

۲- ع۲: طرفه هلال لار. ع۳: آتی زهر. ت۱: آغو زهر شکر شیرین طرفه بال لار. ت۲: آوی زهری شهد شکر طرفه یل لار آنده دور. ل۲، ل۳، ل۴: آوی زهر شهد شکر.

۳- ت۱- ده: بوسطرینک «محشر» سوزیندین بیله سی یوق.

۴- ع۱، ل۳: چون یاوز آه. ل۴- ده: یوق. ت۱: حسرت ده ندامت قیل قال لار آنده دور ع۹: اول یمان آهو ندامت قیل قاللار آنده دور. ت۲: ب‌خ: چون یاوز آهی ندامت.

۵- ع۲: طرایل لار آنده دور. ت۱، ل۴: طرفه جان لار. ع۶: طرفه بک لار طرفه خانلار طرفه جانلار آنده بار.

۶- ت۱: هر کیم ظلم ایلاسه. ل۴: حق دوزخدین اوت ساچار.

۷- ع۵: هر کمه قیلسه غضب حق. ت۱: هر کیمه رحم ایلاسه جرم کناسین اول کیچار. ع۴، ب‌خ: کناهین. ل۴: جرمی کناهین.

۸- ب‌م، ب‌ک: پل صراطده. ت۱: عاصی قل لار اول صراطدین بر قدم یردان کچار. ل۱، ع۴، ع۸، ل۲: یولدین کچر. ب‌خ: یولداین کچر. ل۴: قیل صراطدین عاصی قللر بر قدم یولدین کچار. ع۲: عاصی امت بر قدم.

۹- ع۵: کیمسه اون یل کیمسه یوز. ب‌خ، ت۱: کیمسه بیش کیمسه اون یل کیمسه یوز یلده کچر. ع۸: کمی اون یل کمی باش کمی یوز یلده کچار. ت۲: کیمسه بیش یل کیمسه اون یلده کچار.

۱۱. هـر کیـم اوز حالینـه آغـلار نه آتـا اوغلـه باقر
۱۲. کوکرایـور هم تترایور قهر و غضب برله سـقر
۱۳. چوخ یلانلار هشلاشیب بوغره صفت موی لار سوقر
۱۴. روزه توتمـز بنده‌لارنـی حـق جهنّـم‌ده یاقـر
۱۵. صـورت خنزیـر صفت‌لی نقـش بـدلار آنده‌دور

۱۶. تانگله اول توفیق‌لی قُل‌لار مرشـدینه دالده دور
۱۷. هر کیشی احسان ایدار احسانی آنینگ آلده دور
۱۸. کیمی شاددہ کیمی اوتده هر کشی بر حالده دور
۱۹. مـال دنیا اسسـی برمـز بازیگـر دور آلـدا دور
۲۰. اول ایرلنمیـش بـراق‌لار حلّه طـون‌لار آنده‌دور

۲۱. روسیاه مختوم‌قلی سـاقی اجل ایچسانگ گرک
۲۲. خانمانینگ ملک و مالینگ باریسین گچسانگ گرک
۲۳. نچه غیبت نچه یالغان سوزلاری آچسانگ گرک
۲۴. تاینب قیل کوپریسیندین زاویه اوچسانگ گرک
۲۵. اول قیلچدین یتی قیلدین اینچه یول‌لار آنده‌دور

۱۱- ع۵: اوغله کوز لار. ل۴: آغلار آتا یه اوغول نه بقار.
۱۲- ت۲ - ده: «هم» سوزی یوق. ل۲: قهر غضب. ل۳: برلان. ل۴: بر طرفدین کوکرایوب غضب برله ترور سقر.
۱۳- ع۴: حشلایوب. ع۵، ب‌خ: بوغره صفت مویلار چاقر. ل۱: بغره بویون. ل۳، ت۲: کوب یلان لار. ل۴: بوره تکیم مویلار چقار. ۱۴- ت۱: بی نماز بی روزه لارنی حق. ل۴: روزه نماز قلماغاننی حق اوزی آنده یقار.
۱۵- ع۱، ع۳، ب‌م، ت۱، ل۳، ع۴، ع۷: صورت خنزیر صفت نقش بدن لار آنده دور. ع۵، ب‌خ، ت۲: صورتی خنزیر صفت نقش بدن لار آنده دور. ب‌ک، ع۶: صورتی خنزیر صفت نقشی بدل لار آنده دور.
۱۶- ع۹: مرشدی کا. ۱۷- ع۲، ع۳، ل۱: آنینک یلده دور. ل۲: احسان آنینک یلده دور. ع۵: آنینک آلدینده دور. ل۴: احسانی اونی هر یلده دور. ع۶: احسان آنینک یاننده دور. ت۱: هر کشی خیرات ایدار خیراتی آنینک قولده دور. ب‌ک: احسانی آنی یلدا دور. ل۳، ت۲: احسانی آنی تیلده دور. ت۱: کیمسه غمکین کیمسه شادمان هر کشی. ل۱: کمی شانده. ت۲: کمی اوتده کمی شاتده. ل۴: کمی شاد کمی اوطده هر کشی بر.
۱۹- ع۵: دنیا نفع بومز. ت۱: مال دنیا اصلی برمز بازوکر دور الدا دور. ل۳: دنیا اسّی برمز بازیکار آلده دور. ل۴: دنیا مالی فائده برمز بارکار لار آلده دور. ۲۲- ع۳: مالی دنیا ملکنک خانی مانینک باریسین. ع۵، ل۳، ل۴: مال ملکنک. ت۱، ع۸، ب‌م، ع۸: خانمانینک مالی ملکینک. ب‌خ: باریدین. ت۲: بارچه سین کچسنک.
۲۳- ل۴: سوزلرینک. ۲۴- ع۱: داینوب قیل کفریدین. ع۶: ساغیب قیل کوپرو سندین. ت۱: زاهدا اوتسانک کرک. ل۱، ل۲: دلمنوب قیل. ت۲: قیل کوفروکیدین. ل۳: تایبان قیل کوفرو سندین ل۴: تلمروب.
۲۵- ع۲: اینچکه یولار. ع۸: تیز قیلجدین. ل۴: قلچدین کسکین.

۶۰

۱. کونـگل بر بـدن شـاهی دور
۲. هر سوز کونگل جوشینده دور
۳. یـدی اقلیمینـگ تختینـده
۴. هـر بیـری بیـر ایشـینده‌دور

۵. داغلارینگ چیقیب اینمه‌سی
۶. چوخلارینگ گوچوب‌قونماسی
۷. دنیانینـگ آغیـب دونمه‌سـی
۸. فلکینـگ گردشـینده‌دور

۹. کیـم‌دور بـو دنیـاده قـالان
۱۰. منـگا چیـن دور سـنگا یالان
۱۱. بـر آق دور بـر قـره یـلان
۱۲. سـلیمانینگ قاشـینده‌دور

۱۳. دگره‌سـی زمـرّد داشـلی
۱۴. نـر بابالـی قـرق قرداشـلی
۱۵. آلتـون تختلـی آلماز داشـلی
۱۶. دیـو بـگ‌لاری داشـینده‌دور

۲- ع۳: کونکل قوشینده دور. ل۴: کونکل خوشندور. ع۸، ع۹، ت۲: کونکل خوشنده دور. ل۳: کونکل جوشنده دور.
۳- ع۲- ده: یوق. اونینک یرینه ایکنجی سطر قایتالانیار (دومین مصراع تکرار شده). ع۳، ع۴: یدی اقلیم پای تختنده. ل۴: یدی اقلیم تختنده. ل۳، ت۲، ع۹: یدی اقلیم پای تختنده.
۶- ع۴: کوبلارینک کوچب. ل۳، ت۲: ایل لارینک کوچوب قونماسی.
۹- ع۳: کم دور بو دنیا قالان. ع۴ - ده: «بو» سوزی یوق.
۱۰- ل۳: سنکا یلان. ۱۱- ع۳: بر قریلان. ع۴- ده: «بر» سوزی یوق. آقور بیری قره یلان. ع۹: بری آقدور بر قره یلان. ل۳، ت۲: بر آق و بر قره یلان.
۱۲- ع۴: باشنده دور. ع۸، ل۳، ت۲، ع۹: سلیمانینک داشنده دور. ل۴: سلیمانیک باشنده دور.
۱۳- ع۸: زمرد داشلی. ۱۴- ع۱، ب‌خ، ل۴: بابتلی.
۱۵- ع۲، ع۸، ب‌خ، ل۴: الزتاجلی. ل۳، ت۲: آلتون اوتاغ آلمز تاشلی.
۱۶- ع۱، ب‌خ: دیو بک لاری باشینده دور. ع۸: تونکلاری داشنده دور. ع۹: دوبکلاری یاننده دور.

۱۷. آیلانـار گچـر ایّـام‌لار
۱۸. قوجالـور قـورلان ایام‌لار
۱۹. گوندیز یار و آشنا جان‌لار
۲۰. گیجه یاتسه دویشنده‌دور

۲۱. اوچ حصّه‌سـی دولی دریا
۲۲. بر حصّه یـرده منگ غوغا
۲۳. کیـم بیلور بـو کهنـه دنیا
۲۴. یـا رب نچه یاشـینده‌دور

۲۵. مختوم‌قلی دیور هرای دور
۲۶. اجل اوق دور فلک یای دور
۲۷. دنیـا بـر قحبه هـلای دور
۲۸. آدم‌زادینـگ داشـینده‌دور

۱۸- ع۴: قوچالماز. ت۲، ل۳، ع۹: قوجمز. بخ: قوجه لار قورلان سرایلار. ل۴: قوریلان ابدانلار.
۱۹- ع۴، یاری. ع۹، ل۴: کوندیز یار آشنا جانلار. ع۲، ع۳، ع۸: یاره آشنا.
۲۰- ع۹: کیجه یاتسه یاننده دور.
۲۲- ل۴: غاوغا.
۲۳- ع۹: کم بیلور که کهنه دنیا.
۲۴- ل۲: نیچوک یاشنده دور.
۲۵- ع۳: هر آیدور. ل۴: دیر چرایدور.
۲۶- ع۲: اجل اوق فلک یایدور.
۲۷- ع۸: دنیا بر قهبه سرایدور. ل۴: قهبه ایلای دور.
۲۸- ع۱، ع۳، ع۴، ت۲، ل۴: قاشینده دور.

۶۱

۱. یخشی‌لار توتمیش بنا بر شهری گوردیم شونده‌دور
۲. عشـق متاعی سـاتیلور بازاری گوردیم شونده‌دور
۳. خوب‌شجرلربوی چکیب‌دور باری گوردیم‌شونده‌دور
۴. عارضی گل‌دیک پری رخساری گوردیم شونده‌دور
۵. یوز کرشـمه شـیوه‌لی دلداری گوردیم شونده‌دور

۶. قایم اولسـانگ اسـلامزلر گیتسـانگ آواز ایلایور
۷. سوزلاسـنگ برمز صـدا سوزلامسـنگ زار ایلایور
۸. کونگلنگـی بنـد ایلایـب اوزینگـی پـرواز ایلایور
۹. بر پری پنهان اوتورمیش «گلمه» دیب ناز ایلایور
۱۰. اول پـری پیکر صفتلـی یاری گوردیم شـونده‌دور

۱- ع۸: بر شهر.
۲- ع۶: صاتولور. ل۴: صاتلان.
۳- ع۳، ع۷، ل۴: یاری کوردیم شونده دور.
۴- ب‌م: پریدور حاری کوردیم شونده دور. ع۶: آراسی کلدیک پریلار غاری کوردیم شونده دور. ع۷: آراسی کلدیک پریدور خواری کوردیم. ت۱: رنک برنک کل لار آچیامیش جای کوردیم. ل۱، ل۲: آراسی کل دیک پریدور خاری کوردیم. ع۸: رنک برنک کل لار آچلمیش خاری کوردیم شونده دور. ب‌خ: آره کلدای فریلار فرخواری کوردیم. ب‌ک: آراسی کلدیک فریدور خاری کوردیم. ع۳، ع۴، ب‌م: آراسی کل دیک. ل۴: آراسی کلنک فریدور خوری کوردیم.
۶- ع۳: قاهم اولسنک.
۷- ت۱، ت۲: برمز جواب. ل۲: برمز صد. ل۳: سویلاسنک برمز جواب سویلاماسنک راز ایلایور. ل۴: سویلاسنک برمز صدا سویلامسنک راز ایلایور.
۸- ع۴، ب‌ک، ت۲: کونکلی. ب‌م: کونکلی. کونکلنی پند ایلایوب اوزینکنی پرواز ایلایر. ت۲: اوزینکنی. ل۴: کونکلنی تا که برک ایتوب اوزینکنی فرواز ایلایوب.
۹- ب‌ک: کلمز دیوب ناز ایلایور.
۱۰- ل۴: اول فری پیکر ملاحتلی یاری.

۱۱. اول خضـر الیـاس ایلـه حکیم سـلیمان آنده بار
۱۲. اول سـلیم شـاه مکه خانی ابن سـلطان آنده بار
۱۳. بایزید سـلطان اویس خرقه‌نی گیـگان آنده بار
۱۴. بـر نچـه مجنـون کبی چـاک گریبـان آنـده بار
۱۵. دایانور موسی عصاسی ماری گوردیم شونده‌دور

۱۶. بحـر ارا بالیـق ایچنـده راحت ایـلاب اوقلانان
۱۷. امتحـان اوچـون آنـگا کـرم کلان‌لار بکلانـان
۱۸. دوسـت اولوب اللهینه دوشمان الینده ساقلانان
۱۹. منجنیق‌غـه باغلانیـب بر آتش ایچـره اوقلانان
۲۰. کعبـه بنیاد ایلاگان معماری گوردیم شـونده‌دور

۱۱- ع۸: اول خضر الیاس ایله احمد سلیمان. ب‌خ: الیاس بیلان احمد سلیمان. ل۴:- ده: «اول» سوزی یوق. حکم سلمان دوست آنده بار. ع۱، ع۳، ع۶، ع۷، ل۲، ب‌ک، ب‌م، ت۱، ت۲، ل۳: یا خضر الیاس ایله احمد سلیمان.

۱۲- ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸، ب‌ک، ل۳: یا سلیم شاه. ت۱: هم سلیمه شاه مکه خان سلطان آنده بار. ت۲: یا سلیم شاه مکه خان بن.

۱۳- ع۴، ع۷، ل۳: خرقان میغان اونده بار. ب‌م: ویس خرقان مکانی آنده بار. ت۲، ع۸، ب‌ک: خرقه نی میغان آنده بار. ل۴: کیان.

۱۴- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ل۱: چاکی کریبان. ل۲: آنچه مجنون چاک کریبان. ل۴: چاک کریان.

۱۵- ع۴، ع۷، ب‌ک: دانیال موسی عصاسی. ت۱: چونکه موسانینک عصاسی ماری کوردیم. ل۳، ت۲: دائما موسی. ل۴: هنرلی موسی عصاسی مار کوردیم.

۱۶- بالیق ایچنکا. ل۴: راحت یاتوب اوخلایان.

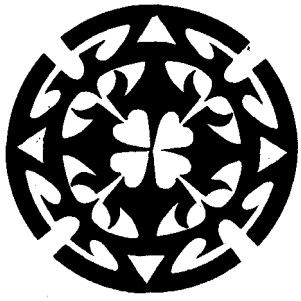
۱۷- ع۶: کرمو کلانلار. ت۱، امتحان ایلاب انکا. ل۱: آنکای موی کلانلار بکلانان. ب‌خ: کرم کلاهلار. ت۲: کرم و کیلانلار. ل۴: کرمی کلّه لار بکلانان.

۱۸- ت۱: دوست بولوب‌خالیقه دوشمن قولونده سقلانان. ب‌خ: دوست بولوب. ت۲: دوست اولوب الله غه دشمان قولینده. ل۲: دوشمان قولینده.

۱۹- ت۱: منجنیق غه باغلایوب آتش ایچیغه اوقلانان.

۲۰- ع۴، ب‌م: بنیاد ایلابان.

۲۱. یوز یگرمی تورت منگ ینه اول یدی یوز پیغمبری
۲۲. اوچ یوز اون اوچ مرسل آنلارینگ دخی تاج سری
۲۳. یـوز یگرمی منـگ دُرّدانه‌نینگ بـاش گوهری
۲۴. امّتی‌نینـگ شـافعی مختوم‌قلی‌نینـگ منظـری
۲۵. اول محمد احمـد مختاری گوردیم شـونده‌دور

۲۱- ل۲: یوز یکرم. ل۳: یوز یکرمه اوچ منگ ینه یدی پیغمبری. ع۴: اول یدی پیغمبری. ب‌م، ب‌ک: یوز یکریمی اوچ منک ینه اول یدی پیغمبری. ت۱- ده: یوق. ل۱: یکرم تورت منک اول یدی پیغمبری. ع۸- ده: «ینه» سوزی یوق. ت۲: یوز یکرمه اوچ مینک.

۲۲- ع۳، ب‌خ: اوچ منک اون اوچ منک اون اوچ مرسل. ب‌م: مرسل لارینک دخی تاجی سری. ت۱- ده: یوق. ل۲، ت۲: مرسلین لار بر چه نی تاج سری. ل۲: تاجی سری. ل۴: اوچ منک اوچ یوز مرسل انلارنک هم تاجی سری.

۲۳- ع۴، ب‌خ: یوز یکرمی تورت منک. ت۱- ده: یوق. ل۱: یوز یکرم تورت مینک. ت۲: یوز تورت مینک لک بولور مردانه نینک. ل۳: یوز یکرمه مینک مردانه نینک باش کوهری. ل۴: انبیا لار سروری اولیا ل رهبر حیدری.

۲۴- ت۱- ده: یوق. ل۴: امتلاری نینک شافعی.

۲۵- ت۱- ده: یوق. ل۲، ل۴: احمدی مختاری.

۶۲

۱. یارانـلار گـردش فلـک الیندیـن
۲. بو منینـگ یوراگیـم پاره پـاره‌دور
۳. سززیلداشـر تنیم ایـوب تنی دیک
۴. کیشـی بیلمـز بیر آغزسـز یاره‌دور

۵. غریب اگـر غریب یـرده یوراجک
۶. گوزلاریندە قانلی یاشـلار یوراجک
۷. عاشـق اگـر معشـوقنی گوراجک
۸. گل گلـی آچیلـور کونگلی پـاره‌دور

۹. تخم سال اورار سن گلدینگ بو جایه
۱۰. عمرینگـی گچیرمه بیهـوده ضایع
۱۱. نظـر ایلاسـنگز اوشـبو دنیایـه
۱۲. گلان گچـر دورمـز کهنه سـرادور

۱۳. مختوم‌قلی قیلمیش جگرین بریان
۱۴. یوراگینه‌قان‌دولمیش‌بوچشم‌گریان
۱۵. شویله‌عاجزقالمیش‌یالبریب‌هریان
۱۶. رحم ایـدان بولمدی بختیم قره‌دور

۱- ع۸: یرانلار کردیشی چرخنک الندین.
۲- ع۷: بو منم.
۶- ع۴: یاشلار اراجک.
۹- ع۷: سن سنده بو جایه. ع۸: اورارسین سنده بوچایه.
۱۱- ع۷: نظر ایلار سز اوشبو جهانه.
۱۲- ع۷: سرایدور.

۶۳

۱. یوزیم یار یوزینه دوششه تلیم الحمدلله دور
۲. اگر قهرینه اوغراشسام اوقیریم قل هو الله دور

۳. بدرگاه در قربت ایرور اول هادی وحدت
۴. محبّت‌نینگ مقامینده آنینگ از وصفی لولا دور

۵. فلک‌لار نردبانی دور زمین سایه‌سینه محتاج
۶. ایکی نعلینی عرشینگ کلّه‌سینه تاج اعلا دور

۷. اگر مسکین اگر بیر بای تاپرمی سن‌سزین هیچ رای
۸. یمان دور آیرالیق ای وای عرب لفظینده «ویلا» دور

۹. جوارینگدین جدالارغه کوینگده جان فدالارغه
۱۰. سنی اسلان گدالارغه زکوه حسنینگ اولی دور

۱۱. ایرور من بیر گناه‌کارینگ همیشه عاشق زارینگ
۱۲. یوزین گورمزسام اول یارینگ قچان کونگلیم تسلّی دور

۱۳. فراغی نچه وقت اولدی خبر تاپمز من اول یاردین
۱۴. یانر من آتش عشقه بو نه درخواست تولّا دور

۱- ع۲: یوزینه توشنجه.
۲- ع۲: قهرینه اوغراسام. ع۷، ع۸: اوقیرام.
۳- ع۲: قربت الهی هادی. ع۸: بدر گاهی دورار قربت.
۴- ع۶، ع۸: از وضع لولادور. ع۸: مقامنده از وصف لو لا.
۵- ع۲، ع۴: ملک لار نردبانی دور.
۶- ع۲: ایکی نعلینه. ع۴: کلاسنه.
۷- ع۲: اکر بای. ع۴: اکر مسکین کر چه بای. ع۸: تفار یوقسزلغین هیچ رای. ع۳، ع۶: تفر یوق سنسزین.
۱۰- ع۲: حسننکده. ع۸: کدالارغه مدام تر خوص تولّادور.
۱۲- ع۸: یوزین کورمسام.
۱۴- ع۴: بو تر حوص تولّادور. ع۸: بنا تر خوص تولّادور.

۶۴

۱. بزدین سلام بولسون دوردی شاعره
۲. نه‌محراب‌دور سوزلاب‌چیقان‌اودنه‌دور
۳. کیم‌دوراولوب‌بریل‌دین‌سونگ‌بیلندی
۴. توقوز یوزدین دوغان‌نیم‌ذُریات‌نه‌دور

۵. سن گوزلی آتا بولسنگ بیز گرکز ایلی
۶. چول یرده گزیب سن یاد ایدیب ایلی
۷. بیلورمینـگ تموغینـگ چکیلان میلی
۸. خبـر بـر اصلینی پـل صراط نـه دور

۹. اصلینـه یتوشـگان یالانـده چیـن‌ده
۱۰. سوز قیسغه‌دور معنی چوخدور ایچنده
۱۱. بیلور می سـن قایسـی دریا ایچنده
۱۲. آدم‌زاد جگرلـی یاتان حـوت نه دور

۱۳. نه آغر سـفره‌دور قایسی آویچده(؟)
۱۴. عالـم خـراب بولـور نچـه تاوشـده
۱۵. قدرت بیله تورت یوز نه دور بیر باشده
۱۶. دپرننـده آندیـن چیقـان اوت نه دور

۱- ل۴: سلام اولسون. ۲- ع۴، ع۷، ب‌م، ع۹: نه محراب دین. ل۴: نه محراب دور سوزیلوب چقغان اوط نه دور.
۳- ع۹: کیمدور اولدی. ل۴: صونکره بیلدیلار.
۵- ع۲: سن کوزل آتا بولسنک. ل۴: سن کوزل آتا بولسنگ بز کازلی ایلی. ۶- ع۴: چول یرده کزار سن باد ایدیب.
ع۷: چون یرده کزر سن بات ایتب هیلی. ب‌م: ادیب هیلی. ع۹: کزار یاد ایدیب هیلی.
۷- ع۷: چکیلان میلی. ب‌خ، ل۴: بیلور موسن.
۸- ع۳: قیل صراط. ۹- ع۱، ع۴: اصلینه یتوشکین. ب‌خ، ل۴: یتوشکیل.
۱۰- ب‌م: کوبدور ایچنده. ل۴: معنا. ۱۱- ل۴: آغر سفره ده قایسی آوا چنده.
۱۲- ل۴: مؤمننک یولدا شی یتانده نه دور.
۱۳- ع۳، ع۹: غیر صرفدور. ع۴: نه آغیر صفره دور قایسی اول ایچده. ب‌خ: نه آغر صرفه دور قیسی اویچده.
۱۴- ل۴: نچه دوشنده. ۱۵- ل۴: قدرت بله دورت یوز کرزی باشنده.
۱۶- ب‌خ: تبراننده. ل۴: ترفاننده معلوم آندین اوط چقار.

۱۷. نه سـینه نه جان دور سویلا بو سردین
۱۸. بیلیندیـن آشـاغی بولمیـش حجردین
۱۹. عاشـق بیـان ایلـه قایسـی شـجردین
۲۰. هم جانلی هم جانسز دوغان ذات نه دور

۲۱. اول کیمسه دور گوز یاشینی داشدیردی
۲۲. نچـه یـل اجابتیـن اوزون دوشـدوردی
۲۳. اول کیمسـه دور ضلالتین جوشـدوردی
۲۴. مـراد الـده ایـکان نامـراد نـه دور

۲۵. مختوم‌قلـی آیـدار عاشـق بـو سـرده
۲۶. کاینمایـن دوغـری سـویله بـو یـرده
۲۷. مونـی بیلورمی سـن قایسـی شـهرده
۲۸. تُـرکا قوللیق ایـدان ایکی تـات نه دور

۱۷- ع۳: نه سینه لی جاندور. ع۴: نه سینه دور جان سویله بو باشدین. ل۴: لوح قلم دیسم سنکا بو سرده. ع۹: نه سینه جان دور.

۱۸- ل۴: بلندین آشاغی نه دور حجرده.

۱۹- ل۴: جانسز اولان نمه دور.

۲۰- ل۴: دوغان نه علمدور.

۲۱- ع۱، ع۳، بخ- ده: یوق. ع۴: یاشنی چوشدوردی.

۲۲- ع۱، ع۳، بخ- ده: یوق. ل۴: دوشتردی -.

۲۳- ع۱- ع۳، بخ-ده: یوق. بم: ضلالتین چوشدیردی.

۲۴- ع۱، ع۳، بخ- ده: یوق. ل۴: آغلاماقدین کوز سز بولان نه دور.

۲۸- ع۴: ترک قوللق. بخ: ترككا.

۶۵

۱. یگیت کونگلینه سیغان
۲. آطینگ گورکی رفتاری دور
۳. ایله اولوسه خوش گلان
۴. آش، قلچ، أر گفتاری دور

۵. اونگینگ قره آردینگ گوزلا
۶. خوش سوزینگدین قهرینگ گیزلا
۷. سوزلا بیلسنگ یخشی سوزلا
۸. خلق یمانینگ بیزاری دور

۹. دنیا دورار عمر قالمز
۱۰. اجل گلسه چاره بولمز
۱۱. نه ایش بارین آدم بیلمز
۱۲. بارچه ایش حقینگ کاری دور

۱۳. اوز ارکیم بیله سوز دیمان
۱۴. گلاجک رزقه غم ایمان
۱۵. جهانده بار ایشدین یمان
۱۶. بیر مؤمنینگ آزاری دور

۱۷. مختوم‌قلی سن دم به دم
۱۸. آخرت ساری اور قدم
۱۹. یخشی یمان بارچه آدم
۲۰. عملینگ گرفتاری دور

۱- ع۸: ب‌خ: سیغنغان.
۶- ع۷، ب‌خ: سوزینک دی. ع۸: خوش دیار دور قهرینک کیزلا.
۷- ع۷: سوزلاری بیلسنک.
۱۳- ع۴: آواز لار بیله سوز دیمن.
۱۴- ع۴: کلجک وقته غم ایمن.
۲۰- ع۱: عملیننک رفتاری دور. ب‌خ: عمل نینک خریداری دور.

۶۶

۱. آدم اوغلی فکرینگ ذکرینگ
۲. یالانچی‌نینگ هوسی دور
۳. حاضر بو فکره ایلار سن
۴. بیر گون درده قویاسی دور

۵. بیر گون گیرار یره باشینگ
۶. اونودار قومینگ قرداشینگ
۷. نمازینگ روزانگ یولداشینگ
۸. بیر ده تلینگ ثناسی دور

۹. انگراشرلار ساغده سولده
۱۰. شیطان یول کسر بو یولده
۱۱. ارکلی قورغان آغر دالده
۱۲. شریعتینگ قلعه‌سی دور

۱۳. بو جهانینگ سرمایه‌سی
۱۴. رزق سببی حق سایه‌سی
۱۵. یر دیرگی گوک پایه‌سی
۱۶. درویش‌لارینگ دُعاسی‌دور

۳- ع۲- ده: یوق. ع۳: حاضر بو فکره کیدرسن. ع۷: ایدار سن. ب‌م: آخر بو فکری. ب‌خ: فکری ایدار سن. ل۴: ایدرسن.
۴- ع۲- ده: یوق. ل۴: درده سالاسی دور.
۵- ع۲، ع۳: بر کون یره کیرار باشینک. ع۷: بر کون کورکا کیرار باشینک.
۶- ع۳: اوتیر قوم قریندداشینک. ع۸، ب‌م: ایندایور قوم قرداشینک. ل۴: اوتورور قاویم قرداشینک.
۷- ع۷: نماز روزه نیک. ل۴: نماز روزه یولداشینک.
۸- ع۲: یرده دلینک. ع۳: فرده تلنک ثناسی دور.
۹- ع۲: انکدشرلار. ع۳: آنکدی شیرلار.
۱۰- ل۴: یول کسر آنده.
۱۱- ل۴: کراکلی قران آغر دالده.
۱۳- ع۳: سردایه سی.
۱۵- ع۷: کوک دیراکی یر فایه سی. ع۸: کوک دیراکی یر مایه سی.

۱۷. گچر عمر اوتر بو دم
۱۸. نه یورور سن گدم گدم
۱۹. فیلی رایه سالان آدم
۲۰. سنی قورچق ایه‌سی‌دور

۲۱. داغلار باردور داشلار باردور
۲۲. یازلار باردور قیش‌لار باردور
۲۳. یمان یاوز ایشلار باردور
۲۴. باشه گلان دویه‌سی‌دور

۲۵. مختوم‌قلی عشق میدان‌دور
۲۶. بو میدانه گیران جان‌دور
۲۷. اول جان هم تنده مهمان‌دور
۲۸. بران بر گون آلاسی‌دور

۱۹- ع۲: فلی راسه سلان آدم. ع۳: عیلی زایه سلان آدم.
۲۰- ع۱، ب‌خ: تنینک قورجق. ل۴: سنی قورشالاب ایاسیدور.
۲۴- ع۳: دواسی دور. ع۷: باشه بر کون کلاسی دور. ب‌خ: باشه کلسه.
۲۶- ع۲، ع۳، ب‌م، ع۸: بو میدانه. ل۴: کران خان دور.
۲۷- ع۲، ع۳، ب‌م، ع۸، ب‌خ، ل۴: بوجان هم. ب‌خ: تنه.

۶۷

۱. آدم بولسنگ قولاق قویغین اوگوده
۲. ملالار یاننده صحبت یخشی دور
۳. آتارمن چاپارمن آلغر یگیده
۴. یری گلسه آمان نوربات یخشی دور

۵. همراه بولوب اوتورماغین پیس بیله
۶. بوقه دگسنگ بینینگ دولور ایس بیله
۷. گوهر داشین یوزک ایتسانگ مس بیله
۸. قیمتی اگسلمز حرمت یخشی دور

۹. زینهار قصد ایتماگین ایدیگینگ نانه
۱۰. کونگلینگ خیره باغلا صدقینگ ایمانه
۱۱. گِل آزار برماگین بیر مسلمانه
۱۲. اوغری أردن بیر دوغری ایت یخشی دور

۱- ع۱، ع۲، ب‌م، ل۱، ف، ل۲: قولاق برکین. ع۶: کیشی بولسانک. ت۲: قولاق برکیل. ل۴: قولاق صالغل.

۲- ت۱، ع۹: علم لار یاننده صحبت یخشی دور.

۳- ف: آلغی ییکیده. ل۴: اتار من شفار من مردان یکیده.

۴- ع۱، ل۱، ل۲، ع۳، ل۴: یری کلسه نربت مروت یخشی دور. ع۲: جای کلسه نربت آمان یخشی دور. ب‌م، ع۸: جایی کلسه آمان نوربت یخشیدور. ت۱: هر چند باتور بولسه نوربت یخشی دور. ف: یری کلسه نربت یخشی دور. ب‌ک: یری کلسه نربت مروه یخشیدور. ل۳، ت۲:یری کیلسه بر مروّت یخشی دور.

۵- ل۱: بیلان. ع۸- ده: یوق.

۶- ت۱: بورنینک تولار. ل۱: بوده دکسنک بیننک دولور ایس بیلان. ع۸- ده: یوق. ب‌خ: میننک. ت۲: اول بخدور بیننک دولور ایس بیله. ل۳: اول نجس دور بیننک دولور ایس بیله. ل۴: فوطغه دکسنک میننک تولور ایس بله.

۷- ل۱: میس بیلان. ع۸- ده: یوق.

۸- ع۸- ده: یوق.

۹- ت۲، ل۳: قصد ایتماکیل زینهار ایدکنک نانه. ل۴: زنهار قصد ایلمه.

۱۰- ل۲: کونکله خیره باغله.

۱۱- ع۶، ل۳، ت۲: هیچ آزار. ل۴: کل جفا برمکیل.

۱۲- ع۱: دوغری ایت هم یخشی دور. ع۶: اکری اردین توغری بر ایت یخشی دور. ت۱: اوغری ایردین بر دوغی ایت بخشیدور.

۱۳. کاشکی آدم بو دنیاگه گلمسه
۱۴. گلاندین سونگ عمر سورسه اولمسه
۱۵. إلدین گلان یخشی ایشینگ بولمسه
۱۶. کونگلینگ ایچره یخشی نیت یخشی دور

۱۷. مختومقلی نچوک گچسه روزگار
۱۸. حقه شکر ایت بارمه نامرده زینهار
۱۹. یوق دولتدین یگدور بولسه بیر هُنَر
۲۰. منگ هُنَردین ذرّه دولت یخشی دور

۱۳- ع۶، ت۲، ل۳: اوّل آدم. ف: کاشکا.
۱۴- ع۶: عمری دورسه اولمسه. بخ: عمر کورسه.
۱۵- ت۱: قولدین یخشی لیغینک بولماسه. ل۴: قولدان کلان خیر ایشینک بولماسه.
۱۶- ع۴: ایچرده دوزک نیت. بخ: کونکل ایچره یخشی. ل۴: کونکل برله یخشی نیت.
۱۷- ع۶، ل۴، بخ: کجر روزکار. ف: مخدومقلی نیچوک کچه روزکار.
۱۹- ف: یوق دولتدین باش بولسه بر هنر. ل۴: یوق دولتدین آرتوق بولسه بر هنر.
۲۰- ع۹: یوز هنار دین زرّه. ل۴: بر دره دولت.

۶۸

۱. سـریمزه سـودا قـوران
۲. گـوزل حقینـگ فلکی‌دور
۳. شـیطان چیقر دنگلاماگه
۴. یلدیـزلار آنـگا یاغـی‌دور

۵. قلـم یازانـده سـر خطی
۶. عاصی یازمیـش بیز امّتی
۷. آدم آتانینـگ صلبتـی
۸. یدی یرینگ توفراغی‌دور

۹. اگر سـوزه برسنگ قولاق
۱۰. فرشـته‌لار دورار لک لک
۱۱. گوک گوتران سـکیز ملک
۱۲. لا الـه دیلاگـی‌دور

۱۳. خلیل چیقدی تیغ چکماگه
۱۴. اوغلینـی قربـان ایتماگـه
۱۵. قویماین قانیـن دوکماگه
۱۶. جبرائیلینـگ یلاگـی‌دور

۱- ع۲: سریمزه. ع۴: سواسلان. ت۲: سریمزنی سوده قویوبان. ل۴: سریمزده صو قوران. ل۳: سریمزنی سودا سالان.
۲- ل۲: فلک دور. ۳- ل۴- ده: «چیقر» سوزی یوق.
۵- ع۴: قلمی یزمیش سرخطی. ب‌م: قلم یازاردی سر خطی. ت۲-ده: یوق. ل۴: قلم یازار بنده سرخطی.
۶- ع۴: عاصی یرادمیش اومتی. ع۸: بر امتی. ل۳: ت۲- ده: یوق.
۷- ع۴: صفتی. ب‌خ: آتامزنینک. ل۳، ت۲- ده: یوق.
۸- ل۳، ت۲- ده: یوق. ۹- ب‌م: آز سوزینه برسنک قولاق. ل۳، ت۲: اکر سوزه قویسنک قولاق.
۱۰- ل۳: بار دور لک لک. ل۴: فرشته لار ایرکلی راک.
۱۱- ل۱: کوک کوتاریب سکز ملک. ۱۲- ل۳، ل۴: لااله الا الله تیلاکی دور.
۱۳- ع۴، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۳، ل۴: خلیل کیردی تیغ چکمکا.
۱۵- ع۴: قویمازلار قانین توکمکا. ب‌خ: قویمغان توکماکه قانین. ل۳، ت۲: قوین قانین دوکماکه.
۱۶- ل۴: جبرائیلینک تلاکیدور.

۱۷. قورت آغلار یعقوب یاننده
۱۸. دلـدل علی‌نینگ شـاننده
۱۹. عیسـی اشـاگین مننـده
۲۰. سـغر موسـی اولاغی‌دور

۲۱. تنگـری یاراتـدی حیوانی
۲۲. بهشت گورمز محشر گونی
۲۳. سـکز حیوانینگ مسـکنی
۲۴. دیورلار جنّـت بولاغی‌دور

۲۵. گون قزدیرمز باتمز آی‌لار
۲۶. عجب یـرلار گوزل جایلار
۲۷. بهشـتنگ اوتلاغین یایلار
۲۸. حوض کوثر سـولاغی‌دور

۲۹. نمرود حقه اوق تاشـلادی
۳۰. شـدّاد بر جنّت باشـلادی
۳۱. تورت یوزیل لیقده ایشلادی
۳۲. آدی هـم إرم باغـی‌دور

۳۳. مختوم‌قلی سـوز باقیسی
۳۴. گوزینگده غفلت اوقیسـی
۳۵. قرشـینگده اجل ساقیسی
۳۶. غافـل آدم دوزاغـی‌دور

۱۹- ع۴: موسی اشکنی میننده. ل۴: عیسی اشاکی یاننده. ۲۰- ع۴: صغر عیسی اولاغیدور.
۲۱- ب‌م- ده: یوق. ل۳، ت۲: تنکری یراتمیش حیوانی. ۲۲- ب‌م- ده: یوق. ت۲: بهشت کورارمز محشر کونی.
۲۳- ب‌م- ده: یوق. ۲۴- ب‌م- ده: یوق. ل۳: جنّت اولاغیدور.
۲۵- ع۲- ده: یوق. ع۳: کون قیزار ماس. ب‌خ: کون قیزدورمز بتار آیلار. ل۴: کون قایریلب باتار آیلار.
۲۶- ع۱: عجب جایلار. ع۲- ده: یوق. ع۴: عجب‌منزل. ع۸: عجب یر لار عجب جایلار.
۲۷- ع۲- ده: یوق. ع۳- ده «یایلار» سوزی یوق. ل۴: اوتلاغین بایلار. ۲۸- ع۲- ده: یوق. ت۲، ل۳، ل۴: حوض کوثر بولاغی دور. ۳۰- ب‌ک: شداد دیر. ب‌خ: شداد بر منزل باشلادی.
۳۱- ل۴: تمام دورت یوز یل ایشلادی. ۳۲- ع۲: آدی هم بارغی دور. ع۴: اول جنتنک بر یاغیدور.
۳۴- ل۴: اویخوسی. ۳۶- ل۴: غافل آدم توزملی دور.

۶۹

۱. یمـان یَخشـا یولـداش بولسـه
۲. آویلیـق ایچـان یالیـدور
۳. آیریـلا بیلسـه آویسـی
۴. ایچندیـن اوچـان یالیـدور

۵. آدم اوتانمـز ایشـیندین
۶. قورقـار یاتَنـده دویشـیندین
۷. ایّامـه باقسـنگ ایشـیندین
۸. بـو کونگلیـم گچـان یالیـدور

۹. بداصـل اقبالـی یورمـاک
۱۰. اوی‌سـز الینـه مـال گیرمـاک
۱۱. احمقه دوسـت دیب ایچ برماک
۱۲. اوز عیبینـگ آچـان یالیـدور

۱- ت۱: یمان بیله یولداش بولسانک. ل۴: یمان یخشی.
۲- ت۱: آغو لار ایچان یانکلی دور. ل۴: آوغه قور مش طور یانکلی دور.
۳- ع۳: آیری لایلان آویسی. ت۱: آیریلا بیلسه جانینکدین. ت۲: آیریله بیلسه آوی سیز. ل۳: آیریلسه بیلسه آوی سی. ل۴: آریریلسه بر بندان.
۴- ت۱: آغو لار اوجان یانکلی دور. ل۴: طور دان چقان آو یانکلی دور.
۵- ع۳: آدم بولسه اول کون توریشیندین. ل۳، ت۲: آدم شرم ایتمز اشندین. ل۴: آدم اوتاتمز روشندین.
۷- ع۳: ایام بقسم ایشندین. ل۳، ت۲: ایامه باقسام ایشیندین. ل۴: ایشنکدین.
۸- ت۲، ل۳، ع۳: شو کونکلم.
۹- ل۳: بد اصل اقبالایور مک. ل۴: اقباله یورمک.
۱۰- استار النه مال کرمک.
۱۱- ع۳: دیب سرین برمک. ل۴: دیب ایش برمک. ت۱: احمقه ایچ سرین برمک. ل۳، ت۲: احماق دوسته یتسه ایچ برماک.
۱۲- ع۱، ع۳، ت۲، ل۳: اوز سرّین آچان. ت۱: اوز عیبین آچان یانکلی دور. ل۴: اوز سرین اوزی آجان یانکلی دور.

۱۳. اوتـدی عمرینـگ دنیا سـیلینگ
۱۴. حـق یولینـه باغـلا بیلینـگ
۱۵. آغـزی آلا بـولان ایلینـگ
۱۶. دولتـی قاچـان یالیـدور

۱۷. یِتیـب آنگیـب گـوورده گیزلان
۱۸. عاقل‌دور ایش سونگین گوزلان
۱۹. گپیـن تاپیب یخشـی سـوزلان
۲۰. مثـل دُرّ سـاچان یالیـدور

۲۱. أردیـن گیتسـه اعتبـارلار
۲۲. اولـوس‌لار ترکیـن آیـارلار
۲۳. هُنَرلـی اقباللـی أرلار
۲۴. مـال و پـول قوچـان یالیـدور

۲۵. مختوم‌قلـی علت‌لـی گـوز
۲۶. خرابـه دونـار دگسـه تـوز
۲۷. آغـر معرکـه‌ده جایسـز سـوز
۲۸. چرمَنِـب سـیچان یالیـدور

۱۳- ع۱: عمریلینک دنیا سیلینک. ع۳: عمر یلنک دینغه سایسنک. ل۴: عمر یلینک دونیا سیلنک.
۱۷- ع۳: کوراده کیزلان. ت۱: انکلاب‌کوره کیزلان. ل۳، ت۲: تکیب نامرد کورده کیزلان. ل۴: کب انکلاب یخشی کیزلان.
۱۸- ت۱: عقلدان ایش سونکین کوزلان. ل۴: کوزلایان.
۱۹- ت۱: سوزین یخشی بیلیب سوزلان. ل۴: کیفنک تابوب سوزین سویلایان.
۲۲- ع۳: ساویر آندین دوست یارلار. ت۱: ساویلور لار دوست یار لار. ل۴: سویار آنی دوستلار یارلار.
۲۳- ع۳، ت۱: اقباللی هنارلی ار لار.
۲۴- ع۳: مال پول اوچان یالیدور. ت۱: مالی بول اوچان یانکلی دور. ل۳، ت۲: مالی بول اوچان یالی دور. ل۴: مال فولی اوچان یانکلی دور.
۲۶- ت۲، ل۳: خرابا دونار دیلین سه توز.
۲۷- ت۲: آغیر ماراکاه جای سیز سوز. ل۳: آغیر ماراکه جای سز سوز.
۲۸- ل۴: اورالغان سچقان یانکلی دور.

۷۰

۱. ضرب اوروبان جنادل‌نینگ شـهرینه
۲. کافرلارغـه غضب سـالغان علی دور
۳. گوزیوموب‌آچغونچه‌قرق‌گونلیک‌یولی
۴. دلدلـه بیر فرسـخ قیلغـان علی دور

۵. باشلار آزاد ایتدینگ دیو قوجاغیندین
۶. اژدرهـا لبندیـن داغ بوجاغیندیـن
۷. دروازه‌سـین چکیب خیبـر داغیندین
۸. یدی قلعـه بیردن دولغـان علی دور

۹. کشت ایلادینگ داغی داشی آیلانیب
۱۰. قلـچ‌لار گمیریـب قانـلار یالایـب
۱۱. دوغری باریـب ادهم قانین دیلایب
۱۲. مقاتلـه غوغـا سـالغان علـی دور

۱- ب‌خ: جنایل. ت۲: ضرب اوروبان چین دیلنک شهرینه.

۲- ع۲- ده: یوق. ع۷: کافر لاری. ع۹: کافرلار غضب. ل۳: غضب قیلغان.

۳- ع۲- ده: یوق. ع۸: آچغونچه. ب‌خ- ده: «یولی» سوزی یوق.

۴- ع۶: دولدوله برسخ قیلغان علی دور. ل۴: بر قاریش قیلغان.

۵- ل۴: آزاد ایتوب دیو چاقندین. ۶- ل۲: اژروها لبندین داغ پوچاغندین. ل۴: اژدرها لبندین داغ قوشاغندین.

۷- ت۲: دروازه سین کسیب خیبر تاغیندین.

۸- ب‌خ: یدی قلی بر دین. ع۶: یدی قلقان بر دین آلغان علی دور. ت۲: یدی قلغه یردین دونغان علی دور. ل۴: یدی قلاغه تالان صالان علیدور.

۹- ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ع۸، ل۲: داغی داشی الایوب. ب‌خ: کشت ایلاکان تاغی داشی الایب. ل۴: کشت ایلادی. ل۳، ت۲: کشت ایلایوب داغی داشی الایوب.

۱۰- ع۱: خنجر قلچ کمریب قانلار یلایوب. ب‌خ: خنجر قیلج کمروب قانلار سیلایوب. ل۴: خنجر قلچ کمر کمند باغلانوب.

۱۱- ع۱، ع، ع۴، ب‌خ: احتم قانین. ع۷، ع۸: دوغری کلیب اول هم قانین دلایوب. ل۲، ل۳، ت۲، ع۹: دوغری کلیب ادهم قانین دولایوب. ل۴: دوغری کلسه اختم قانین تلایوب.

۱۲- ل۲: مقاتله غه.

۱۳. ارصلان کمین قودینگ کافر اَولاری
۱۴. گشـاد ایتدینگ نچه کعبه روی‌لاری
۱۵. یـر اَسـتینده اولکه چاپـان دیولاری
۱۶. باریب بولک بولـک قیلغان علی دور

۱۷. کلّـه گلـدی درگاهینگـه داد بیلـه
۱۸. نظـام بردینگ سـرحدلاره خط بیله
۱۹. قمقـام قلـچ بیلـه دُلـدُل اَط بیلـه
۲۰. تحـت الثری دنگیچ بارغان علی دور

۲۱. مختوم‌قلـی اَیـدار تنده بـو جانینگ
۲۲. یولینـده نثـار ایـت شـاه‌مردانینگ
۲۳. إل‌اوزادیب چهارگوشه‌سینه‌دنیانینگ
۲۴. محمـد دینینـه سـالغان علـی دور

۱۳- ع۷: کافرون لاری. ع۸: ارصلان کبی قودینک کافرد لاری. ل۳، ت۲: کافر او لادی. ل۴: ارسلان کبی قودینک کافر اولادلری.

۱۴- ع۴: کعبه رو لاری. ع۷: که شاد ایتدینک نیچه کعبه رو لاری. ل۲: کعبه اولاری.

۱۵- ع۱، ت۲، ل۳: اولکه چقان. ع۶: اوستونه. ل۴: اولکه یاتان دیو لاری.

۱۶- ع۴- ده: «باریب» سوزی یوق. ل۴: بولک ایدن علی دور.

۱۷- ل۲: در کاهکه.

۱۸- ع۴: سد حط لاره. ع۸: شر خوش لاره حط بیله. ع۹: سر خطلاری خط بیلا. ل۴: نظام بریب. ل۴: سرخت اره خط بله.

۲۰- ع۱: تحت السری غچه بارغان علی دور. ل۳، ت۲: تحت آلتی دینکچه بارغان علی دور. ع۴: تحت الشرای. تحتی سری دینکج. ل۴: تحت السری دیکاش بارغان علی دور. ع۷: تحت السری غا بارغان دیک بارغان علی دور. ل۱: تحت السری دینکج. ع۸: تحت الشجر دینکج. ع۹: تحت اثری دینکج. ب‌خ: تحت السری دیکین بارغان علی دور. ل۲: تحت الشر دیکج.

۲۱- ل۴: مختوم قلی دیار.

۲۲- ع۴، ع۶، ل۴: یولنده نثار ایت. ع۸: یولنده نضار ایت.

۲۳- ع۷، ت۲، ل۳: جهار کونجینه. ل۴: جهار کنجنه.

۷۱

۱. یخشــی‌لیغی پیس بیلمز
۲. أر یاننــده بللــی‌دور
۳. گــورار گوزینــگ قیمتــی
۴. کــور یاننــده بللــی‌دور

۵. دالــی کونــگل دایانجــی
۶. یــوق‌دور دنیــا اینانجــی
۷. ســاغ قولاغینگ قوانجی
۸. کــر یاننــده بللــی‌دور

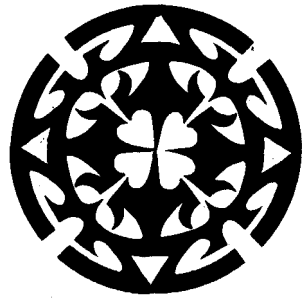
۹. اگــر پیر ســن اگــر یاش
۱۰. قیلمه سرینگ خلقه فاش
۱۱. سر ساقلاغان محک داش
۱۲. زر یاننــده بللــی‌دور

۱۳. بــو دنیانینــگ مــرادی
۱۴. آط ضعیفــه ذریاتــی
۱۵. آروانه‌نینــگ قوّتــی
۱۶. نــر یاننــده بللــی‌دور

۱- ل۴: یخشیلقنی فس بیلمز.
۴- بخ: ار یاننده.
۵- بخ: دالی کونکل قوانجی.
۸- ل۴: کاریاننده.
۱۱- ل۴: ممک تاش.
۱۴- ع۲، ل۲: آط ضایف. بم: آتا بابا ذریاتی. ل۴: آدی سانلی زریاتی.
۱۵- ل۴: نر دوه ننک قوتی.
۱۶- ل۴: نار یاننده.

۱۷. یلـه یارغـاق آیـازه کیـز
۱۸. اگـری آغاجی باسـر تیز
۱۹. اللی کـوره ایکـی قیز(؟)
۲۰. قـان یاننـده بللـی‌دور

۲۱. بولسـه غم‌دین خلاصیم
۲۲. یازه دونسه قیش فصلیم
۲۳. مختوم‌قلـی اخلاصیـم
۲۴. یـار یاننـده بللـی‌دور

۱۷- ع۲، ع۴، ب‌م، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۴، ع۳- ده: یوق.
۱۸- ع۲، ع۴، ع۳، ب‌م، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۱۹- ع۲، ع۴، ع۳، ب‌م، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۲۰- ع۲، ع۴، ع۳، ب‌م، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۲۲- ع۲، ب‌م، ع۸: قیش یازیم.

۷۲

۱. اشک اوزین اگسیک سـایمز بدودین
۲. قیمـت ایتسـانگ آط یاننـده بللی‌دور
۳. بـدو دیگـچ همّـه بـدو دنـگ بولمـز
۴. چیـن بـدولار میداننـده بللـی‌دور

۵. اوغلان‌لیقده بیلمز ایدینگ بگ ایدینگ
۶. یمانـه هیچ یوقمز پندینـگ اوگودینگ
۷. عارف‌بولسانگ‌اصلین‌سورمه یگیدینگ
۸. ادبینـده اکرامنـده بللـی‌دور

۹. بو جهاندین دویمز گوزینگ سیر بولمز
۱۰. هر تلکی‌دین یولبارس بولمز شیر بولمز
۱۱. یگیـت دیگاچ همّه یگیـت دنگ بولمز
۱۲. قـوچ یگیـت‌لار مهماننـده بللـی‌دور

۱- ت۲: سانمز.
۳- ت۱، ل۴: همه بداو بر بولمز.
۵- ل۴: اوغلانلقده بلمز اویونک بک ایدینک.
۶- ع۲، ع۹، ب‌خ، ل۴: یوقمز سوزینک اوکودینک. ت۲: سوزینک اوقودینک.
۸- ع۴: ایدا بنده اکرامده بلّی دور. ل۴، ت۲: آداینده.
۹- ع۴، ت۲، ل۳: بو جهانده تویمز کوزینک سیر بولمز.
۱۰- ع۱، ع۹: هر بولبارس دین قبلانک دین شیر بولماز. ع۲، ع۳: هر یلبارصدین قبلان بولمز شیر بولمز. ل۴: هر یولبارصدین قافلان اولمز شیر اولمز. ت۱: هر تیلکی دین قفلان اولماز شیر اولماز. ب‌خ: یولباس قبلان بولمز شیر بولمز.
۱۱- ع۲، ع۳، ب‌م، ع۹، ت۲، ل۳: دیکاج تمام یکت. ت۱: یکت بر بوامز. ل۴: یکت بر اولمز.
۱۲- ل۴: خوش یکدلار.

۱۳. دولـت قونسـه بولاجغینگ باشـینده
۱۴. حمایتلـی ایلـی گـرک داشـینده
۱۵. یگیـت اوزین معلـوم ایدار آشـینده
۱۶. قلجنـده زباننـده بللـی‌دور

۱۷. مختوم‌قلی غریب‌لارینگ گوز یاشی
۱۸. داغـلاری یاندیریـب اریدار داشـی
۱۹. فقیـره جبر ایـدان ظالمینگ ایشـی
۲۰. روز محشـر میدانـنده بللـی‌دور

۱۳- ع۱، ع۲، ب‌م، ت۱،ع۸: دولت قونسون. ل۴: دولت قونسین بو بی وفا باشنده.
۱۴- ع۴: کرکدور. ت۲: ل۳، ب‌م: همایتی کرک ایلی داشینده. ت۱، ب‌خ: همایتی ایلی کرک داشنده.
۱۵- ع۲، ع۸، ب‌م: ایدور ایشنده. ل۴: یکت اوزون بیان ایدار آشنده.
۱۶- ل۴: زباننکده.
۱۷- ل۳: غریب لار کوز باشی.
۱۸- ب‌م: داغلاری اریدور یاندیروب داشی. ت۱: اریتور داغلاری یاندورور داشی. ع۸: جبر ایتمک. ع۹: فقیره ظلم ایدان.
۲۰- ع۸، ل۳، ت۲: دیوانده بلی دور.

٧٣

١. دوستلارا دوستیم منینگ جاندین شیرین سوگلی‌دور
٢. جـان کبـی پنهـان جهانـده عالمـه بلگیلـی‌دور

٣. دیـوردی یـار عاشـقیم اوز الیملـه قتـل ایـدارم
٤. آندیـن اوّل غم من بیغمی پایمـال ایدیب آلملی‌دور

٥. غیـر ایله بزم ایلایب ایله‌سـه خـوش کونگلنی یار
٦. مجلس ایچره یادا ایدیب دیینگ اول غریب قَیغیلی‌دور

٧. باش بیلان بارسـام آنگا خندان اولورسه گوزلاری
٨. توتسـام اول یرده وطن اول یـر که آنینگ یولی‌دور

٩. اوزگـه عاشـق‌لارینگ اولسـه پایبنـد زلفینـه
١٠. مـن غریبنـگ بنـد آنـگا هـم آیاغـی هم الـی‌دور

١١. یـاز گلور وقت‌ده گیدار غفلتـده چیقمیش گوزلاریم
١٢. آچایـن دیسـم آچیلمـز نـه آغـر اوقیلـی‌دور

١٣. بیلمایـن سـورانلاره آیدینـگ بـو غریـب آدیمـز
١٤. اصلـی گرکـز یـوردی اتـرک آدی مختوم‌قلـی‌دور

١- ع٤: دوستلار دوستیم منینک جاندین سویکولودور. ع٧ – ده: یوق.
٢- ع٢: جان تکین پنهان جهانده عالم بلکوسیدور. ع٧ – ده: یوق.
٣- ع٤: قتل ایدام. ع٧ – ده: یوق. ٤- ع٧ – ده: یوق.
٥- ع٤: آندین اوّل غم منی. ع٧ – ده: یوق. ٦- ع٧ – ده: یوق.
٧- ع٧: کوز سالیب بارسام آنکا خندان اولورسه کذری.
٨- ع٧: یول دور.
١٠- ع٤: من غریبی بندانینک هم الی ایغی دور. ع٧: بر غریب بنده آنکا هم آیاغی هم الی دور.
١١- ع٢، ع٤، ع٧: یار کلور. ع٤ , ع٧: غفلته چقیمیش.
١٣- ع٧: بول غریب.
١٤- ع٤: اصلی کرکز اوزی ترکی آدی مخدوم قلی دور. ع٧: یورت اترک.

۷۴

۱. درد دور بـو جانینـگ ذلّتـی
۲. سـاغلیق آنینگ سلطانی دور
۳. تـن ملکی‌نینـگ تـر دولتی
۴. دینمـز اوتـر مهمانـی دور

۵. نفس ایـلاب سرکشـلیگی
۶. تـن تختی‌نینـگ میدانیـده
۷. روز ازل روحینـگ یقیـن
۸. شول عهدی شول پیمانی دور

۹. بـو بـازاره گلان کشـی
۱۰. اخلاصیـن آری ایلاسـون
۱۱. قایـل بـولان اخلاصلـی‌لار
۱۲. مردان‌لارینـگ مردانـی دور

۱۳. دیسـه بولـور صـد آفریـن
۱۴. روح بسلایب نفسین باسان
۱۵. حقیقـت آنینـگ بـازاری(؟)
۱۶. حـق مجلسـی میدانـی دور

۱- ل۴: ذالتی.
۳- ع۸: تن ملکنیده.
۴- ب‌م: دونماز اوتار مهمانیدور. ل۴: دنماز اوتار مهمانیدور.
۵- ع۱: نفس اویوب سرکش لیکی. ع۸: سرکش لیکده.
۶- ب‌م، ل۴، ع۹، ل۲: میدانیدور.
۷- ع۸: روز ازل روحینک یقینده.
۱۰- ل۴: اخلاصینک.
۱۱- ع۱، ع۸: قابل بولان. ع۳: اخلاصلی قل. ب‌م، ع۹، ل۲: قابل بولان اخلاصلی قل.
۱۲- ل۴ - ده: یرتیق (پاره شده).
۱۴- ب‌م، ل۴: روحین بسلاب نفسین باسان. ل۲: روح بسلایوب نفس باسن.

۱۷. وای حالینه نفسین سویان
۱۸. جان عسکرین عاجز قویان
۱۹. روز جزا یولداش آنگا
۲۰. بد ایشلارینگ پشیمانی دور

۲۱. ار تاپمدیم قوللیق ایدام
۲۲. یول تاپمادیم حجغه گیدام
۲۳. بو ایکی ایش بو تن ارا
۲۴. بو جانیمینگ آرمانی دور

۲۵. مختومقلی بر غمزده
۲۶. تا که بو دور ایله کیده
۲۷. باش گون بو فانی دنیاده
۲۸. بر عاشیقینگ دورانی دور

۱۷- ع۳: نفس سویبان. ب‌م، ع۸، ع۹: نفسین سویب. ل۱: بو حالینه. ل۲: نفس سویب. ل۴: وای حال ینه نفسین سویان.
۱۸- ب‌م، ع۸، ع۹: عاجز قویوب. ل۴: جان لشکرین عاجز قویان.
۱۹- ع۹: یولداش آنینک.
۲۰- ع۸، ع۹، ل۴: بو اشلارینک فثمانیدور.
۲۲- ل۴: کعبه کیدام.
۲۳- ل۴: اش منده مدام.
۲۶- ع۱: تا که کیدام بو درد ایله. ل۴: دردی بو دور ایله کیده.

۷۵

۱. آدینگ بنده بولسه آدم
۲. الهینگدین ایمنه‌گور
۳. اوتر دوران دورمز بو دم
۴. یاتمه غافل اویانه‌گور

۵. دنیانینگ دویبی دراز دور
۶. فرصت کم دور عمر آز دور
۷. یگیت‌لیک اگلانمز یاز دور
۸. ایر آذقینگ ایدینه‌گور

۹. گوچر جهان خلقی گوچوب
۱۰. دورمزلار سنگا قیغریب
۱۱. چاغلان سن هم ایشینگ گوروب
۱۲. بارجق یرینگده دوراگور

۱۳. اگر مندین سوز سورار سن
۱۴. بی جای ایشلارنی قورارسن
۱۵. توت پندیم نه ایش گورار سن
۱۶. بر ایدیب باقیب سینه‌گور

۱۷. بو دنیانینگ دویبی دویش دور
۱۸. باشدین آشه وقت گیچ‌دور
۱۹. اوغلانلیق قریلیق هیچ‌دور
۲۰. قُربلی وقتینگده دونه‌گور

۸- ع۹: یر آزیقین.
۹- ع۲: خلقی توریب.
۱۰- ع۹: سنکا قراشیب.
۱۲- ع۹: یرینکده دینه.
۱۷- ع۹: بو دنیانینک داشدور.
۱۹- ع۲: قریلیق اوغلانی هیچ دور. ع۹: قریلیق اوغلانلیق هیچ دور.

۲۱. آبـروی دیلاسـنگ جانـه
۲۲. بـو سـوزلار مندیـن نشـانه
۲۳. بـو جهانـده مسـلمانه
۲۴. خوش سوزلاب یخشی سانه گور

۲۵. مختوم‌قلـی دیـور ایگانینـگ
۲۶. گمـان دور چیناگانینـگ
۲۷. گنـاه اوچـون قدیرغانینـگ
۲۸. ثـواب اوچـون گویمنه‌گـور

۲۱- ع۲، ع۹: بو سوز لار مندین نشانه.
۲۲- ع۳، ع۹: آبروی دیکسنک سن جانه.
۲۳- ع۲، ع۹: جهان ایچره مسلمانه.
۲۶- ع۲: کمان چینه کانینک. ع۹: سنینک کمان چینه کانینک.

۷۶

۱. عملاً صالحاً یخشی عمل قیل
۲. بر گون سنگا روان امر خان گلور
۳. عزرائیل گلوبان سیقار آیاقدین
۴. آغز طرفینگدین عزیز جان گلور

۵. عمرینگ آخر بولسه تندین جان گیدار
۶. جان دوزمز دایانمز سنی ترک ایدار
۷. اوغل قیزینگ نچه فغان‌لار ایدار
۸. یاتور صورت نه قولاغینگه اوین گلور

۹. جانینگ آلیب قوش قولتیغینه سالورلار
۱۰. جسدینگنی یر اوینده قویارلار
۱۱. «من ربّک» دیب منکر نکر گلورلار
۱۲. سوال‌لارینه جواب یمان قین گلور

۲- ع۷: بر کون بولور حق دین روان خان کلور. ع۱، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: امر خان.

۳- ل۳: سیفار.

۴- ع۷: شیرین جان. ب‌م: آغر طرفندین.

۶- ع۷: جان دوزه بیلمز اوستخوان کیدار. ب‌م، ع۸: جان هم دور مز بلبل سنی ترک ایدار.

۷- ت۲، ل۳: ع۱: اوغول قیزینک شونجه های وای ایدار. ع۷: اوغول اوشاق لارینک آهی وای ایتار. ب‌م: اوغول قیز مونچه های وای ایلار بربیان کلور. ع۸: اوغول قیزینک مونچه آهی وای ایدار.

۸- ع۷: سن یاتور سن قولاغینکا اوین کلور. ب‌م: یاتر صورت نه قولاغینه اوین کیدار. ع۸: قولاغینه. ع۱، ت۲، ل۳: یاتار صورت قولاغنکه اوین کلور.

۱۰- ع۱، ب‌م، ع۸، ت۲: صوراتنکی یر اویندە قویار لار. ع۷: صوره نی اویوندە تویار لار. ل۳: صورتنک نی یر اویندە قویارلار.

۱۱- ل۳: منکر نکر سورار لار.

۱۲- ع۱، ت۲: صوابیکه جواب یمان قین کلور. ب‌م، ل۳: سوالیغه جواب.

۱۳. امانت خیانت برماسنگ قرضی
۱۴. ادا ایلاماسنگ سنّتی فرضی
۱۵. منکر نکر اورار اول اوتلی گُرزی
۱۶. آغزینگدین بورونینگ‌دین قره قان گلور

۱۷. مختوم‌قلی حق بویریغین توته‌گور
۱۸. جهد ایدیب گون گوندین یخشی بوله‌گور
۱۹. زیاد ایله دایم طاعت قیله‌گور
۲۰. حق آلنینه بارسنگ کرم کان گلور

۱۴- ت۲: سنت فرضی.

۱۵- ب‌م: اورغای هم اوتلی.

۱۶- ل۳، ت۲: آغز دین بوروندین.

۱۷- ع۱، ع۷، ب‌م ع۸، ت۱، ل۳: توتا کور بویریغین ای مختومقلی.

۱۸- ع۱، ع۷، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: جهد ایلاکیل کون کوندین ای مختومقلی.

۱۹- ع۱، ع۷، ت۲، ل۳: دینچلیق قیلمه مونده ای محتومقلی. ب‌م، ع۸: دینچلیق ایتمه مونده ای مختومقلی.

۲۰- ع۱، ع۷، ت۲، ل۳: قبر ایچنده سنکا مونچه کان کیلور. ب‌م: قبر ایچنده سنکا ایشلار قین کلور. ع۸: قبر ایچنده سنکا ایشلار کان کلور.

۷۷

۱. دابّـه‌الارض آتلی دجّال سـونگیندین
۲. مروه‌دیـن صفادیـن بـر بیـان گلـور
۳. نچه وقتدین سونگره آنینگ جنگیندین
۴. اوچ گوندیـن عالمـه بـو نشـان گلور

۵. یوزی آدم گون دیـک آلین‌نینگ آغی
۶. مثـل دویـه منگـزار بوینـی آیاغـی
۷. قـوچ دملی قوش تللی قالقان قولاغی
۸. دپه‌سینینگ اوستیندین شو قران گلور

۱- ل۴: دابهٔ الارض تورار دجال.

۲- ع۵، ت۱، ل۴: صفا دین مروه دین. ع۹: مرودین صفا دین. بخ: صفادین مرویه بیل بیان کیلار.

۳- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ل۲، بک، ع۵، بم، ت۱، ل۱، ع۸، ع۹، بخ، ت۲، ل۴: یدی کون دین سونکره. ع۵: آنینک چاغندین. ع۹: آنینک چانکیندین. بخ: آنینک جانیدین.

۴- ع۵: اوچ کوندین سونک عالمه بو نشان کلور. ت۱، ت۲، ل۳: اوچ کونده عالمه.بخ: اون کوندین.

۵- ع۵ – ده: «دیک» سوزی یوق. ت۱: کوندیک ایلکی نینک آغی. ل۴: کون کبی مانکلایی آغی.

۶- ع۲: مثل دوه منکزار بو ال آیاغی. ع۴: مثلی دیوه منکزار بو ال آیاغی. ع۹: مثلی دیوه منکزار. ل۳، ت۲: مثلی تیوه منکزار الی آیاغی. ل۴: دوه اوخشار.

۷- ع۲، ع۷، بک، ت۲، ل۱، ل۲، ل۳: قوش تنلی. ع۵: ت۱: قوش دملی قوش تلی غلقان قولاغی. بخ: قلقان تولا. ل۴: قوش دملی.

۸- ع۴: آنینک دپه سنده شو قران کلور. ل۴: باشنک اوستنده بر قران کلور. ع۵: باشنینک اوستنده پیش قران کلور. ع۷، بخ: اوستونده باش قران. ت۱: باشینک اوستونده بر قران کیکور. ع۹: اوستنده باش قران. ت۲: باشنینک اوستنده شول قران کیلور. ل۲: شوی قران. ل۳: باشی نینک اوستنده.

۹. آز قالـور کیـم شـاخی گوگـه یتماگه
۱۰. هـر هفته‌دیـن فرصت تاپـر یاتماغه
۱۱. جهـان یغلـور تماشاسـین ایتماگـه
۱۲. یخشـی یمـان بارچه مسـلمان گلور

۱۳. قاچیب آندین هیچ کیم تاپمز خلاصی
۱۴. مؤمن‌لار خوش بولور خوف ایدار عاصی
۱۵. سـول الینده بولور موسـی عصاسی
۱۶. سـاغ الینـده مهـر سـلیمان گلـور

۱۷. نچه‌سـینه مهـر سـلیمان سـورار
۱۸. نچه‌سـینه موسـی عصاسـین اورار
۱۹. خلـق یـاری آق بولور بـر نصفی قرار
۲۰. قـره یوزلـی بللـی بی‌ایمـان گلـور

۹- ع۵: آز قالیب دور شاخی. ت۲: یتمکا.

۱۰- ع۵: فرصت تاپار بر هفتکا یتماکه. ب‌م: هر هفداینک فرصت تفار یاتماغه. ب‌خ: بر هفته چه. ل۳: هر هفته ده فرصت. ل۴: بر هفته تاباه یتماکه. ع۲، ع۳، ع۷، ب‌ک، ت۱، ع۸، ع۹: بر هفته دینک فرصت.

۱۱- ع۵: عالم تماشاسین ایتماکه. ل۱، ع۸: یغلوب. ت۲: جهان کیلور تماشاسین ایتماکه. ل۴: جهان خلقی یغلور خوش کلدی سنک آیتماغه.

۱۲- ب‌خ: یمان جمله مسلمان. ت۲: یخشی یمان بر چه کا مسلمان کلور.

۱۳- ع۵: هیچ کیم قاچیب آندین تاپماس خلاصی. ب‌خ: اندین قاچیب هیچ کیم تابماز خلاصی. ل۳، ت۲: اندین قاچیب هیچ تابمازلار خلاصی. ل۴: قاشب آندین.

۱۴- ع۴، ب‌م، ع۸، ع۹: بولور هول ایدار. ع۵: مؤمن لار خوش کورار حول ایتار عاصی. ل۳، ت۲: حول ایدار عاصی. ل۴: خوش اولور.

۱۵- ع۵، ع۷، ب‌م: ساغ النده کلور موسی عصاسی. ت۱: ساغ قولونده کیلور موسی عصاسی. ع۸: ساغ النده. ب‌خ: ساغ النده بار دور موسی عصاسی. ل۴: ساغ النده.

۱۶- ع۵، ب‌م، ب‌خ، ل۴: سول النده مهر سلیمان کلور. ت۱: سول قولونده مهر سلیمان سورار.

۱۷- ل۴: بر نچه سین مهر سلیمان نی سورار.

۱۸- ب‌م، ت۱، ل۳: موسی نینک. ب‌خ: نچه که موسی نینک عصاسین اورار. ل۴: بر نچه نی موسی ایلا اورار.

۱۹- ع۵، ت۱: بولور یاریسی قرار. ع۸: یارسی. ل۳: آق بولور یاریمی قرار. ل۴: خاق یار نینک یوزی آق بولور بر نچه قراه.

۲۰- ل۴: قره یوزلی بلکولی دور بی ایمان کلور.

۲۱. خـوار قالمـز آلانـلار بیلاندیـن بیلیـک
۲۲. دوستین دوشـمان ایدار بولسـه بدقیلیق
۲۳. آق اوچماخ‌لیـق بولور دیرلار قره تموغ‌لیق
۲۴. دنیانینـگ سـونگیندین بـو زمـان گلـور

۲۵. دجّال‌دین‌اونگ‌دنگلانگ‌عاشقینگ‌سوزین
۲۶. بیلیـب بولمز گـون آی گیجـه گوندیزین
۲۷. قرق گـون قره توتـون عالمینـگ یوزین
۲۸. یـری گوگـی باسـیب بـوز دومـان گلور

۲۹. اول جانـور یـوق بولور خلـق آندین دینار
۳۰. اوغـل قیـز آزدیـرار خلـق اوجـی سـینار
۳۱. آدم سـایی اون ملـک آسـمان‌دین اینـار
۳۲. آغلاشـیب هـر یردیـن صـد فغـان گلور

۲۱- ت۲: خوار قالمازلار آنینک بیلاندین بیلساک. ل۳: خوار قالمزلار نینک بیلاندین بیلساک. ل۴: خور قالماز آلسه آندین بر بولک. ع۵: خار قالماز آلانلار بیلانلار بلک. ب‌م: خور قالمز آنلار بیلاندین بیلیک.

۲۲- ع۴: دوست دوشمان لار ایتور بولسه بد خلق. ع۷، ب‌م، ع۸: دوستی دوشمان. ت۱: دوست دوشمن. ل۱- ده: «بد قیلیق» سوزلاری یوق. ل۴: دوستی دوشمان ایلار بولسه بد خویلیق.

۲۳- ع۲، ت۱، آق اجماخ دیر لار. ع۵: آقی اوچماغ لیق. ل۴: یوزی آق جنت لیک قراسی تموغلیق.

۲۴- ع۲، ب‌م، ع۸، ع۹: دنیانینک سونکندین شو زمان کلور. ع۴: شول زمان. ع۳، ل۲، ب‌ک، ت۱، ل۱، ب‌خ، ت۲: بوز دومان.

۲۵- ع۴: اونک دینکلا عاشقنک. ل۴: دجال دین ایلکاری آیت توبه استغفار سوزینک. ع۸: دجالدین سونک دینکلانک. ب‌خ: اولدین سونک تنکلانک عاشق سوزنی.

۲۶- ع۳، ع۵، ع۷، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ل۲: کیجه یلدوزین. ب‌خ: بیلب بولماز کون آی کیجه کوندوزنی.ل۴: یولدوزنک.

۲۷- ع۵: قرق کون توتار عالمینک نورین. ب‌خ: عالم یوزینی.

۲۸- ع۲: یر کوکی. ع۵، ل۱: بو دمان. ب‌خ: یر کونکی باسیب شول دمان کیلور. ل۴: بوض تومان کلور.

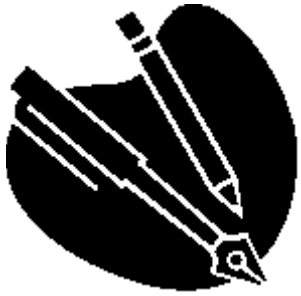
۲۹- ع۵، ت۱، ل۴: اول جانور اولور. ب‌خ: اول جاندار یوق بولور.

۳۰- ع۵: اوغول قیزی آزورور ایل اوجی سینار. ل۱: اوغول قیز آزنور خلق اوجی سینار. ع۸: اوجی دینار. ع۹: ایل اوچی. ل۴: آز بولور یل اوجی سیار.

۳۱- ع۵: آدم سایی آسماندین بر ملک اینار. ب‌م: آدم سانی. ت۱: هر کیمه اون ملک آسماندین کیلور. ع۸: آسماندین اون ملک اینار. ل۴: آدم ساین.

۳۲- ع۳، ب‌م: هر سردین صد فغان. ع۴: آغلاشور هر ملک صد فغان کلور. ع۵: یغلاشور هر باشدین یوز فغان کلور. ب‌خ: یغلاشور هر سردین صد افغان کلور.

۳۳. مختوم‌قلی اویور کلام سوزینه
۳۴. یر گوگی توتاشر داغلار دوزینه
۳۵. اسرافیل صور چالسه یرینگ یوزینه
۳۶. امیدسز خاک تنه تازه جان گلور

۳۳- ع۳: مخدوم قلی اویا کلام. ع۷: ادیار لار. ت۲، ل۳: محتم قلی ایدور کلام سوزینده. ل۴: مختوم اویور کلام الله سوزینه.

۳۴- ع۳، ع۸: یر کوک توتو شوب داغلار دوزینه. ب‌م: داغلار توزاینه. ل۱: توتاشیب. ع۹: توتاشور یر کوک داغلار یوزینه. ب‌خ: یر و کوک توتاشیب تاغلار دوزینه. ت۲: تاغلار توزینده. ل۳: یر کوک توتاشور تاغلار توزینده. ل۴: تاغلار نه دوز نه.

۳۵- ع۷، ع۸: چالور. ل۳، ت۲: یرینک یوزینده.

۳۶- ع۵: امید سز خاک سر بازو مان کلور. ل۴: امید سز تفراق تنکه تازه.

۷۸

۱. گر امیرینگ گـر وزیرینگ عقلی کوته خام اولور
۲. اول امیرینـگ آدی آخـر خلـق آرا بدنـام اولـور

۳. بر عاقل صاحب کمالینگ قولی برله ایش توتان
۴. ایشـنی داشـدین آلور دپرندیکچه خـام اولور

۵. اسلاسنگ سررشته‌سین سن بو جهانی سربسر
۶. ایـل آچان قهرین گچان بیننده بیر ایام اولور(؟)

۷. گلّه‌بان ارباب‌غه دونـوب بولمیش ارباب‌لار امیر
۸. شـاه‌لاره بولمـز اطاعـت بیلـه هـم ایـام اولور

۹. دییینگ سلام مختوم‌قلی‌دین یاغی بولغان بگ‌لاره
۱۰. آی دولـور انجم باتر رسـوای خاص و عام اولور

۱- ع ۱، ع ۲، ع ۴، ب‌ک: هر امیرینک کر وزیرینک عقلی کونه خام اولور.

۳- ب‌ک: قولی بر لان.

۴- ع ۴: کام اولور. ب‌ک: ایشنی داشدین کورار ترفندیکجه ایشی کام آلور.

۵- ع ۱: بوجهانی سن. ب‌ک: بو چهانی سن. ب‌ک: بو جهانینک سر بسر.

۶- ع ۱: ال آچان قهرین کچان فشیمانده اول بام اولور. ع ۲- ده: بوزوق (ناخوانا). ع ۴، ب‌ک: ال آچان قهرین کچان پشنده در دل بام اولور.

۷- ع ۴: دونور.

۹- ع ۱: باغلغین بکلاره. ع: یاغی بکلاره.

۱۰- ع ۱: آی قولار اینجم بتر رسول اری حاجی عام اولور. ع ۴: ای قو لار انجم باتر.

۷۹

۱. محمّـد امّتـی مال‌سـز بولمسـون
۲. مال‌سز بولسنگ قرداش دوغان یات بولور
۳. قاچـر آغـه اینینـگ بولمـز خاطرانـگ
۴. قوانر دوشـمانینگ دوستینگ مات بولور

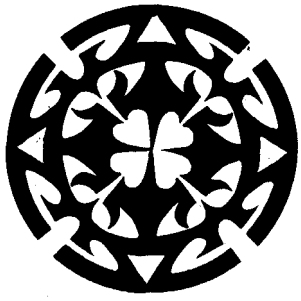
۵. غریب آیـاق یالانـگ کندر قوشـاقدور
۶. بـر معرکـه بارسـه اورنـی آشـاق‌دور
۷. غریـب‌لار آط منـب دپسـه اشـکدور
۸. دولتـلـی‌لار اشـک منسـه آط بولـور

۹. بـر دیـلاک دیلاسـنگ مهمّینـگ بیتمز
۱۰. دوسـتینگ اخلاص بیلان مرحمت ایتمز
۱۱. معرکـه‌ده آیدان سـوزینگ جـای توتمز
۱۲. دنگلامـزلار آیدان سـوزینگ بـاد بولور

۲- ع۴: مال سز بولسه قریندا شلار یاد بولور. ب‌م، ع۸: بولسنگ قریندا شینک یاد.
۳- ع۴: آغه اینینک.
۴- ب‌خ: دوستنک یاد بولور.
۵- ع۸: کندل قوشاقدر.
۶- ع۶: مغرکا بارسنک اونینک آشاقدور. ع۸: بر معرکه بارسنک اوز نونینک آشاقدور.
۷- ع۳: آط مینسه کولار اشاکدور. ع۴: منسه دونار اشاکدور. ب‌م: آط منسه کوله اشاکدور.
۹- ب‌م: بتار تلاک تلاسانک مهمینک بیتمز.
۱۰- ع۲: مروت ایتمز.
۱۱- ب‌م: معرکه ده دیان سوزینک جای توتمز. ع۸: جای ایتمز.
۱۲- ع۳، ب‌م: سوزینک ماد بولور. ع۴: مات بولور. ع۸: سوزینک یاد بولور.

۱۳. گورش بر آبروی دور اوروش بر دستدور
۱۴. کشـی نی کمسـیدان اوزی ناکسدور
۱۵. بـر مؤمنـی غیبـت ایتمـاک عبثدور
۱۶. غیبت کش نینگ باران یری اوت بولور

۱۷. مختوم‌قلـی شـکر ایلاگیـن خداغه
۱۸. اولـوم برابـر دور شـاه و گداغـه
۱۹. بی‌صبـر قـل تیـز یولوغـر بلاغـه
۲۰. صبرلـی قـل دوره دوره شـاد بولـور

۱۳- ع۴: اوروش بر آبروی دور کورش بر. ب‌م: بر آبروی اوروش.
۱۵- ع۴: کونکلوم هوالانمه کیل ایمدی بس دور. ب‌م، ع۸: بر مومنه غیبت.
۱۶- ع۱، ب‌خ: غیبت کشینک آلیب بارانی اوت بولور. ع۴: غیبت کشینک قزانغانی اوت بولور.
۱۷- ع۴: شکر ایتا کور. ع۸: سنهم شکر ایت.
۱۸- ع۱: شاه بلان کداغه.
۱۹- ع۴: عاشق بولسنگ صبر ایلاکیل بلاغه.
۲۰- ع۴: بی صبر اویو نینگ شاسی مات بولور. ب‌م، ع۸: باره باره شاد.

۸۰

۱. قوزینـگ داش پوسـتی آذربـو گلـی
۲. سـوین ساچه چکسـنگ قره رنگ بولور
۳. ایچینگ شردین سـاقلا غیبت‌دین تلی
۴. ساقلاماسنگ کونگل گوزگینگ زنگ بولور

۵. هـر کشـی کیـم یمان‌لیغـه قصـد ایلار
۶. ایکـی دنیـا اوز ایشـینه کاسـت ایـلار
۷. یخشی قیلیق دوشمانینگ‌نی دوست ایلار
۸. قیلیغینگ بد بولسه ایشینگ جنگ بولور

۹. یگیدینـگ بولمسـه سـوزده کسـری
۱۰. ایمنـچ دور آیریلمـز آیاقدیـن سـری
۱۱. هـر کیمـده بولمسـه ایمـان اثـری
۱۲. یوراگـی اریمـز سـیاه سـنگ بولـور

۱۳. آدم اوغلـی آواره دور عاصـی دور
۱۴. بر سوز دیسنگ یخشی ارینگ بسی دور
۱۵. بیلیب بولمز حقینگ دوستی قایسی دور
۱۶. آلقیشی کوب آلسنگ ایشینگ اونگ بولور

۱- ع ۱، ب‌خ: قوزی ننک داش فوستی. ع ۲، ع ۴، ع ۷، ب‌م، ع ۸، ع ۹: آزرکون کلی.
۲- ع ۱: سوین سیخه چالسنک قرارنک بولور. ع ۸: سوین ساچه چکسه.
۳- ع ۱: ایچچنک شردین سقله غیبت دین تیلی. ع ۷، ب‌م، ع ۸: تیلینک.
۴- ع ۴: کونکل کوزینک.
۶- ب‌م: کسد ایلار.
۷- ع ۲، ع ۷، ع ۸: یخشی قیلق دونک دوشمانی. ب‌م: یخشی قیلق دینک دوشمانی دوست ایلار. ب‌خ: یخشی قیلق اونک دوشمانی.
۹- ع ۲: کثری.

۱۷. مختوم‌قلی سوزیم قیسغه شرحی کوب
۱۸. بیلمانــه هیــچ بیلانــلاره نرخــی کــوب
۱۹. یرینگ یردین ارینگ اردین فرقی کوب
۲۰. مشــکل بو کیم سوزلاشــنده دنگ بولور

۱۸- ع ۱: بیلمز هیچ. ع۸: بیلان یانده نرخی.
۱۹- ع ۱، بخ: نرینک نردین. ع۹: فرخ کوب.
۲۰- ع ۱: مشکل اولدور. بخ: بو مشکل دور.

۸۱

۱. سیر ایدالینگ بو جهانه
۲. جهانده نالار گورونور
۳. اسکندر جمشید سالدیران
۴. بیک منارلار گورونور

۵. بیشه‌لاری شیر پلنگلی
۶. گلزاری نوچه بیلنگلی
۷. گون دوشمیان تر اولانگلی
۸. چشمه‌لی چایلار گورونور

۹. یارادان بار ایتدی یوقدین
۱۰. داغلار دنیا سورار چوخدین
۱۱. سورسنگ خبر بیر نوحدین
۱۲. قریغان اَولار گورونور

۱- ع۱: سیر ایتسنک بو دنیا یه. ع۳، ع۹: بو دنیا یه. ع۸: بو دنیانی. ب‌خ: سیر اتسنک بو دنیایه. ت۲: بو دنیاکا. ل۳: سیر ایدالی. ل۴: سیران اتسنک.

۲- ل۴، ب‌م: دنیا ده نالار.

۳- ع۲، ع۹: سالدیر میش.

۴- ل۴: مناره لار.

۵- ع۲، ب‌م، ع۸، ل۴: ماشه لاری. ع۶- ده: یوق. ع۹: باشلاری شیر پلنکلی.

۶- ع۲، ع۳: یوجه فلنکلی. ع۴: کلغذار نیجه بیلینک. ع۶- ده: یوق. ع۸: کلزار اینچه بیلینکلی. ب‌خ: کلذار نوچه بیلینکلی. ع۹: کلغزار اوجه بیلنکلی. ت۲: کلعذار لی کل ایرینک لی. ل۳: کلعذارلی کل رنک لی. ل۴: نوجه بانکلی.

۷- ع۲، ع۳: دوشمدیک. ع۶: کون دوشمادیک تر اولانکلی. ب‌م: سویق سولی تر اولانکلی. ع۹، ت۲: کون توشمدیک.

۸- ع۲، ع۹: چشمه لی زار لار. ع۳، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: چشمه لی زاو لار. ع۶- ده: یوق.

۱۱- ع۲، ب‌م، ع۹، ل۳: سورشسنک. ع۶- ده: یوق. ت۲: سوراش سنک خبر برور نوحدین. ل۴: سوراشیب‌خبر نوحدین.

۱۲- ع۴، ب‌م: قریبان. ع۶- ده: یوق. ل۴: قارتایوب اولمش کورونور.

۱۳. چاغـلان یالان دنیـا چاغلان
۱۴. نـه گـولان قالـور نـه آغلان
۱۵. قـار یاغانده بورجـی باغلان
۱۶. کمرلـی داغـلار گورونـور

۱۷. سـریندین دومانـی گیتمـز
۱۸. ایـام گچیـب یـره باتمـز
۱۹. قریـب قالمـز اولمـز یتمـز
۲۰. قورغانلـی داغـلار گورونـور

۲۱. نـه کلفـت قالـور نـه چتـن
۲۲. صنم‌لار سـیر ایدیـب اوتان
۲۳. طوطـی بلبـل مسـکن توتان
۲۴. هوالـی باغـلار گورونـور

۲۵. مختوم‌قلـی کیـم بـار اولمـز
۲۶. اجـل دویمـز زمیـن دولمـز
۲۷. آسـمان اینمـز یـر چورولمز
۲۸. گـون یـورور آیـلار گورونور

۱۳- ع۹- ده: «دنیا» سوزی یوق. ل۴: چاغلایان یلان دنیا چاغلایان.
۱۴- ل۴: نه آغلایان.
۱۵- ع۱، ع۸، ب‌خ: قاریغمر لاب. ع۴: قار یغمر بورج باغلان. ع۶، ب‌م، ع۹: قارینانده بورجی باغلان. ل۴: قار یغمور لاب برجک باغلانان.
۱۶- ع۲، ع۳، ع۴ ؛ ب‌م، ع۹، ب‌خ، ل۴: صفالی جایلار کورینور. ل۳، ت۲: صفالی چاغلار کورینور.
۱۷- ب‌م: دومان کیتمز. ل۳: فرمانی کیتمز.
۱۹- ل۴: غریب قالمز اولم یتمز.
۲۰- ع۲: قورغالی داغلار کورینور.
۲۱- ت۲: نه کلبت قالور نه چتان. ل۳: نه وطن قالور نه چتان. ل۴: نه سرای قالور نه چاتان.
۲۲- ل۳، ت۲: نه جوش بولوب غافل یاتان. ل۴: حانم لار سیل ایتوب اوتان.
۲۳- ع۱، ع۸، ب‌خ: ل۴: شیدا بلبل.
۲۴- ع۶- ده: شو سطر دین سونکی یوق. (با این مصراع، شعر به پایان می‌رسد)
۲۶- ب‌م، ع۸: اجل یتمان زمین دولماز. ع۹: زمان دولمز. ۲۷- ب‌م: آسمان اینمان یر چوریلماز.

۸۲

۱. دوغـری باقمـزلار جُلليـه
۲. گـوزه قزيـل طونلـی گورونور
۳. سـوز فهـم ايتمز احمـق گده
۴. اوز ياننـده تللـی گورونـور

۵. سرين دومان آلان قورتلار(؟)
۶. قصد سانمانگ گرکدور يورتلار
۷. ياغيـده تانيـلار مـردلار
۸. ايـل ايچنـده مالـلی گورونور

۹. فکر ايت، باشه ايش دوشمانده
۱۰. سونگرده آسسی يوق پشيمانده
۱۱. آط ميدانـده ار دوشـمانده
۱۲. طويـده ترمه شـاللی گورونور

۱- ع۳: باقمز لارجن ليغه.

۳- ع۷، ع۸: احمق لار. ب‌م: سوز فهم ايتمز احمق لار. ل۴: سوز انکلاماز اقمق کيديه.

۴- ل۴: اوز اوزنه.

۵- ع۲: باشه دکسنکز قورتلار. ع۳، ع۷: باشه دکميانکه قورتلار. ب‌م، ع۸: باشه دکمانکه قورتلار. ل۴: سرين دومان داغلار.

۶- ع۲: کرک دور يورتلار. ع۳، ع۷: قصد ايتما نک. ب‌م: کراک يورتلار. ل۴: فکر اتمه کراک دور.

۷- ع۷: يغنده تانيلور. ل۴: سواشده بلنور مرد لار.

۸- ع۳: ايل ايچنده تيلکی کورنور.

۹- ب‌م، ع۸، ل۴: توشانده.

۱۰- ع۱، ع۳، ع۷، ع۸، ب‌م: اصّی يوقدور سونک پشمانده. ل۴: صونکده فايده يوق فشمانده.

۱۱- ع۷: ميداننده.

۱۲- ع۱: تورمه شال کورونور.

۱۳. جانی ساغینگ سـوزلار تلی
۱۴. جومردینـگ دک دورمـز الی
۱۵. هـر کشـی‌نینگ اوز عقلـی
۱۶. اوزینـه کمالـلی گورونـور

۱۷. قدیم‌دین سددور یخشی‌لیق
۱۸. یخشی ذاتدور یخشی قیلیق
۱۹. مـرد یگیـده آز یخشـی‌لیق
۲۰. آز هـم بولسـه کان گورونور

۲۱. گل عقـل دولاندیـر ایمـدی
۲۲. کونـگل پیوندی جـان بندی
۲۳. هـر کشـی‌نینگ اوز فرزندی
۲۴. اوزینـه جمالـلی گورونـور

۲۵. مختوم‌قلـی سـوز بنیادینـگ
۲۶. آغزینگده دور یاقین یادینگ
۲۷. هُنَر یوق سـوز بیـلان آدینگ
۲۸. ایـل ایچنـده بللـی گورونور

۱۳- ل۴: سویلار دیلی.
۱۵- ع۲: هر کشی اوز عقلی.
۱۷- ع۱: قدیم سد دور یخشی لیق. ل۴: قدیم سوز دور یخشی لیق.
۱۸- ل۴: یخشی زاتدور یخشیلیق.
۲۰- ع۳، ع۷: آز هم اتسنک سوللی کورونور. ع۸: آز هم بولسه سوکلی کورینور. ل۴: بولسه بوللی کورنور.
۲۱- ب‌م: دولالدور ایمدی. ل۴: عقلنک دولاندیر.
۲۲- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۸: یورک پیوندی. ل۴: یوراک یاندی جان کویندی.
۲۳- ع۲: هر کشی اوز.
۲۴- ع۳: اوزینه کماللی کورنور.
۲۵- ع۱- ده: یوق.
۲۶- ع۲، ع۷، ب‌م: آغزینده یقیننک یادینک. ل۴: آغزینکده دور یقین یادینک.
۲۷- ع۷: هزل یوق. ل۴: هنری سوز بله ارینک.
۲۸- ع۷، ب‌م: خلق ایچنده. ل۴: ایل اچنده یللی کورنور.

٨٣

۱. داغلار یرینگ میخی دور
۲. دپه اوزین داغ سایَر
۳. چکیک آیدار بلبل من
۴. چرلق اوزین زاغ سایَر

۵. گویجیندین قوّتیندین
۶. دنیانینگ نوبتیندین
۷. بر کشی عزّتیندین
۸. بداصل اوزین بگ سایَر

۹. نادانَم ذات بیلمانم
۱۰. بر کمینه قُل منم
۱۱. سرکه آیدار بال منم
۱۲. نفت اوزین یاغ سایَر

۱- ع۲، ع۳، ل۲: داغ حقینک میخیدور. ف: داغلار یرینک نجیدور.
۲- ع۲، ف، ع۸، ب‌ک: دفه هم اوزین. ت۱: سانار. ل۴: توفه اوزین.
۳- ع۴: چکیک اوزینه بلبل دیر. ع۶، ب‌خ: چکیک آیدور بلبل من. ت۱: کک لیک اوزین بلبل دیر. ل۴: چتلیک ازین.
۴- ت۱: زاغه سانار.
۵- ف، ب‌خ- ده: یوق. ل۴: کوشنده قوتندین.
۶- ف، ب‌خ- ده: یوق.
۷- ع۳، هر کشی. ف، ب‌خ- ده: یوق.
۸- ت۱: بیکا سانار. ف، ب‌خ- ده: یوق.
۹- ع۶: نادانه من بیلمانم. ت۱: نادان منم ذات بیلمنم. ب‌خ- ده: یوق.
۱۰- ع۳: بر کینه لی قل. ع۶: بر کسلّی قل منم. ت۱، ب‌خ- ده: یوق.
۱۱- ب‌خ- ده: یوق.
۱۲- ع۷: اوزینی. ت۱: اوزینی زاغه سانار. ب‌ک: نفت اوزینی یک سایر. ب‌خ- ده: یوق.

۱۳. کملیـک ایـلا کمـال بـار
۱۴. منلیـک ایتمـه زوال بـار
۱۵. هـر باشـده بر خیـال بار
۱۶. قُـل اوزینـی ایگ سـایَر

۱۷. خبـر آلسـنگ بـر او دین
۱۸. اوزین کم سایمز دیو دین
۱۹. اوز یاننـده بـدو دیـن
۲۰. اشـک اوزین یگ سـایَر

۲۱. درد چکانـلار درد بیلـور
۲۲. نامـرد اوزیـن مـرد بیلور
۲۳. تلکی اوزین قـورت بیلور
۲۴. قارساق اوزین سگ سایار

۲۵. مختوم‌قلـی بـر قـل‌دور
۲۶. قوللیـق ایدیب یقیل دیور
۲۷. احمَق اوزیـن عاقل دیور
۲۸. اولانگ اوزین باغ سـایَر

۱۳- ف: کملک المه گمان بار.
۱۴- ع۷: منلیک قیلما. ف، ل۲: منلک ایله زوال بار.
۱۶- ع۴: ایکی سایر. ع۶: اوزین. ت۱: قل اوزینی بیکه سانار. ف: ایکه سایر. ل۴: قول اوزینی یخشی صیار.
۱۷- ل۴: براودان.
۱۸- ع۳: سایماز. ع۴، ع۶، ل۴، ب‌خ: سایمز. ع۷: اوزین کم کورمز دودین. ف- ده: «دیودین» سوز لاری یوق.
۱۹- ت۱: آط یاننده بداو دین.
۲۰- ع۶: خر اوزینی. ت۱: اشک اوزین الده سانار. ف: اشک اوزین بیک سایر.
۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴: ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ت۱، ف، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ل۲- ده: یوق.
۲۶- ع۷: قل ایلاب یغلایور. ب‌م، ب‌ک: قوللیق ایلاب یقیل دیر. ت۱، ف: قوللوق ایلاب یقیلدور. ل۲، ع۸: قوللیق ایلاب یقل تور. ب‌خ: قوللوقینه قائل دور. ل۴: قللق ایتوب یقلدور.
۲۷- ت۱: عقل دیر. ل۲: احمق آیدار اوزین عقل دیر.
۲۸- ت۱: جنکل اوزین باغه سانار. ل۴: اولتور غان یرین باغ صیار.

۸۴

۱. دعامـه دوش گلان گوگـرار گل دیک
۲. گُلینگ موسـمی دیـک دوران تاپلمز
۳. قهریمنگ آتشی کویدیرار کول دیک
۴. کُل اورونینده قایدیب بوستان تاپلمز

۵. کونگل مسـافردور جسـد یورتده دور
۶. جانیم جوشغونده دور یوراک درده دور
۷. کویـم کاملده دور گوزیـم مرده دور
۸. شـو شرطمدین هیچ بر مردان تاپلمز

۹. کونـگل قویغیـن گـوزل الله کوینـه
۱۰. مشـغول بولـوب یاتمـه دنیـا اوینـه
۱۱. آدمزاد مهمانـدور دنیـا اویونـه
۱۲. بـر گـون اوی ایچنده مهمـان تاپلمز

۱- ع۱، بخ، ت۲: دغاغه. ع۴، ع۷، ع۸: دوش بولان.
۲- ت۲: قهرینک آتشی.
۵- ع۱: کونکلم مسافر دور. ع۹: جسد یورتدور.
۶- ع۷: درده دور.
۷- ع۷: کونکلوم کامل ده. ع۸: کونکل کامل ده دور کوزیم مرده دور.
۸- ع۶، ت۱، ت۲: شوم شرطامدین. بم: شوم شرتامدین. ع۸: شرطمدین هرکز مردان. ع۹: شوم شدتدین. بخ: شو شرطمدین.
۹- ع۳: یخشی الله. ع۷، ع۸: کونکل قویسام. بم: کوزله الله. ت۲: کوزله لا الله کویونه.
۱۰- ع۳، ع۴، ع۶: یاتمه ماله اویونه. ع۷: ماله مشغول اولوب یاتمانکز کمراه. ت۱، ت۲: مشغول بولوب یاتمه مال اویونه. ع۸: ماله مشغول بولیب یاتمانک اویونه. ع۹: مشغول اولوب یاتمه ماله اویونه.
۱۱- بم: دنیا یوزینه. بخ: آدمیزاد.
۱۲- بم: بو جان تاپلمز.

۱۳. غفلت ایچره غافل یاتمه توره‌گور
۱۴. هر نه برسنگ اوز الینگله بره‌گور
۱۵. دیری ایکان اولوم ایشین گوره‌گور
۱۶. بر گون جسد ایچره بو جان تاپلمز

۱۷. کونگل اَولاین دیب اوغراسام هر یان
۱۸. دعوا دور دویش دور کایش تاپار جان
۱۹. اَیدیلمز نصیحت اوقیلمز قرآن
۲۰. جانه یوقر ادب اکرام تاپلمز

۲۱. درگاهه دعام کوب نالشیم بی‌حد
۲۲. طالعیم تباه دور تنیم بی‌قوّت
۲۳. قاچغانیم کوب‌لیکدور اسلاگیم خلوت
۲۴. هیچ منگا بر جای پنهان تاپلمز

۲۵. مختوم‌قلی چین تقدیره تن بردی
۲۶. هر کیم اوزین ساقلای بیلسه ایش گوردی
۲۷. های نه یمان ذاتدور آنگلامز دردی
۲۸. جاهل‌لیق دردینه درمان تاپلمز

۱۳- ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ت۱، ع۸، ب‌خ، ت۲: غفلت ایچره قالب یاتمه. ع۷: تورار کور.

۱۴- ع۱: النک برله بره کور. ع۳: الینک بره کور. ت۱، ب‌خ: هر نه برسانک الینک بیله براکور. ت۲- ده: «اوز» سوزی یوق.

۱۵- ت۱: دیریک لیک ده اولوم ایشینک کوره کور. ت۲: تیریکلیکده اولوم ایشین کوراکور.

۱۷- ت۱- ده: یوق.

۱۸- ع۴: دغوا دور اوروش دور کایش تفار جان. ت۱- ده: یوق. ع۸: دغوا دوشدور کایش تافار جان.

۱۹- ت۱- ده: یوق.

۲۰- ت۱- ده: یوق.

۲۲- ع۷، ب‌م: طال تیز تورور. ت۱: تالایم بی وجدورتنیم بی قوت. ع۹: طالغیم تیز دورور.

۲۳- ت۲: قاچارغه کوبلک دور ایستاکوم خلوت.

۲۴- ع۲، ع۹، ب‌م، ب‌خ: هیچ بر منکا جای. ت۱: منکا هیچ بر جای.

۲۶- ع۱، ع۴: سقلای یله ایش کوردی. ت۲: نف کوردی.

۲۷- ع۳: هی نه داد دوریمان انکلامز دردی. ع۷: نه یمان درد بولدی آنکلامز دردی. ت۱: ای نه یمان. ع۹: اول نه یمان. ت۲: هر نه یمان زاتدور انکلماز دردی.

٨٥

۱. بـد اصلـه بگ‌لیـک دگسـه بـر گونـده
۲. آلـور آویـن سـالور قوشـین آنگلامـز
۳. یارلیغـی یوریـگان نوربت‌سـز بـگ‌لار
۴. فقرانینـگ گـوزده یاشـین آنگلامـز

۵. بلـد باشـلار دوغـری یولـه چیـن بیلـه
۶. عاقـل آدم سـوز باشـلامز مـن بیلـه
۷. نامـرد اوتـور گنـگاش ایـلار زن بیلـه
۸. قـوچ یگیـت‌لار زن گنگاشـین آنگلامـز

۹. مرددین دلاک ایتسنگ آیدار خوب بولور
۱۰. بر بخشـش‌دین یتمیش بـلا دفع بولور
۱۱. مخنّـث گنگاشـی چولـده کـوب بولـور
۱۲. دوشـمان گورسه ایدار ایشـین آنگلامز

۱- ع۱، ع۲، ف، بخ، ل۳: بک لیک یتسه.

۲- ف: سار قوشین. بخ: سالار قوشین. آلار آوین آنکلامز. ل۴- ده: «آلور» سوزی یوق.

۳- ع۳: یوریان. ع۹: بر لعلی کوریبان نوربت سز. بخ: یورییان. ل۴: سوز کچران نربت سز بکلار.

۴- ع۳: کوزین یاشین.

۵- ع۷: دوغری یوله جم بیله. ف: ایلده باشلاب دوغری. ل۴: بلند باشلار دوغری یوله چین بیله. ل۳: چین بیلان.

۶- ع۲، ع۴، ع۷، ع۹، بخ، ل۴: عاقل یکت. ل۳: عاقل بولان ایش باشلامز من بیلان.

۷- بخ: کنکاش ایدار. ت۲، ل۳: نامرد اولدور کنکاش ایلار زن بیلان. ل۴: نامرد اولتورور.

۸- ل۴: خوش یکت لار خاتون سوزین تنکلامز.

۱۰- ف: بر بیجنس دین. ت۲: بر ذات بیرسه یتمیش بیلا دف بولور. ل۳: بر ذاد برسه یتمش بلا دب بولور. ل۴: بیر بخشتدین یتمش بلاه دفع اولور.

۱۱- ل۴: نامرد لار کنکاشی.

۱۲- ع۴، ع۷، ع۹، ل۳، ت۲: دوشمان کورسه توتار ایشین انکلامز. ل۴، بخ: توتان ایشین.

۱۳. حـق یولینده هر کیم خیر احسـان قیلور
۱۴. قیامـت گـون بـر یرینـه اون گلـور
۱۵. نامرد دوشمان گورسـه غصّه‌دین اولور
۱۶. قوچ یگیـت‌لار توردین باشـین آنگلامز

۱۷. مختوم‌قلـی مـرد یاننـده تـل باشـلار
۱۸. قلجـی غَیرَتـی بـولان ایـل باشـلار
۱۹. مرددین دوغان یغین گورسه یول باشلار
۲۰. نامـرد اوغلـی دنگیـن دوشـین آنگلامز

۱۳- ع۴: یولینه.
۱۴- ع۴: یرینه یوز کلور.
۱۵- ع۲: نا دوشمان. ع۹: نامرد اوغلی کورسه غصه دین اولور.
۱۶- ع۱: توردی باشی. ع۴: مرد یکت لار. ف: دردین بشین. ل۴: خوش یکتلار توردین باشین تنکلامز.
۱۷- ع۲، ع۴، ل۴، ل۳، ت۲: مخدومقلی بیک یاننده.
۱۸- ع۴، ف: قیلج. ل۴: قیلجی غیرا تلی لار ایل.
۱۹- ع۱: یاغینی کورسه. ف: یاغین کورسه. ت۲: مرددین دوغان دشمن کورسه.

۸۶

۱. خوش تمیزلی بگ اوغلی نینگ ناشته‌سین
۲. سغر یاتاغینده قیلماق یاراشمز
۳. قوشون سرانجامین ایل سررشته‌سین
۴. پاده‌بان اوغلینه بیلماک یاراشمز

۵. اگر خبر آلسنگ گپینگ تییندین
۶. دنگلاسنگ دیایین جانیم اویندین
۷. عارفلار یاننده دنیا پیندین
۸. آواره‌لیق ایلاب یلماک یاراشمز

۹. یخشی‌دین یمان ایش چیقسه بولور گنگ
۱۰. عقلی گورکی الله قایرمامیش دنگ
۱۱. توشان دریا دوزمز شور سوه خرچنگ
۱۲. حمصینگ اولکه سینه دولماق یاراشمز

۱- ت۱: نیشه سین. ل۴: اوغلنک نرسه سین.

۲- ع۲: قوشون سرانجام. ل۴: یاتاغنده قویماق. ت۱: یغین سرانجامین.

۴- ع۳، ل۱، ب‌ک، ل۲: باد کبان اوغلنه. ل۴: هر کیمنک قولونه یرمک یراشماز. ت۱: کفانیک اوغلینه. ع۹: پاده دان. ل۳، ت۲: پادیکمان.

۵- ع۴، ل۲: آلسنک سوزینک تهندین. ب‌م، ع۸: خبر آلسنک اکر کفنک تهندین. ت۱: اکر خبر آلسنک سوزینک فهمندین. ل۴: سوزینک تیندین.

۶- ت۱: انکلاسنک دیاین جانیم اویوندین. ل۱: دیار من. ب‌خ- ده: «جانیم» سوزی یوق. ل۲، ل۴: جانینک.

۷- ع۴: دونیا فندیندین.

۸- ع۱، ع۳: بیلان بیلماک یراشمز. ع۴: آواره لیق ایلاسه بیلمک یراشماز. ع۸، ت۲، ل۳: بیلماک یراشماز، ب‌خ: آواره لیق بیلاک بلمک یراشماز. ل۴: هواره لیق. ۹- ت۱- ده: یوق.

۱۰- ع۱: قراماش دنک. ت۱- ده: یوق. ت۲، ل۳: خدا قایر ماش. ل۲: عقل کورکی. ل۴: عاقلنه سوز یراشماز دالننک.

۱۱- ع۱، ت۲: توشن دریاده بولمز شور سوده خرچنک. ع۴: توشان دریاه یوز ماس. ت۱- ده: یوق. ل۴: طاوشان توزمز دریا تاشسه فلکنک. ب‌خ: توشان دریا بولمز شور سوده خرچنک.

۱۲- ت۲، ل۳: خمسینک اولکا سینده دیماک یراشماز. ع۴: حمسنک شهرینده دیلماک یراشماز. ب‌م: حمسنک اولکا سنده دالمق یرلشماز. ت۱- ده: یوق. ل۴: قامیش میشه سنده بولماق یراشماز. ل۱: دلماک یراشماز. ع۹: حمسنک اولکا سنده دلمک یراشماز. ب‌خ: جنوب نینک کولینه دولماق یراشماز.

۱۳. هر سـوزیم بر درّ دور قدرین بیلانه
۱۴. دالی‌لیـک‌دور دوا ایتمـاک اولانـه
۱۵. اوچـرده قاچـارده فیلـه قولانـه
۱۶. یدی یوز یاشـامان اولماک یاراشمز

۱۷. هر کیمینگ نه مقدار بولسه اخلاصی
۱۸. شول مقدار آچق‌دور حقینگ درگاه‌سی
۱۹. بر یرده جمع بولسـه جهان دریاسی
۲۰. کم‌کمینـگ ریگینه دولماق یاراشـمز

۲۱. هـر کیمـه ال برمـز درّ غلطانـی
۲۲. آش‌وقتی‌دوست‌قازان‌آط‌باریول‌تانی
۲۳. اول رومینگ تختینه حبش سـلطانی
۲۴. کعبـه مسـجدینه قالمیـق یاراشـمز

۱۳- ع۱: هر بر سوزیم. ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ت۱: در دور کامل یولانه. ل۴: هر سوزیم در تکیم کامل بو لانه.
۱۴- ع۱: دلالت دور دعا ایتماک اولانه. ع۳، ل۱، ب‌ک، ع۴، ع۸، ل۲: دوا ایتماک دالی لیک دور اولانه. ت۱: دوا ایتماک عبس ایشدور اولانه. ع۹: دوا ایتماک دالولیک دور اولانه. ب‌خ: دالالت دور دغا اتمک اولانه. ت۲، ل۳: دیلاک ایتماک دالیلیکدور اولانه. ل۴: دوا اتمک اولماز او لانه.
۱۵- ل۴: صوایله قیله قلانه. ت۱: سفیل طیرانه فیله قولانه. ب‌ک: اوچرده قجر ایله قولانه. ب‌خ: سفیله سیرانه فیله قولانه.
۱۶- ع۲، ع۹، ب‌ک: یاشامی. ع۴: یاشمای.
۱۷- ت۲: هر کیم نینک. ل۴: نه قدر.
۱۸- ع۲، ع۳، ل۱، ع۸، ل۲، ل۳: اول مقدار. ع۴: حقنی رضاسی. ت۲: اولمقدار آچان دور حقنک در کاهی. ل۴: شول مقدار آچلور حقنک. ب‌خ: شول قدر آچلور حقنک رضاسی.
۱۹- ت۱، ع۸، ع۹: بر یره جمع.
۲۰- ع۴: کم کم نینک دنکینه دولماق یراشماز. ل۳: کیمه نینک تکینه دولماق. ل۴: قیالره تیک کلیب تولمق یراشماز.
۲۲- ع۱: آط بارده یول تانی. ع۴: آش بارده دوست قزان آط بارده یول تانی. ت۲: بو وقت دوست قزان. ل۳: بو وقت دوست قزان آط بر یول تانی. ل۴: آش بارده ایر تانی آط بارده یول طانی. ل۲- ده: «وقتی» سوزی یوق.
۲۳- ع۱: روم شهرینه بارسه. ب‌م، ع۸: شهر روم تختنه حبش سلطانی. ت۱: تختنه هبش سلطانی. ل۳، ت۲: روم شهریننک تختنه. ب‌خ: روم شهرینه حبش سلطانی.
۲۴- ع۱: قالمق. یراشماز. ل۱، ل۲، ت۲، ل۳: قالماق. ب‌خ: مکه مسجدینه.

٢٥. مختوم‌قلـی کویدی کونگلیم اوت بولوب
٢٦. دنیـا گلان گیداجـک‌دور مـات بولـوب
٢٧. اوزین بیلمان اویون ایدیب شـاد بولوب
٢٨. یاسـخانه یرینـده گولمـاک یاراشـمز

٢٥- ع۴: کویار. ب‌خ: اوت بولدی.

٢٦- ل۳، ت۲: دنیا کلان قیدیب‌کیدار مات بولوب. ل: دنیاغه.

٢٧- ع۱: اوزین بیلمان اویون. ع۴: اوزین بیلماز اوینار کلار شاد بولوب. ب‌خ: اوزین بیلمان اویون اویناب شاد بولوب. ل۴: اوزین بلان اویون اویناب شاد بولوب. ت۲: اوزین بیلمان.

٢٨- ل۴: یاس ماتم اویونه کلمک یراشماز.

۸۷

۱. یوقسـزلیق‌ده نچه‌لارینـگ دورانـی
۲. یاتیـب یخشـی گـوران دویشـینه دگمز
۳. نچـه‌لار حسـرتله تاپیـب خشـک نانـی
۴. بـر لذتلـی طعـام دیشـینه دگمـز

۵. سـوران بولسه سـینام ایچره سوزلار بار
۶. منـگ تومندین یگ دور نچه سـوزلر بار
۷. نیسان‌سـز نبات‌سـز نچـه یـازلار بـار
۸. خوشـلیق بیـلان اوتـان قیشـینه دگمـز

۹. عاقـل‌لار بـار باشـه باغـلاب کچـه‌لار
۱۰. ایچگین ایچگین سورسانگ معنی ساچه‌لار
۱۱. احمق‌لیـق‌ده اوزیـن بـزاب نچـه‌لار
۱۲. کلّه‌سـینه سـاران پشـینه دگمـز

۱- ع۲، ت۲، ل۴: یوقسلقده. ع۴: یوق سزلیقده کچان دورانی.
۳- ع۲، ع۳: حسرت بیله. ع۴: حسرت برله تافار. ع۶: نچه لار قیغو بیلاتافیب قوری نان. ب‌خ: نچه حسرت بیلان تافیب. ل۳، ت۲: نچه لار حسرتدین تاپیب دور نانی. ل۴: حسرتده تابار بر فارچه.
۵- ع۴: ایچره سر لار بار. ل۴: سوره سه لار یوکیمد کوب سور بار.
۶- ل۴: منک توماندین آرتوق نچه. ع۴، ب‌ک: یوز توماندین یکدور نچه سوز لار بار. ب‌خ، ع۸: منک تومنده یخشی. ت۲: یوز توماندین.
۷- ع۱، ع۸: نبات سز کیاسز نچه. ب‌ک: نه سانز نه یاد سز نیجه. ل۴: چمنلار بتمامش نچه.
۸- ع۳، ت۲، ع۴: بیلان کچان قیشینه. ب‌ک: خوشلیق بله کچان قیشینه. ل۴: بلان کشمش قیشنه.
۹- ع۳: عاقله لار بار. ل۴: عاقل لار باشن باغلاب. ع۴: غافل آدم. ع۶: کیجه لار. ع۸، ب‌خ: عارفلار بار باشه باغلاب‌کچرلار. ت۲: باشه کیب.
۱۰- ع۲: سوسنک. ع۸، ب‌خ: ساچر لار. ل۳: سور سام. ل۴: آهسته آهسته سور سانک معنا سچر لار.
۱۱- ع۹: احمق لیقدین. ت۲: احمقلار بار اوزین بزاب نچه لار.
۱۲- ع۱: باشینه اورنان. ل۴: باشنه کیکان چالمه سی فشنه دکمز. ع۶: کلاسنه اوران فشینه تکماز. ع۹: باشینه سریلان فشینه. ب‌ک: کلسنه سارنان. ب‌خ: کلاسنه اوران فشینه دکماز.

۱۳. آنگلامـزه آیـت سـوزلاردین دیسـانگ
۱۴. پیغمبـر حدیثیـن اونگینـده قویسـنگ
۱۵. قیمزلیقده کوب سوز بینی‌سینه قویسنگ
۱۶. اول سـوزلار قولاغی‌نینگ داشینه دگمز

۱۷. بـر اوغـل اینجدسـه آتـا اناسـین
۱۸. توبه قیلمـای تانگریم گچمز خطاسـین
۱۹. دوران گلسـه بیلمـز نه ایش توته‌سـین
۲۰. هـر کیمینگ هر ایشـدین باشـینه دگمز

۲۱. نچـه‌لار مـال تاپمـز تنگ‌دسـت بـولار
۲۲. نچـه‌لار بـار دنیالیکـده مسـت بولـور
۲۳. نچـه‌لار بـار یگت‌لیکـده نیسـت بولـور
۲۴. نچـه‌لار بـار سـوران یاشـینه دگمـز

۱۳- ع۲: آیت لار سوزین. ت۲: سوز لارین ایتسنک. ل۳: اوکوت سوز لارین.

۱۴- حدیثین النده.

۱۵- ع۱، ع۸، ب‌خ: دوز مز لیکده بر نصیحت ایلاسنک. ل۳: سوز زهنینه قویسنک. ع۳، ب‌ک: قیمز لیقدین کوب سوز سینه سنه قویسنک. ل۴: وعظ ایتوب یخشی نصیحت دیسنک. ع۶: قیماز لیقده بر نصیحت آیسانک. ع۹: قیمز لیقدین کوب بینی سینه قویسنک. ت۲: سوز زینینه قویسنک.

۱۶- ع۲، ع۳، ع۸، ع۹، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳: بو سوز لار.

۱۷- ع۱: بر اوغل آغریتسه انا آتا سین. ع۳، ع۹: بد اوغلی اینجدسه آتا انا سین. ع۴، ب‌ک: بد اوغول. ع۸- ده: یوق. ل۳، ت۲: بر اوغول آغریتسه اتا. ل۴: بر اوغلان انجتساه.

۱۸- ع۱، ایام کچمز. ع۸- ده: یوق. ت۲: ایکم کچماز. ل۳: کچماز اکام. ل۴: تنکر کچما خطاسین.

۱۹- ع۱، ت۲، ل۳: جای کلسه. ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ب‌ک: دارین کلسه. ع۸: ب‌خ- ده: یوق. ع۹: وارین کلسه. ل۴: دولت کلسه.

۲۰- ع۲، ع۶، ت۲، ل۳: هر ایشده. ع۴: بو ایشلار. ع۸، ب‌خ- ده: یوق. ل۴: عاقل سز لار عاقلنک هوشنه دیکمز.

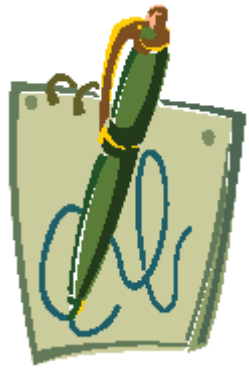
۲۱- ع۴: تاپمای قنّکی دست. ع۹: تنکه دست. ت۲: تنکی دست. ل۴: نچه لاره مال یوقماز تنکی دست بولور.

۲۲- ع۴: دنیا کزان مست. ل۴: نچه لار دنیا لوغنده سر مست بولور.

۲۳- ع۶: نچه لار بار اوغلانلیق ده نیست بولور.

۲۴- ب‌ک- ده: «بار» سوزی یوق. ل۳، ت۲: نیچه لار بار کزان باشینه دکماز. ل۴: کچن یاشنه.

۲۵. مختوم‌قلی گرچه ایشیم نمازدور
۲۶. کونگلیم پریشان دور سهویم درازدور
۲۷. آدم بار منگ تومن ایدیرسنگ آزدور
۲۸. آدم باردور ایان آشینه دگمز

۲۷- ع۲: آرلار بار اون مونک تومن. ع۴: آرلار بار یوز تومن ایدور سنک آز دور. ع۹، ب‌ک: ارلار بار اون تومان. ل۴: یوز تومان یدیرسنک.

۲۸- ع۱، ع۸: ایچان آشینه. ب‌ک: آدم بار دور سوران یاشنه دکمز.

۸۸

۱. بایـلار بـاردور غریـب‌لاره رحـم ایـلار
۲. بـاردور بایـلار یغـان مالینـه دگمـز
۳. گـوزل باردور دنیا مالین خرج ایتسـنگ
۴. گـوزل بـاردور بـران مالینـه دگمـز

۵. دنیـاده بخیلینـگ یوزینـی گورمـه
۶. آشـینگ نانینگ سـوینگ آلیشیب برمه
۷. قـل دیـب یگیدینـگ اصلینـی سـورمه
۸. خواجه‌سـی بـار بلکـه قلینـه دگمـز

۹. دنیـا مالیـن برسـنگ ایه‌سـی سـاتمز
۱۰. شـاه اسلاسـه آنینـگ دیلاگـی بتمـز
۱۱. بـدو باردور پول برسـنگ بهاسـی یتمز
۱۲. بـدو بـاردور سـالینان جُلینـه دگمـز

۱۳. دولتلـی أر گـرک سوشـده سـرخوش
۱۴. یات بیلان بارشسنگ بولور سن قرداش
۱۵. یخشی اوغل یخشـی عیال قیز قرداش
۱۶. بـو دولـت هـر کیمینـگ الینـه دگمـز

۱۷. مختوم‌قلـی بـو دنیانینـگ عشـرتی
۱۸. ایماک ایچماک منماک قوچماق صحبتی
۱۹. بـر نچـه‌لار مـدام قیلـور طاعتـی
۲۰. نچه‌لارینـگ سـجده آلنینـه دگمـز

۸۹

۱. آلتمیش باشلی آلا قارلی داغلاردین
۲. دومان گچر یاغمور یاغر گچر سیل قالمز
۳. شیدا بلبل مسکن توتان باغلاردین
۴. خزان اورار یافراق سولور گُل قالمز

۵. هر کیم ایچسه اول شرابدین اول جامدین
۶. یوراک یانار هیچ سوز گلمز زباندین
۷. گلان گچر بو یالانچی جهاندین
۸. خواجه سید بگ پادشاه قل قالمز

۹. جانه دگسه قرّیلیغینگ زهری
۱۰. بوزوق بولور کونگل گوده شهری
۱۱. گیتسه الدین یگیت‌لیگینگ بهاری
۱۲. قوّت قاچر دیز اگیلر بیل قالمز

۱- ف: التمیش یاشلی.

۲- ع۳، ف، ل۲: یغمر کچار. ع۴: یغمر کیدار. ب‌م: یغمر یاغار دومان کوچار سیل قالمز. ع۹: دومان کوچار یغمر کچار سیل قالمز. ب‌خ: یاغمور کچار. ل۳: دومان کوچار یغمور یاغر سیل قالمز. ل۴: دومان کچر یغمور قالمز سیل قالمز.

۴- ت۱: یفراغ توشار. ل۲: یرفق سولر. ل۴: سو لار هم قالمز.

۵- ع۷، ل۲: شریتدین. ف:هر کیم ایچه اول شریتدین اول جامدین. ع۸: هر کیم ایچار اول شریتدین.

۶- ع۱، ع۲، ع۴، ع۷، ل۱، ب‌خ، ل۴: یوراک دولور هر سوز کلور زباندین. ف: یورک دولر، هم سوز کلور زباندین. ع۸، ع۹: یوراک دولور کوب سوز. ل۳، ت۲: یوراک قینار هر سوز کلسه زباندین.

۷- ت۱: یلانچی دنیا دین.

۹- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴: دکسه قریلیغینک. ت۱- ده: یوق. ف: دکسه جانه قریلیغینک زهاری.

۱۰- ع۱، ت۲: کوره شهری. ع۴: کوده کونکل. ت۱- ده: یوق. ع۹: بوزوق بولور شونده کوده شهری. ف، ل۲: کوده شهاری. ل۴: کاوده شهری.

۱۱- ت۱- ده: یوق. ف: دکسه الدین یکیت لکنک بهاری. ل۳، ت۲: بهری.

۱۲- ب‌م: دیز اکیلور قوهٔ قاچار بیل قالماز. ت۱- ده: یوق. ل۱: قوات کچر.ل۴: بوکولور بیل.

۱۳. بـر نامردینـگ کوب‌منّتلـی آشـیندین
۱۴. ال اوزاتمـه اوییـلاور داشـیندین
۱۵. ایل‌سـز قالان بلند داغینگ باشـیندین
۱۶. آغـاچ بتـر جـادّه یتـر یـول قالمـز

۱۷. مختوم‌قلـی اول یـول‌لارده کیـم بولـور
۱۸. اول مکانـه گیـران چیقمـز گُـم بولـور
۱۹. گورار گوزینگ گورکلی گورانگ کم بولور
۲۰. دهـان گیـدار دندان دوشـر تـل قالمز

۱۳- ع۷: بر مردینک. ف: کوب تتلی اشندین. ل۴: هر نامردینک کوب‌منتلی ایشیندین.
۱۴- ع۷: اوریلور داشندین. ت۲، ل۳: آیریلاور داشیندین. ل۴: ال اوزاتمه اویله دالی داشیندین.
۱۵- ع۷، ف، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۲، ل۴: داغلار. ل۳: داغینک داشندین.
۱۶- ع۱: آغاج بتار جاده بتار. ت۲: آغاج باتار جایلار یتار قالمز. ل۳: آغاج یاتار جای یاتار قالمز لار. ع۴: آغج بتار چایده یتور یول قالماز. ل۱: آغج بتر جایده یتر یول قالمز. ع۸: آغج بتار چاده بتار یول قالمز. ع۹: آغاج بتر چوده یتار یول قالمز. ل۴: جاوه بتار.
۱۷- ع۸: بو یول لارده.
۱۸- ت۱: بو مکانه. ف: اول مکانه کرکان چقمز بولور. ل۲: کرکا چقمز. ل۳، ت۲: کیریب چقمز.
۱۹- ع۴: کورکی بورینک قم بولور. ت۱: کورار کوزینک آخرینده قوم بولور. ل۱: کورکلو یوزینک. ت۲: کورکلی یوزینک. ل۳- ده: یوق. ل۴: کورکلی کاودانک قم بولور.
۲۰- ل۳- ده: یوق.

۹۰

۱. اخـلاص بیلان بر کاملـه قول برگان
۲. یتـر بـر منزلـه یتمایـن قالمـز
۳. دریا ایچره یوزگان چول‌لارده یورگان
۴. دم حسـابین تـوکال ایتمایـن قالمز

۵. چونکـه گلدینگ بـو یالانچی جهانه
۶. آیاغینـگ قرامای باقدینگ آسـمانه
۷. فلـک بازارینـده ایدیگـی نانـه
۸. آدم اوغلـی عمرین سـاتماین قالمز

۹. همرازیم یوق باریب سـریم آچرغه
۱۰. دردیـم توختاشـرغه اودیـم اوچرگا
۱۱. دنیـا بـر منـزل‌دور گلیـب گچرگه
۱۲. بـو منزلـه گلان اوتمایـن قالمـز

۱- ب‌م، ل۱: بیله. ت۲: کامله یوز اورغان. ع۱، ع۲، ل۲، ع۴، ب‌ک، ب‌م، ت۱، ل۱، ت۲، ل۴: کامله ال برکان.

۲- ب‌ک: قالمس.

۳- ع۱، ب‌خ: دریا ایچره یورکان. ع۲: چولنده یورکان. ع۴: چول لارده کزکان. ب‌م، ب‌ک: چولده یوکورکان. ل۱: چولده یو یرکان. ل۴: یا دریا و یا که چوللرده یورکان.

۴- ع۱: تمام اتماین قالمز. ب‌ک: قالمس.

۶- ل۳: قرامان. ل۴: آیاغه قارامای.

۷- ع۱، ع۳، ع۴، ب‌خ، ت۲، ل۳: ایدیکینک نانه. ب‌م: دنیا بازارینده ایدیکینک نانه. ل۲: ایدینکی.

۸- ت۱: ساتماین بولماس. ب‌خ: آدم اوغلی اوزین ساتماین قالماز.

۹- ع۳: سریم آیرغه. ب‌م: بر کیمسه تاپمادیم آچرغه. ت۱: اولفتم یوق باریب سریم آچارغه. ل۱: همزاریم. ب‌خ: آچماغه. ل۲: همراهم یوق. ل۴- ده: «یوق» سوزی یوق.

۱۰- ع۶: اوچماکا. ت۱: دردیم توتاشورغه اوتیم اوچارغه. ب‌خ: اوچماغه. ل۳: توقتاشورغه. ل۴: دردیم تحت الثری اویدوم اوچماغه.

۱۱- ع۶، ب‌خ: کچماکه.

۱۲- ب‌ک، قالمس. ل۴: کُچما ین قالماز.

۱۳. فلـک تماشـاغه آسـمانه چیقیـب
۱۴. آدمزاد مـال اوچـون یوراگین یاقیب
۱۵. دنیـا اژدرهاسـی دم بیلـه چکیـب
۱۶. جمله جاندار تخمین یووتماین قالمز

۱۷. مختومقلـی بـو دنیانینـگ دولتیـن
۱۸. گـوران گورمان چکر اولـوم محنتین
۱۹. مـدام یوریـدارلار اولـوم شـربتین
۲۰. بو شربتدین هیچ کیم داتماین قالمز

۱۴- ع۳، ل۴: آدم زاد جان اوچون. ب‌خ: آدم زاد جان اوچون جکرین یقب.
۱۵- ل۱، ل۴: آژدها سی. ب‌خ: اجل اژدها سی دم بیله چکیب.
۱۶- ب‌ک: قالمس. ل۴: جمله جانوار توخمین یوتماین قالمز.
۱۹- ت۱: مدام برور لار شربتن. ت۲: اجل شربتن.
۲۰- ب‌م- ده: «کیم» سوزی یوق. ل۴: ایچمایوب قالمز.

۹۱

۱. دگرمنچی قولینه دوشسه آلغیر باز
۲. قانتدین آیرار قدرین هیچ بیلمز
۳. بر چوپان الینه دوشسه بر آلمز
۴. چاقماغه پاکا بیر قدرین هیچ بیلمز

۵. فقیره مناسب صبر و قناعت
۶. بایلار یاراشر خیر و سخاوت
۷. خر منان تاجیکه دوشسه شاهلیق آط
۸. پالان چکر سورار قدرین هیچ بیلمز

۹. کامل بولمز اول شربتدین داتمیان
۱۰. هزل ایتمز سوز معنی سینه یتمیان
۱۱. مجنون بولوپ عشق اثر ایتمیان
۱۲. پریزاد لیلی‌نینگ قدرین هیچ بیلمز

۱- ب‌خ، ل۴: الینه

۲- ع۹، ل۱: قانت دین آیر قدرین. ل۴: قناتین قایرور.

۳- ع۲، ل۱، ع۹، ل۲: النه دکسه بر آلمز.

۴- ع۷: برور. ل۴: چقماغه برکیدر قدرین.

۵- ل۴: فقیره مناسب دور صبر قناعت.

۶- ع۲: بایلار یراشوغی خیر و سخاوت. ل۴: خیر سخاوت.

۷- ع۱، ل۱، ع۹، ل۲: خر بسلان تاجکه دوشسه. ع۲: تاجکا. ع۴: خر بسلان تاجیکه دکسه شاهلیق آط. ع۷: خر بسلان تاجیکه توشسه. ب‌خ: خر بسلان تاجکه توشسه بدو آط. ل۴: خر بسلان تاجیککه.

۸- ب‌خ چکار منار. ل۴: فلانین چکار منار.

۹- ل۲: کل مل بولماز. ل۴: کامل اولمز.

۱۰- ع۲، ب‌خ، ل۴: هزل ایلامز سوز. ل۱: هز ایتمز. ع۹: سوز معنیه.

۱۱- ع۱، ع۲، ب‌خ: لیلی مجنون عشقی اثر ایتمیان. ع۳، ع۷، ل۴: دالی مجنون عشق اثر اتماین. ل۱: دالی مجنون عشقینگ اثری ایتمیان. ل۲: دالی مجنون عشقه اثر اتمیان.

۱۳. دینـچ لیغینـگ قدرینـی بیلمـز آرمیـان
۱۴. بـگ لیـک ایـده بیلمـز بریـم برمیـان
۱۵. چولـده آچلیـق مشـقّتین گورمیـان
۱۶. اویده ایسسی نانینگ قدرین هیچ بیلمز

۱۷. اوتندیـن سـونگ آدم آنـگلار دولتیـن
۱۸. بیلمـز دولـت بیلـه گچـان نوبتیـن
۱۹. چکمـان کشـی بیمارلیغینـگ زحمتیـن
۲۰. بو گوزل سـاغ لیغینگ قدرین هیچ بیلمز

۲۱. ریسـمانین بـرک ایدیب لابر سـالمیان
۲۲. غرقابـه اوغرایـب حاضـر بولمیـان
۲۳. کشتی‌سـی کولکـده بندیـل آلمیـان
۲۴. قیراقـده قیـر یرینگ قدریـن هیچ بیلمز

۱۳- ع۲: اینجالیق قدرین بیلمز یولده آرمیان. ع۳: میلس کریب‌ماراکه برمین. ل۴، ب‌خ: دینچلیق قدرین بیلماز کشی آرمیان.

۱۴- ع۴: کاهی بکلیک ایلاب بریم برمین.

۱۵- مشقتین چکمیان. ل۴: عاشقلقنگ مشقتن.

۱۷- ع۲: آدم بیلمز دولتین. ع۳، ب‌خ: آنگلار آدم. ل۴: صونگ انگلار کشی دولتین.

۱۸- ل۴: دولت بله بله کچن.

۱۹- ل۴: درد چکمیان بیمارلوغنگ.

۲۱- ع۹-ده: یوق. ل۴: برکتوب.

۲۲- ع۱: اوغراشوب. ع۷: اوغراشان. ع۹-ده: یوق. ب‌خ: کردابه اوغراشیب. ل۲: اوغراشور. ل۴: کردانه اوغراشیب.

۲۳- ع۲: کشتی سی کلوده بندیل بولمیان. ع۳، ع۴، ع۷، ل۱، ب‌خ، ل۲: کلوده بندیل قالمیان. ع۹-ده یوق. ل۴: کشتی سی کلوده بندلی توتمیان.

۲۴- ع۳، ع۴: قیرده قیره یرینگ قدرین هیچ بیلمز. ع۷: قرده قره. ع۹-ده یوق. ب‌خ: دوزده قیر یرینگ. ل۲: قره یرینگ. ل۴: توزده قره یرینگ.

۲۵. آیرالیق اودینه یانیب بیشمیان
۲۶. ظلم الی بیله اولکه آشمیان
۲۷. وطن دین آیریلیب غریب دوشمیان
۲۸. اولکه‌سینده ایل قدرینی هیچ بیلمز

۲۹. یگیت دگیل بر اقراره دورماسه
۳۰. اولاغ قدرین بیلمز کشی آرماسه
۳۱. اوردک قوبا قازلار چولی گورماسه
۳۲. سرچمن‌لی کولینگ قدرین هیچ بیلمز

۳۳. مختوم‌قلی آیدار یار دور همدم‌گه
۳۴. گلینگ شکر ایلانگز دوست‌لار بو دم‌گه
۳۵. ذاتینده سوز فهم ایلامز آدم‌گه
۳۶. منگ معنی سویلاسنگ قدرین هیچ بیلمز

۲۵-ع۷: آیرالیق اودیندین.
۲۶- ع۳: ظلم ایله بلّی اولکه. ل۴: الی برله.
۲۷- ل۲: قریب.
۲۸- ع۲: اولکاسنده ایلنکا قدرین هیچ بیلمز. ع۳، ع۷، ع۹، بخ، ل۴: ایلنگ قدرین. ل۲: اولکا سندین ایلینگ قدرین.
۲۹- ع۲: یکت ایرمز. ع۳: بر اقراره.
۳۰-ل۴: کشی آری مسه.
۳۱- اورداک قوا قازلار. ع۹: اوردیکلار قاض لار.
۳۳- بخ: یاری همدمکه. ل۲: یار همدمگا. ل۴: مختومقلی دیر یار قدرین بلدیمکه.
۳۴- ع۲، بخ: شکر ایدالینگ دوستلار شو دمکا منکه. ل۴: کلنک شکر ایدلم دوستلار شو دمگه. ل۲: شکر ایدالینگ.
۳۵- ل۴: زاتنده سوز فهمن بلمز آدمکه.
۳۶- ل۴: منک معنا.

۹۲

۱. بلبـل هجـوم ایـدان هوالـی باغـلار
۲. بلبـل سـندین گیـدار فغـان اگلانمـز
۳. یاغشـلی یاغمورلـی اومرلـی داغـلار
۴. سـیل‌لار سـندین گیـدار دومـان اگلانمـز

۵. آدم یارادلمیـش بلندلـی پسـتلی
۶. عقللـی فکرلـی آنگلـی اصوللـی
۷. یگیت‌لیـک‌دور گویـا یـاز گونینـگ فضلـی
۸. بهـار سـندین گیـدار زمـان اگلانمـز

۹. گلانـه قرشـی چیـق بولسـه مجالینـگ
۱۰. یخشـی توته‌گورگیـن نیّتینـگ فعلینـگ
۱۱. دنیـا دورانینـدا آچیـق تـوت الینـگ
۱۲. دِور سـندین گیـدار دوران اگلانمـز

۱۳. بـو دنیـا غوغـادور، بـر قـال مقـال دور
۱۴. کیمـی بـر هـا بـر دور، کیـم آل هـا آل دور
۱۵. یگیـت‌لار بـو دنیـا شـونگا تمثـال دور
۱۶. بـرق اورار آسـمانده بـاران اگلانمـز

۱- ع۴: بلبل لار. ۲- ب‌خ: سندین کچار. ۳- ع۷: ابرلی. ۴- ب‌خ: سیلاّ سندین کچار.
۵- ت۱: یراتمیش دور.
۶- ع۳، فکر لی دالی اوصلّی. ع۴: دالی هو سلمی. ت۱: عاقیلی فکرلی داغولی ایسلمی. ل۴: فکر لی دیللی اوصول لی. ع۹: فمهلی دالیلی اوصلّی. ت۲: عقل فکرلی دالیلی مستلی. ل۳: عقل لی فکر لی و اللیل وصلی.
۷- ت۱: کونی فصلی. ل۳، ت۲: یکت لیک کویا بر یاز کونینک فصلی. ل۲: یکتلیکد کویا یاز. ل۴: یکت دور کویا.
۸- ت۱، ع۹، ل۲: کیچر زمان. ب‌خ: سندین کچار. ل۴: بهار سندین کچار فرمان اکلنماز.
۱۰- ع۹: توتاورینک. ب‌خ: یخشی کورکیل نیتنک فالنک. ۱۱- ت۱: توت قولونک.
۱۲- ع۴، ع۹، ب‌خ، ل۲: سندین کچر. ت۲، ل۳: دنیا سندین.
۱۴- ب‌م: کیمی برابر دور کیمی آله آلدور. ت۱: کیمه برابر دور کیمه الحالدور. ل۳: کیمی آل آل دور. ل۴: کمی برکه بر دور کمی الله الله دور. ۱۵- ت۱: شو دنیا. ل۴: شونکا مثال دور.
۱۶- ت۱: انکلمز. ل۴: برق آسمانده اوران باران اکلنمز.

۱۷. بـر منـزل‌ده اوچ گـون ایب ایچان سـونگ
۱۸. اورناشـیب گنگرانیب بیلینگ آچان سـونگ
۱۹. اوزینگ‌نی چکرلار تورت گون گچان سونگ
۲۰. بـاش گوندیـن یوقـاری مهمـان اگلانمـز

۲۱. قوینـن آچَـر بـر گـون یـر سـنی گیـزلار
۲۲. قـره قومدیـن دولـور شـو نـازک گـوزلار
۲۳. آوینـگا بویسـانمه چمنلـی دوزلار
۲۴. چمـن سـندین قوریـر جـران اگلانمـز

۲۵. مختوم‌قلـی آیـدار عـارف دوسـتینه
۲۶. کیـم قالـور دوشـماین اجـل دسـتینه
۲۷. فلـک بـر گـون سـالور یرینـگ آسـتینه
۲۸. آغـز تلدیـن قالـور زبـان اگلانمـز

۱۷- ع۳، ع۷، ب‌م، ل۲: بر منزلدین. ت۱: دنیا ده بش کون ایب ایچان سونک. ع۹: بر منزل دور. ب‌خ- ده: یوق.

۱۸- ع۷: اونا شیب‌کینکرشیب. ت۱: ایمکا قویماز لار بیلینک یشان سونک. ب‌خ- ده: یوق. ل۳، ت۲: اورکانشیب. ل۴: کنکریشیب اورانشیب بلنک آشان سونک.

۱۹- ع۴: اوزینکنک چکار لار. ب‌م: اوزانکنک چکار لار تورت کون کچان سونک. ل۴: سندین امید کسر دورت کون کچان سونک. ت۱: زنکیکا چکر لار تورت کون کیچان سونک. ع۹: ازکینک چکار لار. ل۲، اوزینکی.

۲۰- ت۱: بش کوندین ایلکاری مهمان ایکلانمز.

۲۱- ت۱: آغزین آچیب بر کون.

۲۲- ت۱: قره قومدان دولار بو روشن کوزلار. ل۴: قره قومغه تولار شو نازک.

۲۳- ع۳: چمنلی دور لار. ت۱: آوینکا مو سانمه چمنلی. ع۹: آوینکا قوانمه چمن دوز لار. ل۴: آدینکا.

۲۴- ت۱: چمن سندین کیچر جیران ایکلانمز. ت۲: چمن سندین قویر سیران اکلانمز. ل۴: چمن سندین کچار قورور اکلنماز.

۲۵- ت۱: مختومقلی عارف بولغیل دوستینه. ل۴: مختوم قلی دیا.

۲۶- ت۱: کیم دوشماین قالور اجل. ل۴: توشمایوب.

۲۸- ت۲: آغیز دین تیل کیدار زبان اکلانمز.

۹۳

۱. یُموت گوکلانگ تعصب ایدیب اوزیندین
۲. چیقـدی قوشـون اونگـی آردی بیلنمـز
۳. سیغمای چیقدی دشت و دهان دوزیندین
۴. یـوران یولـی قونـان یـوردی بیلنمـز

۵. قرغـه سالسـنگ توغـون بیلـه دپیشـر
۶. هیبتیندیـن داغـلار داشـلار قاپیشـر
۷. اولـی تـوروب دیریـلاره یاپیشـر
۸. ارصلانـی تلکی‌سـی قـوردی بیلنمـز

۹. اوچ منـگ نیزه‌بـازی بـاردور نوکردیـن
۱۰. تورت منـگ فیلـداری بار قلعـه یقردین
۱۱. تکـه سـالور یـوروش ایتسـه یوقاردین
۱۲. اونگینـده چوکاجـک ایلـی بیلنمـز

۱- ع۲، ب‌م، ع۹: کوکلنک یموت تعصب. ف- ده: «تعصب» سوزی یوق. ع۸: کوکلنک یموت تعصیب ایتدی اوزیندین. ل۴: تقسیم ایتوب. ل۲: اتسه.

۲- ع۱: اونکی ایزی بیلنمز. ت۱: یوردی قوشون.

۳- ب‌م: دشت صحر دوزیندین. ت۱: دشت هانه دوزیندین. ف: سغلمای چقدی. ع۸: سغلمای چقدی دشت صحرا اوزیندین. ع۹: دشت دهان یوزیندین. ب‌خ: دشت سحرا دوزیندین. ل۲: دشت دهانینک دوزیندین.

۵- ب‌م: توغین بیله بتو شور.

۶- ع۳- ده: یوق. ت۱: داشلار قاقلیشور. ل۲: هیبه تندین.

۷- ع۳- ده: یوق. ب‌م: اولی قووروب. ف: اولی توریب دن یرلره یافشور. ب‌خ: اولی تورار.

۸- ب‌م، ع۸: ارصلانی تلکی سی شیری بیلنمز. ت۱: قورتی بیلماس.

۹- ع۱: نیز بازیم. ف: اوچ منک نایزه بازه بار دور نوکوردین.

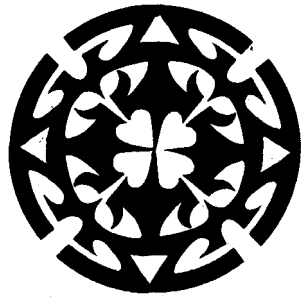
۱۰- ع۱: پیلداریم. ت۱، ل۴: بیلداری بار. ف: تورت منک بیلدار یارقلی بقردین. ع۹: بار دور قلایقر دین. ل۲: تورت منک بیلمداری بار قلی یوقار دین.

۱۱- ع۹، ب‌م، ب‌ک: تکه خان. ت۲: تکه سریق یوریش. ع۸: تکه خانلار بر ایش اتسه یوقاردین.

۱۲- ع۲، ب‌ک، ل۱، ل۲: اونکنده جومج کزک ایلی بلنمز. ل۴: آلدنده چوکمک ایلی. ع۳، ع۹: اونکنده چوموج کزک ایلی بیلنماز. ع۸، ب‌م: اونکنده چوخ کزاک ایلی بیلنماز ت۱: اونکنده اوی چوقور یولی بیلماس. ف: اونگونده چومج گزک آیلی بلنمز.

۱۳. اهـل سـنّی نامـوس ایدیـب گلـورلار
۱۴. قلعه‌نـگ یقیـب باغینگ بی‌بـاد قیلورلار
۱۵. دو چکیـب اصفهـان شـهرین آلـورلار
۱۶. بـو کندلارینـگ اوچـی تـوردی بیلنمـز

۱۷. مختوم‌قلـی علی‌نینـگ‌دور بـو میـدان
۱۸. نـه ایش توتـار گورینگ بو عمـر عثمان
۱۹. آط دمیندیـن دولـدی زمین هم آسـمان
۲۰. خراسـانینگ گـردی خاکـی بیلنمـز

۱۳- ف: گلالر. ع۹: اهلی سنی هوس ایدیب‌کلار لار. ب‌ک: کلالار.

۱۴- ت۱: یاغینک بی بلوقیلور لار. ف: قلاسین یقیب باغین بر باد قیلالر. ع۸: قلا یقب. ب‌ک: قلا یقب باغینک بی باد قیلارلار.

۱۵- ع۱: دویقر لار اصفهان شهرین آلور لار. ل۴: دوغری باروب اصفهانی آلور لار. ع۳: دوچکار. ب‌م: دوچه کار. ت۱: لشکر چکیب اصفهانی آلور لار. ل۱: دو چکر لار. ف: دو چکر لر اصفهان شهرین آلالار. ع۹: دود چکر لار. ع۸: دو چکر لار اصفهانی آلور لار. ب‌ک: دو چکر لار اصفهان شهرین آلالار. ب‌خ: دیوب یقر لار اصفهان.

۱۶- ت۱: تورتی بشی بیلماس.

۱۸- ل۱، ل۲: کور بو عمر. ب‌ک: نه ایش توتر عمر بلان اول عثمان.

۱۹- ع۱: زمین و آسمان. ع۳، ب‌م، ف، ع۸: زمین آسمان.

۲۰- ع۱، ب‌م، ل۱: خاکی کردی. ت۱: بیلماس. ل۴: قره سنک کردی چانکی بلنماز.

۹۴

۱. دردیم باردور دیاریمدین دوریمدین
۲. خیر قایسی احسان قایسی بیلنمز
۳. ظالم‌لارینگ جفاسیندین جبریندین
۴. اسلام قایسی ایمان قایسی بیلنمز

۵. صحبتنده حق کلامین سوزلان یوق
۶. مجلیسنده بر نصیحت ایلان یوق
۷. حلال قایسی حرام قایسی سایلان یوق
۸. سود قایسی دور زیان قایسی بیلنمز

۹. خلایق‌ده گورلده یوق گوریم یوق
۱۰. بایلارینده سخاوت یوق بریم یوق
۱۱. عیال‌لارده اویات قیزده شرم یوق
۱۲. ادب قایسی اکرام قایسی بیلنمز

۱- ع۳: دردیم کوب دور دیاریم دردیمدین. ب‌خ، ل۴: دیاریندین دوریندین.

۲- ع۳، ع۶، ف، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: جوریندین. ع۴، ع۸، ع۹: چوریندین. ع۷- ده: یرتیق (پاره شده).

۵- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ل۴: صحبت یرده حق.

۶- ل۴: نصیحت برار یوق.

۷- ع۷- ده: یرتیق (پاره شده). ف: حرام قیسی بلان یوق. ب‌خ: حلال حرام فرقین بلیب سیلان یوق. ل۴: قایسی دیار یوق.

۸- ع۴: سودی قیسی. ف: سفر قیسی دور زیان قیسی بلنمز.

۹- ف- ده: یوق. ل۴: خلایقده کورالم یوق.

۱۰- ف- ده: یوق.

۱۱- ع۳: خاتون لارده حیا قیزده. ع۴: قیزده اویات یوق. ع۶: خانلار ده حیا قیزده. ع۷: خاتونلارده اویات قیزه. ل۴: خاتونلار ده اویات قیزده شورم یوق.

۱۳. کشی مالینه قوانیب گوز آلدیرلار
۱۴. تعصیب ایدیب کونگله کینه دولدیرلار
۱۵. بر برینی ناحق یرگه اولدیرلار
۱۶. نوربت قایسی آمان قایسی بیلنمز

۱۷. مختوم‌قلی جان مهماندور گوره لاش
۱۸. یَخشیه دوست کوب یمان بولسنگ یوق قرداش
۱۹. بو ایامده باش آیاقدور آیاق باش
۲۰. یخشی قایسی یمان قایسی بیلنمز

۱۳- ع۳- ده: یوق. ع۴: کشی ماله قوانیب. ع۸: کوزه آلدیر لار. ت۲، ب‌خ: کوزه ایلدیر لار. ل۴: آلدیریر لار.

۱۴- ع۳- ده: یوق. ل۴: کونکل که کینه تولتورور لار. ف: تعصب ایدوب گزنله کنه دولیر لار. ت۲: توصب ادیب. ل۳: توصیب.

۱۵- ع۲، ب‌خ، ت۲: ناحق یرده. ع۳- ده: یوق. ت۲، ل۳: بربر اونی نا حق یولده اولدیر لار. ل۴: نا حق یره اولدورور لار.

۱۶- ع۳- ده: یوق. ل۴، ب‌خ: امان قیسی نوربت قیسی بیلنماز.

۱۷- ف، ب‌خ: کوده لاش. ل۴: کاوده لاش.

۱۸- ع۶: یخشه دوست. ف: یخشی دوست... یوق، کوب یمان قرداش. ع۹: یخشی دوست کوب. ب‌خ: یخشه دوست یوق یمان کوب قرداش. ل۴: یخشیغه دوست کوب یمانه یوق قرداش.

۱۹- ع۲، ع۴، ع۷، ف، ب‌خ: بر ایام دور. ع۳، ع۸: بو بر ایام دور.

۹۵

۱. اسلار الدین چیقه دولت همایم
۲. دعا قیلیب دوکر بولدیق یاشیمز
۳. دیلاگیم دوش ایلا گوزل اللهیم
۴. ارسگین بولدی گیتدی قزلباشیمز

۵. خضر گزان چولده ایل‌لار یایلسون
۶. یورت بنامز قایم بولسون قویولسون
۷. چله مست نرلاریمز بارچه آیلسون
۸. بر سفره‌ده ادا بولسون آشیمز

۹. درویش‌لار کونگلی جمع دورسون نمازه
۱۰. یگیت‌لار یغلسون صحبته سازه
۱۱. ایلیمز اولاشدیر سویلمز یازه
۱۲. توقسان دولوب تمام بولسون قیشیمز

۱- ع۱، ع۸: ب‌خ: چیقسه.
۲- ب‌م: اولدیق یاشیمز.
۴- ل۴: ارسکون بولدی کتدی غریب باشیمز.
۶- ع۱: یورت پنامیز. ب‌خ: تورت بنامز.
۷- ع۱، ب‌خ: چلّه کش. ع۸: چلّ مست. ل۴: شلّه کش مردلرمز تمام آیلسون.
۸- ع۲: صرفه ده. ب‌ک: بر صرفده.
۹- ع۷: جم بولسون نمازه. ل۴: درویشلار جم تورسین کونکل نمازه.
۱۰- ع۷: یکیت لار جمع بولسون صحبته سازه. ل۴: صحبتده سازده.
۱۱- ع۱، ب‌خ: بر کوریه یازه. ل۴: ایلمز اولاشتر بر تورفه یازده.

۱۳. تورکیـلار باغلاسـاق بـر یـره بیلـی
۱۴. قوریـدور قلزمـی دریـای نیلـی
۱۵. تکـه یُمـوت گوکلنـگ یـاذر آل‌ایلـی
۱۶. بـر پادشـاه قوللیـق ایتسـه باشـیمز

۱۷. مختوم‌قلـی دویـدی جانینـگ دیرلیگنه
۱۸. مسـلمانی قویمـه کافـر خوارلیغنـه
۱۹. رواج برگیـن یمـوت گوکلنـگ برلیگنـه
۲۰. اول کمال‌خـان اوغان بولسـون باشـیمز

۱۳- ع۲: ترکیا باغلاسه بر ییره بیلی. ع۳: توکیان باغلاسه بریر بیلی. ع۴، ب‌ک: ترکیا باغلاسه. ع۷: سنی یانی باغلاسه بیر پیره تیلی. ب‌م: ترکیا باغلاسه بیر بیرکا بیلی. ع۸: سیناء باغلاسه بربرکا بیلی. ل۴: ترک ایتوب باغلا ساق بر یرده سیلی.
۱۵- ب‌م، ع۸: تکه کوکلانک یوموت یزر آل ایلی. ل۴: کوکلانک هزارس ایلی.
۱۶- ع۸، ب‌خ: اتساک باشمز. ل۴: بر پادشاه غه قوللق اتسک باشیمز.
۱۷- ب‌م: محتومقلی تیدی.
۱۹- ل۴: رواج برکیل تکه یاومت ایرلیکنه.

۹۶

۱. روز محشر شکایت ایدار الینگدین
۲. رسوالیغینگ بودور سنینگ غیبت‌کش
۳. عمرینگ یله برمه آزمه یولینگدین
۴. آغرتماغین ایلینگ گونینگ غیبت‌کش

۵. بولوت کمین یوکریب برق کمین گورلار
۶. گاهی بوزدین تخت‌لار آتشین یرلار
۷. قاطر دیک چیانلار بوغره دیک مارلار
۸. بدنینگ دین سورار قانینگ غیبت‌کش

۱- ع۴: شک ایدار لار. ع۷، ع۸: اولوغ کون دور محشر کونینده. ت۱: مهشر. ع۹: الیندین. ب‌خ: شکایت ایدار اوزینکدین. ل۳: ایدار تیلینکدین. ل۴: شکات ایدر.

۲- ل۳: بو دور سنده. ل۴: سؤل لوغنک.

۳- ع۷: اکر بولسانک سنی یالیق یولینده. ع۸: اکر بولسنک سنّیالیق یولنده.

۴- ع۷، ع۸: کفر لیککا چکر راینک غیبت کش. ل۴: کونون غیبت کش.

۵- ع۱: بولوت کمین بوگریب. ع۷: ملک لار کوتاریب‌کرز لار اورالار. ت۱: برق کمین کوزلاب. ل۴: بولوت بوکرایور برق کبی کورلار. ل۱: برق کمین مارلار. ع۸: ملک لار. کوتاریب‌کورز لار اورار لار. ب‌خ: کورز لار. ت۲: بولوتدیک پورکوروب برق.

۶- ع۱، ع۸: اندامینک دین سو دیک آقار زهر لار. ب‌م: کابوزدین تویور آتشین یرلار. ت۱: کاه بوزدان تخت لار. ل۴: کاهی بوضدین صووق آتش یرلار. ع۹: کا بوزدین تحت لار آتش دین یرلار. ل۳، ت۲: کاه بوزدین تختلار آتشدین یر لار. ل۲: کاریوزدین.

۷- ع۲، ت۲، ل۳، ع۴، ل۱، ع۹: بغره تک مویلار. ع۷، ع۸: دورارلار خشلاشیب یانینکده مارلار. ت۲: بوغره دیک مویلار.

۸- ع۴: بوینینک دین سورار. ب‌م: بدنینگ دین قانینگ. ت۱: اندامینگ دین. ل۳: بوینینگدین قانکی سورار غیبت کش. ل۴: بدنکنی صورار سنینک غیبت کش. ب‌خ: بدنینک دین سورار سنینک غیبت کش. ت۲: بوینونکدین سورار لار قانینک غیبت کش.

۹. حالینگ گوران فغان بولوب آغلارلار
۱۰. اوزینگ سجّین آتلی جایده باغلارلار
۱۱. تلینگ چکیب دمیر بیلان داغلارلار
۱۲. قره بولور شول گون یوزینگ غیبت‌کش

۱۳. یمان سوز آیرار یخشی دوستینگدین
۱۴. گناهینگ آغرامی باسر اوستینگدین
۱۵. جهنّم ایچنده تموغ آستیندین
۱۶. فلک لاره چیقر اوینینگ غیبت‌کش

۱۷. مختوم‌قلی آیدار ایلینگ گوزیندین
۱۸. دوشیبان‌خواربولسنگ‌گورگین‌اوزینگدین
۱۹. تلینگی چکماسنگ حرام سوزینگدین
۲۰. بللی بی باد بولور دینینگ غیبت‌کش

۹- ع۳: کوران فزمان بولوب. ع۴، ب‌م، ل۲: کوران فرمان بولوب. ع۷، ع۸: هیوای ایدیب‌کوران سنی آغلار. ت۱: فریاد بیله یغلار لار. ل۱: خالینک فرمان بولور آغلار لار. ل۳، ت۲: حالینک کوروب فرمان بولیب آغلار لار. ل۴: حالینک کوران فرمان بولور آغلارلار.

۱۰- ت۱: سنی سجین آتلی جایده باغلار لار. ل۴: اوزینکنی سجین آتلی جا به باغلارلار.

۱۱- ع۷: تیلینک دمر بر لان داغلار لار. ت۱: دیکینک توتوب دمور بیله داغلار لار. ع۸: تلینک توتوب. ب‌خ: قیزغین تمیر بیلان تلینک داغلار لار. ل۴: اوتلی تمر تلنک داغلار لار.

۱۲- ع۳: شول کون یوزینک غیبت کش. ت۱: قره بولور شونده کونینک غیبت کش. ب‌خ: ل۲: شول کون کونینک. ل۳، ت۲: قره بولور اولکون کونینک غیبت کش. ل۴: قره کونلار سنکا بولور غیبت کش.

۱۳- ع۷، ع۸: بردم قورتلمز تموغ نارینیدن. ت۱: بر یمان ار آیریر. ع۹: دوستندین. ل۴: شیرین دوستنکدین.

۱۴- ع۷، ع۸: ایچنک زهر بولور یلان زهرینیدن. ل۴: کناهنک قدر باصار.

۱۵- ع۳، ت۲: تموغ آستنکدین. ع۷، ع۸: شول عذابنک حسرتندین زارینیدن. ت۱: جهنم ایچندین تموغ آستندین.

۱۶- ب‌م، ل۲: ملک لاره. ل۴: چقار آهی غیبت کش.

۱۷- ع۷، ع۸: مخدوم قلی چاغیر سنی یا سبحان. ت۱: مختومقلی دیار ایلینک کوزیندین. ت۲، ل۳: الینک کوزیندین.

۱۸- ع۷، ع۸: یولدا ش قیلغین محشر کونینده ایمان. ت۲: خوار قالسنک.

۱۹- ع۷، ع۸: دوغری کزکین نه یخشی دی نه یمان. ت۱: دیلینک نی یغماسنک حرام سوزینکدین.

۲۰- ع۷، ع۸: اکری بولمه توزات یولینک غیبت کش. ب‌م: بلی بیداد بولور. ت۲: بلی بر باد.

۹۷

۱. حق سـنی راینگا قویمیـش جهانده
۲. اده بیلانینگ ایتگین مونده چلیم‌کش
۳. دیـوان قوران گونی حسـاب جاینده
۴. جوابینـگ نامـه‌دور آنـده چلیم‌کش

۵. قوّتینـگ کملـدار گوجینـگ آزالـدار
۶. کیفـی کلّه گلسـه عقلینـگ آزدیرار
۷. سونگنگی سیزدیرار تنینگ قزدیرار
۸. بـر نشـانه بـودور سـنده چلیم‌کش

۱- ل۲: راینک بیله.

۲- ع۲، ع۳، ب‌م، ف، ل۲: بیلانینک ایت مونده. ف: چلم کشی. ل۳: هر نیمه قیلسانک مونده. ل۴: آغزینک تولی توتون مونده.

۳- ع۱، ب‌م، ل۱، ف: دیوان قوریلان. ل۴: محشر کوننده حساب جاینده. ع۳: دیوان قوریلوبان حساب جاینده. ع۹، ل۲: دیوان قوریلان کون. ت۲: دیوان قورولار کونه حساب. ل۳: دیوان قورولانده حساب.

۴- ف: چلم کشی.

۵- ع۱، ع۶: کوجنک آزالدار. ب‌م، ع۹، ل۴: کوجینک اوز دورور. ت۲: کوجیننک کیتا دور. ل۳: کوجینک کیتارور.

۶- ع۱: عقلنک آزالدور. ف- ده: یو. ل۴: کیفنک کللّه کلسه.

۷- ع۱: اتنک سارالدور. ع۳: اتینک سزدورور. ب‌م، ب‌خ، ل۲: سونکینک قیزدیرور اتنک سزدیرور. ل۴: سویاکینک قز دورور اتینک سزدورور. ل۳، ف: سیکنکی قزدیرور اتنک سیزدورور. ع۹: سوکاکنک سیزدورور. ت۲: یوتیکنکی سیزدورور اتنک قیزدورور.

۸- ف: چلم کشی.

۹. ال گوترگیـن بویله ناحق تالاشـدین
۱۰. پولینگ کویار جانینگ یانار بو باشدین
۱۱. ارته قرنینگ دولـدورارلار آتش دین
۱۲. زخمی چیقمـز قالور جانده چلیم‌کش

۱۳. ایکـی دنیا یخشـی لیق یـوق اگریه
۱۴. کشی بولسـنگ قدم قویغین‌دوغریه
۱۵. بـی نمـازه غیبت‌کشـه اوغریـه
۱۶. یولداش بولـور یاوز گونده چلیم‌کش

۱۷. مختوم‌قلی مـولام جاندین یاقین‌دور
۱۸. چلیم بر شور سو دور، تن بر زمین‌دور
۱۹. ایمـان بر تلکی دور گوره بر هین‌دور
۲۰. تلکی توسسا دوزمز هینده چلیم‌کش

۹- ل۳: بویله نا ح بد ایشدین.
۱۰- ع۳، ل۱: فولینک چویر جانینک ینار بو باشدین. ع۶: می نینک جوریر جانینک ینار بو باشدین. ف: بیلنک کویار جانینک ینا بو باشدین. ع۹: بیلینک چویرلار جانینک ینار بو باشدین. ت۲: بیلونک چورور جانینک یانار بو باشدین. ل۲: پلینک چوریر جانینک. ل۳: بیننک چورار جانینک کویار بو باشدین.
۱۱- ب‌م: تولدیر لار. ل۴: قارنکنی تولتورور لر تانکله آتشدین.
۱۲- ع۴، ع۹: ف: چلم کشی. ب‌خ، ل۴: جانده قالار.
۱۴- ل۴: آدم بولسنک.
۱۵- ع۳، ل۴: بی نماز غیبت کشه اوغریه.
۱۶- ع۱، ف، ع۳: یولداش بولور یمان کونده. ب‌خ: یاویز کونده یولداش بولور چلم کش. ل۴: محشر کونی یولداش بولور چلیم کش.
۱۹- ع۲، ع۳، ع۴، ف، ل۲: این دور. ب‌خ، کوده برایندور. ت۲: کور بر هیندور.
۲۰- ع۲: اوندە چلیم کش. ع۳، ع۴، ب‌خ: اینده. ب‌م: تلکی توسّا دوزه بیلماز چلیم کش. ف: چلم کشی ل۴: تلکی توشسه توزه بلمز چلم کش.

۹۸

۱. آسمانینگ یوزلاری منوّر بولسه
۲. زمین یاشیل گیب لاله گتیرمیش
۳. ایل ایچنده یخشی گورلان جوان لار
۴. عاشقینه یوز منگ نازلار گتیرمیش

۵. بر آقان یریندین آقرمیش آریق
۶. من منلیک ایدانینگ طنابی چویریک
۷. مرددین آشنا توتسنگ آبروینگا شاریک
۸. نامرد آشناسینه حیله گتیرمیش

۹. هر کیم گزار بو دنیاده بر حیله
۱۰. یورگین آتا بابا یوریگان یوله
۱۱. بایتال یاپاغیسین چکرمیش چوله
۱۲. اشک کورّه‌سینی کوله گتیرمیش

۱- ع۳: آسمانینک یوزینده منور بولسه. ب‌م: آسماندین نور یغسه منور بولور.
۲- ب‌م: لاله کتورور.
۳- ع۱، ع۳، ب‌خ: خدا بویروغیندین آیرلان جوان.
۴- ب‌م: ناز لار کتورور. ع۱، ع۳، ب‌خ: اویناشیندین حرام کوله کتیرمیش.
۵- ب‌م: اوّل آقان.
۶- ع۳: تنافم چوریک. ب‌م: اوزین اوکانلارینک طنافی چویریک.
۷- ب‌م: مرده آشنا بولسنک آبرینکه شاریک.
۸- ب‌م: نامرد یولداشینه حیله کتورور.
۹- ب‌م: اهلی مسلمانه اتماکین حیله.
۱۰- ب‌م: یورکین آتا بابا نینک کورکان یولنه.
۱۲- ب‌م: کوله کتورور.

۱۳. هـر کیـم اوز آدینـه مُهـر قازدیـرار
۱۴. یازیلان تقدیـری کیمسـه بوزدیرار
۱۵. ایکی نینگ سـیلاغی برنـی آزدیرار
۱۶. تایـاق بـر دالینـی یولـه گتیرمیش

۱۷. مختوم‌قلـی گر دویورسـنگ بر آجی
۱۸. معلوم دور تاپر سـن بو یرده حجی
۱۹. تاکـه مردلیـک ایتسـه آدم بی وجی
۲۰. هر مجلس ده یوز یول تله گتیرمیش

۱۴- ب‌م: تنکرینی بیلماین کیمسه بوزدورور.
۱۵- ع۳، ب‌م: سیلاغی. بیرین.
۱۶- ب‌م: یوله کتورور.
۱۷- ب‌م: مختومقلی تویر سانکز بر آجی.
۱۸- ع۳: مالیم دور تفار سن اورته ده حجی. ب‌م: مونده جبر ایتسانک آخرده خرجی.
۱۹- ع۳: مرد لیک اتسه آدمی نینک بی وجی. ب‌م: ایله بیک لیک ایدان آدم بی وجی.
۲۰- ب‌م: هر میلسده یوز منک تیله کتورور.

۹۹

۱. غـوث اره برابـر بـر کیمسـه یـوق‌دور
۲. تـرک دنیـا بولـوب چیقیـب اوتورمیش
۳. اوتـر بـر منـزل دور نظـر حقـدور
۴. اول فـرش اعلایـه چوکـوب اوتورمیش

۵. دو تـن سـاغ سـولینده امیـن دیورلار
۶. سـاغینداقی گوگـه ایـلار تدبیـرلار
۷. سـولینداقی یـره سـرانجام بیـرلار
۸. یـر انجامـی بیـلان باقیـب اوتورمیـش

۹. آنگلادیغیـم ایشـی ایلاسـام اظهـار
۱۰. باب حقدین کشف اولمیش دور بو اسرار
۱۱. ینـه اوتاد دیـورلار تـورت کیمرسـه بار
۱۲. دنیانینگ تورت کنجین چکیب اوتورمیش

۱- ع۲، ب‌م، ل۴: عوث اره برابر بر کیمسه یوق دور. ل۱-ده: یوق. ت۲: غوس آیره برابر برکیمسه یوقدور.

۲- ل۱-ده: یوق. ل۴: دنیاه.

۳- ع۱: منظر حق. ع۴: نظریم حق دور. ب‌م، ت۱: اقطاب بر منزلدور نظری حقدور. ل۱-ده: یوق. ل۴: اوتاد بر منزیلدور. ع۸: اوقات بر منزل دور. ت۲، ع۹، ل۲، ت۲: اوتا بر منزل دور.

۴- ع۴، ل۴: عرش اعلایه. ل۱-ده: یوق.

۵- ع۴: توتان ساغ قولوندین آچر من دیرلار. ل۴-ده: «دو تن» سوزلاری یوق. ل۱-ده: یوق. ع۸: توتن ساغ. ل۳، ع۱: توتان. ع۹: توتان سولیندین. ع۷، ع۲، ب‌م، ت۲، ت۱: امامین.

۶- ل۱-ده: یوق.

۷- ل۱-دهک یوق. ل۴: بریر لار.

۸- ع۴: سرنجامی بیله. ب‌م: سرانجامی بیله. ت۱، ع۹: یر انجام بیلا. ل۱-ده: یوق. ع۸: یره انجام بیله. ل۴: بر انجام برله.

۹- ع۴: آنکلادیغمچه ایش ایلاسم اظهار. ت۱، ل۱-ده: یوق. ع۹: ایشیم. ل۴: انکلادکچه.

۱۰- ع۴: باب حقده کشف اولماز دور بو سر لار. ت۱-ده: یوق. ل۴: باری حقدان کشف اولنمش بو اسرار.

۱۱- ع۴: ینه اوتا دیرلار بر کمسه بار. ت۱، ل۱-ده: یوق. ع۸: ینه اوتات.

۱۲- ع۲، ع۴: تورت بورجین توتوب اوتورمیش. ب‌م، ع۹: کونجین توتیب اوتورمیش. ت۱، ل۱-ده: یوق. ع۸: بو دنیانینگ کنجین. ل۴: دورت کوشه سنگ چکیب.

۱۳. شـونچه آریغ شـونچه پاکدور ذاتلاری
۱۴. جهانـی چیـن یاقـار انـدک اوتـلاری
۱۵. یـدی ار بـار بُـدلادور آتـلاری
۱۶. بولاجق شر ایشلاری قاقیب اوتورمیش

۱۷. حقیقـت یولینـده خبرلـی ارلار
۱۸. بو سـوزیم اشـتگاچ چین قـولاق بیرلار
۱۹. بـر اون ایکـی ار بـاردور رقبـا دیـورلار
۲۰. اون ایکی ایشی بوینه داقیب اوتورمیش

۲۱. بـولار جهانـه جـان جهـان گویـا تـن
۲۲. آیدایـن بیانیـن قـولاق برگیـن سـن
۲۳. آتـلاری نجیـب دور اوزلاری چهـل تـن
۲۴. اربعیـن ده مـدام اوقیـب اوتورمیـش

۱۳- ل۱-ده: یوق. ت۲: آری. ل۴: چونجه آری.
۱۴- ع۷، ع۸: جهان ایچره یاقر. ل۱-ده: یوق. ع۹: یاقار آنینگ. ل۳: جهانی چون یقار. ل۴: یقار اندی اوتلاری.
۱۵- ت۱: بدالله دور. ل۱-ده: یوق. ع۸: یدی آر بار بده لار دور آتلاری. ل۴: ینه یدی ایر بار بُد لادور.
۱۶- ع۷، ع۹، ت۲: شر ایشی. ل۱-ده یوق. ع۸: بولاچق شر ایشی. ل۴: اشلری قایغروب اوتورمش.
۱۷- ل۱-ده: یوق. ل۴: یولندین خبارلی ایرلار.
۱۸- ع۷: قولاق برور لار. ل۱-ده: یوق. ل۳: چون قولاق بیرلار. ل۴: اشتدنگ چین بو فیرلار.
۱۹- ع۴، ب‌م، ت۲-ده: «بر» سوزی یوق. ت۱: بر اون ایکی ارباب رقیبا دیرلار. ل۴: ینه اون ایکی ار بار رقباه دیرلار. ل۱-ده: یوق. ل۳: ینه اون ایر بار دور.
۲۰- ع۱، ت۲، ل۳: اون ایکی آی بو دنیا داقب اوتورمیش. ع۷، ب‌م، ت۱، ع۸: اون ایکی آی بویونینه. ل۱-ده: یوق. ل۴: اون ایکی آیی بوینه.
۲۱- ع۷، ع۸: مونلار جهانه جان جهان کویا تن. ل۱-ده یوق. ل۴: بولار جهانه جان جانه کویا تن.
۲۲- ع۴: آیتاین دیاین قولاق. ل۱: آیتایوم بیاننگ قولاق توتقیل سنک.
۲۳- ع۲، ع۷، ع۹: آتلارینه نجبا دیرلار اوزلارینه چهل تن. ع۴: آدی نجبا دور قرق کشی چهل تن. ل۳، ل۴: آتلاری نجبا دور اوزلاری. ع۸: آتلارنه بجا دیرلار اوزلارنه چهل تن.
۲۴- ع۴، ل۴-ده: «اربعین ده» دین سوزلاری یوق. ل۴: مدام اوقوب اوتورمیش.

۲۵. یدینجی گروه نقبادور بیلینگ
۲۶. اوچ یوز ار دور سوزه بر قولاق سالینگ
۲۷. اوچ یوز آلتمیش آلتی اران هر سالینگ
۲۸. هر گونینه برنی گیب اوتورمیش

۲۹. بولاره آراشان دوشرلار جوشغه
۳۰. سالور دنیا مستین حقیقت عشقه
۳۱. افراد امنا دیورلار بولاردین باشقه
۳۲. خلق لاری ملامته یاقیب اوتورمیش

۳۳. مختومقلی آیدار دوستلار من گمراه
۳۴. حیران قالدیم بر منزلده تاپمای راه
۳۵. بولار منی ایتدی اوزلارینه همراه
۳۶. یانیق باغریم یاشین دوکوب اوتورمیش

۲۵- ع۴: ینه نچه کیمسه نقبا بیلینگ. ع۷، ع۸: یدیلانجی کروه نقبا دور بیلسنگ. ب‌م: گروهی. ت۱-ده: یوق. ل۱: یدیلانجی سرده نقبا دور بیلینگ. ل۳: کروهی نجبا بلینگ. ع۹: یدیلنجی کروه رقبا دیرلار بیلینگ. ل۴: ینه یدی لانجی کروه نقبا دهر بلنگ.

۲۶- ع۴-ده: «بر» سوز یوق. ت۱-ده: یوق. ل۱: بر قولاق برینگ. ع۹: اوچ ار دور سوزه بر قولاق سالینگ. ل۴: اوچ یوز ایر دور بولار بر قولاق صالونگ. ۲۷- ت۱-ده: یوق. ل۴: آلتی دور هر یلنگ.

۲۸- ع۱، ع۲: نکب اوتورمیش. ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸: نکیب اوتورمیش. ت۱-ده: یوق. ل۱: بیری یکب. ل۴: هر کونه بری تکلب اوتورمش. ع۹: هر کوننه یری نکیب اوتورمیش. ت۲: هر کونکه بر نکیب اوتورمیش. ل۳: هر کونکا بریسی نکیب اوتورمیش.

۲۹- ع۲: بولار نظر ایدار دوشرلار جوشغه. ع۴، ع۹: بولار نظر ایتار توشارلار جوشغه. ب‌م، ل۱: بولار نظر ایدان توشار جوشغه. ل۳: بولارینگ نظری دوشارلار جوشغه. ل۴: بولاره نظر ایدان توشارلار شادقغه. ت۱: بولاره اوغراشان. ع۸: بولار نظر ایدان دوشرلار. ت۲: بو لار نظر دوشار جوشغه. ۳۰- ع۴: سالور دنیا دوستین حقیقت عشقه.

۳۱- ع۴، ت۲: افراد میناو. ع۷: مناد. ب‌م: افراد المنادیرلار بولار دین یاشقه. ت۱: افراد استاد دیرلار بورلار باشقه. ل۱: افراد نادیرلار. ع۸: افزد مناو دیرلار. ع۹: افراد منا دیرلار. ل۳: مینات دیرلار.

۳۲- ع۲، ب‌م، ل۱: خلق لار ملامه باقیب اوتورمش. ع۴: خلق لاره ملامت داقیب اوتورمیش. ل۴: خلق لار ملامتین یاقیب اوتورمش. ع۴: خلق لار ملامت لار تاقیب اوتورمیش. ل۳، ت۲: حاقلار ملامت یاقیب اوتورمش.

۳۳- ت۱: مختومقلی دییار من دوستلار کمراه. ل۴: مختومقلی دیار دوستلار من کمراه. ۳۴- ل۱: سر منزلده.

۳۵- ع۲، ع۷، ع۸: اوچ یوز کلوب اوتدی اوزلارینه همراه. ب‌م، ت۱، ع۹، ل۴: اوجیوز کلیب ایتدی اوزلارینه همراه. ل۱: اوچ یوز کلیب آلدی اوزلارینه همراه. ۳۶- ب‌م: بغرین. ت۱: یانیقب بغریم. ل۴: باغریم باشین.

۱۰۰

۱. آغـه‌لار مجنون داغـی نینگ
۲. باشیندین دومان گیتمزمیش
۳. منکـره بیلینـگ برماگیـن
۴. کونگلیندین گمان گیتمزمیش

۵. قویونه قرداش بولمز قورتدین
۶. دیـلاک ایتمه هـر نامرددین
۷. تـا اولینچه قـوچ یگیت دین
۸. مـزراق دور کمان گیتمزمیش

۹. غافـل آدم اوغلـی بیلمـز
۱۰. اولومنـی یادینـه سـالمز
۱۱. مالینگ ملکینگ آسسی برمز
۱۲. یانینگدین ایمان گیتمزمیش

۱- ع۹، بخ: ایل لار ای مجنون تاغنینک. ع۲، ع۴، ت۲، بم، ل۳: ایل لار هی مجنون. ع۳، ل۴: یرانلار مجنون.
۲- ع۲، ع۴، بم، ع۸: سریندین دومان. ل۴: کتمز ایمش.
۳- بم: منکره بیلین برکانینک. ل۴: منکره سر بر ماکیل.
۴- ع۸-ده: «گمان» سوزی یوق. ل۴: کونکلدین کمان کتمز ایمش.
۵- ل۴: قویه قرداش بولمز قوزیندین.
۶- ع۱، ع۷، بخ: ایتمانک. ع۹: دیلاک ایتمه هر ملهیدین. ل۳: هر نامردین. ل۴: تلک بتمز بر نامرددین.
۷- ع۹: قوچ یکیدین. ل۴: خوش یکتدین.
۸- ع۳: مزرخ دیر کمان. ع۷: مرحمت کمال کیتمز میش. بم، ع۸: مرصع کمال کتمز مش. ل۴: سرندین کمال کتمز ایمش. ع۹: مرزخ کمال کیتمز میش. ت۲: مزاح کمان کیتمز میش. ل۳: فرح یتار زیان کیتمز مش.
۹- بخ: غافل آدم اوغرین بیلماز.
۱۰- ل۴: اولمنی هیچ یاده صالمز.
۱۱- بم: اسّی قیلماز. ت۲: اصی کیلمز. ل۴: مال ملکنک هیچ فائده قلماز.
۱۲- ع۱: یادینکدا یمان. ل۴: کتمز ایمش.

۱۳. زمانه یاقین گلانده
۱۴. یری گوگی سو آلانده
۱۵. الله‌دین غیری اولانده
۱۶. اون سکز مکان گیتمزمیش

۱۷. یر بیله گوکدن قوّتلی
۱۸. شول عزرائیل‌دین هیبت‌لی
۱۹. باش کشی نینگ حریش آتلی
۲۰. اونگیندین یلان گیتمزمیش

۲۱. عاشق لار ترک جان ایتسون
۲۲. گوزده یاشین روان ایتسون
۲۳. قوچ یگیت‌لار احسان ایتسون
۲۴. احسانی رایگان گیتمزمیش

۲۵. مختوم‌قلی قالغین درده
۲۶. ایشینگ دوشینجه هر نامرده
۲۷. قیامت گون جومرده
۲۸. دوزخ لار زیان ایتمزمیش

۱۴- ع۲، ع۴، ب‌م: سیل آلانده. ل۴: یر کوکی.
۱۶- ع۱- ده: «کتمز میش» سوزی یوق. ب‌خ: اول سکز. ل۴: کتمز ایمش.
۱۷- ب‌خ: یر بیلان.
۱۸- ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: اول عزرائیل.
۱۹- ع۲: پش کشی دین حریش آتلی. ع۴، ع۷، ع۸: باش کشی دین حریش آتلی. ب‌م: باش کشی دور حریش آتلی. ع۹: بیکششدور خریش آتلی. ل۴: قریش آتلی.
۲۰- ل۴: کتمز ایمیش.
۲۲- ع۴: یاشین سیل ایتسون.
۲۳- ع۴- ده: «ایتسون» سوزی یوق. ل۴: خوش یکت لار.
۲۴- ع۱- ده: «کیتمز میش» سوزی یوق. ع۹: احسانی زیان کیتمز مش. ل۴: کتمز ایمش.
۲۶- ع۴: ب‌م- ده: «هر» سوزی یوق. ب‌خ: ایشینک دوشماسون هر نامرده. ل۴: توشماسین.
۲۸- ل۴: کتمز ایمش.

۱۰۱

۱. ایلکی آسمان توتمیش اختردین زینت
۲. فرشته‌سی باردور سغر صورتلیغ
۳. آدی رفعا اصلی یاشیل زمرّد
۴. بیک لاری باردور اسمعیل آتلیغ

۵. ایکنجی قت گوگنی دیسام بو باشدین
۶. آدی ازقلون دور اصلی کُموش دین
۷. فرشته‌سی باردور بورگت صورتلیغ
۸. بیک لاری باردور قبائل آتلیغ

۹. اوچنجی گوک رنگی آینمز اوتدین
۱۰. آدی قیدوم اصلی قزیل یاقوتدین
۱۱. فرشته‌سی باردور بوری صفتلیغ
۱۲. بیک لاری باردور کوکبائل آتلیغ

۱- ت۱: اولنی قت آسمان. ب‌ک: ایکی قت.
۲- ل۲: آدی رقعا.
۳- ع۳: آدی رقیعا. ع۷: آدی رقغا. ب‌خ: آدی رقعه.
۴- ع۴: اسمائل. ع۷: آسماغیل. ب‌م: بار اسماغیل.
۵- ع۲: ایکی قت کوکی. ع۳، ل۲: ایکنجی قت آدی دیام. ع۴: آدی ارقون. ل۳: کوکی.
۶- ع۱: آدی ازقلون اصلی آلتون کموشدین. ع۳: آدی ارقیدوم. ب‌م، ع۸، ب‌خ: آدی آرقلون دور. ت۱: آتی ایرقلون دور. ل۲: آدی ارقلون اصلی.
۷- ت۲، ل۳: بوری صورتلیغ
۸- ت۲، ل۳: کوکائل آتلیغ.
۹- ع۳: رنکی دینمز اوتدین. ب‌م: اوچونجی کوک سنکی اینمز اوتدین. ب‌ک: اوچنجی قت کوک رنکی آینمز اوتدین. ت۲: اوجونجی قت اورنکی آینماز اوتدین. ل۳: اوچونجی قت رنکی آینماز اوتدین.
۱۰- ع۴: آدی قمّوم اصلی قزیل التوندین. ت۱: آتی ارقیون دور. ل۲، ل۳، ت۲: آدی قبدوم.
۱۱- ع۱، ع۷، ب‌م، ع۸: بوری صورتلیغ. ع۴: بورکوت صفتلی. ل۲، ت۲: بورکوت صورتلیغ. ل۳: موری صورتلیغ.
۱۲- ع۴: بیوک لاری باردور کوک بائل اتلیغ.

۱۳. تۇردنجى قت آسمانى سورسنگ نادين دور
۱۴. آدى ماغـون اصلـى آق هنجـى دين دور
۱۵. فرشته‌سـى بـاردور آق آط صفتليـغ
۱۶. بيـک لارى بـاردور نونيائـل آتليـغ

۱۷. باشـنجى قت گوگى سوراسـنگ مندين
۱۸. آدى رتقـا اصلـى قزيـل آلتوندين
۱۹. فرشته‌سـى بـاردور حـور صفتليـغ
۲۰. بيـک لارى بـاردور صفطائـل آتليـغ

۲۱. آلتنجى قـت گوگى سويلاسـام ياددين
۲۲. آدى دفنـا اصلـى سـارى ياقوتديـن
۲۳. فرشته‌سـى بـاردور دنـدان صورتليـغ
۲۴. بيـک لارى بـاردور عبائـل آتليـغ

۱۳- ع۱، ع۳، ب‌م: نه دور. ع۷، ت۱: تورتلانجى. ب‌ک: آسمان سورسنگ. ب‌خ: سورسنک نادور. ت۲: سورسانک يادينديور. ل۳: تورتونجى کوک ينه سورسانگ نادينديور.

۱۴- ع۲: انجودين. ع۳: آدى زيون. ب‌م: آق اينجود دور. ب‌ک، ل۲، ل۳: آق اينجودنديور.

۱۵- ع۸، ل۳، ت۲: آق آط صورتليغ.

۱۶- ع۴: بيوک لارى بار دور نون بائل اتليغ. ع۷: نور بائل العاتليغ. ب‌م، ع۸، ل۲: نونبائل.

۱۷- ع۲، ع۷، ب‌ک، ت۲: سورسنگ بو باشدين. ع۴، ل۲: سورشسنگ مندين. ب‌م: سوراسنگ ندين. ت۱: بيش لانجى قت کوکنى سورسنگ مندين. ع۸: سورسانگ نادين. ل۳: قت کوکنى.

۱۸- ع۲: آدى رنقا. ع۷: آدى تقا. ت۱: آتى رتعا. ع۸: آدى رفتا. ب‌ک: قزل ياقوت دن. ت۲: آدى رفعه. ل۳: آدى رقغه.

۱۹- ع۱: خوراز صفتليغ. ب‌م، ع۸: حور لار صورتلغ. ب‌ک، ل۲: حور لار صفتلى. ب‌خ: فرشته سى بار دور خورز صفتلى. ت۲: موری سورتليغ.

۲۱- ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ب‌ک، ل۲: آلتنجى آسمانى سويله سم ياتدين. ت۱: آلتنجى آسمانى سوزلاسام ياتدين. ل۳: قت کوکنى.

۲۲- ع۳: ساری ياقوتدين. ع۴: آدى دقنا. ب‌خ: آدى رفنا.

۲۳- ع۲، ع۷، ب‌ک، ب‌خ: دلدان صورتليغ. ع۴، ت۱: ولدان صفتلى. ب‌م، ع۸: آدم صورتليغ. ت۲: سورتليغ. ل۳: ولدان.

۲۴- ع۴: رعنائل اتليغ. ت۲: تور بائل آتليغ.

۲۵. سوراسانگ یدینجی قت گوکداکی سردین
۲۶. آدی عجیبا دور آسمانی نوردین
۲۷. فرشته‌سی باردور آدم صفتلیغ
۲۸. بیک لاری باردور نوربائل آتلیغ

۲۹. یر و آسماناقی بولغان سرشته
۳۰. نظام برگان ایرور شول تورت فرشته
۳۱. میکائیل اسرافیل عزرائیل آتلیغ
۳۲. توردنجی باردور جبرایل آتلیغ

۳۳. مختوم‌قلی فاش ایلاسنگ سرینگ هم
۳۴. ایه‌سی بار دریانینگ هم یرینگ هم
۳۵. یرینگ بیگی دور صرصائیل آتلیغ
۳۶. دریالار بیگی قرقائل آتلیغ

۲۵- ع۷: یدیلانجی قت کوکدین. ت۱: یتی لانجی کوکداکی. ت۲-ده: یوق. ل۳: یتنجی کوکنی سوراسنگ بزدین.
۲۶- ع۱، ب‌خ: عجیب دورار. ع۴: آدی عجبا. ع۷: آدی دور عجبا آسمانی نوردین. ت۲-ده: یوق. ل۳: آدی عجیبا دور اصلی هم نوردین.
۲۷- ع۳، ع۴، ت۱، ب‌ک: آدم صورتلی. ب‌م، ع۸: باردور دلدان صفتلغ. ت۲-ده: یوق. ل۲، ل۳: آدم صورتلیغ.
۲۸- ع۳: بار دور روحائل آتلغ. ت۲-ده: یوق. ل۳: توربائیل آتلیغ.
۲۹- ب‌م، ع۸: یدی آسماناقی. ت۱، ل۳: یرده آسمانده غی بولان سررشته. ب‌خ: بر و آسمان بارچه بولغان سرشته.
۳۰- ت۲: اولتورت فرشته.
۳۱- ع۴: عزرائل بیله.
۳۲- ت۱: تورت لانجی.
۳۳- ل۳: باش ایلسنگ.
۳۴- ع۴: ایرسی بار دور دریانینگ هم یرینگ هم. ع۷: ایه سی بار دور دریا لارینگ یرینگ هم. ب‌م، ع۸: ایه سی بار دریانینگ هم دوزینگ هم.
۳۵- ع۳: یرینگ بیوکی بولسه صرصر آتلیغ. ب‌م، ب‌ک: یرینگ بیگی بولسه صرصائل آتلیغ.
۳۶- ب‌م-ده: «بار» سوزی یوق.

۱۰۲

۱. عاشـق ازل مـن سـونام مـن سـنگا
۲. نـه ادب اکـرام بـار ایلدیـن اویالمـاق
۳. التفـات ایتمادینـگ هرگـز سـن منـگا
۴. ایلامـز بـو ایشـی بـر قـره قالمیـق

۵. منیم دی عشقینده چوخلار سن یارینگ
۶. گوندیـز گرفتارینـگ گیجـه‌لار زارینگ
۷. عمریـم پایمالینـگ جانیـم نثارینـگ
۸. بولسـایدی وصلینـگا بـر چـاره قیلماق

۹. اگـر کـه هیچ ایسـام سـانه گلـور من
۱۰. خشـک استخوان ایسـام قانه گلور من
۱۱. مُرده صد سـال ایسـام جانـه گلور من
۱۲. بولسـایدی بزم ایچره بر یاده سـالماق

۱-ل۴: ا زلدین عاشقمن صونام سنکا.
۲- ع۱، ع۲، ب‌ک: ارکانی.
۴- ع۱، بخ: قره قالفاق. ع۲، ب‌ک: قره قالماق. ل۴: ایلاماز بو ایشی هرکز بر قره قالماق.
۵- ل۴: عشقنکده چوخلاره سن منم یارینک.
۶- ل۴: کوندوز لار کرفتار کجه لار زارینک.
۷- ل۴: عمرم کچیب پایما لینک جانم نثارینک.
۸- ع۳: بو سیدی وصلنکا. ل۴: بولصه ایدی وصلنکا.
۹- ل۴: اکر چه هیچ هیچ ایسام سایه کلور من.
۱۱- ل۴: صد صاله.
۱۲- ع۳: بو سیدی بزم. ب‌ک: بزیم ایچره.

۱۳. آهیم شرارییندین اوتسانیب اوتلار
۱۴. باردیلار درگاهه ایلایب دادلار
۱۵. اریدی آب اولدی جمله جمادلار
۱۶. اونگدین سونگا بارمی هیچ بویله قالماق

۱۷. بندانگ من گر دیسانگ نان بران آلسه
۱۸. مدام محتاجینگ من کان بران آلسه
۱۹. گر ذوق وصالینگ جان بران آلسه
۲۰. یاراشَر مختوم قُلا جان بریب آلماق

۱۳- ع۲، ع۳، ب‌ک: آهیم شرریندین اون سالوب اوتلار. ل۴: وهم شرارییندن اُن صالب اوتلار.
۱۵- ل۴: ایرییوب.
۱۶- ع۱: بارمی دور. بخ: اونکدین سونک بامی دور هیچ بیله قالمق. ل۴: آندین صونک بارمو دور هیچ.
۱۷- ع۱، ع۲: بنده نکم کردیسنک نان برلسه آلسه. ع۳: بران الله. ب‌ک: بندانکم کردیسنک نان بران آلسه. بخ: بندکه کردیسنک نان برله آلسه. ل۴: بنده نک کرچه کم دیسنک نان بله آلسه.
۱۸- ع۱، ع۲، بخ: مدام محتاجنک من کان برله آلسه. ع۳: کان بران الله. ل۴: کان بله آلسه.
۱۹- ع۱، بخ: جان برله آلسه. ع۲: وصالنکا. ع۳: جان بران الله. ل۴: کرچه ذوق وصالینک جان بله آلسه.
۲۰- ع۲: جان بریب آلسه. ع۱، ب‌ک، ل۴: مخدومقلی.

۱۰۳

۱. طعـام لذّتیـن بیلمـز
۲. دهانیندیـن دیـش گیتمـاک
۳. آنگسـزی آزدیـرار
۴. گوتیـن دولـت پیـش گیتمـاک

۵. شـیطان یولیـن بـک ایـلار
۶. قـره یوزیـن آق ایـلار
۷. یـوز منـگ بـلا یـوق ایـلار
۸. سـحر گوزدیـن یـاش گیتمـاک

۹. پلتهسـز یـاغ چراغـه
۱۰. ایشـیق سـالمز قیراغـه
۱۱. ایلیـن سـالار آیاغـه
۱۲. آیـاق قالیـب بـاش گیتمـاک

۱۳. بـار نچـه پیسـه زار بولـوب
۱۴. یاتسـنگ یکـه بیمـار بولـوب
۱۵. خـوش دور یَخشـه یـار بولـوب
۱۶. بـر یماندیـن داش گیتمـاک

۱- ع۲، ع۳، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۸: لذتین آلور. ۲- ع۳، ع۹، ل۴: دهاندین.
۳- ب‌م، ع۸: آنکری سزی آزدورور. ع۱: آنکسزی آنکدورور. ب‌خ: آنکلسزی. ل۴: صونکقوسی خیر سیز دور.
۴- ع۱: کوتان دولت. ع۲: پش کیتمک. ب‌خ: کوتان دولت داش کیتمک. ل۴: زکات سز مال بوش کتماک.
۵- ع۱: شیطاک بوینن طوق ایلار. ع۶: برک. ب‌خ: شیطان بوینن توق ایلار.
۶- ع۲: یوزه. ع۷، ع۸: یوزینی. ب‌خ، ل۴: قره یوزینک.
۷- ع۲، ع۳، ع۴، ع۹، ب‌ک، ب‌خ: یوز مونک کناه. ل۴: کناهنی یوق.
۹- ع۴، ع۶-ده: یوق. ع۹: فتله سز. ۱۰- ع۴، ع۶-ده: یوق. ل۴: عشق بولمز.
۱۱- ع۳: الین سالور. ع۴، ع۶-ده: یوق. ۱۲- ع۴، ع۶-ده: یوق.
۱۳- ع۱: بار نچه بس زار بولوب. ع۳: یارنچه سسه زار بولور. ع۶، ع۷، ب‌م، ع۸: بر نچه فیسه. ب‌خ-ده: یوق. ل۴: یار یار دیوب بازار بولوب. ۱۴- ع۱، ل۴: یاتسنک یک بیمار. ب‌خ-ده: یوق.
۱۵- ع۱، ل۴: خوش دور یخشی. ب‌خ-ده: یوق. ۱۶- ع۲: بویمان دین. ب‌خ-ده: یوق.

۱۷. اولاشماغانلار غمه
۱۸. شکر ایتمزلار بو دمه
۱۹. آبروی دور آدمه
۲۰. یخشی گلیب خوش گیتماک

۲۱. یمان تل دوست یترار
۲۲. خوش سوز رحمت گتورور
۲۳. اره سانغی آرتدورور
۲۴. قرق دین آشیب یاش گیتماک

۲۵. فراغی دنیا دویش دور
۲۶. دویش گورسنگ دوبی هیچ‌دور
۲۷. جهانده یمان ایشدور
۲۸. قوری گلیب بوش گیتماک

۱۸- ع۲: خوش دمه. ع۱- اتمز لار. ع۷: شکر ایتمز خوش دمه.

۱۹- ع۷: آبروی ایرور آدمه. ل۴: یخشی آبروی آدمه.

۲۰- ع۱، ب‌خ: تا که کلان خوش کیتمک. ع۲، ب‌ک: نکیب‌کلان خوش. ع۳: نکاب‌کلان خوش. ع۴، ع۶: تکیب‌کلان جوش کتمک. ع۷: دیکیب‌کلان خوش کتمک. ب‌م، ع۸، ع۹: نکیب‌کلان خوش کیتمک. ل۴: یتب‌کلیب‌خوش کتمک.

۲۱- ع۱، ع۴، ب‌م، ع۸، ع۹: یمان دور یول ینرور. ع۲-ده: دوشنوکسز (نامفهوم). ل۴: یمان لق یول یتورور. ع۳، ب‌ک: یمان دول یول یتورور. ع۶، ب‌خ: یماندور یول یتورور.

۲۲- ع۳، ع۴، ع۶، ب‌ک: یخشی رحمت کلتورور. ع۷: یخشی ار رحمت کتورور. ب‌م، ع۸، ب‌خ: یخشی رحمت کتورور. ل۴: یخشی لیق رحمت.

۲۳- ل۴: ایرلیک سانین آرترور.

۲۵- ع۴: فراغی دنیا هیچ دور. ب‌م: فراغی دنیا دیشدور.

۲۶- ل۴، ع۷: توشنک سونکی هیچ دور. ب‌م، ع۸: دوش کورسنک دوبی اشدور. ب‌م: دیش کورسنک دولی هیچ دور.

۲۸- ع۴: قوری کلان.

۱۰۴

۱. الف – الله آدی‌دیر، دوغری دوروپ گیتماک گرک
۲. ب – بر خدانینگ برلیگین برحق بیلیپ بتماک گرک
۳. ت – توبه ایلایب، بد ایشین اونوتماق گرک
۴. ث – ثابت قدم دوریب، حق امرینی توتماق گرک
۵. ج – جایز دور قل خواجه قوللیغین ایتماک گرک

۶. ح – حمدین یاد ایدار حکمی نی کیم ایلادی
۷. خ – خدا من من دیدی و ایکی جهانی ایلادی
۸. د – دلالت دیوبان مصطفی نی ایلادی
۹. ذ – ذلیل‌لیک چکماسون دیب باصفانی ایلادی
۱۰. ر – رحمت بحریدین اخلاص امید توتماق گرک

۱– ع۳، ع۴, ع۸، ب‌ک، ل۲: الف الله یولیدور. ع۷: یول دور.

۲– ع۳، ب‌ک: ب‌خدانینگ. ع۴: اوتمک گراک. ع۷: ایتمک گرک. ع۸، ل۲: بی خدانینگ.

۳– ع۱: توبه ایلایوب دنیانی بالکلی اونوتمق گرک. ع۳، ع۴، ع۷، ل۱، ب‌ک، ل۲: ت توبه ایلایوب دنیانی اونوتماق گرک. ل۴: توبه ایدوب بو دنیانی اونتمق گرک.

۴– ع۲، ل۱، ب‌ک: ثی سهواً ایلاسنگ دونب یقه توتمق گرک. ع۳: ث ثناتی ایلاسنگ دونیب یقا توتمق گرک. ل۴: ثی شبه ایتسنگ. ع۴: ث سهو ایلاسنگ دونیب یقانگ توتمک گرک. ع۷، ل۲: سهوین ایلاسنگ دونوب یقه توتمق گرک. ع۸: ث سهوا ایلاسنگ دونوب یقا توتماق گرک. ب‌خ: ث ثبوت قدم توروب.

۵– ب‌ک، ع۲: جایز دور خوجا قل قولوغین. ل۲، ع۳: ج جایز دور چو قل قوللوغین اتمک گرک. ع۴: ج جایز دور جفا قیل قللوغین اتمک گراک. ب‌خ: ج جان هم جسد دین قوللوقین اتمک گرک. ل۴: ج جایز دور قول قوللوغن. ع۷: ج جایز دور خواجه قل لوغین. ل۱: جیم جایز دور چو قل قل لوغنی ایتماک گرک. ع۸: جایز دور خواجه قوللغنی ایتماک گراک.

۶– ع۲: یاد ایدیب. ع۳، ل۱: حمدین یاد ایدار حمدیکه کیمنی ایلادی. ع۴: حکمله کیمنی ایلادی. ع۷: حمدین یاد ایدره حکمه له کیمنی ایلادی. ع۸: ح حمدین یاد ادیب حکملی کیمنی ایلادی. ل۴: ح حمدنی یاد ایستار حکمنی کم ایلدی. ب‌خ: ح حبیب دین نورینی سابق امکان ایلدی.

۷– ع۸، ل۲: دیدی ایکی جهانی ایلادی. ل۴: خداینگ من دیدی ایکی جهانی ایلدی. ب‌ک: ایکی جهان ایلادی.

۸– ع۳، ع۴، ع۷، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ع۱: د دلالت دور دیوبان. ل۴: بر حق قویوبان.

۹– ل۴: ذ ذلیل چکماسین.

۱۰– ع۴: امید اتمک گراک. ل۴: بحریندین اخلاص برله امید.

۱۱. ز - زیاده نفسنگی دنیا اوچون آلدیرماغین
۱۲. س - سبحانینگنی یاد ایت، غفلته بیلدیرماگین
۱۳. ش - شیطان یولینه، گل گونگلینگی اویدورماغین
۱۴. ص - صبر ایله، ایلا ثوابینگنی آتشه یاندیرماغین
۱۵. ض - ضبط برله سورسه، نه جواب آیتماق گرک

۱۶. ط - طمع برله کونگلنی نفس یولینه سالماغین
۱۷. ظ- ظلم ایلایپ او گون دوزخده یانماغین
۱۸. ع - عالم دوزدی کاروان، سن هم آندین قالماغین
۱۹. غ - غنی من دیب مال ملکیم باقی دور دیب سانماغین
۲۰. ف - فراغت وقت ایکان، نفسنگنی رام ایتماک گرک

۲۱. ق - قرابت اسلاسنگ بو یولدا بیلینگ باغلاغین
۲۲. گ - گناهینگ یاد ایدیب تور هر سحرلار آغلاغین
۲۳. ل - لطفین قیل امید، شیطان دین اوزینگ ساقلاغین
۲۴. م- مرادینگ اسلایب، عاجزلیغینگ یاد ایلاگین
۲۵. ن- نور رحمتدین چین امید ایتماک گرک

۱۱- ع۸-ده: «ز» حرفی یوق: نفسنگی دنیا اوچون اولدورماغن. ب‌خ: اوچون ایندرمغین. ل۲، ل۴: نفسنکی.
۱۲- ع۱: یاد ایداب غفلته اویدور مغین. ع۷: سبحانینگ. ع۸: سین سبحانینگ یاد ایتبان غفلته یلدرماغن. ب‌خ: سبحانینگنی یاد ایت غفلته اویدور معین. ل۲، ل۴: غفلته یلدورماغین.
۱۳- ع۱، ع۳، ع۸، ب‌خ: کونگلنگنی آلدیرمغین. ب‌ک-ده: یوق. ل۴: کونگلنی.
۱۴- ل۱، ل۲: ثوابینگ. ع۸: صاد صبر ایلاب ثوابنگ آتشه. ل۴: ص صبر ایله شو اتنگ آتشه یاندیرماغیل.
۱۵- ل۱، ب‌خ، ل۲: ضابط برله. ل۲: نی جواب. ل۴: ض ضابط برله سورسه لار نه.
۱۶- ع۴: ط طمع بولوب.
۱۷- ع۴، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ل۲: دوزخدین قالیب یانماغین. ل۱: دوزخده باقی قالماغین.
۱۸- ل۴: توزدی کردان سنده شوندین قالماغیل.
۱۹- ع۲: غ غنی مال ملکیم باقی دور. ع۴: غ غنی من دیب‌ملکی باقی سانماغین. ع۸، ب‌ک: غین غنی من مالی ملکم باقدور دیب سانماغیل. ل۳: غ غنی من مال ملکیم باقی. ل۴: مال ملک باقی دور.
۲۰- ل۴: وقت نفسنگی آرام. ۲۱- ع۲، ب‌خ، ب‌ک ـ ده: یوق.
۲۲- ع۴: یاد ادیباً هر سحرلار. ل۱: تور سحرلار. ل۲: یا ادیب. ل۴: ک کناهنکنی یاد ایتوب تور سحرلار یغلاغیل.
۲۳- ع۱، ب‌خ: اوزنگ سایلاغین. ع۴: ل لطفنگ قیل امید شیطان اوزینگ سیلاغین. ل۱، ب‌ک: اوزینگ سیلاغیل.
۲۴- ل۲: استایو عاجزلغنگ یاد ایلاکیل. ل۴: غاجز لوغنگ یامه ایلاکیل.
۲۵- ع۲-ده: یوق. ع۴: رحمتندین. ب‌ک: نور رحمتدین بر امید لیتمک گراک. ل۲: نوری رحمتدین.

۲۶. و - وصلی رتبه‌سین بر گیزلی بازار ایلادی
۲۷. هـ - هلاکت‌لیک بیله عاشق‌لارین زار ایلادی
۲۸. لا - لاریب اوزین آشکارا ایلادی
۲۹. یرگا بردی مسکنت، آسمانی دوّار ایلادی
۳۰. مرد اولان عشق یولینده جانین اونوتماق گرک

۳۱. ی - یاراتغان یولینه نانینگنی برسنگ آز هنوز
۳۲. تن برهنه اوتوریپ طونینگنی برسنگ آز هنوز
۳۳. رنگی سرخینگ سولدوریپ قانینگنی برسنگ آز هنوز
۳۴. خاک ایدیب مختوم‌قلی جانینگنی برسنگ آز هنوز
۳۵. نه اوچون جاننی اسلان جانین اونوتماق گرک

۲۶- ل۱: کیزلی بازار. ب‌خ: بازار ایلامش.
۲۷- ع۸، ب‌خ: بیلان. ب‌ک: هلاکت بله. ب‌خ: زار ایلامش.
۲۸- ع۳، ل۲: لا الپی دیب اوزین آشکار ایلادی. ع۴، ع۸، ب‌ک: لا لااله دیب اوزین. ع۷: لااله الاالله دیب آشکار ایلادی. ل۱: لا لاریب دیب اوزین. ب‌خ: آشکار ایلامیش. ل۴: لا لا بر دیوب اوزین آشکار ایلامیش.
۲۹- ع۲: بردی یرکا. ع۴: آسمانی. ب‌خ: آشکار ایلامیش.
۳۰- ب‌خ: جانین اونمق. ل۴: جاننی اتوتمق.
۳۱- جاننگنی برسنگ. ع۷: یا یاتراتغان یولیده. ل۲: یا یراتغان.
۳۳- ب‌خ: روی سرخنگ. ل۴: رنگی سرخنگ سندیروب.
۳۴- ل۴: چاک ایتوب.
۳۵- ع۸: جانانی استاب. ب‌خ: نه اوچون جانانی سیلان جانین. ل۲: نی اوچون جانان اسلان جانین. ل۴: نه اوچون جانکنی سیلاب اوز جانن.

۱۰۵

۱. نه بلا سن آدمزاد
۲. چپلاق دوغدینگ طون گرک
۳. آق سویت إمدینگ اولالدینگ
۴. آغلایر سن نان گرک

۵. آتانگ خشنود اولماغه
۶. إنانگ مهرین سالماغه
۷. یدینگده دین بیلماگه
۸. اوقورغه قرآن گرک

۹. سایلایر سن دلبندینگ
۱۰. یوغنالور بیلینگ بندینگ
۱۱. اون باشده آرزومندینگ
۱۲. قیز گرک جوان گرک

۱- ل۳: نه بیلور سن. ل۴: بلانک بار آدم زاد.

۲- ف: چلپاق. ل۳، ت۲: یلانکاچ.

۳- ت۲: آق سود امدینک های. ل۴: آق سوت ایمدینک اولغالدینک.

۴- ع۲، ل۲، ف، ع۹، بخ، ل۳: هی آغلار سن. ع۳، ت۲: آغلارسن. ل۴: نه آغلارسن.

۵- بخ: خشنود بولماغه. ل۴: آتانک کونکلین آلماغه.

۶- ع۹: انا مهرین. ل۴: انانک خشنود بولماغه.

۷- ع۳: ایدینکده دین بیلماکه. ف: یولنکده دین بلماکه. ل۳: یادینکده دین بیلماکه. ل۲: ایدینکده دین بیلماکه. بخ: آیته دین بیلماکه. ت۲: یادینکده دور بیلماغه.

۸- ع۳، بم، ف، ت۲، ل۲، ل۴: اوقرسن.

۹- بم: سارالدور سن. ف، ل۲: ساریلور سن. ت۲: سالور سنی دل بندینک. ل۳: سالور سنی اول بندینک. ل۴: سالور سن.

۱۱- ل۴، ف: اون یاشده آرزو مندینک. ع۹: آرزو بندینک.

۱۲- ل۴: عشق له قز جوان کرک.

۱۳. جـوان تاپدینـگ قوچماغـه
۱۴. عیـش عشـرت آچماغـه
۱۵. آندین سـونگ ایب ایچماگه
۱۶. هـی یورتار سـن نـان گرک

۱۷. کونگلین اینجیدیب خلقینگ
۱۸. خشنود ایتسانگ اوز خلقینگ
۱۹. روم فرنـگ بولسـه ملکینگ
۲۰. هنـوز آزدور کان گـرک

۲۱. یاتسـنگ دوشـکده بیمـار
۲۲. آسسـی ایتمـز مـال و کار
۲۳. زر دوکسـنگ خـروار خـروار
۲۴. گـوزه ایلمـز جـان گـرک

۲۵. دعـا بیـلان ار گـوگار
۲۶. یاغمـور بیـلان یـر گـوگار
۲۷. ار اول دور آلقیـش آلـور
۲۸. یـرلاره بـاران گـرک

۱۳- ع۱: جوان کرک قوچماغه.
۱۴- ل۳: عشرت تاپماغه. ل۴: عشو عشر.
۱۵- ل۴: یب ایچمکه.
۱۶- ع۳: هی توتر. ب‌م، ل۴: ایلغار سن مال کرک. ع۸: ایلغایورسن نان کرک. ل۳، ت۲: کوب یوتار.
۱۷- ل۳، ت۲: آغیر ایلینک خلقینک. ۱۸- ب‌م، ت۲، ل۳، ل۴: خشنو اتندینک.
۱۹- ف: روم فرنک بولسه ملتنک. ۲۰- ع۹- ده: شوندین سونکی یوق(مابقی مصراع ها نیست).
۲۱- ت۲، ع۲، ف، ل۲، ل۳، ب‌خ: قالسنک دوشکده.
۲۲- ع۳، ب‌م، ف، ع۸، ل۲: اصّی ایتمسه تیمار. ل۳، ت۲: ایتماسه اصّی تیمار. ب‌خ: اصّی اتمسه تبار. ل۴: فائده ایتمز طبیب تیمار. ۲۴- ل۳: کان کرک.
۲۵- ع۲- ده: یوق. ف: دعا بله. ل۴: دعا بله ایر یاشارور. ت۲: ایل کوکار.
۲۶- ع۲- ده: یوق. ف: پیغمبر بله کوکار. ع۸: یغمور بله. ل۴: بله یر کوکارور.
۲۷- ع۲- ده: یوق. ع۳، ب‌خ، ل۲: آلقیش آلسون. ب‌م، ع۸: آلقش آلسه.
۲۸- ع۲- ده: یوق. ع۳، ل۲، ف، ب‌خ: بر نور ایمان کرک. ل۴: یر یوزنه باران کرک.

۲۹. اجـل گلـور اویـده یـوق
۳۰. گورمـاک یلـده آیـده یـوق
۳۱. هیچ بـر ذاتدین فایـده یوق
۳۲. بـر نـور ایمـان گـرک

۳۳. فراغـی یـول گیتماگـه
۳۴. سـوز اصلیـن فکـر ایتماگـه
۳۵. بـر معنـی فهـم ایتماگـه
۳۶. عقللـی یـاران گـرک

۲۹- ع۳، بم، ع۸، بخ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۳۰- ع۳، بم، ف، ع۸، بخ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۳۱- ع۲: هیچ بریندە پیدا یوق. ع۳، بم، ف، ع۸، بخ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۳۲- ع۳، بم، ف، ع۸، بخ، ل۲، ل۴- ده: یوق.
۳۳- ع۲: مخدومقلی یول. ع۳، بخ، ل۲: مختوم قلی سوزینکه. ل۳: مختمقلی دیر سوزینک. بم، ع۸، ل۴: مختومقلی یول کیتماکه. ف: مخدومقلی سوزینک. ت۲: محتم قلی دسوزینک.
۳۴- ع۲: سوزنینک اصلینه فکر ایتماکه. ع۳، ل۲، ف، بخ: سوز اصلینه فکر. ل۳، ت۲: اصلنی فکر. ل۴: سوز اصلنه فر اتماکه.
۳۵- ع۲: بر معنی فهم ایلیان. ع۳: ایله یان. ل۲: بر فهم ایلیان. بخ، ف: بر معنی فهم ایلایان. ل۳، ت۲: بر معنی فهم ایلاکان. ل۴: بر معانی فهم.
۳۶- بخ: عقل لی دانا کرک. ل۴: عقللی دوس یاران کرک.

۱۰۶

۱. آت قزانـار قـوچ یگیدینـگ
۲. اوّل بـدو آطـی گـرک
۳. گلانـه قرشـی چیقماغـه
۴. یخشـی محبّتـی گـرک

۵. مـرد گـرک جفـا چکماگـه
۶. آط گـرک دره سـوکماگه
۷. سـفره یایب نـان دوکماگه
۸. کونـگل نینـگ همّتـی گرک

۹. ال گوترگیـن خـام خیالدین
۱۰. سنگا آسسی یوقدور مالدین
۱۱. روزگار گچسـه حلالدیـن
۱۲. عـارف لار صحبتـی گـرک

۱- ع۲: قزانورغه. ل۳: قوچ یکیت. ت۲: قوچ یکت غه. ل۴: خوش یکتنک.
۲- ف- ده: «اوّل» سوزی یوق.
۳- ع۲، ع۴، ع۸، ع۹، ل۳، ت۲: قرشو دورماغه.
۴- ف: یخشی یخشی کرک.
۶- ع۲، ع۴: زره سوک مکا. ف، ت۲: زره سوکماک. بخ: زره سوکمکه. ل۴: آط کرک قوشون سوکمکه.
۷- بم، ع۸: سرفه. ف، ع۹: صرفه.
۸- ت۲، ل۳: کونکلی کینک همتی کرک.
۱۰- ل۴: سنکا فائده یوق دور.
۱۱- بم: کچر. ف: گجه. ت۲: روزکار کچیب‌خیالدین. ل۳: روزکارین کچیب حالدین.
۱۲- ت۲: عاریف لار.

۱۳. یوروسنگ قوللیق قیلماغه
۱۴. پیغمبر یولین توتماغه
۱۵. درویش‌لار کونگلین آلماغه
۱۶. الینده دولتی گرک

۱۷. مختوم‌قلی بر گدای دور
۱۸. بار ایشه سربند خدای دور
۱۹. اگر مسکین اگر بای دور
۲۰. گلانه خذمتی گرک

۱۳- ل۳: یوکور سنک قللوق قیلمه غه. ل۴: بویر سنک قللق قلمغه.

۱۸- ع۴، ع۸: بارچه نی سقلان خدا دور. ف: بارچه غه سربند خدا دور. ع۹: بارچه نی سقلان خدایدور. ل۳، ت۲: بارچه لار بنده خدای دور. ل۴: بارچه غه سربند.

۲۰- ع۱، ف، ب‌خ: کلانینک خدمتی.

۱۰۷

۱. دعـا قیلسـام درگاهـه دوش گلورمـی
۲. سـحر تـوروب بیربـاره یـوز اورسـنگ
۳. یا رب برحق دوستی خوش وقت بولورمی
۴. برکونـگل اوچون یوز هُنَره یوز اورسـنگ

۵. سـحر تـوروب نالـش قیلسـنگ خدایـه
۶. گونـه قـول گوتریـب یالبرسـنگ آیـه
۷. دولـت اوچـون باقسـنگ دولـت همایـه
۸. گنج اوچون سحر اوقیب ماره یوز اورسنگ

۹. غرق اولسنگ دریایه دوش گلسنگ درده
۱۰. طمـع اوچـون آچمـه یوزینگدیـن پـرده
۱۱. اصـلا دیـلاک ایتمـه گنـده نامـرده
۱۲. ایشینگ دوشوب دوسته یاره یوز اورسنگ

۱- ت۱، ل۴: دعا قیلسام دوش کیلور می درکاهه.

۲- ت۲: سحر توروب سروباره.

۳- ت۲، ل۴: وقت اولور می.

۴- ت۱: بر کونکل چون. ت۲: بر کونکل چون یوز هناره قول اورسنک. ل۴: بر کونکل او چون یوز نیازه یوز اورسنک.

۵- ع۱، ع۲، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: نالش قیلسام.

۶- ل۳، ت۲: کونه قول کوتارسم یالبارسم آیه. ع۱: یلبارسم آیه. ت۱: کونه قول کوتارسنک یالبارسنک آیه. ب‌ک: کونه قول قوشوریب.

۷- ع۱: بقسم دولت همایه. ل۳، ت۲: دولت اوچون باقیب دولتی جایه.

۸- ت۱، ل۴- ده: «اوچون» سوزی یوق. ع۸: سحر ادیب.

۹- ل۴: غرق اولسنک دریایه دوش کلسون درده.

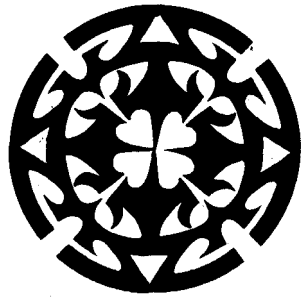
۱۰- ل۴: طمع اوچون یرتماغیل یوزندین فرده.

۱۱- ع۱، ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳: قتلان دیک ایتمه کیدی نامرده. ع۳: قاتلان دیلاک ایتمه هرکز نامرده. ع۴، ب‌م: قیتدین دیلاک اتماکتمه نامرده. ع۶: قتلان تیلاک اتمه کدی نامرده. ت۱: قیتغ تیلاک ایتمه کیدی نامرده. ع۸: قتلان دیلاک اتمه. ل۴: قتلان تلاک اتمه کیده نامرده. ل۲: قتلان دیلاک ایتمه کتدی نامرده.

۱۲- ت۱: دوست یاره. ل۲، ت۲: ایشینک دوشسه.

۱۳. نامـاردا یوز اورسـنگ ایشـینگ قایرمز
۱۴. ایتدین سـونگک اسـلان بر ذات آیرمز
۱۵. تلکـی اوزیـن گونـده بـر هـم دویورمز
۱۶. یگ دور آچ هم بولسه شیره یوز اورسنگ

۱۷. مختوم‌قلـی گرچـه بختینگ شـور اولور
۱۸. شـیرین ایـلار بـر دولتلـی یـار اولـور
۱۹. غم سـندین سـاویلور دردینگ اگسـلور
۲۰. کمال خان اوغان‌دیک اره یوز اورسـنگ

۱۳- ع۳، ب‌ک: نامرده یوز سالسنک. ت۱: بر مرده یوز اورسنک. ع۸: ایشنک قراماز. ل۴: یوز صالسنک.
۱۴- ب‌م: سویاک اسلان. ت۱: ایتدین سویاک اسلان بر ذات آیرمز. ل۱، ب‌ک، ت۲، ل۳: سومک. ل۲: ایتدین سومک اوسلان بر ذات آیرمز. ل۴: ایت دین سویاک استاب بر زاده یتماز.
۱۵- ع۳: تیلکی اوزین کونده دویورمز. ع۶: تلکی اولدور کونده اوزین دویر مز. ل۱، ل۲: تلکی اوزین اوزون کونده دویرمز. ع۸، ل۳: تلکی اوزین کونده دویرماز. ب‌م: تلکی آودین کونده اوزین دویرمز. ت۱: تیلکی دوزدین کوندور کوزین آیرمز. ل۴: تولکی اوزین کونده اورنون تویرماز.
۱۶- ب‌م: آچ هم شیره. ت۱: ینه آچ ده بولسه شیره یوز اورسنک. ل۴: یکتدور آچ هم بولسنک شیره.
۱۷- ع۶: شواولور. ت۱: شور بولور.
۱۸- ب‌م، ع۸: مولام نظر سالسه دولت یار اولور. ت۱: شیر نیلار بر دولت لی یار بولور.
۱۹- ل۳، ت۲: دردینک دور اولور.

۱۰۸

۱. چوله چیقر بولسه منگزار
۲. کیگه قولانه گوکلانگ
۳. تعصب ایدیب سووش ایتسه
۴. دونار آچ ارصلانه گوکلانگ

۵. ایلین یوردین براقمز
۶. بلا باقمز نارسه یوقمز
۷. الله‌دین امردور چیقمز
۸. بو سوزیم یالانه گوکلانگ

۹. الهام ایتدی مولام منگا
۱۰. نظر دوشدی سندین یانگا
۱۱. یوق بولور قصد ایتگان سنگا
۱۲. قایدیب دون گورگانه گوکلانگ

۱۳. سوزی آغزیمه حق سالور
۱۴. بر نفس آیدانیم بولور
۱۵. یمانلیق ایلاین گلور
۱۶. نوربت دیب آمانه گوکلانگ

۱۷. خروش ایلاب تورسه اگر
۱۸. فرمانه گلور نیشابور
۱۹. اوریلور بو دوران دور
۲۰. اهلی مسلمانه گوکلانگ

۵- ع۲: ایلنک یوردینک. ع۸: ایلنک یوردین.
۱۳- ع۲، ع۹: آغزینه.
۱۵- ع۸: یمان لیق ایلابان کلور.
۱۸- ع۲: فرمانه کلور نشار.
۱۹- ع۸: بو دوران دونر.

۱۲- ع۸: قایدیب دول کورکانه کوکلانک.
۱۴- ع۲، ع۸، ع۹: آیداین.
۱۷- ع۲: خروج ایلاب تورسه مویر.

۲۱. خرابه دونار خراسان
۲۲. آط آیاغینه قالور یکسان
۲۳. کسه آرقاچ مازندران
۲۴. گلورلار فرمانه گوکلانگ

۲۵. یولینگ آچیق گون نوری دیک
۲۶. گویجینگ آرتار روم زوری دیک
۲۷. آسیلیشرسن آچ بوری دیک
۲۸. عشق ایدیب میدانه گوکلانگ

۲۹. زور بیر مردلارینگ سووشه
۳۰. دولتینگ اونگیندین داشه
۳۱. قلچ اوروب قزلباشه
۳۲. دولور سن ایرانه گوکلانگ

۳۳. بیک درگاهه یوز سورتوب
۳۴. اسلار من دولتینگ آرتیب
۳۵. فراغی دیور قوشون تارتیب
۳۶. بارار سن طهرانه گوکلانگ

۲۱- ع۸: دونب

۲۳- ع۲: عراق کسه مازندران.

۲۵- ع۲: دیننکه دور لور حق نور تک. ع۸: دیننک دور اور حق نور تک.

۲۹- ع۸: زور بیر سپاهینک سوشه.

۳۴- ع۸: اسلارین.

۱۰۹

۱. گوکدن یوقاریدیر عرشدان آشاقدیر
۲. ای یارانلار اورنی اوزی بهشتینگ
۳. هزار مونگ نغمه‌سی، یوز مونگ مقامی
۴. دایم قوریلور سازی بهشتینگ

۵. خضر یاشین روزی قیلسا گزماگه
۶. داود کاتب‌لیگین برسه یازماغا
۷. گیجه گوندیز دورسام شرحین دوزماگه
۸. یوزدین بیری آیدیلمز سوزی بهشتینگ

۹. درویشلار دویشده گوروپ بولمیش عاشقی
۱۰. قیزیلدان قایریلمیش فرشی ایشیگی
۱۱. عالمی غرق ایدار نوردین ایشیغی
۱۲. اگر بیر آچیلسه یوزی بهشتینگ

۱- ع۳، ع۶-ده: «آشاق» سوزیندن سونگ «دور» سوزی یوق. ع۷: یردین یوقاریدور عرشدین آشاقدور.

۲- ع۷: ای یارانلار ایام اورنی بهشت نیک.

۳- ع۲: مقاملی. ت۱: هزار نغمه سی بار یوز مینگ مقامی. ت۲: هزار منگ لقمه سی یوزمینگ نغمه سی. ل۳: هزار مینگ مقاملی یوزمینگ نغمه سی.

۴- ع۱: قورغلیدور سازی. ع۴: دایم قوروغلی دور سازی بهشتنگ. ع۷، ت۱: قوروغلی. ب‌م: توکانمس نعمتی نازی بهشتنگ. ب‌خ: قوروغلی سازی.

۶- ع۶، ع۷، ع۹، ع۱، ل۱، ل۳، ت۲: دوزماکه.

۷- ب‌خ، ل۴، ب‌م: کیجه کوندیز بولسام شرحین. ت۱: وصفین یازماغه. ل۳، ع۹، ل۱: کیجه کوندیز بولسام شرحین یزماغه. ت۲: نچه کوندیر بولسام شرحین یازماکا. ل۲: کیجه بولسام شرحین یازماکه.

۸- ع۱، ل۳، ع۷، ب‌م، ب‌خ، ت۲، ل۴: منکدین بیری. ع۴: منکده بیری. ع۶، ت۱، ع۹: منکدیر.

۹- ع۲، ع۹، ل۳، ت۲: بولمز عاشقی. ع۴: دوش دوشندین کوروب بولمش عاشقی. ع۶، ت۱، ل۴: درویش توشده کوریب. ع۹: بولمز عاشقی.

۱۰- ع۴: غزلدین قورامش عرشینگ ایشیکی. ع۷، ع۹: قزلدین قوریلمیش فرشی ایشکی. ت۱: قزیلدین قریریلمش. ل۴: آلتوندین توزلمش فرشی.

۱۱- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ع۹، ب‌خ، ل۲: غرق ایلار. ع۷: عالمی غرق اتدی نوریدین اشقی. ت۲، ل۳: عالمی تولدور نوردین ایشیقی.

۱۳. کلام ایچره اوقوپ آیدار ملالار
۱۴. قوللیقچی رضوان‌لار اینچه شلّه‌لار
۱۵. مرصع حلقه‌لر، نازک حلّه‌لار
۱۶. توکانمز نعمتی نازی بهشتینگ

۱۷. شرحینی آیتماغه سوزیم، تلیم یوق
۱۸. حق اوزی حاکمدور، جبر و ظلم یوق
۱۹. قایغی غم یوق، قریلیق یوق، اولوم یوق
۲۰. آیریلمز ساویلمز یازی بهشتینگ

۲۱. یوز شربتدین معجون اولوپ قاتیلان
۲۲. قره ساچی آق توپوقده چاتیلان
۲۳. عروباً اتراباً تازه یتولان
۲۴. سیپانار، سالانار قیزی بهشتینگ

۱۳- ت۱: کلام ایچره کوروب تورور ملالار.
۱۴- ع۲: قولوقچی رضوانلار بر نیچه حور لار. ل۴: رضوانلار آنچه دلانلار. ع۷: آنچه سله لار. ت۱: آنچه شاله لار. ع۹: قولاقچی. ب‌خ: نجه شلّه لار. ل۲: قل لوقچی رضوانلار اینچکا تلّه لار. ل۳: آنچه شله لار.
۱۵- ع۳، ت۱: مرصع خلخال لار نازک حله لار. ع۴: مرضع خلخه لار نازک هلالار. ع۶: مرصّع خلغه لار. ع۷: مرصع میوه لار نازک حله لار. ب‌م: مرصع خله ل لار. ل۱، ع۹، ل۲: مرصع خلخال لار نازیک حله لار. ت۲: مرصع صلحال لار، نازک جلال لار. ل۳: مرصع خلخال لار نازک جلال لار. ل۴: مرصع خال خال لار نازک حله لار.
۱۷- ع۴: سرحینی یازمه غه آغزیم دیلیم یوق. ع۶، ب‌خ: وصفنی دیماکه. ت۱: وصفنی ایتماغه تیلم سوزیم یوق.
۱۸- ع۴: حق اوزی حاکم چور ظلم یوق. ت۱: حکم دور. ل۴: حق اوزی عالم دور.
۱۹- ت۱: قیغوم یوق اولوم یوق. ع۱، ع۹، ل۱، ل۲، ع۴-ده: «غم» سوزی یوق.
۲۰- ل۴: قیشی کوزی یوق سونماز یازی بهشتینگ.
۲۱- ع۱: یوز شیریندین معجون ایدیب قاتیلان. ب‌م: معجوم. ت۱: مأجوم بولوب، ب‌خ: معجوم ایدیب. ل۳، ت۲: معجوم بولوب. ل۲: معجوب اولوب قتیلان. ل۴: معجون ایتوب.
۲۲- ع۳: توفوقدین. ع۴: قره ساچلار آق. ب‌خ: قره قاشی آق یوزینده چکلان. ل۴: توفوغه چاتیلان.
۲۳- ع۳: غراباً اترابان تازه. ل۲، ل۴: عرباً اتراباً. ت۱: بتولان. ع۹: عربان ترابان تازه یاتیلان. ب‌خ: بزمنده نازنده انتهی یتلان. ت۲: غراباً توراباً تازه بتلان.
۲۴- ع۲: سیفه سلّانور. ع۶، ت۱، ل۳: سلّانور سیفانور قیزی.

۲۵. منب سیران اوچون براق آطلاری
۲۶. گون به گوندین آرتار کونگل شادلاری
۲۷. لعل یاقوت‌دین دور بولان ذاتلاری
۲۸. هیچ بولمغای گردی توزی بهشتینگ

۲۹. بشگان الوان ال دگمادیک آشلاری
۳۰. قدرت بیله بریان بولوپ گوشت‌لاری
۳۱. تای گلور دنیاگه درم داشلاری
۳۲. آرتیق دور هر یتن چیزی بهشتینگ

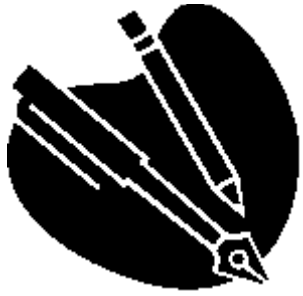
۳۳. هر نوبت منگ دورلی شراب ایچیلان
۳۴. آلماز هونجی، یاقوت، دُرلار ساچیلان
۳۵. رنگ برنگ بی‌حساب گل‌لار آچیلان
۳۶. مشک عنبر قوقار ایسی بهشتینگ

---

۲۵ و ۲۶ و ۲۷- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق.
۲۸- ع۲، ع۳، ع۷، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق.
۲۹- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق. ع۶: بشکان الوان.
۳۰- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق.
۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق.
۳۶- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق. ب‌خ: عنبر قوقر.

۳۷. حـق قبـول ایلایـپ دوسـتین اخیارین
۳۸. حاصـل ایدیپ هر نـه مقصدیـن بارین
۳۹. گورسـادیپ اول گونـده خلقـه دیدارین
۴۰. بـودور مؤمـن‌لاره رازی بهشـتینگ

۴۱. مختوم‌قلـی وصفـی گلمـز تـل‌لاره
۴۲. تلـه گلسـه، بیـان ایتسـام ایـل‌لاره
۴۳. عاجـز بنـده‌لاره، عاصـی قـل‌لاره
۴۴. یـا رب اوزینـگ ایـلا روزی بهشـتینگ

۳۷- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق. ع۶: ایلاب دوستنگ اخبارین.
۳۸- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق. ع۶: مقصدینگ یارین.
۳۹- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق. ع۶: اول کون حلقه.
۴۰- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴-ده: یوق.
۴۱- ت۱: وصف کیلمز.
۴۲- ع۷: تیل کلسه.
۴۳- ب‌م: مؤمن قل لاره. ت۱: عاصی اجیز قل لاره.
۴۴- ع۳: یا رب اوزینگ روزی قیلغیل بهشتننگ.

۱۱۰

۱. بر گون آتانگ عشـق ایتدی
۲. صلبیندیـن جوشـه یتدینـگ
۳. اوّل سـودینگ قان بولدینگ
۴. قاندین سونگ لاشه یتدینگ

۵. حکـم ایـلادی اول خـدای
۶. توقـوز سـاعت توقـوز آی
۷. اون ایکی انـدام جای بجای
۸. سـونگی اولاشـه یتدینـگ

۹. گـوش بـردی دهـان بـردی
۱۰. دهانـه زبـان بـردی
۱۱. عقـل بـردی جـان بـردی
۱۲. گـوز بـردی قاشـه یتدینـگ

۱۳. یاشـادینگ اولا اولاشدینگ
۱۴. یـوروب یولـه اولاشـدینگ
۱۵. سـوزلاب تلـه دوشـدینگ
۱۶. نـان ایدینـگ آشـه یتدینگ

۱- ع۲، بو کون. ۲- ف- ده: «صلبیندین» سوزی یوق. ۳- ف: اول سونک قان. ل۴: اوّل حو ایدینک قان.
۴- ف: قاندین سونک او لاشه یتدینک. ل۴- ده: «قاندین» سوزی یوق. صونکده لاشه یتدینک.
۵- ع۲، ب‌م، ع۹: حکم ایلادی خداینک. ع۷، ت۱، ع۸: بر خدای. ف: حکم ایلدی خدای. ل۴: حکم اتدی بر خدای.
۷- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷،ب‌م، ف، ع۹: یدّی اندام.
۸- ع۲: سنّکا دو لاشه یتدینک. ع۷، ع۸: سونکینک او لاشه یتدینک. ت۱: سونکر او لاشه. ف: تننکله او لاشه یتدینک. ع۹: سوکاک. ۹- ت۱: کوز بردی دهان بردی. ل۴: کوشت بردی.
۱۰- ت۱: دهاندین زبان. ب‌خ: دهانده زبان. ل۴: دهانکده زبان.
۱۲- ف- ده: بو سطر بیلان ۱۱ نجی سطرینک آراسینده: «دهان بردی» سوزلاری بار.
۱۳- ع۳: یاشادینک الّلی اولاشدینک. ع۷، ف: پاشدینک آله اولاشدینک. ت۱: اله اولاشدینک. ع۹: یاشدینک اله اولاشدینک. ب‌خ: اولیغه اولاشدینک. ل۴: یاش ایدنک او لااو لاشدینک.
۱۴- ل۴: یوردنک یوله. ۱۵- ع۲، ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸، ب‌خ: دیله اولاشدینک.

۱۷. یـدی ده مکتـب گوردینـگ
۱۸. اوقودینـگ یولینگ بیلدینگ
۱۹. قیـز بیلـه بـازی قوردینـگ
۲۰. تا اون تورت یاشـه یتدینگ

۲۱. حق بردیگین ایب ایچدینگ
۲۲. هر یوله بر باش قوشـدینگ
۲۳. محبـوب بیلـه سوشـدینگ
۲۴. بیلـه چولاشـه یتدینـگ

۲۵. یگریمـی یاشـه گلدینـگ
۲۶. یگیت لیگینگ سـن بیلدینگ
۲۷. اَط مندینـگ قلـچ اَلدینـگ
۲۸. جنـگ و سووشـه یتدینـگ

۱۷- ت۱، ل۴: یدینک مکتب. ب‌خ: یدی نکده مکتب.
۱۹- ع۷: قیز لار بیلا اویون قوردینک.
۲۰- ت۱- ده: «تا» سوزی یوق.
۲۱- ع۹: حق بریکنی ایچدینک.
۲۲- ل۴: هر بر یوله.
۲۳- ع۳: مجنون ایله. ع۷، ع۸: بیله سواشدینک. ت۱: محبوب بیله اویناشدینک. ب‌خ: بیلان. ع۹: مجنون بیلا سواشدینک.
۲۴- ت۱: جوشدینک چو لاشه یتدینک.
۲۵- ع۴، ب‌م، ع۸، ع۹: یکریم تورت یاشه یتدینک. ت۱: یکرمه یاشه یتدینک. ل۴: یکرمه یاشه یتدینک.
۲۶- ع۲: یکت بولوب سن پنلونک. ع۳: یکت بولوب سن یلدینک، نسخه: یکت بولوب سن بیلدینک. ع۷، ب‌م، ف، ع۹: یکت بولوب سن بیلدینک. ل۴: یکتلکنلی بلدنک.
۲۷- ب‌خ: یراق آلدینک.
۲۸- ع۸: چنکه سواشه یتدینک. ع۹: جنکی سواشه. ل۴: جنک جدل هواسه یتدینک.

۲۹. اوتوزینگـده یرینگدیـن
۳۰. دومـان گیتمـز سـرینگدین
۳۱. یگیت‌لیگینـگ زوریندیـن
۳۲. گزدینـگ تُماشـا یتدینـگ

۳۳. سوردینگ دنیانی سوردینگ
۳۴. آخـر وفاسـین گوردینـگ
۳۵. قرقینـگا قـدم اوردینـگ
۳۶. کامـل سـن هوشـه یتدینگ

۳۷. بـار آلمادینـگ باغینگدیـن
۳۸. خـزان اوردی داغینگدیـن
۳۹. اللـی ده سـاقغال آغینگدین
۴۰. اوتـان بـر یاشـه یتدینـگ

۴۱. آلتمیشـه یـاش یتوردینـگ
۴۲. باشـینگ غمـه گتردینـگ
۴۳. خوش گونلارینگ اوتوردینگ
۴۴. یازینـگ یوق قیشـا یتدینگ

۲۹- ت۱: اوتوز یاشده یرینکده.
۳۳- ت۱: سودینک دنیا نی سودینک.
۳۴- ف: آخر وفا سین کورمدینک.
۳۵- ع۷: قدم قویدینک. ت۱: قرق یاشه قدم اوردینک. ف: قرقه قدم.
۳۶- ع۷: هوش یتدینک.
۳۷- ل۴: تاغنکدین.
۳۸- ب‌م: خزان اوران.
۳۹- ت۱: الی سقال آغنینکدین. ب‌خ: اوتان سقال آغنکدین. ل۴: اللی صقال آغندین.
۴۰- ف- ده: «اوتان» سوزی یوق. ب‌خ: اللّی بر یاشه یتدنک. ل۴: بو یاشه.
۴۱- ع۱، ع۳، ت۱: آلتمیش یاشه یتوردینک. ل۴: ف: آلتمیش یاش یتوردینک.
۴۲- ع۱، ع۷، ب‌م، ف: باشنکا غم کتوردینک. ع۳: غمه باتوردینک. ت۱: کونکلینکا غم کتوردینک. ع۸: عمرینک غافل اوتوردینک.
۴۳- ب‌م: خوش کونلار. ل۴: یخشی کونی اوتوردینک.
۴۴- خوب یازی قیشه یتدینک. ل۴: یارنک یوق قلیغیغه یتدینک.

۴۵. یتمیشده حق دیب قالدینگ
۴۶. قوّتینگ یوق یقیلدینگ
۴۷. قوجالدینگ ایشدین قالدینگ
۴۸. سویله نه پیشه یتدینگ

۴۹. سگسانه یتوشسه سال
۵۰. نچوک گچر بویله حال
۵۱. اوتدی قزغنلی محل
۵۲. اوراقسز خوشه یتدینگ

۵۳. توقسانده یانگلور سوز
۵۴. قره بولوب گورونور بوز
۵۵. قَوشار سویک آلار گوز
۵۶. یوز منگ اندیشه یتدینگ

۵۷. مختومقلی اوتوردینگ
۵۸. عمرینگ غافل اوتوردینگ
۵۹. حقه نه ایش بتردینگ
۶۰. اگر یوز یاشه یتدینگ

۴۷- ت۱: اوشالدینک ایشدین قالدینک.
۴۸- ع۷، بخ: سوزله. ع۸: ساویلان فیشه یتدینک. ل۴: نه ایشه یتدینک.
۴۹- ع۷: ع۷: یتسه سال. ت۱: سکسان باشه یتسه سال. ف: سکسان یتورسه مال ایله. ع۹: سکسانکا یتسه سال.
۵۰- ع۳، ع۷، بم، ع۸، ع۹: نچوک ایله کچر حال. ت۱: نچوک بولوبکچر حال. ف: نچوک کچر حال. بخ: ایله خال. ل۴: نچوک کچر بلکل حال.
۵۱- بم: مجال. ل۴: بخ: ع۷: اوتدی قزقلی محال.
۵۲- ع۳: خوشه یتدینک.
۵۳- ع۳: سوزینک.
۵۴- ع۳: کورنار کوزینک. ع۴: یوز. ع۹: کورنور کوز. ل۴: کورنور یوز.
۵۵- بم: سوینککاک. ع۹: سونکاک. بخ: سویاک. ل۴: قاوشار سویاک آلارور کوز.
۵۹- ع۲، ع۳، بم، ف، ع۸، ع۹، ل۴: حق اوچون نه ایش بتوردینک. ت۱: حق اوچون نه بتور دینک.

۱۱۱

۱. گوزوم دوشـدی سـیرانیمدا، قارداشلار
۲. کوکرایـر تمـوغ دیـک نـاری دلبرینگ
۳. قیلمیـش کمان دیـک یوزینده قاشـلار
۴. گورنـده گورمانـده زاری دلبرینـگ

۵. اول آدم اوغلی‌نینـگ دالـدور بالاسـی
۶. قولاغینـگ دیندارمـز عاشـق نالاسـی
۷. جمالیـن بـر گـورن حیـران قالاسـی
۸. آقـار یوزیندیـن نـوری دلبرینـگ

۹. شعله‌سـینده گونـش دیـک‌دور جمالی
۱۰. هیـچ کیمـه یتدرمـز وصـف کمالـی
۱۱. منقّـش صفت‌لـی ذاتـی جمالـی
۱۲. مثالـی‌دور جنّـت حـوری دلبرینـگ

۱۳. خوش‌مجلس‌لار قوروپ گوزل‌دوست‌بیله
۱۴. یار مانگا مِی بردی، گیتدیم سسـت بیله
۱۵. حملـه قیلدی منـگا یوز منـگ قصد بیله
۱۶. سـوقدی منـی یـلان مـاری دلبرینـگ

۱۷. یانینـده قیلدیـلار صحبتـی سـازی
۱۸. چاغرینـگ دینگلانگیـز شـول دلنوازی
۱۹. «عاصـی قولـوم!» دیـپ گلـور آوازی
۲۰. پـرده بیلـه بزینـگ سـاری دلبرینـگ

۳- ع۸: قیلنمیش کماندیک.
۶- ع۸: قولاغین دیندارمز عاشق ناله سی.
۹- ع۷: کونش دیک دو شمالی.
۱۲- تغلیتی دور جنت حوری دلبرینگ.
۱۳- ع۸: خوش میلس لار.
۱۵- ع۸: سوس برله.

۲۱. اسـرافیل صـور اورسـه یـالان جهانـه
۲۲. جـان نـه یخشـه قالـور، نـه ده یامانـه
۲۳. بیـر سـاعتده قوپـار آخرزمانـه
۲۴. اگـر گلـور بولسـه قهـری دلبرینـگ

۲۵. یوره‌گیمـده یانـان هجـران کـوزی‌دور
۲۶. ارکیمـه قویمیـان یارینـگ تـوزی‌دور
۲۷. قـرداش دوغان سـز یالنگیـز اوزی‌دور
۲۸. هیـچ یوقـدور رقیبـی، یـاری دلبرینگ

۲۹. هر کیم اونی سویسـه، دیری‌دور، اولمز
۳۰. جهانـه اوزینـدن غیـری هیـچ گلمـز
۳۱. ایمه‌سـی، ایچمه‌سـی، قـراری بولمـز
۳۲. منزلـی، مکانـی، داری دلبرینـگ

۳۳. عاشـقلار یاش دوکر چشـمیندن گریان
۳۴. گورگجیـن چرخ اورار، دور ایدار هر یان
۳۵. مختوم‌قلـی جانیـم یولینـده قربـان
۳۶. دیلاسـه جانیمـی، بـاری دلبرینـگ

۲۲- ع۸: نه یخشی قالور.
۲۷- قرداشی دوغانی یلغوز اوزی دور.
۳۴- ع۸: کوره چک چرخ اورار.
۳۶- ع۷: جانیمز.

۱۱۲

۱. آغه لار براغینگ وصفین سوزلاین
۲. عرب تلین سوزلار اوزی براغینگ
۳. بوینی اوزین، گوگسی یاسی، رنگی آق
۴. آدمزاده منگزار یوزی براغینگ

۵. عالمه روشن بیر آلین‌نینگ آغی
۶. یوغین‌دور بوینوزی، یوقه دوداغی
۷. یاشیل زبرجد دور ایکی قولاغی
۸. دانگ یلدیزینه منگزار گوزی براغینگ

۹. یلدیریم دیک بولور توینا‌ق قاقیشی
۱۰. آرقه سی تخته‌دور، بولمز یوقوشی
۱۱. سغر صفت‌لی‌دور قوروق چقیشی
۱۲. بیلینمز انشی دوزی براغینگ

۱- ل۳: مؤمن لار براغینگ. ع۱: مؤمن لار براغینگ وصفنه توت قولاق. ت۲: مؤمن براغینگ. ل۴: مؤمن پراغن نک وصفین توت قولاق. ع۲: مؤمن لار براغینگ وصفنکا توت قولاق. ع۷: آغه لار براق لار وصفین قولاق توت. ع۸: مؤمن لار پراغینگ وصفین توت قولاق. ل۲: مؤمن براغنگ وصفنی توت قولاق. ف: براغنگ وصفنه مؤمن توت قولاق. ع۹: سویلاین براغینگ وصفین توت قولاق. ب‌خ: مؤمن لار براغینگ.

۲- ل۴: سویلار اوزی پراغنگ.

۳- ف: بوینی اوزین گوکسی نینگ رنکی آق. ل۲-ده: «یاسی» سوزی یوق.

۴- ل۴: بنکزر یوزی پراغنگ.

۵- ل۴: برور مانکلاینک آغی.

۶- ع۴: یوغیندور بوینی.

۷- ل۴: یاشیل زمرداندور ایکی قولاغی.

۸- ب‌م: یلدوزینه یوزی براغینگ. ع۸، ع۹: یلدوزه. ل۴: بنکزار کوزی پراغینگ.

۹- ت۲: تویاق قاقیشی.

۱۰- ع۳، ف: بیلمز یوقوشی.

۱۱- ف-ده: یوق. ت۲، ل۳: سیغر صورتلی دور.

۱۲- ع۲: اینشی چقشی دوزی براغنگ. ب‌م: اینشی چیقیشی دوز دور براغینگ. ل۴: پراغنگ

۱۳. اوت ایمز، رحمت‌دین دولی دور ایچی
۱۴. قزیل یاقوت‌دین‌دور آلین‌نینگ ساچی
۱۵. اشک‌دین اولی دور، قاطردین کچی
۱۶. یوروسه بیلینمز ایزی براغینگ

۱۷. مختوم‌قلی آیدار الحکم‌لله
۱۸. دولت باقیسنی اوزینگ بر الله
۱۹. منر آنی احمد بن عبدالله
۲۰. گلدی زبانیمه سوزی براغینگ

۱۳- ل۴: اوت یمز رحمتدین تولیدور ایشی.
۱۴- ل۳: منکاینینگ ساچی. ل۴: قزل یاقوتدین دور مانکلای ساچی.
۱۵- ت۲: اولوغدور. ل۴: ایشاکدین اولوغدور خطردین کشی.
۱۶- ف: یور دینه بلنمز ایزی براغینگ.
۱۷- ب‌م، ت۲، ل۳: مختومقلی آیدار الحمدالله.
۱۸- ف: دولت باقیسی.
۱۹- ع۲، ب‌م: آنی منان ابن احمد عبدالله. ع۹: اونی منار احمدین عبدالله. ع۳: مونی منار احمد بن عبدالله. ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸: آنی منار احمد ابن عبدالله. ف: میزانی احمد بن عبدالله. ت۲: اتمیز احمد دور ابن عبدالله. ل۳: اتامیر احمد دور ابن عبدالله.
۲۰- ع۶: کلدی زبانه. ل۴: پراغنگ.

۱۱۳

۱. آلتمیش باشـده نوروز گونـی لو یلی
۲. توردی اجل یولین توسـدی آتامینگ
۳. بـو دنیانینگ ایشـی بویله‌میش بللی
۴. عمرینینگ طنابین کسـدی آتامینگ

۵. آغـر دولـت‌لاره کونـگل قویمـادی
۶. بـو جهانینـگ عشـرتنی سـویمادی
۷. اسکی شالدین آرتیق پوشش گیمدی
۸. آخـرت اوی بولدی قصـدی آتامینگ

۹. دیـوردی دنیا دورمز عمـر باقی یوق
۱۰. گوندیز روزه گیجه بولسـه اوقی یوق
۱۱. منکر بیلمز مخلص‌لارینگ شکی یوق
۱۲. پیغمبر دسـتی دور دسـتی آتامینگ

۱- ع۳، ع۴، ل۱، ع۸، ل۳: آلتمیش یاشده. ل۴: آلتمیش یاشده نورلی یوزلری بللی.

۲- ع۱، ع۲، ل۱، ع۸، ع۹، بخ، ل۲، ل۳: توتدی آتامینک. بم: یولین اما توتدی آتامینک. ت۱: کیلدی اجل. ت۲: توتدی آتامینک. ل۴: یولین کسدی.

۳- ت۱: بو دنیانینک ایشی بویله دور بلّی. ت۲: ایشی بویلی میش بلی. ل۴: بویله ایمیش بللی.

۴- ع۹: عمر تنافنی. ت۲: عمر تنابنی. ل۳: عمر طناپنی. ل۴: عمرینک.

۵- ع۴: آغر دولتی نه. ع۹: آغر دولتنه.

۶- ع۳- ده: یوق. بم، ت۲، ل۳: بو دنیانینک. ف: عشرتین. ل۴: عشرتلارین سامدی.

۷- ع۳- ده: یوق. ت۱: اسکی شالدین اوزکا کالباس کیمادی. ل۴: اسکی شالدین غیری کیم کیمادی.

۸- بم، ل۴: اویی. ت۱: آخرت اویی دور قصدی آتامینک.

۹- ت۱: دنیا دورمز دیردی غملی باقی یوق. ل۴: ایتردنیا تورماز. ع۹: دیردی دنیا دورمز عمره باقی یوق. بخ: دیاردی دنیا دورمز عمرباقی یوق. ل۳، ت۲: دیدی دنیا تور ماز عمر یوق.

۱۰- ت۱: کوندوز کیجه لارده اویقو یوق. ع۹: کوندوز روزه بولسه گچه اویقو یوق. ل۴: اویخو یوق.

۱۱- ع۱، بخ: منکر بولماز. ف- ده: «منکر بیلمز» سوزلاری یوق. مخفی لارینک شکی یوق.

۱۲- بخ، ت۲، ل۳، ل۴: پیغمبر دوستی دور دوستی آتامینک.

۱۳. گورماسام سویلامن اوی بیلان چندین
۱۴. مقصدینه یتر یغلاغان چیندین
۱۵. یاریسی ملکدین یاریسی جندین
۱۶. مجاورسز بولمز اوستی آتامینگ

۱۷. نقبا دور اوچ یوز اران اوغراشدی
۱۸. چهل تنده آتامه نظریم دوشدی
۱۹. نچه بارسام هفت‌تن‌لاره قارشدی
۲۰. بولار تورار چین پیوستی آتامینگ

۲۱. عالم ایچره آدم قالمز آت گزار
۲۲. بو سرلاردین جهان خلقی یات گزار
۲۳. جایی جنّت ایچره گوکده شاد گزار
۲۴. یرده خوشوقت یاتور پوستی آتامینگ

۱۳- ل۳: چندان. ل۴: اوی بلان.

۱۴- ب‌م، ل۲، ع۸، ب‌ک، ل۳: یقیلان چیندین. ت۱: مرادینه یتار یقیلان جیندین. ت۲: یقیلان چندان.

۱۵- ف- ده: یوق. ل۴: یاریسی چندین.

۱۶- ف- ده: یوق. ل۴: اوغراشدیلار مجاور سیز بولمز آتامینک.

۱۷- ع۱، ت۱، ب‌خ- ده: یوق. ب‌م: اره اوغراشدی. ل۲: نقبا دیر اوچ اردین اوغرشدی. ف- ده: یوق. ع۹: نقبا دیر لار. ل۴: نقبادیرلار اوچ یوز التمش غایب ارلر دین.

۱۸- ع۱، ت۱، ف- ده: یوق. ع۳: نجبا برسم. ب‌م، ع۸: نجبا بارسام.

۱۹- ع۱، ت۱، ب‌خ، ف- ده: یوق. ل۴، ع۴، ع۹: نجبا بارسام هفتن لاره قوشدی. ت۲، ل۳: نه جایه بارسه.

۲۰- ع۱، ت۱، ب‌خ، ف- ده: یوق. ع۳: بد لادوجین سوستی دور آتامنک. ع۴، ب‌ک: بد لادور چین. ل۲: نجبا بارسام هفتن لاره قارشدی. ب‌م: ابدالاردور. ل۱: بدلاچین ع۸: بد لاری چین پیوستی. ل۴: بُد لادور چین پی دستی آتامنک. ع۹، ت۲، ل۳: بد لادور چین پیوستی آتامینک. ل۲: بُد لاچین پیوستی آتامنک.

۲۱- ب‌م: عالم ایچره آدم کزماز آد کزار. ت۱: بو دنیاده آدم قالمز آد کزار. ف- ده: یوق. ع۸: بو عالمده آدم قالمز آد کزار. ل۴: قالمار.

۲۲- ع۴: ماد کزار. ب‌م: مات کزار. ف- ده: یوق. ع۹: بو سر لار دین جهان خلقی راد کزار.

۲۳- ل۱، ع۸، ل۴: جانی جنت ایچره. ف- ده: یوق. ل۲: جای جنت.

۲۴- ف- ده: یوق.

۲۵. مختوم‌قلی گیزلی سرینگ بار ایچده
۲۶. کامل تاپسانگ قیل قوللیغین سر رشته
۲۷. محشـر گونـی البتـه گیرار بهشـته
۲۸. هر کیم چیندین بولسه دوستی آتامینگ

۲۵- ف- ده: یوق. ل۳: محتم قلی سنینک سرینک بار ایچده. ت۲: محتم قلی سیر ایدالی سرینک بار ایچده.

۲۶- ع۲، ع۳، ب‌ک: قیل قولوغن درشده. ل۵: قولوغین درشده. ب‌م: قوللیقین درشده. ت۱: کامل تابسانک قوللوق ایلادیرشده. ف- ده: یوق. ت۲، ع۹: کامل تاپسنک قولّوغنده دوریشده.

۲۷- ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ب‌ک، ل۲: محشر کون قاینیسز کیرار بهشته. ت۱، ع۹: محشر کونی قایغو سیز کیرار بهشتده. ل۴: کزر بهشته.

۲۸- ع۴: دوستی بولسه. ف- ده: یوق.

۱۱۴

۱. قلـم آلیـب نامه‌نـی گوندوردیگیـم بیلمزمینـگ
۲. افسـون اوروب هدهدنـی ایندارديگیـم بیلمزمینگ
۳. عرش اوسـتینه قالدیریب مندیردیگیم بیلمزمینگ
۴. تورت گیجه اوچ گون آغلاب دینداردیغیم بیلمزمینگ
۵. اشـک منیب عیسـی دیک یلدیردیگیم بیلمزمینگ

۶. مجنـون بولوب صحـراده آغلای آغـلای گزدیگیم
۷. ورقـه کمیـن گلشـاه‌دین اولـوب امیـد اوزدیگیم
۸. جوشغون بریب عشق اودی قایناپ قایناپ قزدیغیم
۹. گوزیم یاشین مرجان دیک دوزیم دوزیم دوزدیگیم
۱۰. شـبلی کمیـن بـر داغـی یاندیردیغیـم بیلمزمینگ

۱- ع۷، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۲: بیلمارمینک.

۲- ع۴، ب‌م، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: افسون اوقوب. ع۷، ل۱، ب‌ک، ل۲: بیلمارمینک.

۳- ع۷، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹،ب‌ک، ل۲: بیلمارمینک. ع۹: عرش اوستنده.

۴- ع۲، ب‌م: دینکدیردیکیم. ع۷، ع۸: دینکدوردیکیم بیلمارمینک. ل۱، ب‌ک، ل۲: بیلمرمینک. ل۴: اوچ کیجه دورت کون اغلاب دندیردوغم. ع۹: اغلاب یاندوریغم بیلمرمینک.

۵- ع۷، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک: بیلمارمینک. ل۴: عیسی کبک.

۶- ع۷، ع۸، ب‌خ: مجنون کبی صحراده. ت۲: فرهاد بولوب‌مست بولوب داغی داشی غزدیغیم. ل۴: مجنون کبی صحرالرده.

۷- ل۱: ورقا کمین کلشا اولوب. ت۲، ل۳: طالب علم ایچنده مصاحب لار یازدیغیم. ل۴: ورقه کبک کلشاه دیوب.

۸- ع۷: جوشغین بردی عشق اوتی. ل۳: فرهاد بولیب‌مست اولوب تاغی تاشی قازدیغم. ل۴: بوشقون بریب عشق اودینه.

۹- ل۴: مرجان کبی.

۱۰- ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹، ل۲: بیلمارمینک. ب‌خ: کبی. ت۲: شبل کمین. ل۴: شبلی کبی.

۱۱. هدهـد کمیـن فرنگـدن چیـن مـا چینـه باردیغیـم
۱۲. بـاغ ایچنده بلقیس نینگ سـاچین آچیب گوردیگیم
۱۳. سـلیمانینگ تختیندیـن سـوزلاب خبـر بردیگیـم
۱۴. قوش قونسون دیب باشـیمه بلبل هنگین قوردیغیم
۱۵. چهارشنبه گون چاشت وقتی قوندیردیغیم بیلمزمینگ

۱۶. سرخسـینگ آرقاسـینده مجنـون قـوردی جادونی
۱۷. بسـم الله دیـب باشـلادی چاغـردی اوسـتادینی
۱۸. حقدیـن غیـری بـر کیمسـه اشـیتمدی دادینـی
۱۹. قـرق عاشـق نعـره چکیب شـعله اورغـان اودینی
۲۰. گوز یاشـیمدین سو آلیب سوندوردیگیم بیلمزمینگ

۲۱. شـیروان خانینگ سوداسـی نه عجایب سـودا دور
۲۲. قیـل دیـن بو یان آغدارسـه قیامت گون رسـوادور
۲۳. یوز یگریمـی صف قورلور هر صفده منگ غوغادور
۲۴. عاشـق‌لیق جوشـغونلیغی آقمـز اویغـون دریـادور
۲۵. بر جرعه‌دین قرق عاشـق قاندردیغیـم بیلمزمینگ

۱۱- ع۴، ت۲: چین ماچین دیب باردیغیم. ل۴: هدهد کبی فرنکیدین چین ماشنه.
۱۲- ع۴ ف ل۲: باغ ایچنده بلحسنک. ۱۳- ع۱، ع۹، بخ، ت۲، ل۴، ل۳: تختنده.
۱۴- ع۷، بم، ل۳: دیب سریمه. ت۲: سریمکا. ل۴: بلبل توکین قوردیغیم.
۱۵- ع۷، بم، ع۸، ع۴، بک، ل۴: بیلمارمینک.
۱۶- ع۱: سوراحنینک. ع۲، بم: سرحنینک. ع۴، بک: سرحیلینک آرقا سنده. ع۷، ع۸: سرخیلینک آرقا سنده. بخ، ل۱: سرخانینک ارقا سینده. ت۲: سوراحنک. ل۳: سوراحینک. ل۴: سرخنک آرقا سنده.
۱۷- ل۲: باشلاچاغردی. ۱۸- ع۸، بک: هیچ کمسه.
۱۹- ع۲، بم: شعله اورار اودینی. ل۴: شغله صالور عالمنی. ۲۰- ع۷، بم، ع۸، ع۹، بک، ل۲: بیلمارمینک.
۲۱- ع۲: شروان جانینک. ع۳: شیروان خانینک سوداشی عجاب سودادور. ت۲: سودسی.
۲۲- ع۹: آغر برسه. ل۳، ت۲: قیلین بریان آغدور سه قیامت کون غوغا دور.
۲۳- ع۹: قورلوب. ت۲: یوز یکرمه صف بولوب هر صفده منک رسوا دور. ل۴: هر صفده برغاوغا دور.
۲۴- ع۱: عاشق لقینک جوشغون دور. آقمز دولغین دریا دور. ع۳، ع۹، بک: عاشقلیق. ع۴: عاشق لقینگ جوشغون دور. ل۱، ع۷: عاشقلیق بر جوشغین دور. بخ: دولغین دریا دور. ل۳، ت۲: عاشق لغنک جوشغنی. ل۴: عاشق لق بر جوشقندور اقماز یقین دریا دور.
۲۵- ع۷، ع۸، بم، ع۹، بک، ل۲: بیلمامینک. ل۱: بر جرغه دین قرق قاندیردیغم بیلمر مینک. ع۸، ت۲، ل۴: هر چورغه دین قرق عاشق قاندوردیغیم بیلمرمینک.

۲۶. یتوشمامیش شونقاریم قامیش قانت آق تورپک
۲۷. دنیا منی تایدیردی بر یانیم ایتدی قرپق
۲۸. جان و جگر دیلیبان تارتار قان قویمز تورپاق
۲۹. هر تکاندین یوز غنچه هر قرق گلدین بر یارپاق
۳۰. داغه داشه آیلانیب ایندارديگیم بیلمزمینگ

۳۱. مختوم‌قلی آیدار توقوز فلک زهره‌سی
۳۲. یدی یلدیز قرداشی آی نینگ گونینگ پاره‌سی
۳۳. نور دیدامینگ یختی سی آق گوزیمینگ قره‌سی
۳۴. آب زمزم چشمه‌سی صفا مروه آراسی
۳۵. سلیمان دیک عهدیمنی سیندارديغیم بیلمزمینگ

۲۶- ع۱: دنیا منی کویدور دی. ع۳: بتلمامیش شونقاریم. ع۴، ل۲یاتلامیشام شونقاریم. ع۷: یتش مامیش. ل۳: یتلمامیش شونقاریم. ل۴: چونقاریم -... آق طوفان. ب‌ک: ب‌م: یاتلمامیش شونقاریم. ل۱: یاتلمامیش شونقریم قیلمیش قانت آق ترفک. ع۸: یتولمامیش شونقاریم.

۲۷- ع۷، ب‌م: اتدی غرفق. ل۱: دنیا فلی تایدور دی. ع۹: دنیا منی دایردی ب‌ک: دایدیردی. ت۲: قرپاک.

۲۸- ع۳: جانان بولور تن بویان ترخن تاتر قویمار توفراق. ت۲: جانان جکر تلیبان تارتار جان قویماز تورپاک. ب‌ک: جانان بولور تلباین تارتر قان قویمز تورفاق. ب‌خ: تار تار جان. ع۷: فلک آلباین بولار تار تار. ب‌م: جانان بولار دال قویون تار تار قان قویماز تو فراق. ل۱: جانان بو لار تیل بیون تارتار. ع۸: جانان بولور تالیان تار تار. ع۹: جانان بولور تلیان تار تار قان قویمز قرفاق. ل۲: جان بولور تیل بیون تاتار جان قویمار تورفق. ل۴: چونان بولور لار طالباین تن تار تار قویمز توفراق. ل۳: جانان جکر تیلماین تاتسار خان قویماز تورفاق.

۲۹- ع۱، ع۷، ب‌م، ل۱، ع۹، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴: یوز غصّه. ع۳: هرتنینک دین یوز غصّه هر قرق کلدین بر یفرق.

۳۰- ع۳، ع۴: دوندارديکیم بیلمز مینک. ع۷، ب‌م: داغه داشه آلانیب ایندوردیکیم بیلمارمینک. ل۱، ل۲: دوندوردیکیم بیلمرمینک. ل۳: ایندوردیکیم. ل۴: داغه داشه الارتیب اونده یردیکیم. ع۹، ب‌ک: بیلمرمینک. ب‌خ: داغی داشی ایلاییپ.

۳۱- ل۱، ب‌خ: مخدومقلی آیدیار. ت۲، ل۳: محتم قلی سویلایور توقوز فلک سایه سی. ل۲: مخدومقلی آیدییار... زهرسی. ل۴: ایتور مختومقلی توقز فلک زهره سی.

۳۲- ع۴: قرداشدی. ت۲: آی کونینک پاره سی.

۳۳- ع۳، ل۱، ع۸: نور دیدام یخشی سی. ع۹، ب‌خ: نور دیدام یختسی آق. ت۲: نور دیدانینک. ل۲: نور دیدام نینک یخشی سی. ل۳: نور دیده نک. ل۴: نور دیدهم یخشی سی کوزیم آغی قراسی.

۳۴- ل۲: صفا مروه آره سی.

۳۵- ع۷، ب‌م، ب‌ک، ل۱، ل۲، ع۸، ع۹: بیلمارمینک.

۱۱۵

۱. اوغری بولسنگ دنگلاگین بولغای نچوک حالینگ سنینگ
۲. کشـی مالینه گیدار کونگلینگ گوزینگ فعلینگ سنینگ
۳. مثـل شـیطان آلداغـی دور مکرینگ و آلینگ سـنینگ
۴. بـو یالانچی لیـق بیله اوتگای ماه و سـالینگ سـنینگ
۵. دوزخـه دوغـری بـارار بـالله گیـدان یولینگ سـنینگ

۶. ارته محشـر ایت بولوب انگرانیب ایگای سـن اتینگ
۷. یوزینـی گورمـز محمّـد سـن کبـی پیـس امتینـگ
۸. هـم او دنیـا شـفعتینگ بولمـز بـو دنیـا دولتینـگ
۹. هر زمـان هـر سـاعت ایچـره آرتـدورارلار محنتینگ
۱۰. بو جحیم ایچره توتار موی لار سـاغ و سولینگ سنینگ

۱- ل۴: نجوک بولغای.

۲- ع۳، ع۴: مالنده کزار. ع۴: کونکل کوزینک. ب‌م: کشی مالنده کزا دور کونکل و فعلینک سنینک. ل۴: کشی مالنده کیدر کونکلنک کوزنک خیالنک سنینک. ل۱، ب‌خ، ل۲: کشی مالندا. ع۸: کشی مالنده.

۳- ف: مثل شیطان آلداغی دوزمک نیک النک سنینک. ع۹: منکری آلینک سنینک. ل۴: مثل شیطان آلداویدور حیله مکرینک آلینک سنینک.

۴- ع۳، ل۲: اوتکایمو سالینک. ع۴: اوتکان. ب‌م: بو یالانجی بویله دور ماهینک و سالینک سنینک. ل۴: برله اوتکای. ف: بو یلانچی لیق بیله اوتکارمه سالنک سنینک. ع۸: اوتکای ندور سالینک. ع۹: اوتکان مو امثالینک سنینک.

۵- ع۴: دوزخه بالله بارور دوغری کیدان. ع۶: بارور بیلان کیدان. ل۴: دوزخه توغری کیدار.

۶- ع۶: ارته محشر ایت بولوبان اینکرانوب ایکای اتینک. ل۴: تانکله محشر ایت بولوب انکرانوب یرسن اتنک. ب‌م: تنکله محشر ایت بولغای سن ییکای سن اوز تنینک.ع۸: انکرانوب ایکار اتنک.

۷- ف: یوزین کورمز محمد سن کیم پیس اتنک. ع۹- ده: «کورمز» سوزی یوق.

۸- ع۴، ع۶، ل۲، ل۴: سقفتینک. ف: هم او دنیا شفقتنک بولمز دنیا دولتنک. ع۹: اول دنیا.

۹- ل۴: هر زمانده هر ساعت ده آرترور لار محنتنک.

۱۰- ع۱: بو جهنم ایچره دور. ع۳، ل۲: سفینک سولینک. ب‌م: اول جحیم ایچره. ف: بو حجم ایچره. ل۴: اول جهنم ایچره دور یلان صاغ صولنک سنینک.

۱۱. آغلایر سن گوزلارینگدین یاش یرینه قان گیدیب
۱۲. مونچه محنت‌لار چکیب گوگسینگ سوکوب آرمان ایدیب
۱۳. آسسی ایتمز باشینگا توفراق دوکوب ویران ایدیب
۱۴. قیلچه آسسی گورماگای سن داغ کبی پشیمان ایدیب
۱۵. دوکلور قایدیب دهانینگدین بوقینگ بولینگ سنینگ

۱۶. اول محمّد قرشیسینده هم اویالغای سن او گون
۱۷. گر اولوم بولسه ایدی اسلاردینگ اولگای سن او گون
۱۸. گرز آشاغینده ملک ضربینده قالغای سن او گون
۱۹. اول خریش آتلیغ یلانه لقمه بولغای سن او گون
۲۰. میمونینگ صورتینده بولغای بو تمثالینگ سنینگ

۱۱- ع۴، ب‌م: قان توکوب. ع۹: قان یرینه یاش کیدیب.
۱۲- ع۱: کوکسنک دویب. ع۴: نچه محنت لار چکب‌کوکسنک دوکیب ویران ایدیب. ع۶: کوکسنک دوکوب ارمان. ل۴: چکیب‌کوشم دیوب ارمان ایتوب. ف: چکوب‌کرسنک. ل۲، ع۸: کوکسنیک دوکیب. ع۹: کوسینک دوکیب ویران ایدیب.
۱۳- ع۱: تورفق قویوب. ع۳- ده: یوق. ع۴: توکوب سیران ایدیب. ل۴: زرّه قدر فایده کورمز تاغلار پشیمان ایدیب. ب‌م: اسغ اوتماز باشینکا توفراق ساچیب‌کریان ایتب. ع۹: اصّی ایتمز باشنه توفراق.
۱۴- ع۲، ع۴، ل۲: داغ قدر پشیمان. ع۳: داغ قورپشمان. ب‌م: ذره اسغ کورمکای سن کوبداغی پشمان اتب. ل۴: اوتلی کرزی اورغانده باشیندین عقلنک کتوب. ف: قلچه آصّی کوریکسن داغ قدر پشمان ایدیب. ع۹: داغ قدر.
۱۵- ب‌م: توکولور قیتب دهانینک باروهم یوقینک سنینک. ل۴: آغزنکدین توکولور نجسنک بولنک سننک.
۱۶- ع۲، ع۹، ل۱، ل۲، ع۶: اول محمد قنکشرینده. ع۴: اول محمد محشرینده. ل۴: اول محمد قانشارنده یوزی قراه بولور شو کون. ب‌م: اول محمد نینک قاشینده هم. ف: اول... بنده هم اویالغای سن او کون.
۱۷- ب‌م: کر اولوم اولسه اکر استار سن اولکای سن او کون. ل۱: اول اولوم بولسه ایدی. ل۴: اکر اولوم بولسه ایدی استارسنک اولسنک شو کون.
۱۸- ب‌م: کرزی آستنده ملک ضرینده قالغای او کون. ل۴: اوتلی کرزی لر اوروب‌مَلَک عذاب برور شو کون.
۱۹- ع۲: اول فریش اتلیغ. ع۹: آتلی. ل۴: اول قریشی آتلی اولوغ یلان تن نکی یکای شو کون.
۲۰- ع۲: بولغای امثالینک. ع۳: صورتنک بولغای میمن دیک ینه امثالینک سنینک. ل۲: میمیننک صورتنده بولغای امثالینک سنینک. ل۱، ف، ع۴، ع۸، ع۹: بولغای امثالینک سنینک. ل۴: میمون ننک صورتنده بولغای بوتم حالنک سنینک.

۲۱. آیـدا دور مختوم‌قلی گورسـنگ کتابینـگ ای گوزیم
۲۲. چکیلـور قیلدین قیله محشـر حسـابینگ ای گوزیم
۲۳. یوز قره تل قیسـغه دور بولمـز جوابینگ ای گوزیم
۲۴. مال ایه‌سـینه بی علاج بیر سـن ثوابینگ ای گوزیم
۲۵. هم‌گناهینگ‌بویونینگاقویغای‌لاربودورحالینگ‌سنینگ

۲۱- ع۱، ع۶، ب‌خ، ل۲: آیدییار مخدومقلی. ع۲- ده: یوق. ل۴: محتومقلی کوریب آیتور کتاب یوزین ای کوزیم. ب‌م: ایکه دیر مختومقلی کور سنک کناهنک ای کوزیم. ف: ایدور مخدومقلی کورسنک کتابنک ای کوزیم. ع۹: آی دیر مخدومقلی کورسنک کناهنک ای کوزیم.

۲۲- ل۴: اول محشر کون ترازو چکیلور حسابنک کوزیم.

۲۳- ع۳: قیسغه دور حسابنک ای کوزیم. ب‌م: یوز قرا دور ال قسغه بولما س جوابنک ای کوزیم. ل۱: یور قراو. ف: یوز قره دل قییغه یوقدور جوابنک ای کوزیم. ل۴: یوزینک قسغه یوقدور جوابنک کوزیم.

۲۴- ب‌م: مال ایکا سیکا او کون بیرسن. ف: مال ایه سیله نی علاج یتر سن. ل۴: مال ایاسنه برور لار آلیب ثوابینک کوزیم.

۲۵- ع۲، ع۳، ب‌م، ل۱: قویغای بو دور. ف: هم کناهنک بوینکا قویغا بو دور حالنک سننک. ل۲: هم کناهین بوینکا قویغای. ل۴: کناهنک بوینکی قویغای بو دور.

۱۱۶

۱. کـرم ایلـه قـادر قدرت‌لی سـبحان
۲. غریب غمگین گچان حالیمه منینگ
۳. عقلیم حیرانده دور ایتمیشام پشیمان
۴. بیلمزلیکـده گچـان سـالیمه منینگ

۵. محشر گون بولماسنگ سن منگا دالده
۶. ایشیم نچوک بولور یا رب شو حالده
۷. ایمانیـم متـاع سـین آپـاران یولده
۸. زهـرلار قویماغیـن یولیمـه منینگ

۹. دین قلجین اورسام تنده زوریم یوق
۱۰. محتاجه نان برسـام الده زریم یوق
۱۱. فقیر منم سـندین آیـری یریم یوق
۱۲. بـر تسـلّی برگین کونگلیمـه منینگ

۱- ت۲، ل۳، ب‌م: کرم ایله یا رب قدرتلی سبحان. ل۴: کرملی پادشاه قدرتلی سبحان.
۳- ع۷: عقلیم حیران ایدار. ل۳، ت۲: عقلیم حیران ایدار بارچه ایشیم پشیمان.
۴- ع۱، ع۲، ع۴، ت۲، ل۳: حالیمه منینک.
۵- ل۴: محشر کونی.
۶- ل۴: شول حالده. ع۲، ت۲، ل۳: یارب نچوک بولسه ایشیم شو حالده. ع۸: یا رب نچوک بولور حالیم شو کونده. ع۴: یا رب نچیک بوله ایشم شو حالده. ع۷: یا رب نچوک بولور ایشم شول حالده. ب‌م: حال شو کونده.
۷- ب‌م: ایمانیم متاسین افزون یولینده. ع۸: آفرین یولده. ل۳، ب‌خ، ت۲: مطاعین.
۸- ع۷- ده: یوق. ت۲: زهره لار.
۹- ل۴: اورسم قولده توزیم یوق.
۱۰- ع۷- ده: یوق. ت۲: الده باریم یوق. ل۴: الده زادیم یوق.
۱۱- ت۲: سندین آیرو. ل۴: سندین غیر یریم یوق.
۱۲- ع۷- ده: «بر تسلّی» سوزیندین سونکی یوق.

۱۳. اسلاسه دنگ دوش لار باشه آلتون تاج
۱۴. فقیرلیق ملکینده منگا برگین باج
۱۵. یا یاراداں ایتمه نامرده محتاج
۱۶. دیلاگیم دوش ایتمه ظالمه منینگ

۱۷. عاجز منم، سندین اوزگه کیمیم بار
۱۸. اوز بران جانینگا جبر ایتمه جبّار
۱۹. مختوم‌قلی آیدار کرملی غفّار
۲۰. قالتشمه قیلدیغیم فعلیمه منینگ

۱۳- ع۳: استار دنک دوشلار.
۱۴- ع۳، ع۸، ب‌خ: ملکندین. ل۳: برکین منکا.
۱۷- ل۴: عاجز قُلمُن سندین.
۱۸- ل۴: اوزنک برکان جانه.
۱۹- ل۴: مختومقلی دیار.
۲۰- ع۲، ع۷، ع۸: قلشمه قیلدیغیم. ع۳: حالشمه قیلدیغیم فعلمه منینک. نسخه: قالتشمه. ع۴: قارمه قیلدیغیم فصلیمه منینک. ب‌م: قاشتمه قیلدیغیم. ل۳: ت۲: قاشیمه قدیمه خالمه منینک. ل۴: حسابه قویماغیل قلغان افعالمه منینک.

۱۱۷

۱. ای یارانـلار حـرام ایشـه اولاشـمز
۲. اگر درسـت بولسه سالی بنده نینگ
۳. حرامـه بولاشـمز پیسـه اولاشـمز
۴. حقه دوغری بولسه فعلی بنده نینگ

۵. تازه عمرینگ سـولور اجل بادیندین
۶. آخـر نقصان گلـور دنیا سـودیندین
۷. بوینـی آزاد بولـور تمـوغ اودیندین
۸. حقـی یـاد ایلسـه تلـی بنـده نینگ

۹. قبرینـگا سـالمزلار دنیـا مالیندیـن
۱۰. یـوزی قـره جـواب گلمـز تلیندیـن
۱۱. قیامت گـون شِـکوِه ایـدار الیندین
۱۲. زکـوه سـز یغیلان مالی بنـده نینگ

۱- ع۳، بخ، ل۴: ایشه بو لاشمز.
۲- ع۳: بولسه یولی بندانینک. بخ: اکر درست سالی بندانینک. ل۴: اکر دورست یوله سالسه بنده نینک.
۳- ع۲، ع۳: پیسه بو لاشمز. ع۵، ع۶، ع۷، بم: ت۱، بخ، ل۴: حرامه اولاشمز پیسه بو لاشمز.
۵- ت۱: اجل یادیندین.
۶- ع۵: دنیا ذاتندین.
۷- ع۵: بویونک آزاد بولور دوزخ اوتندین. ل۴: باشی آزاد بولور.
۸- ع۶: حق یاد ایلاسه. ل۴: حقنی.
۹- ع۵: کورینه سالماز لار. ت۱: قهرینه سالمز لار دنیا پویندین.
۱۰- ع۲، ع۷، ت۱: یوزی قرار.
۱۱- ع۳: الکندین. ع۴: شک ایدار لار. ع۶، ع۷، بم، ل۴، بخ: شکایت ایدار النکدین.
۱۲- ع۷: زکوه سز یغنانان.

۱۳. نفس اوغرینده کونگلـی دنیا کوینده
۱۴. یول ایراق دور آغر یوک هم بویونینده
۱۵. آیاغـی طلبـده الـی اویونـده
۱۶. اجـل آغزینـده دور بیلی بنـده نینگ

۱۷. مختوم‌قلی هر کیم ایشین صاف ایتمز
۱۸. معلوم دور کـه آخرتدین خوف ایتمز
۱۹. عاجز تنـی اوتگـور اوده تـاب ایتمز
۲۰. یا رب نچوک بولغای حالی بنده نینگ

۱۳- ع۵: کونکل دنیا کوینده. ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ت۱، ع۹، ل۴: نفس خیالده.
۱۴- ع۴- ده: «آغر» سوزی یوق. ع۵: یوق ازاقدور آغر یوکی بوینده. ب‌م، ب‌خ: هم بویونده.
۱۶- ع۴: یلی بنده نینک. ع۵: دور خوفلی بنده نینک. ت۱: اجل آغزینده دور بیلینک بنده نینک. ل۴: بللی بنده نیک.
۱۸- ت۱: معلوم دور اول آخرتدان. ل۴: وهم اتمز -
۱۹- ع۵: آدم زادینک تنی اوتغه تاب ایتمز. ع۷: اوتوکور رور ده تاب ایتمز. ت۱: عاجز تنه اوتکور اوت تاب ایتمز.
۲۰- ع۴، ع۷، ب‌م: نچوک کچر. ع۵، ت۱: تانکلا نچوک کچار حالی. ع۶: یا رب اول کون نچوک بولغای بندانینک. ل۴: نچوک بولور.

۱۱۸

۱. سُنیه ستون دور کفره سد دور
۲. صحبت ایچره سوزی دولت علی‌نینگ
۳. عالمده داستاندور ایل لارده خط دور
۴. چالشسه تیغی دولت علی‌نینگ

۵. سوزی سند بولوب قالدی تل‌لارده
۶. فقیرلار پناهی یمان گون‌لارده
۷. ایراق اولکه‌لارده یاقین ایل‌لارده
۸. دوست دوشمانی راضی دولت علی‌نینگ

۹. چوخ جهانگیر ایدی عمری بولینچه
۱۰. یارادان یوق ایدیب یره سالینچه
۱۱. یالانچیده یایلاب تا که اولینچه
۱۲. ساویلمادی یازی دولت علی‌نینگ

۱۳. خوار گچمز هر کیمنی مدام اسلاسه
۱۴. تقدیردین داش چیقمز گنگاش تاسلاسه
۱۵. بورگودی آلدیردی لاچین بسلاسه
۱۶. شیر آلوردی بازی دولت علی‌نینگ

۱- ت۱: سون نیغه.
۳- ع۲، ع۶، ت۱-ده: یوق.
۴- ع۲، ع۶، ع۸، ت۱-ده: یوق.
۵- ب‌م: سوزلاری پسند بولوب قالدی تللارده. ت۱: سوزی پسند بولوب.
۶- ت۱: فقیره پناه دور یاوز کونلارده. ع۸: فقیرلار سنا هی.
۹- ع۲: چرخ جهانگیر.
۱۲- ع۲-ده: قوشغی نینگ شوندین سونگی یوق (مابقی مصراع ها وجود ندارد).
۱۳- ع۸: خوار کچار.
۱۴- ت۱: داش بولمز.
۱۵- ع۸: بورکوت دی.

۱۷. آغـر اوروغلـی‌دور هم بیـوک ایللی
۱۸. کـوب یغلسـه مشـهور عالمـه بللی
۱۹. میدانـده قلیچلـی دیوانـده تللـی
۲۰. یوزه تایـدور اوزی دولت علی‌نینگ

۲۱. دیلاگ ایتسه دونگ داشلاری اریدار
۲۲. غضب ایتسـه حکمی داغلار یورودار
۲۳. گونش‌دین گوهردور آیدین دوری‌دور
۲۴. فلـک ده یلدیـزی دولـت علی‌نینگ

۲۵. سان‌سیز ایله سرکرده‌دور سلطان‌دور
۲۶. جنگ یرینده جلّاد بلکی ارصلان دور
۲۷. منزلی مسجددور فرشی دیوان دور
۲۸. گیجه‌سی گوندیزی دولت علی‌نینگ

۲۹. تمنّاسـی یردیـن آسـمانه دنگ دور
۳۰. بیشـه‌ده ببـر دور داغـدا پلنـگ دور
۳۱. گأمی‌گـه لابـردور دریـا نهنـگ دور
۳۲. هر یان بارسه اوزی دولت علی‌نینگ

۳۳. مختوم‌قلـی گچـدی دنیاده دنگسـز
۳۴. توره‌لیکـده تایسـز ارلیکده انگسـز
۳۵. پیغمبر پی‌سزدور سلیمان سونگسز
۳۶. شونگا منگزار ایزی دولت علی‌نینگ

۱۷- ب‌م: آغیر اوروغلیدور هم بیوک. ت۱: بیک ایلی.
۱۸- ت۱: عالمده بلّی. ۲۱- ت۱: تیلاک ایتسه دانکیزداشی اریدور.
۲۳- ت۱: کوندین کوهر دور آیدین اریدور.
۲۵ و ۲۶ و ۲۷- ت۱-ده: یوق.
۲۸- ت۱-ده: یوق. ع۸: کوندوزی کچه سی.
۳۰- ع۸: فیشه ده ببر دور.
۳۱- ت۱: کیمه ده لابیر دور سوده نهنگ دور.
۳۴- ت۱: توره لیکده طای شز.

۱۱۹

۱. اوغرادیم الیاسه دوش گلدیم خضره
۲. کونگلیم ایچره گلدی بر نچه مثال

۳. قل گوتردیم دوردیم نیازه نذره
۴. دیدیم رخصت بولسه ایدایین سؤال

۵. دیدیم نه دور بو دنیانینگ دیریلیگی
۶. دیدی یاتسنگ دویش دور تورانده خیال

۷. دیدیم یا رب دنیا ناگه منگزایدور
۸. دیدی قری هلایدور یوزینده یوز خال

۹. دیدیم نه دور ملک جهان سوگیسی
۱۰. دیدی دردسر دور یا بویونه وبال

۱۱. دیدیم دنیا اوچون نه دور بحث و جنگ ایتماک
۱۲. بیهوده بوغز یرتماق دور یرسیز قال مقال

۳- ل۴: نیاز نذره.

۴- ل۴: ایدایوم سوئال.

۶- ل۴: اویانسنک خیال.

۷- ل۴: بنکزایدور.

۸- ع۲، ع۹، ل۴: دیدی قری زندور.

۹- ل۴: ملکی جهان ساوکوسی.

۱۰- ع۹، بخ: دیدیم درده سر دور. ل۴: دیدی. ل۴: دیدی دردی درده سر دور یا بوینونه وحال.

۱۱- ع۲، ل۴: دنیا اوچون نه دور بحث جنک ایتمک. ع۹- ده: «دیدیم» سوزی یوق.

۱۲- بخ، ع۱: یرتمق دور یر سز. ل۴: بوغازی یرتمق.

۱۳. دیدیم اهل زمان ناگه بند اولموش
۱۴. دیدی اوغل قیز سوگیسی جمع ایتماگه مال

۱۵. دیدیم بو سوگیدین مالدین نه حاصل
۱۶. دیدی یغماغی قیغی دور گیتماگی وبال

۱۷. دیدیم اهل ظلم نه طایفه‌دور
۱۸. دیدی گرگ‌دور ایت‌دور پیشیکدور شغال

۱۹. دیدیم آندین نفسیم نیجه رام اولور
۲۰. دیدی پیر اولان ایلسه گوشمال

۲۱. دیدیم بنده جهدی باشه بارارمی
۲۲. دیدی بارمز اسلاماسه ذوالجلال

۲۳. دیدیم یا رب کدخدالیق نیجه‌دور
۲۴. دیدی هفته عشرت قیغی فلان سال

۲۵. مختوم‌قلی سوزی دُر دور بیلانه
۲۶. باشده هوشینگ بولسه سوزه قولاق سال

۱۳- ع۹: اهلی زنان. ل۴: ینه بند.
۱۴- ع۲، ع۹- ده: «دیدی» سوزی یوق. بخ: سوکوسینه. ل۴: اوغول قیز سویکانلی اوچون جمع اتمک مال.
۱۵- ل۴ - ده: «دیدیم» سوزی یوق. بوسویماکدین مالدین نه حاصل.
۱۶- ع۲، ع۹- ده: «دیدی» سوزی یوق. ل۴- ده: «دیدی» سوزی یوق: کتمالی ملال.
۱۸- ع۱- ده: «دیدی» سوزی یوق.
۱۹- ع۹، بخ: رام بولور. ل۴- ده: یوق.
۲۰- بخ: اولان ایلان. ل۴- ده: یوق.
۲۴- ل۴: دیدی هفته عشرت غیری قالان صال.

۱۲۰

۱. بیلمزم هیچ قایسی دردینگ مبتلاسی دور کونگل
۲. یا رب اول بی وفانینگ چوخ مبتلاسی دور کونگل

۳. عشق دریا دوبی یوق هجران بر اوت پایانی یوق
۴. عشقه میل ایتگان بو اوتلارغه یاناسی دور کونگل

۵. بیلمیان آتمیش اوزین عشق اودینه پروانه دیک
۶. ایمدی بیلمز چاره‌سین کیم نه قیلاسی دور کونگل

۷. عیسی نینگ دمی محال لقمان او یرده گنگ و لال
۸. یا رب بو دردینگه بو حال نه ایش دواسی دور کونگل

۹. گرچه عشقینگ دردی دور دیوانه جانینگ آفتی
۱۰. آشنا اهلی بو غمنی دایم ایاسی دور کونگل

۱۱. نچه محروم بی نوالار تاپدیلار آندین نوا
۱۲. منع ایدان آندین منی بختیم سیاهی دور کونگل

۱۳. یغلایب مختوم‌قلی درگاهیگا عرض ایلاگیل
۱۴. نه اوچون کوب آغلایان بر گون گولاسی دور کونگل

۲- ع۳: بر بی وفاننک مو هواسیدور کونکل. ع۴: چوخ هواسیدور کونکل.
۳- ع۴: دریا دور دوبی یوق هجران بر اوت دور اوچمه یوق. ع۹: عشق دریا دور دوبی یوق هجران اوتدور روخ یوق.
۴- ع۹: عشق میل.
۵- ع۹: بیلماین آیتمیش اوزین عشقمه پروانه دیک.
۷- ع۴، ع۹: عیسی نینک کم فهم حال لقمان.
۸- ع۴: بو دردینک بو محال. ع۹: یا رب بو دورینک بو محال نه ایش دورا.
۹- ع۴: کرچه عشق منک دردی دور دیوانه جانی آفتی. ع۹: دیوانه جان آفتی.
۱۰- ع۹: آشنه اهلی بر غمی دایم ایسیدور کونکل.
۱۱- ع۹: نچه محرم بی نوا چون تاپدیلار اندین نوا.
۱۳- ع۴، ع۲: در کاهه عرضینک ایدا کور. ع۹: در کاهه عرضینک ایده کور.

١٢١

١. دوشدی بر خوشلیق جهانه حضرتینگ گورگاچ رسول
٢. سرنگون بولدی صنم‌لار لمعتینگ گورگاچ رسول
٣. کل عالم بولدی اقرار هیبتینگ گورگاچ رسول
٤. راه ظلمت بولدی روشن آیتینگ گورگاچ رسول
٥. تاپدی دوزخدین آمان کیم صحبتینگ گورگاچ رسول

٦. سن که گلدینگ دنیایه بت‌لار بولوندی سرنگون
٧. آرتدی اسلام شهرتی کافرلار اولدی هم زبون
٨. هم ابوبکر عمر عثمان چو بولغاچ رهنمون
٩. بولدی کافر ضد سنگا اسم مقربینگ مؤمنون
١٠. ایکی دنیا بولدی خوشنود رحمتینگ گورگاچ رسول

١- ع١، ع٣، ب‌خ: جهانه نصرتنگ کورکاج. ل۴: خوشلق زمانه.
٢- ع۴: صنم لار طلعتنگ. ع٧، ب‌م: صنم لار نعمتینگ نی. ع٨: نعمتنگ کورکاچ رسول.
٣- ع۶: اقرار هیبتنگ کورکاج. ع٧: ایکی عالم بولدی. ب‌خ: اقرار سنتنگ کورکاج رسول. ل۴: کل عالم بو اقرار هیبتنگ.
۴- ع٣: آهتنگ کورکاج. ع٨: اویاتینگ کورکاج رسول. ل۴: راه ظلمتلگ بولدی.
۵- ع٣-ده «تاپدی» سوزی یوق.
۶- ع۴: اولدی سرنگون. ع٧: سن که کلدینگ سن بت لار بولدی سرنکون. ب‌م: چونکه کلدینگ دنیاغه. ت١: کیلدینگ عالمه. ل۴: دنیایه تمام بوط بولدی سرنگون.
٧- ل۴: اولدی زبون.
٨- ع٣: چو بولدی. ع۴، ب‌م: عثمان چه بولدی رهنمون. ل۴: هم ابابکر هم عمر عثمان علی حیدر هم رهنمون.
٩- ع٣، ب‌م، ع٨، ب‌خ: صد سنکا. ع۶: اسم قربینگ مؤمنون. ت١: مقرینگ مؤمنون. ل۴: سنکا هم مقیرینگ مؤمنون.

۱۱. دور سابقده اوتان‌لار یار جمالینگ چون امین
۲۱. گردشی شأنینه قالان معتقدلاردور یقین
۱۳. قوللیغینده گون خجالت ایچره قالمیش هم زمین
۴۱. هم فلک اوزره ملک‌لار دیدیلار صد آفرین
۱۵. بو مقام اعلی ایله بو همّتینگ گورگاچ رسول

۱۶. یا حبیبا عشقینگ ایله تنده جانیم سوز ایده
۱۷. کون یوزین حق دوندراره بر آیری لیل و روز ایده
۱۸. ارته محشر عالم اهلین یوز یگریمی تویس ایده
۱۹. اسلاسه نارستر امت لارینگ مأخوذ ایده
۲۰. دفع اولا نار جهنم هیبتنگ گورگاچ رسول

۱۱- ع۴: اوتان لار یار جمالین چون اینین. ع۶، ب‌خ: جمالینگ چون ایشین. ل۴: دور صباحده اوشلادیلر یار جمالن چون امین. ت۱: اوتانلار یار جمالینگ چون مین. ع۸: دور ساینده اوتانلار یار جمالین چون اینن.

۱۲- ع۳، ب‌م: کردشی ثانیه. ع۴: کردش ثانیه قالغان معتقدلار دور یقین. ع۷، ع۸: کردیشی شایسته قالان معتقد دورلار یقین. ل۴: کردیشی سایبان قلان متقی لار دور یقین. ت۱: قالغان مقصدیلار دور یقین.

۱۳- ع۳، ب‌م، ت۱: قللوغنکده کون. ع۷-ده: «قالمیش» سوزی یوق. ع۸: قولوغنکده کوب خجالت ایچره. ل۴: کور خجالت.

۱۴- ع۸: هم زمین اوزره ملک لار دیدیلار صد آفرین. ل۴: ملک دیدیلار.

۱۵- ع۶: بو مقام ایله اعلابو. ل۴: اعلا ایلان بو همتی.

۱۶- ع۲، ع۶: یا حبیب. ع۴: عشقنگ اوتی تنده. ب‌م: یا حبیب عشقنکده ایلا تنده جانیم سوز ایدی. ت۱، ب‌خ-ده: یوق. ل۴: یا حبیب الله.

۱۷- ع۱: حق دوندره بر آیری لیل روز ایده. ع۴: کون یوزین حق دوندریب امری سلسبیل روز ادە. ع۷: دوندورب. ل۴: حق دوندیره بر آیری لیل روز ایدی. ب‌م: کون یوزینی دوندارە بر آیری لیلی روز ایده. ب‌خ: ت۱-ده: یوق. ع۸: کون یوزین حق دوندنرب بر آیری روز ایده.

۱۸- یکرمی توز ایده. ع۴: یکریم تور ایده. ع۶، ع۸: یکرم فوز ایده. ع۷: یوز یکرمی فوج ایده. ب‌م: نوز ایده. ب‌خ، ت۱-ده: یوق. ل۴: تانکلا محشر عالم اهلن یوز یکرمه دوز ایدی.

۱۹- ع۳: امت لارما ضور ایده. ع۴: استایور سقر اومتلاری محضور یده. ع۷: استه یورور نار و سقر. ب‌م: کوکرایور امتلارینگ نار و سقر مأخوذ ایده. ع۸: استایور نار سقر امتنگ کورکاچ رسول. ب‌خ: ت۱-ده: یوق. ل۴: آستنده نارسقر امت لارنگ مأخوذ ایدی.

۲۰- ع۷، ت۱، ع۸، ب‌خ-ده: یوق

۲۱. حمدینگا تـل‌لار قصوردور عـرش و فرش‌لار آغلادی
۲۲. بی‌دهـان و بی‌زبـان اوتـلار آغاچـلار آغـلادی
۲۳. اشـک آبیـن جوشـدوریب بـو داغ و داشـلار آغلادی
۲۴. یـدی گـون کعبـه داشـینده قـورت قوشـلار آغلادی
۲۵. آیدییـار مختوم‌قلـی بـو فرقتینـگ گـورگاچ رسـول

۲۱- ع۴: حمدینکا تیل لال دور هم عرش فرش لار یغلادی. ت۱: حمدینکا دل قسغه دور اول عرش فرش لار یغلادی.
۲۲- ع۴: بی زبان سبزه یغاجلار. ع۶: بی دهانی نو بی زبان اوتلار. ب‌م: اشکبین جوشدریب بو داغ داشلار آغلادی.
۲۳- ت۱: اول داغ داشلار. ل۴: مشرقدین مغربدین آراه جان جانوار آغلادی.
۲۵- ت۱: آیتا دور مختومقلی. ل۴: هم اغلادی مختوم قلی فرقتنگ کورکاج رسول.

۱۲۲

۱. اون سـکز مونگ عالـم اهلین بار ایـدان ربیم جلیل
۲. دونداریـب درگاهینـه هـم زار ایـدان ربیـم جلیـل
۳. قدرتیندیـن عـرش اوییـن دوّار ایدان ربیـم جلیل
۴. هیبـت ایلـه فـرش نـی همـوار ایـدان ربیـم جلیل
۵. امـر ایدیـب بـر بیضه‌نی انـوار ایـدان ربیـم جلیل

۶. آیـری سـودایه سـالیبان راهنـی هـر بنده‌نینـگ
۷. خوش عجب سررشته برله مرده‌نینگ هم زنده‌نینگ
۸. بیشـه ایچـره ارصـلان هـر یرتغیجـی درنده‌نینگ
۹. یـر یوزینـده مـور مـار و بارچـه جنبنده‌نینـگ
۱۰. رزقنـی مقسـوم ایدیـب طیّـار ایـدان ربیـم جلیل

۱- ت۲: یارادان ربیم.
۲- ت۲، ل۳، ب‌خ: همـوار ایدان. ب‌م، ب‌ک: هم وار ایدان. ع۸: ایندداریب درگاهنه.
۳- ع۱، ع۳، ل۱، ت۱، ب‌خ، ب‌ک، ت۲، ل۳: قدرت ایله عرش. ل۴: قدرت ایلان عرش. ع۸: قدرت ایله عرش ایوان دوار ایدان ربم جلیل. ل۲: قدرت ایله فرش اوین.
۴- ع۱، ب‌م، ع۸، ب‌خ، ت۲، ل۳: فرش هم هنوار. ل۱، ب‌ک، ل۲: فرش اویون خنوار. ل۴: عرش اوین.
۵- ب‌م: امر ایتب بر بیصر انوار. ت۱: اندار ایدان. ل۲-ده: یوق. ل۴: امر ایتب بر بالقغه انوار.
۷- ع۳-ده: یوق.
۸- ب‌م: ماشه ایچره. ت۱: عالم ایچره ارسلان هر نه کیم درنده نینگ. ع۸: ب‌ک، ب‌خ: ماشه ایچره ارصلان یرتوجی درنده نینگ. ل۴: میشه ایچره. ت۲: هر یریت غجی درّنده نینگ. ل۲: ماشه ایچره ارصلان هر یرتجی درندنینگ.
۹- ب‌م، ب‌خ: مورچه آننده. ع۱، ع۳، ت۳، ل۳، ل۴: مورچه اوینده هم جنبنده نینگ. ب‌ک، ل۱، ل۲: یر یوزینده موریچه آننده بس جنبنده نینگ. ع۸: مورچه آیننده سن جنبنده نینگ. ت۲: یر یوزینده موریچه آیننده پس جمنده نینگ. ل۳: مورچه آینده بس چرّنده نینگ. ل۴: مورچه اوینونده بس جنبنده نیگ.
۱۰- ل۲: رزقنی مصصوم. ت۲، ل۳: رزقنی تقسیم ایدیب.

۱۱. نچه پیغمبرلاره قیلدینگ عطاء دولتی
۱۲. امتحان ایلاب نچه قل‌لارغه درد و محنتی
۱۳. لطف ادیبان برگاچ اول موسی‌غه فتح و نصرتی
۱۴. دینه دعوت ایلاگاچ فرعونینگ آرتیب شرکتی
۱۵. خوب همّت‌نی جهانغه بار ایدان ربیم جلیل

۱۶. کیم نی درویش ایلامیش گویا تنینده جانی یوق
۱۷. کیمسی عشرت بیلان کیم‌نینگ ایماک گه‌نانی یوق
۱۸. کیم لاری قارون کبی یغمیشدی خیر احسانی یوق
۱۹. هم بو دنیا هم او دنیا کیم لارینگ آرمانی یوق
۲۰. کیم لارینگ اورنین عذاب النار ایدان ربیم جلیل

۲۱. ای خدا مختوم‌قلی نی لطف و احسان ایلاگین
۲۲. بارچه امّت جرمی نی عفوینگده یکسان ایلاگین
۲۳. دنیا آخر مقصدیم سن گلده آسان ایلاگین
۲۴. کشف ایدیب علم لدنّی اهل عرفان ایلاگین
۲۵. بی‌خبر لارغه سرّین آشکار ایدان ربیم جلیل

۱۱- ت۲، ب‌ک، ل۲: قیلمیش. ب‌خ، ل۳: عطائی دولتی. ل۴: قلمش عطاء زینت دولتی.

۱۲- ت۱: قل لارغه بردینگ محنتی. ل۳، ت۲: قل لارغه رنج محنتی. ل۴: درد ایله محنتی.

۱۳- ت۲، ب‌ک، ب‌م، ل۱، ل۲، ل۴: برجکین موسی غه. ت۱: لطف ایدیبان بردینگ اول موسی غه فتح نصرتی.

۱۴- ب‌م: دینه دعوات ایلایوب. ع۸: دینه دعوت ایلاکج فرغو آرتیب شرکتی.

۱۵- ل۱، ع۳، ل۲، ب‌خ: چوب همتنی جهان خوار مار ایدان. ب‌م، ب‌ک: جوب همتنی جهان خوار مار ایدان. ت۲: یخشی همتنی خوار مار ایکان ربیم. ل۴: چوب همتن جهان جانوار ایدان. ت۱: مونچه همتنی جهانغه بار ایدان ربم. ل۳: یخشی همتنی خوار مار ایدان ربم. ع۸: خوب همتنی جهان خود ایدان.

۱۶- ب‌م: کمی سلطان ایلامیش کیم نینگ تنینده جانی یوق.

۱۷- ل۱: بیله. ت۱: کیمنی یوز عشرت بیله کیمنی یمککا نانی یوق. ب‌ک: کمسه عشرت. ت۲، ل۳: کیمنینگ ایارکا نانی یوق. ۱۸- ع۷: کیملاری قارون یغمیش مالی خیر احسانی یوق. ت۱، ل۱، ع۸، ل۲: یغمیش. ب‌ک: کیم لاری قارون قیلیب یغمیش حیر احسانی یوق. ل۲: احسان یوق. ل۴: کمیسی یغمش خیر. ت۲: قارون کمین یغمیش.

۱۹- ت۱: هم او دنیا هم بو دنیا کیم اولار آرمانی یوق. ع۸، ل۳: اولدنیا. ۲۰- ت۲، ل۳: عذاباً نار.

۲۱- ل۴: ای خدایا. ۲۲- ع۸، ب‌خ: عفو ایله یکسان. ۲۳- ع۳: سن کیل کیل آسان. ب‌م، ل۱، ل۲: سن کلّی آسان. ت۱: مقصدیم نی بارچه آسان. ع۸، ب‌خ: دنیا آخر مرادیم کلّ آسان. ل۳، ت۲: سن کل آسان.

۲۴- ت۲، ل۳، ب‌ک: لدننی. ل۲: لدینی.

۲۵- ع۳، ل۲، ل۳، ب‌م، ت۱: بی خبر تیل لار که سرّ آشکار. ت۲: بی خبر دیل لارکا سرنی. ل۴: سر آشکار.

۱۲۳

۱. دهستانینگ بایرینده
۲. بادی صبانی گورسام
۳. بهاءالدین میرکلال
۴. زنگی بابانی گورسام

۵. نفلین عرشه تاج دور
۶. آدی عالمه فاش دور
۷. ایکی جهان محتاج دور
۸. عرب زبانی گورسام

۹. گلان گچر چاشت ایدیب
۱۰. اگلانمز گذشت ایدیب
۱۱. کونگل آیدار گشت ایدیب
۱۲. گزسام جهانی گورسام

۱۳. خضر کمین چول لارده
۱۴. الیاس کمین کول لارده
۱۵. غوث کمین داغلارده
۱۶. یخشی یمانی گورسام

۱- ع۳: یرینده. ع۴: دهستانینک دوزینده. ع۹: دیستانینک. ل۳: بایریندین. ل۴: دهستانینک. سیرنده.
۳- ع۸: میر کله. ل۴: میر کولا.
۵- ع۳: نعلی عرشغه. ت۱: صفتی عرشه. ل۴: نعلنی عرشه تاشدور.
۶- ع۲، ع۹: پاچ دور. ت۱: فاجدور.
۷- ل۴: ایکی دنیا محتاجدور.
۸- ل۴: بتوب عالم سر کشت ایتوب.
۱۰- ل۴: انکلمز کزشت ایتوب.
۱۱- ت۱: کونکلیم استار کشت ایدیب. ل۳، ت۲: کونکلیم آیدور کشت ایدیب.
۱۲- ت۱: عالم جهانی کورسم. ۱۳- ت۱، ل۴: کبی.
۱۴- ع۲، ع۳، ع۹: الیاس کمین سو لارده. ت۱: کبی. ل۴: الیاس کبی صولارده.
۱۵- ع۸: غواص کمین. ل۴: وایس کبی داغلارده.

۱۷. یوقـاردا هندوسـتانی
۱۸. آرقـاده تورکسـتانی
۱۹. اولیـالار عُمَانـی
۲۰. اول رومسـتانی گورسام

۲۱. جـان دالـی جهان شـیدا
۲۲. مونده هیـچ بولمز فایده
۲۳. یـدی داغ یـدی دریـا
۲۴. دالـی دنیانـی گورسـام

۲۵. مختوم‌قلی خوش بولسه
۲۶. آقسه دیدام یاش بولسه
۲۷. ایمانیـم یولداش بولسـه
۲۸. بارسام کعبه نی گورسام

۱۹- ت۱: ولایت لاره عمان.

۲۰- ع۲، ع۴: اورومستانی کورسم. ب‌م، ع۹- ده: «اول» سوزی یوق.

۲۲- ع۴، ع۹: مونده نه بولمز پیدا. ل۳، ت۲: موندین نه بولمز فیدا. ل۴: بوندین هیچ.

۲۵- ت۱: مختومقلی جوش بولسه.

۲۶- ل۴: آقوب.

۱۲۴

۱. ای یارانـلار بر یوزی گل آیه عاشـق بولمیشـام
۲. بارچه لار مقصودی گل رعنایه عاشق بولمیشام
۳. بلبلم بـاغ ایچره بر غوغایه عاشـق بولمیشـام
۴. اوزی غایب زلف‌لاری یلدایه عاشـق بولمیشـام
۵. منزلیم داغ ایچره‌دور صحرایه عاشق بولمیشام

۶. چون فلک سـالدی بزی اول گون فنا توفراغینه
۷. دوشـدی سـیریم دائمـا مکـه مدینـه داغینـه
۸. بلبل اولدیم سـایرادیم گیردیم ارم‌نینگ باغینه
۹. پای بند اولدیم شو گون غم ایلی نینگ توستاغینه
۱۰. یوز بلا محنت‌لی بر سـودایه عاشـق بولمیشام

۱۱. کونگلیم ایچره یار غمی دور منزلیم صحراده هی
۱۲. پوششم غم غصّه‌دور من دونمیشام فرهاده هی
۱۳. سالدی عشـقینگ دلبرا جان و جگریم اوده هی
۱۴. وادریغـا گچـدی عمریم ضایع بردیـم باده هی
۱۵. آهی چوخ افغانی چوخ بر کویه عاشق بولمیشام

۲- ل۲: مقصود کل. ل۴: بارچه نک. ۴- ل۴: زلفلاری بر یلدایه.

۵- ت۲، ل۳: باغ ایچرا. ل۲: منزلم و باغ ایچره.

۶- ع۶: جنون فلک. ت۲، ل۳: سالدی منی. ل۴: شوم فلک صالدی بزی اول فناه توفراغنه.

۸- ع۱، ت۲، ل۳: سیر ایدیب.

۹- ع۲، ل۱، ت۲، ل۲، ل۳: او کون غم ایلینک دوساغنه. ع۴: بو کون غم ایلینینک توزاغنه. ع۷: او کون. ع۷: شول کون ایللنک دستاغنه.

۱۰- ع۷: بر غوغایه.

۱۱- ع۱، ع۲، ع۷، ل۱، ب‌ک، ل۲، ل۴: کورام ایچره. ت۲: کوزوم ایچره. ل۳: کوزیم ایچره. ل۴- ده: «هی» سوزی یوق.

۱۲- ع۱: غم غصه سی دونمشم. ل۴- ده: «هی» سوزی یوق: غصه دور بسی دونمشم فریاده.

۱۳- ع۱، ل۴: جان جکریم نی. ع۴: دلبری. ل۱: جان جکارم. ت۲: دلبریم جان و دلمنی. ل۳: دلبریم جان تنیم نی اود. ل۴- ده: «هی» سوزی یوق.

۱۴- ل۴- ده: «هی» سوزی یوق: زایه اتمشم باده.

۱۵- ت۲: آه کوب افغانی کوب. ل۲: آه چوخ. ل۳: آهی کوب افغانی کوب.

۱۶. بیلمانـم اول نـه بحـردور نه معظـم داغی دور
۱۷. آلدی کونگلیم گیتدی عقلیم تن مدام نا چاغ دور
۱۸. آنی نسـبت ایتمـاک اولمز قُمری بلبـل زاغ دور
۱۹. الغـرض هـر زلفینـه یتمیـش ار توسـتاغ دور
۲۰. قـدی قامتـی بلنـد زیبایـه عاشـق بولمیشـام

۲۱. دوست هوای وصلینگی من شونچه چندان اسلارم
۲۲. دام زلفینـگ قیدینـه اوزیم نی زندان اسـلارم
۲۳. دیمه غمدین بر زمان کونگلیم نی خندان اسلارم
۲۴. بر غریب عاشـق منم یار سنی سندین اسلارم
۲۵. گیجه و گوندیز بیلینگ هو هایه عاشق بولمیشام

۲۶. اسـلامز یاریم منی اول یـاره زاریم یوق منینگ
۲۷. قالمیشام حیران اولوب آیری مداریم یوق منینگ
۲۸. آلدی جانیم عشقینگ اودی اختیاریم یوق منینگ
۲۹. گلسه عقلیم داغیدار گیتسه قراریم یوق منینگ
۳۰. غمزه‌سی اوق قاشلاری اول یایه عاشق بولمیشام

۱۶- ع۱، ل۱: نی بحر. ع۷: بیلمنم نه بحری بر دور نه معظم داغی دور. ب‌ک، ت۲: بیلمنم من. ل۲: بلبلم بحر یر دور نه معظم داغ دور. ل۴: بلمانم نه بحریدور نه بر معظم داغدور.

۱۷- ت۲: تن مداریم.

۱۸- ب‌ک: قمر بلبل. ت۲، ل۳: نسبت ایتماک اولمز آنی قصر بلبل زاغدور. ل۴: اولمز قمر بلبل یا زاغدور.

۱۹- ع۲، ل۲: دو ساغ دور. ع۷، ل۱، ت۲، ل۲، ل۴: یتمیش مینک ایر. ل۴: یتمش منک ایر دستاغدور.

۲۰- ل۴: قدی بر قامتی.

۲۱- ع۱: مونچه چندان. ل۱، ل۲: هوائی وصلنی من. ل۴: وصفنکی من چونچه.

۲۲- ب‌ک، ل۴: زلفینک قدینه. ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ل۲، ت۲، ل۳، ل۴: زلفینک قصدینه.

۲۳- ل۱: دیمه غمدین کوبر زمان. ب‌ک: بر زمان اوزیمنی خندان. ل۲: کونکلمنی چندان. عشقنک ایچره کویدی جانیم غلاجن سن دین استرم. ۲۴- ل۳: یار سنی چندان ایستارم.

۲۵- ل۴: کجه کوندوز بلنک منی هو یایه عاشق بولمشم.

۲۶- ع۲، ب‌ک- ده: یوق. ع۴: تنده جان پرواز ایدار ایری دورارم یوق منینک. ع۷: یوق منی. ل۱: چوخ منینک. ت۲: یاش قویوب یولنده یارانیز مداریم یوق منینک.

۲۷- ع۷: یوق منم. ۲۸- ع۷: یوق منم.

۲۹- ع۴: مداریم یوق منینک. ع۷: کلسه عقلم عینی دور کیتسه مداریم یوق منم.

۳۱. آیـدادور مختوم‌قلـی مـن آنده کانـه اوغرادیم
۳۲. سـیر ایدیـب باردیم فلکـده لامکانـا اوغرادیم
۳۳. چون منی رسوا قیلیب دور عشق یگانه اوغرادیم
۳۴. یتمیش ایکی شهر ایله منگ بر دکانه اوغرادیم
۳۵. شونچه سرگردان سبیل و ضایع عاشق بولمیشام

۳۱- ع۳، ل۱، ب‌ک، ل۲: آیدیار مخدومقلی. ع۴: ذلیل مخدومقلی من. ت۲، ل۳: سویلادی محتم قلی. ل۴: مختوم قلی دیور من آنده کانه.
۳۲- ت۲، ل۳: ایستادیم باردیم فلک کا لامکانه اوغرادیم.
۳۳- ع۱، ل۱، ل۲: عشق کانه اوغرادیم. ل۴: شول منی رسواه قیلان عشق.
۳۴- ع۲- ده: یوق. ت۲، ل۳: چاره تاپمای جوردین آخر فغانه اوغرادیم.
۳۵- ل۴: چونچه بر کردانی سفید زایه عاشق.

۱۲۵

۱. اهـل حـق بولسـام ديـور مـن اوزگـه حالـی نيلارم
۲. بـو سـاويلماز دردی سـان سـز قـال مقالـی نيـلارم
۳. اوّلـی ذوق و سـرور حسـرتلی مالـی نيـلارم
۴. آخـری مـوت و قبـور بـو بـوش خيالـی نيـلارم
۵. بولميشـام ذوق اهلـی مـن اسـباب ملالـی نيـلارم

۶. دوشـدی عشـقينگ آتشـينه قيلچه جانيم کويدی يار
۷. قـوری جسـميم اودون ايـلاب اوتغه ياقماقـده نه بار
۸. غمـده کونگليـم بی قـرار باشـيمده دردیـم صدهزار
۹. آنينـگ اوچـون دهـر ارا بـر گوشـه قيلديـم اختيـار
۱۰. اختياريـم منـده يـوق جنـگ و جدالـی نيـلارم

۱- ع۴: ايل حق. ب‌م: يتر من. ع۸ ک اوزکا خانی. ل۴: يتار من اوزکا نانی نيلارم.
۲- ل۴: بو توکانمز دردسری قالمغانی نيلارم.
۳- ل۱: ذوقی سرير. ل۴: ذوق سرور.
۴- ع۱: قبر. ع۳: آخری لوت قبور بوش حياتی نيلارم. ل۲، ب‌ک: موت قبور. ل۴: اولی آخر موت قبور بو بوش حياتی نيلارم.
۵- ع۲- ده: بوزوق(ناخوانا). ل۴: اهل ذوقدين. ع۳: بولميشام ذوق اهل اسبابی ملالی نيلارم. ع۷، ع۸: بولميشام عشق اهلی. ب‌م: ب‌خ- ده: يوق. ل۲: بولميشام ذوقی اهلی اسبابی.
۶- ل۱- ده: «کويدی يار» سوزلاری يوق. ب‌خ- ده: يوق.
۷- ل۴: اوطغه ياقماغه توتدی يار.
۸- ع۲: دو هزار. ب‌ک: دردیم بی قرار.
۹- ع۴: هم آنينک چون. ل۱: ديرارا بر کوشی. ل۲: بو کوشه. ل۴: دهر اراه.
۱۰- ل۲: جنکی جدال نيلارم.

۱۱. گورنوشینگ عشرت‌نما گورکینگ اوچون کونگلوم‌خراب
۱۲. قیسغه اقبالیم قولی دوست دامن وصلینگ دراز
۱۳. پُر خطر اول یول ایراق عشقینگ گران قوّتم آز
۱۴. توشمیشام بر مشکله سن سن بو ایشه چاره‌ساز
۱۵. التفاتینگ ایمدی قیل، امر محالی نیلارم

۱۶. هر زمان مختوم‌قلی خلق ایچره گزسه لاف ایدیب
۱۷. ساقلا غیبت‌دین تلینگ اوغرینگده گز انصاف ایدیب
۱۸. إل اوزاتمه کوب فساده اول خدادین خوف ایدیب
۱۹. صوفی لیق اسبابی خوش دور کیم ایچنگنی صاف ایدیب
۲۰. بولسه موی موجک ایچیم بو اسکی شالی نیلارم

۱۱- ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، بم، ل۱، ع۸، بک، ل۲، کورنشم. بم: کونکلم کذار. بخ: کورمشام عشر نما کورکنک اوچون کونکلم فروار. ل۴: کورمشم.

۱۲- ع۴: دست دامنی. بخ: دامنی وصفینک دراز. ل۴: قسغه دور اقبالم قولی دوست دامنی وصفنک دراز.

۱۳- ع۷: یر خطر لی یول. بم، ل۱، ل۲: او یول. بک: بیر خطر یول ایراق. ل۴: عشقنک کداز قوتم آز.

۱۴- ع۲، ع۴: بو مشکله. ع۷: دوشمیشام بو مشکل سن سن چاره ساز.

۱۵- ع۱، ع۲، ع۷، بم، ع۸، ل۴: قیل اوتکان محالی نیلارم.

۱۶- بخ- ده: یوق. ل۴: مختوم قلی خلق ایچره کزمالیک سن لاف ایتب.

۱۷- ع۲: اوغرینکده انصاف ایدیب. ع۸: سقلا غیبتد تلینک.

۱۸- ع۴: او اوزانمه کوب فساد دور خدادین. بم، بک، ع۸: فساده دور خدادین.

۱۹- ع۲: جنونلیق خیالی خوشدور کمی ایچنکی صاف ایدیب. ع۳، ل۲: صوفیلق اسبابی چوخدور کی ایچنکنی صاف ایدیب. ل۱: اسبابی کوبدور. بخ: خوشدور که ایچنکنی. ل۴: خوفلق اسبابی خوشدور ایشنکنی صاق ایتب.

۲۰- ع۱: ایجی. ع۷، ع۸: ایچینک. ل۴- ده: «بولسه» سوزی یوق: موجک ایشم.

۱۲۶

۱. فلـک منـگا غـم بادەسـین برالـی
۲. وصـال قایسـی هجـران قایسـی بیلمـزم
۳. حـق ایشـینه تـن برمیشـام گورالـی
۴. آرزو قایسـی آرمـان قایسـی بیلمـزم

۵. بنـده بولسـنگ گـوزلا حقینـگ رضاسـین
۶. جبـر ایـلاگان چکـر بـر گـون جزاسـین
۷. اجـل بـر گـون آتـر تیـر قضاسـین
۸. کریـش قایسـی کمـان قایسـی بیلمـزم

۹. عـارف بولسـنگ قـولاق قویغین سـوزیمه
۱۰. بـر صورتـم بـو گـون باقمانـگ اوزیمـه
۱۱. دنیـا دویبـی یـوق گورونـور گوزیمـه
۱۲. دور قایسـی دوران قایسـی بیلمـزم

۱- ل۴: برکالی.

۲- ع۱، ع۲، ع۳، ب‌م، ع۹: هجران ندور بیلمزم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: وصل قایسی هجران قایسی بیلمدیم. ل۳: بیلمه دیم.

۳- ت۲، ل۳، حق یولینه تن.

۴- ع۱، ع۲، ع۳، ع۹: آرمان ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: بیلمدیم. ل۲: بیلمه دیم.

۵- ت۲، ل۳: بولسنک کوزال حقنک. ل۴: ایسته حقنک.

۶- ع۲، ع۹: جبر ایلا چکاکورکین جزاسین. ع۳، ت۲، ل۳: جبر ایلاسه چکه کورکین جزاسین. ع۴: جبر ایله سه. ت۱: چکار کورکین جفاسین. ل۴: جبر ایتکان.

۷- ع۲، ع۳، ت۲، ل۳: آتر اجل بر کون. ع۴: ارته بر کون تیر قضاسین. ع۹: اثر اجل بر کون یتار قضاسین. ل۴: اجل بر کون تابار ایدار قضاسین.

۸- ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ع۹: کمان ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: بیلمدیم. ل۳: بیلمه دیم.

۹- ت۱: قولاق توتغیل. ت۲ ، ل۳: قولاق برکین. ل۴: قولان صالغل.

۱۰- ع۱: بو صوره تیمه بقمانک بو کون اوزیمه. ب‌م: باقمانک بو کون. ت۲، ل۳: ترخوسیم بار باقمانک اوزیمه. ل۴: بو صورتم باقمانک منم اوزومه.

۱۱- ل۴: دنیانک توبی.

۱۲- ع۱، ع۲، ب‌م، ع۹: دوران ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: بیلمدم. ل۳: بیلمه دیم.

۱۳. آز عمریمی کوب سوداغه ساتیب من
۱۴. اوزیم بیلمای اول دریاغه آتیب من
۱۵. نه عمان‌دور بر گردابه باتیب من
۱۶. زمین قایسی زمان قایسی بیلمزم

۱۷. هر کیم گیرسه اول گردابه عمّانه
۱۸. باشین آلیب چیقه بیلمز بر یانه
۱۹. قدم قویدیم اول صحرایه میدانه
۲۰. جان قایسی دور جهان قایسی بیلمزم

۲۱. بو دنیانی آسمانداقی رنگ بیلدیم
۲۲. ایسسی ایسسی آسیلشردیم سونگ بیلدیم
۲۳. ایمدی آنینگ بارین یوقین دنگ بیلدیم
۲۴. سود قایسی دور زیان قایسی بیلمزم

۱۳- ع۳- ده: یوق. ل۴: آز عمری کوب ساودایه صاتیمان.

۱۴- ع۳- ده: یوق. ل۳: او دریاغه. ل۴: اوزیم بلمادم اول دریایه آتبمان.

۱۵- ع۲، ع۹: نه عمان دور نه تیلایدور یتب‌من. ل۴: نه آماندور نه تلایدور یاتبمان. ع۳، ت۲، ل۳: نه عمانه دور نه تلابدور یتب‌من. ع۴، ب‌م: نه عمان دور نه تلای دور یتب‌من. ت۱: نه عماندور نه تلایدور باتیب‌من.

۱۶- ب‌م، ع۹: زمان ندور بیلمازم. ت۱: بیلمانم. ت۲، ل۳: بیلمه دیم.

۱۷- ع۱، ع۲: تلابه عمانه. ع۳، ت۱، ع۴: اول تلایه عمانه. ب‌م: اول دریایه عمانه. ت۲- ده: یوق. ل۳: اول تلابه عمانه. ل۴: اول یاتلانه اعیانه.

۱۸- ت۲- ده: یوق. ل۳: بیلماز هر یا نه.

۱۹- ت۲- ده: یوق.

۲۰- ع۱، ع۲، ب‌م، ع۹: ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲- ده: یوق. ل۳: بیلمه دیم.

۲۱- ع۲، ع۴، ت۱، ع۹، ل۴: من دنیانی.

۲۲- ع۱، ع۲: ایسّی ایسّی آصلشردیم. ل۳: اصلشدیم سونک. ل۴: ال یاندیریر ایستی ایمش صونک بلدم.

۲۳- ت۲: ایمدی مونینک بار یوغین.

۲۴- ع۱، ع۲، ب‌م، ع۹: زیان ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: بیلمدیم. ل۳: بیلمه دیم.

۲۵. مختوم‌قلـی یولینـگ اونگـی آردی بـار
۲۶. چکـر یوکین هر کشـی نینـگ مردی بار
۲۷. یوراگیمـده پنهـان عشـقینگ دردی بار
۲۸. درد قایسـی دور درمان قایسـی بیلمزم

۲۵- ت۱: مختوم قلی یولینک نه اونک آرتی بار. ل۴: یولونک آلدی آرتی بار.
۲۶- ع۱: یوکینک. ت۲، ل۳: یولین چکار.
۲۷- ت۱، ت۲: عشقینک پنهان. ل۳: عشقینک نهان.
۲۸- ع۱، ع۲، ب‌م، ع۹: درمان ندور بیلمازم. ل۴، ت۱: بیلمانم. ت۲: بیلمدیم. ل۳: بیلمه دیم.

۱۲۷

۱. شـکر حقه بز هم بو یوله دوشـدیک
۲. گچوردیـم بیر نچـه ایامـی گوردیم
۳. معرفتینـگ دریاسـینه یوزدوریـب
۴. عارفلار سـورارلار یوز گامی گوردیم

۵. خضـر سـیران ایدار قـدرت عالمین
۶. موسـی اوقـور حقیقتینـگ کلامیـن
۷. یدی گون آلامیش تانگری سلامین
۸. قطب الاقطـاب آتلی بدنامی گوردیم

۹. تـازه تابـان اولان عمریمینگ داغی
۱۰. قیـش خزانی دگسـه گوگارمز باغی
۱۱. گوز آیلاپ قرشیدین بیر نچه ساقی
۱۲. هـر بری اوینادور بیـر جامی گوردیم

۱- ل۴: شول یوله.
۲- ع۹: ایام کوردیم. ل۴: کشردیم برنچه.
۳- ع۱، ت۱: یوز اوریب. ع۹: دریا سنده یوزدیرلار. ل۳، ت۲: دریاسینه اولاشدیق.
۴- ع۳: سورارادی. ع۹: یوزکام کوردیم. ل۴: سوردیکی یوز کامی.
۶- ل۳، ت۲: موسی اوقور حقینگ قدرت کلامین. ل۴: حقننک کلامین.
۷- ع۴: یدی آلامیش تنکری سلامین. ت۲: یدی کون آلمانمیش.
۸- ع۲، ل۳: قطب الاقطام دین بدنام. ع۴: قطب الاقطام دیان بو نام کوردیم. ع۹: قطب الاقطام دیان بدنام کوردیم. ب‌خ: بدنام کوردیم. ت۲: قطب الاقطاب دیان بر نامی کوردوم. ل۴: بو نامی.
۹- ع۱: عمرنینگ باغی. ع۷، ع۹: عمرنینگ تاغی. ب‌خ: تازه تابان اولمیش عمرنینگ باغی. ل۴: عمرینگ باغی. ل۳، ت۲: عمریمنگ باغی.
۱۰- ل۳، ت۲، ع۱: کوکرمز داغی. ع۳: قیشه حزان دکسه. ع۴: خزان دکسه سولار کوکارمز باغی. ت۱: قیش خزان. ع۹: قیش خزان اورار کوکارمز داغی. ب‌خ: کوکارمز تاغی. ل۴: قیش خزان اورسه کوکارمز داغی.
۱۱- ع۳: کوز ایلاب قورشوندین برنجه ساغی. ب‌خ: قرشوده. ت۲: کوز آیلاب قرشیمدین بر نجه ساغی.
۱۲- ع۳: بر جافی کوردیم. ت۱: بر فری اوینادور. ع۹: جام کوردیم. ت۲، ل۳، ل۴: یوز جامی.

۱۳. آغلادیم یقیلدیم توتدیم الینی
۱۴. تورت چهاریار بیلن حضرت علینی
۱۵. سنجر خان سلیم شاه یدی ولینی
۱۶. بر زهرا اون ایکی امامی گوردیم

۱۷. سلیمانی گوردیم یاتور ایوانده
۱۸. بر نچه غایب لار جمع اولمیش آنده
۱۹. قلزم دریاسینده دویب‌سیز عمانده
۲۰. علی خاتم سالان لجامی گوردیم

۲۱. قارون بو دنیانی آلدی مال بیلان
۲۲. ابلیس عاصی بولدی گلمز یول بیلان
۲۳. سیستان شهرینده باطر زال بیلان
۲۴. دیو بیله جنگ ایدان رستمی گوردیم

۱۴- ع۳: تورت پیشوا بیلان حصر حضرت علینی. ع۴، ع۷، ع۹: تورت پیشوا بیلان حضرت علی نی. ت۱، ل۳، ت۲: پیشوا بیلان حضرت علی نی. ب‌خ: تورت پیشوا بیلن حضرت علی نی.

۱۵- ع۱: سنجرخان سلیمی. ع۳: سانجرخان علیم شاه یدی ولینی. ل۳، ت۲: سنجرخان. ل۴: یدی دالینی.

۱۶- ع۱، ب‌خ: بری زهره. ع۳: بر زهر ده اون ایکی. ع۷: بر زهره ده اون ایکی. ع۹: امام کوردیم.

۱۷- ع۲: باتور اویندە. ع۴: سلیمانی یتور کوردیم اویوندە.

۲۰- ع۳: عالی حاتم صلنان بحارم کوردیم. ع۴: علی خاتم سلنان لجامی کوردیم. ع۷: علی حاطم سلمان. ع۹: علی خاتم بیلان لجام کوردیم. ت۲: حاتم سنان لجامی. ل۳: حاتم سلمان لجامی. ل۴: علی حاتم سیلی نان لجامی کوردیم.

۲۱- ت۱، ع۹، ل۴: مال بیله. ت۲، ل۳: آلدی آل بیلان.

۲۲- ت۱، ع۹، ل۴: یول بیله.

۲۳- ع۱، ع۲، ت۱، ب‌خ: سمنکان شهرینده. ع۴: سملغان. ت۱، ع۹: زال بیله. ع۹: سیملغان. ل۳، ت۲: نمنکان شهرینده. ل۴: ستمکان شهرنده باطر زال بله.

۲۴- ع۲، ع۹: جنک سلان. ع۴: رستم کوردیم. ب‌خ: دیو بیلان جنگ سلان رستم نی کوردیم. ت۲: دیو بیلان قیلان جنگ رستمی کوردوم. ل۳: دیو بیلان جنگ قیلان. ل۴: دیو لره جنگ.

۲۵. مختوم‌قلی، فرمـان بولدی الله‌دین
۲۶. یـره اینب گلـدی عـرش اعلادین
۲۷. جبرائیل گترمیـش اولی درگاه‌دین
۲۸. محمـده اینـان کتابـی گوردیـم

۲۶- ل۴: یره ایتب‌کلدی.
۲۷- جبرائیل کتورمیش یدی درکاه دین. ع۹: اولی دریادین. ت۲: اولوغ. ل۴: آنی درکاهدین.
۲۸- ع۹: کلام کوردیم.

١٢٨

۱. سحر وقتی سیران ایدیب گزارکن
۲. عجب منزل گوزل جایه ساتاشدیم
۳. اوغریم بیلمای یولدین یوله آزارکن
۴. خوب مکانه خوب سرایه ساتاشدیم

۵. اوستادسز ایشلانان کریش‌سز قاتیلان
۶. قیمت‌سز ساتیلان ال‌سز توتولان
۷. قول دگمای چکیلان اوق‌سز آتیلان
۸. چلّه‌سز قوریلان یایه ساتاشدیم

۹. نچه دوست‌لار بیلان سیرانده ایکان
۱۰. قطاردین آزاشدیم کاروانده ایکان
۱۱. جاندین امید اوزدیم حیرانده ایکان
۱۲. یلدیزدین یول اومدیم آیه ساتاشدیم

۱۳. کونگلیم گیتدی دوست‌لارایچان شربتدین
۱۴. آلار یوز صفاده من مُنگ حسرتده
۱۵. آیریلیب نازلی دین قالدیم غربتده
۱۶. چشمه‌دین سو اسلاب چایه ساتاشدیم

۱- ع۷، ب‌م، ت۲، ل۳: کزر کام. ۲- ع۲، ع۳، ع۴، ت۲، ل۳: عجب جایه.
۳- ع۷، ب‌م، ت۲، ل۳: آزارکام. ۴- ت۲: خوب‌منکان خوب سیرایه.
۵- ع۲، ع۹: کریش قتلان. ع۸: اوستا سز ایشلانان میخسز چاتیلان. ب‌خ: اوسته سیز ایشلانان کرفش قاتلان.
۹- ل۴: منده دوستلاع سیرانده اکان. ۱۰- ع۴: خطر دین یول آزدیم. ل۴: آدا شدیم.
۱۱- ع۳، ب‌خ: امید اوزدیم.
۱۲- ب‌م: یول آلدیم. ع۸: یول اویدیم. ل۴، ب‌خ: یول آچدیم. ت۲، ل۳: یول ایستاب.
۱۳- ل۳، ت۲: دوستلار ای شریتده. ل۴: کونکل کیتدی.
۱۴- ع۲، ب‌م، ع۸: یوز جفا ده. ل۴: آنکلار یوز صفاده.
۱۵- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م: ایریلب ناله ده. ع۹: آیریلدیم ناله ده قالدیم غربتده. ت۲، ل۳: آیریلیب ایراقده قالدیم غربتده. ل۴: آیریلوب قالمشم ناله کریان غربتده.
۱۶- ع۲: چشمه سو. ع۴: چشمه سوین اسلاب.

۱۷. نـه تنده قوّت بـار نه ایچـده جان بار
۱۸. بو ایشده نه سـود بار بیلمان زیان بار
۱۹. نه حسـاب نه کتاب نه بللی سـان بار
۲۰. کشـی بیلمز نه سـودایه ساتاشـدیم

۲۱. باشـه باغـلاب دیوانه‌لیـق کمندیـم
۲۲. سُـکر ادیب یتوشدیم عشق سمندیم
۲۳. آل شـرابه إل اوزاتدیـم امندیـم
۴۲. دوریسین ایچمیش‌لار لایه ساتاشدیم

۲۵. مختوم‌قلـی دیـورلار منینـگ آدیمـی
۲۶. عالـم إلیـن چویـر گورسـه اودیمـی
۲۷. ای یارانـلار کیمـه دیـام دادیمـی
۲۸. باشـیم چیقمز نه سـودایه ساتاشدیم

۱۸- ل۴: بو ایشده سود بار بلمان زیان بار.
۱۹- ع۳، ل۳: نه حساب نه کسب نه بلّی سان بار. ع۷، ع۹: نه کتیب. ت۲: نه حساب نه کسیب نه بلّی جان بار. ل۴: نه کسیب.
۲۱- ل۳، ل۴، ب‌خ، ع۳: کمندین.
۲۲- ع۲: عشقینک سمندین. ع۴: سنکردیب. ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹، ت۲: عشقنک سمندیم. ب‌خ: سکراتدیم یتوشدیم عشقنک سمندین. ل۳: سکردیم یتوشدیم عشقنک سمندین.
۲۳- ع۴، ع۹: ب‌م: اول شرابه. ب‌خ: اوزاتدیم پیمانه دین. ل۴: اوماندیم.
۲۴- ع۳، ع۹، ل۴: دوریسون چکمشلار.
۲۵- ب‌م: آدیمنی. ل۳، ل۴: منم.
۲۶- ب‌م: اودیمنی. ل۳: اودیمه. ل۴: الین چکار.
۲۷- ع۳- ده: یوق. ب‌م: دادیمنی. ت۲: ای یارانلار کیمسه ایدام دادیمی. ل۳: ای یرانلار کیمسه یتار دادیمه. ل۴: دیسام.
۲۸- ع۴، ع۷، ب‌م، ت۲، ل۳: نه غوغایه ستاشدیم.

۱۲۹

۱. سـندوج سرمسـتم، برگیمدیـن جـدا بولدیـم
۲. برگیمنـی خزان چالدی، بی صـوت صدا بولدیم
۳. بـر گلچهـره یولینـده، بیهـوده فـدا بولدیـم
۴. بد ایشـلاره بای بولدیم، خیر ایشـه گدا بولدیم
۵. فرقـت وصلت نه کیـم وار، اصلین از خدا بیلدیم
۶. بارچه‌نـی بیـدار گوردیـم، اوزیم اوقیـده بیلدیم
۷. دنیاغـه دوره گلـگان، اگلنمـای گیـده بیلدیـم
۸. ایگانیـم آوی سـاندیم، گیگانیـم ردا بیلدیـم
۹. یا دوسـتلار کویدیم بشدیم اورتندیم ادا بولدیم

۱۰. یارانـلار یولـداش بولدیـم نفس هـوی ظالمغه
۱۱. کیـک دی قاچَـر بارمـز نصیحت گـوی عالمغه
۱۲. سرکش‌لیگین سبحانه مشـهور ایتدی عالم گه
۱۳. مـن نـا ایدایـن یارانـلار اوغرسـز اقبالیمـه
۱۴. قویمـادی اوز رایمـه یورورگـه مجالیـم یـوق
۱۵. نـه قازانجـه قوانجیم نـه خوشـوقتلیق مالیمغه
۱۶. چـوب مقدارینـه گچمـز بـو جهـان خیالیمغـه
۱۷. بیلمـان عالم نـه کویده من حیـران اوز حالیمغه
۱۸. یا دوسـتلار کویدیم بشدیم اورتندیم ادا بولدیم

۱- ل۱: سر مستیم. ۲- ع۴، ل۲: بر صوت. ۴- ل۲: پای بولدیم. ل۴: خیر ایشلارکه.
۵- ع۴: ارخدا. بخ: نا کیم وارین از خدا. ل۲: نا کیم در اصلین. ل۴: اصلین از خدا بولدیم.
۶- ع۲: بارچه نی بیدار بیلدیم. ل۴: اویخوده. ۷- ع۲: دونیاده ره کل کان. ع۴: کدار بیلدیم. ع۸: دونیایه کلکان. ل۴: کدا بولدیم. ۸- ع۲، ل۱، بک، ل۲، ل۴: ایکنم اداغ. ع۸ : ایکانیم اداغ بیلدیم کیکانیم.
۹- ع۱، بخ: شونچه کویدیم یار دوستلار اورتندیم ادا بولدیم. ع۸: یار دوستلار. ل۴: چونچه کویدیکم ایا دوستلار.
۱۱- ع۴: کیکدی بار مز قاجار نصیحت. ۱۲- ل۴: بر سر لیکین سبحانه. ۱۳- ع۴، ل۱، بک، ل۲: من ناتین یا دوستلار اوغر سز. ۱۴- ل۱، بک: رایمله. بخ: قویمدی اوز حالیمغه یوریرکه مداریمغه. ل۴: قویمدی اوز حالمغه
۱۵- ع۸: نه قزانجیم قوانجم. ل۴: قزانچ قوانجم.
۱۶- ع۴، ل۴: چو مقدار ینه. بخ: چوب‌مقدارینه. ل۴: خوب‌مقدانه کچمز نه بو جهان.
۱۷- ل۲: بیلمیان عالم نه کویده.
۱۸- ع۱، بخ: شونجه کویدیم یار دوستلار اورتندیم. ع۸: یار دوستلار کویدیم. ل۴: چونچه کویویم ایا دوستلار.

۱۹. جهـل ایشـینه چابـک مـن الله امرینـه سُسـت تر
۲۰. غـرق ضلالـت بولدیـم هدایتـی سـن گوسـتر
۲۱. نـه درویـش مـن نه مـلا نـه صوفـی اهل دسـتار
۲۲. قرداشلار قولاق برسه آیسـام سوزیمنی راست تر
۲۳. فکـر ایلانگ کیم بـاردور ایه دین بیزه دوسـت تر
۲۴. بنده‌لیک ده بولماسنگ بولغانینگ یخشی نیست تر
۲۵. گورمادیم گون آسـتینده هرگز اوزیمدین پسـت تر
۲۶. آتشـه لایـق بولمـز ادا بولغـان خاکسـتر
۲۷. یا دوسـتلار کویدیم بشـدیم اورتندیـم ادا بولدیم

۱۹- ع۴: امرینه پشتر. ل۴: جهل ایچنه چابک.
۲۰- ع۱، ل۱: هدایته من کوستر. ع۲، ع۴، ع۸، ب‌ک، ب‌خ، ل۲: هدایته سن کوستر.
۲۱- ل۱: اهل داستار.
۲۲- ع۱ ، ب‌خ: قولاق برسه دوستلاریم آیتسام سوزیم راست تر. ع۸: قرداشلار قولاق برسه آیتسام سوزیمنی. ل۲: آیتسام سوزیم راستتر. ل۴: قولاق توتسه دوستلریم.
۲۳- ب‌ک: ایام دین بزکا. ب‌خ: ایامدین. ل۲: دوستر. ل۴: فکرایدنک کیم بار دور ایا دین بزه دستر.
۲۴- ع۲، ل۱، ل۲: بنده لیکده بولمان سونک. ع۴: نی ستر. ل۴: یخشی فستر.
۲۶- ل۲: ادا بولماز خاکستر.
۲۷- ع۱، ب‌خ: شونچه کویدیم یار دوستلار اورتندیم. ل۴: چونچه کویدیم ایا دوستلار.

۲۸. صحراسینده سلیمان گر سورسه صد سیاست
۲۹. گلسه پری پادشاهی اوق دمیر دور جان پولاد
۳۰. یوزمنگ دیوه باش بولوب دیو تورەسی دمیربات(؟)
۳۱. مگس شاهی طورطاوس همراه لیق ایدیب هیهات(؟)
۳۲. مورلار ملکی منذره گلسه بی حد بی غایت (؟)
۳۳. موسی نور قولین آچیب عیسی اوقیب یوز آیت
۳۴. خضر دعالار قیلیب الیاس ایتسه مناجات
۳۵. موندغ مُرده جسده محال دور تابساق حیات
۳۶. یا دوستلار کویدیم بشدیم اورتندیم ادا بولدیم

۲۸- ع۱: صحرا سینه. ع۸: صد ضیا ست. ب‌ک: سورسه لار صد صیاد. ب‌خ: فقرا سنه سلیمان. ل۴- ده: یوق.
۲۹- ع۱، ع۲: آق تمر جان فولاد. ع۴: پادشاهی آق دمور کوک فولاد. ل۱، ب‌ک: آق تمر و جان پولات. ل۴- ده: یوق. ع۸: آق تمر دور. ب‌خ: کلسه فری پادشاهی آقتمور جان فولات. ل۲: کلسه هری پادشاه آق تمور جان بولات.
۳۰- ع۲، ب‌ک: باش بولوب دوتورا سی تمور باط. ع۴: دیو توره سی دمر زاد. ل۱: بولوب توره سی دمر ربات. ب‌خ: یوز منک دیوه باش بولان دیو تورا سی دمیر بات. ل۴- ده: یوق.
۳۱- ع۲: مکسک شاهی طور طوروس همراهلیق ایدیب هیهات. ع۴: بیکی شاهی طور طاروس. ب‌خ، ل۱: طور طاروس. ل۲: همراه لیق ایتدی. ل۴- ده: یوق.
۳۲- ع۲ذر: منذر. ع۸: مور لار مندری ملکی کلسه بی حد بی غایت. ب‌ک: مور ملکی منذری. ل۲: مور لار ملکی منزره کلسه بی حد بغبیت. ل۴- ده: یوق.
۳۳- ع۴، ل۱، ل۲: نور قولین چکوب. ب‌خ: عیسی قرق آیت. ل۴- ده: یوق. ع۸: قولین چکیب الیاس ایتسه مناجات.
۳۴- ع۱: دعالار ایلاب. ب‌ک: حذر دعالار قیلیب عیسی اوقیب یوز آیات. ل۲: خضر لار دعا لار قیلیب. ل۴- ده: یوق.
۳۵- ع۴، ل۱: محال تابماق لیق حیات. ل۲: جسدکا محال تابماق حیانات. ع۸: موندغ مردی جسدکا محالدور تابماق نجات. ب‌خ: محل دور. ل۴- ده: یوق.
۳۶- ع۴: کونکلم اوینا معمور. ع۸: کونکل اویونه. ل۴- ده: یوق.

۳۷. مختوم‌قلی مسکینم کونگلیم اویی نامعمور
۳۸. سوزگه یاقین بنده من خیریم کم شریم زور
۳۹. اوزیم خلقه ناقابل اقبالیم کم بختیم شور
۴۰. ناشایسته اعمالیم گویا قدم اورار کور
۴۱. مگر ایام اسلاسه بولغای نوراً علی نور
۴۲. یتر طرفه العین‌ده مهجور اولوب دوشگان دور
۴۳. بدقیلق برله بولدیم جهان ایچنده مشهور
۴۴. دگرمن دی بانگیر من، سمندر دی آتشخوار
۴۵. یا دوستلار کویدیم بشدیم اورتندیم ادا بولدیم

۳۸- ع۴: من جرمم کم شرمم زور. ع۸: خیریم کوب‌کم شریم زور. ل۴- ده: یوق.
۳۹- ع۱: طالعم کم بختم شور. ع۴: اقبالیم بختیم شور. ع۸: اقبالم کج بختم شور. ل۲: اغبالیم. ب‌خ: اوزیم خلقدای نا قابل طالعم کم بختم شور. ل۴- ده: یوق.
۴۰- ع۱، ب‌خ: ناشایسته اقبالیم. ل۲: نه شایسسه اعمالیم. ل۴- ده: یوق.
۴۱- ب‌ک: نورین علی نور. ل۴- ده: یوق. ل۲: نور علی نور.
۴۲- ل۴- ده: یوق. ع۴: توشکاندور. ب‌ک: نه طرفته العین ده مهجور اولوب دوشکاندور.
۴۳- ع۲، ب‌ک: جهان ایچنه. ب‌خ: بو جهان ایچره. ل۴- ده: یوق.
۴۴- ع۲، ل۱، ب‌ک: دکران دی ماکرمن سمندر دی آتش خور. ع۴: دکرمن دی ماکرمن ثمندر دی آتشدور. ع۸: دکراندی مارکر من سمندر دی آتش حور. ل۲: دکران دی داکر من ثمندر دی آتش حور. ل۴- ده: یوق.
۴۵- ل۴- ده: یوق.

۱۳۰

۱. یوقدیـن بـاره گتردینگ
۲. من آنـده قُلینـگ بولدیم
۳. اَلسـتُ بِرَبِّکُـم
۴. اول دمده قُلینـگ بولدیم
۵. اراده دیارینـده
۶. عدمـده قُلینـگ بولدیـم
۷. گـر فانـی گـر باقـی
۸. هـر قانده قُلینـگ بولدیم
۹. مشت خاکه جان بردینگ
۱۰. بـر زنـده قُلینـگ بولدیم
۱۱. جانـی تندیـن اَیرسـنگ
۱۲. بـر مُـرده قُلینـگ بولدیم
۱۳. هـر هفتـه هـر سـاعتده
۱۴. هر دمـده قُلینـگ بولدیم

۱- ع۳: یوقدین باره. ل۴- ده: یوق.

۲-ل۴- ده: یوق.

۳- ع۱: دیدینک الست بربکم. ع۴، ل۴- ده: یوق. ب‌خ: دیدینک الست ربّ

۴- ب‌م، ب‌خ: من آنده قلینک بولدیم. ل۴- ده: یوق.

۵- ع۳: ایراده دریاده. ل۴- ده: یوق.

۶- ب‌م: هر قانده قلینک بولدیم. ل۴- ده: یوق.

۷- ب‌م: کر فانی بو کر باقی. ع۹: کر قایغو کر باقی. ل۴- ده: یوق.

۸- ع۲، ع۹: هر هانده. ع۳: هر جانده. ب‌م: هر قانده قلینک بولدیم. ب‌خ: هر هانده. ل۴- ده: یوق.

۹- ع۲، ع۳: مشت خاکی. ع۷: خاکدین. ب‌م: مشت خاکدین جان بردینک. ع۸: مشتی خاکدین جان بردنک. ع۹: مشتی خاکه جان بردینک. ت۲: مشت خاک جان بردینک.

۱۰- ل۲- ده: «بولدیم» سوزی یوق.

۱۱- ع۹: جان تندین. ل۴- ده: یوق.

۱۲- ع۲، ع۶، ع۸، ع۹، ب‌ک: هم مرده. ع۷: بر زنده قلینک بولدیم. ل۴- ده: یوق.

۱۳- ع۶: هر هفت هر ساعت. ع۷- ده: یوق. ب‌م: هر هفت یو هر ساعت. ب‌ک: هر هفتده. ل۳، ب‌خ: هر هفته ده هر ساعت. ت۲: هر هفتده هرساعت. ل۴- ده: یوق.

۱۴- ع۷، ل۴- ده: یوق. ل۲- ده: «بولدیم» سوزی یوق.

۱۵. هـر یلـده هـر آیـده
۱۶. هر گونده قُلینگ بولدیم
۱۷. گر عشـرت بیله بولدیم
۱۸. گر غمده قُلینگ بولدیم
۱۹. خدایـا مـن نـه عاصی
۲۰. شـرمنده قُلینگ بولدیم
۲۱. بـو دنیـای فانیـده
۲۲. یوقـدور منـم دی بدکار
۲۳. بارچـه سـنگا عیانـدور
۲۴. نه حاجت قیـلام اظهار
۲۵. یخشی دین ایراق قالیب
۲۶. یمـان بیلـه بولدیـم یار
۲۷. بارمـی گنـاه دردینـه
۲۸. یـا رب مـن دی گرفتار

۱۵- ع۸: هر یلده یو هر آیده. ل۲: هر یلده هر آیده. ل۴- ده: یوق.
۱۶- ل۴- ده: یوق.
۱۷- ل۳: که عشرت بیله یوردیم. ل۴- ده: یوق.
۱۸- ل۳: که غمده. ل۴- ده: یوق.
۱۹- ل۳: من بر عاصی. ل۴- ده: یوق.
۲۰- ل۴- ده: یوق.
۲۱- ع۲، ع۳، ع۶، ع۸، ب‌خ، ل۲: بو دیار فانیده. ع۴: بو دیار فاتده. ع۷، ب‌م: اوشبو دارالفناده. ل۳، ت۲: اوشبو دنیاده یوق دور. ل۴- ده: یوق.
۲۲- ب‌م: منینک دای بد کار. ب‌خ: یوقدور منینکداک بد کار. ت۲: هیچ منم دای بد کار. ل۴- ده: یوق. ل۳: منینک داین هیچ بد کار.
۲۳- ل۴- ده: یوق.
۲۴- ل۴- ده: یوق. ب‌م: نه حاجت قیلدی اظهار.
۲۵- ع۶: ایراق قالدیم. ل۴- ده: یوق.
۲۶- ل۳: یمان بر لان. ل۴- ده: یوق.
۲۷- ب‌ک: دردینکا. ل۴- ده: یوق.
۲۸- ع۹: یوقدور من دای کرفتار. ل۴- ده: یوق.

۲۹. بـو جرم ایلـه گلیب من
۳۰. درگاهینـگا یـا غفّـار
۳۱. یوزیـم یوقـدور آیدارغه
۳۲. حالمنـی مـن شرمسـار
۳۳. سن بولماسـنگ نگهدار
۳۴. کیـم دور منـگا مـددکار
۳۵. سـنینگ دی غافریم بار
۳۶. جهانـده نـه غمیـم بـار
۳۷. نـه یوراگیمـده آرام
۳۸. نـه کونگلیم ایچـره قرار
۳۹. خدایـا مـن نـه عاصـی
۴۰. شـرمنده قُلینـگ بولدیم
۴۱. گویـا مـن بـر سـاروان
۴۲. کاروان ایزیـن یتـرگان
۴۳. اوغریـم یولیـم بیلماین
۴۴. یول اوسـتینده اوتورغان

۲۹- ل۴- ده: یوق.

۳۰- ع۲: یا جبّار. ل۴- ده: یوق.

۳۱- ع۷، ع۸: تیلیم یوقدور آیتارغا. ب‌م: سوزیم یوقدور آیدارغه. ل۴- ده: یوق.

۳۲- ع۶- ده: «من» سوزی یوق. ل۳: حامنی من یا غفّار. ل۴- ده: یوق.

۳۳- ل۲: سن بولسنک منکا دار. ل۴- ده: یوق.

۳۴- ب‌ک: مدکار. ل۴- ده: یوق.

۳۵- ب‌ک: غافریم وار. ب‌خ: سنینک داک. ل۴- ده: یوق.

۳۶- ت۲، ل۳: نی عمیم. ل۴- ده: یوق.

۳۷- ع۹: نه یوراکده آرامیم. ل۴- ده: یوق.

۳۸- ع۷: کونکل ایچره. ل۴- ده: یوق.

۳۹- ل۳: من بر عاصی. ل۴- ده: یوق.

۴۱- ع۱، ت۲، ل۳: کویا که بر پروانه من. ع۳: کویا من بر سروان. ل۴- ده: یوق. ب‌خ: کویه من بر کروان.

۴۲- ع۱، ت۲، ل۳: کیر کان ایزین یتورکان. ب‌خ: ساروان ایزین یتورکان. ل۴- ده: یوق.

۴۳- ع۳: یولم بتماین. ع۶، ع۷، ب‌م: بیلماس من. ع۸: اوغریم نونیم. ب‌خ: اوغریم یولیم بیلمار من. ل۴- ده: یوق.

۴۴- ل۴- ده: یوق.

۴۵. یا رب‌کیمسه بولغای می
۴۶. بـر منزلـه یتـرگان
۴۷. جانیم یولینده گورسـون
۴۸. بـو ایشـلارنی بتـرگان
۴۹. مـن ایرمـز مـن خداغه
۵۰. قوللیـق برجـای گترگان
۵۱. اوزی ایـرار بنـده نـی
۵۲. اویاتغان هـم یاتورغان
۵۳. شـناورلیک بیلمـز مـن
۵۴. دریا ترینگ سو تورغان
۵۵. یا رب طنـاب آتغای می
۵۶. بـر کنـارده اوتورغـان
۵۷. یوقدور من دیک جهانده
۵۸. عمرین غافـل اوتورگان
۵۹. خدایـا مـن نـه عاصـی
۶۰. شـرمنده قُلینگ بولدیم
۶۱. دنیـا قیغـی سـی برلـه
۶۲. بولدی قـره باغریم قان

۴۵- ل۴- ده: یوق.

۴۶- ل۴- ده: یوق.

۴۷- ب‌م: جانیم یولینکده کویسون. ع۸: جانیم یولنده کورسنک. ل۴- ده: یوق.

۴۸- ع۴، ع۶، ت۲: شو ایشلار نی. ل۴- ده: یوق.

۴۹- ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ع۸، ع۹، ب‌ک، ب‌خ، ل۲، ل۴: من خواجمغه.

۵۰- ل۱: قل لیق ایشین بتورکان. ع۹: بر جا. ل۴: قللوغنی بتورکان.

۵۳- ع۳، ل۱، ل۲: یوز ککچی لیک بیلمز من. ل۴: یوزکچه لیک بلماسمن.

۵۴- ع۲، ع۶، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۳: دریا ترینک هم تورکان. ع۳، ع۷، ل۱، ل۲: دریا ترینک سو ترکان. نسخه: باتورغان. ع۴: درینک. ب‌م: دریا ترینک هم یوزکان. ب‌خ: دریا ترینک باتورغان. ل۴: دریا ترینک صو برکان.

۵۵- ل۴: یا رب قیل جان آیتغایمو.

۵۷- ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ل۲، ل۳: یوقمیش من دی جهانده. ب‌ک: من دی. ب‌خ: یوقمش من داک جهانده. ل۴: یوق ایمیش مندای جهانده.

۵۹- ل۳: من بر عاصی.

۶۳. آخرتنی اونوتدیم
۶۴. یوگوردیم یلدیم هر یان
۶۵. بر درده اولاشیب من
۶۶. سینامده ایرار پنهان
۶۷. تاپلغای می سوراسام
۶۸. یا رب شو درده درمان
۶۹. بیلگان دواسین ایتدی
۷۰. هر بندهٔ مسلمان
۷۱. بیلدیم قیلمز علاجین
۷۲. قرق یل اوتورسه لُقمان
۷۳. تلیم بارمز دیلارگه
۷۴. کونگل یوز منگ پریشان
۷۵. لطف ایلاگین یا سبحان
۷۶. حسرت بیله باردی جان
۷۷. بارچه مشکل ایشلاری
۷۸. سن اوزینگ ایله آسان
۷۹. خدایا من نه عاصی
۸۰. شرمنده قُلینگ بولدیم

۶۵- ع۷: بر درده ستاشیب‌من.

۶۷- ع۲، ع۳، ع۴، ب‌ک: سورش سم. ع۶، ع۷، ت۲، ل۳: سوراشسام. ل۱، ع۸، ع۹، ل۲: سورشسام. ل۴: صوراش سام.

۶۸- ل۱، ل۲، ل۴، ع۹: بو درده. ع۸: دمان.

۶۹- ع۸: بیلکان دعاسین ایتدی.

۷۱- ب‌م: بیلکان دعاسین ایتدی. ت۲، ل۳: بیلمان قیلماس علاجین. ل۴: بلمازم قیلمز.

۷۲- ب‌م، ع۸: یوز اوتورسه لقمان.

۷۳- ع۲، ع۶، ل۱، ل۲: تلیم بارماس تلاککا. ع۳: تلکه. ع۷، ب‌م، ب‌ک، ل۴: تیلم بارمز تیلککا. ع۹: تیلیم بار میش تلککا.

۷۴- ب‌م: کونکل یوز منک فریشان. ت۲، ل۴: کونکلوم یوز مینک پریشان.

۷۵- ع۹: لطف ایله یا سبحان.

۷۶- ل۱: بارور جان. ت۲: حسرت بیلان بردینک جان. ل۳: بردینک جان.

۷۷- ع۱، ع۳، ع۶، ل۱، ت۲، ل۲، ل۳، ل۴: ایشلاریم.

۷۹- ل۳: من بر عاصی.

۸۱. مختوم‌قلی خطادین
۸۲. غیری الدین ایش گلمز
۸۳. چومدیم گناه چشمه سینه
۸۴. یوراک قایناپ جوش گلمز
۸۵. خیر ایراق خیالدین
۸۶. شر کونگلیم دین داش گلمز
۸۷. مست دنیا بولوب‌من
۸۸. عقل گیدار هوش گلمز
۸۹. قورقار من اول درگاهه
۹۰. زاری قیلسام خوش گلمز
۹۱. باغریم آنداغ قایم دور
۹۲. عهده‌سیندین داش گلمز
۹۳. داش دین بتر قاتیب من
۹۴. گوزلاریمدین یاش گلمز
۹۵. اجابت نشانینه
۹۶. نیاز اوقیم دوش گلمز
۹۷. اخلاص بیله دیلانگان
۹۸. درگاهینگدین بوش گلمز
۹۹. خدایا من نه عاصی
۱۰۰. شرمنده قُلینگ بولدیم

۸۲- ل۳: ایل دین غیری ایش کیلماز.
۸۳- ع۴، ع۱، ع۶، ع۸، ب‌خ: ل۴: چشمینه. ت۲: چومدوم کنه دریا سینه.
۸۴- ل۴: قاینار. ۸۵- ب‌م: خیالده. ل۱: خیرایراق کونکلدین. ل۴: خیر یراقدور کونکلدین.
۸۶- ل۱: شر خیالدین داش کلمز. ۸۷- ع۸: مستی دنیا. ۸۸- ع۳: درکاه. ع۸: عقل کتار خوش کلماز.
۸۹- ع۶: قورقا رام درگاها. ۹۰. ع۳، ت۲: زار قیلسام. ل۴- ده: یوق. ۹۱- ع۶، ل۴: باغریم آنداق قاتیب دور.
۹۲- ع۱: عهده سیندم. ۹۳- ع۳- ده: یوق. ل۱: داش بتر قتیب‌من. ل۴- ده: یوق.
۹۴- ع۳، ل۴- ده: یوق. ل۱: کوز لاریم یاش کلمز. ب‌خ- ده: «کلمز» سوزی یوق.
۹۵- ع۹: اجابت نشاء سینه. ت۲: اجابت نشانه غه. ل۳: نشانیغه. ۹۶- ل۴- ده: یوق.
۹۷- ب‌م، ب‌خ: اخلاص بیله تیلاکان. ع۹: اخلاص بیله دیلانکا. ت۲: بیلان. ل۳: اخلاص بیلان تیلانکان. ل۴: کرملی پادشاهغه.
۹۸- ب‌خ- ده: «کلمز» سوزی یوق. ت۲: درکاهی دین. ل۳: درکاهدین. ل۴: بلکه ایشیم خوش کلماز.
۹۹- ل۳: من بر عاصی.

۱۳۱

۱. عشق دریاسی دولدی داشدی قاینادی
۲. تازه خروش ایلاب جوشمالی بولدیم
۳. کونگل تختی موج اوستینده اوینادی
۴. آنده غوّاص بولوب یوزملی بولدیم

۵. یاتوردیم دویش گوردیم تسگنیپ توردیم
۶. عشق بر مشکل ایشدور اوقودیم گوردیم
۷. شوقین شیرین گوردیم بو یوله گیردیم
۸. ایمدی چاره یوقدور دوزملی بولدیم

۹. یارینگ یلی اوسدی اوزی گیزلندی
۱۰. امید الین گردی شونچه گوزلندی
۱۱. هجران قوّتلانیب عشق ایکازلاندی
۱۲. اول مطبخده قاینااب قیزملی بولدیم

۱۳. یولده یولوقدیردی چشم جادونی
۱۴. اولچردیم ال چویدیم عشقنگ اودینی
۱۵. کونگل گوزگی سینه یارینگ آدینی
۱۶. حکاک دیک ایلایب قَزمَلی بولدیم

۲- ع۸، ع۴، ع۹، بخ، ل۴: ایلاب قزملی بولدیم.

۵- ع۳: تسکندیم. ع۴: تسکاندیم. بم، بخ، ل۴: سسکاندیم توردیم. ع۹: سکساندیم توردیم.

۷- بخ، ع۳: شوقین شیرین بیلدیم بویوله کیردیم. ع۴: سرین سوقین کوردیم. بم: شوقین شراب بیلدیم. ل۴: شاوقین شیرین بیلدیم.

۱۰- بم، ع۸، بم: کوز لاندی. ع۹: امیدلاین کیردی. ل۴: چونچه کوزلاندی.

۱۱- ع۳: عشق تازه لاندی. ع۴: عشق تیزلندی. بم: هجران قوا لاندی. ع۸: ایچران دولاندی عشق تکاز لاندی. ع۹: هجران قواتلاندی عشق ایتاز لاندی. بخ: هجران قوّت لاندی عشق انکز لاندی. ل۴: هجران قوانلاتدی.

۱۲- بم: او مطلبده. ۱۳- ع۱، بخ، ل۴: یولده یوقدور دیمه چشم جادونی. ع۴: یولده یولیقدوردیم.

۱۴- ع۱، ع۴، بم، بخ: اوچردیم. ع۹: اوچرادیم. ل۴: ال چدیم.

۱۵- ع۸: کونکل کوزکو سنده.

۱۶- ع۲، بم، ع۸، بخ، ل۴: حکایت ایلایوب یاز ملی بولدیم. ع۴: حکایت ایلاب یاد یازملی بولدیم. ع۹: حکالیک ایلایوب قیز ملی بولدیم.

۱۷. بو فکردین بو خیالدین داش بولوب
۱۸. نفس وهوی کبر و کین دین بوش بولوب
۱۹. اول بازارده عشق تالانینه دوش بولوب
۲۰. بللی جاندین امید اوزملی بولدیم

۲۱. قانه قانه ایچدیم دوستینگ زهرینی
۲۲. زهرین شفا سانسام سالمز مهرینی
۲۳. گوره‌ده قوریلان کونگل شهرینی
۲۴. عشقه نوکر بولوب بوزملی بولدیم

۲۵. مختوم‌قلی اول منزله دیاره
۲۶. گیران قایدیب چیقه بیلمز کناره
۲۷. یارانلار بو درده بارمیدور چاره
۲۸. اورتنیب اودانیب گزملی بولدیم

۱۷- ت۱- ده: شو سطر دین سونکی یوق (مصراع های بعدی را ندارد).
۱۸- ع۳: کینه دین. ت۱: داش بولوب. ع۹: نفس هوا مکریندین چون داش بولوب.
۱۹- ع۳: عشق لاینه. بخ: عشق تالانچه. ل۴: عش نالانه.
۲۱- ع۹: زهر شفا.
۲۲- ل۴: شفا صاتدیم.
۲۳- ع۱، ت۱، ع۸، ع۹، ع۳، بخ: بو قور لان کوراده کونکل شهرینی. ع۴: بو قورلان کوده کونکل شهرینی. ل۴: بو قورولان کاوده کونکل شهرینی.
۲۴- ع۳: عشقه زور بولوب. ع۴: عشقه نوکر ایدیب سور ملی بولدیم. ع۸: عشق نوکاری بولوب. ع۹: عشقه نوکر بولوب سورملی بولدیم.
۲۵- ت۱: اول دیاره منزله.
۲۶- ل۴: چقاه.
۲۷- ع۱، ل۴: ای یارانلار بارمی دور درده چاره.
۲۸- ع۴، بم: اورتانیب چورانیب کزملی بولدیم. ت۱: اورتانیب اورتابیب. ل۴: اورتانیب اوزانیب.

۱۳۲

۱. ابـدال منـگا ابـد جامیـن سـونالی
۲. مسجد قایسـی محراب قایسـی بیلمدیم
۳. اول گـدازه جانیـم اریـب یَنالـی
۴. آبـاد قایسـی خـراب قایسـی بیلمدیـم

۵. بـر تابشـده تـاب ایتمادیـم تـوز بولدیم
۶. توفـراق بولدیـم آتش داین سـوز بولدیم
۷. داشدین بشدیم ایچدین کویدیم کوز بولدیم
۸. کـه نـار قایسـی کبـاب قایسـی بیلمدیم

۹. گـذر ایتدیـم بـر مکانسـز مکانـه
۱۰. سـیران ایتدیـم بـر میـدان سـز میدانـه
۱۱. حیـران قالدیـم بـر جهانسـز جهانـه
۱۲. بیت قایسـی دور هم باب قایسی بیلمدیم

۲- ع۳، ل۴: محراب ندور. ع۴، ب‌م: بیلمزم.

۳- ب‌م: اول کزارده. ل۳، ت۲: اول کذارده. ل۴: اول کذاره جانیم اینب یتالی.

۴- ع۳، ل۴: خراب ندور. ع۴: ویران قیسی بیلمزم. ب‌م: بیلمزم.

۵- ع۲: بر ناشیه تاب اتمدیم شور بولدیم. ع۳، ع۹: بر تابشه تاب. ل۴: بر تایشقه تا برمادیم طوز بولدیم.

۶- ع۲: آتش بولدیم سوز بولدیم. ب‌م- ده: دوشنوکسز(نامفهوم). ت۱: آتش دانذای سوز بولدیم. ل۳، ت۲: آتشدین سوز بولدیم. ل۴: آتشلاین.

۷- ع۴: داشدین ایچدین کویدیم یاندیم کوز بولدیم.

۸- ع۳: کباب ندور. ع۴، ب‌م: بیلمزم. ت۲: کداز قایسی کباب قایسی بیلمادیم. ل۳: کنار قایسی. ل۴: منار قایسی کباب ندور.

۹- ع۳: کوز اتدیم بر مکانسز مکانه. ل۳، ت۲: کذار قیلدیم.

۱۰- ل۳: سیران ایتدیم بر مکانسیز مکانه.

۱۱- ع۹، ل۴: جهانسیز جانانه.

۱۲- ع۲، ع۹: باب ندور بیلمدیم. ع۳: بیت قایسی هم باب ندور بیلمادیم. ع۴: بیتی قیسی بابی قیسی بیلمزم. ب‌م: بیلمزم.

۱۳. نفسه اویدیم اوزیم بیلمای حرص بولدیم
۱۴. عقل ایشین دوغری ساندیم ترس بولدیم
۱۵. هر اشـیادین یـار صفتیـن درس آلدیم
۱۶. قـرآن قایسـی کتـاب قایسـی بیلمدیم

۱۷. مختوم‌قلـی اول مکانـده مکـث ایتـدی
۱۸. شیخ‌لار توردی یگیت‌لاری رقص ایتدی
۱۹. هر اشـیادین یار جمالـی عکس ایتدی
۲۰. آب قایسـی دور شراب قایسی بیلمدیم

۱۳- ع۲: بیلمای اوزیم حرص بولدیم. ت۲: نفسه اویدیم بیلمای اوزیم حرص بولدیم. ل۴: بیلدیم حرص بولدیم.
۱۵- ع۲: یارینک صفتین. ع۴، ع۹: یارینک صفتین آلدیم. ت۲: هر اشیادین یارینک صفتین آلدیم. ل۳: یارینک صفاتین آلدیم. ل۴: هر اشیاندین.
۱۶- ل۴، ع۳: کتاب ندور. ع۴، ب‌م: بیلمزم.
۱۸- ع۴، ت۱: یکت لاردی اقص اتدی. ع۹: یکتلاردی رقص ایتدی.
۱۹- ع۹، ت۲: یار جمالین.
۲۰- ع۴، ب‌م: بیلمزم. ل۴: شراب ندور.

۱۳۳

۱. بویادیلار کوینگینی قان بیلان
۲. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۳. آیرالیقده یاندی آتانگ جان بیله
۴. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۵. شام عبالی روم قبالی جانانیم

۶. آغلای آغلای جفالارینگ دردیندن
۷. قورقه قورقه صحرالارینگ قوردیندین
۸. آیریلدینگ آتانگدین کنعان یوردیندین
۹. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۱۰. شام عبالی روم قبالی جانانیم

۱۱. چیبلاق اولدی گُل بدنینگ سویولدی
۱۲. داغ هجران سینانگ اوسته قویولدی
۱۳. آغلاماقدین یعقوب گوزی اویولدی
۱۴. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۱۵. شام عبالی روم قبالی جانانیم

۱- ف: کویناکینک قان بلان. ل۴: کویلاکنکنی.

۳-ع۱، ب‌خ- ده: یوق. ع۳: یاندی اوتیم جا بیله. ب‌م: اتانک یاندی جان بیله. ف: اتم جان. ع۹: یاندی اتانک. ل۴: جسد ایچره یاندی آتنک جان بیله.

۴- ع۱، ب‌خ- ده: یوق.

۵- ع۲، ع۴، ب‌م، ع۹- ده: یوق.

۶- ع۲: دوریندین. ع۳: جفالرینک دوزیندین. ب‌م، ع۹: جفا لارینک جوریندین. ل۴: جفا دردیندین.

۸- ب‌م: آیریلقده آتانک کنعان یوردیندین. ب‌خ: آیریلدینک کنعان دین آتانک یورتندین. ل۴: آتانک کنعان.

۹- ع۲: آدی عرب دیللی سودیکیم.

۱۰- ع۲، ع۴، ب‌خ، ب‌م- ده: یوق.

۱۱- ف: چاپق. ل۴: کل بدن سویلدی.

۱۵- ع۲، ع۴، ب‌خ، ب‌م، ع۹- ده: یوق.

۱۶. گلدی اول دم قرداشلارینگ بوگورشیب
۱۷. قورقیسیندین قورت قوشلار یوگورشیب
۱۸. قبلان قوروق اوسته دوردی دلمرشیب
۱۹. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۲۰. شام عبالی روم قبالی جانانیم

۲۱. مختومقلی آیدار عالم یقلدی
۲۲. فلک سنی مصره آلدی چکلدی
۲۳. پشیمان اولوب آیاغینگه یقلدی
۲۴. آدی بللی عرب تللی سودیگیم
۲۵. شام عبالی روم قبالی جانانیم

۱۶- ع۴، ل۴: یوکرشب. ب‌م: قرداشلارینک انکراشیب.

۱۷- ع۳: قورت لار کلدی یوکرشب. ع۴: مونکرشب. ل۴: قورط کلدی مونکرشب. ف: قورقوسندین قورت قوش کادی یو کرشب.

۱۸- ع۴: دوریب دلمر شیب. ف: قودیق اوسته دو ریب تلمر شیب. ع۹: قبلانکا قودوق اوسته تلمر شیب.

۲۰- ع۲، ع۴، ب‌خ، ب‌م، ع۹- ده: یوق.

۲۱- ع۱: عالم باقلدی. ل۴: مختومقلی دیار.

۲۲- ف: چکلودی. ل۴: آلدی شکلدی.

۲۳- ع۳، ع۴: پشیمان ایتب یاینکه بای یقلدی. ف: پشمان ادیب ییانک بای یقلادی. ع۹: پشمان ایدیب پاینکا پای یقلدی.

۲۵- ع۲، ع۴، ب‌م، ع۹- ده: یوق.

۱۳۴

۱. قزّیدقچه قولدین گیتدی انصافیم
۲. ایا دوستلار اللا یتوشدی سالیم
۳. کریما گون گوندین کملیب‌خوفیم
۴. دم بدم آرتدی بو بد افعالیم

۵. دریغا دین اوچون یوقدور بر ایشیم
۶. عمر آخر بولدی آغردی ریشیم
۷. قوّتم کملدی کوتلدی دیشیم
۸. یگیت‌لیک اوجینده هنوز خیالیم

۹. کونگل دنیا سوزین ایزلاب دوریبدور
۱۰. گوزیم گوزل‌لارنی گوزلاب دوریبدور
۱۱. تلیم غیبت یالان سوزلاب دوریبدور
۱۲. شیطان بر کافردور نِفس ده بر ظالم

۱- ل۴: کتدی اخیانم.

۲- ع۲، ع۷، ع۹: یتوشدی یاشیم. ع۸، ب‌م: ایا دوستلار اللی یتوشدی یاشیم.

۳- ع۳: کملدی. ل۱: کم بولوب‌خوفیم. ب‌خ: کم بولدی خزفم. ل۴: یا کریم.

۴- ع۱: دمادم. ع۴، ع۷، ب‌م: دمدین دمه. ل۱: آرتیب دور. ب‌خ: دمادمدین ارتدی. ل۲: دمدین دمه ارتدی. ل۴: دم دمدین آرتدی بو بد افغانیم.

۶- ع۱: عمر عدر لاندی. ع۲: عمر عدالانده. ل۴: عمر سنالدی هم آغاردی ریشم ساچیم. ع۳: عمر هم آطلاندی آغردی ریشیم. ع۴، ع۷، ع۸: عمر ادالندی آغردی. ب‌م: عمر عدللاندی آغاردی. ب‌خ: عمریم عدر لاندی آقاردی ریشم. ل۲: عمر عدلندی.

۷- ع۲، ع۷، ع۹، ب‌خ: کندلدی دیشیم. ع۳: کملدی قوتم. ب‌م، ل۱، ل۲: قوتیم کمالدی کندالی دیشیم. ع۸: قوتیم کملدی کندیلدی دیشیم. ل۴: فوتم اکسلدکتدلدی دیشیم.

۸- ل۴: یکت لک هوشنده.

۹- ع۱، ب‌خ: کونکل دنیا زرین زار لاب دورب دور. ع۳، ب‌م، ل۱، ل۲، ل۴: سوزین سوز لاب.

۱۰- ع۲، ع۳، ب‌م، ل۲: کوزهم کوزلارنی. ب‌خ، ل۴: کوزهم کوزل لارنی.

۱۱- ع۲، ب‌م، ب‌خ، ع۸، ب‌ک: تل هم غیبت یلان. ع۳: عیب بلان. ع۴: تل هم غیبت بیله سوز لاب. ع۷، ع۹: تیل هم غیبت بیلان. ل۱: دیل هم غیبت. ل۴: تیل هم یالان سویلاب.

۱۲- ع۴: نفسهم. ب‌م، ع۸: نفس هم بر ظالم.

۱۳. سندین مدد یتوشماسه یا جبّار
۱۴. بو بلادین باش قوترماق قچان بار
۱۵. هوی و هوسه بولدیم گرفتار
۱۶. حق قوللیغینه یوقدور ذرّه مجالیم

۱۷. دوستلار اعتبار یوقدور عمرگه
۱۸. بختیم نینگ سیاه‌سی رنگ برار کومرگه
۱۹. طالعیم گونشی قالمیش اومرگه
۲۰. ایام سن اویاندیر اویمیش اقبالیم

۲۱. خداوندا گرچه نفسیم یمان‌دور
۲۲. دیلاگیم درگاه‌دین نور ایمان‌دور
۲۳. شر ایشیم بی حددور گناهیم کان‌دور
۲۴. سن اوزینگ گچرگین یا ذوالجلالیم

۲۵. فراغی من عشق اودینه بریانم
۲۶. ایل مالینه من حالیمه گریانم
۲۷. قورقی امید اورتاسینده حیرانم
۲۸. تانگله محشر یا رب نه اولور حالیم

۱۴- ل۱: بو باش.
۱۵- ل۲، ل۴: هواهی هوسغه.
۱۶- ع۳: یوقدور مجالم. ع۷: حق قوللیق نه ز ذره یوقدور مجالیم. ل۲: حق قولوغینه یوق دور منینک مجالیم.
۱۸- ب‌م، ل۱، ل۲، ع۹: رنک بیر. ل۴: رنک بردی.
۱۹- ع۷: قالمیش ابرکا. ع۸: اپرکا.
۲۰- ع۳: ایام سن سنیک اویاندرمیش اقبالیم. ل۱: ایاسندین اویغارمیش اقبالیم. ل۲: ایا سندین اویار میش اقبالیم. ل۴: اویاندیر اویخوده اقبالیم.
۲۱- ل۴: خداونده.
۲۲- ع۹: تیلاکیم الله دین. ل۲: نوری ایماندور. ل۴: درکاهنکدین.
۲۳- ع۷: شر ایشیم بی حدر.
۲۵- ب‌م، ع۸: فراغی دیر عشق. ع۹: فراغ من.
۲۸- ع۲، ب‌م، ع۷، ع۸، ع۹، ل۲: یا رب نوله دیب حالیم. ل۴: یا رب تانکلا محشر کونی نه اوله حالیم.

۱۳۵

۱. یـا یـارادان قـادر قدرتلـی سـبحان
۲. آرمانـده قویماغیـن یـا ذوالجلالیـم
۳. نِفسـیمینگ راهینـده کِرملـی غفّـار
۴. درمانـده قویماغیـن یـا ذوالجلالیـم

۵. تنیـم دردلـی قیلمـه، اوزیم‌نـی قـلاج
۶. کونگلیم گینگ ایت، قویمه آج و یالانگاچ
۷. ظالمـه دوش ایتمـه نامـرده محتـاج
۸. غـم مانـده قویماغیـن یـا ذوالجلالیـم

۹. ساقلاغین قیغی دین غم دین محنت دین
۱۰. نومیـد ایتمـه شـفاعتدین رحمتدیـن
۱۱. خالـی قیلمـه دنیالیکـده دولتدیـن
۱۲. درمانـده قویماغیـن یـا ذوالجلالیـم

۱- ع۳، ع۴، ب‌خ، ل۴: قدرتلی جبّار. ب‌م: یا یرلتقان نه دور قدرتلی جبّار.

۲- ع۲: ذوالجلالی. ع۳، ع۶: یا ذوالجلال ی. ع۴، ع۸: ذوالجلال هی. ب‌م: یا ذالجلال ای. ت۲: درمانده.

۳- ع۳، ع۸، ت۲، ل۳، ل۴: راینده کرملی. ع۴: راینه.

۴- ع۲: فرمانده قویماغین یا ذوالجلالی. ع۳، ع۶: قویماغین یا ذوالجلال ای. ع۴، ع۸: فرمانده قویماغین یا ذوالجلال هی. ب‌م: فرمانده قویمغین یا ذالجلال ای. ب‌خ: حیرانده قویمغین. ل۳، ت۲: فرمانده قویماغیل.

۵- ت۲: تنمنی دردلی قیلمه.

۶- ل۳، ت۲: کونکلیم کینک قیل ایتمه آج و یلانکاج. ل۴: کونکلمنی.

۷- ع۱: نامرده زار ایتمه ظالمه محتاج.

۸- ع۱: عمانده قویماغین. ع۲: ذوالجلالی. ع۳، ع۶: یا ذوالجلال ای. ع۴، ع۸: یا ذوالجلال هی. ب‌م: یا ذوالجلال ای. ل۳، ت۲: منده غم قویماغیل.

۱۰- ب‌خ: نا اومید اتمه شفاعیتدین نوبتدین. ب‌م: نومید ایتمه شفقتینکدین رحمتدین.

۱۱- ل۴، ت۲: خالی قویمه.

۱۲- ع۲: یا ذوالجلالی. ع۳، ع۶: یا ذوالجلال ای. ع۴، ع۸: یا ذوالجلال هی. ب‌م: یا ذالجلال ای.

۱۳. ایـا قـادر سـندین قدرتلی کیـم بار
۱۴. کرمینگ گوچلی دور، گناهیم بسـیار
۱۵. بـر ظالـم قولینـه ایـلاب گرفتـار
۱۶. فرمانـده قویماغیـن یـا ذوالجلالیـم

۱۷. مختوم‌قلی شِـر هم بولسـه شانیمده
۱۸. خیـره دونـدر آرمان قویمـه جانیمده
۱۹. دنیا آخر دوسـت دوشمانینگ یانینده
۲۰. شـرمنده قویماغیـن یـا ذوالجلالیم

۱۴- ع۸: کوشلی دور.
۱۵- بخ، ت۲، ل۳، ل۴: قولنده.
۱۶- ع۲: حیرانده قویماغین یا ذوالجلالی. ع۳: یا ذوالجلال ای. ع۴، ع۸: حیرانده قویماغین یا ذوالجلال هی. ع۶، بم: حیرانده قویماغین یا ذالجلال ای. ع۷: حیرانده. ت۲، ل۳: حیرانده قویماغیل.
۱۷- ع۲، ت۲: فراغی دیر شر هم بولسه سانندە. ع۳، ع۶، ت۲، ل۳، ع۴: فراغی دیر. بم: مختومقلی شر. بخ: مخدومقلی نینک شر هم بولسه شانندە.
۱۸- بخ: جانندە. ل۴: ارمامان قویمه.
۱۹- ل۴: دنیا اوّل دوست دوشمان یانندە.
۲۰- ع۲: یا ذوالجلالی. ع۳، ع۶: یا ذوالجلال ای. بم: یا ذالجلال. ع۸: یا ذوالجلال هی. ت۲: شرمنده قیلمه غیل.

۱۳۶

۱. فـاش ایـلا سـرّینگنی ایلامـه پنهـان
۲. اما که سـوزیمدین چیقماغیـن اوغلیم
۳. هـر گون یـوز کوی گلور گچر بو باشـه
۴. آغرتمـه سـوزیم‌نی یقماغیـن اوغلیـم

۵. اوتانردیـم سـرّیم فـاش ایلامزدیـم
۶. فـاش ایلار مـن خبـر آلسـنگ آزادیم
۷. یـوز کوی گلـور گچر هر گون بو باشـه
۸. کونـگل اسـلار سـفر قیلسـاق آزادیم

۹. جفـا اورمـه اوزینـگ چاغـر مولانـی
۱۰. آرزولامـه خانـی بگـی سـلطانی
۱۱. بـس دور بـزه، اول تنگری‌نینگ برانی
۱۲. آزدیرمه کونگلینگ‌نی، گیتماگین اوغلیم

۱۳. گیدانیمـز یـوق آلتـی بیلـه بـاش بیله
۱۴. سـیران ایتسـک نچه دنگی دوش بیله
۱۵. مگر شونده غمگین کونگلیم خوش بوله
۱۶. کونگلیـم قالقـار قـرار ایتمـز آزادیـم

۱- ع۷: سقلامه پنهان.
۳-ع۸: کونده یوز کوی.
۴- ع۷: انجتمه سوزیمی.
۶- ع۲، ع۷، ع۸: فاش ایدارین.
۷- ع۲، ع۷: هر باشه.
۸- ع۷، ع۸: استاری بار سفر.
۹- ع۷: مولامی.
۱۰- ع۲، ع۷، ع۸: بیکی فلانی.
۱۲- ع۲، ع۷: آلدیرمه کونکلینکنی.
۱۳- ع۷: بیلان.
۱۴- ع۷: بیلان.
۱۵- ع۷: بیلان.

۱۷. بیلگاجلایـن اوزینـگ نیـره آتـر سـن
۱۸. نچوک ایشـدور مونی بویله توتر سـن
۱۹. دیگیـن آخـر کیمینگ بیله گیدار سـن
۲۰. دم تارتیـب هر یانـه باقماغین اوغلیم

۲۱. جـلاوداری بـولام یاذیر خـان پیرینگ
۲۲. کونگل قوشـی پـرواز ایـدار فقیرینگ
۲۳. بـو گون نچـه گوندور آغلاشـر ایلینگ
۲۴. شـاد ایلـه کونگلیمـی قویبـر آزادیـم

۲۵. ورزشینگ یوق، یاش سن، گیدا بیلمرسن
۲۶. شبگیر بار، شبیخون بار، چیدا بیلمر سن
۲۷. هر ایشـه باش قوشوب ایدا بیلمر سن
۲۸. گیتماک لیک یاغداین ایتماگین اوغلیم

۲۹. کیشـی سوزلهماین سـرّی فاش اولمز
۳۰. یخشی دین یماندین آنگلان یاش اولمز
۳۱. شوگزقویبرماسنگ کونگلیم خوش اولمز
۳۲. رایمـز قایتارمـه، قویبـر آزادیـم

۳۳. بزنی بویله نچوک ترک ایداسـینگ بار
۳۴. بو یول بیهودهدور سـن گیداسینگ بار
۳۵. گِل گیتماگین اوغلیم چوخ درخواستیم بار
۳۶. قیغـی خرجاتـه باتماغیـن اوغلیـم

۱۷- ع۲: تیرسن. ع۷: یتارسن. ع۸: بیلکاچ لاین اوزینک نیره یتارسن.
۲۳- ع۷: بو کون یدی کون دور. ع۸: بو کون یدی کوندور الحمد اوقورین
۲۶- ع۷: جزا بیلمار. ع۸: شو یر بار شوخین بار.
۲۹- ع۷: سوزلامای.
۳۰- ع۷: دوش اولمز.
۳۱- ع۷: شول کز ایبارما سنک کونکلم.
۳۴- ع۷: بو یوله بیهوده. ع۸: بو یوله بیهوده برکتا سنک بار.
۳۶- ع۷: قیغا قره جای ده باتمه کیل اوغلوم. ع۸: قیغی قره جاده باتمه کیل اوغلوم.

۳۷. قلبیمه گیریپدور گیتماک هوسی
۳۸. تنگّه‌دور دِرِم‌دور خلقینگ طمع‌سی
۳۹. کونگلیم دور ناروا قیلمه درخواستی
۴۰. بر سفر ایشیدور قویبر آزادیم

۴۱. قرآن اوقیب گزگین یخشی کلامدور
۴۲. بی رحم اوغان دور، دینی اسلام دور
۴۳. قاراقچی‌دور، یول‌لارخیزدور، حرام‌دور
۴۴. اولورمینگ یترمینگ گیتماگین اوغلیم

۴۵. گورایـن سـینایـن بـو گـون اقبالیـم
۴۶. یخشـی گـون سـعد گلـوب مثالیـم
۴۷. قصـد ایدیـب جانیمـه یتسـه اجلیم
۴۸. بـو یـرده هـم بولسـه تاپـر آزادیـم

۴۹. آزادی دیـور بیلـه صفـا سـورالی
۵۰. ایسـام ایبرالـی سـیناب گورالـی
۵۱. آمین دیایـن تور اوغلیم فاتحه برالی
۵۲. بر تنگری یار اولسون سنگا گیت اوغلیم

۵۳. مختوم‌قلی آیدار قالمیشام چوخدین
۵۴. کونگل تالـواس اورار گزار ایراقدین
۵۵. هر یرده سـاغلیغیم اسلا اول حقدین
۵۶. دعـا قیلیـب حقـه یالبـار آزادیـم

۳۷- ع۲: قلبیمه کریبدور اسلام هوسی.
۳۸- ع۸: تنکه دور درهم دور.
۳۹- ع۷، ع۸: کونکلیم نارواینمه قیلمه در خواستی.
۴۳- ع۷: خیزی خرامدور.
۴۴- ع۷: اولور مینک قالور مینک.
۴۶- ع۷: یخششی کون یخشی سهت کلسه مثالم. ع۸: یخشی کون یخشی سهد کلب‌می سالم.
۵۴- ع۷: کونکل تلفاس ایدار. ع۸: کونکل تلفاز.

۱۳۷

۱. اویان خواب غفلت‌دین، اجل‌سز اولان کونگلیم
۲. امید اوزیب عالمدین، درگاهه دولان کونگلیم
۳. مِرد گِرک لایدین چیقره، بو یاتیب قالان کونگلیم
۴. دویب سز دریاغه دوشدی، کورانه کولان کونگلیم
۵. سوزبیلان ایچین آچیب قبض اولوب دولان کونگلیم
۶. جان فانی جهان فانی کفنه چولان کونگلیم

۷. عالم‌لار سوزین دنگلا، نصیحتین آل گوتر
۸. تور حقینگ درگاهینه مناجات قیل، قول گوتر
۹. ریاضتینگ یوکینی آرقان یوپین سال گوتر
۱۰. بو ایش مردینگ ایشی دور، مردانه‌وار قال گوتر
۱۱. کامل آیاغینه باش قوی، یالانچی دین إل گوتر
۱۲. توبه قیلیب بر پیرینگ توفراغینه بولان کونگلیم

۱- ل۴: اویان غفلت اویقوسندین. ۲- ع۱، ع۲، ع۴، ع۶، ع۷، ع۸، ع۹، بخ، ل۴: دیلان کونکلیم.

۳- ع۱، بخ: مرد کرک دور آلماغه بو غریب قالان کونکلیم. ل۴: مرد کرکدور آلماغه بوغولب قالان. ع۳: مرد کراک من لایندین چقاره قالغان کونکلم. ع۴، ع۹: مرد کراک من لایندین چقاره قالان. ع۶: مرد کراک منی لایدین چقاره بو غملی قالان. ع۷، ع۸: مرد کرک من لایدین چقار قالان.

۴- ع۲، ع۴، ع۶، ع۹: دوپسر دریایه دوشدیم درکاها دیلان کونکلم. بخ: دوبسر دریاغه توشدی کورینه کلان کونکلم. ل۴: دریاغه توشدیم.

۵- ع۲: سوز بیلان ایچین اکثر قبض اولوب دیلان کونکلم. ع۳: سوز بیله ایچان اکثر قبض اولوب. ع۷: سوز بیلان ایچین اکسر ده قبض. ع۸: سوز بیلان ایچین اکسر قبض.

۶- ع۶، ع۴، ع۷، ع۸: کفنکا. ع۹: کفنینک چولان. بخ: جهان فانی جان فانی دور کفنکه.

۷- ع۳: نصحتدین. ع۹: نصیحت قیل ال کوتار. ل۴: نصیحت نی.

۸- ل۴: نور حقنک.

۹- ع۲، ع۹: یوکینی یوزین آرقان سال کوتر. ل۴: یوکنی آرقانک اوزره سال کوتار. ع۳: یوکینه آرقان سال کوتار. ع۴: یوکین آرقا سال کوتار. ع۶: یوکنی آرقان سال کوتار. ع۷: یوکینی اریکلی عرقان سال کوتار. ع۸: یوکینی آرقان یوزین سال کوتار.

۱۰- ع۱: مردانه داغلار کوتر. ع۶: مردانه تور قال کوتر. ع۸: مردانه دور قال کوتار.

۱۱- ع۶: باش قویسنک. بخ: کامل یولینه باش قوی. ل۴: یالان چندین ال کوتار.

۱۲- ع۶: توبه توتوب.

۱۳. عشـقیم بـاردور مجنوندین آلتمیـش حصه زیاده
۱۴. قـرق یـل قوّتـم بـاردور درس آیدارغـه فرهـاده
۱۵. یوراگیـم یاقیـب اوده خواجمغـه بارسـام داده
۱۶. کِـرِم دریاسـی جوشـوب یتـرگای مـی مـراده
۱۷. قالسـه کونـگل تاپلمـز چیقسـه بـو جـان دنیـاده
۱۸. مِـرد گِرکـدور آلماغـه بـو غریـب قـالان کونگلیم

۱۹. سـحر تـور دعـا قیـل، آمیـن دیسـون فرشـته
۲۰. غافـل یاتمـه ده نـه بـار، بیهـوده اوتوریشـده
۲۱. مُلـک جهـان توتدورمز، ایلاسـنگ منگ سررشـته
۲۲. ابـدال ژندهسـین گیـب، گیـت دیوانـه قاریشـده
۲۳. یوقسـه قالور سـن تنهـا، سرگشـته و غم گشـته
۲۴. آیدین سـوزینگه فعلینگ بولمسون یالان کونگلیم

۱۴- ل۴: قرق یللق قواتم بار ایتار من فریاده. ع۱، بخ: درس آیدور من فرهاده.
۱۵- ل۴: خوجمغه.
۱۶- ع۴: یتورور می مراده. ل۴: دریاسی تاسیب.
۱۹- ل۴: سحر دورده دعا قیل.
۲۰- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ع۸: نه بار دور غافل یاتوب بیهوده اوتورشته. ل۴: غافل یاتمه دونه تور بو بیهوده.
۲۱- ع۶: یوز سرشته.
۲۲- ع۲: ابدال اوتور سین کیی کت دیوانیه قارشده. ع۳، بخ: آبدال جنده سین کیب دیوانه قاریشده. ع۴: ابدال اوتورسین کیب‌کیت دیوانه قارشده. ع۷: ابدال اوتورسین کیوب‌کیت دیوانه قارشته. ل۴: ابدال جنه سین کیوب دیوانه بول قارشده.
۲۳- ل۴: سرکشتهٔ غم کشتهٔ.
۲۴- ل۴: آیتغان سوزینک فعلنکه.

۲۵. مختوم‌قلی نوش ایتدیم غم باده سین ایکی طاس
۲۶. اوچ ایچرگه رغبت یوق، چون جاندین بولدیم خلاص
۲۷. سریمده سان سز سودا، ایچده وسواس الخنّاس
۲۸. گلینگ بر تدبیر ایلانگ بو درده ایهاالنّاس
۲۹. دیزه چوکوب دِم چکسه‌لار، عیسی، خضر هم الیاس
۳۰. قالمز زنده، بولمز خود، چون مُرده بولان کونگلیم

۲۵- ع۶: ایکی کاس. ع۷: ایکی تارس.

۲۶- ع۷: اوچ ایچرکا رغبت. ع۸: اوچ ایچرکا قربت یوق. ع۹: رغبت یوق من جاندین. ب‌خ: اوچ ایچمکه. ل۴: اچارکه رخصت یوق.

۲۷- ع۲: سریمدین. ع۹: سریمدین سانسز سودا ایچده سواش خناس. ل۴: اچمده وسوس خناس.

۲۸- ع۴: کلینک بر پروا ایلانک. ع۶: کلینک بو تدبیره قولاق سال ایها الناس. ل۴: تدبیر ایلانکز.

۲۹- ع۲: دم اورسن عیسی. ع۳، ع۶: دیزه چکوب دم اورسه لار عیسی. ع۴: دیر چوکریب دم اورسه عیسی. ع۷، ع۹: دیزین چوکیب اورسه دم عیسی. ل۴: دمسز اوریب دم چکسه لار خضر هم الیاس.

۳۰- ع۲: زنده بولمز خود مرده بولان کونکلم. ع۳، ع۴، ع۶، ع۷: قالینماز زنده بولماز خود مرده بولان کونکلم. ع۸: قالقنمز زنده بولمز خود مرده اولان کونکلم. ع۹: قالنمز زنده بولماز خود مرده بولان کونکلم. ب‌خ: قالمز و زنده بولماز. ل۴: قالمز زنده بولمز خوب چونکه مرده بولان کونکلم.

۱۳۸

۱. دوزمانـم دویمانـم دورمانـم ای یـار
۲. بو سـاقی دورینـده ایچمایـن جامیم
۳. جامیمی سوندیغینگ گورماسون اغیار
۴. گِلمانـم عقلیمـه گورمایـن کامیـم

۵. غوّاص دیک بولمیشام یوزمیشام کولی
۶. تابمیشـام همراهی توتمیشـام یولی
۷. شوقینگ شرابیندین بولمیشام دأَلی
۸. بیلمام نیجه گچر چاشـتیم و شـامیم

۹. تا نفس تنـده دور، تنده جان باردور
۱۰. دل سـنگا مایل‌دور چشـم انتظار دور
۱۱. چکدیگیم فغـان‌دور ورزشـم زاردور
۱۲. تـا کـه بـو درد ایلـه گچـر ایامیـم

۱- ع۴: دوزمنم دورمنم دویمنم ای یار.
۲- ل۴: ایچمایوب جامیم.
۳- ل۴: کورسین.
۴- ل۴: تور مایوب کامیم.
۵- ل۴: غوّاصی.
۶- ع۳: تابمشا صحرا توتمشام یولی. ل۴: همرامی.
۷- ع۳، ع۴: بولمشام دولی. ل۴: شوقینک شربتندین بولمشم تولی.
۸- ع۳: بلمنم نچوک. ع۴: بیلمان نچوک. ل۴: بلمن نچوک.
۹- ع۳: تا نفس تندور جان بار دور.
۱۱- ع۳: حوراکیم فغان دور. ل۴: دردیشیم زار دور.
۱۲- ع۴: تابو دور ایله.

۱۳. گوزلارینگ جلّاد دور، تل لارینگ عیّار
۱۴. غمزانـگ بیمار ایدار، یوزلارینگ تیمار
۱۵. منصـور بلاسـینه بولسـام گرفتـار
۱۶. گیدارم سن ساری سـورایوب خامیم

۱۷. مختوم‌قلی خوش خواب ایچره یاتوردیم
۱۸. إمرینـگا اوغرادیـم ایمـان گتردیـم
۱۹. اوزیمنـی اونوتدیـم اوزیـم یتردیـم
۲۰. فراغی دیب چاغرسـین‌لار منگ نامیم

۱۴- ع۳: کوزلارینک تیمار.
۱۶- ع۳: ساری سوزلایوب حامیم.
۱۷- ع۳: خواب ایله یاتوردیم.
۱۸- ع۲: ایرینکا. ع۳: ارکینکا. ع۴: اوزینکا اوغرادیم.
۱۹- ل۴: عقلیم یتوردیم.
۲۰- ع۲: فراق دیب جرلمای سن منک نامم. ع۳: فراق دیب جرلمای سن منکیز نامیم. ع۴: فراغ تیب. ل۴: فراغی دیب چاولاب سن منم نامیم.

۱۳۹

۱. سـنینگ دیک قادر دین دیلاگ دیلار من
۲. رحـم ایلایـب یاغمـور یاغدیر سـلطانیم
۳. غریبـم غمگینـم نالـش ایلاریـن
۴. رحـم ایلایـب یاغمـور یاغدیر سـلطانیم

۵. قـادر الله دوکگیـن رحمـت بارانـی
۶. اکینینـگ همدمـی یرینـگ یارانـی
۷. یرینگ گوگینگ عرشینگ کرسینگ سبحانی
۸. رحـم ایلایـب یاغمـور یاغدیر سـلطانیم

۹. بلبـل‌لار مسـت بولسـون عالـم آیلسـون
۱۰. قیغی‌لار دفع بولسـون غملار ساویلسـون
۱۱. نوشـیروان وقتـی دیک، جهان یایلسـون
۱۲. رحـم ایلایـب یاغمـور یاغدیر سـلطانیم

۱- ل۴: قادر الله بو دور سندین تلاکم.
۲- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳: ب‌خ، ل۴: یغدور سبحانیم.
۳- ع۹: غریبام غمگین هم نالش ایلارین. ت۲: بر غریب غمکینم. ل۳: غمکین من. ل۴: غریبم غمکین من نالش ایلارم.
۴- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ، ل۴: یغدور سبحانیم.
۵- ع۱، ع۳، ع۸، ل۴: نصرت بارانی.
۶- ع۱، ت۲: ایکننک همدستی. ع۳، ع۷: ایکی نینک همدستی پرینک یارانی. ع۶: ایکی ننک همدستی. ب‌م: ایا نینک هم دوستی. ع۹: اکنینک همدستی. ب‌خ: ایکی نینک همدستی برنینک. ل۴: ایکی نینک مایه سی.
۸- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ، ل۴: پخدور سبحانیم.
۹- ع۷: مست اولوب. ع۸: بلبل لار مست اولسون عالم یایلسون. ع۹: عالم یایلسون.
۱۰- ت۲، ل۴: دفع اولسون.
۱۱- ع۸: جهان آیلسون. ل۴: ناوشیروان وقتی دای.
۱۲- ع۱، یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ، ل۴: یغدور سبحانیم.

۱۳. رحمتینگ ایشیگی عرشدین آچیلسون
۴۱. نورینگ اینیب یر یوزینه ساچیلسون
۱۵. غُبار اوچسون عالم یوزی آچیلسون
۱۶. رحم ایلایب یاغمور یاغدیر سلطانیم

۱۷. عالم تقدیر گوزلار قُدرت فرمانی
۱۸. جهانی بسط ایلا چیقسون آرمانی
۱۹. سندین بیتر دردلی لارینگ درمانی
۲۰. رحم ایلایب یاغمور یاغدیر سلطانیم

۲۱. بندهٔ فرمانم نه باردور منده
۲۲. رحیم سن رحمان سن کِرم کان سنده
۲۳. کِرمینگ بولمسه قالدیق درمانده
۲۴. رحم ایلایب یاغمور یاغدیر سلطانیم

۱۳- ع۲، ع۹، ت۲، ل۳: فرش دین آچیلسون. ع۴: رحمتنک ایشکی فرحدین آچلسون.
۱۴- ع۲، ع۴، ع۷، ع۸، ت۲: نورینک اینسون. ع۹: نورینک اینسون یر یوزینه ساچلسون. ل۳: یر یوزیکا.
۱۵- ع۷- ده: «یوزی» سوزی یوق. ب‌م: غبار کوچسون.
۱۶- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ: یغدور سبحانیم. ل۴: رحیم آه.
۱۷- ع۱، ع۲: عالم تقدیر کوز لار تقدیر فرمانی. ع۳: عالم تقدیر کوز لار فرمانی. ع۴: کوز لار یقدیر فرمانی. ب‌م: عالم تقدیر فرمانی. ت۲: تقدیر کوز لار تقدیر فرجانی.
۱۹- ع۷: درد لارینک. ل۴: سندین تابار دردلارنک درمانی.
۲۰- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ: یغدور سبحانیم. ل۴: رحیم ایلاب آه.
۲۱- ل۳، ل۴، ت۲: بندهٔ بیچاره من نه بار دور منده. ع۳: بنده لافرمانیم. ب‌م- ده: یوق.
۲۲- ل۴: رحیم سن رحمان کرملار سنده. ع۱: کرملک سنده. ب‌م- ده: یوق. ع۹: رحمان کرم کان سنده. ل۳، ت۲: رحم ایلاکیل رحمان کرم کان سنده.
۲۳- ع۷: کرمینکا بولماسه. ب‌م- ده: یوق. ل۳، ت۲: قالدیم ارمانده. ل۴: درمنده.
۲۴- ع۱: یاغدیر خدایم. ع۳، ب‌خ: یغدور سبحانیم. ل۴: رحیم ایلاب آه.

۲۵. درگاه‌دین دیلانر نالش‌لی قل‌لار
۲۶. مناجات ایلایب آچه‌لار تل‌لر
۲۷. یمانلیق گوترلیب یایلسون ایل‌لار
۲۸. رحم‌ایلایب یاغمور یاغدیر سلطانیم

۲۹. مختوم‌قلی عشقینگ ایلار اراده
۳۰. عشقینگ‌نی کمال ایت، قویمه آراده
۳۱. یترگین بارچه‌نی مقصد مراده
۳۲. رحم‌ایلایب یاغمور یاغدیر سلطانیم

۲۵- ع۴: درگاهنکدین درمان تیلایر قول لار. ل۴: درکاهنکدین استر لار نالیشی قل لار. ع۹: در کاهدین دیلانوب‌کوز یاشلی قل لاره.

۲۶- ع۱: آچیلار قول لار. ع۴: مباجات ایلایوب آجارلار دیل لار. ع۶، ع۷، بم: آچارلار تیل لار. بخ: مناجات ایلایوب آچارلار قول لار. ل۳، ت۲: آچارلار دل لار. ل۴: مناجات ایلیوب‌کوتارور قول لار.

۲۷- ت۲: یمان لار کوتارلیب.

۲۸- ع۱: یغدور خدایم. بخ: یغدور سبحانیم.

۲۹- بم: آراه. ع۹: آزاده. ل۴: مختومقلی ایل لار کتسون آراده.

۳۰- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ع۹، بخ، ت۲، ل۳: عشقنکا کمال.

۳۱- ع۱، ع۳، ع۴، ع۶، بم، ع۹، ت۲: یتورکین مقصوده محشر مراده. ل۴: یتورکیل محشرده مقصود مراده.

۳۲- ع۱: یغدور خدایم. ع۳، بخ، ل۴: یغدور سبحانیم.

۱۴۰

۱. دردلی دلبر تللاشـر سـن گِل باری
۲. دول لیقدور منینگ ده باغریم دیلانیم
۳. سورایور من، من هم سن دی دلبری
۴. سِـنی سـوراماقده یوقـدور یالانیم

۵. اگر گنگش سالسـام یاده بیلیشـه
۶. دیورلار شـیرین عسل یاغه گلیشه
۷. سحر یازیغیم اوچون تورسام نالشه
۸. اوّل بـر یـار بولـور یـاده سـالانیم

۹. بیلان یانینده منگزار قیمّت دُرّه سن
۱۰. تانیمـزه دوشـوب دِگمه یره سـن
۱۱. قادر قسـمت ایتسـه منگا باره سن
۱۲. سنینگ کمین یاردور منینگ اولانیم

۲- ع۸: منینک بغریم.

۳- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم). ع۴: سورایب‌منهم من دی بر یاری. ع۸: سورایر من هم سندای بر یاری. ع۹: سوراغوم منهم سندای بر یاری.

۴- ع۴: والله سورامقده یوقدور یلانیم.

۵- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم).

۶- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم).

۷- ع۴: توسام نالشه.

۸- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم). ع۹: اول ده بر یار بولور یاده سالنم.

۹- ع۴: بیلان یانیده مینک زر قیمتی حور سن. ع۹: بیلان یاده منکزار قمتلی دورسن.

۱۰- ع۲: تانیمزه دوشوب دکیمه دیر سن. ع۸: یاره سن. ع۹: تانیمز یره دوشیب دکمه یره سن.

۱۱- ع۴: منکا برور سن. ع۲- ده: شو سطر دین سونکی، یا یوق یا ده دوشنوکسز (مصراع های بعدی را ندارد و یا نامفهوم است).

۱۲- ع۹: منیم او لانیم.

۱۳. هـر دلبر کیـم کونگل اوییـن یاریدار
۱۴. یاتـان بختیـم اول یـارادان یورودار
۱۵. قارغیشـیم داشلارنی موم دی اریدار
۱۶. پـور یافراق یایـرادار آلقیش قیلانیم

۱۷. گوزل گورکینگ گوکده گوندین آینیمز
۱۸. گُلی دسـتنبلی کیم ایسـغاب اوینامز
۱۹. مختوم‌قلـی بـاش برماسـه باینمـز
۲۰. مَهریمـی ایندارِیـب نظـر سـالانیم

۱۳- ع۴: اویون یرو دور. ع۸: هر دلبر کیم کونکلیم اویون یاریدور.
۱۴- ع۸: یاتان بختین اویرادین یورویدور. ع۹: یتان بختی.
۱۵- ع۹: موم دیک.
۱۶- ع۴: پر پوداق آیورور آلقیش آلانیم. ع۷، ع۸: فر فوداق یایرادور آلقیش قیلانیم. ع۹: پر پوداق ایدا دور آلقیش آلانیم.
۱۷- ع۷: کوزل یا کورکینک. ع۸: آیانمز.
۱۸- ع۸: اسغاب دویانمز. ع۹: ایسلاب اوینامز.
۱۹- ع۴: یاینامز. ع۸: بر مسه یارانمز.
۲۰- ع۹: مهریم ایندریب.

۱۴۱

۱. تاپدی شهرت خلق ایچینده بو جهالتدین نشان
۲. قالدی درویش‌لار تلنده داغ حسرتدین نشان
۳. قالمدی مظلوم‌لار دستنده نصرتدین نشان
۴. سربسر دولدی جهانه بو بد آفتدین نشان
۵. دگدی عالم اهلینه یوز منگ خجالتدین نشان
۶. أر بیلورلار کیمده بولسه اول شرارتدین نشان
۷. یاده سالمز خیر ایشی تاپغان ضلالتدین نشان
۸. نه مروّتدین اثر بار نه عدالتدین نشان
۹. شک دگیلدور دوستلاریم گلدی قیامتدین نشان

۱۰. هر کشی بدعت‌غه باطر دور، آنی أر بیلدیلار
۱۱. محشره منکر بولوب یوق دین نی بار بیلدیلار
۱۲. راست‌لاری خائن بیلیب، خائن‌لاری یار بیلدیلار
۱۳. شرع ایشین بدآنگلایب بدایشنی خوب کار بیلدیلار

۱- ل۴: بو جهاندین نشان.
۲- ل۴: تلندین داغ.
۳- ع۱، ع۲، ع۸، ب‌خ: مظلوملاره دستنه. ب‌م: دستنه. ت۱: قالمدی مظلوم لار دوستنه نصرتدین. ع۹: قالدی مظلوملار. ل۴: مظلوملرنک دسته فطرندین نشان.
۴- ب‌م: بر سری تولدی جهانه. ع۸: جهان. ب‌خ: سر بسر توتدیجهانی. ل۴: سر بسر توتدی جهانی بو برافندین نشان.
۵- ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۸، ع۹، ل۴: بو جهالت دین نشان.
۶- ت۱- ده: یوق.
۷- ع۶: جبر ایشی. ت۱- ده:یوق. ل۴: ایشنی.
۸- ع۴: نه نه مروه نه اثر بار.
۹- ع۲، ع۴، ع۶، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹: دوستلار. ل۴: دوستلاره.
۱۰- ل۴: هر کشی بدغته.
۱۱- ع۱، ع۲، ع۴، ع۶، ت۱، ع۸، ع۹: یوق دنیانی بار. ب‌م- ده: یوق.
۱۲- ت۱: راست را جاین بیلیب صاین لاری یار بیلدیلار. ع۹: راستلاری جاین بیلوب جانلاری زار بیلدیلار.
۱۳- ل۴: شرع ایشنی بد آنکلاب بد ایشنی خوب بلدیلار. ب‌م: شرع ایشین بد آنکلایوب‌خوب ایشنی بدکار بیلدیلار.
ع۹- ده: یوق. ب‌خ- ده: «بیلدیلار» سوزی یوق.

۱۴. طامعه قانع دیوب قانع‌لاری زار بیلدیلار
۱۵. کیم شریعت اهلی بولسه همچو ایت خوار بیلدیلار
۱۶. منکری مرشد بیلیب، یالغان‌نی اقرار بیلدیلار
۱۷. گمراهی تقوی سانیب، تقوانی گمراه بیلدیلار
۱۸. شک دگیل دور دوستلاریم گلدی قیامتدین نشان

۱۹. حرمت اهلی بولدی اول کیم الینده سازی دور
۲۰. کیم کلام اوقوسه، خلق یانینده خر آوازی دور
۲۱. دردلاری درویش لارینگ خلوتده خلق نیازی دور
۲۲. اورتاده قیز و جوان، دیورسینگ طوی دور، بازی دور
۲۳. سچرشر قیز و گلین اوستینگه، گویا تازی دور
۲۴. حق ایشیندین بی‌خبر، خلق ایچره بعضی قاضی دور
۲۵. تابع جن‌دور آنینگ، حقّا که شیطان اوزی دور
۲۶. تموغینگ دیقنجی دور، هر کیم که بوایشه راضی دور
۲۷. شک دگیل دور دوستلاریم گلدی قیامتدین نشان

۱۴- ت۱: طامغه ایلاب. ع۹: تموغه ایلاب طواف قانلارینی زار لار بیلدیلار. ب‌خ: طایفه ایلاب طواف قانع لاری. ل۴: شانیغه ایلاب طواف قانعلری زار بیلدیلار. ع۱، ع۲، ع۴، ع۶، ب‌م، ع۸: تموغه ایلاب طواف قانع لاری.

۱۵- ع۴، ب‌خ: هجو ایدیب‌خوار بیلدیلار. ع۶: بولسه هیچ ایدیت خوار بلدیلار. ع۹: بولسه هجوم ایتب‌خوار بیلدیلار.

۱۷- ع۴، ت۱، ع۸: ب‌خ: تقوانی انکار بیلدیلار. ع۹: کمره نی تقوی بیلیب تقوینی اینکار بیلدیلار. ل۴: کمراهنی تقوا.

۱۸- ع۸، ع۴، ع۶، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹: دوستلار. ل۴: دوستلاره.

۱۹- ع۲: اول کمنک. ع۳: اهل حرمت بولسه اول کیمنینک. ع۴: اول کمنینک قولونده. ت۱: اهل عزت بولدی اولکیم قولونده سازیدور. ل۴، ع۸: حرمت اهلی بولسه اول کمنینک قولنده سازی دور.

۲۰- ل۴: اوقوسه دیر لار خر.

۲۱- ب‌م، ع۹: دیدیلار درویشلارینک.

۲۲- ع۲، ب‌م، ع۹: ب‌خ: دیر سن که. ت۱: جوان گویا که. ل۴: اورتا ده قیز جوان دیارسن طویدور یازی دور.

۲۳- ع۶: سچراشوب. ب‌م: قیزو جوان. ل۴: شچرا شور قیز و جوان اوستنکه کویاه زاریدور.

۲۴- ت۱: حق سوزیندین بی خبر خلق ایچره کیم لار قاضی دور. ل۴: بی خبره.

۲۵- ع۹: تابعین چین دور آنینک.

۲۶- ع۶: دیقانجی دور هر بو ایشکا راضی دور. ع۹، ب‌م: تموغینک دیقانجی دور هر کیم شو ایشکا راضی دور. ل۴: طموغنک تقانجی دور.

۲۷- ع۲، ع۴، ع۶، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹: دوستلار. ل۴: دوستلاره.

۲۸. تانگـری پیغمبـر سـوزیندین بی‌خبر بـو پیرلار
۲۹. فاسـقی قاضـی بیلیـب ظالمـه نایـب دیـورلار
۳۰. هر کشـی اوّل گلیب پول برسـه رشـوت ایرلار
۳۱. باغلایـب بهتـان ایلـه فقـر اهلینـه تقصیـرلار
۳۲. سـلّه باغـلاب باشـینه آچ بوری صوفـی پیرلار
۳۳. ایلایـب خلق اوسـتینه کـوب حیلـه و تزویرلار
۳۴. روز محشـر حـق رسـولینگ نـا جوابیـن بیرلر
۳۵. گـر حـلال و گر حـرام تاپسـه دیقـرلار ایرلار
۳۶. شک دگیلدور دوستلاریم گلدی قیامتدین نشان

۲۸- ع۲، بی خبر پیرلار. ع۸: بی پیرلار. ل۴: بی خبر بی فیرلار.

۲۹- ع۸، بم: فاسقی قاضی بیلیب نایب نی سلطان دیر لار. ت۱: ظالم نی. ل۴: ظالمی.

۳۰- ع۳، ع۴: هر کشی اوّل کلوب کورسه رشوت بیر لار. ع۶: هر کشی کورسه کلیب رشوت بیر لار. بم: هر کشی کلوبان کورسه رشوت ایر لار. ع۸: هر کشی کلسه کلوبان کورسه رشوه ایر لار. ل۴، بخ: هر کشی اوّل کلیب کورسه رشوه ایر لار. ع۱: هر کشی کورسه کلیب اوّل رشوت بیر لار.

۳۱- ع۹: یغلایب بهتان. ل۴: فقر اهلن تقصیر لار.

۳۴- ع۹: حق رسولیغه نه جواب بیر لار.

۳۵- ع۲- ده: یوق. ت۱: بنده سن سورسه سوال برسه کرک تقریر لار.

۳۶- ع۲، ع۴، ع۶، بم، ت۱، ع۸، ع۹: دوستلار. ل۴: دوستلاره.

۳۷. اگسه‌گور مختوم‌قلی سـوز برله دردینگ هر زمان
۳۸. نـه اوچـون ظالمـه نوبـت بـردی بـو دور زمـان
۳۹. آنینگ اوچون گوز گوران اشیدین اوته دوشدی گمان
۴۰. ایلایـب بـر برینـه دعـوای باطل‌نـی همـان
۴۱. بر شاهی لیق مال اوچون، تحقیق برار لار إلدین ایمان
۴۲. اوزینـی أر سـاغینار کیم آرتیق ایش ایتسـه یمان
۴۳. خون ناحقدین کشی یوز شوق ایدار دوکماگه قان
۴۴. گربه نینگ گوجی قپلانه یتسـه، قاپـار، برمز آمان
۴۵. شـک دگیلدور دوستلاریم گلدی قیامتدین نشان

۳۷- ت ۱: آیتار مختومقلی سوز برله. ل۴: ایکسه دور سوز بله دردین هر زمان مختومدان.
۳۸- ع ۱: نه اوچون ظلمه نوبت. ل۴: نی ظالم غه نوبت قوات بردی بو زمان.
۳۹- ع ۳، ع۸: ایشدین اوتا کچدی کمان. ب‌خ: اوته کتدی کمان. ل۴: اشندین کچدی کمان.
۴۰- ع ۳: دعوای بدعت نی همان. ل۴: دعوائی طلب نی همان.
۴۱- ع ۳، ع ۲، ع ۴، ب‌م، ت ۱، ع۸، ع ۹: برشهالیق مال. ل۴: بر شایلیق مال اوچون.
۴۲- ساغونوب. ل۴: اوزینی ایر سایوب.
۴۳- ع ۴، ل۴: چون نا حق دین. ع ۹: خون ناقدین کیشی نور شوق اثر توکمکا قان.
۴۴- ع ۲، کربه نینک کوجی اکر قپلان ویرمز. ع ۱، ع ۶: کربه نینک کوجی اکر قبلان تاپسه برماز آمان. ع ۳: کربه نینک کویجی اکر قبلانغه برمز امان. ع ۴، ب‌م، ع۸: کربه ننک کوجی اکر قبلان قبا برماز امان. ع ۹: قبلانک قبا کورماز امان. ب‌خ: کوبه کویجی یتسه کر قبلان تفه برمز امان. ل۴: کرخی کوشه یتسه قبلانی یقر برمز امان.
۴۵- ع ۲، ع ۴، ع ۶، ب‌م، ت ۱، ع۸، ع ۹: دوستلار. ل۴: دوستلاره.

۱۴۲

۱. نومید ایکان نظریم
۲. گوردی ایکی هلالان
۳. جانیم راحتین آلدی
۴. آی دیک حسن جمالان

۵. یار آندین آگاه بولدی
۶. اوزینی یراق سالدی
۷. اشک گوزدین روان بولدی
۸. گویا گچمیش مغیلان

۹. متصل اشکیم آقیب
۱۰. قویمز گورارگه باقیب
۱۱. نفسیم خوینه چکیب
۱۲. اخلاصیمدین یالان (؟)

۱- ل۴: نومید ایدیم.
۳- ل۱: حوسیم راحتین آلدی. ل۴: جانمنگ راحتنگ آلدی.
۴- ع۳: حسن خیالان. ع۴، ل۱، ع۹، ب‌ک: اندین حسن خیالان. ل۴: ایلایان ملالال.
۵- ع۹: اوزینی سالدی ایراق. ل۴: یرا صالدی.
۷- ل۱: اولدی. ب‌ک-ده: «بولدی» سوزی یوق. ل۴: یاشیم کوزدان روان اولدی.
۸- ع۳: کویا دکمیش مولان. ل۴: کویا سبمش مغـ...
۱۰- ل۴: قویمار کورمکه باقیب.
۱۱- ل۴: نفسمه خزینه چکپ.
۱۲- ع۴: حلاص نمدّین یالان. ل۱: احلاص نمدین یالان. ع۹: حلاصا یتمدین پالان. ب‌ک: اخلاص نمدین یالان. ل۴: اخلاصیم نه دور یا...

۱۳. اورونینـده آینـده
۱۴. زبـان سـنی گوینـده
۱۵. مـدام اولـوب جوینـده
۱۶. تل سـنینگ اوچون نالان

۱۷. عشق خنجرین تیز ایلاب
۱۸. سـن ینه خونریـز ایلاب
۱۹. تاپمایـن هرگـز ایـلاب
۲۰. شـمّه‌ای از وصـالان

۲۱. فکـر ایلـه فانـی بولـدی
۲۲. حسـرتده حیـران قالدی
۲۳. عشقینگ قوشنی سالدی
۲۴. عقلینـگ ملکینـه تـالان

۲۵. مختومقلـی شـب و روز
۲۶. جـان گـداز یوراک سـوز
۲۷. بـو سـببدین بـرف بـوز
۲۸. باغـره باسـار سـوز آلان

۱۳- ع۳: رونده آینده تر. ع۴، ل۱، ع۹، ب‌ک: روندهٔ آینده. ل۴: صبح شامده زبان.
۱۴- ع۳: بانه سنی کوینده. ل۱: سنی. ب‌ک: زبان سنی کوینده. ل۴: سنگ کوینده هر آن.
۱۵- ل۴: جست جدا ایلار مدام. ۱۶- ع۴: اوچون چون. ل۴-ده «نالان» سوزی یوق.
۱۷- ع۳، ل۱: عشقنگ خنجرنی تیز ایلاب. ع۴: ایلاب تیز. ب‌ک: عشقینگ خنجرین تیز ایلاب. ل۴: عشقینگ خنجرین تزلاب.
۱۸- ع۳: دیب‌خونریز. ع۴: ایله اولوب سن خون ریز. ل۱، ع۹: اولوب سن خونریز. ل۴: الب اله ایدوب جولان. ب‌ک: ایلاب اولوب سن خون ریز.
۱۹- ع۳: تابماین آنینگ ایکه هرکز. ع۴، ل۱، ع۹: انینکله هرگز. ب‌ک: تاپمن انینکله هرکیز. ل۴: تاپمیان انکلامیان.
۲۰- ع۴: شمّه از وصلان. ل۴: هرکز شمّه از و... ۲۱- ل۱: بولدیم.
۲۲- ع۳: خر حیران. ل۱: قالدیم. ب‌ک، ل۴: حیرتده حیران قالدی.
۲۳- ل۴: قوشین. ۲۴- ل۱، ب‌ک، ل۴: عقلیم. ۲۶- ل۴: جان کزر یوراک سوز.
۲۷- ع۴: برق بوز. ل۱: بو سببدین بریا بوز. ع۳: بو سبدین بر قالور. ع۹: بو سببدین برق بوز. ل۴: سرکردان عقلم هنوز.
۲۸- ب‌ک-ده: یوق. ل۴: کویاه مفتل اولوبان. ع۳: تفر با سر سوالان.

۱۴۳

۱. یخشی سوزدین یاریر جانی
۲. یخشـی بیله یولـداش بولان
۳. قاچیـب قوتولماغـه اونـار
۴. یمـان بیلان یولـداش بولان

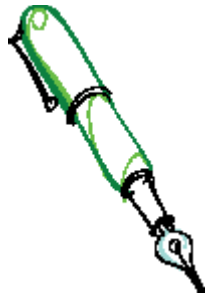
۵. دنیانینـگ دویبی اوتماک دور
۶. مراد مونده ایش بیتماک دور
۷. ایشـی غصّـه یوتمـاق دور
۸. بر یمان قونگشه دوش بولان

۹. بـر یمان سـوز یـوراک بولار
۱۰. یخشـینی عالـم آرزولار
۱۱. یاددین چیقمز گورماک دیلار
۱۲. براودین کونگلی خوش بولان

۱۳. هر کیـمده کـه هُنَـر یوقدور
۱۴. دوشـمانینه حـذر یوقـدور
۱۵. یخشی لیق ایتسه یر یوقدور
۱۶. شـو ایامـده یـواش بـولان

۱- ل۳، ت۲: یاریر جهان.
۲- ع۷، ت۲: قرداش بولان. ع۸، ل۳، ب‌خ: بیلان.
۴- ع۷: بر یمان نه یولداش بو لان. ب‌م: بر یمان بیلان. ب‌خ: یمان بیلان قرداش بولان.
۵- ت۲: دنیانینک سونکی.
۶- ع۷: مقصد آندین ایش بتماکدور.
۷- ع۷، ت۲، ل۳: دمبدم غصه یوتمقدور. ع۹: دم دم غصه.
۱۲- ل۱- ده: «بولان» سوزی یوق. ت۲: کونکل خوش.
۱۳- ع۷: هر کیمده بر هنر. ل۳، ت۲: هر کیمسه هنار یوقدور.
۱۴- ع۹، ت۲، ل۳، ل۲: هدر یوقدور.
۱۵- ب‌م: یری یوقدور. ل۱: یول یوقدور. ب‌خ- ده: یوق.
۱۶- ع، ع۹، ل۱، ل۲: بوایامده. ع۷: بول ایامده. ب‌خ- ده: یوق.

۱۷. مختوم‌قلی اوگوت آیدار
۱۸. آنگلان قولاغنده گیدار
۱۹. اوزینی یونگ ساقغال ایدار
۲۰. بوزولان ایشه باش بولان

۱۷- ع۴: اوکود ادر.

۲۰- ع۳، ع۷، ل۱، ع۸، ع۹، ل۲، ل۳: بوزیلغان ایله باش بولغان. ت۲: بر بوزیلان باش بولان.

۱۴۴

۱. کونگل آیدار خلقدین قالیب
۲. گزسام داغلار داشلار بیلان
۳. یازیغمنی یاده سالیب
۴. یوزیم یوسام یاشلار بیلان

۵. هر کیم گورسم بر پیشه‌ده
۶. منینگ کونگلیم اندیشه‌ده
۷. کوهسار ایچره گوشه‌ده
۸. اوتورسام درویش‌لار بیلان

۹. قرّی دنیا آل ایچنده
۱۰. آدمزاد خیال ایچنده
۱۱. جهان قال مقال ایچنده
۱۲. هر کیم یوز تلاش‌لار بیلان

۲- ع۴، ب‌م، ت۱، ل۱، ع، ل۹، ب‌ک، ل۴: بیله. ف: کیرسام داغلار بله.
۳- ت۱: یازیقومی.
۴- ع۴، ب‌م، ت۱، ل۱، ف، ع۸، ع۹، ب‌ک: بیله. ل۴: یوصام یوزوم یاشلار بله.
۵- ع۱، ب‌ک: هر کمی. ت۲: کیمی کورسام بر پیشه ده. ل۴: هر کیمنی کورسم.
۶- ل۱، ف، ل۴: منم.
۷- ع۲، ل۳: کوسر. ع۴: کوهی سر. ت۱: پنهان بولوب بر کوشه ده. ف: کوه لر. ع۹: کوی سار. ب‌خ: کوه سیر ایچره. ت۲: کوی سر ایچره کوشه ده.
۸- ع۱، ب‌خ، ت۱: اوترسام آغاچلار بیلان. ع۳: اوتورسام آغشلار بیله. ع۴، ف، ع۹، ب‌ک: اوتورسام آغج لار بیله. ل۴: اوتورسم عیش بله. ب‌م، ل۱: اورسام آغاجلار بیله. ع۸: اوتورسام آغاچلار بیله. ل۳: اوتورسام آغاج لار بیلان.
۹- ف: قره دنیا. ت۲: کهنه دنیا. ل۴: قوری دنیا آل اشنده.
۱۰- ل۴: خیال اشنده.
۱۱- ب‌خ-ده: یوق. ل۴: اشنده.
۱۲- ب‌خ-ده: یوق. ب‌م، ل۱، ف، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۴: بیله.

۱۳. الله‌نینگ عشـقینده مست‌لار
۱۴. دوش گلمز بریلمز دسـت‌لار
۱۵. کونگول پرواز اورار دوست‌لار
۱۶. دورمـز یـوز عـلاج‌لار بیلان

۱۷. کوب کوی‌لار بیلان اوتوردیم
۱۸. بیلمدیـم نـه ایـش بتردیـم
۱۹. گمـراه بولدیـم یـول یتردیم
۲۰. اوتوردیـم بی‌وجـه‌لار بیـلان

۲۱. بیـکار قویمـای عمـر تختی
۲۲. اویاندیرساق اویمیش بختی
۲۳. دعـا قیلیـب سـحر وقتـی
۲۴. نالش قیلسـام قوشلار بیلان

۲۵. مختوم‌قلـی توفیـق آلسـام
۲۶. بر أر تاپسـام قوللیق قیلسام
۲۷. یورک آیدار یولداش بولسام
۲۸. دم چکان درویـش‌لار بیلان

۱۳- ع۱: زبردست لار. ع۸: الله عشقنده. ع۲: اللهنگ عشقنده مست لار.
۱۴- ع۱، ب‌ک، ب‌خ: دوش کلمز برمز دست لار. ع۳، ع۴، ف: دوش کلنمز برماز دست لار. ت۱: دوش کیلماس بزه دوست لار. ل۳: دوش کلماز زبردست لار. ع۸: دوش کلمازلار برماز دست دور. ع۹: کلمز سسلار. ت۲: دوش کلمز بر زبردستلار.
۱۵- ع۱، ت۱، ب‌خ: ایدار دوستلار. ت۲، ل۳: پرواز اورار. ل۴: فرواز ایلار.
۱۶- ت۱، ع۴، ل۱، ب‌م، ف، ع۸، ب‌ک، ل۴: تورماز یاوز قلاج لار بله.
۱۷- ع۴: بیله. ع۶: حسرت بیلان کون اوتوردیم. ت۱: کوب‌کونله بویله اوتوردیم. ل۴: هنکامه لار کوب اوتردیم. ف: کوب‌کویلار لبمه اویوردیم. ع۹: کوب‌کوهیلار. ل۳، ت۲: بیلان.
۱۸- ع۶: بو فانیده نه بتوردیم. ت۲: بو توردیم.
۱۹- ع۱، ت۱، ب‌خ، ت۲، ل۳: کمراه بولب. ف-ده: یوق.
۲۰- ع۳: سوکاسلار بیله. ع۴، ب‌خ: بی وشلار بیله. ف-ده: یوق. ب‌ک: بله. ت۲: بی وشلار. ل۴: اولتوردیم پو شلار بله.
۲۱- ع۴، ت۱: بیکار قویما عمرینگ تختی. ل۱، ع۹، ل۳: قویمه. ف: عمر سخت. ت۲: قویماس. ل۴: عمر یختی.
۲۲- ع۲: اونده برسق اویمیش بختی. ل۴: اویاندیرسام تورمار بختی. ت۱: اویاندور غفلتدین بختی. ف: اونیدیورسن.
۲۳- ت۲: دعا قیلسام. ل۳: قیلساق.
۲۴- ع۴، ل۴، ت۱، ف، ب‌ک: بیله. ت۱، ت۲، ل۳: نالیش ایتسام.
۲۶- ع۲: قوللیق قیلسام بر ار تابسام. ف: براز تافسم. ل۴: بر ار تابسم خدمت قلسام.
۲۷- ل۴: کونکلوم آیتور.
۲۸- ع۴، ت۲، ف، ب‌ک، ل۴: بیله.

۱۴۵

۱. دنگ بولور دیب سانماغین ایشینگ بداقبال لیق بیلان
۲. هیچ قچان دنگ بولمایر اشک بدو شاه لیق بیلان
۳. قرداش اولمه خیز حرامی فتنه رسوالیق بیلان
۴. تور سحر یاد ایت خداینگ یغلا تنهالیق بیلان
۵. باشینگی غوغایه سالمه مال دنیالیق بیلان

۶. باردی طورینگ داغینه حق برله همراز بولدی کلیم
۷. اوتدی آنلار قالدی دنیا گچدی ایام القدیم
۸. یاتسه یر بولدی دوشک اورتنجه‌سی پارچه کلیم
۹. نه عیب دور نه خطا باقدی قویون موسی کلیم
۱۰. چولده گزدی دائما راز آیدیشیب خالق بیلان

۱- ل۲: ایشینک بر اقبالق بیلان. ع۹: بیله. ب‌خ: دنکبو لایدیب سانماغین. ت۲: ایشینک بر اقباللیق بیله. ل۱: بر اقبال لیق. ل۴: تنک بولور دیب سایماغیل اشنک اقباللق بلان.

۲- ع۱، ع۶: دنک بولورمی. ع۳، ب‌ک، ب‌خ: هیچ قچان اشک بولورمی دینک بدو شالیق بیلان. ع۴: دنک بولمیه. ب‌م: هیچ قچان اشک بولور می دنک بدو شاه لیق بیلان. ت۱، ت۲: بولمغای. ل۲، ل۱، ع۸: هیچ قاچان اشینک بولو می دینک بدو شاه لیق بلان. ت۲: شاهلیق بیله. ل۴: هچ قچان بولورمی اشنک تنک بداق شاهلق بلان. ع۹: بیله.

۳- ع۱: اولمه هیچ خیز. ع۳، ت۱، ب‌م، ب‌ک: فتنه سودالیق. ل۴: قرداش اولمه خیر سز فتنه ساودالق بلان. ع۹: بیله. ت۲: خیز حرامه فتنه سودالیق بله. ع۸: قرداش اولمه فیس حرامی.

۴- ع۴، ل۳، ت۲، ب‌خ: خدانی. ع۸: تور سحر یاد ایله حقنی یغلا تنهالیق بیلان. ع۹، ت۲: تنهالیق بیله.

۵- ع۹، ت۲: باشینکنی. ل۴: باشنکی نماو نمایه سالمه.

۶- ع۱، ل۲، ع۳، ع۶، ل۱، ع۹: حق برله بولدی هم کلیم. ع۲: حق برله زاره کلیم. ب‌م، ت۲، ع۸، ب‌خ: بولدی اول کلیم.

۷- ع۸: کچار ایامالقدیم. ب‌ک: اوتدی دنیا قالدی آنلار. ل۳: اوتدی آنلار کچدی دنیا قالدی ایام القدیم. ل۴: ایام قدیم.

۸- ع۴: بربرچه کلیم. ب‌ک، ت۲: اورتنجه بر پارچه کلیم. ل۲: بر پارچه کلیم. ل۳: کهنه کلیم. ل۴: اورتونجه سی بر بورچه کلیم.

۹- ع۲: یدی یل بقدی شعیب قوینی موسی کلیم. ب‌ک: موسی تلیم. ت۲: نا عبث دور ناخطا. ل۳: نه عبث دور نه خطا دو باقدی قوی موسی کلیم. ل۴: نه غیب دور.

۱۰- ب‌م، ت۱، ع۸: کزدی چولده دایماً. ع۹: بیله. ت۲: چولدی کزدی دائمه راز آیدیشیب. ل۴: راز ایتب.

۱۱. ای آطی یوگـروک یگیت اوزی قوچـق گلگون قبا
۱۲. مونده جبر ایتگان کشی اول گونده بولغای روسیاه
۱۳. هر کشـی زور ایله مال آلسه بو گون برگای صباح
۱۴. اول ولـی‌لار سـروری سـلطان اویس دیـک اولیا
۱۵. دوشـگی اورتنجه‌سـی بولـدی قره هالیـق بیلان

۱۶. یعقوب اوغلی یوسـفینگ قره کاکلیندین توتدیلار
۱۷. اوردیلار آغلاتدیلار قورت ایدی دیب سـاتدیلار
۱۸. نچه یـل ایّوب نینـگ تنینی قورت ایـب یاتدیلار
۱۹. إل آیاغیـن باغلایـب یونس‌نـی دریـا آتدیـلار
۲۰. نچه‌وقـت طاعت چکیب هو دیـدی بر بالیق بیلان

۱۱- ت۱: آطی یوکروک یکدینک اوز غوچاق کلکون قبا. ل۴: یکت خوششاق کلکون قبا.

۱۲- ع۲- ده: یوق. ت۱: کیشی لار آنده بولغای رو سیاه.

۱۳- ع۶: هر کشی ظلم ایلایب آلغای بو کون صبا. ت۱: هر کشی ایلایوب آلسه مکر برکای صباح. ل۴: هر کشی ضور ایلایوب آلسه برکای آنده صبا.

۱۴- ب‌م، ع۸: اولیالار سروری سلطان دیک انتپا. ت۱: اول ایرانلار سروری.

۱۵- ع۱: دوشک. ع۹، ت۲: بیله. ل۴: توشالی اورتونجه سی.

۱۶- ع۱، ل۱، ع۹، ب‌ک، ل۲، ل۴: قره کاکلنی توتدیلار. ت۱: یعقوب اوغلی یوسف نینک کاکل لار یدین توتدیلار. ع۸: کاکلین توتدیلار. ل۳: یوسفنک کم کاکلندین.

۱۷- ع۴، ع۶، ب‌م، ع۸، ع۹، ل۴: اوردیلار آغلاتدیلار التب مصرده ساتدیلار. ت۱: اوردیلار یغلاتدیلار. بر آز درمکا ساتدیلار. ت۲: دیبان ساتلار. ل۳: یغلاتدیلار ایلتب‌مصرده ساتدیلار.

۱۸- ب‌م: نچه وقت ایوب تننی قورت ایب یاتدیلار. ت۲: تنی نی. ل۲: تنی.

۱۹- ع۲: ال ایاغنی. ع۳: ال آیاغنی توتوب. ع۶، ت۲، ل۳: ال ایاقنی باغلایوب. ت۱: قول ایاغین. ل۱، ل۲: ال ایاقنی توتیب. ع۸: نچه وقت ایوب. ل۴- ده: «یونس نی» سوزی یوق: ال آیاغنی باغلاب.

۲۰- ت۱: نچه یل طاعت. ت۲: دیدی اوشل بالیق بیله. ل۴: نچه یل طاعت قیلب هو دیدی خالق بلان.

۲۱. سـن نچوک مختوم‌قلـی یمانلیغینـگ انوتمادینگ
۲۲. گاه گاهی ظالم اولدینگ گورگانینگدین آرتمادینگ
۲۳. گاه گاهی صوفی بولدینگ هیچ حرامدین داتمادینگ
۲۴. بیلمدیم من قایسی بولدینگ بللی بر ایش توتمادینگ
۲۵. نه سـپاهی گرلیک بیلان بولدینگ نـه مُلّالیق بیلان

۲۱- ب‌خ، ت۲، ل۴: نچوک. ل۳: مختم یمان لیغنک. ل۴: یمانلوغنکی اونوتدینک.
۲۲- ت۱: کوردیکینکدین اوتمادینک. ع۹: کوردینکدین آرتمادینک. ل۳: اولدینک هیچ حرامدین آرتمدینک.
۲۴- ع۲، ع۶، ل۱، ب‌خ، ل۳، ت۲: بیلمدیم سن قیسی بولدینک. ع۳: بیلمادینک سن قیسی. ت۱: بیلمادیم سن قیسی بولدینک برلی بر ایش توتمادینک. ل۴: بلمادینک سن.
۲۵- ع۱: نه صفا کربلان. ب‌م: نه سفاه لیق بیلان بولدینک نه ملالیق (بیلان). ت۱: نه سفاهی لیق بلان بولدینک. ل۲، ت۲: نه صفا کرلیک بیله. ل۴: نه اصفانلق بله.

۱۴۶

۱. یتمیش یاشـلی قرداش گیرماگین یایه
۲. اوقونگ داشـی دشـمز گزامـاک بیلان
۳. قوانمـه کسـکدین قوریـلان بنایـه
۴. کسـک بنـا توتمـز دوزامـاک بیـلان

۵. اَدمزاددیـن چیقـر اَدملیـق ایسـی
۶. قَلـب اَدمینـگ باسـیم بیلینـر میسـی
۷. مؤمینـه اَزار بـرار اَدمینـگ پیسـی
۸. تـورار دعـوی توتـار دوز امـاک بیـلان

۹. اوزاق یولـه بـی دولتـی بـاش ایتمـه
۱۰. إرکـی الدین بریب‌کونـگل خوش ایتمه
۱۱. احمقه ایـچ بریب سـرّینگ فاش ایتمه
۱۲. غلبیـرده سـو دورمـز گوزامـاک بیـلان

۱- ت۱: یتمیش یاشار قرداش. ع۹: یتمیش یاشان.

۲- ع۱: اوقینک دشمز کزمک بلان. ع۴، ع۷، ت۱، ع۸: اوقونک دالی دشماز. بخ: اوقینک یوله دوشمز کزامک بیلان.

۳- ع۱، بخ: بولان بنایه. ع۴: بوزیق. ع۹: تزاکدین قوریلان.

۴- ع۹: تزاک بنا توتمز.

۸- ع۴: دونوب دعوی توتار دوزاماک بیله. ت۱: دونوب دعوا.

۹- ع۷: ایق یولینکا بی دولتی باش ایتمه. ت۱، ع۸: ایاق یوله بی دولتی.

۱۰- ع۱، ع۹: اللهنک الدین برما کونکلنک داش ایتمه. ع۹- ده: «ارکی» سوزی یوق: الدین برمه کونکلنک خوش اتمه. ع۷، ع۸: الله نینک آلدین برمه کونکلینک داش ایتمه. ت۱: حقی الدان برمه کونکلنک دش ایتمه. بخ: اللنهک نی کونکلونکزدین داش اتمانک.

۱۱- ع۲: پاش اتمه. ع۴: احمقغه ایچ برمه سرینک پاش اتمه. ع۷: اقمقه ایچ برمه سرینک فاش ایتمه. ت۱: احمقه دل برمه سرینک فاش ایتمه. ع۹: احمقه سر برمه.

۱۲-ع۴: بیله.

۱۳. دوست توتمه کوب یاشلی آدم کوسه‌سین
۱۴. بارین یوق دیب چیقار خالی کیسه‌سین
۱۵. بیروبار بوش ایتسه عقل کاسه‌سین
۱۶. نه پیدا داشیندین بزاماک بیلان

۱۷. اوّل مختوم‌قلی اوزینگ دوزتگین
۱۸. خلق دنیا دیور، سن قیامت گوز اتگین
۱۹. آز ایگین، آز یاتغین، سوزینگ آز اتگین
۲۰. نه بار معنی سز سوز اوزاماق بیلان

۱۴- ع۴: بارین یوقلاب. ت۱: بارین یوق دیب‌خالی چیقار کیسه سین. ع۸: بارین یوق دیر چقار.
۱۵- ع۴: عقل کاسه سین.
۱۶- ع۴: کوزاماک بیله.
۱۷- ع۱: مخدومقلی اوزینک دوزتکین. ع۴، ت۱: مخدومقلی اوّل.
۱۸- ع۸: حلقه دنیا دیر سن قیامتنک کوز ایتکین.
۱۹- ت۱: آز ایب آز اوقله سوزینک آز اتکین.
۲۰- ع۲، ع۸: معنی سز کف. ع۲، بخ: اوزاتماق. ع۴، ت۱: نه بار بی معنی سوز اوزامق بیله.

۱۴۷

۱. ای اولکه‌سی آباد مُلکینه مغرور
۲. مُلکینگ بقاسی یوق، ناگه یاتیب سن
۳. ای اقبالی بیدار دولته مسرور
۴. دولت باقی ایمس، ناگه یاتیب سن

۵. شیرین جان رشته‌سی تنده اوسال دور
۶. نفسینگ بر مگس دور، مال بر عسل دور
۷. دنیا آقر سیل دور، عمرینگ بر سال دور
۸. عمره اعتبار یوق، ناگه یاتیب سن

۹. طاعت بر درگاهه بولور باسغنجق
۱۰. ایشینگ بویله بولسه سن دورمه آنجق
۱۱. اوغل قیز مال و زن سنگا آسینجق
۱۲. قویمزلار گزماگه، ناگه یاتیب سن

۱- ت۱: ای اولکا سی ملکینه بولوبدور مغرور. ت۲: ناکه یاتور سن.

۲- ع۲، ل۳، ت۲: یتورسن.

۳- ب‌م، ع۹: ای اقبال بیدار.

۴- ع۲، ع۴: یتورسن. ل۲، ت۲: دولت بقاسی یوق ناکا یاتور سن.

۵- ع۱: تنده واصل دور.

۶- ع۴: نفسنک مثل عسل. ب‌م: مکس دور بر مال عسل دور.

۷- ع۱، ع۲، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲: دنیا آب سیل دور عمرینک بر یل دور. ب‌خ: عمر بر یل دور. ل۳: دنیا بیر آب سیلدور عمرینک بر یلدور.

۸- ع۱: عمر اعتبار یوق دور ناکه یاتب سن. ع۲، ع۴: یتورسن. ت۲، ل۳: ناکاه یاتور سن.

۹- ل۳، ت۲: طاعت بر دره یول بر با سنچاق. ع۲: درگاه یولدور باسنجق. ب‌م: طاغتنک بارور عه یولدور با سفانجق. ت۱-ده: یوق. ع۸: طاعتنک درکاهه یولدور با سنجاق. ع۹: طاعت بر درکا دور سنکا آسنجق.

۱۰- ع۶، ب‌خ: بولسه دور مسدور آنجق. ت۱- ده: یوق. ع۸: ایشینک بویله بولسه دور بس آنجق. ب‌ک، ع۹: دور مه سن آنجق.

۱۱- ت۱- ده: یوق.

۱۲- ع۲: یورماکه. ع۴، ع۹: یتورسن. ت۱- ده: یوق. ت۲، ل۳: قویمازلار یورما که ناکه یاتورسن.

۱۳. فلک سنگا داشین بر بر آتیب دور
۱۴. زمین اژدرهاسی پاینگ یودیب دور
۱۵. اجل تیز اوراغین إلده توتوب دور
۱۶. بی نوربت‌دور بیچر ناگه یاتیب سن

۱۷. مختوم‌قلی ایشـیم آه ایله زار دور
۱۸. بـر مکمّـل أرینگ خریـداری دور
۱۹. دنیا آخرتینگ کشـت و کاری دور
۲۰. تخم سچه گوری، ناگه یاتیب سن

۱۳- ع۱: فلک کینینکه تو شوب بربر آیتبدور. ع۶: فلک پیکا تو شوب. ب‌خ: فلک پیکان دوشیب بیربیر اتیب دور.
۱۴- ت۱: زمین اژدرهاسی سانینک یو تیب دور. ت۲: اژدهاسی.
۱۵- ع۲: اجل شربتنی الده. ب‌م: اجل اورغاننی الده.
۱۶- ع۴، ع۶: بی نوربت دور بی چاره ناکا یاتورسن. ب‌م: بی نوربت بچاره ناکه. ت۱: به نوبت دور عاقل ناکه. ع۸، ع۹: بی نوربت بیچاره ناکه. ل۳، ت۲: ناکا یاتورسن.
۱۷- ع۲، ع۷، ایشم آهی زار دور. ع۸، ب‌خ: مختومقلی ایشم زاریدور. ب‌ک: آه زاری دور. ت۲: آهی زاریدور.
۱۸- ت۲: خرایداریدور.
۱۹- ب‌ک: کشتی کاری دور.
۲۰- ع۲، ع۶، ب‌م: توخم ساجنه کور. ع۴: توحم سا ساچنه کور ناکاه یتورسن. ت۱: توحم اتماین ناکه. ب‌خ: سانچه کور. ل۳، ت۲: تخم ساچینا کور ناکا یاتور سن.

۱۴۸

۱. گل کونـگل گوزلاگیـن عالـم جهانـی
۲. سـویله، نادین بویله جوشـه دوشـیب سن
۳. عالـم‌ده سـنینگ دیـک یوقمـی دهان‌لـی
۴. سرّینگ داسـتان ایلاب فاشه دوشیب سن

۵. سوکسـه‌لار نیلارسـن نامـرده
۶. سـنینگ کمیـن یوقمـی دیـب دنیـاده
۷. یـا شـویله گوچلاندی‌مـی عشـقینگ زیاده
۸. حدّینگ بیلمای آشـه آشـه دوشـوب سـن

۹. قـدم قویسـام صحـرالاره چـول‌لاره
۱۰. کونـگل قاینـار سـوز جـوش ایـدار تل‌لاره
۱۱. ایـل‌لار سـنگا حیـران، سـن هـم ایـل‌لاره
۱۲. یـا عقلینگ آلدیریب چاشـه دوشـیب سـن

۱- ع۹: کوزلان کین. ل۴: کوزاتکیل عالم.

۲- ع۳، ل۲: بویله نادین جوشه. ع۴: سویلاسن نه اوچون چوشه دوشوب سن. ت۱: سویله نادین اوچون جوشه دوشیب سن. ل۱: بویله نه دین اوچون جوشه. ع۹: سویله نیدین اوچون.

۳- ع۳: عالمده بر سندیک بارمیدور دهانلی. ع۴: عالمده بر سن دک یوقمو دور قانی. ت۱: عالمده سندیک بارمیدور فانی. ل۲: عالمده بر سندیک یوقمی دنیانه. ل۴: عالمده برسنک تک یوقمو دور بللی. ل۱: سندیک. ع۹: عالمده بر سندیک بارمیدور هانی. ب‌خ: عالمده بر سنداک یوقمو دهانلی.

۴- ع۳: داستان ایتب. ع۴، ع۹: ایلاب چوشه دوشب سن.

۵- ل۱: نامراده. ع۹: سوکسه لار تیلارسن نا مرده. ب‌خ: سوکسه لار نیلارسن سن نامرده. ل۴: سنی مراده.

۶- ت۱: سنینک کبی. ع۹: سنینک کمین یوقمو دور دیب دنیاده. ل۴: سنک کبی یوقمودیب اوشبو دنیاده.

۷- ع۳، ت۱، ع۹: یا شویله کوجلومی عشقنک زیاده. ع۴: یا شویلار کوچلمو عشقنک زیاده. ب‌خ: یا شویله کویجلانورمی عشقینک زیاده. ل۴: یا شویله کوشلارمی عشقنک زیاده.

۹- ع۴: صحرالاره دوز لاره. ت۱: قویسه. ل۴: قدم قو صخرا لاره.

۱۰- ب‌خ: کونکل قیناب. ل۴- ده: «ایدار» سوزی یوق.

۱۳. بقا یوقدور صحبتینگا سازینگا
۱۴. اعتبار یوق قیش گونینگا یازینگا
۱۵. سن بو دردی یاد ایتمز سن اوزینگا
۱۶. اول کوره گذره نیشه دوشیب سن

۱۷. مختوم‌قلی همه یوله باش اوردینگ
۱۸. چوخ‌لار بیلان گزدینگ توردینگ اوتوردینگ
۱۹. یالانچی دین نه حظّ ایتدینگ نه گوردینگ
۲۰. ایمدی سن اوتوز تورت یاشا دوشیب سن

۱۳- ع۹: بقا یوقدور صحبتینه سازینه.
۱۵- ع۳، ع۴، بخ: یاد ایتمادینک. ل۲:یادتمز سن. ل۴: بو دردی یاویتمازدینک.
۱۶- ع۳: اول کره کدازه نیشه. ع۴: او کبرا کداذه ناشه دوشب سن. ت۱: اول کوره کدازه. بخ: نااِیشه. ل۱: اول سیره کذاره نیشه دوشیب سن. ع۹: اول کیره کذازه نیشه دوشیب سن. ل۲: اول کیره کداره نیشه دوشیب سن. ل۴: اول کراک دالی نه ایشه. ع۲: اوّلی کرک دال.
۱۷- ت۱: هامو یوله. ل۱: مخدومقلی هاموش ایشه باش اوردینک. ل۲: مخدومقلی هاموش ایشه یوز اوردینک. ل۴: مختومقلی هر بر یوله.
۱۸- ع۴: چوخلار بیلان کزدینک اوتوردینک توردینک. ت۱: چوخلار بیله کزدینک اوتوردینک توردینک. ل۱، ل۴: چول لاره ایله کزدینک. ع۹: اوتوردینک توردینک. بخ: چوخلار بیله کزدینک.
۱۹- ع۳، ت۱، ل۴: یلانچیده.

۱۴۹

۱. فانیدین باقیه گوچه گوچ بولسه
۲. دلمریبان باقه باقه گیدار سن
۳. اجل جامین سونوب ایچه ایچ بولسه
۴. جان آجیغین چکه چکه گیدار سن

۵. اوغلان لارینگ دوشر زار و گریانه
۶. اگسکلار ساچ یاییب قالور افغانه
۷. مالینگ قسمت بولوب گیرار تالانه
۸. إلینگ یویب چیقه چیقه گیدار سن

۹. مال اوچون اینجیدیب قرداش دوغانینگ
۱۰. آز بیلدینگ دنیادین ساتیب سوانینگ
۱۱. پایلاشرلار حلال حرام یغانینگ
۱۲. سن عذابین چکه چکه گیدار سن

۱- ب‌م، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۳: فنادین بقایه. ل۴: فنادین بقایه کوش کوش بو لانده.

۲- ب‌م: تلموروبان یکه یکه کیدار سن. ل۲: تلمروب چقه چقه کیدار سن.

۳- ع۳، ع۴، ب‌م: اجل جامی برلیب ایچه ایچ بولسه. ع۹، ت۲: اجل جامی بولوب ایچا ایچ بولسه. ل۴: اجل جامی بروب ایش ایش بولانده. ب‌ک: اجل جامی بر لب ایچ هه ایچ اولسه. ل۳: اجل جامی بولوب ایچه ایچ اولسه. ل۳: اجل جامی بولوب ایچه ایچ اولسه. ۴- ب‌خ: جان عذابین.

۵- ع۳، ع۴، ب‌ک: اوغلانلارینک دوریب زاری. ع۹: اوغلانلارینک دورار زاری. ل۳، ت۲: اوغلانلارینک دونوب زار. ل۴: اوغلانلارنک. تورارزار.

۶- ع۳، ساج یایر. ع۴: اکسیک لار ساج یایر دوشار لرزانه. ل۴: خاتون قیزلار شاچ یایوب توشار لرزانه. ع۹، ب‌م: اکسیک لار ساچ یایوب توشار لرزانه. ب‌ک: یایر دوشر لرزانه. ب‌خ: اکسلار ساچ یایب قالار لرزانه. ل۳، ت۲: خاتونلار ساچ یایور دوشار لرزانه.

۷- ب‌م: توشار تالانه. ل۴: مالنک قسمت بولور توشر تا لانه.

۹- ع: دوغاننکی. ع۹: اینجدما قرداش.

۱۰- ت۲: آز بیلدینک دنیاده سانسز صوغانینک. ع۳: از بلدینک طلاّدین صتدینک صوغاننکی. ع۴: آز بیلدینک طلادین ساتنک سوغانینک. ل۳: آز بیلدینک دنیاده سانسزصوغا نینک. ب‌م: آز بلدینک تلّادین ساتسنک صوغانینک. ب‌خ: آز بیلدینک طلادین ستیب سوانینک. ل۴: آز بلدینک تلادین صاتوب صالغانینک.

۱۱- ع۳: یغاننکی.

۱۳. بـو دنیادین بارسـنگ اول دنیـا قرداش
۱۴. نـالار گوراجک دور بو شـوم قـره باش
۱۵. خیـر قـازان، بولـور یانینـگا یولـداش
۱۶. یوقسـه قبـره یکـه یکـه گیـدار سـن

۱۷. دنیـاده منـگ طنـاب یرلارینگ بولسـه
۱۸. آط یاراغ اسـباب و شای لارینگ بولسه
۱۹. دنیـا یـوزی دولی مـال لارینگ بولسـه
۲۰. فایده‌سی یوق تاشلای تاشلای گیدارسن

۲۱. آدم اوغلـی یـاده سالسـه اصلیـن
۲۲. قضـا قویمیـش اجـل آتلـی محصّلیـن
۲۳. عقلینـگ بولسـه قیامتینـگ حاصلیـن
۲۴. بـو دنیـاده إکـه إکـه گیـدار سـن

۲۵. جهانـده گورکـزدی قـدرت ایـش‌لاری
۲۶. قانتینـگ قوّتـی قالدیـر قـوش‌لاری
۲۷. یگیت‌لیگینگ زوری سـیندیر داش‌لاری
۲۸. قرقدین آشدینگ چوکه چوکه گیدار سن

۱۳- ل۴: بو دنیا دین کتسنک اول دنیاغه قرداش.
۱۴- ت۲، ل۳: نالاری کوروبدور بو شوم غریب باش.
۱۵- ع۴: یانینکله. ت۲، ل۳: خیر قازان مونده یانینکا یولداش. ل۴: خیر احسان اتسنک یانکه یولداش.
۱۶- ل۴: یوق بولسه قبرغه یکه.
۱۷و ۱۸- ع۱، ع۳، ع۴، ع۹، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۴- ده: یوق.
۱۹- ع۱، ع۳، ع۴، ب‌م، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴- ده: یوق.
۲۱- ب‌م: یاده سالماز. ت۲: آدم اوغلی سالسه یادیغه اصلین. ل۳: سالسه اوز اصلین.
۲۲- ل۴: آتلی حاصلین.
۲۵- ع۴: ب‌م: کورکوزر. ع۹، ت۲، ل۳: جهانده کورکوزور. ل۴: ایشلارنک.
۲۷- ل۴:یکتلکننک خوری سندیر تاشلانک.
۲۸- ل۴: قرقدین آچدنک.

۲۹. مختوم‌قلی دوشدینگ عشقینگ گذرینه
۳۰. کیم بـار سوزلاشـماگه باریـب نظرینه
۳۱. هیچ رواج تاپمادینگ سـوزینگ بازارینه
۳۲. خریدارسـز دوکـه دوکـه گیـدار سـن

۳۰- ع۳: کیم بار سوز التماکه التب نظر نه. ب‌م: سوز لاشماکه التب نظرینه. ب‌ک: کم وار سوزلات ماکه التب نظر نه. ل۳، ت۲: کیمسه لار بار التب قویسنک نظر نه.

۳۱- ع۲، ب‌م: خریدار تاپمادینک سوزینک. ب‌خ: هیچ رواج تاپمادیم سودینک بازارینه.

۱۵۰

۱. گلان گچر قونان گوچر آدمزاد
۲. یوری سن هم بر منزله یتر سن
۳. یالانچی ده یگدور قالسه یخشی آت
۴. بو دنیایه سن هم گلدینگ اوتر سن

۵. غافل آدم یاده سالسه اصلین
۶. قویمیش فلک اجل آتلی محصلین
۷. گلان گچسه اکان بچر حاصلین
۸. اورته یولده سن نه ایشلارنی توتار سن

۹. جفا قویمه کایتماگین بو جانینگ
۱۰. سررشتهسی هیچ توتدیرمز جهانینگ
۱۱. دپرندیکچه دردی آرتر دنیانینگ
۱۲. قدم قویسانگ گورانگ بیله باتر سن

۲- ت۲-ده: «سن» سوزی یوق؛ یوری سن هم منزلده یته کور. ع۳، ع۹: منزلده. ل۴: یوریر سن.

۴- ت۱: بو دنیاغه کیلدینک سن هم کیدار سن. ل۳، ت۲: بو دنیا کا. ل۴-ده: «سن» سوزی یوق.

۵- ت۱: آدم اوغلی یاده سالسه اصلین. ل۳: سالسه اوز اصلین.

۶- ت۱: قضا قویمیش اجل آتلی ماثلین. ل۳، ت۲: فلک قویمیش اجل آتلی ماسلین.

۷- ع۲: اکین بچه حاصلین. ع۳: کلان کچسه اکین بچسه حاصلین. ع۴: اکان بچسه حاصلین. ع۴، ب‌خ، کلان کچار. ت۲: اکین پشسه حاصلین.

۸- ع۴: نه ایش توتار سن. ل۳، ت۲: اوتار یولده. ع۱، ع۲، ع۳، ت۱، ع۹، ب‌خ، ل۴: اورته یرده سن نه ایشدور توتارسن.

۹- ع۹: جفاغه قویبان کتمه بو جانینک. ع۴: جفا قویمه یتمکین. ل۴: جفاغه قویمه. کایندرمه بو جانینک. ت۱: کایشماین بو جانینک.

۱۰- ع۱، ع۳، ع۴، ع۹، ت۲، ل۳: سرشته سی توتدیرمز بو جهانینک مز بو جهانینک. ت۱، ب‌خ، ل۴: سررشته سی توتدیرمز دور جهانینک.

۱۱- ب‌خ: درفندیکچه دردی توتدیرمز دنیا نینک. ل۳، ت۲: درفندیکچه.

۱۲- ع۱: برله. ت۲: کوزینک بیله یاتر سن. ل۴: کورنک اچره باتار سن.

۱۳. جوشغون گلدی حقدین باردی سوز آچدی
۱۴. بو یول لاردین دوغری بارغان دوز آشدی
۱۵. بیهوده اوتدی ایمدی عمرینگ گذشتی
۱۶. بر چاشتینگا بر گونینگ‌نی ساتار سن

۱۷. آلداماغه گترمیش سن سیم زرینگ
۱۸. گذرگاهین توتوب دورمیش بو یرینگ
۱۹. گرم ایلادینگ فلک سن بو بازارینگ
۲۰. معلوم دور که بو سودا ده اوتار سن

۲۱. مغرور اولوب بو تورت گونینگ دیریلیگینه
۲۲. ابد قالمه قیامتینگ خوارلیغینه
۲۳. اینانماغین بو دنیانینگ بارلیغینه
۲۴. باره باره یوق بولور سن یتر سن

۱۳- ع۱، ع۲، ع۳، ت۲: حددین باردی سوز آشدی. ع۴: حدّین. ت۱: جوشغین کیلدی باردی خذان سوز آشدی. ب‌خ-ده: یوق. ل۴: جوشغون کلدی حددین باردی سوز آچدی.

۱۴- ع۳: بارغان دوز آچدی. ب‌خ-ده: یوق. ل۳، ت۲: دورآشدی.

۱۵- ع۲: بیهوده اکسدور عمرینک کذشتی. ع۳: بیهوده ایماسدور عمرینک کذشتی. ل۴: بیهوده دوراندی. ت۱: بیهوه دیکولدور عمرینک کذشتی. ع۹: بیهوده همدست دور عمرینک کذشتی. ب‌خ-ده: یوق. ل۳، ت۲: بیهوده ایمسدور عمرینک کذشتی.

۱۶- ع۲: برچاتکا بیر کونکل نی ساتر سن. ع۳: بر چاشتکا بر کونینکی ساتر سن. ب‌خ-ده: یوق. ت۲، ل۳: بر چاشتکا بر کونینکنی. ل۴: بر کونکی.

۱۷- ع۲، ع۳: الدامغه آل قماشینک سیم زرینک. ع۴: آلدامغه آل قماشینک سیم زرینک. ل۴: آلداماغه آل دیب اتدینک سیم زرنک. ت۱: الدامغه ال قوماشینک سیم زرینک. ب‌خ: آلدامغه اکلامشنک سیم زرینک. ل۳، ت۲: آلدیماغه آل قماشینک سیم زرینک.

۱۸- ع۱: کذرکاهنک. ع۹: کذرکاسین. ل۴: کزارینکه طور قوریلمیش بو یرینک.

۱۹- ل۳، ت۲: فلک اوشبو بازارینک. ل۴: کرم اتدینک سن فلک بو بازارینک.

۲۰- ل۴: که بو داد ایله.

۲۱- ع۲، ع۴، ع۹: مغرور اولمه. ت۱: مغرور بولمه بو تورت. ب‌خ-ده: «بو» سوزی یوق. ت۲: مغرور اولمه تورت کونینک. ل۳: مغرور اولمه بو تورت دیرلیکینه. ل۴: مغرور اولوب بو بش کونلک ترلکنه.

۲۲- ت۲: قیامت خورلیغینه. ل۴: قیامتنک جورنه.

۲۴- ع۱، ع۲، ع۳، ب‌خ، ت۲، ل۳: باربار بلان یوق بولور سن یتار سن. ع۴، ل۴: باربارییلا.

۲۵. مختوم‌قلی باشینگده یوز کوی باردور
۲۶. آیـری منزل آیـری مکان یـر باردور
۲۷. لحـد آتلی دار دوشکسـز اوی باردور
۲۸. اول اوی ایچـره تا قیامت یاتور سـن

۲۵- ب‌خ ک، ل۴: یوز منک کوی.
۲۶- ل۳: آیری مکان آیری منزل. ل۴: آیری یرده منزل مکان.
۲۷- ع۴، ع۹: لحد آتلیغ دار دوشکلی اوی بار دور.
۲۸- ع۲، ع۳: مونده بیدار کیجه سنک اونده یتار سن. ع۴، ت۱، ع۹، ل۳: مونده بیدار کجسنک اونده یتار سن. ت۲: مونده بیدار کجاینک آنده یتار سن.

١٥١

۱. قره قانلار یودیب حسـرت لار چکیب
۲. مالـه مشـغول بولـه بولـه گچر سـن
۳. دوداغینگ تبسرادیب یوراگینگ یاقیب
۴. گمانینـگ بـار آلیـب بیله گیدار سـن

۵. مونچـه جفـا اوغـل قیـز و زن اوچون
۶. مونچه عشرت خاک اولاجق تن اوچون
۷. گیتمـز غرامتـی ایکـی گـون اوچـون
۸. نچـون بویونـه آلـه آلـه گچـر سـن

۹. مغـرور اولمه سـنجابینگا سـمورینگا
۱۰. اجـل دوداغینـی قویمـوش دامرینگه
۱۱. قیلچه جانه بـو بأش گونلیک عمرینگا
۱۲. نـه تـدارک قیلـه قیلـه گچـر سـن

۲- ع۴، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: بوله کیدار سن. ل۴: دوداغینگ تامشانیب یورگنگ چقوب.
۳- ع۸: تبرادیب. ت۲: دوداغینگ تبراب.
۴- ع۴: یار بیله آلیب‌کیدار سن. ع۸: کمالینگ بار بیله بیله کیدار سن. ل۴: بله آلوب. ل۳، ت۲: آلیب بیلا کیدارسن.
۵- ب‌م: مونچه جفا چکیب اوغول قیز اوچون. ل۴: اوغول قیزینگ.
۶- ع۲: نچه عشرت. ب‌م: شونچه. ۷- ت۱: توکانمز غرامت ایکی کون اوچون. ل۴: کتماز قراسی آنچق.
۸- ع۴، ع۸، ت۲، ل۳: آله کیدارسن. ع۹: نچون بویله آله آله کیدرسن. ل۴: نچون بویله.
۹- ع۱، ب‌خ: مغرور اولمه بو جانینکا. ع۳: مغرور اولمه سبحانینکغه صبرینکه. ت۱: مغدور بولمه سبحانینکا معروکا. ل۲: مغرور اولمه سبحانکه صمرینکا. ع۲، ع۴، ب‌ک، ب‌م، ل۳: مغرور اولمه سن جانینکا عمرینکا. ل۱: مغرور اولمه بو جانینگ خمرینکا. ع۹: مغرور اولمه سن چاینکا خمرینکا.
۱۰- ع۲: اجل داودالین چکمیش مرتکا. ع۳، ل۱، ل۳: اجل داود الین چکار دمرینکنه. ع۴: اجل دوادالین چکمیش دمرینکا. ت۱: اجل داود ال چاکیب دور دمرینکا. ع۸: اجل دامن الین چکمش دمریکا. ل۴: بولسنگ داود الین چلمش دزینکا. ت۲، ل۳: اجل داو الین چکمیش دمرینکا. ع۹: اجل داودالین چکمیش دمرینکا. ب‌ک: اجل داردالین چکمیش دمرینکا. ب‌خ، ع۱: قویمیش دمنکا.
۱۱- ع۲: قیل سن جان بو بیش کونلیگ. ع۹: قیل چه جانینگ بو باش کونلیگ عمرینکا. ل۲: قیلجه جانی. ل۴: قلجه جامه.
۱۲- ع۲، ع۴، ع۸، ع۹، ت۲، ل۳: کیدارسن.

۱۳. مالینی کویسمه بریم‌سز بایینگ
۱۴. ایل گزدیکچه گوزی دویمز گدایینگ
۱۵. مؤمن بولسانگ قیل قوللیغین خدایینگ
۱۶. بأش وقت یاده ساله ساله گچر سن

۱۷. مختوم‌قلی یاده سالغین ایدارینگ
۱۸. هر یان گیتسنگ اجل توتمیش گذرینگ
۱۹. یاسخانه دیب آغلاب اوتدی پدرینگ
۲۰. سن می موندین گوله گوله گچر سن

۱۳- ت۱: مالینی سونمه بریم سیز بایینگ. ل۴: بر کون بولور باتار کون ایله آینگ.

۱۴- ل۴: ادا قلغل واجب فرضین خدایینگ.

۱۵- ع۲، ل۱، ل۲: قولوغنی. ع۹: قولوغین قیل. ب‌خ: مؤمن بولسنگ قوللوغنی خدانینگ. ل۳، ت۲-ده: «قیل» سوزی یوق. ل۴: قوللوغن قیل.

۱۶- ت۱، ل۲: باش وقته. ل۴: بش وقتی نمازی یاده.

۱۷- ع۱، ت۱، ب‌خ، ل۴: مختومقلی خبر برکین نه ایدارینگ. ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۲، ل۳: مخدومقلی خبر برکین ایدارینگ. ت۲-ده: یوق.

۱۸- ع۲، ع۳، ل۱: هر یان بارسنگ اجل ایمیش کذرینگ. ع۴، ب‌خ: اجل آلمش. ب‌م، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۴: هر یان بارسنگ اجل آلمیش کذرینگ. ل۲: هر یان بارسنگ اجل اولمیش کذرینگ. ل۳: اجل ایرمش کذارینگ. ت۱: هر یان بارسنگ اجل بولور کذرینگ. ت۲-ده: یوق.

۱۹- ع۲، ت۲-ده: یوق. ع۴: آغلاب‌کچدی. ب‌م، ل۱، ل۲، ع۸، ع۹، ب‌ک: یغلاب‌کچدی پدرینگ. ب‌خ: یاسخانه ده یغلاب. ل۴: یاسخانه دیب‌کچدی پدرنگ.

۲۰- ع۲، ت۲-ده: یوق. ب‌خ: سن نچوک مونده. ل۳، ل۴: منهم موندین کله کله کیدارسن. ع۸، ع۹: کیدر سن.

۱۵۲

۱. بو جهاننگ سوداسینه باش قوشمه
۲. اول غوغایه گیرسنگ چیقه بیلمر سن
۳. ملعون شیطان اویون، داشدان ایشلامه
۴. سونگره محکم بولور یقا بیلمر سن

۵. قرنینگی دولدورمه حرام نعمتدین
۶. تلینگنی ساقلاغین کسگیر غیبتدین
۷. مؤمن لارنی حق ساقلاسین تهمتدین
۸. گناهینگ آغردور چکه بیلمر سن

۹. درویشلارینگ باشلارینی خوار ایتمه
۱۰. اگسیک‌لارین یغلادیبان زار ایتمه
۱۱. یتیم‌لارینگ مالین آلیب زور ایتمه
۱۲. قرنینگ اوتدین دولور دوکه بیلمر سن

۱۳. عشق دریاسی جوشر گلور سقه دین
۱۴. کونگلنی ساقلاغین یمان وفادین
۱۵. اجل گلور توتار بر گون یقه دین
۱۶. ساغینگه سولینگه باقه بیلمر سن

۱- ع۶: باش قویمه.
۳- ع۶: بزاب داش اورسه.
۴- ع۶: محکم بولور اونی یقا بیلمر سن.
۶- ع۶: تیلنکی کزدور مه دورلی غیبتدین.
۷- ع۶: عالم لاره قیلمه یوز تهمتدین.
۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴-ع۶-ده: یوق.
۱۶- ع۶: ساغینکدین سولینکا بقا بیلمر سن.

۱۷. مختوم‌قلـی فکـر ایتگیـن ... ایتگین
۱۸. آخر تینـگ قـازان آنده جـای ایتگین
۱۹. نماز اوقیب آزیق سوینگ شای ایتگین
۲۰. یـر آسـتینده اکیـن اکـه بیلمر سـن

۱۷- ع۶: مسکین مخدومقلی یقانگ توتا کور.
۱۸- ع۶: خیر ایلایوب ال شرابین یوتاور.
۱۹- ع۶: امت بولسنگ بیروباره بتاور.
۲۰- ع۶: رسولینگ یوزینه باقمه بیلمرسن.

۱۵۳

۱. مغـرور اولمـه بـو قوندوغینـگ یوردینگا
۲. بـی بقـادور، اگلانمز سـن، گوچر سـن
۳. سـاقی اجـل دور دور سـونولار
۴. سـن هـم باریـب بـر دورده ایچر سـن

۵. بـو رباطده دنـگلان یـوق‌دور اوقان یوق
۶. باشـلی بـازار بـر قوریلمیـش دکان یوق
۷. غمخانـه دور، بللـی منـزل مـکان یـوق
۸. بـو مکانـه گلمیش بولسـنگ گچر سـن

۹. آیرالیـق یوراکـده دردی داغینـگ دور
۱۰. توبـه قیل تانگریـه یگیـت چاغینگ دور
۱۱. عمر شـعله اورسـه یـوراک یاغینگ دور
۱۲. یـاغ توکنـر پِلتانـگ یانـار اوچـر سـن

۳- ع۳: اجل دویر دونار سونلار. ع۱، ع۲، ع۸، ب‌خ: ساقی اجل دوری دوری. ع۹: دویر دویر سونولور. ل۴: داور داور.

۴- ع۹: کچرسن. ل۴: بر داورده. ع۷: دوردین ایچرسن.

۵- ع۱: بو ریا طی اوقان یوق دینکلان یوق. ع۳، ب‌خ: بو رباطده اوقان یوق دور تنکلان یوق. ل۴: بو رباطده اوقیلان یوق تنکلایان یوق.

۶- ع۱، ب‌خ: بر قورغلی دکان. ل۴: برقورولی دوکان یوق.

۷- ع۲: بلّی باشلی مکان یوق.

۸- ل۴: کوچرسن.

۹- ع۲: ایریلقده درد داغنکدور. ع۳: داغینکدین. ع۹- ده: یوق. ل۴: آیرالق دردی یورک داغینک دور.

۱۰- ع۳: چاعنکدین. ع۹- ده: یوق.

۱۱- ع۶، ع۸، ب‌خ: عمرینک شعله اورسه. ع۹- ده: یوق.

۱۲- ع۲- ده: یوق. ل۴: قلتانک سونر اوچرسن.

۱۳. کـول بولـور سـن قوانماغیـن گلابـه
۱۴. تنینـگ قومـه دونـار خانـه خرابـه
۱۵. سـونگگینگ سـنگرینگ دونـار تُرابـه
۱۶. آدمـزاد سـن یـر قوینینـی قوچـر سـن

۱۷. دنیـا دورار هیـچ توکنمـز بـو غلّـه
۱۸. عمـر بقـا برسـه قـرق‌ده بـر پلّـه
۱۹. اجـل اوتدور تـن ملتیق‌دور جـان گولـله
۲۰. رزق داروسـینه آتش دوشسه گوچر سن

۲۱. یخشی ساعت عجب وقت‌دور خوش ایام
۲۲. عمـر آزدور عقـل کوتـاه ایشـینگ خام
۲۳. جـان بر قـوش دور، دنیا دانـه، فلک دام
۲۴. قچان موندین قوتولور سـن قاچَر سـن

۱۳- ع۲: کل بولور سن قوند نورقه کلانه. ع۳: کل بولور قرندارغه کلایه. ع۴: کل بولور سن قوندانور سن کلابه. ب‌خ، ع۶، ع۹: قوانورغه. ع۷: کل بولور سن قوندار سن کلابه. ع۸: کل بولور سن قواندیر سن کلابه.

۱۴- ع۱، ع۳: لهاب قومه دونار خانانک خرابه. ل۴: لهاب قیمه دونار. ع۲: یهاب قمه دونر جاینک خرابه. ع۴: لهاب قومه دونور جانینک خرابه. ع۶، ع۹: لهاب قومه دونار جاینک حرابه. ع۷: لهب قومه دونا خانانیک خرابه. ع۸: لهبه قومه دونار خانانک خرابه. ب‌خ: لهات قومه دونر جاینک خرابه.

۱۵- ع۳: سونکینک سرمه دونار تنینک شرابه. ع۴، ع۶، ب‌خ، ل۴: سونکنک سورمه دور نینک ترابه. ع۸، ع۹، ع۷: سونکینک سرمه دونار تنینک ترابه.

۱۶- ع۱: آدم زاد ال برمز یر قوینی قوچار سن. ع۴: دویمز دولمز یر قوینی قوجار سن. ع۶: آدمزدالمر یر قوینین قوچار سن. ع۷: آدمیزآلماز یر قوینی قوچار سن. ع۸: آدمزد المز یر قوینی قوچار سن. ب‌خ: آدمیزاد المر یر قوینی قوچار سن. ل۴: آوماز تولماز یر قوینی قوچار سن.

۱۷- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم). ل۴: دنیا تورار.

۱۸- ع۲- ده: دوشنوکسز (نامفهوم). ع۳، ع۸، ب‌خ: قرقدور. ل۴: قرق دونار بر فلله.

۱۹- ع۷، ع۸، ع۹: اجل اوق دور.

۲۰- ع۱: داروکه. ع۴: رزق داریکا. ع۸: رزق در سینه. ب‌خ: رزق داریدور آتش. ل۴: رزق دار سنه اوط دیکسه.

۲۱- ل۴: وقت خوش ایام.

۲۲- ع۱: غم آز دور.

۲۴- ع۸: قورتولور سن کوچار سن.

۲۵. مختوم‌قلی سوزلار سوزین سونگلامز
۲۶. بی درد گده دردلی سوزین دنگلامز
۲۷. احمق سوزدین حظّ ایلامز آنگلامز
۲۸. عارف بولسنگ سوز معنی سینه دوشر سن

۲۵- سوزین سوزلامز.

۲۶- ع۱: بی درد کیدار. ع۳، ع۸، ع۹: درد کیتدی. ع۴، ع۶، ع۷: بی درد کتدی. بخ: بی درد کنده دردلی سوزین دینکلامز. ل۴: بی درد کیده.

۲۸- ع۴، ع۶، ع۸، ع۹: سوز معنی سین سچار سن. ل۴: سوز معنا سنه.

۱۵۴

۱. بلنـد داغـلار بیـک لیگینـه بویسـانمه
۲. گدازده سـو بـولان زر دیک بولور سـن
۳. ترینـگ دریـا هیبتینگـه قوانمـه
۴. وقت یتوشسه قوریب یر دیک بولور سن

۵. داغلارینـگ ارصلانـی ببـری پلنگـی
۶. موش بله دنگ بولور فیل پشه جنگی(؟)
۷. مجمـع البحرینینـگ نیلینـگ نهنگی(؟)
۸. قولاغینـه اورلان خـر دیک بولور سـن

۹. قیامتدیـن بـر سـوز دییـم بایاقـده
۱۰. قـرو بـاردور یرسـز اوریـلان تایاقده
۱۱. ظالـم لار خـوار بولـور قالـور آیاقـده
۱۲. غریب سن یغلامه شیر دیک بولور سن

۱- ع۷: داغلار با یوکلکا بوی سانما. ل۴: بلند داغلار بیوک کلکه بوی سانمه.

۲- ع۳: بو کوج سنده دورماز یر دیک بولور سن. ع۵: کوزده سو بولان در دیک بولور سن. ت۱: کوذازه سو بولوب. ل۴: صدفده صو بولان ذر تک.

۳- ب‌خ: هیبتنک غه دیانمه.

۴- ع۲، ع۷، ع۹: وقت یتولسه. ع۴، ت۱: وقتنک یتسه.

۵- ع۵: داغلارینک ارصلانی یا بر فلنکی. ع۷: بابری فلنک. ل۴: تاغلارینک قاپلانی ببر پلنکی.

۶- ع۲، ع۳، ع۷، ل۴: موش بولور دنکالور پیل پشه جنکی. ع۴: موش بولور دنکالور. ع۵: موش دنک بولور فل پشه جنکی. ت۱: بر کونی دنک بولور فیل پشه جنکی. ع۹: موش بولوب دنکا لور فیل پشه جنکی. ب‌ک: موش بله دنکالور.

۷- ع۵: مجمع البهرین نینک نیل فلنکی. ع۷: مجمع البحرین نینک بیک نهنکی. ل۴: نیل نهنکی.

۸- ع۵: قولاغینه اورالان. ت۱: قولاغه اوریلان. ل۴: قولاغنه اورغان خر.

۹- ع۳: قیامتده.

۱۰- ع۵: غرور بار دور بی یر اورولان تیقده. ت۱: قروغ بار دور. ل۴: اورغان.

۱۱- ت۱: خور بولوب.

۱۲- ع۵- ده: شو سطردین سونکی یوق (مصراع های دیگر ندارد).

۱۳. یخشـی بدو منان خوب‌محبـوب قوچان
۱۴. بیلـه إلتیب‌مـی‌دور بقایـه گوچـان
۱۵. حقیقـت نامـرد دور ایمان‌سـز گچـان
۱۶. ایمان بیله بارسـنگ نر دیک بولور سـن

۱۷. گرچـه نصیحـت دور ایل لاره سـوزینگ
۱۸. ایله آیتمزدیـن اونگ توته گـور اوزینگ
۱۹. عالـم لاره اویسـانگ آچیلـور گوزینـگ
۲۰. جاهل‌لاره اویسانگ کور دیک بولور سن

۲۱. لقمان کمین ایشلار چاره سین قیلسانگ
۲۲. رسـتم دیک دیولارنی فرمانه سالسانگ
۲۳. اسـکندر دیـک یرینگ یوزینی آلسـانگ
۲۴. یره یکسـان بولوب یر دیک بولور سـن

۲۵. مختوم‌قلـی قـراب سـوزله داشـینگنی
۲۶. جاین بیلیب صرف ایت بولسه آشینگنی
۲۷. کامل تاپسـناگ قوی یولینده باشـینگنی
۲۸. أر ایزینـده گزسـنگ أر دیک بولور سـن

۱۳- ع۳: منکان محبوبین قوچغان.
۱۴- ع۷: باقیه کوچان. ۱۶- ب‌ک، ب‌خ: ایمان بلان.
۱۸- ع۱، ع۳، ب‌ک، ب‌خ: اوّل توت اوزینک. ع۴: ایل لار اشتمز دین اوّل توت اوزینک. ع۷: توتغیل سن اوزینک. ت۱: توتمز دین بورون توتاکور اوزینک. ل۴: ایل اتمازدان بورون توتا.
۲۱- ع۳: چاره سین بیلسنک. ت۱: لقمان دیک ایشلار چاره سین بیلسانک. ل۴: لقمان کبک اشنک چاره سین ایتسنک.
۲۲- ع۹: فرمانه قیلسنک. ل۴: رستم کبک داولارنی.
۲۳- ل۴: اسکندر کبک یرینک.
۲۴- ع۲، ع۸، ع۷: یکسان بولسنک. ت۱: خاک یکسان بولوب. ل۴: یکسان بولسنک.
۲۵- ل۴: مختومقلی قاراب سویله ایشنکی.
۲۶- ت۱: صرف ایت نان آشنکنی. ب‌خ: صرف ایت نانی آشنکنی. ل۴: صرف ات نانک اشنکنی.
۲۷- ت۱: کامل بولسانک قوی یولنده باشنکی. ل۴: باشنکی.
۲۸- ع۱، ع۲، ع۳، ع۴، ع۹: آرقدمنده کزسنک. ع۷: ارقدمنده کزار تک بولور سن. ت۱: ایر یاننده یورسنک شیر دیک بولور سن. ب‌خ: آرقدمنده ارتک بولور سن. ل۴: ایر بیلان کزسنک.

۱۵۵

۱. آدم اوغلی اوزینگ بیلمای
۲. گدم گدم آدیجق سن
۳. إیه‌نگ امرینی توتمای
۴. اوز کونگلینگنی گویدیجک‌سن

۵. اسلار سن عالم‌نی قاپسانگ
۶. قارون بولوب گنجه باتسانگ
۷. حلال حرام هر نه تاپسانگ
۸. گوزینگ یوموب یودیجق سن

۹. ندین اولدینگ بیلگین باری
۱۰. اونوتدینگ پروردگاری
۱۱. کونگلینگه گلان هر کاری
۱۲. سانغی اتمای ایدیجک سن

۱- ع ۱، ب‌خ: بیلمان. ل ۲- ده: «اوغلی» سوزی یوق. ل ۴: اوزین بیلمز.

۲- ت ۱: کرم کرم بولیجک سن. ع ۹: آده چاق سن. ل ۴: دنیا بارین یقماقده سن.

۳- ع ۱، ب‌خ: ایامنک امرینی توتماق. ل ۴: خداننک امرینی توتماز. ع ۲: امرینی ایتمای. ع ۳، ل ۱، ف، ع ۸، ل ۲: ایانک امرینی ایتمای. ب‌م: ایانینک امریم توتمای. ت ۱: خدانی امرینی. ع ۹: الله نینک امرینی توتماق.

۴- ت ۱: اوز یولینکه کدی جک سن. ف: اوز کونکلونکنی کویه جک سن. ل ۴: اوز کونکلنی کوتماکده سن.

۵- ع ۱، ب‌خ، ل ۱: عالمنی تاپسنک. ع ۳: ایستار من عالمنی قاپسنک. ل ۴: استارسنک. ت ۱: عالمنی تافسنک. ع ۹: ایستر سن عالمنی قالسون.

۶- ع ۳: کنج تابسنک. ل ۱، ب‌ک، ل ۲: کنجه دبسنک. ف: کنجه دیسنک. ع ۸: کنجه دولسانک. ع ۹: قارون بولوب‌کچای دیسنک. ل ۴: کنج یابسنک.

۸- ل ۴: یوتماقده سن.

۹- ع ۲: بلکین براری. ع ۴: بیلدینک باری. ت ۱: ندین بولدی. ع ۸: بیلکیل یاری. ل ۴: نه دان بولدینک.

۱۱- ع ۱، ت ۱، ل ۱، ع ۸، ب‌خ، ل ۲: کونکله کلان هر نه کاری. ع ۳، ل ۴: هر نه باری. ف: کونکله کلان. ع ۹: ب‌ک: کوکلینکا هر کلان کاری.

۱۲- ع ۱، سانغی ایتمای. ت ۱: دریغ ایتمای ایتجک سن. ع ۹: صانع ایتمای. ل ۴: انصاف سز لق ایته چک سز.

۱۳. اصلینگ ندور، ایتگین نظر
۱۴. توتان ایشینگدین ایت حذر
۱۵. اجل سنگا ایتسه گذر
۱۶. خبرینگ بر، نا ایدیجک سن

۱۷. دنیانی قیزغین توتماغین
۱۸. ایش گورگین، بیکار یاتماغین
۱۹. مختوم‌قلی اونوتماغین
۲۰. گدیجک سن گدیجک سن

۱۳- ت۱: اصلینکغه ایلاکیل نضر. ف: املنک ندر ایتکین نظر. ل۴: نه دور ایله نظر.

۱۴- ع۱: ایشنکدین حذر. ع۳، ب‌م، ل۱، ع۸، ف، ب‌خ، ل۴: ایشنکدین قیل حذر. ت۱: ایتکان ایشنکدین قیل حضر. ل۲: توتان ایشنکدین قیل حضر.

۱۵- ع۴: قیلسه کذر. ف: اجل سنکی ایتسه کذر.

۱۶- ع۴: خبرینک بر نا ایدیجک سن. ت۱: بر خبرینک نیتجک سن. ع۹: نادیجک سن. ل۴: خبارنک بر نه ایدچک سن.

۱۷- ت۱: دنیا نی محکم توتماغیل.

۱۸- ع۱، ع۲، ب‌ک، ب‌خ، ع۹، ل۴: ایشنک کور بیکار یتماغین. ت۱: ایشینک توت غفلت یاتماغیل. ل۲: ایش کور بیکار یاتماغین.

۲۰- ل۴: کیداجک سن کیداجک سن.

۱۵۶

۱. گـون خنجـری گوکدیـن یـره اینانـده
۲. گونـه قرشـی دوغـان آیـی گـوزل سـن
۳. اوسـتا جعفـر ایشـی سـنجاب جُبّه‌سـی
۴. اصفهانـده قوریـلان یایـی گـوزل سـن

۵. ساچ باغینگ اوجینینگ سیم‌دور ایشمه‌سی
۶. اوستینگدین یول دوشسه قین‌دور آشمه سی
۷. آغزینـگ آب حیـات، زمـزم چشمه‌سـی
۸. عیـن البقیـع سـونینگ لایـی گـوزل سـن

۹. قزیـل دیسـام قزیـل آل دیسـم آل سـن
۱۰. هندوسـتانده شـکر، بُلغـرده بـال سـن
۱۱. عشـق بیـلان آچیـلان بـر تـازه گل سـن
۱۲. یوسـف زلیخانینـگ تایـی گـوزل سـن

۱- ع۳: یره یتکانده. ع۷: یره اورانده. ب‌م: خنجرین.

۲- ب‌خ، ع۱: کونه قرشی آیدیک دوغان کوزل سن. ع۳: کونه قرشی آیه دوغان کوزال سن. ع۸: کونه قارشی دوغان آیه کوزل سن.

۳- ع۳، ع۷، ع۸: سبحان جبّه سی.

۴- ع۷: شو خنده از قوریلان یابی کوزل سن. ب‌م: شوخدان دوقلان یای کوزل سن. ع۸: شوخنداز قوریلان یایه کوزل سن.

۵- ع۷، ع۸: زلفینک صوت کار دور سیمینک ایشمه سی. ب‌م: زلفنک سود کاریدور سیمینک ایش مسی.

۶- ع۳: یول کلسه.

۷- ع۷: آغزینک آب زمزم خیات چشمه سی. ب‌م: آغزینک آبی سیاه زمزم چشمه سی. ب‌م: عین باقی سوینک لایی کوزل سن. ع۸: عینل باقی.

۹- ع۷، ع۸: قزیل کورسه قزیل آل کورسه آلدور. ب‌م: قزیل کورسه آل کورسه آلدور. ب‌خ: قزیل دیسام قزل آق دیسام آق سن.

۱۰- ع۷، ع۸، ب‌م: هندوستان تولکی بولغرده بال دور.

۱۱- ع۷: لام الف چکمیش بر سرو دال سن. ب‌م: لام الیب چکمیش بر سرو دال دور. ع۸: لام الیف چکیلان بر سروی دالدور.

۱۳. هر کیم گوچلی بولسه آنگا پیر دیورلار
۱۴. دردلی قُلینگ درماننی بیر دیورلار
۱۵. قاوی نینگ یخشی سین شغال ایر دیورلار
۱۶. اقبال‌لی بنده نینگ پایی گوزل سن

۱۷. آوازه نگ چین ماچین داغلار آشه سی
۱۸. سنی گوران‌لارینگ عقلی چاشه سی
۱۹. هندوستانینگ رنگی قزیل شیشه‌سی
۲۰. صراحی چیلیم نینگ نایی گوزل سن

۲۱. مختوم‌قلی خلقدین سرّین گیزلاسه
۲۲. دیشینی اوشادینگ یالان سوزلاسه
۲۳. اوّلده آخرده ایگام گوزلاسه
۲۴. غریب بیچاره نینگ پایی گوزل سن

۱۳- ع۷: اول باران جالملی پیره پیر دیرلار. ب‌م: اول باران چالملی بر پیر دیرلار. ع۸: اول باران چالملی فیره فیر دیرلار.
۱۴- ع۷: دردلی بولسنک درما نکنی برور دیر لار. ب‌م، ع۸: دردلی بولسنک درما نینکنی بیر دیر لار.
۱۵- ب‌م، ع۸: قاوین یخشی سنی شغاله ایر دیر لار.
۱۶- ب‌م، ع۸، ع۷: کل بادینک باغینک ناری کوزل سن.
۱۷- ع۱، ع۳، ب‌خ- ده: یوق. ب‌م: عوه ضانک کرماندور داغدین آشه سی. ع۸: عواضینک چین ما چین.
۱۸- ع۱، ع۳، ب‌خ- ده: یوق.
۱۹- ع۱، ع۳، ب‌خ- ده: یوق. ب‌م: هندستانینک قزل رنکی شیشه سی. ع۸: هندستانینک رنکلی قزیل شیشه سی.
۲۰- ع۱، ع۳، ب‌خ- ده: یوق.
۲۱- ع۷، ب‌م، ع۸: مخدومقلی سندین اوزکانی دیسه.
۲۲- ع۷: سیندیرینک تیشلارین غلط سوز لاسه. ب‌م، ع۸: سیندیرینک دیشنی دغل سویلاسه.
۲۳- ع۷، ع۸: بر یرادان ایرده کیچده کوز لاسه. ب‌م: یا یرادین ایرده کچه ده کوز لاسه.
۲۴- ب‌م، ع۸: ایغالی بندانینک پای کوزل سن.

۱۵۷

۱. اصـلا سـنی گورمامیشـم دلداریـم
۲. قمری می سـن، بلبل می سن، نامه سن
۳. غمگیـن کونگلیـم خیالینگ لـه آلدارین
۴. باغ ایچنده گُل گُل می سـن، نامه سـن

۵. قاراقچی مینگ، یا سیدمینگ، خواجه مینگ
۶. یا ساقی مینگ، یا شراب‌مینگ یا جام مینگ
۷. یا یل می سن، یا گوندیز مینگ، گیجه‌مینگ
۸. یا آی می سن، یا گون می سن، نامه سن

۱- ع ۲: کورمشام.

۲- ع ط، ت ۲، ل ۲: قمر موسن.

۳- ع ۲، ع ۶، ع ۷، ب‌م، ع ۸، ع ۹: خیالنکا. ع ۳، ف، ل ۲: خیالینکدین. ت ۲: غملیک کونکلوم خیالینکده آلدار سن. ل ۳: غملی کونکلم خیالینکده. ل ۴: غمگین کونکل خیالنک برله آلداریم.

۵- ع ۱: قراقچی موسن یا سید موسن یا خوجه. ع ۳، ل ۲: یا سیدمینک یا خواجه. ب‌م: یا سید یا خوجه مونیک. ل ۴: قراجی منک یاشمنک خوجه. ف: قری مسن یا خواجه. ع ۹: قراقچی مونک یا سید یا خوجه مونک.

۶- ع ۱: ساقی موسن یا کون موسن نامه سن. ع ۲، ع ۷، ب‌م، ع ۸، ع ۹: ساقی موسن یا شراب‌مونک یا جام مونک. ع ۳، ل ۳، ل ۴: ساقی موسن شراب‌موسن نامه سن. ع ۶: ساقی می سن یا شراب‌مینک جام مینک. ف: ساقی مسن، شراب‌مسن، نامه سن ؟

۷- ع ۱، ع ۲: یا یل موسن یا کوندوز موسن یا کیجه. ع ۳، یا یل موسن یا کوندیز مینک یا کیجه. ب‌م، ع ۹: یا کوندیز یا کیجه مونک. ف: یایل مسن یا کوندوز یا کیجه مسن. ل ۲: یا یل مسن یا کیجه منک. ل ۴: یا کوندوکچه موسن.

۹. یا مشک می سن، یا قوقولور عنبرمینگ
۱۰. آیـده بیلمـن چرخ می سـن، چنبرمینگ
۱۱. یا دریامینگ، یا موج می سن، لنگرمینگ
۱۲. یا گرداب‌مینگ، یا بورغون‌مینگ، نامه‌سن

۱۳. آلتون می سن، کُموش می سن، دُرّ می سن
۱۴. یاعرش‌می‌سن، یاکرس می‌سن، نامه‌سن
۱۵. یا یاقوت‌مینگ، یا مرجان‌مینگ، زر می‌سن
۱۶. یا چراغ‌مینگ، یا روشن‌مینگ، نامه سن

۱۷. مختوم‌قلی گچ ناموسـدین عارینگدین
۱۸. إل گوترگیـن بـو وفاسـیز کارینگدیـن
۱۹. جهان دولی، سن غافل سن یارینگدین
۲۰. یا مست می سـن، یا شیدامی، نامه‌سن

۹- ع۱: یا مشک مو سن یا قوقولور عنبر موسن. ع۲: یا مشک می سن کافور مو سن عنبر مونک. ع۶: قونکفیر عنبر. ب‌م: یا قوقار عنبر مونک. ف: قوقولو عنبر سن. ع۸: یا مشک موسن یا یاقوت مینک عنبر مینک. ل۳: یا مشک موسن یا یاقوت یا عنبر مینک. ل۴: یا منک مو سن یا قوقولو عنبر موسن.

۱۰- ع۱: ایته بیلمان یا چرخ موسن چنبر موسن. ع۳: آیته بیلمن چرخ موسن یا چنبر مینک. ع۶: آیته بیلماز. ل۴: ایته بیلمان یا چرخ موسن نامه سن. ب‌م، ت۲: یا چرخ موسن. ف: ایته بیلمن چرخ مسن چنبر مسن. ل۲: یا چنیر منک.

۱۱- ع۱: یا دریا موسن یا موج موسن یا لنبر ع۳: یا موج یا لنبر مینک. ف: یا دریا مسن یا موج مسن. ع۹: یا موج موسین لبندمونک. ل۴: یا دریا موسن موج موسن لنبر موسن.

۱۲- ع۲: یورغین. ف: یا گرداب‌مسن یا بورغون مسن نامه. ل۴: یا کرداب‌مو یا برغین موسن نامه سن.

۱۳- ع۱، ع۲، ع۸، ع۶، ع۹، ت۲، ل۴، ل۳، ع۶: زرمی سن. ب‌م، ل۲: ذر موسن.

۱۴- ع۳- ده: یوق. ع۶: یا عرش می یا کرس مسین بر مسین. ع۷- ده: یرتیق(پاره شده). ف: یا عرش مسن... نامه سن. ل۳، ت۲، ع۸: یا کرسموسن یر موسن. ل۴: کرسی مو.

۱۵- ع۱، ع۶، ل۴: یا یاقوت موسن یا مرجانموسن یا در موسن. ع۳- ده: یوق. ع۸، ع۹، ت۲، ل۳، ب‌م: دُر موسن. ف: یا یاقوت مسن یا مرجان یا در مسن. ل۲: یا مرجان پادر مسن.

۱۶- ع۱، ل۴: یا چرخ موسن یا روشن مو سن نامه سن. ع۷- ده: یرتیق(پاره شده). ف: یا چراغ مسن یا روشن مسن نامه سن. ت۲: یا روشن سن نامه سن. ل۳: یا روشن نامه سن.

۱۷- ل۴: هارینکدین. ۱۸- ع۷- ده: یرتیق(پاره شده). ۱۹- ف: جهان دالی سن غافل سن یارینکدین. ل۴: جهانه دولی سن غافل. ۲۰- ع۱، ع۶: می مست موسن نامه سن. ع۷- ده: یرتیق(پاره شده). ع۸: یا شیدا مونک. ل۳: یا مست موسن یا شیدا مونک نامه سن. ل۴: می مست موسن یا شید موسن نامه سن.

۱۵۸

۱. جاهل‌لیق نینگ جوشی چیقدی باشیمدین
۲. من اول جوشدین خالی بولوب قالیب من
۳. بر غمه اولاشدیم، گیتدیم هوشیمدین
۴. بو درد ایله دولی بولوب قالیب من

۵. باشیم یوز هوسده، کونگلیم جوشغینده
۶. گردابه اوغرادیم، دالی داشغینده
۷. نجد داغینده گزان مجنون عشقینده
۸. یانار اوتلی لیلی بولوب قالیب من

۹. یگیت‌لیک فصلی نی قیشه یتوردیم
۱۰. کامل‌لیک کشتی سین لایه باتردیم
۱۱. بیک فکره قالدیم، عقلیم یتردیم
۱۲. دیری ایکان، اولی بولوب قالیب من

۱- ع۱، ت۲، ل۳: چیقدی سریمدین.
۴- ت۲، ل۳: بو درد بیلان. ل۴: بو درد بله دالی بولوب.
۵- ع۴، ل۴: کونکل جوشغنده. ب‌ک: جانیم جوشغنده.
۶- ع۱، ع۷، ب‌م، ع۸: کردابه دوشوب‌من. ب‌ک، ت۲، ل۳: اوغرا شدیم. ل۴: اوغرادیم دریا تاشقانده.
۷- ع۸: بحت داغنده.
۸- ع۷: اوت ده.
۹- ب‌م: چاهلیق فصلینی قیشه کتوردیم. ب‌ک: یکت فصلنی.
۱۰- ع۲، ع۳: کامل لیقنک کشتین دریا باتردیم. ع۴، ب‌م، ع۸، ل۳، ت۲: دریا بتوردیم.
۱۱- ب‌ک: بایوک فکره قالدیم اوزیم یتوردیم. ل۳، ت۲: بلند فکره دوشدیم اوزیم یتوردیم. ل۴: چوق فکره قالدیم.

۱۳. بـو دنیانی گوچیـب بارغان گـوچ بیلدیم
۱۴. ایشـینی بد آنگدیـم، اوزین پـوچ بیلدیم
۱۵. اونگون اویون گوردیم، سونگین هیچ بیلدیم
۱۶. خلـق ایچنـده دالـی بولـوب قالیـب من

۱۷. مختوم‌قلی فـاش ایلاگین سـوزینگ نی
۱۸. فلک مشـتی خـاک ایتمایـن گوزینگ نی
۱۹. بو وقته دنگ یاش بیلوردینگ اوزینگ نی
۲۰. ایمـدی گور باق، اولـی بولوب قالیب من

۱۳- ت۲: کوچوب باران. ل۴: کوش بلدیم.
۱۴- ل۴: ایشنی بد انکلاب.
۱۵- ع۲: اوین بیلدیم. ع۳: اون کون اویون. ب‌م: اویون بیلدیم. ل۳، ت۲: اوین بیلدیم سونکین پوچ بیلدیم. ل۴: اوّلین اویون.
۱۷- ع۷: باش ایلاکین. ل۴: سوزنکی.
۱۸- ع۱، ب‌خ: ایتماین یوزینک نی. ع۸: فلک بر مشتی خاک. ل۲: مشت خاک. ل۴: خاک اتمای یوزنکی.
۱۹- ب‌م: یاش بیلیب سن اوزینکی. ب‌ک: یاش بیلدینک اوزینکنی. ب‌خ، ل۴: بو وقتغجه. ل۴: اوزنکی.
۲۰- ع۱، ع۳، ل۱، ل۲: ایمدی باقسام.

۱۵۹

۱. احمد پادشاه‌دین خبر توتماغه
۲. امید ایتدی ایل لار چودور خان اوچون
۳. ساغ باریب سلامت قایدیب گلماگه
۴. اونگمادی اقبال لار چودور خان اوچون

۵. بوزلار دونگیب قالدی، یاغیشلار گورمان
۶. بولوت بولدی جهان بو درده دوزمان
۷. زمین ضایع بولدی، فلک لار لرزان
۸. جنّت بولدی چول لار چودور خان اوچون

۹. قضا قهره مندی پرین سیندارسه
۱۰. فلک خیال ایلار مهرین ایندارسه
۱۱. دریا جوشه گلدی سودین قاندیرسه
۱۲. مشتاق بولدی کول لر چودور خان اوچون

۱۳. ایزینگده قالدیلار ایل انتظارینگ
۱۴. امید بیلان گزدی آدینه خان یارینگ
۱۵. آتانظر اولدور چکرگه زارینگ
۱۶. گوزلاری یوللارده چودور خان اوچون

۱- ت۱: احمد پادشاهی دین. ۲- ع۷: امیده دی. ت۱: امید ایتدی ایل لار. ۳- ت۱: سلامت ینه کیلماغه.
۴- ت۱: اونکمادی اقبالی. ۵- ع۱: ساچ دوکوب قالدی یغشلاکورمان. ع۷: یحلاتوقونکب قالدی یغشلار.
۶- ع۱: بولت بولک بولک سالدی بو درده آرمان. ۷- ع۱: فلک لار فرمان. ت۱: فلک لار بزمان.
۸- ع۱: مشتاق بولدی کول لار جودرخان اوچون. ۹- ع۷-ده: یوق. ت۱: قهره منیب.
۱۰- ع۷-ده: یوق. ت۱: خیال ایتدی. ۱۱- ع۷-ده: یوق. ت۱: جوشه کلدی.
۱۲- ع۱: مشتاق بولدی چوللار. ع۷-ده: یوق.
۱۳- ع۱، ت۲: بولدیلار ایل لار.
۱۴- ع۷: آدی یار خانینک. ت۱: امید بیله کزمیش آدینه یارینک.
۱۵- ع۷: آتا نظر اولدی. ت۱: آتانضر بولدی جکر کذارینک.
۱۶- ع۷، ت۱: کوزلای کوزلای چودر خان اوچون.

۱۷. بارسه باری بللی سلطانده خانده
۱۸. ایلی تابمای قالدی آرمانده جانده
۱۹. قضادور قسمت‌دور یزد و کرمانده
۲۰. مگر قان لار تارتدی چودور خان اوچون

۲۱. قرعه‌لار گونگ‌بولدی،فال‌لار شوم‌بولدی
۲۲. بارانلار بند بولدی، یول لار گم بولدی
۲۳. چشمه‌لار بند بولدی، داشلار قوم بولدی
۲۴. گویا بولدی تل لار، چودور خان اوچون

۲۵. سوزلا مختوم‌قلی عالم بیلسون‌لار
۲۶. جایی جنّت دور دیب، گواه بولسون‌لار
۲۷. حق رحمت‌ایتسون دیب،دعاقیلسون‌لار
۲۸. اویشوب مسلمان لار چودور خان اوچون

۱۷- ع۷-ده: یوق. ت۱: بارسه پایی برلی سلطانده خواندا.
۱۸- ع۷-ده: یوق. ت۱: ایل لار بیلمای قالدی ارمانی جاندا.
۱۹- ع۱: بزده کرمانده. ع۷-ده: یوق. ت۱: قضا دور قسمت دور بولوب درمانده.
۲۰- ع۷-ده: یوق. ع۹: تارتدی قانلار.
۲۱- ع۱: قریلار کونک بولدی قالاّر شوم بولدی. ع۷: غرّه. ت۱: غرّه لار کینک بولدی فال لار شوم بولدی.
۲۲- ع۱: باران لار بند بولدی.
۲۳- ع۷، ت۱: تاشلار موم بولدی.
۲۶- ع۱: جانی جنت دور کویا. ع۷: جنت ده ذیب.
۲۸- اورشوب مسلمان لار. ت۱: تمام اولوس چودر خان اوچون.

۱۶۰

۱. یـا یـارادان مرادیمـه یترگیـن
۲. یـا جمـال رسـول الله حقـی اوچون
۳. کرمینگـدن اقبالیمـه دسـت برگین
۴. اوّل آدم صفـی الله حقـی اوچـون

۵. ادبـی ارکانـی شـرمی حیاسـی
۶. دلیل و برهان دور دینینگ گواه سـی
۷. عالمـی غـرق ایتدی آنینگ دعاسـی
۸. دوسـتینگ نوح نبی الله حقی اوچون

۹. بیـت المقـدس ده عمـران ایلینـده
۱۰. آتاسـیز بـار بـولان انـا بیلینـده
۱۱. قدرتینگ مشـهوردور مریم اوغلینده
۱۲. یـا رب عیسـی روح الله حقی اوچون

۱- ت۲: حقی چون.

۲- ع۴: یا جمیل جلیل. ت۱، ب‌م: جمالینگ جلیل الله حق اوچون. ع۸: یار جمالی. ل۴: یا جمال جمیل الله حقیچون. ع۲، ع۳، ت۱، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: جلیل الله.

۳- ب‌م: کرمینکلا.

۴- ب‌م: حق اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: آتامز آدم صفی الله حقیچون.

۵- ع۲: ادبدور ارکان دور شرم حیاسی. ع۴، ع۹: ادب ارکانی شرم حیاسی. ل۴: آدابی.

۶- ع۲: دمنگ کواسی. ع۹: دلیل برهان. ل۳، ت۲: دلیل برهان دور دینکز کواسی. ل۴: دلیل برهانی دور.

۷- ب‌خ: عالمنی. ت۲: عالمینگ.

۸- ع۲: دوست نگ نوح نچی الله حقچون. ع۴: دوستدینگ. ب‌م: حق اُوچون. ت۱: دوست بولان نوح. ت۲: حقی چون. ل۴: حقیچون.

۹- ع۱: بیت المقدس دور عمران ایلندین. ب‌م: عمران النده.

۱۰- ت۲: بار بولغان.

۱۱- ب‌م: منشور دور.

۱۲- ب‌م: حق اوچون. ع۸: یا عیسای بروح الله حقی اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: اول عیسی روح الله حقیچون.

۱۳. کافرلار بسـلاگان اوغـلان چاغینده
۱۴. بـر اوده یولوقغان دوسـت فراقینده
۱۵. باریب راز آیدیشـان سـینا داغینده
۱۶. طـور موسـی کلیم الله حقـی اوچون

۱۷. اوتلایـب سـولاغان عـرش اعلاده
۱۸. قوچغـرلار گونداریب قیلدینگ آزاده
۱۹. اسـماعیل قربانینـگ بولـدی منـاده
۲۰. یـا ابراهیـم خلیـل الله حقـی اوچون

۲۱. بو یولده فرق ایتمز بگ‌لار سـلطانلار
۲۲. یـا غایـب لار دوغری یولـه التن‌لار
۲۳. اون ایکی امام، یدی ولی، چهل تن‌لار
۲۴. خضـر الیـاس نبی الله حقـی اوچون

۱۳- ع۱: کافرلار سیلاغان. ب‌م: بسلان. ت۱، ب‌خ، ل۴: کافرلارغه سلطان اوغلان چاغنده. ت۲: کافرلار بسلان آغلان چاغنده. ل۳: کافرلار باسیلیب آغلان چاغنده.
۱۴- ل۴: بر اَودَه.
۱۵- ع۲، ب‌م: طورینگ داغنده. ع۸: منا داغنده. ت۲: آیدوشغان. ل۳: یا رب زار آیدشغان. ل۴: سنا داغنده.
۱۶- ع۲: رهم ایت موسی کلیم الله حقچون. ب‌م: یا موسی کلیم الله حق اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: حقیچون.
۱۷- ع۳: سولایب. ل۴: تا فراغت اوتلایان عرش اعلاده.
۱۸- ع۱: قوچاقلار. ع۹: آراده. ل۴: قوچقاری کوندریب.
۱۹-ع۱: قربان بولدی. ع۹: قربانی بولدی. ب‌خ: اسماغیل ذبیح الله قربان بولدی مناده. ت۲: منی ده.
۲۰- ب‌م: حق اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: حقیچون.
۲۱- ع۹: بو یولده فرق اولمز بکلار سلطان لار.
۲۲- ع۱: یا غریب لار. ع۸: یوله ایشان لار. ع۹: یوله اتغان لار.
۲۴- ب‌م: حق اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: حقیچون.

۲۵. لو یلینده دوشـدی معراج قلّه‌سـینه
۲۶. براق منیب چیقدی عرش پلّه‌سـینه
۲۷. پاشماغی تاج‌اولمیش عرش کلّه‌سینه
۲۸. یـا محمد رسـول الله حقـی اوچون

۲۹. ازبـر ایـلاب اوقودیـلار قرآنـی
۳۰. طـه یـس الحمـد سـوره‌نی
۳۱. ابوبکـر صدیـق رسـول یارانـی
۳۲. عمـر عثمان اسـدالله حقـی اوچون

۳۳. مختوم‌قلـی چاغـر رب‌العبـادی
۳۴. بـو دنیـا آخـرت برگیـن مـرادی
۳۵. رسـول‌الله قویمیـش آدیـن آزادی
۳۶. آتـام دولت محمد مـلا حقی اوچون

۲۵- ع۲: بو لیلی دوشدی معراج غلّه سینه. ع۳: لو یلید توشدی مغراج غلّه سنه. ع۱: بویریلدی دوشدی معراج آستنه. ل۴: لو یلنده توشدی معراج غلّسنه. ع۴: لو یل دوشدی اول معراج غلّاسینه. ب‌م: لو یلیدی توشدی. ع۸-ده: یوق. ع۹: لو یلیده معراج. ل۳، ت۲: یلدی دوشدی.

۲۶- ع۸-ده: یوق. ت۱، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۴: براغ مندی.

۲۷- ع۹، ت۱: یاشماغی تاج بولدی کله سنه. ع۸-ده: یوق. ب‌خ: فاشماغی تاج بولدی کوک کلّسنه. ل۴: باشماغی تاج بولدی کوکنگ کلسنه.

۲۸- ب‌م: حق اوچون. ع۸-ده: یوق. ت۲: حقی چون. ل۴: حقیچون.

۲۹- ع۱، آواز ایلاب. ب‌م: اخلاص بیله اوقیدیلار قرانی. ب‌خ: ازبر اولوب اوقیدیلار.

۳۰- ع۲: الحم الله سورانی. ع۳: یس نی. ع۴: طه و یس الحم سورانی. ع۹: تا آه یسینی الم سورانی. ت۲: ط ها یس برله الحم سوره نی. ل۳: بر الحم. ل۴: یسینی الحمد سوره نی.

۳۱- ل۳، ت۲: ابوبکر صدیق عمر یارانی. ع۲، ع۳، ع۴، ع۸: بوبکر صدیق عمر یارانی. ل۴: ابابکر صدیق اوشال یرانی.

۳۲- ع۴، ع۸: عثمان علی اسدالله. ت۲: حقی چون. ع۹: یا عمر عثمان. ل۴: حقیچون.

۳۶- ب‌م: حق اوچون. ت۲: حقی چون. ل۴: آتام دوست محمد حقیچون.

۱۶۱

۱. ساغلیغینگ قدرینی بیلگین خسته بولمزدین بورون
۲. خسـته‌لیق شـکرینی قیلغین تا که اولمزدین بورون
۳. دوز یرینگ قدرینی بیلگین دریایه دولمزدین بورون
۴. گامیده هوشـیار اوتورغین گردابـه گلمزدین بورون
۵. یاشلیغینگ قدرینی بیلگین تا که اولالمزدین بورون

۶. اولالسنگ گونگلینگده‌دور یالغان جهانینگ قیغی سی
۷. تل‌لارینگ غیبت کسیب لاف و یالان سوز آیغوسی
۸. گوزلارینـگ گورار گوزل سـنی گناه غه قویغوسـی
۹. خاطرینگ یوزمنگ پریشـان کدخدالیق قیغی سـی
۱۰. نه عجب خوشحال ایدینگ اوزینگ نی بیلمزدن بورون

۱- ب‌خ: قدینی.

۲- ت۱، ل۳: خسته لیق قدرینی بیل کیل تا که.

۳- ع۳، ب‌م، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۲، ل۳: قدرینی بیل دریایه دالمزدین بورون. ع۴: قدرینی بیل دریایه. ع۶: دریایه تولماز. ت۲: قدرینی بیل دریایه اولمزدین برون. ل۴: دریاغه.

۴- ع۱، ل۱: کامنکده هشیار اولتور. ع۲: کامنکده هشیار اوتر. ع۳: کُمکُم دین هشیار اوتور. ل۴: کمانکده هوشیار اوتور کردابه کرمازدین بورون. ع۴: کامینکده هشیار اوتور کردابه. ب‌ک، ع۶: کامیده هوشکار اوتور کردابه تولمازدین برون. ع۷-ده: «کامی ده» سوزی یرتیق (پاره شده). ب‌م: کامیده هشیار اوتور کردابه. ت۱: هشیار اوتور. ع۸: کارده هشیار اوتور کردابه. ب‌خ: کامه ینکده هوشیار اوتور کردابه. ل۳، ت۲: کامنکا هوشیار بول کردابه. ل۲: کمینکدین هشیار اوتور.

۵- ل۴، ع۳: تا که اولمز دین بورون. ع۶: قدر نی بیل اوّل اولالمازدین بورون. ت۱: بیل. ت۲: تا اولالمزدین. ل۳: تاولالمزدین.

۶- ع۲، ع۳، ع۴، ع۶، ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹ ، ب‌ک، ت۲، ل۱، ل۲، ل۳: اولالدینک. ت۱: سن اولالدینک کونکلونکا توشتی جهاننی سودا سی. ل۴: اولغایسنک. ب‌خ: اولالدینک یادینکده دور.

۷- ع۹: تیلارینک غیبت. ل۲، ع۴: لاف یلان.

۸- ع۱: کوزل کوریب. ع۳، ع۴، ع۶، ب‌م، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲، ل۴: کوزلارینک کوزال کوریب. ت۱: کوزال کوروب. ب‌ک: کوزلارینک کوزل کورار.

۱۰- ل۳: خوش حال اکان.

۱۱. یارادان یادینگده دور باشینگ یمان حالده ایکان
۱۲. یوزگون اوتسه یاده دوشمز بللی خوش حالده ایکان
۱۳. عمرینگـی بیهوده توتمه فرصتینـگ الده ایکان
۱۴. دگسـه بر باد خزان سـولدیر سـنی گلده ایکان
۱۵. گلنی یادینگدین چیقرمه تا که سولمزدین بورون

۱۶. عقل و هوشینگا یتوشدینگ ایلادینگ سیرانی سن
۱۷. اسلادینگ جمع ایله سنگ بو کلی هم ایرانی سن(؟)
۱۸. ایمادینگ بر دم فراغت تانگری برگان نانی سن
۱۹. هیچ خبرینگ بارمی دور بو دنیانینگ مهمانی سن
۲۰. آزیغینـگ طیّار قیـل، کاروان چکیلمزدین بورون

۱۱- ب‌م-ده: یوق. ت۱: بر خدا یادینکده دور. ب‌خ: یردانی یادینکا سال باشینک. ت۲: یرادن توشار باشینک. ل۳: یرادن یادغه دوشار.

۱۲- ت۱: کیچسه یوزیل یاده توشمز برلی خوشحالده ایکان. ل۴-ده: «کون» سوزی یوق.

۱۳- ع۲، بیهوده دوتمه. ع۶: فرصتینک آلدای ایکان. ل۴: فرقتنک الده.

۱۴- ع۲: باد خزانی. ل۳: دکسه بر بوئی حزان. ل۴: صولدیریر.

۱۵- ع۷: شو سطر دین سونکی یرتیق(بعد از این مصراع، مابقی پاره شده). ل۳: کل نی یادینکدین چقاغیل.

۱۶- ت۲: عقلی هوشینکغه. ل۴: سیران سن. ل۴: هوشینکه یتوب.

۱۷- ع۲، ع۴، ب‌ک: جمع ایدانک. ل۳، ت۲: ایستار ایدینک جمع ایدام بو کلی هم ایران نی سن. ع۳: ایستار ایدینک جمع ایدینک بو کلی ایرانی سن. ل۴: جم اتمکه بو کل ایرانی سن. ع۶: استار ایدینک جمع ایدار کاکل هم ایرانی سن. ت۱: جمع ایتار من دیب یوکوردینک بو کلام ایرانی سن. ل۳: استر ایدینک جمع ایدای بو کلهم ایرانی سن.

۱۸- ع۱، ل۱: مالی سن. ب‌ک: نان سن. ل۴: ب‌خ: تنکر برکان ماله سن. ل۲: تنکری برکان مال سن. ت۲، ل۳: نانه سن. ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹: قیلمادینک قناعت تانکری.

۱۹- ت۲: بول دنیانینک. ل۲: مهمان سن.

۲۰- ع۲: چقمز دین بورون. ت۱: کاروان کوچمزدین بورون. ل۴: کروانلار کچمازدان بورون.

۲۱. قالمامیش بو کهنه دنیا رستم ایله زالینگا
۲۲. غرّه بولمه ایکی گون لیک ایگو ایچگو مالینگا
۲۳. حقیقت عارفنی گور اطلسنی بردی شالینگا
۲۴. تور سحر مختوم‌قلی آغلا بو گون اوز حالینگا
۲۵. ارته اول محشر گونی درلاب اویالمزدین بورون

۲۱- ب‌م: قالمیش بو کهنه دنیا. ل۳: زالغه.

۲۲- ل۴: ایچکی ییکو.

۲۳- ت۱: کور حقیقت عارفی اطلس نی ساتدی شالینکا. ت۲: اول حقیقت. ل۴: اطلاسین. ل۳: اول حقیقت عارفنی کور اطلسنی بردی شالغه.

۲۴- ل۲: مقدمقلی یغله بو بو کون. ل۴: یغلاغیل اوز حالنکه.

۲۵- ع۱: اویانمز دین. ل۴: طانکله محشر کوننده.

۱۶۲

۱. ای یارانـلار مسـلمانلار
۲. دالی کونگل جوش بولمسون
۳. ینـه ده بـر یخشـی یگیـده
۴. یمان خاتون دوش بولمسون

۵. هر کیم اَلسه حقدین رحمت
۶. گیـدار قیغـی، قالمـز محنت
۷. ارصلان بولسـه دورمز دولت
۸. هیچ اولکه بی باش بولمسون

۹. تانگری دست برسون اسلامه
۱۰. تعصـب ایدیـب اَط بسـلانه
۱۱. حـرام ایـب شـر اسـلانه
۱۲. اوزاق عمـر یاش بولمسـون

۲- ت۲، ل۳: دالی کونکلیم جوش اولماسون.

۳- ع۴: یخشی اره.

۴- ع۲، ب‌ک: یمان ضایف. ل۳: ت۲: دوش اولماسون.

۵- ع۲-ده: «هر» سوزی یوق. ع۸: هر کیم اسلار حقدین رحمت. ب‌خ: هر کیمه بولسه حقدین رحمت.

۶- ع۲-ده: «کیدار» سوزی یوق. ت۱: قیغو کیدار.

۷- ع۲: دورمز دوست. ع۴: آباد اولمز دورماز دولت. ت۲: ارصلان بولسه بولمر دولت.

۸- ت۲: بی باش اولماسون. ل۳: بر اولکه بی باش اولمه سون. ل۴-ده: «باش» سوز یوق.

۹- ع۶: اسلانه. ل۳، ت۲-ده: یوق.

۱۰- ل۳، ت۲-ده: یوق. ل۴: قوت برسین آط صاله.

۱۱- ع۲-ده: بوزوق(ناخوانا). ع۳، ع۴، ب‌م، ل۱، ع۹، ب‌ک، ل۲: حرام ایشلاب. ت۱: حرام ایشلاب شر ایشلانه. ل۳، ت۲-ده: یوق.

۱۲- ع۲-ده: بوزوق(ناخوانا). ع۸: اولمسون. ل۳، ت۲-ده: یوق.

۱۳. هر کیم نینگ اوز سینه سینده
۱۴. اوز عقلی اوز گوره سینده
۱۵. ایکی دوستینگ آراسینده
۱۶. یمان یاوز ایش بولمسون

۱۷. هر کشی نینگ اوز ذریاتی
۱۸. جان خوشی کونگل قوّتی
۱۹. آرتسون جومردینگ دولتی
۲۰. مخنّثده آش بولمسون

۲۱. بر عشق دوششه آدم سرینه
۲۲. اوقی گلمزمیش گوزینه
۲۳. ایکی سوگلی بر برینه
۲۴. یاقین گلسون، داش بولمسون

۱۳- ت۱-ده: یوق. ل۴: اوز سیاسنده.

۱۴- ع۱، ع۲، ع۴، ب‌م، ب‌ک: اوز عقلی نور پسنده. ت۱-ده: یوق ع۸، ب‌خ: عقلی کورنور پیسنده. ع۹: اوز عقلی کورنور اوزینده. ت۲: اوز عقلی کورینور بینی سنده. ل۴: عقلی کورنور فیزاننده.

۱۵- ت۱-ده: یوق.

۱۶- ت۱-ده: یوق. ع۸، ت۲، ل۳: اولمسون. ع۹: یخشی یمان ایش.

۱۷- ت۲: هر کیم اوز ذریادی. ل۳: هر کیمسه نینک اوز. ل۴: هر کمنک اوز ذریاتی.

۱۸- ع۱، ع۳، ع۲، ع۸، ل۴: جان قوشی. ع۹: جان جوشی.

۱۹- ع۹: آرتسون جهودینک دولتی. ت۲: ارتسون صحی نینک دولتی. ل۳: سخی دولتی.

۲۰- ت۲: مخنث ده مال اولماسون. ع۸، ت۲، ل۳: اولمسون. ل۴: مخنث ده هیچ بولماسین.

۲۱- ع۳، ت۱-ده: یوق. ع۶: بر عشقه.

۲۲- ع۲، ع۳، ع۶، ب‌ک، ل۳: اوقوقاچه کونکل اورنه. ع۴: اوقو قاچر کونکل اورنه. ب‌م: اویدوقچه کونکل اورنونه. ت۱-ده: یوق. ل۴: اویخو کلمز کونکل لارنه. ل۱: اقی قچر کونکل اورنه. ع۸: اوقو قچار کونکل اوینه. ع۹: اویقو قاچار کونکل اورنار. ل۳، ت۲: اویقو قاچیب‌کونکل اورنه.

۲۳- ت۱-ده: یوق.

۲۴- ع۱، ت۲: یقین بولسون. ت۱-ده: یوق. ع۸، ت۲، ل۳: اولمسون. ل۴: یتش بولماسین.

۲۵. سوزیم آیدیلسه هر چاقلار
۲۶. عاقل بولانلار گرچکلار
۲۷. بر ایش دوشنده قوچاقلار
۲۸. ایش‌گورمدیک یاش بولمسون

۲۹. ایل ایچنده اوزین اوگر
۳۰. تل دومانی باشدین آغر
۳۱. یاغی ده نقصانی دگر
۳۲. نامردلار یولداش بولمسون

۳۳. سوزلا هی عاشقیم سوزلا
۴۳. گِل قیامت لیغینگ گوزلا
۳۵. مختوم‌قلی سرّینگ گیزلا
۳۶. هر نامرده فاش بولمسون

۲۵- ع۶: سوز آیدیلسه. ع۸: هر چاقلاری. ت۲، ل۳: سوزیم سوزلانسه. ل۴: سوزیم ایتولور هر چاقلار.

۲۶- ع۴، ع۶، ت۲، ل۳: عقلی بولان کرچکلار. ع۹: عقلّی بولغان کرچکلار. ل۲، ب‌ک: عقلی بولان کرچکلار. ل۴: عاقللی آدم کرچکلار.

۲۸- ع۴: باش بولماسون. ع۸، ت۲، ل۳: اولمسون. ل۴: ایش کورمیان بوش بولماسین.

۳۰- ع۹، ب‌خ: یل دومانی. ت۲: دال دمانی. ل۳: دالی دومان باشدین آغاز.

۳۱- ع۴، ع۶: یکده نقصانی دکار. ل۴: یاو کونی نقصانی دیکر.

۳۲- ع۸، ت۲، ل۳: اولمسون .

۳۳- ت۱، ت۲، ل۳: سوزلاکیل عاشقیم سوزله. ع۸: سوزله هی عاشقیم سوزله کیل. ع۹-ده: شو سطر دین سونکی یوق (بعد از این مصراع، مابقی وجود ندارد).

۳۴- ع۲-ده: «کل» سوزی یوق. ع۸: کل قیامتینک کوزله. ل۳: کلیب قیامتنک کوزله. ل۴: کل قیامتی کوزله.

۳۶- ب‌ک، ت۲، ل۳: اولماسون. ل۲: هر نادانه پاش بولمسون.

۱۶۳

۱. سحر تــور، خدایه یالبار
۲. اسلام اوینگ آباد قالسون
۳. یمانی قوی، یخشه یول بر
۴. شیطان ایشی بی باد قالسون

۵. یاغشی سوزه قولاق سالغین
۶. سحر وقتی بیدار بولغین
۷. یاغشی‌لاردین آلقیش آلغین
۸. عمرینگ آرتیب، زیاد قالسون

۹. آدمــزاد گوزدین سغینچه
۱۰. یاددین چیقار قان کفینچه
۱۱. مونگ ده بیر رباط یاپینچه
۱۲. مال قالینچه ذریات قالسون

۱۳. پیس خاتون باشه محنت دیر
۱۴. دنیانینگ مالی نوبت دیر
۱۵. یگیت گه اوغول دولت دیر
۱۶. حق دین دیلا اولاد قالسون

۲- ع۹، ب‌خ: آباد بولسون. ۳- ل۴: یمانی قوی یخشی غه یول.
۴- ع۳: بر شیطان ایشی. ع۹، ب‌خ: بیباد بولسون. ت۲: بر باد قالسون.
۷- ت۲: یخشیلار آلقیش آلغین. ۸- ع۳: زیاد اولسون. ع۹: زیان بولسون.
۹- ب‌خ: سافینجه.
۱۰- ع۴: یادین چقار. ع۹: یادیندن چیقغان کفنچه. ل۴: یادین چقارقان کیدنجه.
۱۱- ع۲: رباط ینینچه. ع۴-ده: «ده» سوزی یوق. ع۸: منگ ده ریاد یافینجه.
۱۲- ل۴: مال قلانچه ذریات قالسین.
۱۳- ع۷: فیس اوغول باشه محنت دور. ل۳، ت۲: بد عیال باشه محنتدور.
۱۴- ع۷: دنیانینگ مالی دولت دور.
۱۵- ع۴: یکتده. ۱۶- ع۴: دیلا حقدین.

۱۷. یگیت خوشی آط یـاراغ دور
۱۸. ایـشـلاره جـرأت گـرک دور
۱۹. پیس اوغولدین یخشی‌راق دور
۲۰. فراغی، یخشی آد قالسون

۱۷- ع۶، ع۷، ع۹، ت۲، ع۲، ل۳، ل۴: یکت جوشی. ع۸: یکیده چوش آط یراغدور.
۱۸- ع۸: ایشلاره غیرات کراکدور. ل۳، ت۲: ایشلاره غیرت کراک دور.
۱۹- ل۳، ت۲: بد اوغولدین یخشتیراق دور.

۱۶۴

۱. اوز امیدینـگ اوزین بیلمـز آدمدین
۲. آنگلامـزلار عام و خاصی نابیلسـون
۳. نـه طمع بار چاقر ایچـان گدم دین
۴. بوزه‌خوار یخشی نی یاسی نابیلسون

۵. یمانه یخشـی سـوز یوقمز تاشلانر
۶. آنگلار ارینگ آنگلامه سـی گوچلانر
۷. ایت یالین توفراغه‌دوکسنگ‌خوشلانر
۸. ایت فقیر توفراغی طاسی نابیلسون

۱- ع۱، ب‌خ: اوز قدرینی اوزی بیلمز آدمدین. ت۱: امید اوزکیل اوزین. ت۲: اوز امیدین. ل۴-ده: «اوز» سوزی یوق.

۲- ع۱، ب‌خ: آنکلامز اول. ل۴: عامی خاصی.

۳- ت۲، ل۳: شراب ایچان. ل۴: نه طمع بار چاغر ایشکان کده دین.

۴- ع۱، ب‌ک، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌خ: بوزه خور یمانی یاسی. ع۲، ل۴: بوزه خور یمانی یخشی نه بیلسون. ل۲: بوسوزی سورمانی یاسی نه بیلسون. ع۸، ب‌م: بوزه خورلار یمان یاسی نه بیلسون. ت۲: بو سوزنی سورمه نی یاسی نه بیلسون.

۵- ع۲، ع۳، ع۴، ع۸، ل۴: سوزه یوقدور. ب‌خ-ده: یوق.

۶- ع۲، ب‌ک: انکلار ارینک ایلانمسی کوجلانور. ل۴: دالیکه دکسانک ایلاماسی کوچلنور. ع۱: دالیه دیکسنک آیلاغاسی کوجلانور. ع۳: آنکلار ارینک ایلانماسی کوجلانور. ب‌م، ت۱: داله دکسنک آیلماسی کوجلانور. ب‌خ-ده: یوق.

۷- ت۲: توکه خوشلانور. ل۳، ت۱: توکسه. ل۴: ایت یرینه توفراق توکسان خوشلانور. ع۸: ایت یالین توفراغه قوشسانک حوشلانور. ب‌خ- ده: یوق.

۸- ع۲: توپراغی تابغی تاسی نه بیلسون. ع۴، ع۷، ب‌م، ب‌ک، ت۲، ت۱، ع۸، ل۳، ل۴- ده: «ایت فقیر» سوزلاری یوق؛ توفراغی تابغی طاسی نه بیلسون. ب‌خ- ده: یوق.

۹. بت پرســت منگ قیلسه روزه نمازی
۱۰. آنــگا نصیــب بولمــز جنّتینــگ یازی
۱۱. عالمنــی گوترســه ابرینــگ آوازی
۱۲. اشــتمز کــر فقیر ســسـی نابیلســون

۱۳. ســوزیمی دنگلا، نر ضربنی نر تانیر
۱۴. خــر باقان خر تانیر، محــک زر تانیر
۱۵. ای یارانــلار ار یگیــدی ار تانیــر
۱۶. خاتونلار یخشی نی پیسی نابیلسون

۱۷. مختوم‌قلی آیدار سوزلاریم حق دور
۱۸. امّا که حق ســوزه تن بــران یوقدور
۱۹. بــر گوزلی دیمســه قــره‌دور آق دور
۲۰. کور فقیر کُموشــی میسی نابیلسون

۹- ع۴، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: قیلسون. ت۱: بت پرست نه بیلسون روزه نمازی. ل۴: پوط پرست نک قلغان روزه نمازی.

۱۰- ع۱، ل۴، ب‌م، ع۸، ل۳: بهشتنک یازی. ع۴: بهشت ننک یازی. ت۱: نصیب ایتمز. ب‌خ: بهشتنک نازی. ت۲: انکا نسبت بولماز.

۱۱- ل۳: جهانی کوترسه خلقینک آوازی. ل۴: عالمی کوتار سه برابرینک آوازی. ع۷: رعدینک آوازی. ب‌ک: عالمی کوتارسه. ت۲: جهانی کوتار سه ایرینک آوازی.

۱۲- ب‌م، ت۱: سازی نه بیلسون. ت۲: کر فقیر سایی. ل۴: اشتمز فقیر.

۱۳- ع۱: سوزیم اشیت نر یخشی سین نر تانیر. ع۴: سوزیم دینکلانک. ت۲: سوزیم دینکله نر جرنی نر تانیر. ع۷: تنکلا سوزیم نر خرینی نر تانیر. ل۳: سوزیم دینکله نر خبرنی نر تانیر. ل۴: سوزم ایشیت نر قورین نر تانور. ب‌م: سوزیم تنکلا. ت۱: سوزیم آنکلانر ضربنی. ب‌خ: سوزیم اشیت نر خبرین نر تانیر.

۱۴- ع۱، ب‌خ: خر تانیر زرکر زر تانیر. ل۴: خر تانور قابلان فیل تانور.

۱۵- ب‌م: اریکتلار آر تانیر. ل۴: یکتنی.

۱۶- ت۲: یخشی فیسنی.

۱۸- ع۱، سوزیمه. ت۲، ل۳: اما بو حق.

۱۹- ت۲: بر کوزلی دیمسالار.

۲۰- ل۴: صوقر آدم کموشی میسی نه بیلسون.

۱۶۵

۱. بـر بـی دولت ایلـه بگ لیـک ایدینچه
۲. دولتلـی نینگ قاپی سـینده قل بولغین
۳. بداصـل بـگ قوللیغینـده دورینچانگ
٤. اصل بگینگ سـایه سینده کول بولغین

۵. یمانـی قوی، یخشـی‌لیغه گـوز ایلدیر
٦. کل همـج هم اوز اوغلانیـم گوزل دیور
۷. قرغیـش قوردینـگ ذُریاتینـی اَزالدیر
۸. قویـون کبی چـار طرفـه ایـل بولغین

۹. سـلیمان سـن، موره بر قولاق قویغین
۱۰. سـوزینی دنگلاگیـن، جوابیـن اَیغیـن
۱۱. حاکم اولسنگ خلقی گون کبی چویغین
۱۲. اَقـرده سـو، یـا اوسـرده یـل بولغین

۱- ت۱: ایله بیوک بولغونچه. ب‌ک: بر بدولت ایله بیک بولنچه. ل۴: ایله بیک بولغانچه. ع۱، ب‌خ: بر بی دولت سیلاب بک بولونچه. ع۲: ایله بک بولینچه. ع۳: ب‌م: بیوک بولینچه. ع۴، ب‌ک: بر بی دولت بیله.

۲- ت۱: قوللوغنده بولغونچه.

۳- ع۱، ع۲: قول لغنده بولنچانک. ع۳، ع۴، ب‌م، ب‌ک: قوللوغنده دورینچه. ع۹: بد اصلینک قولّوغنده دورینچه. ب‌خ: بد اصل بک خدمتنده بولونچه. ل۴: قوللوقنده بولغونچه.

۵- ع۲، ع۳، ب‌ک: کوز الدیر. ع۴، ب‌م، ت۱: آلدور.

۶- ع۱: اوغلان لاریم. ع۲، ع۳، ع۹، ب‌خ: کلهمج دیر. ب‌م: اوغلانم کوزالدور. ت۱: قرغه آیدیر اوز اوغلانیم سوز آلدیر. ل۴، ب‌ک: کلهمج دیر اوز.

۷- ل۴: قاصقر نک ذریاتی.

۸- ع۹، ت۱: کمین چهار طرفه. ل۴: قویون کبک.

۹- ع۱: مسلمان سن مونکا بر قولاق قویغین. ل۴: سوزه بر قولاق.

۱۰- ب‌م: پندینی اشتکین جوابین الغین. ت۱-ده: یوق. ع۹: جوابین آلغین. ل۴: سوزینکی دینکلایانه جوابین آیتغیل.

۱۱- ع۳، ع۴، ع۹، ل۴: خلقه. ت۱-ده: یوق. ب‌ک: خلقه کون کمین. ب‌خ: حاکم بولسنک خلقه.

۱۲- ع۴: اقرده سو اوسارده. ب‌ک: آقرده سو یا اسرده یل بولغین. ل۴: اغارده سوده ایسارده یل بولغیل.

۱۳. یمان ایشـدور اوز نفسینگی بسلاسنگ
۱٤. احمق لیق دور اوزینگ یخشی تاسلاسنگ
۱۵. هـر بـازارده رواج بولمـاق اسلاسـنگ
۱٦. یخشـی لارینگ پوته‌سینده پول بولغین

۱۷. مختوم‌قلـی بـاردور دمینـگ حسـیبی
۱۸. ایـر گیـچ یتر هـر بنـده نینـگ نصیبی
۱۹. کشی بولسـنگ قویغین قوری تعصیبی
۲۰. یخشـی یامان بارچـه‌لاره تـل بولغین

۱۳- ع۲، ب‌ک: نه ایشدندور یاتب نفسنک. ل۴: نه اشدور که یاتب نفسنک بسلاسنک. ع۳: نه ایش ندور یاتیب نفسنک بسلاسنک. ع۴، ب‌م: نه ایشدین دور یلتب نفسنک بسلاسنک. ت۱: ناشی لیق دور یاتیب نفسنک بسلاسنک. ع۹: ایشدین دور یاتیب نفسنک بسلاسنک. ب‌خ: نه ایشدور کیم یتب نفسینک بسلاسنک.

۱۴- ع۳: یخشی قاسلاسنک. ب‌م: یخشا تاسلاسنک. ع۹، ب‌ک: یخشه تایلاسنک. ل۴: یخشی ایسلاسنک.

۱۵- ع۳: اولماق ایشلاسنک. ب‌م: هر اولکاده رواج تایماق اسلاسنک. ت۱: رواج آلمق.

۱۶- ع۱، ع۲، ع۴، ب‌ک: یخشی لارینک کیسه سینده پول بولغین.

۱۷- ب‌م، ب‌خ، ل۴: حسابی.

۱۸- ت۱: بر بنده نینک. ب‌ک: ایر کیج یاتر. ل۴: ایرته کج یتار هر کیم نصیبی.

۱۹- ل۴: قوری تقصلی.

۲۰- ل۴: مول بولغل.

١٦٦

١. کونـگل اسـلار گزسـام دنیـا عالمـی
٢. قانتیـم یـوق اوچـه بیلمـان نیلایـن
٣. اوقـور مـن گـورار مـن فوزالکلامـی
٤. معنی‌سـینی سـاچه بیلمـان نیلایـن

٥. چـوخ‌لار آنـده غـواص اولوب یـوزرلار
٦. منـگا ظاهـر خلقـدیـن پنهان گـزارلار
٧. گل بـاده‌ده گلگـون شـراب ازارلار
٨. ال اوزادیـب ایچـه بیلمـان نیلایـن

٩. اوی داشیندین شراب ایسین نوش قیلدیم
١٠. گیتدی عقلیم اوزیم بیلمای جوش قیلدیم
١١. می مست بولدیم درسز قاپه دوش بولدیم
١٢. رخصـت بولمـای آچـه بیلمـان نیلایـن

١- ع٢، ع٩: کزسه. ت١: کزسام فانی چهانی. ع٨، ب‌خ، ت٢: کونکلیم استار کزسام دونیا عالمی.

٢- ل۴: نیلایوم.

٣- ع١: فرض کلامی. ع٢، ع٣: فوز گلامی. ت١: فوظ کلامی. ع٩: اوقیر من کورار من سوزی کلامی. ل٣، ت٢: فرض الکلامی. ل۴: فوض الکلامی.

۴- ل۴: معنی سنی شچه بلمن نیلایوم.

۵- ت١: غواث بولوب. ل٣، ت٢: کوبلار آنده. ل۴: چوخلار اوطده غواص بولوب.

۶- ع٨: منکا ظاهر لقده پنهان کزار لار.

٧- ع١، ت٢، ل۴: شراب ایچار لار. ع٩: کل باده دین.

٨- ل٣: اوچه بیلمان. ل۴: نای لایم.

٩- ع١، ب‌خ: نوش اتدیم. ع۴: داشنده. ل۴: اوی تشنده.

١٠- ع١، ب‌خ: جوش اتدیم. ع٩: هوش قیلدیم. ل٣، ت٢: تویش قیلدیم. ل۴: چوش قیلدیم.

١١- ع٣، ت١: دوش کلدیم. ع٨: سر مست بولدیم. ع٩: پر مست بولدیم در سز قفا دوش کلدیم. ت٢- ده: «می» سوزی یوق: مست بولدیم در سز قفا دوش کیلدیم. ل٣: می مست اولوب. ل۴: در سز خفا دوش.

١٢- ل۴: نیلایوم.

۱۳. بِتدی یولیم داغ قایسی دور دوز قایسی
۱٤. اَنگمز کونگلیم معنی قایسی سوز قایسی
۱۵. فهم ایلامز یول قایسی دور ایز قایسی
۱٦. امید اوزوب قاچه بیلمان نیلاین

۱۷. مختوم‌قلی بو دنیانینگ هاموسین
۱۸. یغیب دوریب یله بردیم ناموسین
۱۹. فکر دریاسینه عقل گامی سین
۲۰. باترمیشام چیقه بیلمان نیلاین

۱۴- ل۴: انکلامازام معناه قایسی.
۱۵- ع۲، ع۳، ل۳، ع۹، ت۲، ل۴، ع۴: فهم ایلاسم. ت۱: فهم ایتمزم. ت۲: تیز قیسی.
۱۶- ل۴: نایلایوم.
۱۷- ع۱، بخ، دنیانینک هوسین. ل۳: همه سین. ل۴: بو دنیانینک ناموسین.
۱۸- ع۱، بخ: بردیم باریسین. ع۴: یله برکین. ت۱، بخ: تیریب. ل۳: بردیم قاموسین. ل۴: بردیم هاموسین.
۱۹- ع۴، ت۲، ل۳، ل۴: عقلیم.
۲۰- ع۲، ع۸، ت۲: کچه بیلمان. ل۴: کچا بلمن نای لایوم.

۱۶۷

۱. نه اون بـاش عیـال دور، آرتمز فرزندی
۲. اول اون باش عیالینـگ اوچی اولاددین
۳. اوچـی اکـز اول تـورت ایـرار پیونـدی
٤. اول نـه جمـاع ایلار نه چیقـر یاتدین(؟)

۵. اول نـه مخلـوق گـوک یوزینـه قونرلار
٦. گاهـی اینیـب یـر یوزینـده دینـارلار
۷. اول نـه آدمـزاددور بـر آط منـرلار
۸. اوزنگّی سـی سـودین، جـلاوی باددین

۹. مدام سیره گزار اول تورت دنگ و دوش
۱۰. بولـور آندین جملـه عالم یـوزی خوش
۱۱. اول توردینگ بری بار مدام سـبزه پوش
۱۲. کلّه‌سـی بوزدیـن دور آیاغـی اوتدیـن

۱- ت۲: بیش. ل۳: عیالی آرتمز.

۲- ع۲: اون ننک سردین ایکسنک اوچ اولاتدین. ع۳: آنینک ایکی سنینک اولادی اوچدین. ع۴: اون برنی ین ایتسانک اوچی اولاددین. ع۹: اون نینک اوچی اولاددین.

۳- ع۱: اول تورت ایرور. ت۲: اوچی ایکز اول تورت ایرور سوندی.

۴- ت۲: اول جماغ ایلار نه چقر یاتدین. ل۳: اول جماغ ایلایور نه چقر یاتدین.

۵- ع۱، ع۴، ت۲، ل۳: اول حلقدور کوک فلکا قونار لار. ع۳: اول نه آدم کوک فلکه قونار لار. ع۹: اول نه حلق دور کوک فلککا قونار لار.

۶- ع۲: یر آستنده دینر لار. ع۳: کاهی چقب یر یوزینده دینار لار. ع۴: کاهی چقار یر اوستنده دینار لار. ع۹: کاهی چقیب یر اوستنده دینر لار. ل۳: یوزینده دورارلار.

۸- ع۴: زنکوسی سودین دور جلاوی بادین.

۹- ع۳: مدام آطد ایرور اول. ع۴: مدام سر خوش آطده اول.

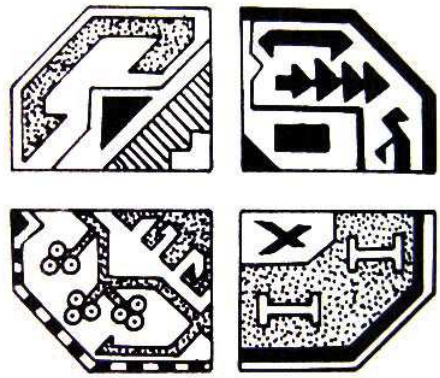
۱۰- ع۲: جمله عالم بولوب‌خوش. ع۳: بر چه آدم اولور او لارغه سرخوش. ع۴: بولور بارچه عالم آلاردین سر خوش. ع۹: بولور آندین بارچه عالم بولوب‌خوش.

۱۱- ع۳: بیریدور مدام. ع۴: اول تورت نی بیریدور مدام سبزه پوش. ع۹: اون تورتینک بیری بار مدام سبزه پوش.

۱۲- ع۳: باشی بوزدین.

۱۳. اول کیم دور یالانگاچ غریب اوتورمیش
۱٤. آوازسز عالمه سوزین یترمیش
۱۵. آغزین آچیب اوزین یاسه باترمیش
۱٦. سوراشسنگ خبر بیر سنگا بار ذاتدین

۱۷. مختومقلی اولکا سالما آوازه
۱۸. بولار گورنیب دوران ذاتدور بو گوزه
۱۹. عاقل ارینگ فهمی یتر بو سوزه
۲۰. حاجت ایرمز خبر آلماق اوستاددین

۱۳- ع۳: اول کیمسه یلانکج.
۱۴- ل۳: سوز یتومیش.
۱۶- ع۳: سورسنک سنکا خبر برار هر ذاتدین. ع۴: سورسنک سنکا خبر برور بار زاددین. ع۹: سورسنک خبر بیرسنکا بار زاتدین.
۱۷- ع۳: مخدومقلی سالمه مونچه آوازه. ع۴: سالمه اوزه. ع۹: سالمه اوزه. ع۹: سالمه سن اوزه.
۱۸- ع۳، ع۴: بولار پرچه کورنیب دوراندور کوزه.
۱۹- ع۱، ت۲: عاقل ایرسنک فهمی یتار بو سوزه. ع۳: عاقل کشینک فهمی.

۱۶۸

۱. گوردیک سایی کونگل ساویر
۲. صبرسز قرارسز اردین
۳. آسسی بران کوپک یگ دور
٤. اویاتسز اقرارسز اردین

۵. آیلاندیقچه دوران دور
٦. اقبالینگ یوز کویه اویر
۷. دوره دوره دوستی ساویر
۸. غریب قالان بارسز اردین

۹. ایته زر دوک منّت چکمز
۱۰. آنگلامزه سوزیم یوقمز
۱۱. کونگلینگ اسلان ایشلار چیقمز
۱۲. نان یاغیسی کارسز اردین

۱- ل۴: کوردکچه کونکل یکرانور.

۳- ت۲، ل۳: فیدا بران. ل۴: فایدالی ایت یخشی دور.

۴- ب‌م: قرار سیز.

۵- ع۸، ب‌خ، ت۲، ل۳: دوران دونر.

۶- ع۲: اغبالینک یوکرسه اویر. ع۴: اقبالینک یوکورسه ینار. ع۷: اقبالینک یورسه آویر. ل۴: کویه داور. ع۹: اغبالینک یونکسر آویر. ل۳: اقبالینک یوکورسه اویار. ت۲: اقبالینک بوکورسه اویار.

۷- ع۴: باره باره دوستی کتار. ع۷: باره باره دوستی سویر. ل۳: دوره دوره دوستی ساویر. ل۳: دورا بار دوستی ساویر. ل۴: توره توره دوستنک ساور.

۸- ع۸، ل۳: مال سیز اردین. ع۹، ل۴: یارسز.

۹- ع۴: البته زر منت چکمز. ت۲: ایت زر دیک منت چکماز. ل۳: ایت ذره دیک منّت چکماز.

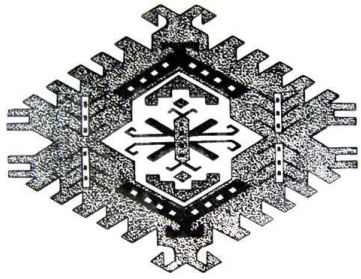
۱۰- ع۴: یاقمز.

۱۱- ع۴: ایش چقماز. ب‌م: کونکل. ل۴: کونکل سوکان ایشلار چقماز.

۱۲- ل۴: نصیبی کسر اولان ایردین.

۱۳. هر گوز سحرده بیدار دور
۱٤. ایه‌سیندین اولوش باردور
۱۵. حق پیغمبر خلق بیزاردور
۱٦. سوزی اعتبارسز اردین

۷۱. مختوم‌قلی معنی ساچر
۱۸. هر کیم سوز لذّتین ایچر
۱۹. باره باره کونگل گچر
۲۰. تعصبی یوق عارسز اردین

۱۳- ع۴: هر کیم سحرد بیدار اولور. ب‌م: هرکز. ل۴: هر کیم سحرده بیدار دور.
۱۴- ع۴: اولوش آلور. ل۴: رزق نصیب اولش بار دور.
۱۵- ب‌خ: کب سوزی اعتبار سز اردین. ل۴: خدایم هم پیغمبر خلق تمامی بیزار دور.
۱۶- ع۴: سولی اعتبار سز. ع۷: توبه سز اردین. ع۹، ت۲، ل۳: دوبی اعتبار سز اردین. ل۴: هر سوزی یالان چقان بر اعتبار سز ایردین.
۱۸- ل۴: لذتین بچار.
۱۹- ع۴: دوره دور کونکل کچار. ع۷: کونکلی.
۲۰- ع۴: حارسز. ع۹: تعصیب یوق. ل۴: آرسیز.

١٦٩

١. گـوزلاب کونـگل برمـه بی‌وفالارغـه
٢. بـاق، کیـم وفـا گورمیـش بی‌وفالاردیـن
٣. قویمـه اوزینـگ یرسـز بدجفالارغـه
٤. کیـم بهـره تاپیپـدور بـو جفالاردیـن

٥. عشـقینگ آوازینـی دنـگلا داشـیندین
٦. جان جبریندین قورقسنگ، بارمه باشیندین
٧. سررشته نگ کم بولسه عشقینگ ایشیندین
٨. باریـب خبـر آلغیـن مبتلالاردیـن

٩. سـوزیم نصیحت دور، بر قولاق سـالینگ
١٠. بنده‌سـی مـن سـوزه خریـدار قُلینـگ
١١. قرق اویناشـلی خاتون یخشی‌دور بیلینگ
١٢. شِـر انگیـز کـوب تللـی کدخدالاردیـن

١- ل۴: کوزله کونکل برمه بی وفا لاره.

٢- ع۴: بقا کیم. ت١: کیم وفا کوروبمیش بی وفا لاردین. ل۴: کم کورمش وفا.

٣- ع۴، ع٧، ت١، ب‌ک، ب‌خ: بو جفا لارغه. ع٩: قویمه اوزینک یر سز بیوفالارغه. ل۴: قویمه اوزینک یر سز بیوفا لارغه. ل۴: قویمه اوزنکنی یر سز بو جفا لاره.

٥- ع٣: عشقینک غواضه سین دینکلا داشیندین. ع۴، ع٧: اوازه سین. ت١: عشقینک آوازه سین دینکله داشیندین. ب‌خ، ع٨: عشقینک آوازه سین. ل۴: عشق نک هواره سین.

٦- ع١: بارمه داشیندین. ع٧: بارمه یاشیندین. ب‌خ: جان جوریندین. ل۴: خبارندین قورق سان بارمه باشندین.

٨- ع٢، ع٧، ب‌م: باریب‌خبر ال کور مبتلا لاردین. ع۴: باریب خبر الغین. ع٨: کوریب. ب‌ک: باریب‌خبر ال کوریب قبلا لاردین.

٩- ع٣: آیدارم نصیحت بر قولاق سالنک. ع۴: سالسنک. ل۴: بو سوزیم نصیحت بر قولاق صالینک.

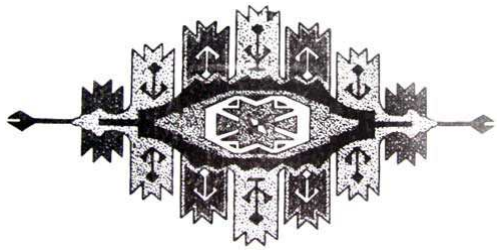
١٠- ع٢: بنده بولسنک سوزه خریدار بولنک. ع٣: خریدار بولنک. ع۴: خریدار بولسنک.

١١- ع١، ت١، ب‌خ: اللی اویناشلی. ع۴: یخشی دور بیلسنک. ل۴: ایلکه ینا شکی خاتون یخشی بلینک.

١٢- ل۴: شیرین گر کوب تللی کدحد خدالار دین.

۱۳. شـــراباً طهـــوراً کیم‌گه جـــام بولور
۱٤. کونگل گوزگی کمین نوراً نور بولور
۱۵. دنیا یدی باشـــلی یالماوز مار بولور
۱٦. قاچماغـــان قوتولمز بـــو بلالاردین

۱۷. یاتمه مختوم‌قلی عشرتینگ سویب
۱۸. آنچـــه یاتاجـــق ســـن کفنینگ گیب
۱۹. حاجتین تاپر می خواجه‌سین قویب
۲۰. دیلاگ ایدار کیمسه قُل گدالاردین

۱۳- ع۱، ع۳، ع۸، ل۴: جام بار دور. ع۴: شراباً طهوردین کیمکا جام بولور. ع۷: شراباً طهور دین کیم کا جام اولور. ع۹، ب‌م: شراباً طهوردین کیم جام بولور. ت۱: شراباً طهوراً کم کا جام باز دور. ب‌خ: شراباً طهوراً کمکه جامیدور.

۱۴- ع۱: نورا نوری دور. ع۳: کمین نور ایمان دور. ع۸: نورا نوار دور. ب‌خ: کونکلی کوزکو کمین نوراً نور نواریدور. ل۴: کونکلی کوز لامیان نوری نور دور.

۱۵- ع۱، ب‌خ: یلماو مار دور. ع۳: مار دور. ع۷، ع۹: یلماوز بولور. ب‌ک، ل۴: یلماوز مار دور.

۱۶- ع۳: قاچماغین.

۱۷- ل۴: مختوم قلی یاتمه.

۱۸- ع۳، ع۴، ب‌ک: مونچه یاتجق سن کفن طون کیوب. ع۷، ع۸: مونچه یاتجق سن کفنینک کیب.

۱۹- ع۱، ب‌خ: حاجتین تفرمی. ت۱: حاختین تبارمو. ب‌ک: حاجتین تبورمی. ل۴: حاجتینک تابلور می خوجنکنی قویب.

۲۰- ع۲، ع۴، ب‌ک: دیلک ایتکین. ع۹: دلک ایتماک کیمسه قل کدا لاردین. ل۴: تلاک ایدن.

۱۷۰

۱. هیچ کونگل شادلیغی چیقمز
۲. بـر کونـگل یقمیـان أردین
۳. یخشی‌لیق طمع‌سین توتمه
٤. یمان‌لیـق چیقمیـان أردین

٥. هر کیم ایلـه بگ‌لیک ایدار
٦. بـر چـم بیلـه یولـه گیدار
۷. کدخدالیـق ایـراق گیـدار
۸. یمان سـوز چکمیان أردین

۹. یخشـی أر ایل عیبین آچمز
۱۰. گـوره بیلـه حـرام ایچمـز
۱۱. یـارادان یازیغیـن گچمـز
۱۲. گوز یاشین دوکمیان أردین

۱۳. اگلنمـز ایـام اوریلـور
۱٤. وقت گچر یـل آی چوریلور
۱٥. آغـر دولـت‌لار آیریلـور
۱٦. بـر آغـزه باقمیـان أردیـن

۱- ع۱: بر کونکل. ل۴: بر کونکلدین شادلق چقماز.
۲- ب‌خ: بر کویقمیان اردین.
۳- ب‌م، ت۲: طماسین ایتمه. ل۳: تماسی چقمز. ل۴: تماسین ایتمه.
۶- ع۹: رحم بیله یوله کیدار. ت۲، ل۳: بر سوی بیله یوله کیدار.
۷- ع۲: فراق کیدار. ب‌م: کدخدالیق قراق کیدار. ل۴: آیری کیدار.
۸- ب‌م: یمان سوز یقمیان اردین. ت۲: یمان سوز چقمیان ایردین.
۹- ت۲، ل۳: یخشی یکت ایل.
۱۰- ل۳: شراب ایچمز. ۱۱- ع۸-ده: یوق. ۱۲- ع۸-ده: یوق.
۱۳- ب‌م، ل۴: اکلامز ایام اوریلور. ع۸-ده: یوق.
۱۴- ب‌م، ع۹: وقت تازلانور نرخ چوریلور. ع۸-ده: یوق. ت۲: وقت تازه لار نرخ چوریلور. ل۳: وقت تازه لور نرخ چوریلور.
۱۷- ع۱، ع۳، ب‌خ-ده: یوق. ب‌م: اوز اوزینکدین عقلی یتمز. ع۹: اوز اونکندین عقل یتماز. ت۲: عاقل لار سوزین توتماز.

۱۷. اوز اوزیندیـن عقلـی یتمـز
۱۸. عاقل‌لارینگ سـوزین توتمز
۱۹. غریب‌لیق یـوق بولوب گیتمز
۲۰. اون ایش ترک ایتمیان أردین

۲۱. قوچاقـلاره یاسـاو گونـی
۲۲. قـورده قویمـز شـیر آوینـی
۲۳. پیغمبـر بیـزار یـاو گونـی
۲٤. یولداشـه باقمیـان أردیـن

۲۵. مختوم‌قلـی یانغیـن اوچگین
۲٦. یـا لال اوتور، یا دُرّ سـاچغین
۲۷. بر قوروق‌سز ایت‌دور قاچغین
۲۸. نصیحـت یوقمیـان أردیـن

۱۸- ع۱، ع۳، ب‌خ-ده: یوق. ب‌م، ل۳: سوزین ایتماز. ع۹، ل۴: عقللی نینک سوزین توتماز. ت۲: سوزنی.

۱۹- ع۱، ع۳، ب‌خ-ده: یوق. ع۲: یوقسللیق بولوب‌کیتمز. ب‌م، ل۴: یوقسلیق یوق بولوب. ع۸: یوقسیز لیق. ع۹: یقسیلق یوق بولور کیتمز.

۲۰- ع۱، ع۳، ب‌خ-ده: یوق. ب‌م: اول ایشکا بقماین اردین. ع۸: اون برقمیان آردین. ع۹: اون ایشه بقمیان آردین. ل۳: اون ایشی. ل۴-ده: «اون» سوزی یوق: ایش براقمیان اردین.

۲۱- ب‌م: قوچاق یکت لار سواش کونی. ع۸-ده: یوق. ب‌خ: قوچّقلاره. ل۳، ت۲: یکت‌لارکا یساو کونی. ل۴: قوچقلا یساتور یاو کونی.

۲۲- ع۳، ب‌خ: یغلب‌کلسه قشون کانی. ب‌م، ع۹: قورده قوی شیره آو کونی. ع۸-ده: یوق. ل۴: قوشونلار یغلب‌کلسه لار کانی.

۲۳- ع۸-ده: یوق. ت۲: پیغمبر بیزار اولکونی. ل۴: پیغمبر بزار یاو کونی.

۲۴- ع۸-ده: یوق.

۲۶- ب‌م: کاه لال اوتور کاه دور ساچغین. ل۴: یالان اولتور یا در ساچغل.

۲۷- ع۱، ع۲، ب‌خ: قوریق سیز خر کاو دور قاچغن. ب‌م: قولسز حر کادیدور قاچغین. ل۴: قویرقسز جرکاهدین توروب قاجغل.

۱۷۱

۱. محنت بیلان مال جمع ایدان محکم بای
۲. خیرینگ بولسه اوّل گوندار اوزینگدین
۳. یغیب زکوه برمزلارینگ حالینه وای
٤. تانگله قرنینگ دولور تموغ کوزیندین

۵. نومید قالدینگ گر شیطانه یول برسنگ
٦. شیطان بویونین بوردینگ پیره قول برسنگ
۷. اخلاص بیله الله اوچون مال برسنگ
۸. سانسیز ثواب دورار بارسنگ ایزینگدین

۹. اولادینگا آبرویلی گون اوچون
۱۰. یگیت عشرت ترکین ایلار تن اوچون
۱۱. حلال حرام مال یغر سن زن اوچون
۱۲. اولسنگ قانی امداد، اوغل قیزینگدین

۱۳. نچه‌لار بار، خیر اسلار شر تاپر
۱٤. نچه‌لار بار، قوم دیور قاربار زر تاپر
۱۵. براو باردور یمان ایلار یر تاپر
۱٦. براو خیر گورمز بران دوزیندین

۳- ع۴، ع۸: برمانلارینک. ت۱: یغب ذکوات برمکان نی حالی وای.

۴- ب‌م، ع۸: قرنی.

۶- ع۴: ال برسنک. ب‌م، ع۸: شیطان بوینون اوزدینک فیره ال برسنک. ت۱: شیطان بوینین اوزینک پیره ال برسنک. ع۹: شیطان بوینین اوزدینک پیره ال برسنک.

۸- ع۴: ایزیندین. ب‌م، ت۱: برسنک ایزیندین. ع۸: سانسیز ثواب بارور کورسنک ایزینکدین.

۹- ع۴، ع۹، ب‌م، ع۸: اولادینه. ت۱: اولادینه بر آبرویلی کون اوچون.

۱۱- ع۴: مال یغار زن اوچون.

۱۳- ع۴: خیر ایشلار. ت۱: بر نچه خیر ایشلار شر تاپار.

۱۴- ع۴: قم دیب. ت۱: نیچه لار بار قوم دیب قزار زر تاپار.

۱۶- ب‌م: کوران توزیندین.

۱۷. یگیت یارینگ قالسه باردی ار تاپدی
۱۸. اوغل قیز الینده مالینگ یر تاپدی
۱۹. طلب‌سز زکوه‌سز مالی مار تاپدی
۲۰. یر سز دوشدینگ یارادانینگ گوزیندین

۲۱. دیری ایکان برماک گلمان الیندین
۲۲. خبر توتمان یارادانینگ یولیندین
۲۳. خیر تاپمان مال برار کان مالیندین
۲٤. اولده یخشی یاد ایتسه‌لار ایزیندین

۲۵. ساغلیغینگده ال بارماسه برماگه
۲٦. قیمه‌سالار قالان‌لار قول گرماگه
۲۷. مختوم‌قلی آیدار عذاب گورماگه
۲۸. قیامت قره‌سی گیتمز یوزیندن

۱۹- ع۹: تابسردینک زکواه سز. ب‌م، ع۸، ع۹: تاب سیز تنینک زکات سز مال مار قاپدی. ت۱: زکاه سز مال تاب سز تنینک ماری تاپدی.

۲۰-ب‌م، ت۱: یرسز توشدینک یراده نینک کوزیندین

۲۱- ب‌م، ع۹: کلماز ا لیندن.

۲۲- ب‌م: خبر توتان یرادانینک یولیندین.

۲۳- ع۸ :خیر تاپمان مال ارکان بیر مالیندین. ع۹: خیر تاپماز مال بار ایتکان مالیندین.

۲۴- ع۴، ب‌م ،ت۱: ایزندین.

۲۵- ع۸: ایزیندین.

۲۶- ب‌م: قیمسه لار قانلار قول کرماکه. ع۸: قولی کزماکه. ع۹: قیمسه مالینه قولی کرماکه.

۱۷۲

۱. دنگسز بیله دنگ ایلاسنگ اوزینگ‌نی
۲. درد بولوبـان گچر سـوزی جانینگدین
۳. یراق بولمه قدرینگ بیلان قرداشدین
٤. هر ایش ایتسنگ اول قوانر داشینگدین

۵. قهـره منیـب قالدیرماغیـن شـیطانی
٦. سـوزه اویـب اونوتماغیـن رحمانـی
۷. کسسـه عقلینگ یخشـی بیلان یمانی
۸. هر بر سوزه جوشوب داشمه قانینگدین

۹. صبرینگ بولسـه سـبحان یتر دادینگا
۱۰. جنـگ و جـدال لایـق دال‌دور آدینگا
۱۱. آلماگـوری یمـان سـوزی یادینـگا
۱۲. تیکان بولوب دورتوب گچر تنینگدین

۱- ت۲: بیلان.

۲- ل۱: سوزی درد بولور اوتر جانینکدین. ل۴: درد بولوب.

۳- ع۶-ده: یوق. ع۷: قدرینک بیله قرداش دین.

۴- ع۲، ل۱: ایش توتسنک. ع۳، ع۴، ت۱، ف، ع۹، ت۲، ل۲: هر ایش توتسنک اول قوانور یاننکدین. ع۶-ده: یوق. ع۷، ع۸، ب‌خ: قوانور یانینکدین. ل۳: اول قوانور بر ایش توتسانک یانینکدین. ل۴: بر ایش توشسه اول قوانور یانکدین.

۵- ل۴: قواندیرمه شیطانی.

۶- ع۳: اونتماغین سبحانی. ع۸: سوزی اویوب.

۷- ع۹، ل۲: بیلا. ت۱: عقلینک بولسه یخشی بیله یمانی. ف-ده: یوق. ت۲: کیتسه.

۸- ع۱، ع۷، ع۸، ل۴: هر بر سوزه اویوب داشمه قانینکدین. ت۱: هر بر سوزه اویوب جوشمه قانینکدین. ع۶: هر بر سوزه تولوب داشمه قانینکدین. ل۱: هر بر سوزه داشیب چقمه قانینکدین.

۹- ع۶، ت۱: صبر ایلاسنک سبحان یتار دادینکا.

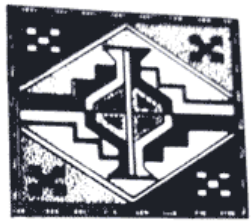
۱۰- ع۹: جنک جدل. ت۲: لاهق. ل۴: جنکی جدل لایق داکول آدینکه.

۱۱- ع۱، ع۶، ب‌خ: آلمه آلمه یمان سوز یادینکا. ع۹، ع۲، ع۳، ل۲، ل۳، ع۴، ع۷، ت۱، ف، ت۲: آلمای آلمای یمان. ل۴: آلمه یمان سوزی. ل۱: آلای آلمای یمان.

۱۲- ع۲، ع۴، ع۶، ع۷، ل۱، ف، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۲، ل۴: کچر طونکندین. ل۳، ت۲: دورتیب اوتار دونینکدین.

۱۳. بارچه بولان ایش‌لار حقینگ ایشی‌دور
۱٤. آنـگا تـن برمیـان احمـق کیشـی دور
۱۵. بر یمـان سـوز جانه یلان دیشـی دور
۱٦. سوقسه زهری آسان چیقمز اینینگدین

۱۷. مختوم‌قلـی یالانچـی دور بـو جهـان
۱۸. مسـتده عقـل بولمـز، کافـرده ایمـان
۱۹. جاین تاپسه قرینجه دی پست دوشمان
۲۰. ارصلان بولـوب ال گوترمز جانینگدین

۱۳- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ف، ع۹، ت۲، ل۲، ل۳: بولان ایشلار بر چه حقنک ایشیدور. ع۶، ع۷-ده: «بولان» سوزی یوق. ع۸: بارچه ایشلار بر الله نینک ایشیدور. ل۴: بارچه بو لانک ایشلار.

۱۴- ل۴: احمق کسیدور. ل۴: سوزه تن برمیان.

۱۵- ت۲: هر یمان سوز جانه.

۱۶-ع۱، ع۳، ت۱، ب‌خ: چیقمز تنینکدین. ع۶: چیقماز آسان. ل۳، ف، ل۴: سوقسه زهری... چقمز اتنکدین. ع۹: سوقسه آسان چقماز سنینک جانینکدین.

۱۷- ل۲: یلانچیدور بو میدان. ل۳: بول جهان.

۱۸- ع۲، ع۳، ع۶، ع۷، ع۸، ع۹، ت۲، ل۲: کاورده ایمان.

۱۹- ع۶: چمین تاپسه. ت۱: برین تافسه قرینجه دیک فست دوشمان. ل۱: یرین تافسه. ف: قرنجه دین پیس دشمان. ل۳، ت۲: دای بر دشمان. ل۴: فیس دشمان.

۲۰- ع۲: شانینکدین. ع۶، ع۹: ال آیرماز شانینکدین. ع۷: کوتارمز شانینکدین. ل۱: دیل اورا دور ال کوتارمز شانینکدین. ف: کوترمز شانینکدین. ت۲: ال کوتارمز یانینکدین. ل۴: ال آیرماز شاننکدین.

۱۷۳

۱. همدم بولوب ایچگین ایچگین سورمیان
۲. نابیلسون بر گوروب گیتسه داشیمدین
۳. کامل بولوب جان قولاغین برمیان
۴. آنگا بیلمز هیچ بر ایشی داشیمدین

۵. آنگا بیلمان آخرده نه طرزه من
۶. کوب ایشلاره قوشولدیم هرزه من
۷. تقدیریمه یتمیش یوله رضا من
۸. یخشی یمان هر نه گلسه باشیمدین

۹. ای حقارت بیلان باقان بزلاره
۱۰. مجاز ایله منکر بولمه سوزلاره
۱۱. حلال لقمه یختی‌لیق دور گوزلاره
۱۲. توتولدیغین بیلان نان دور آشیمدین(؟)

۱- ع۸: هم درد بولوب. ل۴: همدم بولوب هم دره بولوب صورمیان.

۲- ت۱: کچسه داشیمدین. ع۸، ل۴: اوتسه داشیمدین. ع۹: داشندین.

۳- ع۴: قولاقین بورماین. ب‌م، ع۸، ع۹: قولاغین اورماین. ل۴:... مل بولوب جان قواغن اورمیان.

۴- ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹: آیته بلمن اوتان ایشی باشیمدین. ل۴: آیته بیلمز اوتکان ایشنی باشیمدین.

۵- ع۴، ع۹: آخریم. ب‌م، ع۸: آنکله بیلمان آخریمده نه طرزه من. ت۱-ده: یوق. ل۴:...لاب بلمن آخری نه ترزه من.

۶- ع۴، ب‌م، ع۸، ع۹: کوب وقتلار دین قو شولمادین. ت۱-ده: یوق. ل۴: کوب وقتدین خوشلامشم هرزه من.

۷- ع۴: یراتغاندین یتمش یدی راضی من. ب‌م، ع۸، ع۹: یرادین یتمیش یوله رضا من. ت۱-ده: یوق. ل۴:... بر اویوندین یتمش یولی ایرضه من.

۸- ع۴: یخشی یمان هر ایش کلسه باشیمدین. ب‌م-ده: شو سطردین سونک ۶، ۷ و ۸- نجی سطرلار قایتا لانیار (پس از این مصراع، مصارع ۶، ۷ و ۸ مجدداً آمده است). ت۱- ده: یوق.

۹- ل۴: بقان سز لره. ع۴: منکر اولمانک. ب‌م: مجاز بیلوب منکر بولماز سوزلاره. ل۴: مزاح بیلیب‌منکیر بولوب سوز لاره.

۱۱- ب‌م: یخشی لیق بیر.

۱۲- ع۴: قوتولدوغین بیلکان نان و آشینکدین. ب‌م، ع۹: توتولدیغین بیلکین نانی. ت۱: توتولدیغین بیلکین نان آشنکدین. ع۸: توتوغین بیلکین نانی آشنکدین.

۱۳- ع۸: عمر بقا سینه توشمه طماغه. ل۴: عمر بقاسی قوشمه طماغه.

۱۳. آرپه نانی بس‌دور تاپسانگ دااماغه
۱۴. عمر بقاسز دور دوشمه طمع‌غه
۱۵. کونگل توتار هو دیور سوی سماغه
۱۶. ال اورسام ده رواج تاپمان ایشیمدین

۱۷. مختوم‌قلی چکیب دوشمان قهرین
۱۸. پیشام یوتماقدور یمان زَهَرین
۱۹. اوتوریب من یگیت‌لیگینگ بهارین
۲۰. قوتولماق یوق قری‌لیغینگ قیشیندین

۱۵- ع۴: کونکل بردیر کیر فرق شماغه. ت۱: کونکل تورار ذکر سماغه. ع۸: کونکل تورار هو دیر سوی سماغه. ع۹: کونکل هو دیر تورار ذوق سماغه. ل۴:... دیب باقار سوی سماغه.

۱۶- ع۴: ال اورسام دیر کیدار کورایشیمدین. ب‌م: ال اورسام دیر کویش موزه خشمدین. ل۴: آه وای ایله کتسم عقل هوشمدین. ت۱: ال اوزسام دیر کویش موزه قیتمدین. ع۸: ال اورسام دیر کویش موزه مشمدین. ع۹: ال اورسم دیر کویش موزه باشیمدین.

۱۷- ع۴: دوشمان زهارین. ب‌م: دشمان تهارین. ت۱: مخدومقلی چکدیم دوشمان تهارین. ع۸: دوشمان نهارین. ل۴:... چکیب دشمان قهارین.

۱۸- ع۴، ع۹: پشام یوتماق بولدی قهارین. ب‌م: فیشام یوتماقدور یمان قهرین. ت۱: قهرین. ل۴: پیشه‌م یوتماقلیقدور یمان قهرین.

۱۹- ل۴: ...من یکت لیک ننک بهارین.

۲۰- ت۱: قوتولمادیم قریلغینک.

۱۷۴

۱. جلیـل ای جبّـار ای اوزینـگ بیلـور سـن
۲. جهـان ایچـره جُرمیـم چیقردیـم چندیـن
۳. بنـده من، نه قیلسـانگ اوزینگ بیلور سـن
٤. گناهیـم گـوچ آلیب باسـدی گـون گوندین

۵. درگاهینگدیـن درمـان دیلانـای نچـه
٦. اوزون عمریم سـاغین صـرف ایتدیم هیچه
۷. یـوک آغـر، یـول ایـراق، قرانگقـی گیجـه
۸. جـان هـم جـولان اورار چیقماغـه تندیـن

۹. ره رو ایدیـم، مانـده بولـوب اوتوردیـم
۱۰. کرمینـگا سـیغینیب پنـاه گتردیـم
۱۱. یولداشـیم یـوق ایتدیـم یولـی یتردیـم
۱۲. نفس انصافدین اوتدی شوم شیطان دیندین

۱- ل۴: جبّاریم.

۲- ع۳: حما ایچره. ل۴: چقاردیم من چوندین.

۳- ع۳، ع۴، بم: اوزینک قیلور سن. ل۴: اوزینک بلور سن.

۴- ل۴: کناهم خوار ایلادی.

۵- ع۴: درکاهنکدین درمان تیلانای نچه. ع۹: درمان دیلانجی نیچه. ل۴: تلاین نچه.

۶- ل۴: صاغلوغن.

۷- ل۴: قرانکو دور کچه.

۸- ل۴: بو تندین.

۹- ع۱: راه اوردیم رهنده بولوب اوتردیم. ع۳: راه اوردیم راه مانده بولدیم اوتوردیم. بم: ره رودیم اوتوردیم. ع۹: ره رودیم، ره مانده بولوب اوتوردیم. ل۴: راهی رودیم ره منده اولوب.

۱۰- ع۱: راهی رودیم کرمنکا سغنیب پناه کتوردیم. ل۴: من فنا کلتوردیم.

۱۱- ع۲، ع۳، یولداشیم یوق ایتدیم ازدیم یولیم یتوردیم. ع۴: یوق تیدیم یولیم یتوردیم. ل۴: یولیم یتوردیم.

۱۲- بم: شوم شیطاندین. ع۹: نفس انصافدین کیتدی شو شیطان دیندین. ل۴: شوم شیطان وسوار.

۱۳. حاصلیم عصیان‌دور گِنده‌لیگیم دین
۱٤. اولوم آسـان بیلدیم زنده‌لیگیم دین
۱۵. خجالتـه قالدیـم بنده‌لیگیـم دیـن
۱٦. سـنگا لایـق عمـل گلمـدی مندین

۱۷. حسرت بیلان گچدیم حیرانده قالدیم
۱۸. درگاهینگ دالداسینه سیغینیب گلدیم
۱۹. نفس ایله شیطانینگ پایمالی بولدیم
۲۰. ایام سن لُطف ایدیب قوترغین آندین

۲۱. اخلاصیم آری قیل، یالانیم یوق ایت
۲۲. تلیمـی دراز قیل، یوزیمنـی آق ایت
۲۳. خطردین حفظ ایله، حرامدین پاک ایت
۲٤. توفیقینگ یار ایلاب توبه بورجیندین

۲۵. مختوم‌قلـی آشـنالیق بر عشـق ایلا
۲٦. سـینامه سـر بیله چشـم اشک ایله
۲۷. اعمالیـم آنگلاسـام قالدیم مشـکله
۲۸. یریم یوق آیریلیب بارارغه سـندین

۱۴- ع۱: اوزیم اولی بیلدیم زنده لیکیم دین. ع۲: اولوم اولی بیلدیم زنده لکمدین. ع۳: سنکا لایق بلدیم زنده لیکمدین. ل۴: اولومنی یخشی بلدیم.

۱۵- ع۱، ل۴: شرمنده عاصیم بنده لکمدین.

۱۷- ع۹: حسرت بیله.

۱۸- ع۴: دالده دور سغنوب کلدیم.

۱۹- ع۴: نفس ایله شیطانینک بیماری بولدیم.

۲۱- ل۴: اخلاصیم ایری قیل.

۲۲- ع۲: وهمنی دراز قیل. ل۴: تلمنی دراز قیل.

۲۳- ل۴: ایلاب حرامدین پاک ایتب.

۲۴- ل۴: یار ایله.

۲۶- ب‌م: سمز سیر یله چشم اشک ایله. ع۹: سینم بیله چشم. ل۴: بیر سینامه سیر بیله چشمم اشکله.

۲۷- ع۱: اعمالم حلاسیم قالدیم مشکله. ل۴: اعماله باقسام قالدیم مشکله.

۲۸- ل۴: باروغه سندین.

۱۷۵

۱. بلبل‌لاری اسیر ایدان گُل خندان
۲. یا رب خبر بیلارین می یار سندین
۳. یدی اقلیم منگا گورونور زندان
٤. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۵. اسفندیار روئین تن، رستم زالینده
٦. شام نجفده مکه دمشق ایلینده
۷. ارض مکروه کربلانینگ چولینده
۸. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۹. شراب ایچیب سرمست بولوب سکراسام
۱۰. غنیم جانین قیم قیم دوغراسام
۱۱. گوراوغلی دیک داغدین داغه اوغراسام
۱۲. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۱۳. بر گل قوقار گوزل یارینگ باغینده
۱٤. بلبل هجوم ایلار سول و ساغینده
۱۵. بیت‌الله‌نینگ صفا مروه داغینده
۱٦. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۲- ع۸: خبر بیلنورمی.
۴- ع۸: بیلنورمی.
۵- ع۷، ع۸: اسبندی یار کوزی رستم زالنده.
۶- ع۷، ع۸: شاه نجف.
۷- ع۸: ارض کرده.
۸- ع۸: خبر بیلنورمی.
۹- ع۸: اولوب.
۱۲- ع۸: خبر بیلونورمی.
۱۳- ع۸: کوزل یارینک.
۱۴- ع۷، ع۸: ساغی سولینده.
۱۵- ع۸: صفا منان داغنده.
۱۶- ع۸: خبر بیلنورمی.

۱۷. شیخ صنعان دی اوزون قیغا اولانسام
۱۸. شبلی کمین توز توفراغه بولانسام
۱۹. کعبه باریب یدی کره دولانسام
۲۰. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۲۱. یوسف کبی زندان ایچره آغلاسام
۲۲. جرجیس کبی جان یولینده چاغلاسام
۲۳. یونس کبی حقه قوللیق باغلاسام
۲٤. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۲۵. دعا قیلیب الیم گوگه قالدیرسام
۲٦. گل‌رخسار دیک‌قزیل‌منگزیم‌سولدیرسام
۲۷. قوپوز آلیب بیک نعره چالدیرسام
۲۸. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۲۹. عیسی کبی خلوت توتسام سماده
۳۰. ادریس کبی قوللیق ایتسام زیاده
۳۱. خضر الیاس کبی گیرسام ظلماته
۳۲. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۳۳. مختوم‌قلی عاشق لارینگ مستینده
۳٤. نرگس گوزی حیران اولور دوستینده
۳۵. یدی یرده توقوز فلک اوستینده
۳٦. یا رب خبر بیلارین می یار سندین

۲۴- ع۸: خبر بیلنورمی.
۲۸- ع۸: خبر بیلنورمی.
۳۱- ع۸: خبر بیلنورمی.
۳۴- ع۸: حیران ایدار.
۳۶- ع۸: خبر بیلنورمی.

۱۷۶

۱. کرم ایتسانگ قادر تانگری
۲. دنیالیکده آت اسلارین
۳. طالعیم قالمیش اوقیده
٤. بر آچلمیش بخت اسلارین

۵. یوقسزلیق بر یمان یولدور
٦. فقیر منم، الیم قالدیر
۷. حلال رزق بر کسب بیلدیر
۸. کیمیا آتلی اوت اسلارین

۹. یالان دنیاده گزماگه
۱۰. دوست برله عشرت سورماگه
۱۱. عمر اکلاب گون گورماگه
۱۲. سگسان یل فرصت اسلارین

۱- ع۲، ع۴، بم، ع۹: قادیر تنکریم. ل۴: قادر الهم.
۲- ع۲، ع۴، بم: آط ایسلارین. ل۴: آط استرم.
۳- ع۲، ع۴، بم، ع۹، بخ: طالغم اویقوده قالمیش.
۴- ع۱: بر آچلان. بم: بر آچلمیش. بخ: بر آچلغان. ل۴: بر آچلمش بخت استرم.
۵- بخ، ل۴: یوقسوللق.
۶- ع۳، ع۴، ع۹، بخ: قولیم قالدیر. بم: فقیر منم قولیم قول لارین.
۸- ع۱: کمینه آتلی. بخ: اتلیغ. ل۴: استرم.
۹- ع۴، ع۹، ل۴: یلان دنیاده یورمکا. بم: یلانده دنیا ده یورماکا.
۱۰- ع۱، ع۴، ع۹، بخ، ل۴: دولت بر عشرت.
۱۱- بم: اکلانیب. ل۴: عمر کچریب.
۱۲- ع۲، ع۴، ع۹: نوربت ایسلارین. ل۴: استرم.

۱۳. حاجی بکداش عبدالقادر
۱٤. خواجه احمد امام رضا دور
۱۵. فریدون بر اولیادور
۱٦. باریندین همّت اسلارین

۱۷. فراغی عشقه اوغراشدیم
۱۸. دریا گیردیم موجه دوشدیم
۱۹. خوار قالماسون پشت در پشتیم
۲۰. برقرار دولت اسلارین

۱۳- ل۴: قادر حاجی بکداش عبدی.
۱۴- ب‌خ: خواجه احمد امام رضی دور.
۱۶- ل۴: استرم.
۱۸- ل۴: موجه توشدیم.
۱۹- ع۲: خوار قالمسه سست در پشتم. ب‌خ، ل۴: پشتر پشتم.

۱۷۷

۱. ای یارانــلار عمریمدین
۲. گچدی دیــب آغلارین
۳. گیتدی‌عقلیم‌اورونیندین
٤. چاشدی دیب آغلارین

۵. گیــدان دونمز یولیندین
٦. دوشمز یمان فعلیندین
۷. دیانــت خلــق الیندیــن
۸. اوچدی دیــب آغلارین

۹. حاضــر بزینــگ زمانده
۱۰. یمــان ســوزلار زبانــده
۱۱. ظلــم ایشــلار جهانــده
۱۲. جوشدی دیب آغلارین

۱۳. بــو ایامــده بــدکارلار
۱٤. یــوز تل بیلــه آلــدارلار
۱۵. قانــی نچــه دلــدارلار
۱٦. گچدی دیــب آغلارین

۱- ب‌م: عمریمز. ع۸: بوعمریم. ل۴: ای یارانلار منم عمریم.
۲- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: آغلارم.
۴- ع۳: سالدی دیب آغلارمن. ف: آغلارمن. ل۴: چاچدی دیوب آغلارم.
۶- ع۴، ع۷، ع۸: دونمز یمان. ل۴: قایتماز یمان.
۸- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: دیوب آغلارم.
۹- ع۴: حاضر بزینک ایامده. ف: خاطر بزیم زمانده.
۱۲- ع۳، ف : آغلارمن. ل۴: توشدی دیوب آغلارم.
۱۳- ع۳، ب‌م، ف، ع۹: بو ایامده بو کار لار.
۱۴- ب‌خ: بیلان.
۱۵- ل۴: آلاه کوزلی دلبار لار.
۱۶- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: آغلارم.

۱۷. نچه ساده دنگ دوشلار
۱۸. شیطان بیلکنی باشلار
۱۹. یوز چوریب قرداشلار
۲۰. قاچدی دیب آغلارین

۲۱. گورینگ فلکینگ اویونین
۲۲. اوزار عالمینگ بویونین
۲۳. نچه جانلار یر قوینین
٤۲. قوچدی دیب آغلارین

۲۵. مختوم‌قلی دیور مرده
۲٦. دنیا بنددور تن پرده
۲۷. بو باشیم سان سز درده
۲۸. دوشدی دیب آغلارین

۱۸- ع۴: بیلنکنی. ع۷: بلیکین. ف: شیطان بلگی باشلر. ب‌خ: شیطان یولین باشلار لار. ل۴: شیطان تکیم یول باشلار.
۱۹- ع۴: یوز اوریب.
۲۰- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: آغلارم.
۲۱- ع۴: کورینکفلکنک.
۲۲- ع۸: اوزدی.
۲۳- ع۳: نچه خان لار. ب‌م: نه جنانلار یر قوینون.
۲۴- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: قوشدی دیوب آغلارم.
۲۵- ل۴: دیر درده.
۲۷- ع۱، ع۳، ع۷، ب‌م، ع۹، ب‌خ: بر باشیم.
۲۸- ع۳، ف: آغلارمن. ل۴: آغلارم.

۱۷۸

۱. یگریمی تورت ساعت اون ایکی آیده
۲. رمضان آی دیورلار آیینگ یخشی‌سین
۳. فنا دورانینده یرینگ یوزینده
٤. شام شریف دیورلار یرینگ یخشی‌سین

٥. یا یارادان قادر قدرتینگ کان‌دور
٦. اول قدرت ایش‌لاره عقل حیران‌دور
۷. فکر یتمز یا رب نچوک پنهان‌دور
۸. ظلمات ایچره قویدینگ سوینگ یخشی‌سین

۹. قرغه قوش یاراشمز بیک باغلارده
۱۰. گل اوستینده بلبل سایران چاغلارده
۱۱. یرینگ آرقاسینده گنجلی داغلارده
۱۲. آژدارها ایه‌لار زاوینگ یخشی‌سین

۱- ع۱، ع۸: ساعت دور اون ایکی. ع۴: ساغتده. ع۷: یکرمه تورت ساعت دور اون ایکی آیده. ت۲: یکرمه تورت ساعتده.
۲- ت۲: رمضان دیرلار.
۴- ع۸، ع۹: شام شریف دیرلار جاینک یخشی‌سین.
۶- ع۷، ع۸: عقلی.
۷- ع۲، ع۴: نچوک سبحان دور. ع۹: فکر یتمز نچوک جاندور. ل۳، ت۲: فکر یتمی یا رب نجوک سبخاندور.
۹- ع۲- ده: یوق. ت۲: یراشمز یماک باغلارده.
۱۰- ع۱: بلبل سوز لان. ع۲- ده: یوق. ع۳: کل بوستان وقت بلبل سوزلان چاغلارده. ع۲، ع۷: کل بتان وقت بلبل سوزلان چاغلارده. ع۹: کل بتان وقت بلبل سوزلار چاغلارده. ب‌خ: کل بتان وقت بلبل سیران ایدان چاغلارده. ل۳، ت۲: کل تاپان وقت بلبل سوزلار چاغلارده. ل۴: بلبل نغمه ایدار کل بتان چاغلارده.
۱۲- ع۳: ایا لازادینک. ت۲: اژدرها ایه لار اونینک یخشی سین. ل۳: اژدها ایلار اویونک یخشی سین. ل۴: آژدها ایالار زاتینک یخشی سین. ع۱، ع۴، ع۹: یرینک یخشی سین.
۱۳- ل۴: عرضینک دیسنک. ۱۴- ع۹: عقل حیران بولوب بولور دانه. ل۴: حیران اولور.

۱۳. الینگ یتسه عرضینگ ایتسنگ سبحانه
۱٤. عقـل حیـران بولـور بویلـه دیوانـه
۱۵. یوراکـده درد بولـوب یتـر هـم جانه
۱٦. شغال یاریب گچر آوینگ یخشی‌سین

۱۷. عشق منی یاندیردی جانیم کسل‌دور
۱۸. درد باشدین آشه‌دور ایشیم اوسال‌دور
۱۹. بـو قدیم‌دیـن بولـوب گلان مثل‌دور
۲۰. کرپی یولور گیدار قاوین یخشی‌سین

۲۱. مونس بولور تلین بیلسنگ وحشی نینگ
۲۲. حقین ناحق ایلاماگین قونگشی نینگ
۲۳. عقلینگ بولسـه آبرویلی کشـی نینگ
۲٤. یمانی اورتیب یاییینگ یخشی‌سـین

۲۵. مختوم‌قلـی بـو دوران زمانـه
۲٦. یخشـی‌نی یغلادیـب دوشـر یمانـه
۲۷. قـرداش‌لاری یوسـف کمیـن جانانه
۲۸. روا گورمادیـلار جاینگ یخشی‌سـین

۱۵- ع۲، ع۸، ع۹، ب‌خ، ل۴: دکر هم جانه. ع۴: یورکه درد بولور دکار هم جانه. ع۷: درد بولور. ل۳، ت۲: یورکده درد اولور هم دکار جانه.

۱۶- ع۳، ع۴، ع۷: شغل یاریب‌کیتسه آوینک یخشی سین. ت۲: شغل لار اولایور آوینک یخشی سین. ع۹: شغال یاریب‌کیتسه غاوین یخشی سین. ل۴: شقال یاروب‌کسسه آوینک.

۱۷- ع۹: عشق یاندوردی جانیم کیلدور. ۱۹- ع۹: بو قدیمدین کلان بولوب‌مثلدور. ۲۰- ل۴: کرخی.

۲۱- ع۱، ل۴: انس بولور. ب‌خ: انس تفار دیلین. ل۳: دیلین تاپسانک.

۲۳- ع۷: بولسه بر آبریلی. ع۹-ده: «بولسه» سوزی یوق. ت۲: عقلینک بولسه مردانه کشنینک. ل۴: عاقل بولسنک بر آبرویلی.

۲۴- ع۹: اورتبان. ت۲: یمان لارنی اورتب نانینک یخشی سین. ل۳: یمان لارنی اورتیب.

۲۵- مخدومقلی بو دور آخر زمانه. ل۳، ب‌خ: بو دورانه زمانه. ت۲ : محتم قلی بو درانه زمانه. ل۴: بو دورآنلی زمانه.

۲۶- ع۱: یخشی نی آغلادیب دوشار فعلی یمانه. ع۹: دوشر لرزانه. ل۴، ب‌خ: یخشی نی یغلادیب توشیر فعلی یمانه. ل۳، ت۲: توشار یمانه. ۲۷- ل۳: کبی.

۱۷۹

۱. قولاق سال یخشی‌جه دنگلا
۲. سوزینگنی بی‌نماز چرکین
۳. جهنّم دیورلار آنگا
٤. یرینگنی بی‌نماز چرکین

٥. چرپنیب حریش‌لار هاشلار
٦. ملک‌لار جاینه باشلار
۷. یلان‌لار اوریلیب دیشلار
۸. تنینگنی بی‌نماز چرکین

۹. پشیمان‌لار قیلور آنده
۱۰. آیاغینگده آغر کُنده
۱۱. قرالدارلار سنگا شونده
۱۲. گونینگنی بی‌نماز چرکین

۱- ل۴- ده : یوق.

۲- ل۴- ده : یوق.

۳- ب‌م: جهنم دیدیلار آنکلار. ل۴ - ده: یوق.

۴- ل۴- ده : یوق.

۵- ل۴- ده: یوق. ب‌م : خریشلار چرفنور خشلار. ع۸: حریشی چرفنور حشلار. ع۹: خرشی چرفنوب‌خشلار.

۶- ل۴- ده : یوق.

۷- ل۴- ده : یوق.

۸- ب‌م، ع۸: یوزینکی بی نماز چرکین. ل۴- ده: یوق.

۹- ع۸: قیلور آنده. ل۴- ده: یوق.

۱۰- ل۴- ده: یوق.

۱۱- ب‌م: سنینک شونده. ع۸: قالدور سنینک شونده. ب‌خ: قراردور لار کونینک شونده. ل۴- ده: یوق.

۱۲- ب‌م: باشینکنی ایشاق آسار لار. ب‌خ: سنینک ای بی نماز چرکین. ل۴ - ده: یوق.

۱۳. که باشینگ آشاق آسارلار
۱٤. ایکی قولینگنی کسرلار
۱۵. گویا قربانلیق سویارلار
۱٦. درینگی بی‌نماز چرکین

۱۷. مختوم‌قلی دوشدینگ درده
۱۸. نچوک یاتیب بولور گورده
۱۹. گورار سن هر نه محشرده
۲۰. گوردیگینگنی بی‌نماز چرکین

۱۳- ع۸-ده: «که» سوزی یوق. ل۴-ده: یوق.
۱۴- ب‌م: کویا قریانلیق قیلور لار. ل۴-ده: یوق.
۱۵- ب‌خ: مثل قربانلیق سویارلار. ل۴-ده: یوق.
۱۶- ل۴-ده: یوق.
۱۷- ع۸: محتومقلی. دوشار درده.
۱۸- ل۴: نچوک یاتار بولار کورده.
۲۰- ع۸، ل۴: کورکینکنی بی نماز چرکین.

۱۸۰

۱. یگیت حالینگ قرّیلیغه
۲. سالاین دیسنگ اویلانگین
۳. کدخدالیق اندیشه‌سین
٤. قیلاین دیسنگ اویلانگین

۵. کدخدالیق گوزل یولدور
٦. قیغی قرّیدار غم اولدیر
۷. یگیت‌لیک بر قزیل گُلدور
۸. سولاین دیسنگ اویلانگین

۹. اوی ایل گِرک یورغان دوشک
۱۰. فرزند بنددور عیال دوشاق
۱۱. یوکه ورزشکار بوز اشک
۱۲. بولاین دیسنگ اویلانگین

۱- ل۴: یکت مالینک.

۴- ل۴: قلایم.

۵- ع۲: کد خدالیق عجب یولدور (کذل یولدور). ع۸: کوزل یوقدیر.

۶- ع۲، ع۴، ب‌م، ع۸، ت۲، ل۳: قیغی قالدیرمز. ع۹: قیغی قالدیرمزی غم اولدیر. ل۴: قایغی یتر غم اولدور.

۸- ع۴: اویلان. ل۴: سولایم.

۹- ع۲: اوی ایل کرک یورغن دوشک.

۱۰- ع۲: فرزندور عیال دوشک. ع۳: فرزند بندور عیال دوشق. ب‌م: فرزند دور آیاغه دوشک.

۱۱- ع۴: یوکا دورو شکی بوز اشک. ب‌م: یوکه دورد شلی بوزا شاک. ع۸: یوکه کرد شکار بوز اشک. ل۴: یوک اورماغه بوض ایشاک.

۱۲- ل۴: بو لایم.

۱۳. گـزار سـن اویناب دالاشـیب
۱٤. قالورسـن غمـه بولاشـیب
۱۵. حسـرته درده دولاشـیب
۱٦. قالایـن دیسـنگ اویلانگیـن

۱۷. جوشغون ایدار سن اوزینگدین
۱۸. آیریلور سن خوش یازینگدین
۱۹. توکنمـز دردینـگ ایزیندیـن
۲۰. یلایـن دیسـنگ اویلانگیـن

۲۱. آچیـب یگیت‌لیـک دومانیـن
۲۲. گـزار سـن قیغـی زمانیـن
۲۳. دنیانینـگ یخشـی یمانیـن
۲٤. بیلایـن دیسـنگ اویلانگیـن

۲۵. مختوم‌قلـی گزیـب هـر تای
۲٦. ایتمدینـگ جهاندیـن پروای
۲۷. پیغمبـر سـنّتین برجـای
۲۸. قیلایـن دیسـنگ اویلانگیـن

۱۳- ع۲: کزرکا اویناب. ع۴: کزارکن. ب‌خ: کزارکه اویناب تالاشیب.
۱۴- ع۱: درده بولاشیب. ت۲: غمه اولاشب.
۱۵- ع۳، ع۱: حسرت درده ده اولاشب. ب‌خ: حسرت دردینه او لاشیب. ل۴: هم حسرت درده او لاشیب.
۱۶- ل۴: قلایم. ۱۷- ع۲: جوشغین ایدکن اوزینکدین. ب‌م، ع۹: جوشغین ادیب اوز اوزینکدین.
۱۸- ل۳: خوش یارینکدین. ل۴: خوش تنکداشنکدین.
۱۹- ع۹: ایزینکدین. ل۳: ایزینک دردینکدین.
۲۰- ع۱: بو لاین دیسنک. ب‌م، ع۸: یتاین دیسنک. ب‌خ: قو لاین دیسنک. ت۲: سلاین دیسنک. ل۴: کیدایم دیسنک.
۲۱- ع۳: یکتنک دومانن. ع۴، ب‌خ، ل۴-ده: یوق. ع۸: آچیب یکت لیک دامنین.
۲۲- ع۴، ب‌خ، ل۴-ده: یوق. ع۹: کزار سن قیغ زمانین.
۲۳- ع۴، ب‌خ، ل۴-ده: یوق.
۲۴- ع۴، ب‌خ، ل۴-ده: یوق. ت۲، ل۳: قلاین دیسنک.
۲۵- ع۲-ده: «هر تای» سوزی یوق. ل۳: کزدینک. ل۴: کزیب هر یای.
۲۶- ع۲، ع۸: اتمز دینک. ل۳: جهاندین قیلمادینک پروای. ۲۸- ل۴: قلایم دیسنک.

۱۸۱

۱. نامرد کیم دور بیلور بولسنگ
۲. نه‌دیسنگ‌دیور باش‌اوستینده
۳. آزمایشین قیلور بولسنگ
٤. هیچ تاپلمز ایش اوستینده

۵. مورتین تولاب هر یان تارتار
٦. هیبتی پلنگدین آرتار
۷. گوک‌دیک‌گورلاب‌داماق‌یرتار
۸. طیّار بولان آش اوستینده

۹. آش اوستینده آلب دیک آرلار
۱۰. یر سز یره خر دیک خارلار
۱۱. هر تلکی بر شیر دیک گورلار
۱۲. مردار اولان لاش اوستینده

۲- ع۴، ت۱، ع۸، ب‌خ، ت۲، ل۴: اوستنه.

۳- ع۲، ع۹: آزمایش لار قیلور بولسنک. ع۴: آزجق ایش قیلور بولسنک. ت۱: آزمایشلار قیلور بولسانه. ل۱: آزماین قیلور. ب‌خ: آزمایش نی. ل۴: اکر بر ایش قیلور بولسنک. ۴- ع۴، ت۱، ع۸، ب‌خ، ل۴: اوستنه. ل۴-ده: «هیچ» سوزی یوق.

۵- ع۲، ب‌ک: مروّتنی تو لاب تارتار. ع۴: مرتنی. ب‌م: هر مرتنی تاو لاب تارتار. ت۱: بورتین تاولابان تارتار. ل۱: مردینی تاولاب تارتار. ع۸: مرتنی تولایوب تارتار. ع۹: تاولاب تارتار. ب‌خ: بورتنی تاولاب تارتار. ل۴: مرده نی حیوانلار تارتار.

۶- ب‌م: حُیبتی فلک دین آرتار. ت۱، ع۹: هیبتی فلک دین اوتار. ل۴: شیطانی فلک آرتار.

۷- ت۱: یلداک کور لاب. ب‌ک-ده: «یرتر» سوزی یوق. ل۴: کوک کورلاسه یلدریم چاقار.

۸- ع۲، ع۴، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ب‌خ: حاضر بولان. ع۴، ت۱، ع۸، ب‌خ: اوستنه. ل۱: مخنث لار آش اوستنه. ل۴: حاضر بولان ایش اوستنه.

۹- ع۳: آش اوستنده ایت دیک آرلار. ب‌م: آش اوسونده آلغر تک آرلار. ع۸: آش اوستنده آفدیک آرلار. ل۳: آش اوستنده علف دیک عر لار. ل۴: آش اوستنه تز تز غر لار.

۱۰- ع۲، ل۱، ع۸، ب‌خ: یر سز کفده خر تک. ع۴: یر سز کنده خر تک خرلار. ب‌م: یر سز کفدور خر تک خرلار. ت۱: آش سیز یرده خر دیک چرلار. ع۹، ب‌خ: یر سز کفده خر تک خرلار. ل۳: یر سز یرده خر تک خرلار. ل۴: یر سز سوز ده خر.

۱۱- ت۱: هر تیکو بر شیر دیک کور لار. ۱۲- ع۳، ت۱: مردار بو لان لاش. ع۴، ت۱، ع۸، ب‌خ، ل۴: اوستنه.

۱۳. چـول یـرده گـوره قالدیرمه
۱٤. اول هم خوش دور سر بیلدیرمه
۱۵. لاف ایدیب دهـان دولدورمه
۱٦. جنگ نان دگیل دیش اوستینده

۱۷. دیسـه‌لار آطـلان هـا آطلان
۱۸. مرد یگیت اوت چینار سرتلان
۱۹. یـاوز گونـی غیرتـه قاتـلان
۲۰. لعنت قویمه ریش اوسـتینده

۲۱. انصافیـن الدیـن براقمـز
۲۲. عاقـل آدملیق‌دیـن چیقمـز
۲۳. بـو سـوزیم حیوانـه یوقمـز
۲٤. آدم سـاقلار گوش اوستینده

۱۳- ع۳: چو شرده کوره قالدیرمه. ت۱-ده: یوق. ت۲: کینک یرده کورلیک قالدورمه. ل۳: کینک یرده کورلیک قالدورمه. ل۴: کورنی قالدرمه.

۱۴- ع۲، ب‌م، ل۱، ب‌ک، ب‌خ، ع۴، ل۴: اولده خوشدور. ت۱- ده: یوق.

۱۵- ت۱-ده: یوق. ت۲، ل۳: لاف اوروب دهان قالدورمه. ل۴: لاف اوروب آغزنک تولدورمه.

۱۶- ع۴، ل۱، ع۸، ل۴: اوستنه. ت۱-ده: یوق. ت۲: جندان دیکیل ایش اوستونده. ل۳: چندان دیکیل ایش اوستونده.

۱۷- ع۸، ب‌خ: آطلان هی آطلان. ب‌م، ل۴: آطلان های آطلان. ت۱: آطلان ای آطلان.

۱۸- ع۱: سونکاک چیناب برکوت سرتلان. ت۲: سوینک چیناب ایرکوتا سرتیلان. ع۸: سونک چینار ایرکوته صرتلان. ع۲: سونک چیناب‌کوته سرطلان. ع۳، ب‌خ، ب‌ک، ع۹: سنک چیناب ارکوته سرطلان. ل۳: سویاک چینار ایرکوتا سرتلان. ع۴، ت۱: سونک جناب ایرکوته سرطلان. ب‌م: سونکی چیناب ایرکوته صرطلان. ل۱: سونکک چناب ایرکوته سرطلان. ل۴: جنک اسبابی درور قالقان.

۱۹- ع۱، ع۲، ب‌م، ت۱، ل۱، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۳: یاو کونی. ع۴: یاغی کونی غیراته قتلان. ع۸: یاغی غیرات قتلان. ع۸: یاغی کونی غیرات قتلان. ل۴: یاو کوننکده غیراته آتلان.

۲۰- ع۴، ل۴، ب‌خ، ت۱، ل۱، ع۸: اوستنه. ب‌م، ل۱: نغلت.

۲۱- ع۱: انصاف. ع۳، ل۱، ل۴- ده: یوق. ع۴، ب‌ک، ت۲: انصاف الدین براقمز. ل۳: انصاف قولدین براقماز.

۲۲- ع۱، ت۲: عالم آدم لق دین چقمز. ع۲، ب‌م، ب‌ک: مغلوم آدم لیقدین چیقمز. ع۳، ل۱- ده: یوق. ع۴، ب‌خ، ت۱، ع۸: معلوم آدم لیقدین چقمز. ل۳: مالیم آدم لیقدین. ل۴- ده: یوق.

۲۳- ع۳، ل۱-ده: یوق. ت۱، ع۹: حیوانه یاقمز. ل۴- ده: یوق.

۲۴- ع۳، ل۱-ده: یوق. ع۴، ت۱، ع۸: اوستنه. ل۴- ده: یوق.

۲۵. مختوم‌قلی سوش بولور
۲۶. یگیدینگ سرّی فاش بولور
۲۷. یا باشین بیر، یا باش آلور
۲۸. قوچقلار یولداش اوستینده

۲۵- ب‌م، ع۸: سواش اولور. ل۴: صواش اولور.

۲۶- ب‌م: فاش اولور یکتلار سری. ت۱: یکتلار سواشه کیرار. ع۸، ل۴: فاش اولور.

۲۷- ع۳: یا باش بیر یاده باش آلور. ت۱: یا باش آلور یا باش بیرور. ع۸، ل۴: یا باش برور یا باش آلور. ب‌ک، ل۱، ع۹، ب‌م: یا باش بیر یاها باش آلور. ب‌خ، ل۳، ت۲: یا باشین بیر.

۲۸- ل۴، ع۴: اوستنه. ت۲، ل۳: قوچ یکت یولداش اوستنده.

۱۸۲

۱. دالی کونگل نیلار سـن گلدینـگ جهان ایچنده
۲. تـن توفراقـدور اگلانمـز جوهـر جـان ایچنده
۳. قالدینـگ دنیا غمینـده یوراگینگ قـان ایچنده
٤. آبـاد دیـب إل اوردینگ دویبی ویـران ایچنده
٥. رسـتم قومـه قاریلیـب قالـدی ویـران ایچنده
٦. سـن آلارنینگ یانینده قالمز سـن سان ایچنده

۷. یـا الهی سـن سـاقلا قراقچی‌دین یـول لارده
۸. ساغده سـولده چاپرلار سـو آقمیان چول‌لارده
۹. کونـگل دنیـا غمنـده حرام سـوزلار تـل‌لارده
۱۰. مـن بـر عاجـز بنده مـن کمینـه من قـل‌لارده
۱۱. کـوب گنـاه‌لار قازاندیـم آز فرصتلـی یل‌لارده
۱۲. خجالتـه قویماغیـن یخشـی یمـان ایچنـده

۱۳. ای یارانـلار اول دنیـا بـاران بـارده گلان یـوق
۱٤. اؤلـی دیری حالیندیـن خبر خاطـر بیلان یوق
۱٥. چـرخ فلـک الیندین آغـلان بارده گـولان یوق
۱٦. عقل ایدینگ قرداشلار کهنه‌لاردین قالان یوق
۱۷. یالانچی‌نینگ وفاسی یوقدور دیسام یالان یوق
۱۸. دنیاگـه بیـل باغلاغـان قالـدی زیـان ایچنده

۱- ب‌خ – ده: یوق. ۲- ع۷: سن توفراق دیب اکلادینک اول جوهر جان. ب‌خ – ده: یوق.
۳- ب‌خ- ده: یوق. ۴- ع۷:رستم زال قومه قارا لدی. ب‌خ _ ده : یوق.
۵- ع۷: رستم زال قومه قارالدی.ب‌خ –ده : یوق
۶-ع۷: سن آ لارنینک یاننده کلمار سن سان ایجنده. ب‌خ – ده : یوق.
۷-ب‌خ : یا ا للهم سن.
۸-ع۷، ب‌خ: ساغده سولده چاغیر لار بر ا قما غین چول لارده.
۹-ع۷: حرام سوزلی تیل لاردین فیس فهم کوزلاردین.
۱۰-ب‌خ – ده: یوق. ۱۱-ب‌خ:آز فرصتده. ۱۳-ب‌خ – ده:یوق. ۱۴-ب‌خ –ده: یوق.
۱۷-ع ۷بو یلانچی بی وفا دور دیسام یلان یوق.
۱۸-ب‌خ: دنیا لیک دیر یز کیر سن تا ایچکنده.

۱۹. دنیـا دیب یوگیر سـن تـا ایچنگـده دم باردور
۲۰. دم‌ایچینگدین چیقینچه،باشینگده‌منگ‌غم‌باردور
۲۱. غم آسـتینده یاتیب سـن، نه آنگا مرهم باردور
۲۲. دویمز گوزینگ دولماغه بر قوشاویچ قوم باردور
۲۳. ای یارانـلار آدمـزاد سـندین غافل کیـم باردور
۲٤. قـورده قوشـه نظـر قیـل کُلّـی فرمـان ایچنده

۲۵. مختوم‌قلـی آلدایـر قحبـه فلـک بزانیـب
۲٦. کونگلینگ‌نـی مایل قیلمه آنگا قرشـی دوزانیب
۲۷. نـه فراغـت یاتـور سـن إل آیاغینـگ اوزانیب
۲۸. اجـل یاتـور کمیـن‌ده، اوقیـن یاییـن گزانیـب
۲۹. محشـر گونـی باره‌گـور ایمانینگ‌نـی قازانیـب
۳۰. قوری گلدینـگ بوش گیتمه آخـر زمان ایچنده

۲۱- ب‌خ: ملهم.
۲۲- ع۷: کوزینک دولمازغه.
۲۳- ب‌خ: بو جهانده آدم زاد.
۲۵- ع۷: آلدانمه. ع۸: محتومقلی آلدایار.
۲۶- ع۷: مایل توتمه.
۲۷- ع۷: یاتیب سن.
۲۸- ع۷، ع۸، ب‌خ: یا تور کیننکده
۳۰- ب‌خ: قوری کلیب بوشه بارمه.

۱۸۳

۱. فکـر قیلدیـم یـر گوگـه
۲. بی‌عقـل جـان ایچنـده
۳. گوردیـم جـان هـم الله دیور
٤. ات سـنگر قـان ایچنـده

۵. گیـدار یولینـگ بیلماسـنگ
٦. دوغـری یولـه گلماسـنگ
۷. حقـی یـاده سالماسـنگ
۸. قالدینـگ آرمـان ایچنـده

۹. یردیـنِ چیقـان نبـات‌لار
۱۰. قزیـل گُل‌لار گـوک اوت لار
۱۱. غافـل آدم بـو ذات لار
۱۲. کلّـی فرمـان ایچنـده

۱۳. نفسینگ آیدار خوش بولسام
۱٤. گرچـکلاره دوش بولسـام
۱۵. ایسام ایچسام خوش بولسام
۱٦. یاتسـام ایـوان ایچنـده

۱- ت۲: یر کوکه. ل۳: یر کوک.

۲- ع۲، ع۷، ع۸: عقل سیز جان ایچنده. ل۳: عقل بر بر جان ایچنده. ل۴: بی عاقل

۴- ت۲: سنکر ایت. ل۳: ایت سونکاک ایچنده.

۵- ع۸: یورور یولینک بیلماسنک.

۶- ع۶: توغری کلماسنک. ل۳: دوغری یوله کیرمسنک.

۸- ب‌م: یردین چقار نباد لار.

۱۰- ب‌م: قزیل کوللی کوک اوتلار.

۱۲- ت۲: کلّه فرمان. ل۴: کل فرمان.

۱۳- ع۶، ل۴، ب‌م، ع۸: نفسیم آیدار. ت۲، ع۲، ل۱، ل۳: کوکجیک لاره دوش بولسام. ب‌م، ع۸، ع۶، ل۴، ع۷: کوکچکلاره دوش.

۱۵- ب‌ک: خوش قیلسام.

۱۷. کونگل سـن بر بازار سن
۱۸. هر ایشـه بـر قزار سـن
۱۹. دونسـام دیور گزار سن
۲۰. جُـرم و عصیـان ایچنده

۲۱. یایلـور قانـت پـرلار
۲۲. خـوب آچیلـور دفتـرلار
۲۳. بولـک بولـک کبوتـرلار
۲٤. هـو دیور خرمـن ایچنده

۲۵. بلبـل آیـدار کشـیگم
۲٦. بهـاره گوزلاشـیگم
۲۷. گلـزار اوچـون عاشـقم
۲۸. بـاغ و بوسـتان ایچنـده

۲۹. عاشـق آیـدار الا الله
۳۰. قارلـواج الحمـدلله
۳۱. لک‌لک اوقـور قُل هُوَ الله
۳۲. حنّـان منّـان ایچنـده

۱۷- ب‌م- ده: «بر» سوزی. ۱۸- ب‌ک: بر اشه.
۱۹- ع۶: توتسام دیب‌کزار سن. ع۸: دورسم تیب‌کزار سن. ل۳، ت۲: توتسام دیر. ل۴: دوستم دیرسن.
۲۱- ت۲: یایلور قانت قر لار. ل۴: یایلو قنار فر لار. ع۶: یایلور قنت فریلار.
۲۳- ل۴: هر بوللک کبوترلار.
۲۴- ت۲: هو دیر فرمان ایچنده. ل۴: هو دیر جهان ایچنده.
۲۵- ع۶، ت۲، ل۳: آیدار کوشیکم. ب‌خ: بلبل دیار. ل۴: بلبل دیر یتدیم بهاره. ع۷: کشکیم بار.
۲۶- ع۷: بهاره کوزلاشیکم بار. ت۲: بهاره کوزله اشکم. ل۴: بهاره کوزلریم توشدی کلزاره.
۲۷- ع۷: کلزار اوچون عشقیم بار. ل۴: من عاشق من دیداره.
۲۹- ع۴، ب‌م: عاشق اوقور الّاالله. ل۴: عاشق لار دیر لااله قرلغاج.
۳۰- ع۲، ع۸: قرینجغه الحمدلله. ب‌م: قارله واج اوقیر الحمدلله. ل۱: قرلواج اوقور الحمدلله. ب‌ک: قرلانک قاچ. ل۳، ت۲: قرجغه دیر.
۳۱- ت۲: لک لک دیر.

٣٣. یرقانت دیور یا مولا
٣٤. سالدینگ منی بو یوله
٣٥. برمه آی گونه یله
٣٦. ساقلا پنهان ایچنده

٣٧. عنقا آیدار یولچیام
٣٨. هدهد آیدار ایلچیام
٣٩. سلیمانه ساوچیام
٤٠. یالان جهان ایچنده

٤١. بزبلتک دور حیرانه
٤٢. حیران باقیب هر یانه
٤٣. دم موی چیقیب سیرانه
٤٤. گزار میدان ایچنده

٣٣- ع٢، ع۴، بخ: یراسه آیدور. ع٣: یارسه آیدلریا. ع۶: یری قانت دیر یا مولام. ل۴: قراسر ایدار یا مولام. ع٧: یارسه ایدور. بم: قارغه ایدور یا مولی. ت١: یراسه دیر یا مولا. ل١، بک: یا مولی. ع٨: یار بره آیدور یا مولام. ل٢-ده: یوق. ع٣: یراسر آیدور.

٣۴- ل۴: تورغای ایتور یا الّم.

٣۵- ع١، ع٨: برمه آیه. ع۶: برماکین آیه یله. ل٣، ت٢: برمه آیه کون یله. ل٢-ده: یوق. ل۴: برماکیل آیه کونه.

٣٧- بم: حق قوش آیدور یولچیام. ل٢-ده: یوق.

٣٩- بک: سلیمان ساوچی یم. ل۴: پیغمبره ساوچیم. ل٢-ده: یوق.

۴٠- بک-ده: «یا لان» سوزی یوق. ل٢-ده: یوق. ع١، ع۶، ع٨: یلان چیان ایچنده.

۴١- ع٣: بزتک قالوب حیرانه. ع۴، ل٢-ده: یوق. بم: بازبلتک دیر سیرانه. ل۴، بخ: بذلک قالیب حیرانه. ل١: بزلکه قالوب. ع٨: برکیک قالیب حیرانه.

۴٢- بم: هر یان باقیب هر یا نه. ع۴، ل۴-ده: یوق. ل۴: حیران قالیب هریانه. بخ: حیرانه باقیب هریانه.

۴٣- ع٣: دم مدی چقوب سیرانه. ل٢-ده: یوق. ل۴: من کزرمن هر یا نه. ع١، ع۶، ل١، ع٨، ت٢: دم دم چقیب سیرانه. بم: دومّد چقب.

۴۴- ع٣: کرردمدان ایچنده. ل۴: قالیب‌کریان ایچنده. ع۴، ل٢-ده: یوق. ع١، ع۶، ل١، ع٨: کزار دوران ایچنده.

٤٥. دورنـا دیـور پـر آچـار من
٤٦. بغـداد سـوین ایچـر مـن
٤٧. قیش هندوسـتان گوچر من
٤٨. لالـه‌زاران ایچنـده

٤٩. بایقـوش آیـدار دردیـم بار
٥٠. تسـبیحیم بـار، وردیـم بـار
٥١. ویرانـه‌ده یوردیـم بـار
٥٢. زار و گریـان ایچنـده

٥٣. چیـم چیق آیـدار فقیـر من
٥٤. قوللیغیمـه حقیـر مـن
٥٥. حـق یادینـی اوقـور مـن
٥٦. شـام شبسـتان ایچنـده

۴۵- ع۷: دور نه دیر اوچار من. ل۳، ت۲: تورنه آیدور اوچارین. ع۸: دورنه آیتور اوچارمن. ب‌خ: دورنه ایدار فر آچار. ل۲-ده: یوق. ل۴: طورنه دیر آچار آچار من. ع۱، ع۶: دورنا دیر بر اوچار من.

۴۷- ل۴: هندوستان ده قش لار من. ل۳، ت۲: کوچارین. ل۲-ده: یوق.

۴۸- ل۴: کلی کلزار ایچنده.

۴۹- ت۲: بای قوش دردیم بار. ل۲-ده: یوق. ل۴: دادیم بار.

۵۰- ب‌خ: تسبیح حقه وردیمبار. ل۴: تسبیحیم بار دردیم بار.

۵۱- ع۶: ویران خانه یوردیم. ب‌ک-ده: «بار» سوزی یوق. ل۲-ده: یوق.

۵۲- ل۳، ت۲: زار زاران ایچنده.

۵۳- ع۲، ع۶، ب‌ک، ع۸، ت۲، ل۳: اسحاق آیدور فقیر من. ع۷: اسحاق آیتورور. ب‌م: اسحاق آیدور غمکینم. ل۲-ده: یوق. ل۱: فقیرم.

۵۴- ع۱: قل لغنه. ع۴: قوللوغمه مقرمن. ل۴: قل لوغمه مقیر من. ب‌م: کوزده یاشی نم کنم. ل۲-ده: یوق. ب‌خ: قوللوغمه حقیرمن.

۵۵- ب‌م: قزیل قانه زنکینم. ب‌خ: حق ذکرینی اوقیرمن. ل۲-ده: یوق.

۵۶- ب‌م: شول خراسان ایچنده.

۵۷. موسیجه آیدار گیدار من
۵۸. گلدیم بیلدیم اوتر من
۵۹. اوچ آغاچنی چاتر من
٦۰. قوزلاب ویران ایچنده

٦۱. لاچین آیدار جوشیمدین
٦۲. مست بولدیم اوز هوشیمدین
٦۳. قالدیم تانگریم ایشیندین
٦٤. بند زندان ایچنده

٦۵. توراج تلی ثناده
٦٦. اوردک تلی دعاده
٦۷. قازلار قالقیب هواده
٦۸. گوزی عمّان ایچنده

٦۹. قمری‌لار آواز بیلان
۷۰. طاوس ایشی ناز بیلان
۷۱. ققنوس قوش منگ ساز بیلان
۷۲. شول هندوستان ایچنده

۵۷- ع۴: موساچه. ت۱، ت۲، ل۳: موسیجه دیر کیتار من. ل۲-ده: یوق.
۵۸- ل۲-ده: یوق. ۵۹- ل۲-ده: یوق. ل۳، ت۲: آغاجی.
۶۰- ل ل۲- ده: یوق. ۶۱- ع۴: لاچن آیدور چوشدیمدین. ل۲، ل۴-ده: یوق.
۶۲- ل۲، ل۴-ده: یوق. ع۴: مت بولدیم اوز ایشیمدین.
۶۳- ع۶: تنکریم اسیندین. ت۱، ت۲، ل۳: تنکری. ل۲، ل۴-ده: یوق.
۶۴- ل۲، ل۴-ده: یوق. ۶۵- ت۲: سناده. ل۲-ده: یوق
۶۶- ل۲-ده: یوق. ۶۷- ل۲-ده: یوق. ع۴: قازلار قالیب. ت۲، ل۳: قازلار قایب هواده.
۶۸- ل۲-ده: یوق.
۶۹- ل۲-ده: یوق. ع۷، ت۱: قمرلار اواز بیلان. ع۸: آواز برلان. ب‌خ، ب‌م: قمرلار آواز بیله.
۷۰- ع۴: طاوس قوش ناز بیلا. ع۶: طوس قوشی ناز بیلان. ب‌م: ناز بله.
۷۱- ع۴: ساز بیله. ع۶: ققنوس قوشی ساز بیلان. ب‌م: قوشلار ساز بیله. ع۸: ساز برله. ل۲-ده: یوق. ل۴: ققنوس ایشی ساز بیلان. ۷۲- ل۲-ده: یوق.

٧٣. طوطی قوشلار زارلاشیب
٧٤. امر حقی گوزلاشیب
٧٥. آدم تلین سوزلاشیب
٧٦. گزار انسان ایچنده

٧٧. کیک آیدار آغلار من
٧٨. سنگا صدقیم باغلار من
٧٩. بالالاریم دردیندین
٨٠. یوراگیم قان ایچنده

٨١. قورت آیدار اوزار من
٨٢. نیردین قیلسام گذر من
٨٣. رزقیم آراب گزار من
٨٤. چول بیابان ایچنده

٨٥. یدی یر بولمیش بنا
٨٦. هر ذات آیدار بر ثنا
٨٧. اوتلار هم دیور رَبَّنا
٨٨. نوروز باران ایچنده

٧٣- ع٦، ع٧: طوطی قوشی زارلاشیب. ب‌م: طوطی قوشدیک زارلاشیب. ل٢-ده: یوق.
٧٤- ع٦، ع٧: حق امرینی کوزلاشیب. ب‌م: حق ثناسین ایزلاشیب. ع٨: حق امرینی. ل٣، ت٢: امر حقغه. ل٢-ده: یوق.
٧٥- ب‌م: آدم سوزین سوزله شیب. ل٢-ده: یوق. ٧٦- ل٢-ده: یوق. ب‌م: کزدیم انسان ایچنده.
٧٧- ل٢-ده: یوق. ب‌م: کیک آیدار کرمدین.
٧٨- ع٦، ت١: صدیقم سنکا باغلارمن. ع٧: باغلارم. ب‌م: سقله قورتدین قولوندین. ل٣، ت٢: حقغه صدیقم. ل٢-ده: یوق. ٧٩- ل٢-ده: یوق. ع١: بالالارمنک دردیندین. ع٧: بالارم. ب‌م: اوقدین آطدین توفنکدین.
٨٠- ل٢-ده: یوق. ب‌م: اوچی سیران ایچنده.
٨١- ع٤، ل٢-ده: یوق. ع٣، ع٨، ب‌ک، ت٢: قورت آیدار که اوزار من. ل٤: قارسقر آیتور اوزار من.
٨٢- ع٤، ل٢-ده: یوق. ل٣: یردین قیلسام. ل٤: هر نه یرنی کزار من.
٨٣- ع٤، ل٢-ده: یوق. ل٣، ت٢: رزقم آولاب. ل٤: رزقمنی آولاب.
٨٤- ع٤، ل٢-ده: یوق. ٨٥- ل٢-ده: یوق. ل٤: کدی دیر بولمیش بنا.
٨٦- ل٢-ده: یوق. ب‌م: هر یرینده بر ثنا. ت٢: هر ذات اوقور بر ثنا.
٨٧- ت٢: اوت هم دیر ربنا. ل٢-ده: یوق. ل٤: اوتلار هم دیر یا ربنا. ٨٨- ل٢-ده: یوق.

۸۹. قیامت گون الینگدین
۹۰. خبر بیرلار حالینگدین
۹۱. قایت یمان یولینگدین
۹۲. گوردینگ قرآن ایچنده

۹۳. امیدلی بول یوسف دیک
۹٤. صبرلی بول ایّوب دیک
۹۵. گراوغراشسانگ یعقوب دیک
۹٦. درد کنعان ایچنده

۹۷. جانیم جرعه نوش ایلا
۹۸. نفسیم اهل هوش ایلا
۹۹. کرمینگا دوش ایلا
۱۰۰. تانگله دیوان ایچنده

۱۰۱. مختوم‌قلی اوزینگا
۱۰۲. باق، یاش گتر گوزینگا
۱۰۳. عیبلاشمانگ سوزیمگا
۱۰٤. یار و یاران ایچنده

۸۹- ع۳: الکدین. ع۷: قیامت کون خالینکدین. ب‌م، ل۲-ده: یوق.
۹۰- ع۷: خبر بیر لار یولینکدین. ب‌م، ل۲-ده: یوق. ل۴: خبر صورار یولینکدین. ل۳، ت۲: خبر سورار حالینکدین.
۹۱- ع۳: قایتغیل یمان. ل۳، ت۲: قایداماین یولینکدین. ل۲-ده: یوق. ل۴: یمان ایشینکدین.
۹۲- ع۲، ل۱، ت۲: فرقان ایچنده. ع۳: کوردینک فرمان ایچنده.
۹۳- ب‌م: امیدیم بار یوسف دیک. ۹۴- ب‌م: صبر قیلغین ایوب دیک.
۹۵- ل۳، ت۲: کر اوغراسنک. ب‌م: قرق یلاب یعقوب دیک. ل۱: کر اوغراش یعقوب دیک. ل۴: کر اوغراسنک یعقوب تک.
۹۶- ب‌م: یغله کنعان ایچنده. ل۱، ل۴: درده کنعان ایچنده.
۹۷- ع۳، ع۴، ع۸، ب‌ک، ت۲: جرغه ایله. ع۷: جامی چرغه نوش ایلا. ل۴: جانیم جرعه جوشی ایله.
۹۸- ت۲: نفسیم آیدور هوش ایله. ل۳: نفسیم آیدور خوش ایلا. ل۴: نفسیم اهلی خوش ایله.
۹۹- ع۳: کرمنک. ب‌م-ده: یوق.
۱۰۰- ب‌م-ده: یوق.
۱۰۲- ب‌م: قان یاش کلور کوزینکا. ل۴: یاش کلتورکیل کوزنکله.

١٨٤

١. کونگل نه ایش بتردینگ
٢. گلدینگ جهان ایچنده
٣. قالدینـگ دنیـا غمنده
٤. یوراگینگ قان ایچنده

٥. آبادديب قول سوندینگ
٦. دویبی ویـران ایچنده
٧. تن توفراقدور اگلانمز
٨. جوهـر جـان ایچنـده

٩. رستم‌لار قومه قاریلیب
١٠. قالدی یگسان ایچنده
١١. سـن آلارنینگ یانینده
١٢. گلمر سن سان ایچنده

١- ع٣، ع٤، ب‌م، ل٤: کورکل نه ایش توتار سن.
٢- ل٣: قالدینک آرمان ایچینده.
٣- ع٢: قالدی دنیا. ب‌م، ل٤، ل٣، ت٢: غمندین.
٤- ب‌م: جان ایچینده.
٥- ع٢، ع٣: آباد دیب ال اوزتسنک. ع٤: ال اوزاتیدینک. ب‌م: سوندیغم. ل٣، ت٢: آباد دیب ال سونسانک. ل٤: آباد بلب ال اوردینک.
٦- ع١: دولی ویران.
٧- ع١، ع٢: توفرقدور انکلنمز.
٨- ع٣، ل٤: شول جوهر جان ایچنده. ع٤: شول کوهر جان ایجینده. ت٢: بول شیرین جان ایچینده. ل٣: بو شیرین جان ایچینده.
٩- ل٣، ت٢: رستم قومه.
١٠- ع٣: قالدینک.
١١- ل٤: آنلارینک.

۱۳. دنیالیک دیب یوگورور سن
۱٤. تـا ایچنگـده دم بـاردور
۱٥. دم ایچنگدیـن چیقینچه
۱٦. باشینگده منگ غم باردور

۱۷. غم آسـتینده یاتور سـن
۱۸. نـه آنـگا مرهـم بـاردور
۱۹. دویمز گوزینـگ دولماغه
۲۰. بر قوشـاویچ قوم باردور

۲۱. بـو جهانـده آدمـزاد
۲۲. سندین غافل کیم باردور
۲۳. قـورده قوشـه نظـر قیل
۲٤. کل فرمـان ایچنـده

۲٥. ای یارانـلار اول دنیـا
۲٦. بـاران بـارده گلان یـوق
۲۷. اولـی دیـری حالیندیـن
۲۸. خبـر خاطـر بیـلان یوق

۱۳- ع۲، ب‌م: دنیا لیک دیر. ع۴، ل۴: یورور سن. ت۲،ل۳: دنیا اوچون یوکور سن.
۱۴-ع۲، ع۴، ب‌م، ت۲، ل۳: ایچنکده دم بار دور.
۱٥-ل۴: چقغانچه. ۱۶-ل۳، ت۲: یوز غم.
۱۷-ل۳، ت۲: غم آستنده قالیب سن.
۱۸-ب‌م: نه مونکا مرهم. ع۴: نی مونکا. ل۴: نه مونکا ملحم باردور.
۱۹-ل۳: دولدیرغه.
۲۰-ل۴: بر قوش اودیم قوم بار دور.
۲۳-ل۴: قوشلاره چق نظر قیل.
۲٥-ل۴: دنیایه.
۲۶-ع۴: کیدان بترده. ل۴: باران باردور.
۲۷-ب‌م: دیری اولی حالیندین. ل۴: تریک اولی.
۲۸-ع۱،ع۲،ع۴: ب‌م-ده: یوق.

۲۹. چـرخ فلـک الیندیـن
۳۰. آغلان بـارده گولان یوق
۳۱. یالانچی‌نینـگ وفاسـی
۳۲. یوقدور دیسام یالان یوق

۳۳. عقـل ایدینگ قرداشـلار
۳٤. کهنه‌لاردین قـالان یوق
۳۵. دنیایـه بیـل باغلاغـان
۳٦. قالـدی زیـان ایچنـده

۳۷. یـا الهیـم سـن سـاقلا
۳۸. قراقچی‌دیـن یول لارده
۳۹. ساغده سولده چاغیرلار
٤۰. یراق چیقغـان چول‌لارده

٤۱. کونـگل دنیـا عشـقنده
٤۲. حرام سـوزلار تـل‌لارده
٤۳. من بـر عاجـز بنـده من
٤٤. کمینـه مـن قـل‌لارده

۲۹- ع۱،ع۲،ع۳،ع۴-ده: یوق. ل۴: شرخی فلک.

۳۰- ع۱،ع۲،ع۳،ع۴-ده:یوق. ل۴: آغلان بار کولان یوق.

۳۱- ع۴: وفاسین.

۳۲- ل۴: عقل بلان قرانکز.

۳۳- ت۲: یوقدور دیسه.

۳۵- ل۴: باغلایان.

۳۷- ع۴: یا الها. ع۳: ل۳: یا الهی.

۳۹- ع۴: ساغدین سولدین. ب‌م: ساغده سولده چاغرین. ل۴: چاغرور.

۴۰- ع۲،ع۳: برقماغین چوللارده. ع۴: سو آقماغان چول لارده. ب‌م: براقماغان چول لارده. ت۲: براخماعین چول لارده. ل۴: براقماغیل یوللرده.

۴۲- ع۴: حرام زادلار.

۴۴- ت۲: کمینهٔ قل لارده.

٤٥. کـوب گنـاه‌لار قازاندیـم
٤٦. آز فرصتلـی یـل‌لارده
٤٧. خجالتـه قویماغیـن
٤٨. یخشـی یمـان ایچنـده

٤٩. مختوم‌قلـی آلدایـور
٥٠. قحبـه فلـک بزانیـب
٥١. کونگلینگنـی مایـل قیلمه
٥٢. آنـگا قرشـی دوزانیـب

٥٣. نـه فراغـت یاتـور سـن
٥٤. ال آیاغینـگ اوزانیـب
٥٥. اجـل یاتـور کمینینگـده
٥٦. اوقیـن یاییـن گزانیـب

٥٧. محشـر گونـی باره‌گـور
٥٨. ایمانینگنـی قازانیـب
٥٩. قوری گلدینگ بوش گیتمه
٦٠. آخـر زمـان ایچنـده

۴۶- ع۴، ل۴: یول لارده.
۴۷- ل۴: خجالتده.
۴۹- ع۲، ل۴: آلدا دور. ع۳،ب‌م: آلده دور. ع۴: آیدیار.
۵۰- ع۲: قهبه دنیا. ل۴: قحبه دنیا بزانوب. ع۴: قهبه دنیا بزانوب.
۵۱- ع۴: مایل توتمه. ت۲: کونکلینکا. ل۳: مایل ایتمه.
۵۲- ع۲: آنکا قرشو یوزانوب. ع۳: قارشی بزانوب.
۵۵- ع۲، ع۴، ب‌م، ت۲، ل۳: یاتور کیننکده. ع۳: اجل یاتیر کینک یرده. ل۴: اجل یاتور یانکده.
۵۶- ل۳: اوق یاینی.
۵۹- ل۳، ل۴: کلیب.

١٨٥

١. عاشق لار حق عشقینده
٢. حیرانـده‌دور حیرانـده
٣. گوزلار وصفینگ ایزینده
٤. سـیرانده‌دور سـیرانده

٥. قیلدی آنـگا حق رحمت
٦. نـور تجلّـی قـدرت
٧. خرقه گیان خواجه احمد
٨. سـیرامده‌دور سـیرامده

٩. یردین چیقـان آغاچلار
١٠. تلـی ثنالـی قوشـلار
١١. سُبحان سوان درویشلار
١٢. دورانـده‌دور دورانـده

١٣. آیـل عاشـقیم آیـل
١٤. مجنون بـول، خلقه یایل
١٥. خلیـل اوغلی اسـماعیل
١٦. قُربانـده‌دور قربانـده

١- ب‌م: عشق لار.
٣- ع٨: کورلار صفت ایزنده. ع٦، ب‌م: کوزلار صفت ایزینده. ل۴: کوزلار صنعت ایزنده.
۴- ع٧: کیرانده دور کیرانده.
۶- ل۴: یوز تجلّی قدرت.
٨- ع۴، ع۶، ب‌م، ع٨، ل۴: سیرانده دور سیرانده.
١٠- ل۴: تللر ثنالی.
١١- ع٣: سبحان کویان درویش لار. ع۴: سبحانی سوان.
١٢- ع٣-ده: یوق. ١٣- ع٣-ده: یوق. ب‌ک: آیل عاشقمه آیل. ل۴: عائل عاشقم عائل.
١۴- ع٣-ده: یوق. ع٨: خلقه مایل.
١٥- ع٣-ده: یوق. ١۶- ع٢: مجنون حلقه یایل.

۱۷. طور داغینـده دورانلار
۱۸. نچـه غایـب ارانـلار
۱۹. جمالینگـی گورانـلار
۲۰. فرمانـده‌دور فرمانـده

۲۱. دولـدوران بـو دنیانی
۲۲. سـوزلان ایکی جهانی
۲۳. کلّـی ایشـینگ بیانـی
۲٤. قرآنـده‌دور قرآنـده

۲۵. مختوم‌قلـی آچ تـل‌لار
۲٦. قوللیق ایت‌آی‌لار یل‌لار
۲۷. قوللیق‌نی‌قویان‌قول‌لار
۲۸. آرمانـده‌دور آرمانـده

۱۷- ب‌م: طور داغنده کزانلار. ع۸: طور داغنده یرانلار.

۱۹- ع۴: یار جمالی نی کورانلار.

۲۰-ع۱، ع۳، ع۶: سیرامده دور سیرامده. ل۴: سیرانده دور سیرانده.

۲۱- ع۸: دولت بران دنیانی. ل۴: بو جهانی.

۲۲- ع۲: سوزلان هرده جهانی. ع۳: هر دو جهانی. ع۴، ع۶، ب‌م، ع۸، ب‌ک: سوزلان هر دو جهانی. ل۴: سویلر دم هر دو جهانی.

۲۳- ب‌ک: کل ایشینک بیانی.

۲۵- ع۶: مخدومقلی کولان لار.

۲۶- ع۱: قولوق ایت ایل لار. ع۳: قوللوق ایت ایلاّر. ع۴: ایل لار. ب‌م: قوللیق قیل. ع۷: ارته قوللیق سیز. ع۸: قوللیق آرتدرور ایل لار.

۲۷- ع۱، ل۴: امرینه قلّوق سز قل لار. ع۲، ع۳، ع۶، ب‌م، ب‌ک: ارته قوللوقسز قل لار.

۱۸۶

۱. ای یارانـلار آدمـزاد
۲. معنـی بیلمـز یاشـینده
۳. بی‌غـم بولـور دنیـاده
٤. توردینـده یـا باشـینده

۵. باشـینده بـگ دور بیلمز
٦. دنیانـی گـوزه آلمـز
۷. ذرّه قیغی‌سـی بولمـز
۸. گـزار اوینـگ داشـینده

۹. اگـر اون یاشـه گلـور
۱۰. اوغلان‌لیق‌دین هوش گلور
۱۱. ایماک ایچماک خوش گلور
۱۲. کوب کوی بولور باشـینده

۱۳. اون یاشـه یتسـه سـالی
۱٤. قالقـار کونـگل خیالـی
۱۵. چالـور جاهل‌لیـق یلـی
۱٦. جـوان گورنور دویشـنده

۱- ع۴: آدم اوغلی. ۳- ع۳، ب‌م، ل۴: دنیاده. ۴- ب‌م- ده: «یا» سوزی یوق.
۵- ع۷، ل۴: بیشکده توره بیلمز. ۶- ع۷، ت۲: کوزه ایلمز.
۷- ل۴: بر ذره قایغی بولمز.
۸- ع۳، ع۴: ایوان داشنده. ع۷، ب‌م: اویون داشندین. ع۹: کزار اویونک ایچنده. ل۴: کزار اوینک ایشنده.
۱۰- ع۷: خوش کلور. ل۳، ت۲: اوغلانلق هوشه کلور. ل۴: اوغلانلق هوس بولور.
۱۱- ل۴: یمک ایمک خوش بولور.
۱۲- ع۲، ع۳، ع۴، ع۹، ب‌خ، ت۲، ل۴: کوی کوب بولور باشنده. ل۳: کوی کورینور باشنده.
۱۳- ع۷، ب‌م، ت۲: اون یاشه. ب‌خ: اون باشه یتوشسه سال لی.
۱۴- ع۳: قلقنور کونکل خیالی. ع۷: قلقر کونکل نینک خیالی. ب‌خ: کونکلی. ل۳، ت۲: آرتار کونکل خیالی. ل۴: باشقه بولور خیالی. ۱۶- ت۲، ل۳: قیز کورینور.

۱۷. جوان‌لیق اودی یانار
۱۸. اوغلان‌لیق نرخی دونر
۱۹. هر گون بر عشقه منر
۲۰. اول یگریمی یاشینده

۲۱. گوزینگ آلدیرسِن ماله
۲۲. اوغرار سِن هر خیاله
۲۳. گوجینگ گلور کماله
۲٤. اوتوزه اولاشنده

۲۵. جاهل بولان کِم بولور
۲٦. نه مونگا مرهم بولور
۲۷. قرقده عقل جم بولور
۲۸. آدمزادینگ باشینده

۲۹. یاش اللیه گیدانده
۳۰. بولور قری آدینده
۳۱. اولوم بولور یادینده
۳۲. سانغی ایدار ایشینده

۱۸- ع۷، ع۹: اوغلانلیق دین نرخ دونر. ل۳، ت۲: اوغلانلیق وقتی کچار.
۲۰- ل۳، ت۲، ل۴: یکرمه.
۲۱- بخ: کوزینک قالدیرسن ماله. ل۴: آلدیررسن.
۲۲- ع۲، ع۳، ع۷، بم، ع۹، بخ، ل۴: اوغراشور سن هر حاله. ل۳، ت۲: خام خیاله.
۲۴- ع۲: کلدی کماله. بم: اوتوزه اوغراشنده. ل۳، ت۲: اوتوزه یتوشانده.
۲۵- ع۳: کیم بولور. ت۲: جهال بولان کیم بولور. ل۴: جاهل اولان.
۲۶- ل۳: نه آنکا مرهم.
۲۷- ل۴: قرقده عاقل جم بولور.
۲۹- بم: یاش الی کدانده. ع۹: یاش بارانده. ت۲: یاش الیّکا کیلکانده. ل۳: یاش اللیکه یتانده.
۳۰- ع۳: بوکولار قدی آدنده. بخ: بولور قری اویونده.
۳۱- ع۹: اولوم بولوب یادینده. ت۲: اولوم دوشار یادینده. ت۲: اولوم دوشار یادینده. ل۳: اولوم دوشب یادینده.
۳۲- ل۴: صایار قیلمیش ایشینده.

٣٣. دوشمیشام سودایه دیب
٣٤. سودالی غوغایه دیب
٣٥. گچدی عمریم ضایع دیب
٣٦. آه اورار آلتمیشینده

٣٧. یتمیش‌ده لاش قاقلانر
٣٨. جان جسدده ساقلانر
٣٩. قیغی حسرت چوخلانر
٤٠. کاستی بولور هوشینده

٤١. قوّتی یوق توتانده
٤٢. اینجالمایین یاتانده
٤٣. یاش سگسانه یتنده
٤٤. تانیمز اوغراشنده

٤٥. چیقمز ایچردین داشه
٤٦. باقمز قوم قرداشه
٤٧. اولی دیورلار اول کشه
٤٨. یاش توقساندین آشانده

٤٩. مختوم‌قلی همّتی
٥٠. قالمز قدر قیمتی
٥١. پیغمبرینگ امّتی
٥٢. هیچ بولور یوز یاشینده

٣٣- ع۴: دوشمشام سودا یتب. ٣۴- ع۴: سودالی غوغا یتب. ت۲: قالدی باشیم غوغایه دیب.
٣٧- ع۳-ده: یوق. ٣٨- ع۳-ده: یوق. ٣٩- ع۳-ده: یوق.
۴٠- ع۲: کستی بولور هوشنده. ع۳-ده: یوق. ب‌خ: شکستی بولار هوشنده. ل۴: کشتی بولور. ل۳: کسدی دکار ایشنده.
۴۲- اینجالماز یتانده. ع۷: اینجلمیدین یتانده. ب‌م-ده: «یاتان» سوزی نینک سونگیندداقی «ده» قوشولماسی یوق. ل۴: انجماین یاتانده.
۴۳- ب‌م: یاش سکساندین اوتانده. ۴۶- ل۴: قویم قرداشه. ۴۷- ل۴: کشیه. ۴۸- ل۴: توقسانه آشانده.
۴۹- ب‌خ: همتمز.
۵٠- ع۳، ل۴: قالمز قری قمتی. ع۴: قالمز قزلی قیمتی. ع۷: قالمز قریب قیمتی. ب‌م: قالمز غریب قیمتی. ب‌خ: قمت مز. ت۲: قدر و قیمتی. ۵۱- ب‌م: محمدینک امتی. ب‌خ: امتی مز.

۱۸۷

۱. اولالانـده ایش خـوش گلمز
۲. یاشـلیقده کویمـان یگیـده
۳. دولـت گلسـه اوزیـن بیلمـز
٤. دوغالـی دویمـان یگیـده

۵. یمانـه اوگـوت عبـث دور
٦. یخشـی اره بر سـوز بسدور
۷. یوروشینی یالنگیش باسدیر
۸. یانگـی طـون گیمـان یگیده

۹. جُبّـه جوشـن زره سـاوت
۱۰. کسـرلی قلـج عـرب آط
۱۱. سـوش گونـی گیـدار اویات
۱۲. غیرتـی بولمـان یگیـده

۱- ع۱، بم، ل۴: خوش یوقمز. ع۸: خوش یقاماز.
۳- ع۱، ل۱، بک، ل۲: دولت کلسه سوزین بیلمز.
۶- ع۱، بم، بخ: یخشی کسیکه بر سوز بسدور. ت۲، ل۳: یخشی کیشه. ل۴: یخشی آدمه.
۷- ع۹، ل۴: یوریشین یانکلیش باسدرور. بک، ل۲: یوریشنی یانکلش باسدیر.
۸- ل۳: تازه تون.
۹- بم: زری سویت. ع۹: زیره سویت. ل۲، ل۳: ذّره. ل۴: حق دیب جوشان آدم زاد.
۱۰- بم: کسر قیلچ. ل۱: کسکر قیلج. ل۴: کسکر قلج باغلاب‌منسه عرب آط.
۱۱- ع۴: کون. ل۴: سواش کورسه توزمز نامرد. ع۹: سواش کونی کیدر غیرت. بک: سواش کبی کیتر اویات.
۱۲- ع۳: غیرتی بولان یکده. بم: غیرات بولمان یکیده. ل۴: ناموسی هاری اویالمیان یکیده.

۱۳. چوپـان آدم چوقـه بولمـز
۱٤. آلا قرغـه اوقـه گلمـز
۱۵. کوب یغلسـه درخواست آلمز
۱٦. آنگرسـی بولمـان یگیـده

۱۷. قوللیـق یترگیـن جانینگدین
۱۸. آیانمـه پارچـه نانینگدیـن
۱۹. قانلی بولسـه گچ قانینگدین
۲۰. بـر غریـب مهمـان یگیـده

۲۱. دنیـاده هیـچ کیـم قالماندور
۲۲. مال جانه یولـداش بولماندور
۲۳. گویـا بـو دنیـا گلمانـدور
۲٤. بـر ذُریـات قویمـان یگیـده

۲۵. آلمـازه کُموش میس گورونور
۲٦. دوله قرنـق تویـس گورونور
۲۷. پریـزاد خاتون پیس گورونور
۲۸. بـر خلقـی سـویمان یگیـده

۱۳- ع۳، ل۱، ب‌ک: چوفان کشی. ع۸، ل۴: چوقه کلماز.

۱۴- ع۳، ع۸، ب‌ک، ت۲، ل۲، ل۳: اوقه بولمز.

۱۶- ب‌م: بولمیان. ل۴: آریسی بولمان یکیده.

۱۷- ل۴: قللق بترکیل.

۱۹- ل۲: قانلی بولسنک.

۲۰- ع۱: بر فقیر مهمان یکده.

۲۱- ل۴: قالمامش. ۲۲- ل۴: بولمامش ۲۳- ل۴: دنیاغه کویا کلمامش.

۲۴- ع۲، ع۳، ع۴، ب‌م، ع۸، ع۹، ل۲، ل۳: بر اولاد. ب‌خ: ذریات قویمان. ت۲: بر اولاد قویمان یکیده. ل۴: ذریات بولمان.

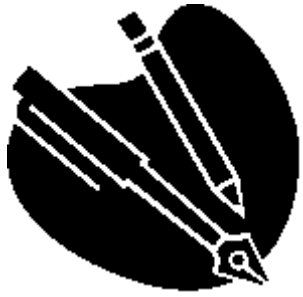
۲۵- ع۱، ع۲، ع۴، ل۱، ع۸، ب‌خ، ل۲: آلمز کمیش میس کورینور. ل۳، ت۲: آلتون کموش میس کورونور.

۲۶- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ع۸، ع۹، ب‌ک، ل۲، ل۴: یاتلانه قرنق تویس کورنور. ع۳: سرند ایت خاتون فیس کورنور. ب‌م: حویلانه قرناق. ب‌خ: ستلان قیرناق تویس کورنور.

۲۸- ل۴: بر خلق نیک.

۲۹. مـال دونـار چیـان چرمگـه
۳۰. دورار ات قانینـگ سـورماغه
۳۱. مالیندیـن زکـوه برماگـه
۳۲. گـوزلاری قیمـان یگیـده

۳۳. مختوم‌قلـی یولدیـن چیقمز
۳٤. یمانـه یخشـی سـوز یاقمـز
۳۵. منگ سوز آیتسنگ بری یوقمز
۳٦. تانگری‌سـی قویمـان یگیده

۳۰- ع۲: قانین سوررمکا. ع۹: دورار آق قانین سورمکاه. ل۴: ایت کلور قانین صورماغه.
۳۱- ع۴: مالین زکات برمکه.
۳۲- ع۴: کوزلار قیمان.
۳۴- ع۳: یخشی کب یوقمز. ل۱، ع۹، ب‌خ، ل۴: یمانه یخشی سوز یوقمز. ل۲، ب‌ک: یمانه یخشی کب یاقمز.
۳۵- ع۳: بیری یاقمز. ب‌خ: منک سوز ایتسنک باری باقمز. ت۲: منک سوز آیت بر سانک یوقماز. ل۲: منک سوز آیت بری یوقمز. ل۴: منک آیتسنک برین توتماز.

١٨٨

١. ای یارانـلار بیلمـاک بولمـز
٢. نـه ایـش گلـور باشـیمیزه
٣. گورینـگ بـو قحبـه فلکـی
٤. هنـگام قـورار داشـیمیزه

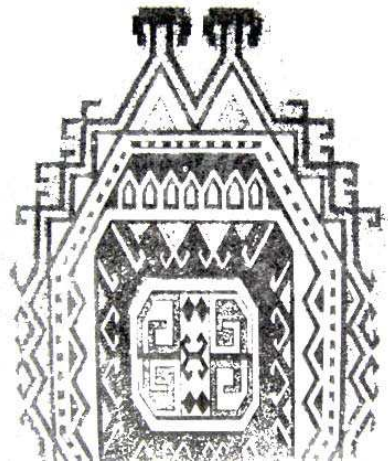
٥. اجـل گلـور آغزیـن آچـر
٦. اینچـه بیلـی زمیـن قوچـر
٧. گولـوب گلان آغـلاب گچـر
٨. رحـم ایلامز گـوز یاشـیمیزه

٩. اینانمانـگ بخـت و اقبالـه
١٠. دونار سـن یـوز منـگ خیاله
١١. اعتبـار یـوق گنـج و مالـه
١٢. دنیـا منگـزار دویشـیمیزه

١- ب‌م، ع٨: ای یرانلار مسلمان لار.
٢- ت١: نه کیلورین باشیمزه.
٣- ل۴: فلکنی.
۴- ل۴: هنکامه قورار باشیمزه.
۵- ع٢، ب‌م، ع٨: آغزین آجوب.
۶- ع٢: زمین قوچوب. ب‌م، ع٨: اینچه بیل لار زمین قوچوب. ت١: ینجکه بیلدین زمین قوچار. ب‌خ: اینجه بیلینک. ع٩: اینچه بیل لار زمین قوچار. ل۴: آنچه بلنک زمین قوشار.
٧- ع٨، ب‌م: کچیب. ع٩: دنیا کلان آغاب‌کچار. ل۴: کلان کلیب آغلاب‌کچر.
٨- ع٢، ل۴: رحم ایتمز. ت١: رحمی کیلمز یاشیمزه. ع٨: رحم ایتماز یاشیمزه. ع٩: رحم ایتمازلار یاشیمزه.
٩- ع٣، ع۴، ب‌م، ب‌خ: دایانمانک بخته اقباله. ع٨: دینمانک بخت اقباله. ع٩: دنیانینک بختی اقباله. ل۴: دایمانک بخت طالعه.
١٠- ع٢، ع٣، ت١، ع٩، ل۴: دولانور یوز منک خیاله. ب‌م: دولانور سن یوز منک خیاله.
١١- ب‌م، ع٨: کنجی ماله. ت١: ملکه ماله. ع٩، ب‌خ: اعتبار یوق کنجه ماله. ل۴: اعتبار یوق دنیا ماله.
١٢- ع٨: دنیا منکزار داشیمزه.

۱۳. فلـک بیـزه اگـری باقیـب
۱٤. ال اوزادیـب افسـون اوقوب
۱٥. اورتـه یـرده دانـه دوکـوب
۱٦. تـور قوروبـدور داشـیمیزه

۱۷. مختوم‌قلی گیتسنگ موندین
۱۸. خیر شـر سـورالور سـندین
۱۹. شیرین جان آیریلسه تندین
۲۰. قـوم قوانـر لاشـیمیزه

۱۳- ع۸: فلک بزی اکری باقیب. ل۴: فلک بزه دوغری باقسه.
۱۴- ع۹: اوفسون. ل۴: افسون اتسه.
۱۵- ل۴: دانه توکسه.
۱۶- ع۲، ع۴، ب‌م، ت۱، ع۸، ع۹، ب‌خ: طور چکوبدور. ل۴: تور چکیبدور باشیمزه.
۱۷- ع۲، ع۳، ع۴، ت۱، ع۹: مخدومقلی بارسنک.
۱۹- ع۲، ت۱، ع۸: آیریلسه شیرین جان تندین.
۲۰- ع۲: قوم قاریلور لاشمزه.

١٨٩

١. كشـی سـانغينی كـم ايـلار
٢. توتـان ايشـين روان گورسـه
٣. سونگين گوزلارساغنيب‌سوزلار
٤. هـر ايشـينده زيـان گورسـه

٥. خيالينديـن چيقرمايـن
٦. بدنينـه بيـر يگيـت تيمـار
٧. عليحـده فنـا يولـده
٨. كونـگل ديـان جـوان گورسـه

٩. هـر نـه قـدر بولسـه آچ زار
١٠. فراغـت دورار بی‌گمـان
١١. قرارسـز دلمريـب اورونـر
١٢. قريچغـای دولده قان گورسـه

١- ل۴: كشی سايغاننی كم ايلار.

٢- ل۴: توتان ايشينک روان كورسه.

٣- ل۱، ع۹، ل۲: سانب سوزلار. ل۴: صونكين كوزلار قاراب سوزلار.

۴- ل۴: هر ايشينكده زيان.

۵- ل۴: خيالندين چقار حالده.

۶- ع۱: بير يكت يتمز. ل۴: بر يكت دوزانسه مالده.

٧- ل۱: علاهيده فها يولده. ع۹: علاهده پنهان بو يولده. ل۴: شهرده يا كه شولده.

٩- ع۱، ل۱، ل۲: نه قرته بولسه. ع۳: هر نه قرته. ع۹: نه قرنی بولسه آچو زار. ل۴: نه قدر آش زار.

١٠- ع۱، ل۱، ل۲، ع۹: فراغتدورور بيكار. ل۴: فراغت دور تورار بيكار.

١١- ع۱، ع۳، ل۲: قرينچغه. ع۹: قرينجه. ل۴: قرنجه قولده قان كورسه.

۱۳. طلب‌کارلیکده مال تابغان
۱٤. یگیت‌لار آط قولاغیندین
۱٥. قوانجی گوچلی‌راک ایتگان
۱٦. بو سوده کاروان گورسه

۱۷. بلنددین باقیب اوتورغان
۱۸. شول آوچی‌لار قرار ایرکان
۱۹. دیلار یر آستیندین یورماک
۲۰. یاقین یردین جران گورسه

۲۱. سوش جاینده کم جرأت
۲۲. یوراک‌سز بی‌هنر نامرد
۲۳. ستم‌نی جبری کان ایلار
۲٤. غنیمین ناتوان گورسه

۲٥. مختوم‌قلی معشوقیم
۲٦. اوغراشسه کونگل نیلار
۲۷. یوراگی یاریلاره گلگای
۲۸. گوزسز کورلار جهان گورسه

۱۴- ل۴: یکت لار آط قوللانغان. ۱۵- ل۴: قوانجی کوشلیراک بولور.
۱۶- ل۴: ساددہ کاروان کورسه. ۱۷- ع۹: بلندلاره یاقیب اورغان.
۱۸- ع۱: شو ایشلا یقرار ارکان. ع۹: شو آوچی لار. ل۲: شوی آوچی لر. ل۴: شول آوشیلار قرا کوران.
۱۹- ل۲: یر آستیدین یورماک.
۲۰- ل۴: یاقین یرده.
۲۱- ل۱: شول سواش جاینده کم حیرات. ل۴: سواش یانیده کم.
۲۲- ل۱: یورکسز بی هناره.
۲۳- ع۱: کان ایدار. ع۹: جبر کان ایلار. ل۴: جبرنی.
۲۵- ع۹، ل۱، ل۲: منم مخدومقلی معشوقیم.
۲۶- ل۴: کونکل یغلار.
۲۷- ل۱: یوراک یاریلورغه کلکای. ل۴: یوراکی یاریلورغه کلکای.
۲۸- ل۴: کوزی کورلر.

۱۹۰

۱. ایه‌سینه اخلاص ایدان چین مردان
۲. ابریشم هوسین ایتمز شال تاپسه
۳. دنیا مالی اوچون ایشی سرگردان
٤. کونگل دویمز اسلار آرتیق مال تاپسه

۵. یان یولداشلی یولداشینه سویانر
٦. خوفلی یرده یاتان، تیز تیز اویانر
۷. قراقچی‌لار کاروان گورسه قوانر
۸. گچیت تاپمیان‌لار سوده سال تاپسه

۹. گچیرلار هر یرده سوزیم تحقیقه
۱۰. قری آرمان چکار یگیت چاقیغه
۱۱. اشک مونجیغینه برار یاده عقیقه
۱۲. بیچاره چوپانلار یاقوت لعل تاپسه

۱- ل۴: یرادانه اخلاص.

۲- ل۴: ابروشم جواسین اتماز.

۳- ع۱، ع۲: دنیا مالی سرکردان. ت۱، ع۹، ب‌خ: دنیا مایل ایشی چتن سرکردان. ت۲: دنیا مالی ایشی اویون سرکردان. ل۴: ایشی جنون سرکردان.

۴- ع۱، ب‌خ: کونکل کویمنج ایدار آیاق فال تابسه. ع۲: کونکل کویمنج ایدار اریق مال تاپسه. ت۱: کونکلی کویماج ایدار ارقی فال تافسه. ع۹: کونکل کویمنج ایدار آریق پال تاپسه. ت۲: کونکلی کویمنچ ایریغ تابسه. ل۴: کونکل کویماج ایدار آریق مال تابسه.

۵- ع۲، ع۹، ب‌خ: یول یولداشی. ت۱: یول یولداشی بربرینه دایانور. ل۴: یول یولداشی یولداشینه دیانور.

۶- ع۱: یاتان تیز اویانور. ت۲: تیزدین.

۸- ت۲: کچیده تاپمایانلار سوده سال تاپچسه. ل۴: کیشو تابمیان لار سوده صال تابسه.

۹- ت۲: اوتیر لار هر یرده. ل۴: هر یرده کچیلور سوزیم تحقیقه.

۱۱- ت۱: اشک مونجغنه بریر حقیقه. ع۹: اشک مونجغنه بیر یا حقیقه. ت۲: ایشاک مونجغنی برماز عقیقه. ل۴: اشک مونیجاقه بر یاده حقیقه.

۱۲- ت۱: بی خبر چوفانلار یاقوت لار تاپسه. ت۲: بی خبر چویانلار یاقوت لغل تابسا. ل۴: بی چوفانلار یاقوت لال تابسه.

۱۳. جـان خوفیندیـن بولـور عقلـی حیران
۱٤. یلان کشـمیر گورسـه اوتالگـی طیران
۱۵. شیر سیاگوش گورسه‌فیل‌هم کرک‌گردان
۱٦. آغاجه قورت دوشسه قاوین خال تاپسه

۱۷. مرددیـن دیلاگ ایـدان نومیـد اوریلمز
۱۸. نامرده دوشـان ایـش معلـوم قایریلمز
۱۹. پروانـه اوت گورسـه جان بیـر آیریلمز
۲۰. سیماب قزیل تاپسـه مگس بال تاپسه

۲۱. ای تربیـت اسـلان کشـی تـن اوچون
۲۲. عشـرت دیـلان اوغل قیـز و زن اوچون
۲۳. آق پولـی سـاقلارلار قـره گـون اوچون
۲٤. خوش گزارلار قزیل یاشـیل آل تاپسـه

۲۵. مختوم‌قلـی یوز منـگ کویـلار کوچه‌لر
۲٦. اویناشـرلار بزدیـن دوران بچه‌لـر
۲۷. حقدین ناحقدیـن مال قازانیب نچه‌لار
۲۸. صرف ایدارگه جایین تاپمز مال تاپسـه

۱۴- ت۱، ل۴: ایتالکی طیران. ع۹: یلان کشمر کورسه. ت۲: یلان کشمیر کورسه اولور بیکمان.
۱۵- ع۹: شیر سیاه کوش کورسه اوتالکی طیران. ت۲، ل۴: هم کرکردان.
۱۶- ب‌خ: آغاجه قورت توشار قاوین حال تابسه.
۱۷- ت۲: نومید آیریلمز. ۱۸- ت۲: معلوم بریلمز. ۱۹- ت۲: جان سیر آیریلمز.
۲۰- ت۱، ت۲، ل۴: قزل کورسه. ۲۱- ل۴: استایان کشی.
۲۲- ت۲: عشرت تیله. ل۴: عشرت استار اوغل قز هم زن اوچون.
۲۳- ل۴: آق بوری صاقلارلار قاره کون اوچون.
۲۴- ع۹: خوش کراکدور. ت۲: خبش کراک قزل. ل۴: خوش کون کراک یاشل قزل آل تابسه.
۲۵- ت۲: محتم قلی یورمانک کویلار کوچه لار.
۲۶- ب‌م، ع۸: آیده دور بزدین. ت۲: سوزلاشورلار بزدین. ل۴: ایتادورلار بزدین توغان بچه لار.
۲۷- ع۹: حق ناحقدین. ت۲، ل۴: حلال حرام مال قزانور.
۲۸- ت۱: جاین بیلمز.

١٩١

١. بدو اولسه میدان قالور آرمانلی
٢. حق عشقینه آط سال، میدان یولوقسه
٣. ار اولاجک هنگام قالور دورانلی
٤. وقتنگی خوش گچیر دوران یولوقسه

٥. یگیت باردور سوزین تاپمز سورّیدار
٦. یگیت باردور دمی داشلار اریدار
٧. جای یرینده قایره قالسه قریدار
٨. قوچ یگیدینگ آطی چمان یولوقسه

٩. ایشی درست گلمز کونگل چنینه
١٠. دوداغینی دیشلاب آخ چکر زنینه
١١. یلان زهری بولوب یایلور تنینه
١٢. یگیت قرّیر عیال یمان یولوقسه

١- ل٤: بر آد اولسه.

٣- ع٤: اولکا چن. ت١: ایر اولکانده هنکام. ل٣، ت٢: یکت اولسه هنکام. ل٤: ایر یکیت اولسه میدان قالور.

٤- ع٢: وقتنک خوش.

٥- ع٣: دلی داشلار اریدور. ل٤: یکت باردور سوزنه یتماز سوز آیتور.

٦- ت١: یکت باردور داغ داشنی اریدور. ف: یکت بار دور داشنه اهرایدور. ل٤: دورداغی داشی ایریدور.

٧- ع٣: قایره قوپسه قریّدور. ع٤، ت١: چای یرینده غریب بولسه قریدور. ل٢: غیری قویسه قریدور. ل٤: جایلی یرده کرو قالسه.

٨- ل٤: خوش یکتنک آطی چغان.

٩- ع٢: کونکلنک چنینه. ف: کونکلنک چن نه. ع٨: اون ایشی کلماز کونکل چه نینه. ل٤: کونکلی چاننه.

١٠- ت١: آه چکر دوداغین دیشلار زنینه. ف: زن نه. ع٨: دوداق تیشلاب آچ چکیار زنینه. ب‌خ: دوداق تیشلاب آخ چکار زنینه. ت٢: دوداغینی دیشلار آخ چکار زنینه. ل٣: دیشلار قرار زنینه. ل٤: دوداق تشلاب آخ شکار زنینه.

١١- ع٢: ییلانی زهر. ت١: یلان زهر بولور یایلور تنینه. ف: تن نه. ل٤: یلان زهر.

١٢- ع٢: یکیت یمان قریر.

۱۳. یوز نامرد یرینی توتمز بر مردینگ
۱٤. مرد چکار تعصبین ایلینگ یوردینگ
۱۵. بتران ایشـینی گورینگ نامردینگ
۱٦. چانگدور دیب قاچر دومان یولوقسه

۱۷. مختوم‌قلی اوگوت برگین سوز بیله
۱۸. اشیتماک دنگ بولمز گوران گوز بیله
۱۹. مرد چیقـر مهمانه گـولار یوز بیله
۲۰. نامرد اوزین گیزلار مهمان یولوقسه

۱۳- ع۸: یوز بتورمز ایشین بر مردینک. ل۴: یوز نامرد توتمز یرین مردینک.

۱۴- ت۲: تعصیفین. ل۴: مردشیکار ایلنک ده کونیک.

۱۵- ع۴: کورینک کید نامردنک. ع۸: بتوران ایشین کورینک ایمدی نامردینک. ل۳، ت۲: سوران ایشین کورینک کدی نامردینک.

۱۶- ع۱: دیبان. ع۴: دیوبان. ب‌خ: جنکدور دیب قچار دمان یولوقسه. ت۲: چاینک دیر قچار دوزده دومان یولوقسه. ل۴: جنک دیب قاچار هوا دومان. ف: چاینک دیوباً قچر دمان یولوقسه. ع۸: چاینک تیبان قاچار. ب‌ک، ع۹: جنک دور. ل۲: چانک دیوبا. ل۳: چانک دیر قاچار چولده دومان یولوقسه.

۱۷- ل۳، ع۴، ع۸، ف: بیلان.

۱۸- ع۴، ب‌م، ت۱، ع۸، ت۲، ل۳: اشدان دنک بولمز.

۱۹- ع۴: بیلان. ت۱: کوله یوز بیله. ل۴: مرد شقار.

۱۹۲

۱. دنیاده نچه ایش باردور یماندور
۲. بری اول کیم یرسیز قهری جوش گلسه
۳. عاشقه هر گونده آخرزماندور
٤. یاردین ایراق دوشیب آرا داش گلسه

٥. دوستنگی اگلامه نفع‌دین قالماسون
٦. دوشمانینگ ساقلامه سرینگ بیلماسون
۷. بگه برگینگ، آچده آلغینگ بولماسون
۸. ایش مشکل دور، آنگلامزه دوش گلسه

۹. زمین سنی خالی خالی یودار می
۱۰. عاقل آدم مونده بی‌غم یاتر می
۱۱. هیچ بر مسخره‌لیق موندین اوتر می
۱۲. گیدان قوری گیتسه گلان بوش گلسه

۱- ل۴: دنیا ده بر نچه ایش بار یماندور.

۲- ع۲، ع۴، ع۷، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۳: قهره دوش کلسه. ع۳: قهر جوش. ل۴: یر سز قهر توش کلسه.

۳- ع۲، ع۷: عاشقلاره بر کون آخر زماندور. ع۴، ع۶، ع۸، ت۲، ل۳، ل۴: عاشقه هر بر کون. ب‌خ: عاشقه هر کونی بر آخر زماندور.

۴- ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ت۲، ل۳: ایراق قالسه. ب‌ک: یار ایراق قالسه آرا داش کلسه. ل۴: یاردین یراق آراه تیش کلسه.

۵- ل۴: دوستنکنی انجتمه خاطر قالماسون.

۶- ع۱، ع۴: سقلامه سرینک آلماسون. ع۲، ت۲، ل۳: دوشمانینک اکلامه. ت۲: سرینکی. ل۴: دوشمانی خوش کورمه سرینک آلماسون.

۷- ع۲، ع۶، ع۷، ع۹، ب‌ک، ل۴: آچه الغنک بیکا برکنک بولمسون. ع۳، ع۴، ب‌م، ع۸، ب‌خ، ت۲، ل۳: آچده آلغینک بکه برکنک بولماسون.

۹- ت۲، ل۳: زمین سنی حالا شوندای یوتارمو.

۱۰- ع۳، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳: عاقل بویله یرده بیغم یاتارمو. ع۷: عقل بویلا یرده. ب‌م: عاقل آدم بویله بی غم. ع۹: عاقل یرده بی غم بویله یاترمو. ل۴: عاقل بویله بی غم یرده یاتارمی.

۱۱- ع۹: اوندین اوتورمو. ت۲-ده: «بر» سوزی یوق. ل۴: هیچ بر مسلمانلیق موندین اوتارمی.

۱۲- ب‌خ، ل۴: قوری کیدیب.

۱۳. اون قت اوییِنگ بولسه دمیر قلعه‌دین
۱٤. اجل تاپر امر یتسه الله‌دین
۱۵. حقیقت أر یوز دوندارمز بلادین
۱٦. حق رضاسی بیلان باشه داش گلسه

۱۷. عاشق من دیب لاف اورارلار یالاندین
۱۸. بللی سینی آیدار سورسنگ بیلاندین
۱۹. خلق گوزینجه یوز یل طاعت قیلاندین
۲۰. یخشی‌دور برسحر گوزدین یاش گلسه

۲۱. بای‌لار باغلاب سخاوتینگ قاپی‌سین
۲۲. کوپلدار تموغینگ مویین افعی‌سین
۲۳. گورینگ‌بوایّامینگ‌وقتینگ‌صوفی‌سین
۲٤. دالنامزده دیقر اوتیر آش بولسه

۲۵. مختوم‌قلی سویله عقلینگ یتینچه
۲٦. تدارکینگ قازان بیکار یاتینچه
۲۷. تموغده دور تا دنیادین اوتینچه
۲۸. یمان خاتون یخشی أره دوش گلسه

۱۴- ع۷، ع۸، ب‌خ، ل۳: امر بولسه. ۱۵- ع۶: حقیقت مرد یوز. ب‌ک: حقیقت آر دوندامر بلادن.
۱۶- ب‌م: بیلا باشه. ت۲، ل۳، ل۴: برله. ۱۷- ع۲، ع۴، ع۷، ع۸، ب‌خ، ل۴: عاشقم دیب. ع۳: عاشقم دیب سوز اورارلار یلاندین. ع۶: درویش من دیب. ۱۸- ب‌خ: بلّسنی سورسنک.
۱۹- ع۳: حق کوزی اوچون یوز. ب‌م: خلق کورلیکنجه. ب‌خ: ایل کوزونچه. ت۲، ل۴: ایل کوزلیکنچه یوز طاعت قیلاندین. ل۳: ایل کوزلیکین یوز منک طاعت قیلاندین. ۲۰- ع۸: هر سحر. ل۳، ت۲: کوزه یاش.
۲۱- ع۱، ع۴ ،ب‌خ-ده: یوق. ب‌م: باغلار.
۲۲- ع۱، ع۴، ب‌خ-ده:یوق. ع۳، ب‌م: موین آفوسین. ت۲، ل۳: موین آغوسین. ل۴: چوخ ایلار طموغنک کرزی آهسین
۲۳- ع۱، ب‌خ-ده: یوق. ع۲: بو ایامی وقتنک. ل۴: کوکیل وقتنک شول ایامنک صوفی سین. ع۴: کورینک بو ایمنک خیر و صوفوسن. ل۳،ت۲: کوردینک بو ایامده.
۲۴- ع۱، ب‌خ-ده یوق. ل۴: دالی نامین یقار اوتیر آش کلسه. ع۶: دلانماین تیقار آغزه آش کلسه. ب‌م: دنکله مز. ع۹: تالّامزده تقر اورته آش کلسه. ل۳، ت۲: دالینماین تیقار اوتیر.
۲۵- ع۲: عشقنک یتونجه. ع۶: عشقینک یتیانجه. ع۸ ، ب‌خ، ت۲، ل۳: سوزله.
۲۶- ع۲، ع۳، ع۴، ع۷، ب‌م، ع۸، ع۹، ب‌ک، ب‌خ: قیامتنک قزن. ت۲، ل۳: قیامتنک قزان غافل اوتینجه. ل۴: قیامت لک قازان بی غم یاتانجه. ۲۷- ع۴-ده: «تا» سوزی یوق.

١٩٣

١. تـن یاپماغـه کوینـک اسـلار یالانگاچ
٢. کوینکلی دیورواخ اوستیندین طون بولسه
٣. باش ساغلیق دیب حقدین دیلار قرنی آچ
٤. بأشـین تاپـان آرزو ایـلار اون بولسـه

٥. اول یگیـت کیـم چکـه چکه حسـرتی
٦. سـفرلیق یوکلارگـه بولسـه دولتـی
٧. یانـی برلـه تاپسـه یاراغـی آطـی
٨. ینـه دیـور مفـت توکنمـز نان بولسـه

٩. کوب نان تاپیب اگر بولسه کونگلی شاد
١٠. قیز گوزل‌دین محبوب اسلار کوب اولاد
١١. بـو دولتـی پیـدا ایتسـه آدمـزاد
١٢. کونگلی اسلار بیک شـهره خان بولسه

١-ت١: کویلاک تیلار یلانکاچ. ب‌خ، ل۴: کویلاک استار.

٢-ت١: کویلاک تفان دیر اوستیندان طون بولسه. ب‌خ: کویلاکلی دیر. ل۴: کویلاکلی دیر داخی اوستنه طون.

٣-ع۴: حقدین دیلاب. ت١: جان ساغلغین. ل۴: آچلیق صولق استار حقدین قازنی آچ. ع٩: سغلیق دیر. ب‌خ-ده: «دیلار» سوزی یوق.

۴- ع٢، ع٣، ع٩: بشی تفان. ت١: بشی تافان آرزو چکار اون بولسه. ب‌خ: باش نی تفان.

۵- ع٢: اول یکتلکا. ع٣: اول یکتکه. ع۶: اول یکت که. ع٧، ب‌م: یکت لار. ت١: آدم اوغلی مونچه چکار حسرتی. ب‌خ: اول یکت لار چکه چکه حسرتی. ل۴: اوّل یککه چکه چکار اول حسرتی.

۶- ع٢: سغرلیق. ع٣: یوکلاری. ع۴، ع٧، ب‌خ: یوکلار لک بولسه. ب‌م: ساغلیق تیلار. ت١: سوزلارغه سهلهچه بولسه دولتی. ع٩: یوکلارینک. ٧- ت١: یانی بیله بولسه یراغی آتی. ل۴: یانی بله.

٨- ع۴: ینه دیرکه فتح توکانمز کان بولسه. ع۶: ینه دیر که محبت توکانماز نان بولسه. ب‌م: ینه دیر که بر توکانمز نان بولسه. ت١: ینه دیر که. ع٩: ینه دیر که مفت. ل۴: ینه دیر که منت. ٩- ل۴: نان تاویب.

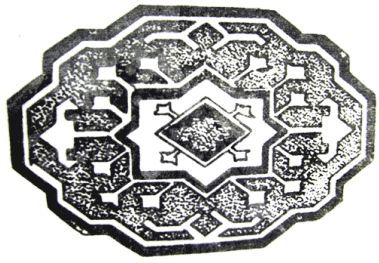
١٠-ع٢: قیزدین کوزل محبوب ایسلاب‌کوب اولاد. ع٣، ع٨: قیز کوزال محبوب استار کوب اولاد. ع۶، ل۴: قیزدین کوزل محبوب ایسلار کوب اولات. ب‌خ: قیزدین محبوب‌کوزال استار کوب اولاد.

١١-ع٧-ده: «بو» سوزی یوق.

١٢- ع۶، ع٩: کونکل استار. ع٧-ده: «خان بولسه» سوزلاری یرتیق.

١٣. هم خان بولسه هم دنیاسی تای بولسه
١٤. هم اولماسه هم اسبابی شای بولسه
١٥. هم برماســه هم چویریمز بای بولسه
١٦. یخشــی آدی هم دنیاده دان بولســه

١٧. مختوم‌قلی گوروب دوشمان طعنه‌سین
١٨. مرداولدور شاد توته غمدین سینه‌سین
١٩. یر یوزی دولدورمز گوزینگ خانه‌سین
٢٠. قارون کبی نچه خزینه‌نگ کان بولسه

١٣-ع٧-ده: «هم» سوزی سطرینک باشنده یوق.
١٥-ت١: هم برمسه هم چورسات بای بولسه.
١٦-ع٧-ده: «دان بولسه» سوزلاری یوق. ت١: ینه دیر که آدیم ایله دان بولسه.
١٧-ع٣: صغنه سین. ت١: مختومقلی چکار دوشمان.
١٨-ع٧-ده: «سینه سین» سوزلاری یوق. ت١: شاد ایدار. ل۴: شاد توتمق سینه سین.
١٩-ب‌خ: مراد بولسه شاد توتسه غمدین سینه سین.
٢٠-ع٣، ع۶: قارون کبی قزانانینک کان بولسه. ع٧: نا چه دنیانک بای بولسه. ب‌م: قارون کمین قزنانک نچه کان بولسه. ت١: قارون کمین کنج دنیانک کان بولسه. ع٩: قارون کمین ناچه غزنه کان بولسه. ب‌خ: قارون کبی قزانانینک کان بولسه.

١-ع٢: دوق دوقشرسب سحلت کیمکا. ع۴: دوق دوقنر سبزه حلت کیمکا. ع٨: دوق دوقشر سقسه خلغت کیماکه. ع٩:

متن انتقادی

۱۹۴

۱. دوق تالاشـر سـبزه خلعـت گیماگـه
۲. کلیـم گـوزل ذات دور طون تاپلمسـه
۳. آچ تالاشـر قـوری نانـی ایماگـه
٤. مشـکل دور بشـیرگه اون تاپلمسـه

۵. حاصـل امیـدی بـار اکیـن اکانـه
٦. بـو ایشـلار معلوم‌دور محنـت چکانه
۷. یالانـگ آیـاق دوزمـز باسـمز تکانه
۸. نیلاسـین گیرگـه گـون تاپلمسـه

۹. عقل‌سـزلار ایـش آخریـن قارامـز
۱۰. چولاب چکیدیندین خرنوب دورامز(؟)
۱۱. آغـر مجلـس‌لاره چوپـان یارامـز
۱۲. نیلاسـین اوتیرغـه جمـع تاپلمسـه

سبسه خلعت.

۳- ع۲: آج دژشر قتیغ نانی ایمکا. ع۴، ع۹: آج دریشر قاتی نانی ایماکه. ع۷: آج درّشرقتغ نانی ایماکه. ع۸: آچ درّشر قتی نانی ایماکه.

۴- ع۲، ع۴، ت۲: بشیرکا. ع۸: نیلاسون بشیرکه اون تافیلمسه.

۵- ع۴: حاصل امید بار دور اکین اکنه.

۶- ع۴: بو معلوم دور محنت یوکین چکانه.

۷- ع۴، ع۷: ایاق یلانک باسمز باتر تیکانه. ع۸: آیاق یالانک باتر باسمز تکنه. ع۹: یالینک آیاق بار دور باسمز تکنه. ت۲: یالانک آیاق دورمیز باسمز تیکانه.

۸- ع۹: نیلاسون کزارکا.

۱۰- ع۲: قرفض دورامز. ع۴، ع۷، ع۸: چولاب چکیدین قرفوض تورامز. ع۹: قرقیض دورامز.

۱۲- ت۲: نیلاسون اوتارغه جم تاپلمسه.

۱۳- ع۹: عشرتده.

۱۳. یگیت‌لیک‌ده هر کیم عشرته یایلار
۱٤. باشینه یا گلور یا گلمز کوی‌لار
۱۵. دیش‌سزلار، نان تاپسه چاره‌سین ایلار
۱٦. نیلاسین ایماگه نان تاپلمسه

۱۷. مختوم‌قلی سویمز جدالی جنگی
۱۸. آخرت عزم ایتدی کوب دوستی دنگی
۱۹. دنیاده نه ایش بار بولمسه سونگی
۲۰. مشقت‌دور تنده جان تاپلمسه

۱۴- ع۷: یا کلماز کویلار. ع۸: باشنه یا کلور کلمز بو کویلار.
۱۵- ع۴: مشکل دور ایماکه نان تابیلمسه. ت۲: تیش سز لار نان تاپسه.
۱۶- ع۲، ع۹: مشکل دور ایماکه نان تاپلمسه. ع۷، ع۸: مشکل دور سفره ده نان تافلمسه.
۱۸- ع۲: آخرت عزمین ایتدیم چوخ دوش دنکی. ع۴: آغرتمانک لار دوستلار چوخ دوستی دنکی. ع۹: آغیرتبان ایتدیم چوخ دوشی دنکی.
۲۰- ع۱: دنیا ده نه ایش بار بولسه سونکی. ع۴: دنیاده نه ایش بار بولمیه سونکی.

١٩٥

١. توقسان دورلی طعام بولسه قاشینگده
٢. نـه لـذت ایچنـده دوز هـم بولمسـه
٣. نه بیلور سن نه ایش باردور باشینگده
٤. مشکل ایشدور باشده گوز هم بولمسه

٥. آیـاق بـار یورماگـه إل بـار آلماغـه
٦. قانی بنده سـاغلیق شـکرین قیلماغه
٧. قـولاق بـاردور اشـتگانین بیلماگـه
٨. کیم دوزەدور تل ده سـوز هم بولمسه

٩. یـوق یردین جان بریـب یتردی نانی
١٠. کونـگل بوسـتانینده بتـردی ایمانـی
١١. آدینـگ بنـده بولسـه ایەنگـی تانـی
١٢. گلوب سـنگا یوز به یوز هم بولمسـه

١٣. قسـمتین حـق بـران رزقیـن آزلامـز
١٤. سوز بیلان‌لار بیلان سـوزین گیزلامز
١٥. کونگل جوشـه گلمز تل هم سـوزلامز
١٦. هر یوراکده عشقدین کوز هم بولمسه

١- ع۴، ع۷، ت۱، ل۱، ف، ع۹، ع۸، ب‌ک، ل۲، ل۴: بولسه قرشنکده. ل۳، ت۲: تورلوک.
٢- ل۴: توزی بولماسه. ۴- ل۴: کوزی بولماسه.
٥- ع۳: ال بار توتماغه. ف: ال آلماغه. ل۴: آیاق یورمکه ال.
٦- ع۴-ده: «بنده» سوزی یوق. ٧- ل۲: اشتکاننی.
٨- ع۷: کیم دوز دورار. ل۴: سوزینک بولماسه. ٩- ل۴: یتکوردی نانی.
١٠- ع۱: بتر ایمانی. ف، ع۸: بتکر ایمانی. ع۹، ب‌ک: بتکار. ل۴: بتکان.
١١- ت۱، ت۲، ل۴: ایانکنی تانی.
١٣- ع۲-ده: بوزوق (ناخوانا است). ل۴: قسمتنک حق برکان رزق نک آز اولمز.
١۴- ع۲-ده: بوزوق(ناخوانا است). ع۷: کز لامه. ١٥- ل۴: کونکلی جوشه کلمز.
١٦- ع۳: هم یوراکده. ت۱: عشقدین اثر بولمسه. ل۲: بو یوراکده. ل۴: عشقدین اثر بولماسه.

۱۷. یـل یلدیـن فضیحـت آرتـر ایّامـه
۱۸. حقینـگ اوزی گترماسـه انجامـه
۱۹. دنیـا سـوزی منگـزار دوزسـز طعامه
۲۰. سـوز ایچنـده گلین قیز هم بولمسـه

۲۱. یوم گوزینگی قیسیب گزگین دیشینگی
۲۲. یازه یتسـنگ اونوتماغین قیشـینگی
۲۳. توکّل ایت، تانگره تابشـیر ایشـینگی
۲٤. صبـر بیـلان بتـر، تیـز هـم بولمسـه

۲۵. مختوم‌قلـی خیـال دوشـیب اوزیمـه
۲٦. کـوب تماشـا گلـور گچـر گوزیمـه
۲۷. اشـیدانلار عیب ایتماسـون سوزیمه
۲۸. ایل‌لار کمین سـوزیم اوز هم بولمسه

۱۷- ت۱، ف: نصیحت. ب‌خ: فساقت. ل۲: فصیحت. ل۳: یلدین فسادلیق. ل۴: یل یلدین فتنه لار آرتار ایامه.
۱۹- ل۴: دنیا ایشی منکزار توز طعامه.
۲۱- ت۲: یوم کوزینکی قصیب‌کزکین دمشینکنی. ع۲: اینصیب‌کزکین. ب‌خ، ع۳: یفیب‌کزکین. ع۴: آچب‌کزکین دیشنکی. ع۷: یوم کوزونکنی ایف کزکین. ل۲: یوم کوزینکنی ایف کزکین داشنکنی. ت۱، ل۱: یغب‌کزکین. ف: یوم کوزینکی آلغیب‌کزکین ایشنکی. ع۹: یوم کوزینکنی اوفلاب‌کزکین داشنکنی. ب‌ک: یوم کوزینکنی ایفب‌کزکین دیشینکنی. ل۳، ت۲: قنشنکنی.
۲۳- ل۳، ت۲: ایشینکنی. ل۴: خدایه تابشور.
۲۴- ع۹: صبر بیلان یتر. ل۴: صبر بله بتار.
۲۵- ب‌خ: دوشیب‌خیال.
۲۶- ل۳، ت۲: کلوب‌کچر. ف: کوب تماشاه کلور. ل۴: تماشا کلوب.
۲۷- ل۴: ایشدانلار غیب اتمه سوزیمه.
۲۸- ل۴: سوزیم توز.

١٩٦

١. زمانه بویله دور گوزه ایلمزلار
٢. هر یگیدینگ الده باری بولمسه
٣. یوز تومن‌لیک سوزینگ شایه آلمزلار
٤. هر کشی‌نینگ اعتباری بولمسه

٥. تن بر دار قفس دور، جان بر وحشی دور
٦. تله گلان سوزلار کونگل نقشی دور
٧. اوتلی سولی تموغ آندین یخشی دور
٨. هر اولکه‌نینگ بر بازاری بولمسه

٩. یگ‌زاده‌لار قالدی چوپان تهرینه
١٠. تن قچان دوز گلور یلان زهرینه
١١. بی‌باد اولوب دونسون لوطینگ شهرینه
١٢. هر یوردینگ حاکم أری بولمسه

١- ع۴: کوزه آلماز لار. ت۲، ل۳: زمانه شویله دور. ل۴-ده: یوق.

٢- ع۴، ع۵، ع۷، ت۲، ل۳: قولده باری. ب‌خ: هر کشی نینک. ل۴-ده: یوق.

٣- ع۵: یوز تومانلیک سوزین میر آلمازلار. ب‌خ، ت۲، ل۳: سوزین شایه المازلار. ل۴-ده: یوق. ل۲: یوز من لیک یوزین شیا.

۴- ع۵: اول کشیننک عهد باری بولمسه. ع۹، ب‌م: هر یکیدینک. ل۳: اول کشی نینک. ل۴-ده: یوق.

۵- ع۵: تن بر قفس دور. ت۱: تنینک بر قفسدور جانینک وخشدور. ل۴-ده: یوق.

۶- ع۵: کونکل یخشی دور. ل۴-ده: یوق.

۷- ت۱، ب‌خ: اوتلی سولی دوزخ آندین یخشی دور. ل۳: تاغلار آندین. ل۴-ده: یوق.

٨- ع۱، ع۳، ع۴، ع۵، ع۷، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۲، ل۳: هر یوردینک خاکمدای بولمسه. ل۴-ده: یوق.

٩- ع۱: بک زاده لار قالدی چوفان قهرینه. ع۳، ل۲: سکز اولور تورت چوفان تهرنه. ع۴: بک زاده لار قالور چوفان قهرینه. ل۳، ت۲: چوپان تینده. ل۴-ده: یوق.

١٠- ع۴: دوز کلتور. ع۷: دوز کلتور. ت۲: یلان بوینده. ل۴-ده: یوق

١١- ت۱: بی باد بولوب دونار لوطینک. ت۲: لوطینک اوینده. ل۴-ده: یوق.

١٢- ع۱، ع۳، ع۷، ع۸، ع۹، ب‌ک، ت۲، ل۲، ل۳: هر اولکانینک. ع۲: بر حاکم اری. ع۵: هر اولکانینک حکمی خاری بولمسه. ب‌م: هر یوردینک بر حاکم. ل۴-ده: یوق.

۱۳. دنیـاده آنگلاردیـن آنگلامـز کاندور
۱٤. بیلمـز بـر بـلادور بیلانلار جـان دور
۱۵. اول یگیـت‌لار آدم تللـی حیوانـدور
۱٦. سـوز آنگماسـه هم اقراری بولمسـه

۱۷. یگیـده یوقسـزلیق یمـان بـلا دور
۱۸. سوزینی دنگ دوشدین قایره ساله دور
۱۹. یمان قیلیق دوستی دوشمان قیله دور
۲۰. قوریب قالسون ایل در کاری بولمسه

۲۱. حق هر کیمه بر یخشـی یار برماندور
۲۲. سـوزی آه دور ایچی دولی آرماندور
۲۳. یوز یاشاسه باش گون عمر سورماندور
۲٤. هـر کیمینگ مناسـب یاری بولمسـه

۱۳- ت۲: آنکلار آنکلامز. ل۴: یوراکی آسمانده اولانلار سالمز بلادور.

۱۴- ب‌خ: بلانلار بر جاندور بلماز بلادور. ل۲: جانددور. ل۴: سوز بلمز مثل حیوان بلکانلار جان دور.

۱۵- ع۵: آدم دکل حیواندور. ت۱: اول یکت لار آدم دیکو حیوان دور. ب‌خ: اول آدم لار. ل۳: آدم دالدور حیواندور. ل۴: شویله یکت آدم.

۱۶- ع۴: سوز آنکمارسه. ع۵: سوز انکلامز. ل۴: سوز انکلایوب بر اقرارده تورمسه. ت۱: سوز آنکلامز هم اقراری بولمسه. ب‌خ: آنکماسه بر اقراری. ت۲: سوز بیلماسه هم. ل۳: سوز بولمسه هم اقرار بولمسه.

۱۷- ع۲، ل۲، ل۴: یوقسللیق. ع۴: یوق سیلّق. ل۳، ت۲: یکیده تابمزلیق بلادور.

۱۸- ع۲: دنکی دوشدین. ع۵: سوزین دنک. ل۳: دوشیندین. ت۲: سورانسه دینک دوشلا قایره سلادور. ل۴: سوزنی دنک دوستدان غایره سالندور.

۱۹- ع۵: یمانلقنی دوست دوشمان قیلادور. ت۱: دوست نی دوشمن. ع۹: یمان قیلیق دوست دوشمانی ساویدور. ل۴: یوزنکه بلسنک قلادور.

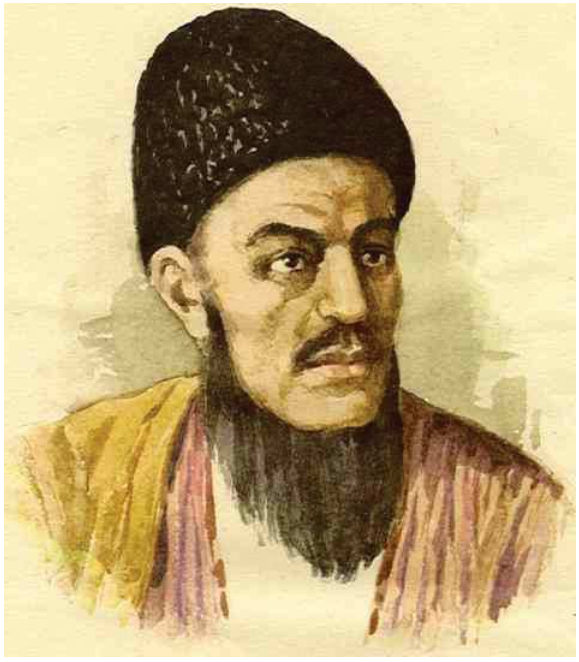
۲۱- ع۱: بر مناسب یار. ل۳، ت۲: حق کیمسه بر یخشی.

۲۲- ل۴: ایشی تولی.

۲۳- ع۳، ع۵، ب‌ک، ب‌خ، ت۲، ل۳، ل۲: عمر کورماندور. ل۴: یوز یشاشه بش کون عمر کورمکاندور.

۲۴- ع۴: هر کمنک بر مناسب. ع۹: هر کیمه مناسیب. ت۲: هر کیمنی مناسب.

۲۵. مختوم‌قلی حقه تابشر اوزینگی
۲٦. هر نامرده سارارتماغین یوزینگی
۲۷. درخواستیم‌بار، ترک‌ایتگین‌سوزینگی
۲۸. ناگه گِرِک خریداری بولمسه

۲۵- ت۲، ل۳، ل۴: اوزینکنی.

۲۶- ت۲: یوزینک نی.

۲۷- ع۲، ع۳، ع۷، ع۸، ب‌ک: بو سوزینکی. ت۱: ترکه ایله سوزینکی. ع۹: ترخواصیم بار ترک ایت کل بو سوزینکنی. ل۴، ب‌خ: ترخوصیم بار ترک ایلاکیل سوزینکنی. ت۲، ل۳: ترک ایت ایمدی سوزینک نی. ل۴: بر نامرده سارغارتماغیل یوزینکنی.

۲۸- ت۲: ناکا کراک ایل درکاری بولماسه.

۱۹۷

۱. آلتمیش یاشان یتمیش یلقی صوفی‌لار
۲. آز قالیب دور آی گونینگیز باتماغه
۳. چول یرلارده تازی گورمان تلکی‌لار
٤. خیال ایدار یاتان شیری آتماغه

۵. قرغه آیدار یوقدور من دیک شهبازه
٦. منگ یغلسه جواب برمز بر بازه
۷. گونه قرغیش ایدان ساری کلپزه
۸. دم چکه‌دور اژدرهانی یوتماغه

۹. یکه کیک یوز تورسیغه یوتدیرمز
۱۰. شیر بچه‌سی توقسان تلکا آتدیرمز
۱۱. اولی یلان قرق کلپزه یوتدیرمز
۱۲. قانی عقل بو ایش‌لاره یتماگه

۱- ل۲: آلتمیش یاش صوفیلار یتمیش یلقی لار. ع۳: آلتمیش یاشان صوفیلار. ب‌ک، ع۴: آلتمیش یاشلی صوفیلار یتمیش یلقی لار. ل۴: آلتمیش یاشاب یتمیش یلقی صوفیلر. ع۹: آلتمیش یاشلی صوفیلار التمیش یلقیلار. ب‌خ-ده: یوق.

۲- ع۱، ع۲، ع۳، ل۱، ب‌ک: بلمز کوننی آز قالبدور باتماغه. ع۴: بیلمز کونون آز قالیب دور باتماغه. ع۴، ت۱: آز قالیب دور آی کونینک باتماغه. ع۹: بیلمز کونی آز قالیب دور آی یاتماغه. ب‌خ-ده: یوق. ل۲: بیلمز کونی آز قالیب دور باتماغه. ل۴: آینک کوننک باتماغه.

۳- ع۴: چول دره ده تازی کورمای تیلکی لار. ل۱: چون دراده تازی. ع۹، ب‌ک: چول دره ده تازه کورمان تلکی لار. ل۴: کورمیان. ۴- ب‌م: یوتماغه. ت۱: خیا ایدار باتغان شیری آتماغه. ل۴: خیال ایلار یاتان شیری توتماغه.

۵- ب‌ک: قرغه دیر که یوقر بزدیک شهبازه. ع۲، ب‌م: قرغه دیر کیم یوقر من دیک شهبازه. ع۳: قرغه دیرکیم یوقدور بزدیک شهبازه. ع۴: قرغه دیرکیم یوقاری مندک شهبازه. ت۱: قرغه دیرکیم یوقر بزدیک شهبازه. ب‌خ: غرغه ا یدار یوقار بزدک شهبازه. ل۴: قارغه آیتور کمدور یوقاری شاهبازه.

۶- ب‌م: کوب یغلسه. ت۱: جواب بر من بر بازه. ل۴: منک یغلوب جواب برمز بر بازه.

۸- ب‌م: خیال ایدار اژدرهانی یوتماغه ۹- ل۴: یککه کیک یوز بورصقه توتدیرماز.

۱۰- ب‌م: شیر بالاسی توقسان تلکا آتدیرمز. ل۱: شیری بچه سی توقسان تیلکه آلدور(مز). ل۴: شیربچه سی توقسان تلکی آتدیرماز.

۱۱- ع۲، ع۳، ع۴، ل۱، ل۲: یلان کفزه. ب‌م: اولی یلان یوز کلفزه. ت۱: اوّللی یلان کلفزه غه. ل۴: اولی یلان کلبازغه.

۱۲- ع۳: بویشلاره. ل۴: قانی عقلنک بو اشلارکه یتماکه.

۱۳. یتمیش یاشاب یاد ایتمزلر توبه‌نی
۱٤. حرمت برله اوینـدارلار قحبه‌نی
۱۵. کافرلار قصد ایدیب یقسه کعبه‌نی
۱٦. منکـر بـارار آغاجینـی سـاتماغه

۱۷. گورینگ بو ایّامی باقینگ گردشـی
۱۸. فقیره ظلم ایتماک بولدی ورزشـی
۱۹. حق یولینده دوغری گزان درویشی
۲۰. قویمـای‌دورلار اوز حالینـه یاتماغه

۲۱. یوراگیـم صبردین گیـدار قراردین
۲۲. یمان ایشدور بوغز بولماق ار اردین
۲۳. بیـزاره گلیب مـن بویلـه دیاردین
۲٤. جور بولوب من باشیم آلیب گیتماگه

۲۵. مختوم‌قلی بیلدیم بختیم بی‌وجه دور
۲٦. غنیمیم گوجلی دور اقبالیم کچ دور
۲۷. نیتیـم کعبـه دور خیالیـم حج دور
۲۸. اقراریـم بار حـج طوافیـن ایتماگه

۱۳- ع۲: یاده سالمز توبانی.
۱۴- ب‌ک: بلان. ل۲، ل۴: خرم بله اویناتورلا.
۱۵- ب‌م: یقار کعبه نی. ۱۶- ل۴: منکر کلوب. ب‌م، ت۱: منکر کیدار. ب‌خ: منکر کلور آغاجنی.
۱۷- ع۴: کورینک بو ایامنک بقسه کردشی. ب‌م-ده: یوق.
۱۸- ب‌م-ده:یوق. ت۱، ع۹: ورزشی. ل۴: جبر ظلم اتمک بولدی درویشی.
۱۹- ب‌م-ده: یوق. ل۴: کزان دوغری.
۲۰- ع۱، ع۴، ت۱، ب‌خ: قویمدی لار. ب‌م-ده: یوق. ل۲: قویمای دور اوز.
۲۱- ع۱، ت۱: کیتدی. ب‌م-ده: یوق. ل۴: انسانلر همه کبردین کتدی قراردین.
۲۲- ع۳: یمان ایشدین. ب‌م-ده: یوق.
۲۳- ب‌م-ده: یوق.
۲۴- ع۳: باشیم آلیب یتماغه. ب‌م-ده: یوق. ت۱: راضی بولدیم. ل۴: خبر بلیب‌من. ب‌م: مختومقلی آیدور بختیم بیوجدور. ل۲: بیوج دور.
۲۶- ع۴، ت۱، ل۱، ع۹، ب‌ک، ل۲: غیبتم کوچلی دور. ل۴: سویکم قوتسز اقبالیم.
۲۸- ب‌م: یتا بیلسام. ل۴: حق بویورسه حج.